

PUBLICATIEBLAD

Landsverordening van de 14de februari 2013 tot vaststelling van de begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2013.

IN NAAM DER KONINGIN!

De Waarnemende Gouverneur van Curaçao,

In overweging genomen hebbende:

dat onderhavige landsverordening er toe strekt, met inachtneming van artikel 85 van de Staatsregeling van Curaçao, de begroting van het land voor het dienstjaar 2013 bij landsverordening vast te stellen;

dat ingevolge artikel 87 van de Staatsregeling van Curaçao een geldlening ten name en ten laste van het land niet kan worden aangegaan dan bij of krachtens landsverordening;

Heeft, de Raad van Advies gehoord, met gemeen overleg der Staten, vastgesteld onderstaande landsverordening:

Artikel 1

De begroting voor het dienstjaar 2013 wordt vastgesteld als volgt:

INHOUDSOPGAVE

	Pagina
Recapitulatiestaat	1
Gewone Dienst	
10 Staatsorganen en overige algemene organen	6
11 Ministerie van Algemene zaken	8
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	12
13 Ministerie van Justitie	16
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	20
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	26
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	30
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	38
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	42
19 Ministerie van Financiën	46
Kapitaal dienst	
10 Staatsorganen en overige algemene organen	52
11 Ministerie van Algemene zaken	54
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	56
13 Ministerie van Justitie	58
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	60
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	62
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	64
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	66
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	68
19 Ministerie van Financiën	70
Eindcijfer	
Bijlagen	
Staat van het te Bezoldigen Personeel	
Staat van salarissen en sociale lasten	
Staat van opgenomen geldleningen	
Staat van geldleningen u/g	
Staat van gewaarborgde leningen	
Staat van Deelnemingen in privaatrechterlijke rechtspersonen door het Land	
Staat van Inkomensoverdrachten	
Verzamel- en Consolidatiestaat	

Recapitulatiestaten

Recapitulatiestaat Gewone Dienst						
Hoofdfunctie	Gewone Dienst Uitgaven					
	BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2011
10 Staatsorganen en overige algemene organen	48.790.500	48.038.900	48.129.900	48.195.900	52.366.200	43.640.500
11 Ministerie van Algemene zaken	45.695.100	45.312.100	45.855.300	46.352.000	39.610.300	40.143.700
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	196.938.800	191.684.900	193.535.000	195.279.700	183.952.400	261.087.100
13 Ministerie van Justitie	229.712.800	229.448.500	230.667.600	232.377.100	219.956.900	227.221.900
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	65.310.500	63.743.600	63.862.700	63.987.800	136.431.500	141.636.300
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	62.103.400	61.439.600	62.677.100	62.618.500	60.643.200	46.201.300
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	329.010.100	323.899.900	322.296.700	318.767.600	348.495.200	348.001.300
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	167.133.300	146.984.000	147.678.200	177.150.300	383.342.700	385.954.500
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	303.685.700	324.906.400	331.575.500	368.800.700	58.959.000	73.248.100
19 Ministerie van Financiën	169.796.700	232.257.700	246.069.600	260.941.200	195.446.300	48.677.800
Totaal	1.618.176.900	1.667.715.600	1.692.347.600	1.774.470.800	1.679.203.800	1.615.812.600

Hoofdfunctie	Gewone Dienst Inkomsten					
	BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2011
10 Staatsorganen en overige algemene organen	11.721.100	11.721.100	11.721.100	11.721.100	10.021.100	10.273.500
11 Ministerie van Algemene zaken	10.493.100	10.495.700	10.495.700	10.495.700	313.200	125.100
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	7.850.800	7.850.800	7.950.800	8.050.800		9.207.000
13 Ministerie van Justitie	16.013.400	16.113.600	16.113.800	16.113.800	8.651.200	12.604.700
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	22.420.600	22.420.600	22.420.600	22.420.600	28.403.200	27.123.500
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	26.845.200	27.180.800	27.180.800	27.180.800	51.186.500	12.624.000
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	9.500.000	9.500.000	9.500.000	9.500.000	1.023.800	1.046.500
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	6.504.700	6.504.700	6.504.700	6.504.700		6.666.700
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	10.667.200	10.669.100	10.669.200	10.669.300	5.480.400	11.824.900
19 Ministerie van Financiën	1.496.160.800	1.545.259.200	1.569.790.900	1.651.814.000	1.618.279.800	1.485.243.300
Totaal	1.618.176.900	1.667.715.600	1.692.347.600	1.774.470.800	1.723.359.200	1.576.739.200

Hoofdfunctie	Gewone Dienst Saldo					
	BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2010
10 Staatsorganen en overige algemene organen	-37.069.400	-36.317.800	-36.408.800	-36.474.800	-42.345.100	-33.367.000
11 Ministerie van Algemene zaken	-35.202.000	-34.816.400	-35.359.600	-35.856.300	-39.297.100	-40.018.600
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	-189.088.000	-183.834.100	-185.584.200	-187.228.900	-183.952.400	-251.880.100
13 Ministerie van Justitie	-213.699.400	-213.334.900	-214.553.800	-216.263.300	-211.305.700	-214.617.200
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	-42.889.900	-41.323.000	-41.442.100	-41.567.200	-108.028.300	-114.512.800
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	-35.258.200	-34.258.800	-35.496.300	-35.437.700	-9.456.700	-33.577.300
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	-319.510.100	-314.399.900	-312.796.700	-309.267.600	-347.471.400	-346.954.800
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	-160.628.600	-140.479.300	-141.173.500	-170.645.600	-383.342.700	-379.287.800
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	-293.018.500	-314.237.300	-320.906.300	-358.131.400	-53.478.600	-61.423.200
19 Ministerie van Financiën	1.326.364.100	1.313.001.500	1.323.721.300	1.390.872.800	1.422.833.500	1.436.565.500
Totaal					44.155.500	-39.073.300

Recapitulatiestaat Kapitaaldienst							
Kapitaaldienst Uitgaven	Hoofdfunctie	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	JAARREKENING
		2013	2014	2015	2016	2012	2011
10	Staatsorganen en overige algemene organen	1.649.300	1.639.300	1.639.300	1.639.300	4.748.000	484.900
11	Ministerie van Algemene zaken	2.685.000	2.685.000	2.685.000	2.685.000		5.027.500
12	Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening					2.181.500	4.092.300
13	Ministerie van Justitie	6.292.600	6.292.600	6.292.600	6.292.600	12.654.600	3.062.200
14	Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42.880.000	42.880.000	42.880.000	42.880.000	29.667.700	10.262.200
15	Ministerie van Economische Ontwikkeling					1.345.000	206.800
16	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11.240.800	11.240.800	41.240.800	41.240.800	1.761.500	3.881.300
17	Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11.354.300	11.354.300	11.354.300	11.354.300	1.327.600	478.900
18	Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170.128.000	167.928.000	26.028.000	828.000	933.000	6.788.600
19	Ministerie van Financiën	24.215.500	24.225.600	24.225.500	24.225.600	9.699.300	11.350.400
	Totaal	270.445.500	268.245.600	156.345.500	131.145.600	64.318.200	45.635.100

Kapitaaldienst Inkomsten	Hoofdfunctie	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	JAARREKENING
		2013	2014	2015	2016	2012	2011
10	Staatsorganen en overige algemene organen						
11	Ministerie van Algemene zaken						
12	Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening						
13	Ministerie van Justitie						3.475.600
14	Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning						2.636.400
15	Ministerie van Economische Ontwikkeling						
16	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport						
17	Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn						
18	Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur						
19	Ministerie van Financiën	270.445.500	268.245.600	156.345.500	131.145.600	20.162.900	78.521.100
	Totaal	270.445.500	268.245.600	156.345.500	131.145.600	20.162.900	

Kapitaaldienst Saldo	Hoofdfunctie	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	BEGROTING	JAARREKENING
		2013	2014	2015	2016	2012	2011
10	Staatsorganen en overige algemene organen	-1.649.300	-1.639.300	-1.639.300	-1.639.300	-4.748.000	-484.900
11	Ministerie van Algemene zaken	-2.685.000	-2.685.000	-2.685.000	-2.685.000		-5.027.500
12	Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening					-2.181.500	-4.092.300
13	Ministerie van Justitie	-6.292.600	-6.292.600	-6.292.600	-6.292.600	-12.654.600	413.400
14	Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	-42.880.000	-42.880.000	-42.880.000	-42.880.000	-29.667.700	-7.625.800
15	Ministerie van Economische Ontwikkeling					-1.345.000	-206.800
16	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	-11.240.800	-11.240.800	-41.240.800	-41.240.800	-1.761.500	-3.881.300
17	Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	-11.354.300	-11.354.300	-11.354.300	-11.354.300	-1.327.600	-478.900
18	Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	-170.128.000	-167.928.000	-26.028.000	-828.000	-933.000	-6.788.600
19	Ministerie van Financiën	246.230.000	244.020.000	132.120.000	106.920.000	10.463.600	67.170.700
	Totaal					-44.155.500	38.997.800

Recapitulatiestaat naar Economische Categorie							
Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Uitgaven		BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2011
Categorie							
4200	Beloning van Personeel	473.807.200	483.483.400	491.407.600	506.177.800	469.564.900	465.123.878
4300	Verbruik Goederen en Diensten	202.995.700	183.890.900	182.461.200	182.461.200	262.463.200	212.052.499
4500	Afschrijving Vaste Activa	41.145.500	48.130.100	54.617.200	61.086.900	20.162.900	47.009.989
4550	Interest	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300	50.700.000	49.761.117
4600	Subsidies	72.553.500	72.227.600	72.056.100	71.713.200	62.582.600	91.539.264
4650	Overdrachten	315.305.800	310.071.000	308.076.100	301.590.300	371.737.400	348.900.000
4700	Sociale Zekerheid	446.972.100	450.932.700	460.531.500	529.868.800	421.171.000	502.800.000
4750	Andere Uitgaven	13.000.000	63.368.400	63.282.100	58.542.300	20.821.800	25.787.346
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa	270.445.500	268.245.500	156.345.500	131.145.500	64.318.200	45.600.000
4929	Financiering						
5100	Belastingen						
5200	Sociale Voorzieningen						
5300	Schenken & Subsidies						
5400	Andere Inkomsten						
5909	Non Financiële Activa						
5929	Financiering						
Totaal		1.888.622.400	1.935.961.100	1.848.692.900	1.905.616.300	1.743.522.000	1.788.574.093

Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Inkomsten		BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2011
Categorie							
4200	Beloning van Personeel						
4300	Verbruik Goederen en Diensten						
4500	Afschrijving Vaste Activa						
4550	Interest						
4600	Subsidies						
4650	Overdrachten						
4700	Sociale Zekerheid						
4750	Andere Uitgaven						
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa						
4929	Financiering						
5100	Belastingen	1.423.856.800	1.467.331.800	1.481.051.100	1.552.974.200	1.501.080.000	1.407.500.000
5200	Sociale Voorzieningen	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000		
5300	Schenken & Subsidies	18.740.300	18.740.300	18.740.300	18.740.300	18.368.000	16.985.423
5400	Andere Inkomsten	173.279.800	179.343.600	190.256.200	200.456.300	203.911.100	152.200.000
5909	Non Financiële Activa	270.445.500	268.245.400	156.345.300	131.145.500	20.162.900	84.600.000
5929	Financiering						
Totaal		1.888.622.400	1.935.961.100	1.848.692.900	1.905.616.300	1.743.522.000	1.661.285.423

Gewone-/Kapitaal-/Verdeeldienst Saldo		BEGROTING 2013	BEGROTING 2014	BEGROTING 2015	BEGROTING 2016	BEGROTING 2012	JAARREKENING 2011
Categorie							
4200	Beloning van Personeel	-473.807.200	-483.483.400	-491.407.600	-506.177.800	-469.564.900	-465.123.878
4300	Verbruik Goederen en Diensten	-202.995.700	-183.890.900	-182.461.200	-182.461.200	-262.463.200	-212.052.499
4500	Afschrijving Vaste Activa	-41.145.500	-48.130.100	-54.617.200	-61.086.900	-20.162.900	-47.009.989
4550	Interest	-52.397.100	-55.611.500	-59.915.600	-63.030.300	-50.700.000	-49.761.117
4600	Subsidies	-72.553.500	-72.227.600	-72.056.100	-71.713.200	-62.582.600	-91.539.264
4650	Overdrachten	-315.305.800	-310.071.000	-308.076.100	-301.590.300	-371.737.400	-348.900.000
4700	Sociale Zekerheid	-446.972.100	-450.932.700	-460.531.500	-529.868.800	-421.171.000	-502.800.000
4750	Andere Uitgaven	-13.000.000	-63.368.400	-63.282.100	-58.542.300	-20.821.800	-25.787.346
4909	Verwerving Nonfinanciële Activa	-270.445.500	-268.245.500	-156.345.500	-131.145.500	-64.318.200	-45.600.000
4929	Financiering						
5100	Belastingen	1.423.856.800	1.467.331.800	1.481.051.100	1.552.974.200	1.501.080.000	1.407.500.000
5200	Sociale Voorzieningen	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000		
5300	Schenken & Subsidies	18.740.300	18.740.300	18.740.300	18.740.300	18.368.000	16.985.423
5400	Andere Inkomsten	173.279.800	179.343.600	190.256.200	200.456.300	203.911.100	152.200.000
5909	Non Financiële Activa	270.445.500	268.245.400	156.345.300	131.145.500	20.162.900	84.600.000
5929	Financiering						
Totaal							-127.288.670

Beleidsdeel Gewone dienst

Ontwerpbegroting 2013

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	48.790.600	48.038.900	48.129.900	48.195.900	52.366.200	43.640.500
01 Bestuursorganen	17.364.200	17.089.300	17.175.600	17.302.600	18.769.400	13.700.700
100100 Staten	17.364.200	17.089.300	17.175.600	17.302.600	18.769.400	13.700.700
4200 Beloning van Personeel	9.568.300	9.671.100	9.757.400	9.884.300	10.748.500	7.492.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.922.000	3.544.400	3.544.400	3.544.400	5.482.800	3.287.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	67.800	67.800	67.800	67.800	231.400	78.000
4700 Sociale Zekerheid	3.806.000	3.806.000	3.806.000	3.806.100	2.306.700	2.842.900
	-	-	-	-	-	-
02 Algemeen beheer Staatsorganen	9.741.300	9.426.900	9.485.300	9.569.200	10.554.700	7.526.400
100200 Raad van Advies	1.615.400	1.550.600	1.561.100	1.576.200	1.963.700	1.707.700
4200 Beloning van Personeel	1.029.400	1.041.300	1.051.800	1.066.900	1.192.200	1.024.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	558.700	481.900	481.900	481.900	756.400	652.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	27.300	27.300	27.300	27.300	15.000	31.400
100201 Algemene Rekenkamer	4.537.100	4.477.200	4.514.300	4.568.400	5.216.700	3.448.800
4200 Beloning van Personeel	3.882.800	3.926.000	3.963.100	4.017.200	4.243.900	2.909.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	640.600	537.500	537.500	537.500	910.500	523.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	13.700	13.700	13.700	13.700	62.300	15.700
	-	-	-	-	-	-
100202 Secretariaat SER/GOA	1.960.100	1.871.600	1.874.900	1.877.700	2.155.700	1.503.500
4200 Beloning van Personeel	980.700	991.200	999.200	1.011.500	910.700	591.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	498.100	408.600	408.600	408.600	641.500	494.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	15.800	15.800	15.800	15.800	3.500	18.200
4650 Overdrachten	465.500	456.000	451.300	441.800	600.000	400.000
100203 Ombudsman	1.628.700	1.527.500	1.535.000	1.546.900	1.218.700	866.400
4200 Beloning van Personeel	1.041.000	1.051.400	1.059.000	1.070.900	843.600	571.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	548.800	437.100	437.100	437.100	361.400	250.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	38.900	38.900	38.900	38.900	12.100	44.700
4600 Subsidies	-	-	-	-	1.600	-
11 Rechtswezen	13.069.000	12.807.500	12.676.800	12.415.300	14.931.500	14.536.600
101100 Gemeenschapp. Hof Justitie	12.276.700	12.031.400	11.908.700	11.663.400	14.080.500	13.589.500
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	351.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	309.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	296.600	296.600	296.600	296.600	-	294.900
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	12.633.900
4650 Overdrachten	12.020.100	11.774.800	11.652.200	11.406.900	14.080.500	-
	-	-	-	-	-	-
101101 Raad v.d. Rechtshandhaving	792.300	776.100	768.000	751.900	851.000	947.100
4650 Overdrachten	792.300	776.100	768.000	751.900	851.000	947.100
14 Defensie	8.616.100	8.715.300	8.792.200	8.908.800	8.110.600	7.876.800
101400 Defensie	8.616.100	8.715.300	8.792.200	8.908.800	8.110.600	7.876.800
4200 Beloning van Personeel	8.616.100	8.715.300	8.792.200	8.908.800	8.110.600	7.855.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	21.200
	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
11 Algemene Zaken	45.695.200	45.312.100	45.855.300	46.352.000	39.610.300	40.143.700
01 Bestuursorganen	728.600	710.400	711.500	713.600	702.200	1.054.200
110100 Minister van Algemene Zaken	728.600	710.400	711.500	713.600	702.200	1.054.200
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	218.300	200.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	454.000	433.400	433.400	433.400	483.900	857.900
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	27.460.600	26.502.400	26.621.300	26.791.100	25.789.800	19.695.900
110300 Kabinet Minister AZ	776.700	782.100	788.100	796.500	1.228.800	474.800
4200 Beloning van Personeel	648.000	654.400	660.400	668.900	824.200	168.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	128.800	127.700	127.700	127.700	403.200	306.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	1.300	-
4600 Subsidies	-	-	-	-	100	-
110301 Secretar. Raad van Ministers	2.158.100	2.107.400	2.115.100	2.127.100	2.271.400	1.974.900
4200 Beloning van Personeel	1.144.800	1.155.800	1.183.300	1.175.300	936.000	853.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	950.600	889.100	889.100	889.100	1.292.300	990.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	62.700	62.700	62.700	62.700	43.100	72.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	29.900
110302 Beleidscoördinatie	713.800	715.000	719.000	723.300	984.300	877.600
4200 Beloning van Personeel	257.700	261.600	266.600	273.100	785.800	426.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	34.100	33.400	33.400	33.400	67.800	83.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	319.600	319.600	319.600	319.600	20.700	367.400
4650 Overdrachten	102.400	100.300	99.300	97.200	110.000	-
110303 Veiligheidsdienst Curacao	5.502.500	5.522.900	5.531.500	5.545.400	1.042.100	51.300
4200 Beloning van Personeel	4.532.300	4.572.300	4.591.000	4.624.700	-	51.300
4600 Subsidies	970.200	950.400	940.500	920.700	1.042.100	-
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister	4.441.800	4.350.000	4.368.800	4.391.100	4.623.600	5.028.000
4200 Beloning van Personeel	2.751.700	2.764.200	2.782.900	2.805.300	2.747.700	2.975.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.269.100	1.164.800	1.164.800	1.164.800	1.779.600	1.473.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	365.800	365.800	365.800	365.800	41.100	420.500
4700 Sociale Zekerheid	55.200	55.200	55.200	55.200	55.200	158.200
110305 Secretaris Generaal AZ	1.057.700	913.300	915.600	919.900	235.600	114.900
4200 Beloning van Personeel	233.700	236.400	238.700	242.000	235.600	114.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	824.000	676.900	676.900	676.900	-	-
110306 Ministeriële staf	883.100	867.700	874.700	884.600	1.536.600	1.085.900
4200 Beloning van Personeel	610.100	617.500	624.500	634.400	1.050.600	622.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	273.000	250.200	250.200	250.200	415.500	263.300
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	70.400	-
4600 Subsidies	-	-	-	-	100	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	200.000
110308 Beleidsorganisatie AZ	3.881.000	3.646.700	3.662.400	3.685.800	4.385.000	1.335.000
4200 Beloning van Personeel	2.341.300	2.360.700	2.376.400	2.399.900	3.546.300	610.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.496.600	1.242.900	1.242.900	1.242.900	786.900	705.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	16.800	16.800	16.800	16.800	25.500	19.300
4700 Sociale Zekerheid	26.300	26.300	26.300	26.300	26.300	-
110309 Sec Dir Buiten. Betrekkingen	-	-	-	-	-	1.304.600
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	1.279.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	9.900
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	14.900
110311 UO Communic. en Voorlichting	2.265.000	2.161.700	2.168.800	2.181.200	1.640.400	1.943.600
4200 Beloning van Personeel	1.257.300	1.269.800	1.276.900	1.289.300	518.500	419.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.007.300	891.500	891.500	891.500	1.117.200	1.523.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	4.300	-
4600 Subsidies	400	400	400	400	400	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
11 Algemene Zaken	10.493.100	10.495.700	10.495.700	10.495.700	313.200	125100
01 Bestuursorganen						
110100 Minister van Algemene Zaken						
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	284.100	284.100	284.100	284.100	105.900	125100
110300 Kabinet Minister AZ						
110301 Secretar. Raad van Ministers						
110302 Beleidscoördinatie	105.900	105.900	105.900	105.900	105.900	
5300 Schenkingen & Subsidies	105.900	105.900	105.900	105.900	105.900	
110303 Veiligheidsdienst Curacao						
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister						17.500
5400 Andere Inkomsten						17.500
110305 Secretaris Generaal AZ						
110306 Ministeriële staf	78.200	78.200	78.200	78.200		78.200
5400 Andere Inkomsten	78.200	78.200	78.200	78.200		78.200
110308 Beleidsorganisatie AZ						
110309 Sec Dir Buitenl. Betrekkingen						
110311 UO Communic. en Voorlichting						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	5.595.900	5.251.100	5.290.300	5.347.200	7.252.100	5.066.400
4200 Beloning van Personeel	4.229.200	4.274.100	4.313.400	4.370.300	5.352.200	3.773.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.276.200	886.500	886.500	886.500	1.827.400	1.194.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	85.900	85.900	85.900	85.900	63.900	98.800
4600 Subsidies	4.700	4.600	4.500	4.400	8.600	200
	-	-	-	-	-	-
110313 UO Natievorm. en Kon.relenties	184.900	184.700	187.100	190.000	589.900	438.900
4200 Beloning van Personeel	45.900	47.200	49.600	52.400	398.700	116.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	126.200	124.700	124.700	124.700	185.000	307.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	12.800	12.800	12.800	12.800	6.100	14.800
4600 Subsidies	-	-	-	-	100	-
07 Overige Algemene Zaken	17.506.100	18.099.300	18.522.500	18.847.400	13.118.300	19.393.600
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	15.834.000	16.446.900	16.870.800	17.198.800	12.718.300	18.446.700
4200 Beloning van Personeel	453.100	466.000	489.900	517.900	4.738.800	3.510.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	2.079.900	886.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	189.200	189.200	189.200	189.200	300.400	217.400
4700 Sociale Zekerheid	15.191.800	15.791.800	16.191.800	16.491.700	5.599.200	13.852.600
	-	-	-	-	-	-
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal	1.299.600	1.287.600	1.290.600	1.295.200	-	947.000
4200 Beloning van Personeel	915.800	920.800	923.800	928.400	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	383.800	366.800	366.800	366.800	-	23.500
4850 Overtrachten	-	-	-	-	-	923.500
110702 Vrijwilligerskorps	372.400	364.800	361.000	353.400	400.000	-
4600 Subsidies	372.400	364.800	361.000	353.400	400.000	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	100.000	100.000	100.000	100.000		29.300
5400 Andere Inkomsten	100.000	100.000	100.000	100.000		29.300
110313 UO Natievorm. en Kon.relenties						
07 Overige Algemene Zaken	10.209.000	10.211.600	10.211.600	10.211.600	207.300	
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	10.209.000	10.211.600	10.211.600	10.211.600	207.300	
5400 Andere Inkomsten	10.209.000	10.211.600	10.211.600	10.211.600	207.300	
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal						
110702 Vrijwilligerskorps						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Rekening
	2013	2014	2015	2016	2012	2011
12 Bestuur, Planning en Dienstverl	196.938.900	191.684.900	193.535.000	195.279.700	183.952.400	261.087.100
01 Bestuursorganen	399.100	399.500	400.700	402.700	443.800	282.100
120100 Minister Best. Pl. & Dnstverl.	399.100	399.500	400.700	402.700	443.800	282.100
4200 Beloning van Personeel	285.000	287.500	288.700	290.800	218.300	185.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	114.000	112.000	112.000	110.200	225.500	96.200
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	62.526.000	58.417.400	58.773.300	59.267.400	66.221.100	55.709.800
120400 Kabinet Minister BPD	646.200	647.100	652.100	658.000	464.200	759.000
4200 Beloning van Personeel	632.800	638.200	642.000	647.900	447.100	735.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	13.400	9.000	10.200	10.200	17.100	27.200
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	3.800
120401 Secretaris Generaal BPD	2.000.100	2.001.200	2.003.100	2.005.300	290.600	-
4200 Beloning van Personeel	235.900	237.000	238.900	241.100	235.600	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.764.200	1.764.200	1.764.200	1.764.200	55.000	-
120402 Ministeriële staf	1.718.700	1.731.300	1.738.900	1.752.300	258.400	1.586.400
4200 Beloning van Personeel	1.668.400	1.683.800	1.690.600	1.703.900	199.600	1.588.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	50.200	47.400	48.300	48.300	58.100	28.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	600	-
4600 Subsidies	100	100	100	100	100	-
120403 Beleidsunit HR OO IT	7.609.800	6.473.500	6.502.100	6.514.300	5.947.100	8.246.000
4200 Beloning van Personeel	3.850.100	3.887.800	3.910.000	3.947.700	1.709.600	3.867.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.337.300	1.188.800	1.207.800	1.207.900	3.611.800	2.948.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	170.900	170.900	170.900	170.900	21.400	196.400
4600 Subsidies	1.261.600	1.226.100	1.213.300	1.187.800	604.300	1.222.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	11.200
120405 Beleidsorganisatie BPD	5.963.400	4.983.200	5.003.700	5.034.700	6.684.800	5.025.000
4200 Beloning van Personeel	2.505.800	2.532.000	2.552.500	2.583.500	2.078.000	1.983.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.384.800	2.378.400	2.378.400	2.378.400	4.486.600	3.358.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	72.300	72.300	72.300	72.300	119.700	83.100
4600 Subsidies	500	500	500	400	500	-
120407 UO Publieke Zaken	6.996.800	6.691.600	6.730.200	6.786.700	8.338.000	7.498.200
4200 Beloning van Personeel	4.009.700	4.055.400	4.094.200	4.151.200	4.843.000	4.271.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.882.900	2.532.500	2.532.500	2.532.500	3.423.800	3.118.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	81.800	81.800	81.800	81.800	47.200	94.100
4600 Subsidies	8.800	8.700	8.600	8.400	9.500	-
4650 Overdrachten	13.500	13.200	13.100	12.800	14.500	14.500
120408 UO Vergunningloket	1.887.000	1.797.100	1.805.100	1.817.800	1.476.900	915.300
4200 Beloning van Personeel	1.230.800	1.242.400	1.250.500	1.263.200	727.300	811.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	656.600	554.100	554.100	554.100	744.900	103.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	60	-	-	-	4.100	-
4600 Subsidies	-	500	500	500	600	-
120409 UO Nationaal Archief	2.361.800	2.291.300	2.305.200	2.326.400	2.122.600	2.241.000
4200 Beloning van Personeel	1.651.700	1.669.800	1.683.700	1.704.900	1.427.400	1.248.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	532.900	444.300	444.300	444.300	664.500	787.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	177.300	177.300	177.300	177.300	30.700	203.700
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	1.300
120410 Shared Service Organisatie	33.342.200	31.801.100	32.032.800	32.371.900	40.638.500	29.439.000
4200 Beloning van Personeel	24.345.700	24.619.700	24.852.400	25.193.500	28.909.300	21.166.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	8.510.200	6.896.900	6.896.900	6.896.900	11.243.100	7.818.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	390.600	390.600	390.600	390.600	383.300	449.000
4600 Subsidies	95.700	93.800	92.800	90.800	102.800	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	2.700
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	2.600

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
12 Bestuur, Planning en Dienstver	7.850.800	7.850.800	7.950.800	8.050.800		9207000
01 Bestuursorganen						
120100 Minister Best. Pl.& Dnstverl.						
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	7.850.800	7.850.800	7.950.800	8.050.800		
120400 Kabinet Minister BPD						
120401 Secretaris Generaal BPD						
120402 Ministeriële staf						
120403 Beleidsunit HR OO IT						
120405 Beleidsorganisatie BPD						
120407 UO Publieke Zaken	5.500.000	5.500.000	5.600.000	5.700.000		5.551.800
5400 Andere Inkomsten	5.500.000	5.500.000	5.600.000	5.700.000		5.551.800
120408 UO Vergunningloket						
120409 UO Nationaal Archief						1.150.900
5400 Andere Inkomsten						1.150.900
120410 Shared Service Organisatie	2.350.800	2.350.800	2.350.800	2.350.800		2.504.200
5400 Andere Inkomsten	2.350.800	2.350.800	2.350.800	2.350.800		2.504.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
05 Wachtgeld en pensioenen	123.130.300	125.694.600	127.151.600	128.342.700	106.968.800	142.321.400
120500 Pensioenen	123.130.300	125.694.600	127.151.600	128.342.700	106.968.800	142.321.400
4200 Beloning van Personeel	1.716.600	2.780.900	2.737.900	2.429.000	1.146.100	27.034.000
4700 Sociale Zekerheid	121.413.700	122.913.700	124.413.700	125.913.700	105.822.700	115.287.400
06 Statistiek	3.525.700	3.534.500	3.560.600	3.599.700	3.559.000	7.202.800
120600 CBS	3.525.700	3.534.500	3.560.600	3.599.700	3.559.000	7.202.800
4200 Beloning van Personeel	2.905.900	2.936.400	2.964.500	3.003.600	2.766.700	2.045.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	328.000	304.400	304.400	304.400	492.300	4.821.700
4600 Afschrijving Vaste Activa	291.700	291.700	291.700	291.700	300.000	335.300
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	7.357.800	3.639.000	3.648.900	3.667.200	6.759.700	55.571.000
120800 Erediensten	3.632.800	3.639.000	3.648.900	3.667.200	1.509.700	1.543.700
4200 Beloning van Personeel	2.365.000	2.387.000	2.396.900	2.415.100	76.100	1.504.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.267.800	1.252.000	1.252.000	1.252.000	1.433.600	39.000
120801 FZOG	3.725.000	-	-	-	5.250.000	49.630.900
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	49.630.900
4700 Sociale Zekerheid	3.725.000	-	-	-	5.250.000	-
120802 Overige uitgaven BPD	-	-	-	-	-	4.396.500
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	4.372.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	4.700
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	19.800
	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
05 Wachtgelden en pensioenen						
120500 Pensioenen						
06 Statistiek						
120600 CBS						
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.						200
120800 Erediensten						
120801 FZOG						
120802 Overige uitgaven BPD						200
5400 Andere inkomsten						200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Justitie	229.712.700	229.448.500	230.667.600	232.377.100	219.956.900	227.221.900
01 Bestuursorganen	367.300	361.600	362.700	364.800	394.300	392.900
130100 Minister van Justitie	367.300	361.600	362.700	364.800	394.300	392.900
4200 Beloning van Personeel	285.000	287.500	288.700	290.800	237.500	201.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	82.300	74.000	74.000	74.000	156.800	104.400
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	86.800
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	10.311.100	10.288.000	10.340.500	10.404.800	12.432.600	9.933.300
131000 Kabinet Minister JUS	866.500	872.300	879.800	888.900	1.228.900	820.900
4200 Beloning van Personeel	621.300	628.000	634.500	643.600	967.300	610.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	117.800	116.800	117.800	117.800	261.600	63.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	127.500	127.500	127.500	127.500	-	146.500
131001 Secretaris Generaal JUS	291.800	294.600	297.000	300.500	235.600	-
4200 Beloning van Personeel	291.800	294.600	297.000	300.500	235.600	-
131002 Ministeriële staf	1.767.900	1.772.200	1.780.200	1.794.500	685.100	225.800
4200 Beloning van Personeel	1.640.300	1.665.200	1.663.200	1.677.500	473.400	143.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	127.600	117.000	117.000	117.000	152.500	82.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	59.200	-
131004 Beleidsorganisatie JUS	7.384.900	7.348.900	7.383.500	7.421.000	10.283.000	8.886.700
4200 Beloning van Personeel	2.086.500	2.113.000	2.140.400	2.177.800	3.689.000	1.190.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	5.213.300	5.150.900	5.158.100	5.158.100	6.510.200	7.248.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	85.000	85.000	85.000	85.000	83.800	97.700
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	350.000
11 Rechtswezen	11.620.400	11.537.500	11.581.300	11.641.400	9.880.500	8.995.100
131100 Openbaar Ministerie	11.620.400	11.537.500	11.581.300	11.641.400	9.880.500	8.995.100
4200 Beloning van Personeel	8.200.900	8.288.000	8.350.800	8.448.800	6.192.300	6.985.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.338.900	1.207.000	1.207.000	1.207.000	1.679.200	698.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	218.600	218.600	218.600	218.600	9.000	251.200
4650 Overdrachten	1.862.000	1.824.000	1.805.000	1.767.000	2.000.000	1.060.200
12 Politie	105.167.700	105.110.700	105.759.600	106.698.000	95.721.100	99.789.700
131200 Landsrecherche	3.901.300	3.846.200	3.840.500	3.822.400	3.825.100	1.527.800
4200 Beloning van Personeel	1.743.800	1.760.800	1.774.000	1.793.900	1.453.300	1.382.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	266.900	232.900	232.900	232.900	365.400	113.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	28.600	28.600	28.600	28.600	6.400	32.800
4650 Overdrachten	1.862.000	1.824.000	1.805.000	1.767.000	2.000.000	-
131201 Opleidingsinstituut RH&VH	5.255.300	5.282.500	5.333.700	5.390.100	5.551.000	5.536.700
4200 Beloning van Personeel	4.422.900	4.470.100	4.507.600	4.564.000	4.156.700	3.624.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	528.000	507.900	521.600	521.600	1.076.800	1.562.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	304.400	304.400	304.400	304.400	317.500	349.900
131202 UO Toelatingsorganisatie	5.106.300	4.929.800	4.943.300	4.970.500	3.953.700	3.331.300
4200 Beloning van Personeel	4.142.200	4.174.100	4.187.600	4.214.800	2.769.900	2.358.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	963.600	795.200	795.200	795.200	1.172.600	973.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	10.700	-
4600 Subsidies	500	500	500	400	500	-
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao	90.904.900	91.052.300	91.642.100	92.515.000	82.391.400	89.393.700
4200 Beloning van Personeel	79.867.300	80.400.100	80.950.000	81.862.900	68.445.200	72.878.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	9.755.400	9.169.900	9.169.900	9.169.900	13.362.400	11.743.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.482.200	1.482.200	1.482.200	1.482.200	583.800	1.703.700
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	1.042.100
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	1.300
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	24.100
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	2.000.400

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Justitie	16.013.400	16.113.600	16.113.800	16.113.800	8.651.200	12604700
01 Bestuursorganen						
130100 Minister van Justitie						
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	5.000	5.000	5.000	5.000		19.600
131000 Kabinet Minister JUS						
131001 Secretaris Generaal JUS						
131002 Ministeriële staf	5.000	5.000	5.000	5.000		5.000
5400 Andere Inkomsten	5.000	5.000	5.000	5.000		5.000
131004 Beleidsorganisatie JUS						14.500
5400 Andere Inkomsten						14.500
11 Rechtswezen	4.300.000	4.400.000	4.400.000	4.400.000	1.250.000	249600
131100 Openbaar Ministerie	4.300.000	4.400.000	4.400.000	4.400.000	1.250.000	249600
5400 Andere Inkomsten	4.300.000	4.400.000	4.400.000	4.400.000	1.250.000	249.600
12 Politie	4.478.900	4.478.900	4.478.900	4.478.900	171.800	4.479.800
131200 Landsrecherche						
131201 Opleidingsinstituut RH&VH	300.000	300.000	300.000	300.000		463.600
5400 Andere Inkomsten	300.000	300.000	300.000	300.000		463.600
131202 UO Toelatingsorganisatie						
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao	4.178.900	4.178.900	4.178.900	4.178.900	171.800	4.007.100
5100 Belastingen						
5300 Schenkingen & Subsidies	134.800	134.800	134.800	134.800	134.800	
5400 Andere Inkomsten	4.044.100	4.044.100	4.044.100	4.044.100	37.000	4.007.100

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Brandweer en Rampenbestrijding	13.610.300	13.604.700	13.677.500	13.784.500	11.547.800	14.326.800
131300 UO Brandweer	13.610.300	13.604.700	13.677.500	13.784.500	11.547.800	14.326.800
4200 Beloning van Personeel	9.048.500	9.135.000	9.207.800	9.314.800	8.449.200	8.239.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.944.800	1.852.500	1.852.500	1.852.500	2.278.200	1.953.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.617.100	2.617.100	2.617.100	2.617.100	820.400	3.008.200
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	1.125.200
	-	-	-	-	-	-
14 Defensie	11.040.900	11.110.700	11.165.100	11.247.000	14.862.500	11.960.800
131400 Kustwacht	11.040.900	11.110.700	11.165.100	11.247.000	14.862.500	11.960.800
4200 Beloning van Personeel	7.614.800	7.684.600	7.739.000	7.820.900	6.862.500	6.665.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.426.100	3.426.100	3.426.100	3.426.100	8.000.000	5.295.300
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
15 Overige Beschermende Maatreg.	13.733.900	13.522.800	13.615.000	13.742.900	20.200.300	12.450.900
131500 UO Controle en Bewaking	13.733.900	13.522.800	13.615.000	13.742.900	20.200.300	12.450.900
4200 Beloning van Personeel	11.068.100	11.156.400	11.249.000	11.377.600	16.454.800	9.701.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.572.600	2.273.900	2.273.900	2.273.900	3.473.900	2.682.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	58.700	58.700	58.700	58.700	234.600	67.500
4600 Subsidies	34.400	33.700	33.400	32.700	37.000	-
	-	-	-	-	-	-
16 Gevangeniswezen	45.647.600	45.749.200	45.963.300	46.245.900	40.361.000	40.827.700
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.	45.647.600	45.749.200	45.963.300	46.245.900	40.361.000	40.827.700
4200 Beloning van Personeel	30.379.700	30.649.300	30.857.000	31.172.400	26.172.300	24.739.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	10.191.400	10.056.300	10.079.100	10.079.100	11.683.100	12.100.300
4500 Afschrijving Vaste Activa	3.468.600	3.468.600	3.468.600	3.468.600	298.600	3.986.900
4650 Overdrachten	1.607.800	1.575.000	1.558.600	1.525.800	2.207.000	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	900
	-	-	-	-	-	-
17 Opvoedingswezen	15.345.600	15.330.100	15.386.900	15.466.800	12.726.100	15.366.300
131700 UO Justitiële Jeugdopvang	5.203.600	5.206.500	5.234.900	5.277.500	3.128.100	7.479.600
4200 Beloning van Personeel	3.739.600	3.775.000	3.803.400	3.846.000	1.294.700	2.769.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.413.200	1.380.700	1.380.700	1.380.700	1.752.900	1.549.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	50.800	50.800	50.800	50.800	80.500	58.400
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	3.100.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	1.800
	-	-	-	-	-	-
131701 UO Reclassering	1.905.400	1.889.400	1.900.100	1.917.500	1.427.600	687.500
4200 Beloning van Personeel	1.601.700	1.618.000	1.628.700	1.646.100	954.200	661.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	303.700	271.400	271.400	271.400	473.400	32.500
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	6.100
	-	-	-	-	-	-
131702 UO Voogdijraad	6.905.200	6.930.100	6.961.300	7.008.300	6.940.400	5.549.200
4200 Beloning van Personeel	3.631.400	3.671.100	3.702.300	3.749.400	3.342.000	3.685.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	607.500	592.600	592.600	592.600	928.500	396.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	16.300	16.300	16.300	16.300	19.900	18.800
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	3.400
4700 Sociale Zekerheid	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	2.650.000	1.505.000
131703 Gezinsvoogdijinstellingen	1.331.300	1.304.200	1.290.600	1.263.400	1.230.000	1.650.000
4650 Overdrachten	1.331.300	1.304.200	1.290.600	1.263.400	1.230.000	1.650.000
18 Overig Ministerie van Justitie	2.868.000	2.833.200	2.815.800	2.781.000	1.830.600	13.178.500
131801 Vrijwilligerskorps	-	-	-	-	-	204.300
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	204.300
131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds	1.163.800	1.140.000	1.128.100	1.104.400	1.250.000	1.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	1.700
4650 Overdrachten	1.163.800	1.140.000	1.128.100	1.104.400	1.250.000	-
131803 Over. justit. aangelegenheden	1.704.200	1.693.200	1.687.700	1.676.700	580.600	12.972.500
4200 Beloning van Personeel	1.163.700	1.163.700	1.163.700	1.163.700	-	3.403.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	5.107.500
4650 Overdrachten	540.500	529.500	524.000	513.000	580.600	4.461.200
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	500
	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Brandweer en Rampenbestrijding						7.600
131300 UO Brandweer						7.600
5400 Andere Inkomsten						7.600
14 Defensie	7.228.800	7.229.000	7.229.200	7.229.200	7.228.700	7.478.400
131400 Kustwacht	7.228.800	7.229.000	7.229.200	7.229.200	7.228.700	7.478.400
5300 Schenkingen & Subsidies	7.215.400	7.215.400	7.215.400	7.215.400	7.215.400	7.438.800
5400 Andere Inkomsten	13.400	13.600	13.800	13.800	13.300	39.600
15 Overige Beschermende Maatreg.						87.700
131500 UO Controle en Bewaking						87.700
5400 Andere Inkomsten						87.700
16 Gevangeniswezen						1.300
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.						1.300
5400 Andere Inkomsten						1.300
17 Opvoedingswezen						280.900
131700 UO Justitiële Jeugdopvang						280.900
5300 Schenkingen & Subsidies						280.900
131701 UO Reclassering						
131702 UO Voogdijraad						
131703 Gezinsvoogdijinstellingen						
18 Overig Ministerie van Justitie	700	700	700	700	700	
131801 Vrijwilligerskorps						
131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds						
131803 Over. justit. aangelegenheden	700	700	700	700	700	
5400 Andere Inkomsten	700	700	700	700	700	

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	65.310.500	63.743.600	63.862.700	63.987.800	136.431.500	141.636.300
01 Bestuursorganen	696.000	423.300	424.400	426.500	386.200	443.500
140100 Minister Verk. Vervoer,R.Pl.	696.000	423.300	424.400	426.500	386.200	443.500
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	220.300	200.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	421.500	146.300	146.300	146.300	165.900	247.500
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
20 Algemeen beheer VVRP	9.739.300	9.223.100	9.270.400	9.343.500	9.348.900	7.989.200
142000 Kabinet Minister VVRP	631.500	637.400	642.000	649.000	630.200	310.500
4200 Beloning van Personeel	626.800	632.900	637.500	644.500	612.000	306.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	4.700	4.500	4.500	4.500	18.200	4.100
142001 Secretaris Generaal VVRP	239.300	241.900	244.000	247.200	285.400	-
4200 Beloning van Personeel	239.300	241.900	244.000	247.200	285.400	-
142002 Ministeriële staf	2.193.600	2.013.400	2.025.000	2.041.200	2.874.200	1.638.500
4200 Beloning van Personeel	1.000.800	1.013.000	1.024.800	1.041.300	1.965.100	840.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.174.700	982.600	982.600	982.600	814.100	798.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	75.500	-
4600 Subsidies	200	200	200	200	200	-
4650 Overdrachten	18.000	17.600	17.400	17.100	19.300	-
-	-	-	-	-	-	-
142004 Beleidsorganisatie VVRP	1.614.200	1.626.100	1.645.900	1.673.000	5.559.000	6.040.200
4200 Beloning van Personeel	1.464.500	1.483.800	1.503.400	1.530.500	2.906.300	3.921.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	28.000	20.700	20.700	20.700	2.652.700	1.962.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	121.800	121.800	121.800	121.800	-	140.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	17.200
-	-	-	-	-	-	-
142203 UO Maritieme Autoriteit Cu	1.843.900	1.814.500	1.819.200	1.829.100	-	-
4200 Beloning van Personeel	1.376.800	1.389.100	1.393.800	1.403.800	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	467.100	425.300	425.300	425.300	-	-
142301 UO Curaçao Burgerluchtvaart Au	3.216.800	2.889.800	2.894.300	2.904.000	-	-
4200 Beloning van Personeel	1.344.400	1.356.300	1.360.800	1.370.500	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.872.400	1.533.500	1.533.500	1.533.500	-	-
21 Openbare werken	14.945.600	14.660.800	14.729.300	14.822.600	51.032.100	48.683.600
142101 UO Openbare Werken	12.194.400	11.939.600	12.023.100	12.146.400	15.532.100	13.459.600
4200 Beloning van Personeel	8.899.400	8.999.600	9.083.200	9.206.500	9.740.700	8.824.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.076.900	2.721.900	2.721.900	2.721.900	4.857.900	3.616.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	218.100	218.100	218.100	218.100	933.500	250.600
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	2.700
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.700
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	760.000
-	-	-	-	-	-	-
142102 Wegen, straten en pleinen	2.751.200	2.721.200	2.706.200	2.676.200	35.500.000	34.772.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.281.200	1.281.200	1.281.200	1.281.200	-	1.472.600
4650 Overdrachten	1.470.000	1.440.000	1.425.000	1.395.000	35.500.000	33.299.500
6603000 Magazijn en Inkoop Gasoline	-	-	-	-	-	461.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	461.600
-	-	-	-	-	-	-
6616000 Werkplaats	-	-	-	-	-	77.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	77.900
-	-	-	-	-	-	-
6616001 Werken tbv DOW afdelingen	-	-	-	-	-	73.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	73.400
-	-	-	-	-	-	-
6616002 Werken tbv Overheidsdiensten	-	-	-	-	-	100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	100
-	-	-	-	-	-	-
6618400 SE- Adviezen elektr. bureau	-	-	-	-	-	15.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	15.100
-	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	22.420.600	22.420.600	22.420.600	22.420.600	28.403.150	27123500
01 Bestuursorganen						
140100 Minister Verk. Vervoer,R.Pl.						
20 Algemeen beheer VVRP	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000		3.624.600
142000 Kabinet Minister VVRP						
142001 Secretaris Generaal VVRP						
142002 Ministeriële staf						
5400 Andere Inkomsten						
142004 Beleidsorganisatie VVRP	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000		3.624.600
5400 Andere Inkomsten	2.800.000	2.800.000	2.800.000	2.800.000		
142203 UO Maritieme Autoriteit Cu						
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au						
21 Openbare werken	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	21.500.850	2.209.600
142101 UO Openbare Werken	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	21.500.850	1.885.600
5400 Andere Inkomsten	1.100.000	1.100.000	1.100.000	1.100.000	21.500.850	1.885.600
142102 Wegen, straten en pleinen						
6603000 Magazijn en Inkoop Gasoline						155.700
5400 Andere Inkomsten						155.700
6616000 Werkplaats						81.400
5400 Andere Inkomsten						84.100
6616001 Werken tbv DOW afdelingen						3.800
5400 Andere Inkomsten						3.800
6616002 Werken tbv Overheidsdiensten						100
5400 Andere Inkomsten						100
6618400 SE- Adviezen elektr. bureau						7.900
5400 Andere Inkomsten						7.900

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
6618502 SE- Werken tbv overheidsdienst	-	-	-	-	-	78.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	78.700
	-	-	-	-	-	-
14210103 DOW Magazijn en Inkoop	-	-	-	-	-	224.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	224.500
	-	-	-	-	-	-
22 Verkeer en vervoer	10.347.800	10.121.500	10.042.900	9.880.000	11.304.600	11.577.100
142201 UO Verkeer en Vervoer	1.596.400	1.548.700	1.559.400	1.575.100	1.904.600	483.100
4200 Beloning van Personeel	1.127.000	1.139.800	1.150.300	1.166.200	1.246.100	198.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	439.900	379.400	379.400	379.400	618.700	250.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	29.500	29.500	29.500	29.500	35.000	33.900
4600 Subsidies	-	-	-	-	4.700	-
	-	-	-	-	-	-
142202 Autobusdienst	8.751.400	8.572.800	8.483.500	8.304.900	9.400.000	11.094.000
4600 Subsidies	8.751.400	8.572.800	8.483.500	8.304.900	9.400.000	11.094.000
	-	-	-	-	-	-
23 Luchtvaart	50.500	50.500	50.500	50.500	100.200	100.200
142300 Luchthaven (WA verzekering)	50.500	50.500	50.500	50.500	100.200	100.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	50.500	50.500	50.500	50.500	100.200	100.200
	-	-	-	-	-	-
24 Meteorologische aangelegenh.	3.977.900	3.966.600	3.991.200	4.029.200	4.218.300	3.263.300
142400 UO Meteorologische Dienst	3.977.900	3.966.600	3.991.200	4.029.200	4.218.300	3.263.300
4200 Beloning van Personeel	3.282.300	3.315.700	3.340.300	3.378.300	3.631.600	2.412.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	295.900	251.300	251.300	251.300	555.300	391.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	399.700	399.700	399.700	399.700	31.400	459.400
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
25 Reiniging	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700	30.560.000	30.779.600
142500 Reiniging	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700	30.560.000	30.779.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700	1.400.000	1.400.000
4600 Overdrachten	-	-	-	-	29.160.000	29.379.600
	-	-	-	-	-	-
26 Riolering en waterzuivering	8.000.500	8.000.500	8.000.500	8.000.500	10.005.300	9.901.400
142600 Rioleringen	2.720.800	2.720.800	2.720.800	2.720.800	3.370.300	3.417.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.906.500	1.906.500	1.906.500	1.906.500	2.520.000	2.480.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	814.300	814.300	814.300	814.300	850.300	936.000
	-	-	-	-	-	-
142601 Zuiveringsinstallaties	3.010.100	3.010.100	3.010.100	3.010.100	3.635.000	4.257.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.010.100	3.010.100	3.010.100	3.010.100	3.635.000	4.257.300
	-	-	-	-	-	-
142602 Waterafvoeren	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	3.000.000	2.227.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.269.600	2.269.600	2.269.600	2.269.600	3.000.000	2.227.100
	-	-	-	-	-	-
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	16.074.100	15.833.600	15.889.600	15.970.700	12.365.500	17.865.700
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	4.280.800	4.228.600	4.260.800	4.307.900	5.451.500	4.815.100
4200 Beloning van Personeel	3.293.000	3.330.800	3.363.200	3.410.600	3.892.700	3.551.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	774.200	684.500	684.500	684.500	1.295.200	1.027.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	199.400	199.400	199.400	199.400	248.400	229.200
4600 Subsidies	14.200	13.900	13.700	13.400	15.200	-
4600 Overdrachten	-	-	-	-	-	7.900
	-	-	-	-	-	-
142701 UO Domeinbeheer	8.970.500	8.812.900	8.837.100	8.872.100	3.998.100	9.795.600
4200 Beloning van Personeel	2.448.000	2.476.200	2.500.700	2.536.300	2.960.500	2.260.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	826.000	640.800	640.800	640.800	953.000	1.021.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	5.667.200	5.667.200	5.667.200	5.667.200	53.100	6.514.000
4600 Subsidies	29.300	28.700	28.400	27.800	31.500	-
	-	-	-	-	-	-
142702 Onbebouwde eigendommen	2.822.800	2.792.100	2.791.600	2.790.700	2.915.900	3.255.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	74.900	45.200	45.200	45.200	118.200	150.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.701.300	2.701.300	2.701.300	2.701.300	2.397.700	3.104.900
4600 Subsidies	46.600	45.600	45.100	44.200	400.000	-
	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
6618502 SE- Werken tbv overheidsdienst						46.700
5400 Andere Inkomsten						46.700
14210103 DOW Magazijn en Inkoop						28.400
5400 Andere Inkomsten						28.400
22 Verkeer en vervoer	21.700	21.700	21.700	21.700		21700
142201 UO Verkeer en Vervoer	21.700	21.700	21.700	21.700		21.700
5400 Andere Inkomsten	21.700	21.700	21.700	21.700		21.700
142202 Autobusdienst						
23 Luchtvaart						
142300 Luchthaven (WA verzekering)						
24 Meteorologische aangelegenh.	1.898.900	1.898.900	1.898.900	1.898.900	290.000	1541200
142400 UO Meteorologische Dienst	1.898.900	1.898.900	1.898.900	1.898.900	290.000	
5300 Schenkingen & Subsidies	1.263.100	1.263.100	1.263.100	1.263.100	290.000	
5400 Andere Inkomsten	635.800	635.800	635.800	635.800		1.541.200
25 Reiniging						
142500 Reiniging						
26 Riolering en waterzuivering						
142600 Rioleringen						
142601 Zuiveringsinstallaties						
142602 Waterafvoeren						
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	16.600.000	16.600.000	16.600.000	16.600.000	6.612.300	16.612.400
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning						
142701 UO Domeinbeheer					400.000	
5400 Andere Inkomsten					400.000	29.200
142702 Onbebouwde eigendommen	16.600.000	16.600.000	16.600.000	16.600.000	6.212.300	16.583.200
5400 Andere Inkomsten	16.600.000	16.600.000	16.600.000	16.600.000	6.212.300	16.583.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
28 Overige VVRP	240.600	241.000	241.200	241.600	7.110.600	11.032.700
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	240.600	241.000	241.200	241.600	7.110.600	8.905.700
4200 Beloning van Personeel	52.100	52.500	52.700	53.100	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	3.108.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	188.500	188.500	188.500	188.500	1.940.200	216.700
4600 Subsidies	-	-	-	-	5.170.400	5.582.400
	-	-	-	-	-	-
142801 Overige uitgaven VVRP	-	-	-	-	-	2.051.900
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	2.025.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	27.000
	-	-	-	-	-	-
7529042 Accountantskosten	-	-	-	-	-	75.100
4550 Interest	-	-	-	-	-	75.100

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
28 Overige VVRP						3.114.400
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.						3.106.600
5400 Andere inkomsten						3.106.600
142801 Overige uitgaven VVRP						8.800
5400 Andere inkomsten						8.800
7529042 Accountantskosten						
4550 Interest						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
15 Economische Ontwikkeling	62.103.400	61.439.600	62.677.100	62.618.500	60.643.200	46.201.300
01 Bestuursorganen	517.900	514.800	516.000	518.000	756.300	575.200
150100 Minister van Economische Zaken	517.900	514.800	516.000	518.000	756.300	575.200
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	218.300	200.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	243.400	237.800	237.900	237.800	538.000	379.200
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	6.908.100	6.038.600	6.068.500	6.114.100	7.513.000	5.288.300
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikkel	497.600	456.500	459.800	464.500	780.200	690.100
4200 Beloning van Personeel	357.200	360.800	364.100	368.700	638.700	524.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	140.400	95.800	95.800	95.800	141.500	165.900
153001 Economische Inspectie	1.151.700	1.115.600	1.121.600	1.131.200	792.500	899.300
4200 Beloning van Personeel	972.300	982.200	988.600	999.100	556.900	808.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	138.200	93.000	93.000	93.000	171.900	91.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	19.400	-
4600 Subsidies	41.200	40.400	40.000	39.100	44.300	-
153002 Secretaris Generaal EO	235.900	237.000	238.900	241.100	235.600	-
4200 Beloning van Personeel	235.900	237.000	238.900	241.100	235.600	-
153003 Ministeriële staf	2.139.300	1.880.100	1.883.900	1.890.000	2.302.500	730.600
4200 Beloning van Personeel	514.200	519.600	523.500	529.500	382.200	725.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.625.100	1.360.400	1.360.400	1.360.400	1.880.600	4.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	39.700	-
153005 Beleidsorganisatie EO	2.883.600	2.349.400	2.364.300	2.387.300	3.402.200	2.968.200
4200 Beloning van Personeel	1.875.100	1.895.300	1.910.200	1.933.200	1.520.700	1.861.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	754.400	200.100	200.100	200.100	1.807.100	733.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	254.000	254.000	254.000	254.000	74.400	292.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	81.500
31 Handel en Ambacht	36.130.500	36.005.800	35.972.700	35.899.600	31.342.300	36.732.900
153101 UO Economische Dienst	1.578.100	1.516.200	1.523.000	1.529.800	2.185.200	3.152.900
4200 Beloning van Personeel	1.002.600	1.014.800	1.026.000	1.042.100	1.457.800	1.138.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	119.300	54.800	54.800	54.800	187.000	1.886.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	50.400	-
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	128.200
4650 Overdrachten	456.200	446.900	442.200	432.900	490.000	-
153102 Economische Ontwikkeling	34.552.400	34.489.600	34.449.700	34.369.800	29.157.100	33.580.000
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	14.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	16.500
4600 Subsidies	31.473.500	31.473.500	31.465.000	31.448.000	25.850.000	30.234.300
4650 Overdrachten	3.078.900	3.016.100	2.984.700	2.921.800	3.307.100	3.314.300
32 Economische Samenwerking	2.024.000	1.515.400	1.531.100	1.552.800	3.427.800	1.808.700
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking	2.024.000	1.515.400	1.531.100	1.552.800	3.427.800	1.808.700
4200 Beloning van Personeel	1.196.600	1.211.000	1.226.800	1.248.400	2.116.300	1.539.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	771.100	247.000	247.000	247.000	1.275.900	203.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	57.300	57.300	57.300	57.300	35.600	65.900
33 Handel en Industrie	530.600	524.000	524.000	524.000	600.000	-
153300 Bureau Intellectueel Eigendom	530.600	524.000	524.000	524.000	600.000	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	530.600	524.000	524.000	524.000	600.000	-
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	1.496.700	1.328.600	1.338.700	1.352.900	2.007.900	1.380.800
153401 UO Econ. Ontwikkel. en innovatie	1.496.700	1.328.600	1.338.700	1.352.900	2.007.900	1.380.800
4200 Beloning van Personeel	1.083.300	1.106.100	1.117.200	1.133.400	1.336.600	1.047.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	304.400	125.600	125.600	125.600	518.500	367.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	46.500	-
4600 Subsidies	99.000	96.900	95.900	93.900	106.300	34.400

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
15 Economische Ontwikkeling	26.845.200	27.180.800	27.180.800	27.180.800	51.186.500	12.624.000
01 Bestuursorganen						
150100 Minister van Economische Zaken						
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.						
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikkel						
153001 Economische Inspectie						
5400 Andere Inkomsten						
153002 Secretaris Generaal EO						
153003 Ministeriële staf						
153005 Beleidsorganisatie EO						
31 Handel en Ambacht						
153101 UO Economische Dienst						
153102 Economische Ontwikkeling						
32 Economische Samenwerking						
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking						
33 Handel en Industrie	1.348.900	1.365.800	1.365.800	1.365.800	1.315.800	12.624.000
153300 Bureau Intellectueel Eigendom	1.348.900	1.365.800	1.365.800	1.365.800	1.315.800	12.624.000
5400 Andere Inkomsten	1.348.900	1.365.800	1.365.800	1.365.800	1.315.800	12.624.000
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie						
153401 UO Econ. Ontwikkel. en innovatie						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
36 Telecommunicatie	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500	14.995.900	-
153600 Buro Telecommunicatie en Post	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500	14.995.900	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500	14.995.900	-
	-	-	-	-	-	-
38 Overige Econom. Ontwikkeling	1.233.600	2.416.000	3.629.500	3.560.500	-	415.700
153800 Ov. Economische Ontwikkeling	1.233.600	2.416.000	3.629.500	3.560.500	-	415.700
4200 Beloning van Personeel	253.600	256.000	257.000	259.000	-	415.700
4650 Overdrachten	980.000	2.160.000	3.372.500	3.301.500	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
36 Telecommunicatie	25.496.300	25.815.000	25.815.000	25.815.000	24.870.700	
153600 Buro Telecommunicatie en Post	25.496.300	25.815.000	25.815.000	25.815.000	24.870.700	
5400 Andere Inkomsten	25.496.300	25.815.000	25.815.000	25.815.000	24.870.700	
38 Overige Econom. Ontwikkeling					25.000.000	
153800 Ov. Economische Ontwikkeling					25.000.000	
					25.000.000	

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	329.010.100	323.899.900	322.296.700	318.767.600	348.495.200	348.001.300
01 Bestuursorganen	366.400	368.800	370.000	372.000	386.300	288.300
160100 Minister van OWCS	366.400	368.800	370.000	372.000	386.300	288.300
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	218.300	196.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	91.800	91.800	91.800	91.800	168.000	96.300
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
40 Algemeen beheer OWCS	15.310.900	14.279.700	14.324.000	14.373.000	20.794.500	17.376.600
164000 Kabinet Minister OWCS	604.200	609.300	612.500	617.700	283.400	184.600
4200 Beloning van Personeel	599.400	604.600	607.700	612.900	276.700	170.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	4.800	4.800	4.800	4.800	6.700	14.600
164001 Secretaris Generaal OWCS	203.200	205.600	207.800	210.900	235.600	-
4200 Beloning van Personeel	203.200	205.600	207.800	210.900	235.600	-
164002 Ministeriële staf	722.300	715.600	720.500	728.000	808.400	508.700
4200 Beloning van Personeel	615.800	622.400	627.300	634.800	499.500	369.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	106.500	93.200	93.200	93.200	300.900	114.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	4.000	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	4.000	25.000
164004 Beleidsorganisatie OWCS	4.411.200	3.814.900	3.834.300	3.862.600	7.010.300	4.644.500
4200 Beloning van Personeel	2.080.900	2.084.100	2.103.800	2.132.900	2.305.600	2.406.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.714.400	1.095.200	1.095.200	1.095.200	2.101.300	1.528.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	602.500	602.500	602.500	602.500	2.567.100	692.500
4650 Overdrachten	33.900	33.100	32.800	32.100	36.300	10.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	6.900
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	3.454.500	3.340.200	3.364.100	3.395.300	5.726.800	4.698.800
4200 Beloning van Personeel	1.909.600	1.934.300	1.980.200	1.995.500	3.600.500	2.330.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	902.900	767.900	767.900	767.900	957.000	1.142.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	443.500	443.500	443.500	443.500	63.500	509.800
4600 Subsidies	4.700	4.600	4.500	4.400	5.000	-
4650 Overdrachten	193.900	190.000	188.000	184.000	308.300	324.300
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	792.500	391.900
164007 Openbaar Onderwijs	3.347.700	3.078.700	3.095.800	3.121.700	4.024.100	4.452.100
4200 Beloning van Personeel	1.986.700	2.010.800	2.027.700	2.053.600	1.857.000	1.974.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.323.900	1.033.900	1.033.900	1.033.900	2.138.600	2.032.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	33.400	33.400	33.400	33.400	26.600	38.400
4600 Subsidies	1.800	1.700	1.700	1.700	1.900	1.900
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	400.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	5.000
164008 Vergoeding administratiekosten	2.567.800	2.515.400	2.489.200	2.436.800	2.705.900	2.888.000
4650 Overdrachten	2.567.800	2.515.400	2.489.200	2.436.800	2.705.900	2.888.000
41 Examaangelegenheden	2.887.600	2.879.000	2.888.100	2.902.100	2.328.000	2.214.800
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	2.887.600	2.879.000	2.888.100	2.902.100	2.328.000	2.214.800
4200 Beloning van Personeel	1.148.300	1.160.700	1.169.700	1.183.800	869.200	786.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.476.800	1.455.900	1.455.900	1.455.900	1.164.600	1.126.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	262.500	262.500	262.500	262.500	294.200	301.700
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	-
42 Openbaar funderend onderwijs	24.163.400	24.397.500	24.600.600	24.904.300	24.642.300	29.760.400
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	24.163.400	24.397.500	24.600.600	24.904.300	24.642.300	23.866.500
4200 Beloning van Personeel	22.711.400	22.964.500	23.168.100	23.472.700	23.114.800	22.039.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.311.800	1.293.800	1.293.800	1.293.800	1.463.300	1.717.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	95.300	95.300	95.300	95.300	12.900	109.500
4600 Subsidies	44.900	44.000	43.500	42.600	51.300	-
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs	-	-	-	-	-	5.893.900
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	5.554.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	339.800
43 Bijzonder funderend onderwijs	55.599.700	54.531.000	53.996.700	52.928.000	59.485.500	62.952.900

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	9.500.000	9.500.000	9.500.000	9.500.000	1.023.800	1046500
01 Bestuursorganen						
160100 Minister van OWCS						
40 Algemeen beheer OWCS	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	2.500
164000 Kabinet Minister OWCS						
164001 Secretaris Generaal OWCS						
164002 Ministeriële staf						
164004 Beleidsorganisatie OWCS	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	2.400
5400 Andere Inkomsten	10.200	10.200	10.200	10.200	10.200	2.400
164006 UO Uitvoeringsteam O&W						
164007 Openbaar Onderwijs						
5400 Andere Inkomsten						
164008 Vergoeding administratiekosten						
41 Examenangelegenheden	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	10.500	75.200
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	10.500	75.200
5400 Andere Inkomsten	1.089.800	1.089.800	1.089.800	1.089.800	10.500	75.200
42 Openbaar funderend onderwijs						
164200 Openbaar Funderend Onderwijs						
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs						
43 Bijzonder funderend onderwijs						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
164300 Bijzonder Funderend Onderwijs	55.599.200	54.530.600	53.996.200	52.927.500	59.485.500	55.724.300
4200 Beloning van Personeel	3.231.400	3.231.400	3.231.400	3.231.400	3.231.500	3.092.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	400	400	400	400	2.800	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.100	2.100	2.100	2.100	-	2.500
4600 Subsidies	177.900	174.300	172.500	168.800	196.000	207.600
4650 Overdrachten	52.187.400	51.122.300	50.589.800	49.524.800	56.055.200	52.421.800
164301 Bijzonder Speciaal Onderwijs	500	500	500	500	-	7.228.500
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	429.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	500	500	500	500	-	500
4600 Subsidies	-	-	-	-	-	25.700
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	6.772.800
44 Openbaar speciaal onderwijs	7.832.200	7.913.800	7.987.800	8.095.400	9.430.500	2.211.900
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	5.716.700	5.778.200	5.836.900	5.920.700	7.704.600	2.211.900
4200 Beloning van Personeel	5.391.300	5.455.500	5.514.300	5.598.200	7.381.600	2.035.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	267.300	264.900	264.900	264.900	298.500	119.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	49.500	49.500	49.500	49.500	15.300	56.900
4600 Subsidies	8.500	8.300	8.200	8.000	9.100	-
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	2.115.500	2.135.600	2.150.900	2.174.700	1.725.900	-
4200 Beloning van Personeel	1.998.000	2.019.300	2.034.700	2.058.600	1.593.600	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	111.900	110.800	110.800	110.800	-	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	4.400	-
4600 Subsidies	5.600	5.500	5.400	5.300	6.000	-
45 Bijzonder speciaal onderwijs	7.948.800	7.795.700	7.719.200	7.566.100	8.759.800	744.000
164500 Bijzonder Speciaal Onderwijs	7.948.800	7.795.700	7.719.200	7.566.100	8.759.800	744.000
4200 Beloning van Personeel	446.600	446.600	446.600	446.600	433.600	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	400	400	400	400	800	-
4600 Subsidies	23.500	23.000	22.700	22.300	25.600	-
4650 Overdrachten	7.478.400	7.325.700	7.249.400	7.096.800	8.299.800	744.000
46 Openbaar voortgezet onderwijs	31.904.100	32.162.400	32.410.300	32.782.200	38.384.200	36.903.200
164600 Openbaar VSBO	16.943.800	17.079.900	17.196.300	17.375.800	20.643.700	19.995.100
4200 Beloning van Personeel	15.182.700	15.345.200	15.464.100	15.648.900	18.770.800	18.299.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.456.000	1.434.800	1.434.800	1.434.800	1.597.200	1.468.300
4500 Afschrijving Vaste Activa	53.100	53.100	53.100	53.100	19.200	61.100
4600 Subsidies	47.400	46.400	45.900	45.000	36.900	-
4650 Overdrachten	204.500	200.400	198.300	194.100	219.700	166.400
164601 Openbaar HAVO/VVO	8.524.200	8.594.600	8.673.300	8.788.000	10.601.100	9.971.500
4200 Beloning van Personeel	8.013.900	8.105.700	8.184.500	8.299.500	10.072.100	9.342.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	446.800	425.600	425.600	425.600	484.400	571.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	50.300	50.300	50.300	50.300	30.500	57.800
4600 Subsidies	13.200	13.000	12.800	12.500	14.200	-
164602 Openbaar Vakonderwijs	6.379.300	6.431.100	6.483.900	6.561.600	7.139.300	-
4200 Beloning van Personeel	5.527.800	5.590.700	5.643.600	5.721.500	6.231.200	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	839.000	828.100	828.100	828.100	860.100	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	34.600	-
4600 Subsidies	12.600	12.300	12.200	11.900	13.500	-
164700 Openbaar Vakonderwijs	56.800	56.800	56.800	56.800	-	6.936.600
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	6.139.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	731.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	56.800	56.800	56.800	56.800	-	65.300
47 Bijzonder voortgezet onderwijs	55.995.700	54.871.700	54.309.700	53.185.700	62.218.400	59.530.200
164701 Bijzonder HAVO/VVO/MAO/KABO	17.413.200	17.076.600	16.908.300	16.571.600	18.635.200	55.858.200
4200 Beloning van Personeel	915.600	915.600	915.600	915.600	915.500	3.166.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.400	2.400	2.400	2.400	2.400	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	100	100	100	100	2.400	200
4600 Subsidies	44.000	43.100	42.700	41.800	44.600	162.700
4650 Overdrachten	16.451.000	16.115.300	15.947.400	15.611.700	17.670.300	52.528.700
164702 Bijzonder VSBO	38.582.500	37.795.100	37.401.400	36.614.100	43.583.200	3.672.000
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	2.141.300	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.200	1.200	1.200	1.200	1.200	-
4600 Subsidies	110.300	108.100	106.900	104.700	118.600	-
4650 Overdrachten	38.471.000	37.685.800	37.293.300	36.508.200	41.322.200	3.672.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
164300 Bijzonder Funderend Onderwijs						
164301 Bijzonder Speciaal Onderwijs						
44 Openbaar speciaal onderwijs						
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
45 Bijzonder speciaal onderwijs						
164500 Bijzonder Speciaal Onderwijs						
46 Openbaar voortgezet onderwijs						1.100
164600 Openbaar VSBO						700
5400 Andere Inkomsten						700
164601 Openbaar HAVO/VWO						
5400 Andere Inkomsten						
164602 Openbaar Vakonderwijs						
164700 Openbaar Vakonderwijs						400
5400 Andere Inkomsten						400
47 Bijzonder voortgezet onderwijs						
164701 Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO						
164702 Bijzonder VSBO						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
48 Bijzonder hoger onderwijs	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000	14.000.000	13.800.000
164800 Universiteit	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000	14.000.000	13.800.000
4650 Overdrachten	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000	14.000.000	13.800.000
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	42.576.200	41.744.400	41.411.800	40.741.600	52.957.200	45.832.700
164900 Inspectie Onderwijs	1.515.600	1.464.100	1.473.900	1.488.700	1.413.400	1.239.800
4200 Beloning van Personeel	1.110.000	1.122.300	1.132.100	1.146.900	1.025.100	834.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	400.200	336.300	336.300	336.300	341.700	358.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	5.500	5.500	5.500	5.500	46.600	6.300
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	40.400
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	33.409.800	32.773.700	32.503.400	31.962.700	41.224.600	34.150.000
4200 Beloning van Personeel	236.500	238.500	239.500	241.200	1.280.000	530.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	6.596.500	6.500.800	6.500.800	6.500.800	9.355.000	9.461.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	781.300	-
4650 Overdrachten	26.576.800	26.034.400	25.763.200	25.220.800	29.808.300	24.158.300
164902 Onderwijsondersteuning	2.827.900	2.770.200	2.741.300	2.683.600	3.045.000	2.877.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	30.000	-
4650 Overdrachten	2.827.900	2.770.200	2.741.300	2.683.600	3.015.000	2.877.700
164903 Onderwijsvernieuwing	4.822.900	4.736.400	4.693.100	4.606.600	7.274.200	7.565.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	583.000	583.000	583.000	583.000	2.720.000	2.411.100
4650 Overdrachten	4.240.000	4.153.400	4.110.200	4.023.600	4.554.200	5.154.200
50 Overige onderwijs	34.679.000	34.151.100	33.890.000	33.367.900	30.933.300	39.208.400
165000 Bijzonder Vakonderwijs	18.838.600	18.475.500	18.294.000	17.930.900	20.157.200	20.484.800
4200 Beloning van Personeel	1.048.500	1.048.500	1.048.500	1.048.500	1.048.500	1.105.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	40	40	40	40	400	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	100	100	100	100	300	200
4600 Subsidies	49.300	48.300	47.800	46.800	53.000	53.300
4650 Overdrachten	17.740.200	17.378.200	17.197.100	16.835.100	19.055.000	19.325.600
165001 Bevordering studie	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.159.300
4700 Sociale Zekerheid	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.159.300
165002 Openbare leergangen	2.218.700	2.173.000	2.153.000	2.113.000	2.373.000	2.610.100
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	280.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	237.100	231.300	231.300	231.300	258.600	168.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	23.000	23.000	23.000	23.000	10.600	26.400
4600 Subsidies	3.500	3.500	3.400	3.400	3.800	-
4650 Overdrachten	1.955.100	1.915.200	1.895.300	1.855.400	2.100.000	2.134.700
165003 Pedagogische en sociale opl.	850.500	836.700	829.800	816.000	1.309.000	1.185.500
4200 Beloning van Personeel	21.600	21.600	21.600	21.600	21.600	29.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	153.000	153.000	153.000	153.000	450.000	439.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	100	100	100	100	32.000	200
4600 Subsidies	700	700	700	700	1.900	2.300
4650 Overdrachten	675.000	661.200	654.300	640.500	803.500	713.800
165004 Begel., vorming jeugd en volw.	4.928.200	4.827.600	4.777.300	4.676.700	5.293.400	5.293.400
4650 Overdrachten	4.928.200	4.827.600	4.777.300	4.676.700	5.293.400	5.293.400
165005 Overige Uitgaven Onderwijs	6.343.100	6.338.400	6.336.000	6.331.300	300.800	8.475.300
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	1.171.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	7.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	6.110.400	6.110.400	6.110.400	6.110.400	50.800	7.023.400
4650 Overdrachten	232.800	228.000	225.600	220.900	250.000	273.500
51 Cultuur en Sport algemeen	12.656.400	12.436.600	12.381.100	12.263.400	3.575.100	7.052.700
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S	12.656.400	12.436.600	12.381.100	12.263.400	3.575.100	7.052.700
4200 Beloning van Personeel	2.214.000	2.237.300	2.253.600	2.279.300	1.571.900	1.971.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.411.300	3.311.700	3.311.700	3.311.700	589.300	4.733.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	16.100	-
4600 Subsidies	200	200	200	200	200	-
4650 Overdrachten	7.030.900	6.887.400	6.815.700	6.672.200	1.397.600	353.500
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	6.100

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
48 Bijzonder hoger onderwijs						
164800 Universiteit						
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs						
164900 Inspectie Onderwijs						
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven						
164902 Onderwijsondersteuning						
164903 Onderwijsvernieuwing						
50 Overige onderwijs	8.400.000	8.400.000	8.400.000	8.400.000	1.003.100	967.700
165000 Bijzonder Vakonderwijs						
165001 Bevordering studie	8.400.000	8.400.000	8.400.000	8.400.000	1.003.100	829.300
5400 Andere Inkomsten	8.400.000	8.400.000	8.400.000	8.400.000	1.003.100	829.300
165002 Openbare leergangen						
165003 Pedagogische en sociale opl.						
165004 Begele., vorming jeugd en volw.						
165005 Overige Uitgaven Onderwijs						138.400
5400 Andere Inkomsten						138.400
51 Cultuur en Sport algemeen						
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
52 Openbaar bibliotheekwerk	3.958.000	3.877.900	3.837.800	3.757.600	4.249.100	4.218.700
165200 Bibliotheek Publika Korsou	3.958.000	3.877.900	3.837.800	3.757.600	4.249.100	4.218.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	30.400	30.400	30.400	30.400	30.400	-
4650 Overdrachten	3.927.600	3.847.500	3.807.400	3.727.200	4.218.700	4.218.700
53 Sport	9.435.200	9.246.400	9.152.000	8.963.300	10.099.400	12.292.100
165300 Subsidies en bijdragen Sport	8.085.000	7.920.000	7.837.500	7.672.500	8.721.900	10.217.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	237.700	-
4650 Overdrachten	8.085.000	7.920.000	7.837.500	7.672.500	8.484.200	10.217.200
165400 Subsidies en bijdragen Cultuur	1.350.200	1.326.400	1.314.500	1.290.800	1.377.500	2.074.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	186.400	186.400	186.400	186.400	370.000	39.300
4650 Overdrachten	1.163.800	1.140.000	1.128.100	1.104.400	1.007.500	2.035.700
55 Oudheidkunde en Musea	2.007.600	1.968.600	1.949.000	1.909.900	2.052.500	1.750.900
165500 Subs.bijdr. Oudheidk. en musea	1.915.300	1.876.300	1.856.700	1.817.600	1.922.300	1.722.300
4650 Overdrachten	1.915.300	1.876.300	1.856.700	1.817.600	1.922.300	1.722.300
165501 Monumentenbureau	92.300	92.300	92.300	92.300	130.200	28.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	92.300	92.300	92.300	92.300	130.200	28.600
58 Overige Cultuur en Sport	4.930.800	4.859.300	4.823.500	4.752.000	4.199.200	11.863.400
165800 Subs.bijdrage Ov.Cult.&Recr.	-	-	-	-	335.300	535.000
4650 Overdrachten	-	-	-	-	335.300	535.000
165801 Ov. uitgaven Cultuur en Recr.	4.930.800	4.859.300	4.823.500	4.752.000	3.863.900	11.328.400
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	5.584.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	100.000	100.000	100.000	100.000	100.000	14.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.326.600	1.326.600	1.326.600	1.326.600	-	1.524.800
4650 Overdrachten	3.504.200	3.432.700	3.396.900	3.325.400	3.763.900	4.202.800
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	2.300

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
52 Openbaar bibliotheekwerk						
165200 Bibliotheek Publiko Korsou						
53 Sport						
165300 Subsidies en bijdragen Sport						
165400 Subsidies en bijdragen Cultuur						
55 Oudheidkunde en Musea						
165500 Subs.bijdr. Oudheidk. en musea						
165501 Monumentenbureau						
58 Overige Cultuur en Sport						
165800 Subs.bijdrage Ov.Cult.&Recr.						
165801 Ov. uitgaven Cultuur en Recr.						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
17 Sociale Ontw,Arbeid & Welzijn	167.133.300	146.984.000	147.678.200	177.150.300	383.342.700	385.954.500
01 Bestuursorganen	578.800	554.800	556.000	558.100	749.300	377.400
170100 Minister van SOAW	578.800	554.800	556.000	558.100	749.300	377.400
4200 Beloning van Personeel	285.000	287.500	288.700	290.800	218.300	200.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	293.800	267.300	267.300	267.300	531.000	181.400
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
60 Algemeen beheer SOAW	10.608.600	9.895.400	9.960.700	10.053.200	14.022.900	11.493.200
176000 Kabinet Minister SOAW	708.500	713.200	716.200	721.100	534.300	173.900
4200 Beloning van Personeel	555.700	560.500	563.400	568.300	276.700	171.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	152.700	152.700	152.700	152.700	257.600	2.400
176001 Inspectie Arbeidszaken	1.690.200	1.632.000	1.645.900	1.665.800	2.016.900	1.262.400
4200 Beloning van Personeel	1.382.100	1.397.800	1.411.600	1.431.500	1.699.400	1.098.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	297.400	223.800	223.600	223.600	311.500	152.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	10.700	10.700	10.700	10.700	6.000	12.300
176002 Secretaris Generaal SOAW	223.000	225.600	227.800	231.100	235.600	-
4200 Beloning van Personeel	223.000	225.600	227.800	231.100	235.600	-
176003 Ministeriële staf	3.857.700	3.276.600	3.293.700	3.317.200	5.520.000	3.726.600
4200 Beloning van Personeel	1.331.100	1.348.000	1.365.000	1.385.500	2.266.400	809.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.526.600	1.928.700	1.928.700	1.928.700	3.228.900	717.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	24.700	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	2.200.000
176005 Beleidsorganisatie SOAW	4.129.300	4.047.900	4.077.100	4.118.000	5.716.000	6.330.300
4200 Beloning van Personeel	2.449.200	2.479.400	2.508.600	2.549.500	3.705.500	1.334.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	738.600	627.000	627.000	627.000	1.666.100	1.800.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	941.500	941.500	941.500	941.500	344.400	1.082.200
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	2.118.100
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
61 Bijstandverlening	86.939.300	71.941.300	72.748.900	73.604.300	109.116.200	223.574.900
176100 UO Regiokantoren	6.546.200	6.420.200	6.471.400	6.545.200	7.322.700	7.779.300
4200 Beloning van Personeel	4.898.200	4.955.600	5.006.800	5.080.600	6.244.900	6.893.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.645.100	1.461.600	1.461.600	1.461.600	1.075.500	882.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.900	2.900	2.900	2.900	2.300	3.400
176101 Sociale Zorg	31.077.700	16.349.300	17.108.600	17.896.900	53.253.000	175.278.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	51.700
4650 Overdrachten	931.000	912.000	902.500	883.500	1.000.000	-
4700 Sociale Zekerheid	30.086.700	15.377.300	16.146.100	16.953.400	52.193.000	175.226.400
176102 Maatschappelijke Zorg	46.227.800	46.227.800	46.227.800	46.227.800	47.640.500	39.857.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.485.400	1.485.400	1.485.400	1.485.400	1.704.500	1.211.100
4700 Sociale Zekerheid	44.742.400	44.742.400	44.742.400	44.742.400	45.936.000	38.646.500
176103 Electra- en watersubsidie	837.900	820.800	812.300	795.200	900.000	659.900
4600 Subsidies	837.900	820.800	812.300	795.200	900.000	659.900
176104 UO Bedrijfsvoer- en Kwal. zorg	2.249.600	2.123.200	2.128.800	2.139.200	-	-
4200 Beloning van Personeel	1.353.900	1.386.500	1.372.800	1.382.400	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	895.800	756.800	756.800	756.800	-	-
62 Werkgelegenheid	14.915.300	14.283.800	14.260.300	14.197.500	13.422.700	8.581.400
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	4.706.400	4.146.000	4.151.300	4.153.700	3.222.900	2.331.300
4200 Beloning van Personeel	2.062.900	2.085.500	2.102.800	2.129.300	1.885.000	930.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.379.100	820.100	820.100	820.100	1.130.700	1.302.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	85.400	85.400	85.400	85.400	95.200	98.200
4600 Subsidies	-	-	-	-	112.000	-
4650 Overdrachten	1.179.000	1.155.000	1.142.900	1.118.900	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
17 Sociale Ontw,Arbeid & Welzijn	6.504.700	6.504.700	6.504.700	6.504.700		6.666.700
01 Bestuursorganen						
170100 Minister van SOAW						
60 Algemeen beheer SOAW						
176000 Kabinet Minister SOAW						3.932.300
176001 Inspectie Arbeidszaken						
176002 Secretaris Generaal SOAW						
176003 Ministeriële staf						
176005 Beleidsorganisatie SOAW						
61 Bijstandverlening	2.580.000	2.580.000	2.580.000	2.580.000		2.740.200
176100 UO Regiokantoren						
5400 Andere Inkomsten						
176101 Sociale Zorg	2.380.000	2.380.000	2.380.000	2.380.000		2.373.300
5400 Andere Inkomsten	2.380.000	2.380.000	2.380.000	2.380.000		2.373.300
176102 Maatschappelijke Zorg	200.000	200.000	200.000	200.000		366.900
5400 Andere Inkomsten	200.000	200.000	200.000	200.000		366.900
176103 Electra- en watersubsidie						
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
62 Werkgelegenheid	3.924.700	3.924.700	3.924.700	3.924.700		3.926.500
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
176202 UO Bureau Mediation	420.700	425.600	434.800	445.600	2.555.300	1.188.000
4200 Beloning van Personeel	174.100	179.000	188.200	199.000	1.565.700	793.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	926.000	117.200
4500 Afschrijving Vaste Activa	246.600	246.600	246.600	246.600	63.600	283.400
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	6.100
176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokantoren	6.064.200	6.064.200	6.064.200	6.064.200	1.843.600	1.346.200
4200 Beloning van Personeel	6.016.700	6.016.700	6.016.700	6.016.700	1.442.100	744.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	357.300	547.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	47.500	47.500	47.500	47.500	44.200	54.600
176204 Sociale werkplaatsen	3.724.000	3.648.000	3.610.000	3.534.000	5.800.900	3.716.000
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	1.758.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	12.600
4650 Overdrachten	3.724.000	3.648.000	3.610.000	3.534.000	5.800.900	1.945.000
63 Maatschap. Begeleid. en Advies	21.950.300	21.399.500	21.241.000	20.922.200	14.653.500	12.661.000
176300 Maatsch. Opbouw en Begeleiding	1.575.600	1.476.400	1.461.200	1.430.800	1.850.000	442.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	86.000	17.200	17.200	17.200	1.850.000	442.700
4600 Subsidies	1.350.000	1.322.400	1.308.600	1.281.100	-	-
4650 Overdrachten	139.700	136.800	135.400	132.500	-	-
176301 Jeugdzorg	12.957.500	12.693.000	12.560.800	12.296.400	12.803.500	12.218.300
4650 Overdrachten	12.957.500	12.693.000	12.560.800	12.296.400	12.803.500	12.218.300
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	7.417.300	7.230.100	7.219.000	7.195.000	-	-
4200 Beloning van Personeel	2.607.300	2.631.500	2.642.400	2.662.500	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.321.600	2.154.400	2.154.400	2.154.400	-	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	328.200	328.200	328.200	328.200	-	-
4650 Overdrachten	2.160.100	2.116.000	2.094.000	2.049.900	-	-
64 Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw.	-	-	-	-	12.154.400	8.820.800
176400 Jeugdwerk	-	-	-	-	12.154.400	8.820.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	6.000.000	3.016.900
4650 Overdrachten	-	-	-	-	6.154.400	5.803.900
65 Bejaardenoorden	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000	13.986.000	12.226.400
176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoorden	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000	13.986.000	12.226.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000	13.986.000	12.226.400
66 Landsbemiddelaar	1.188.400	1.051.500	1.053.600	1.057.400	-	-
176601 Bureau Landsbemiddelaar	1.188.400	1.051.500	1.053.600	1.057.400	-	-
4200 Beloning van Personeel	490.700	495.200	497.300	501.100	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	634.100	492.700	492.700	492.700	-	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	63.600	63.600	63.600	63.600	-	-
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	17.679.400	14.687.700	14.687.700	43.587.700	205.237.700	108.219.300
176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd.Soc.o.	2.659.800	2.659.800	2.659.800	2.659.800	6.198.300	3.461.800
4200 Beloning van Personeel	2.639.800	2.639.800	2.639.800	2.639.800	1.743.100	1.796.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	1.927.000	963.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	20.000	20.000	20.000	20.000	328.200	23.000
4650 Overdrachten	-	-	-	-	2.200.000	679.200
176802 Sociale verzekeringen	2.991.700	-	-	28.900.000	199.039.400	103.574.500
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	67.544.800
4700 Sociale Zekerheid	2.991.700	-	-	28.900.000	199.039.400	36.029.700
176803 Overige uitgaven SOAW	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900	-	1.183.000
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	1.166.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	900
4600 Subsidies	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900	-	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	15.700

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
176202 UO Bureau Mediation						
176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokantoren	3.924.700	3.924.700	3.924.700	3.924.700		3.925.300
5400 Andere Inkomsten	3.924.700	3.924.700	3.924.700	3.924.700		3.925.300
176204 Sociale werkplaatsen						
5400 Andere Inkomsten						
63 Maatschap, Begeleid. en Advies						
176300 Maatsch. Opbouw en Begeleiding						
176301 Jeugdzorg						
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
64 Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw.						
176400 Jeugdwerk						
65 Bejaardenoorden						
176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoorden						
66 Landsbemiddelaar						
176601 Bureau Landsbemiddelaar						
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl						
176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd.Soc.o.						
176802 Sociale verzekeringen						
176803 Overige uitgaven SOAW						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	303.685.700	324.906.400	331.575.500	368.800.700	58.959.000	73.248.100
01 Bestuursorganen	352.900	354.300	355.500	357.500	307.800	836.200
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.	352.900	354.300	355.500	357.500	307.800	836.200
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	219.800	202.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	78.400	77.300	77.300	77.300	88.000	634.200
26 Riolering en waterzuivering	33.100	33.100	33.100	33.100	-	1.124.600
182601 UO Milieu en Natuur Beheer	33.100	33.100	33.100	33.100	-	1.124.600
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	122.600
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	964.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	33.100	33.100	33.100	33.100	-	38.100
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	6.883.400	6.446.600	6.477.500	6.522.400	7.731.200	8.090.600
187000 Kabinet Minister GMN	726.200	732.000	734.800	740.000	277.000	267.900
4200 Beloning van Personeel	707.300	713.200	715.900	721.200	246.200	244.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	18.900	18.800	18.900	18.900	30.800	23.900
187001 Raad voor de Volksgezondheid	268.200	233.200	237.300	240.200	682.800	254.800
4200 Beloning van Personeel	84.000	85.600	88.000	90.800	366.200	189.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	184.000	147.400	149.200	149.200	316.400	64.900
4600 Subsidies	200	200	200	200	200	-
187002 Secretaris Generaal GMN	207.200	208.300	210.200	212.400	253.600	-
4200 Beloning van Personeel	196.400	197.400	199.400	201.600	235.600	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	10.800	10.800	10.800	10.800	18.000	-
187003 Ministeriële staf	726.000	729.200	733.900	741.200	579.700	1.027.800
4200 Beloning van Personeel	659.200	665.900	670.600	678.000	453.800	842.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	66.800	63.300	63.300	63.300	86.100	146.300
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	39.700	-
4600 Subsidies	-	-	-	-	100	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	39.400
187005 Beleidsorganisatie GMN	4.955.800	4.543.800	4.561.300	4.588.500	5.938.000	6.540.100
4200 Beloning van Personeel	2.273.000	2.297.200	2.314.600	2.341.800	1.886.600	2.789.900
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.612.100	2.175.900	2.175.900	2.175.900	3.534.400	3.888.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	70.700	70.700	70.700	70.700	517.000	81.300
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	20.075.800	19.775.900	19.861.600	19.991.200	18.522.600	20.196.800
187100 Inspectie Volksgezondheid	2.654.200	2.564.200	2.582.700	2.610.500	2.693.500	2.301.700
4200 Beloning van Personeel	2.119.300	2.142.500	2.161.000	2.188.700	1.955.400	1.713.400
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	516.400	403.300	403.300	403.300	704.600	567.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	18.500	18.500	18.500	18.500	33.500	21.200
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	17.421.500	17.211.700	17.278.900	17.380.800	15.829.100	17.895.100
4200 Beloning van Personeel	11.202.100	11.318.100	11.397.800	11.524.700	8.265.200	10.773.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	4.501.500	4.200.800	4.200.800	4.200.800	6.157.700	5.214.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	491.500	491.500	491.500	491.500	188.900	564.900
4600 Subsidies	210.900	206.600	204.400	200.100	126.500	-
4650 Overdrachten	1.015.500	994.800	984.400	963.700	1.090.800	1.348.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	6.100
-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-
72 Ambulancevervoer	2.164.700	2.142.200	2.142.200	2.142.200	3.118.400	2.861.500
187200 Subsid.bijdr. Ambulancevervoer	2.164.700	2.142.200	2.142.200	2.142.200	3.118.400	2.861.500
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	1.963.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.803.900	1.781.400	1.781.400	1.781.400	-	11.500
4500 Afschrijving Vaste Activa	360.800	360.800	360.800	360.800	-	414.700
4650 Overdrachten	-	-	-	-	3.118.400	472.200
-	-	-	-	-	-	-
73 Verpleeginrichtingen	94.300	94.700	95.500	96.400	205.900	76.200
187300 Dr. Caprileskliniek	94.300	94.700	95.500	96.400	205.900	76.200
4200 Beloning van Personeel	14.300	14.700	15.500	16.400	129.700	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	80.000	80.000	80.000	80.000	76.200	76.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	10.667.200	10.669.100	10.669.200	10.669.300	5.480.400	11.824.900
01 Bestuursorganen						
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.						
26 Riolering en waterzuivering						
182601 UO Milieu en Natuur Beheer						
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur						
187000 Kabinet Minister GMN						
187001 Raad voor de Volksgezondheid						
187002 Secretaris Generaal GMN						
187003 Ministeriële staf						
187005 Beleidsorganisatie GMN						
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	4.487.200	4.489.100	4.489.200	4.489.300	1.300.360	2.940.900
187100 Inspectie Volksgezondheid	160.700	162.600	162.600	162.600	145.600	11494
5100 Belastingen						
5400 Andere Inkomsten	160.700	162.600	162.600	162.600	145.600	11.494
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	4.326.500	4.326.500	4.326.600	4.326.700	1.154.760	2.929.400
5100 Belastingen						
5400 Andere Inkomsten	4.326.500	4.326.500	4.326.600	4.326.700	1.154.760	2.929.400
72 Ambulancevervoer	3.980.000	3.980.000	3.980.000	3.980.000		1.965.400
187200 Subsid.bijdr. Ambulancevervoer	3.980.000	3.980.000	3.980.000	3.980.000		1.965.400
5400 Andere Inkomsten	3.980.000	3.980.000	3.980.000	3.980.000		1.965.400
73 Verpleeginrichtingen						
187300 Dr. Caprileskliniek						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	8.320.600	8.150.100	8.154.400	8.150.000	12.556.100	8.716.200
187500 UO Veterinaire Zaken	3.006.200	2.998.100	3.014.000	3.037.100	5.003.000	1.814.500
4200 Beloning van Personeel	1.906.000	1.925.200	1.941.500	1.965.500	2.088.000	1.344.200
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.030.300	1.003.800	1.003.800	1.003.800	2.847.400	434.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	28.000	28.000	28.000	28.000	66.100	32.200
4600 Subsidies	-	-	-	-	1.500	-
4650 Overdrachten	41.900	41.000	40.800	39.800	-	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	3.200
	-	-	-	-	-	-
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer	5.314.400	5.152.000	5.140.400	5.113.000	7.553.200	6.901.700
4200 Beloning van Personeel	1.033.200	1.044.300	1.053.000	1.066.200	1.001.900	762.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.266.300	2.133.400	2.133.400	2.133.400	5.028.400	6.110.300
4500 Afschrijving Vaste Activa	25.500	25.500	25.500	25.500	125.900	29.300
4600 Subsidies	1.300.800	1.274.100	1.260.800	1.234.300	1.397.000	-
4650 Overdrachten	688.800	674.800	667.800	653.700	-	-
76 Milieubeheer	36.589.100	35.620.800	35.322.000	34.713.800	4.478.800	3.805.500
187601 UO Milieu en Natuur Beheer	5.521.100	5.186.900	5.205.100	5.231.000	3.349.900	1.774.600
4200 Beloning van Personeel	1.671.700	1.691.500	1.709.600	1.735.600	2.386.300	1.347.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.501.400	3.147.400	3.147.400	3.147.400	935.600	24.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	348.000	348.000	348.000	348.000	16.000	400.000
4600 Subsidies	-	-	-	-	12.000	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	2.600
	-	-	-	-	-	-
187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur	31.068.000	30.433.900	30.116.900	29.482.900	1.128.900	2.030.900
4650 Overdrachten	31.068.000	30.433.900	30.116.900	29.482.900	1.128.900	2.030.900
77 Lijkbezorging	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	49.300
187700 Begraafplaatsen	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	49.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	52.000	52.000	52.000	52.000	52.000	49.300
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	229.119.800	252.236.800	259.081.900	296.742.100	11.986.200	27.491.200
187800 Overige uitg. Volksgezondheid	229.119.800	252.236.800	259.081.900	296.742.100	11.986.200	27.491.200
4200 Beloning van Personeel	-	-	-	-	-	2.783.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	615.800
4500 Afschrijving Vaste Activa	16.800	16.800	16.800	16.800	-	19.400
4650 Overdrachten	8.319.700	8.149.900	8.065.000	7.895.200	11.986.200	24.072.600
4700 Sociale Zekerheid	220.783.300	244.070.000	251.000.000	288.830.000	-	-
	-	-	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	4.080.000	2.618.525
187500 UO Veterinaire Zaken	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	4.080.000	2.618.525
5400 Andere Inkomsten	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	4.040.000	2.618.525
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer						
76 Milieubeheer					100.000	
187601 UO Milieu en Natuur Beheer					100.000	
5400 Andere Inkomsten					100.000	
187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur						
77 Lijkbezorging						
187700 Begraafplaatsen						
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur						4.300.000
187800 Overige uitg. Volksgezondheid						4.300.000
5400 Andere Inkomsten						4.300.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gevone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
19 Financien	169.796.700	232.257.700	246.069.700	260.941.200	195.446.300	48.677.800
01 Bestuursorganen	725.900	487.500	488.700	490.700	814.800	1.442.500
190100 Minister van Financiën	725.900	487.500	488.700	490.700	814.800	1.442.500
4200 Beloning van Personeel	274.500	277.000	278.100	280.200	218.300	199.700
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	451.400	210.500	210.600	210.500	596.500	797.000
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	450.000
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	4.200
90 Algemeen beheer Financiën	25.841.800	24.897.700	23.450.500	23.532.100	25.343.800	26.390.000
199000 Kabinet Minister FIN	1.799.000	1.805.600	1.815.700	1.826.900	2.109.300	945.200
4200 Beloning van Personeel	953.800	963.000	970.500	981.700	932.000	551.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	578.200	575.600	578.200	578.200	1.177.300	87.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	267.000	267.000	267.000	267.000	-	306.900
199001 Secretaris Generaal FIN	1.897.800	1.487.800	1.490.200	1.493.700	1.833.200	979.400
4200 Beloning van Personeel	314.900	317.700	320.200	323.700	233.200	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.582.900	1.170.100	1.170.100	1.170.100	1.600.000	979.400
199002 Ministeriële staf	1.008.000	1.013.800	1.018.500	1.026.400	1.948.100	603.700
4200 Beloning van Personeel	785.900	793.600	798.400	806.300	1.382.200	585.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	222.100	220.200	220.200	220.200	526.200	15.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	39.700	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	-	3.200
199004 Beleidsorganisatie FIN	2.813.900	2.770.200	2.783.600	2.805.000	1.853.900	1.829.000
4200 Beloning van Personeel	2.014.200	2.033.800	2.047.200	2.068.600	1.238.100	1.229.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	799.700	736.400	736.400	736.400	543.600	633.100
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	72.200	-
4650 Interest	-	-	-	-	-	33.200
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	10.723.100	10.220.300	10.242.400	10.280.100	11.499.200	15.932.600
4200 Beloning van Personeel	5.434.200	5.472.000	5.494.200	5.531.800	7.076.700	4.156.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	3.160.000	2.619.400	2.619.400	2.619.400	3.521.700	3.284.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	2.128.900	2.128.900	2.128.900	2.128.900	715.600	2.447.000
4550 Interest	-	-	-	-	-	228.300
4600 Subsidies	-	-	-	-	11.500	-
4650 Overdrachten	-	-	-	-	173.700	-
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	5.816.900
199007 Stichting OAB	7.600.000	7.600.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	7.600.000	7.600.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000	6.100.000
91 Belastingen	67.032.600	66.336.900	66.665.000	67.154.500	70.076.000	93.106.200
199100 Douane	25.839.900	25.872.600	26.047.500	26.310.600	24.997.400	24.552.500
4200 Beloning van Personeel	21.449.900	21.671.000	21.845.900	22.109.100	20.359.000	18.108.500
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	2.670.800	2.482.200	2.482.200	2.482.200	4.173.100	3.911.700
4500 Afschrijving Vaste Activa	1.719.300	1.719.300	1.719.300	1.719.300	465.300	1.976.200
4550 Interest	-	-	-	-	-	18.800
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	2.700
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	534.800
199102 Sector Fiscale Zaken	1.494.900	1.404.000	1.412.400	1.425.300	2.083.600	1.515.000
4200 Beloning van Personeel	1.111.700	1.122.800	1.131.200	1.144.100	1.397.700	1.005.800
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	370.400	288.300	288.300	288.300	572.000	494.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	12.900	12.900	12.900	12.900	113.900	14.800
199104 Stichting BAB	13.114.400	13.114.400	13.114.400	13.114.400	16.200.700	43.518.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	31.600	31.600	31.600	31.600	-	-
4600 Subsidies	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	16.200.700	28.318.900
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	15.200.000
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao	26.583.300	25.945.900	26.090.700	26.304.200	26.794.300	23.519.800
4200 Beloning van Personeel	17.212.500	17.387.400	17.532.300	17.745.800	17.691.600	15.178.000
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	8.462.100	7.649.700	7.649.700	7.649.700	8.060.800	7.169.900
4500 Afschrijving Vaste Activa	908.700	908.700	908.700	908.700	1.033.200	1.044.500
4550 Interest	-	-	-	-	-	107.900
4600 Subsidies	-	-	-	-	8.700	-
4700 Sociale Zekerheid	-	-	-	-	-	19.500

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
19 Financien	1.496.160.900	1.545.259.300	1.569.790.900	1.651.814.000	1.618.279.800	1.485.243.300
01 Bestuursorganen						
190100 Minister van Financiën						
90 Algemeen beheer Financien	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600		5.821.700
199000 Kabinet Minister FIN						
199001 Secretaris Generaal FIN						
199002 Ministeriële staf						
199004 Beleidsorganisatie FIN						613.100
4550 Interest						
5400 Andere Inkomsten						613.100
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600		5.208.600
4550 Interest						
5100 Belastingen						
5400 Andere Inkomsten	2.880.600	2.880.600	2.880.600	2.880.600		5.208.600
199007 Stichting OAB						
91 Belastingen	1.432.759.900	1.476.237.900	1.489.957.200	1.561.980.300	1.506.292.400	1.415.990.800
199100 Douane	252.888.600	258.767.200	268.372.400	278.605.000	271.542.100	285.423.200
4550 Interest						
5100 Belastingen	250.688.600	256.567.200	266.172.400	276.405.000	267.830.000	282.395.900
5400 Andere Inkomsten	2.200.000	2.200.000	2.200.000	2.200.000	3.712.100	3.027.300
199102 Sector Fiscale Zaken						
199104 Stichting BAB						
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao	1.179.871.300	1.217.470.700	1.221.584.800	1.283.375.300	1.234.750.300	1.130.567.600
4550 Interest						
5100 Belastingen	1.173.168.300	1.210.764.600	1.214.878.700	1.276.569.200	1.233.250.000	1.128.931.500
5400 Andere Inkomsten	6.703.000	6.706.100	6.706.100	6.806.100	1.500.300	1.636.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
93 Geldleningen	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300	50.700.000	49.439.600
199300 Geldleningen	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300	50.700.000	49.439.600
4550 Interest	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300	50.700.000	49.439.600
	-	-	-	-	-	-
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	297.200-	3.687.400	5.174.500	11.644.200	21.496.900	1.064.700
199500 Niet in te delen uitg./ink.	14.297.200-	12.312.600	10.825.500	4.355.800-	-	1.064.700
4200 Beloning van Personeel	15.000.000	20.000.000	25.000.000	25.000.000	-	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	-	-	-	-	-	27.000
4500 Afschrijving Vaste Activa	702.900	7.687.400	14.174.500	20.644.200	-	1.037.700
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
199501 Onvoorzien uitgaven	14.000.000	16.000.000	16.000.000	16.000.000	21.496.900	-
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	10.000.000	-
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	296.900	-
4750 Andere Uitgaven	13.000.000	15.000.000	15.000.000	15.000.000	11.200.000	-
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.	24.096.600	81.236.600	90.375.300	95.089.400	27.014.800	122.765.100-
199800 Meldpunt Ongebruik, Transact.	2.192.400	2.096.400	2.109.800	2.130.000	2.227.800	2.038.100
4200 Beloning van Personeel	1.490.800	1.507.500	1.521.000	1.541.100	1.402.600	1.083.300
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	629.900	517.200	517.200	517.200	825.200	899.400
4500 Afschrijving Vaste Activa	71.600	71.600	71.600	71.600	-	55.400
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	21.904.200	79.140.200	88.265.500	92.959.400	24.787.000	2.464.700
4200 Beloning van Personeel	15.534.800	24.528.300	33.802.800	43.362.400	8.160.800	2.024.100
4400 Verbruik van Goederen & Dienst	201.500	201.500	201.500	201.500	400.000	440.600
4500 Afschrijving Vaste Activa	-	-	-	-	354.400	-
4650 Overdrachten	6.167.900	6.042.000	5.979.100	5.853.200	6.250.000	-
4750 Andere Uitgaven	-	48.388.400	48.282.100	43.542.300	9.621.800	-
	-	-	-	-	-	-
199803 Saldo GDIKD	-	-	-	-	-	127.268.000-
4750 Andere Uitgaven	-	-	-	-	-	127.268.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Gewone Dienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
93 Geldlenen						1.144.100
199300 Geldlenen						1.144.100
4550 Interest						1.144.100
5400 Andere Inkomsten						
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	60.384.900	66.003.600	76.814.200	86.814.200	97.853.600	62.295.000
199500 Niet in te delen uitg./ink.	60.384.900	66.003.600	76.814.200	86.814.200	97.853.600	62.295.000
5100 Belastingen						
5200 Sociale Voorzieningen	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.300.000	2.200.800	
5300 Schenkingen & Subsidies						
5400 Andere Inkomsten	58.084.900	63.703.600	74.514.200	84.514.200	95.652.800	62.295.000
199501 Onvoorziene uitgaven						
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.	135.500	137.200	138.900	138.900	14.133.800	
199800 Meldpunt Ongebruik, Transact.						
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	135.500	137.200	138.900	138.900	14.133.800	
5400 Andere Inkomsten	135.500	137.200	138.900	138.900	14.133.800	
199803 Saldo GD/KD						

Beleidsdeel Kapitaaldienst

Ontwerpbegroting 2013

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	1.649.300	1.639.300	1.639.300	1.639.300	4.748.000	484.900
01 Bestuursorganen	100.000	100.000	100.000	100.000	3.215.200	421.200
100100 Staten	100.000	100.000	100.000	100.000	3.215.200	421.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	100.000	100.000	100.000	100.000	3.215.200	421.200
02 Algemeen beheer Staatsorganen	1.549.300	1.539.300	1.539.300	1.539.300	1.532.800	63.700
100200 Raad van Advies	30.000	30.000	30.000	30.000	50.000	37.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	30.000	30.000	30.000	30.000	50.000	37.000
100201 Algemene Rekenkamer	1.375.800	1.375.800	1.375.800	1.375.800	1.400.800	11.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.375.800	1.375.800	1.375.800	1.375.800	1.400.800	11.800
100202 Secretariaat SER/GOA	40.000	40.000	40.000	40.000	65.000	7.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	40.000	40.000	40.000	40.000	65.000	7.200
100203 Ombudsman	103.500	93.500	93.500	93.500	17.000	7.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	103.500	93.500	93.500	93.500	17.000	7.700

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.						
01 Bestuursorganen						
100100 Staten						
02 Algemeen beheer Staatsorganen						
100200 Raad van Advies						
100201 Algemene Rekenkamer						
100202 Secretariaat SER/GOA						
100203 Ombudsman						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
11 Algemene Zaken	2.685.000	2.685.000	2.685.000	2.685.000	-	5.027.500
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	2.670.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000	-	4.965.600
110301 Secretar. Raad van Ministers	2.455.000	2.455.000	2.455.000	2.455.000	-	3.280.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	2.455.000	2.455.000	2.455.000	2.455.000	-	3.280.900
110302 Beleidscoördinatie	10.000	10.000	10.000	10.000	-	2.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	10.000	10.000	10.000	10.000	-	2.900
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister	-	-	-	-	-	123.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	123.900
110305 Secretaris Generaal AZ	70.000	70.000	70.000	70.000	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	70.000	70.000	70.000	70.000	-	-
110306 Ministeriële staf	40.000	40.000	40.000	40.000	-	559.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	40.000	40.000	40.000	40.000	-	559.700
110308 Beleidsorganisatie AZ	30.000	30.000	30.000	30.000	-	8.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	30.000	30.000	30.000	30.000	-	8.400
110311 UO Communic. en Voorlichting	25.000	25.000	25.000	25.000	-	603.500
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	25.000	25.000	25.000	25.000	-	603.500
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	40.000	40.000	40.000	40.000	-	386.500
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	40.000	40.000	40.000	40.000	-	386.500
07 Overige Algemene Zaken	15.000	15.000	15.000	15.000	-	61.800
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	-	-	-	-	-	14.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	14.000
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal	15.000	15.000	15.000	15.000	-	47.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	15.000	15.000	15.000	15.000	-	47.800

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
11 Algemene Zaken						
03 Algemeen beheer Algemene Zaken						
110301 Secretar. Raad van Ministers						
110302 Beleidscoördinatie						
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister						
110305 Secretaris Generaal AZ						
110306 Ministeriële staf						
110308 Beleidsorganisatie AZ						
110311 UO Communic. en Voorlichting						
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken						
07 Overige Algemene Zaken						
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur						
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
12 Bestuur, Planning en Dienstver	-	-	-	-	2.181.500	4.092.300
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	-	-	-	-	2.181.500	4.069.300
120403 Beleidsunit HR OO IT	-	-	-	-	526.500	124.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	526.500	124.900
120405 Beleidsorganisatie BPD	-	-	-	-	44.000	2.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	44.000	2.100
120407 UO Publieke Zaken	-	-	-	-	51.000	48.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	51.000	48.800
120408 UO Vergunningloket	-	-	-	-	119.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	119.000	-
120409 UO Nationaal Archief	-	-	-	-	41.000	2.329.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	41.000	2.329.300
120410 Shared Service Organisatie	-	-	-	-	1.400.000	1.564.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	1.400.000	1.564.100
06 Statistiek	-	-	-	-	-	23.000
120600 CBS	-	-	-	-	-	23.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	23.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
12 Bestuur, Planning en Dienstver						
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl						
120403 Beleidsunit HR OO IT						
120405 Beleidsorganisatie BPD						
120407 UO Publieke Zaken						
120408 UO Vergunningloket						
120409 UO Nationaal Archief						
120410 Shared Service Organisatie						
06 Statistiek						
120600 CBS						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Justitie	6.292.600	6.292.600	6.292.600	6.292.600	12.654.600	3.062.200
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	-	-	-	-	600.000	519.300
131004 Beleidsorganisatie JUS	-	-	-	-	600.000	519.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	600.000	519.300
	-	-	-	-	-	-
11 Rechtswezen	-	-	-	-	-	963.100
131100 Openbaar Ministerie	-	-	-	-	-	963.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	963.100
	-	-	-	-	-	-
12 Politie	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000	5.494.400	538.000
131200 Landsrecherche	65.000	65.000	65.000	65.000	1.600.000	9.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	65.000	65.000	65.000	65.000	1.600.000	9.200
131201 Opleidingsinstituut RH&VH	280.000	280.000	280.000	280.000	150.000	16.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	280.000	280.000	280.000	280.000	150.000	16.800
131202 UO Toelatingsorganisatie	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	75.000	75.000	75.000	75.000	75.000	-
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	3.669.400	512.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.040.000	1.040.000	1.040.000	1.040.000	3.669.400	512.100
	-	-	-	-	-	-
13 Brandweer en Rampenbestrijding	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.337.000	69.600
131300 UO Brandweer	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.337.000	69.600
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.337.000	69.600
	-	-	-	-	-	-
15 Overige Beschermende Maatreg.	100.800	100.800	100.800	100.800	135.200	93.400
131500 UO Controle en Bewaking	100.800	100.800	100.800	100.800	135.200	93.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	100.800	100.800	100.800	100.800	135.200	93.400
	-	-	-	-	-	-
16 Gevangeniswezen	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900	4.275.000	762.300
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900	4.275.000	762.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900	4.275.000	762.300
	-	-	-	-	-	-
17 Opvoedingswezen	690.000	690.000	690.000	690.000	813.000	116.600
131700 UO Justitiële Jeugdopvang	563.000	563.000	563.000	563.000	663.000	75.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	563.000	563.000	563.000	563.000	663.000	75.400
131701 UO Reclassering	25.500	25.500	25.500	25.500	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	25.500	25.500	25.500	25.500	-	-
131702 UO Voogdijraad	101.500	101.500	101.500	101.500	150.000	41.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	101.500	101.500	101.500	101.500	150.000	41.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
13 Justitie						3.475.600
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.						350.000
131004 Beleidsorganisatie JUS						350.000
5909 Nonfinanciële Activa						350.000
11 Rechtswezen						
131100 Openbaar Ministerie						
12 Politie						2.000.400
131200 Landsrecherche						
131201 Opleidingsinstituut RH&VH						
131202 UO Toelatingsorganisatie						
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao						2.000.400
5909 Nonfinanciële Activa						2.000.400
13 Brandweer en Rampenbestrijding						1.125.200
131300 UO Brandweer						1.125.200
5909 Nonfinanciële Activa						1.125.200
15 Overige Beschermende Maatreg.						
131500 UO Controle en Bewaking						
16 Gevangeniswezen						
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.						
17 Opvoedingswezen						
131700 UO Justitiële Jeugdopvang						
131701 UO Reclassering						
131702 UO Voogdijraad						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	42.880.000	42.880.000	42.880.000	42.880.000	29.667.700	10.262.200
20 Algemeen beheer VVRP	750.000	750.000	750.000	750.000	179.000	161.800
142002 Ministeriële staf	700.000	700.000	700.000	700.000	45.000	62.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	700.000	700.000	700.000	700.000	45.000	62.400
142004 Beleidsorganisatie VVRP	-	-	-	-	134.000	99.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	134.000	99.400
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	50.000	50.000	50.000	50.000	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	50.000	50.000	50.000	50.000	-	-
21 Openbare werken	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000	2.705.000	1.524.700
142101 UO Openbare Werken	-	-	-	-	2.705.000	1.524.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	2.705.000	1.524.700
142102 Wegen, straten en pleinen	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000	-	-
22 Verkeer en vervoer	-	-	-	-	451.300	-
142201 UO Verkeer en Vervoer	-	-	-	-	451.300	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	451.300	-
24 Meteorologische aangelegenh.	-	-	-	-	258.400	134.400
142400 UO Meteorologische Dienst	-	-	-	-	258.400	134.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	258.400	134.400
26 Riolering en waterzuivering	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	17.875.000	1.663.300
142600 Rioleringen	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	17.875.000	1.663.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000	17.875.000	1.663.300
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	8.199.000	3.671.400
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	-	-	-	-	186.000	6.600
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	186.000	6.600
142701 UO Domeinbeheer	-	-	-	-	-	268.500
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	268.500
142702 Onbebouwde eigendommen	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	8.013.000	3.396.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000	8.013.000	3.396.300
28 Overige VVRP	-	-	-	-	-	3.106.600
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	-	-	-	-	-	3.106.600
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	3.106.600

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan						2.636.400
20 Algemeen beheer VVRP						
142002 Ministeriële staf						
142004 Beleidsorganisatie VVRP						
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au						
21 Openbare werken						760.000
142101 UO Openbare Werken						760.000
5909 Nonfinanciële Activa						760.000
142102 Wegen, straten en pleinen						
22 Verkeer en vervoer						
142201 UO Verkeer en Vervoer						
24 Meteorologische aangelegenh.						
142400 UO Meteorologische Dienst						
26 Riolering en waterzuivering						
142600 Rioleringen						
27 R.O., woning en bouwgr.expl.						1.876.400
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning						
142701 UO Domeinbeheer						
142702 Onbebouwde eigendommen						1.876.400
5909 Nonfinanciële Activa						1.876.400
28 Overige VVRP						
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
15 Economische Ontwikkeling	-	-	-	-	1.345.000	206.800
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	-	-	-	-	470.000	109.400
153001 Economische Inspectie	-	-	-	-	150.000	97.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	150.000	97.000
153003 Ministeriële staf	-	-	-	-	320.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	320.000	-
153005 Beleidsorganisatie EO	-	-	-	-	-	12.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	12.400
31 Handel en Ambacht	-	-	-	-	75.000	95.200
153101 UO Economische Dienst	-	-	-	-	75.000	95.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	75.000	95.200
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	-	-	-	-	800.000	2.200
153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie	-	-	-	-	800.000	2.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	800.000	2.200

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
15 Economische Ontwikkeling						
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.						
153001 Economische Inspectie						
153003 Ministeriële staf						
153005 Beleidsorganisatie EO						
31 Handel en Ambacht						
153101 UO Economische Dienst						
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie						
153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	11.240.800	11.240.800	41.240.800	41.240.800	1.761.500	3.881.300
40 Algemeen beheer OWCS	200.000	200.000	200.000	200.000	624.000	538.800
164004 Beleidsorganisatie OWCS	-	-	-	-	-	143.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	143.700
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	-	-	-	-	-	341.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	341.800
164007 Openbaar Onderwijs	200.000	200.000	200.000	200.000	312.000	53.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	200.000	200.000	200.000	200.000	312.000	53.300
164008 Vergoeding administratiekosten	-	-	-	-	312.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	312.000	-
41 Examaangelegenheden	575.000	575.000	575.000	575.000	682.000	487.000
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	575.000	575.000	575.000	575.000	682.000	487.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	575.000	575.000	575.000	575.000	682.000	487.000
42 Openbaar funderend onderwijs	90.800	90.800	90.800	90.800	90.500	229.800
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	90.800	90.800	90.800	90.800	90.500	228.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	90.800	90.800	90.800	90.800	90.500	228.400
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs	-	-	-	-	-	1.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	1.400
44 Openbaar speciaal onderwijs	81.500	81.500	81.500	81.500	81.500	3.000
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	3.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	50.000	50.000	50.000	50.000	50.000	3.000
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	31.500	31.500	31.500	31.500	31.500	-
46 Openbaar voortgezet onderwijs	233.500	233.500	233.500	233.500	223.500	116.200
164600 Openbaar VSBO	83.500	83.500	83.500	83.500	83.500	100.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	83.500	83.500	83.500	83.500	83.500	100.700
164601 Openbaar HAVO/VWO	70.000	70.000	70.000	70.000	60.000	1.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	70.000	70.000	70.000	70.000	60.000	1.200
164602 Openbaar Vakonderwijs	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	80.000	80.000	80.000	80.000	80.000	-
164700 Openbaar Vakonderwijs	-	-	-	-	-	14.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	14.200
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000	-	2.354.100
164900 Inspectie Onderwijs	-	-	-	-	-	26.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	26.900
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000	-	2.323.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000	-	2.323.200
164903 Onderwijsvernieuwing	-	-	-	-	-	4.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	4.000
50 Overige onderwijs	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	149.200
165002 Openbare leergangen	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	10.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	60.000	60.000	60.000	60.000	60.000	10.800
165005 Overige Uitgaven Onderwijs	-	-	-	-	-	138.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	138.400
51 Cultuur en Sport algemeen	-	-	-	-	-	3.300
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S	-	-	-	-	-	3.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	3.300

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport						
40 Algemeen beheer OWCS						
164004 Beleidsorganisatie OWCS						
164006 UO Uitvoeringsteam O&W						
164007 Openbaar Onderwijs						
164008 Vergoeding administratiekosten						
41 Examaangelegenheden						
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.						
42 Openbaar funderend onderwijs						
164200 Openbaar Funderend Onderwijs						
164201 Openbaar Speciaal Onderwijs						
44 Openbaar speciaal onderwijs						
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.						
46 Openbaar voortgezet onderwijs						
164600 Openbaar VSBO						
164601 Openbaar HAVO/VWO						
164602 Openbaar Vakonderwijs						
164700 Openbaar Vakonderwijs						
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs						
164900 Inspectie Onderwijs						
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven						
164903 Onderwijsvernieuwing						
50 Overige onderwijs						
165002 Openbare leergangen						
165005 Overige Uitgaven Onderwijs						
51 Cultuur en Sport algemeen						
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
17 Sociale Ontw.Arbeid & Welzijn	11.354.300	11.354.300	11.354.300	11.354.300	1.327.600	478.900
60 Algemeen beheer SOAW	644.100	644.100	644.100	644.100	206.800	261.500
176001 Inspectie Arbeidszaken	-	-	-	-	10.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	10.000	-
176003 Ministeriële staf	531.500	531.500	531.500	531.500	150.000	260.500
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	531.500	531.500	531.500	531.500	150.000	260.500
176005 Beleidsorganisatie SOAW	112.600	112.600	112.600	112.600	46.800	1.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	112.600	112.600	112.600	112.600	46.800	1.100
61 Bijstandverlening	60.100	60.100	60.100	60.100	425.000	-
176100 UO Regiokantoren	-	-	-	-	425.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	425.000	-
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	60.100	60.100	60.100	60.100	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	60.100	60.100	60.100	60.100	-	-
62 Werkgelegenheid	259.600	259.600	259.600	259.600	330.800	71.700
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	259.600	259.600	259.600	259.600	84.600	20.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	259.600	259.600	259.600	259.600	84.600	20.000
176202 UO Bureau Mediation	-	-	-	-	86.100	16.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	86.100	16.200
176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokantoren	-	-	-	-	160.100	35.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	160.100	35.400
63 Maatschap. Begeleid. en Advies	232.500	232.500	232.500	232.500	-	-
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	232.500	232.500	232.500	232.500	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	232.500	232.500	232.500	232.500	-	-
66 Landsbemiddelaar	158.000	158.000	158.000	158.000	-	-
176601 Bureau Landsbemiddelaar	158.000	158.000	158.000	158.000	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	158.000	158.000	158.000	158.000	-	-
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstvert	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	365.000	145.700
176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd,Soc.o.	-	-	-	-	-	145.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	145.700
176803 Overige uitgaven SOAW	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	365.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000	365.000	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
17 Sociale Ontw.Arbeid & Welzijn						
60 Algemeen beheer SOAW						
176001 Inspectie Arbeidszaken						
176003 Ministeriële staf						
176005 Beleidsorganisatie SOAW						
61 Bijstandverlening						
176100 UO Regiokantoren						
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
62 Werkgelegenheid						
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid						
176202 UO Bureau Mediation						
176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokantoren						
63 Maatschap. Begeleid. en Advies						
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg						
66 Landsbemiddelaar						
176601 Bureau Landsbemiddelaar						
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstvert						
176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd,Soc.o.						
176803 Overige uitgaven SOAW						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
					-	
					-	
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	170.128.000	167.928.000	26.028.000	828.000	933.000	6.788.600
01 Bestuursorganen	-	-	-	-	-	23.400
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.	-	-	-	-	-	23.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	23.400
26 Riolering en waterzuivering	-	-	-	-	-	39.700
182601 UO Milieu en Natuur Beheer	-	-	-	-	-	39.700
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	39.700
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	-	-	-	-	-	1.600
187001 Raad voor de Volksgezondheid	-	-	-	-	-	1.600
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	1.600
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	320.000	320.000	320.000	320.000	-	76.200
187100 Inspectie Volksgezondheid	-	-	-	-	-	8.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	8.400
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	320.000	320.000	320.000	320.000	-	67.800
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	320.000	320.000	320.000	320.000	-	67.800
72 Ambulancevervoer	-	-	-	-	-	1.965.400
187200 Subsid.bijdr. Ambulancevervoer	-	-	-	-	-	1.965.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	1.965.400
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	508.000	508.000	508.000	508.000	933.000	182.400
187500 UO Veterinaire Zaken	163.000	163.000	163.000	163.000	23.000	3.400
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	163.000	163.000	163.000	163.000	23.000	3.400
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer	345.000	345.000	345.000	345.000	910.000	179.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	345.000	345.000	345.000	345.000	910.000	179.000
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	169.300.000	167.100.000	25.200.000	-	-	4.500.000
187800 Overige uitg. Volksgezondheid	-	-	-	-	-	4.500.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	-	4.500.000
187801 Nos Hospital Nobo	169.300.000	167.100.000	25.200.000	-	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	169.300.000	167.100.000	25.200.000	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
18 Gezondheid, Milieu & Natuur						
01 Bestuursorganen						
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.						
26 Riolering en waterzuivering						
182601 UO Milieu en Natuur Beheer						
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur						
187001 Raad voor de Volksgezondheid						
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.						
187100 Inspectie Volksgezondheid						
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken						
72 Ambulancevervoer						
187200 Subsid.bijdr. Ambulancevervoer						
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij						
187500 UO Veterinaire Zaken						
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer						
78 Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur						
187800 Overige uitg. Volksgezondheid						
187801 Nos Hospital Nobo						

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Beleidsdeel		Uitgaven				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
					-	
					-	
19 Financien	24.215.600	24.225.600	24.225.600	24.225.600	9.699.300	11.350.400
90 Algemeen beheer Financiën	4.455.000	3.755.000	3.755.000	3.755.000	1.950.000	4.351.200
199001 Secretaris Generaal FIN	2.260.000	1.560.000	1.560.000	1.560.000	-	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	2.260.000	1.560.000	1.560.000	1.560.000	-	-
199002 Ministeriële staf	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.700.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.500.000	1.700.000	-
199004 Beleidsorganisatie FIN	200.000	200.000	200.000	200.000	-	39.300
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	200.000	200.000	200.000	200.000	-	39.300
199006 Sector Fin. Bel. Begrotingszaken	495.000	495.000	495.000	495.000	250.000	4.311.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	495.000	495.000	495.000	495.000	250.000	4.311.900
	-	-	-	-	-	-
91 Belastingen	-	-	-	-	2.289.300	6.958.200
199100 Douane	-	-	-	-	325.000	5.749.100
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	325.000	5.749.100
	-	-	-	-	-	-
199102 Sector Fiscale Zaken	-	-	-	-	175.000	29.200
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	175.000	29.200
199104 Stichting BAB	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao	-	-	-	-	1.789.300	1.179.900
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	-	-	-	-	1.789.300	1.179.900
93 Geldleningen	-	-	-	-	-	-
199300 Geldleningen	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	19.590.600	20.300.600	20.300.600	20.300.600	5.000.000	-
199500 Niet in te delen uitg./ink.	-	-	-	-	-	-
	-	-	-	-	-	-
199501 Onvoorziene uitgaven	19.590.600	20.300.600	20.300.600	20.300.600	5.000.000	-
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	19.590.600	20.300.600	20.300.600	20.300.600	5.000.000	-
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.	170.000	170.000	170.000	170.000	460.000	41.000
199800 Meldpunt Ongebruik, Transact.	170.000	170.000	170.000	170.000	460.000	41.000
4909 Verwerving Nonfinanciële Ac	170.000	170.000	170.000	170.000	460.000	41.000

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013				
Inkomsten		Beleidsdeel				
Kapitaaldienst	Begroting 2013	Begroting 2014	Begroting 2015	Begroting 2016	Begroting 2012	Rekening 2011
19 Financien	270.445.500	268.245.500	156.345.500	131.145.500	20.162.900	78.521.100
90 Algemeen beheer Financiën						14.463.900
199001 Secretaris Generaal FIN						
199002 Ministeriële staf						
199004 Beleidsorganisatie FIN						
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken						14.463.900
5909 Nonfinanciële Activa						14.463.900
91 Belastingen						15734800
199100 Douane						534.800
5909 Nonfinanciële Activa						534.800
199102 Sector Fiscale Zaken						
199104 Stichting BAB						15.200.000
5909 Nonfinanciële Activa						15.200.000
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao						
93 Geldleningen	229.300.000	220.115.400	101.728.300	70.058.600		1.312.400
199300 Geldleningen	229.300.000	220.115.400	101.728.300	70.058.600		1.312.400
5909 Nonfinanciële Activa	229.300.000	220.115.400	101.728.300	70.058.600		1.312.400
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	41.145.523	48.130.137	54.617.250	61.086.863	20.162.900	47.010.000
199500 Niet in te delen uitg./ink.	41.145.523	48.130.137	54.617.250	61.086.863	20.162.900	47.010.000
5909 Nonfinanciële Activa	41.145.523	48.130.137	54.617.250	61.086.863	20.162.900	47.010.000
199501 Onvoorziene uitgaven						
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.						
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.						

Eindcijfer van Gewone dienst	ANG.	1.618.176.900
Eindcijfer van Kapitaaldienst	ANG.	<u>270.445.500</u>
Eindcijfer van de Begroting	ANG.	1.888.622.400

Artikel 2

1. Ter dekking van de financieringstekorten die kunnen ontstaan bij de uitvoering van Landsbegrotingen, kunnen ten name alsmede ten laste gerekende worden van de openbare rechtspersoon Curaçao binnenlandse en buitenlandse geldleningen worden aangegaan tot een algeheel maximum van ANG 1.736.800.000
2. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden aangegaan tot een maximum bedrag van ANG 60.000.000 in de vorm van uitgifte en plaatsing van schatkistpromessen.
3. Onder schatkistpromessen wordt verstaan, schuldbekentenissen van de openbare rechtspersoon Curaçao met een looptijd variërend van drie maanden tot een jaar, met coupures van ANG 100.000. De Rente op uitgegeven en geplaatste schatkistpromessen wordt verrekend aan de hand van een disconto.
4. De geldleningen, bedoeld in het tweede lid, kunnen, tenzij bij landsverordening anders is bepaald, worden aangegaan tegen een disconto van maximaal 4,25%.
5. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen eveneens worden aangegaan in de vorm van obligatieleningen tegen de voorwaarden zoals aangegeven in de Leningenstaat die als bijlage bij de Begroting is gevoegd of meer voordelige voorwaarden. Onder obligaties worden verstaan schuldbewijzen met een looptijd langer dan één jaar.
6. De rente op uitgegeven en geplaatste obligatieleningen wordt verrekend door middel van coupons. De rente op uitgegeven en geplaatste schatkistpromessen wordt bij de uitgifte verrekend door disconto.
7. Het tijdvak waarover rente op een geldlening verschuldigd is en vergoed wordt begint met ingang van de dag van uitgifte en eindigt met ingang van de vervaldag.

Gegeven te Willemstad, 14 februari 2013
A.P. VAN DER PLUIJM-VREDE

De Minister van Financiën,
J.M.N. JARDIM

Uitgegeven de 22ste februari 2013
De Minister van Algemene Zaken,
D.R. HODGE

Eindcijfer van Gewone dienst ANG. 1.618.176.900

Eindcijfer van Kapitaaldienst ANG. 270.445.500

Eindcijfer van de Begroting ANG. 1.888.622.400

Artikel 2

1. Ter dekking van de financieringstekorten die kunnen ontstaan bij de uitvoering van Landsbegrotingen, kunnen ten name alsmede ten laste gerekende worden van de openbare rechtspersoon Curaçao binnenlandse en buitenlandse geldleningen worden aangegaan tot een algeheel maximum van ANG 1.736.800.000
2. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen worden aangegaan tot een maximum bedrag van ANG 60.000.000 in de vorm van uitgifte en plaatsing van schatkistpromessen.
3. Onder schatkistpromessen wordt verstaan, schuldbekentenissen van de openbare rechtspersoon Curaçao met een looptijd variërend van drie maanden tot een jaar, met coupures van ANG 100.000. De Rente op uitgegeven en geplaatste schatkistpromessen wordt verrekend aan de hand van een disconto.
4. De geldleningen, bedoeld in het tweede lid, kunnen, tenzij bij landsverordening anders is bepaald, worden aangegaan tegen een disconto van maximaal 4,25%.
5. De geldleningen, bedoeld in het eerste lid, kunnen eveneens worden aangegaan in de vorm van obligatieleningen tegen de voorwaarden zoals aangegeven in de Leningenstaat die als bijlage bij de Begroting is gevoegd of meer voordelige

Staat van het te Bezoldigen Personeel

Ontwerpbegroting 2013

OMSCHRIJVING		AANTAL
Totaal Generaal		4.682
10 Staatsorganen en overige algemene organen		235
01 Bestuursorganen		66
100100 Staten leden		21
100100 Griffie van de Staten		45
02 Algemeen beheer Staatsorganen		42
100200 Raad van Advies		8
100201 Algemene Rekenkamer		19
100202 Secretariaat SER/GOA		9
100203 Ombudsman		6
14 Defensie		127
101400 Defensie		127
11 Ministerie van Algemene zaken		134
01 Bestuursorganen		1
110100 Minister van Algemene Zaken		1
03 Algemeen beheer Algemene Zake		131
110300 Kabinet Minister AZ		3
110301 Secretar. Raad van Ministers		6
110302 Beleidscoördinatie		1
110303 Veiligheidsdienst Curacao		41
110304 Kabinet Gevolmachtigd Min		20
110305 Secretaris Generaal AZ		1
110306 Ministeriële staf		7
110308 Beleidsorganisatie AZ / Buitenlandse Betrekkingen		14
110311 UO Communic. en Voorlicht		8
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken		30
110313 UO Natievorm. en Kon.relatie		0
07 Overige Algemene Zaken		2
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur		2
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening		560
01 Bestuursorganen		1
120100 Minister Best. Pl.& Dnst		1
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstver		503
120400 Kabinet Minister BPD		2
120401 Secretaris Generaal BPD		1
120402 Ministeriële staf		17
120403 Beleidsunit HR OO IT		32
120405 Beleidsorganisatie BPD		16
120407 UO Publieke Zaken		48
120408 UO Vergunningloket		10
120409 UO Nationaal Archief		16
120410 Shared Service Organisatie		346
overige	Pool	15

OMSCHRIJVING		AANTAL
05	Wachtgeld en pensioenen	0
	120500 Pensioenen	0
06	Statistiek	26
	120600 CBS	26
08	Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	30
	120800 Erediensten	30
	120801 FZOG	0
13	Ministerie van Justitie	1.751
01	Bestuursorganen	1
	130100 Minister van Justitie	1
10	Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	31
	131000 Kabinet Minister JUS	4
	131001 Secretaris Generaal JUS	1
	131002 Ministeriële staf	11
	131004 Beleidsorganisatie JUS	15
11	Rechtswezen	66
	131100 Openbaar Ministerie	66
12	Politie	834
	131200 Landsrecherche	11
	131201 Opleidingsinstituut RH&VH	40
	131202 UO Toelatingsorganisatie	40
	131203 UO Politie en Immigr. Cur	743
13	Brandweer en Rampenbestrijdin	101
	131300 UO Brandweer	101
14	Defensie	94
	131400 Kustwacht	94
15	Overige Beschermende Maatreg.	86
	131500 UO Controle en Bewaking	86
16	Gevangeniswezen	437
	131600 UO Gevangenisw. Huis van	437
17	Opvoedingswezen	100
	131700 UO Justitiële Jeugdopvang	44
	131701 UO Reclassering	14
	131702 UO Voogdijraad	42
	131703 Gezinsvoogdijinstellingen	0
18	Overig Ministerie van Justiti	1
	131801 Vrijwilligerskorps	0
	131802 Criminaliteitsbestrijd.fonds	0
	131803 Over. justit. aangelegenh	1

OMSCHRIJVING		AANTAL
14	Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	239
01	Bestuursorganen	1
	140100 Minister Verk. Vervoer,R.	1
20	Algemeen beheer VVRP	46
	142000 Kabinet Minister VVRP	3
	142001 Secretaris Generaal VVRP	1
	142002 Ministeriële staf	9
	142004 Beleidsorganisatie VVRP	33
20	Algemeen beheer VVRP	
21	Openbare werken	97
	142101 UO Openbare Werken	97
	142102 Wegen, straten en pleinen	0
22	Verkeer en vervoer	11
	142201 UO Verkeer en Vervoer	11
	142202 Autobusdienst	0
23	Luchtvaart	0
	142300 Luchthaven (WA verzekering)	0
24	Meteorologische aangelegenh.	28
	142400 UO Meteorologische Dienst	28
25	Reiniging	0
	142500 Reiniging	0
26	Riolering en waterzuivering	0
	142600 Riolerings	0
	142601 Zuiveringsinstallaties	0
	142602 Waterafvoeren	0
27	R.O., woning en bouwgr.expl.	56
	142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	30
	142701 UO Domeinbeheer	26
	142702 Onbebouwde eigendommen	0
28	Overige VVRP	0
	142800 Ov.Verkeer, Vervoer en ruimtelijke ordening.	0
15	Ministerie van Economische Ontwikkeling	59
01	Bestuursorganen	1
	150100 Minister van Economische ontwikkeling	1
30	Alg. beheer Econom. Ontwikkel	31
	153000 Kabinet Minister Econ Ont	0
	153001 Economische Inspectie	13
	153002 Secretaris Generaal EO	0
	153003 Ministeriële staf	4
	153005 Beleidsorganisatie EO	14

OMSCHRIJVING		AANTAL
31	Handel en Ambacht	8
	153101 UO Economische Dienst	8
	153102 Economische Ontwikkeling	0
32	Economische Samenwerking	8
	153201 UO Buitenl. Econ. Samenwe	8
33	Handel en Industrie	0
	153300 Bureau Intellectueel Eigendommen	0
34	Econ.Ontwikkeling en Innovati	10
	153401 UO Econ. Ontwikk. en innovatie	10
36	Telecommunicatie	-
	153600 Buro Telecommunicatie en Post	-
38	Overige Econom. Ontwikkeling	1
	153800 Ov. Economische Ontwikkeling	1
16	Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	773
01	Bestuursorganen	1
	160100 Minister van OWCS	1
40	Algemeen beheer OWCS	60
	164000 Kabinet Minister OWCS	1
	164001 Secretaris Generaal OWCS	1
	164002 Ministeriële staf	7
	164004 Beleidsorganisatie OWCS	14
	164006 UO Uitvoeringsteam O&W	18
	164007 Openbaar Onderwijs	19
	164008 Vergoeding administratiek	
41	Examinaangelegenheden	10
	164100 UO Expert. Centr. Toetsen	10
	Onderwijzend Personeel	675
	164200 Openbaar Funderend Onderwijs	
	164201 Openbaar Speciaal Onderwijs	
	164300 Bijzonder Funderend Onderwijs	
	164301 Bijzonder Speciaal Onderwijs	
	164400 Openbaar Voortgezet Spec.	
	164600 Openbaar VSBO	
	164601 Openbaar HAVO/VWO	
	164700 Openbaar Vakonderwijs	
	164701 Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KA	

OMSCHRIJVING		AANTAL
48	Bijzonder hoger onderwijs	-
	164800 Universiteit	-
49	Gemeensch. Uitgaven Onderwij	8
	164900 Inspectie Onderwijs	8
	164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	-
	164902 Onderwijsondersteuning	-
	164903 Onderwijsvernieuwing	-
50	Overige onderwijs	-
	165000 Bijzonder Vakonderwijs	-
	165001 Bevordering studie	-
	165002 Openbare leergangen	-
	165003 Pedagogische en sociale opleidingen	-
	165004 Begeleiding en vorming jeugd en volwassenen	-
	165005 Overige Uitgaven Onderwij	-
51	Cultuur en Sport algemeen	19
	165101 UO Uitvoeringsorganisatie	19
52	Openbaar bibliotheekwerk	-
	165200 Bibliotheek Publiko Korsou	-
53	Sport	-
	165300 Subsidies en bijdragen Sport	-
54	Cultuur	-
	165400 Subsidies en bijdragen Cultuur	-
55	Oudheidkunde en Musea	-
	165500 Subs.bijdr. Oudheidk. en Musea	-
	165501 Monumentenbureau	-
58	Overige Cultuur en Sport	0
	165800 Subs.bijdrage Ov.Cult.&Recreatie	-
	165801 Ov. uitgaven Cultuur en Recreatie	-
17	Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	177
01	Bestuursorganen	1
	170100 Minister van SOAW	1
60	Algemeen beheer SOAW	41
	176000 Kabinet Minister SOAW	3
	176001 Inspectie Arbeidszaken	10
	176002 Secretaris Generaal SOAW	1
	176003 Ministeriële staf	11
	176005 Beleidsorganisatie SOAW	16

OMSCHRIJVING		AANTAL
61	Bijstandverlening	72
	176100 UO Regiokantoren	72
	176101 Sociale Zorg	0
	176102 Maatschappelijke Zorg	0
	176103 Electra- en watersubsidie	0
62	Werkgelegenheid	37
	176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	32
	176202 UO Bureau Mediation	4
	176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokan	0
	176204 Sociale werkplaatsen	1
63	Maatschap. Begeleid. en Advie	0
	176300 Maatsch. Opbouw en Begeleiding	0
	176301 Jeugdzorg	0
64	Soc. Cult. Jeugd en Jongerenw	0
	176400 Jeugdwerk	0
65	Bejaardenoorden	0
	176500 Subsid.bijdr. Bejaardenoo	0
68	Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstver	26
	176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd, Soc.Ontwikkeling	26
	176802 Sociale verzekeringen	0
18	Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	220
01	Bestuursorganen	1
	180100 Minister Gezondh. Milieu,	1
01	Bestuursorganen	
70	Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	25
	187000 Kabinet Minister GMN	3
	187001 Raad voor de Volksgezondheid	1
	187002 Secretaris Generaal GMN	1
	187003 Ministeriële staf	5
	187005 Beleidsorganisatie GMN	15

OMSCHRIJVING		AANTAL
71	Prev. en Curat. Gezondheidsz.	95
	187100 Inspectie Volksgezondheid	19
	187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	76
72	Ambulancevervoer	45
	187200 Subsid.bijdr. Ambulance	45
73	Verpleeginrichtingen	0
	187300 Dr. Caprileskliniek	0
75	Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	37
	187500 UO Veterinaire Zaken	24
	187502 UO Agrarisch en Visserij beheer	13
76	Milieubeheer	16
	187601 UO Milieu en Natuur Beheer	16
	187602 Subs.bijdragen Milieu, Natuur	0
77	Lijkbezorging	0
	187700 Begraafplaatsen	0
78	Ov. Uitg. Gezondh. Mil.Natuur	1
	187800 Overige uitg. Volksgezondheid	1
19	Ministerie van Financiën	499
01	Bestuursorganen	1
	190100 Minister van Financiën	1
90	Algemeen beheer Financiën	61
	199000 Kabinet Minister FIN	4
	199001 Secretaris Generaal FIN	1
	199002 Ministeriële staf	9
	199004 Beleidsorganisatie FIN	15
	199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	32
	199007 Stichting OAB	0
91	Belastingen	412
	199100 Douane	231
	199102 Sector Fiscale Zaken	10
	199105 Nieuwe Belastingorganisatie Curacao	171
93	Geldleningen	0
	199300 Geldleningen	0
95	Algemene Uitgaven en Inkomste	0
	199501 Onvoorzene uitgaven	0
98	Ov. Financ.Alg. Dekkingsmidd.	25
	199800 Meldpunt Ongebruikelijke Transitie	14
	199802 Ov. uitgaven Financiële dekkingsmiddelen	11
	Algemeen	35
	Door te berekenen (Usona, Meteo,RvR)	35

* de opgenomen op basis van salarisgegevens per juni 2012

Staat van salarissen en sociale lasten

Ontwerpbegroting 2013

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten		Staat B2			
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4.211	4.212	4.213	4.214
		Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	Overwerk	Kinder- Toelage	Vakantie- Toelage
10 Staatsorganen en ov.Alg.Org.	25.118.200	16.293.100	213.200	83.300	1.046.900
01 Bestuursorganen	9.568.300	6.084.700	115.000	15.900	389.700
100100 Staten	9.568.300	6.084.700	115.000	15.900	389.700
02 Algemeen beheer Staatsorganen	6.933.800	4.644.600	-	20.400	272.800
100200 Raad van Advies	1.029.400	689.400	-	1.300	41.400
100201 Algemene Rekenkamer	3.882.800	2.516.300	-	14.500	158.200
100202 Secretariaat SER/GOA	980.700	666.100	-	2.000	41.300
100203 Ombudsman	1.041.000	772.800	-	2.600	32.000
14 Defensie	8.616.100	5.563.800	98.200	47.000	384.400
101400 Defensie	8.616.100	5.563.800	98.200	47.000	384.400
11 Algemene Zaken	19.695.400	12.136.500	56.500	67.100	727.500
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
110100 Minister van Algemene Zaken	274.500	187.200	-	-	11.800
03 Algemeen beheer Algemene Zaken	18.052.000	11.257.000	56.500	65.700	684.100
110300 Kabinet Minister AZ	648.000	346.600	-	2.500	26.900
110301 Secretar. Raad van Ministers	1.144.800	723.000	5.800	3.200	49.700
110302 Beleidscoördinatie	257.700	134.400	-	700	8.100
110303 Veiligheidsdienst Curacao	4.532.300	3.037.100	-	33.800	193.300
110304 Kabinet Gevolmachtigd Minister	2.751.700	1.780.700	28.000	-	89.600
110305 Secretaris Generaal AZ	233.700	158.100	-	-	9.500
110306 Ministeriële staf	610.100	394.800	500	1.300	23.700
110308 Beleidsorganisatie AZ	2.341.300	1.183.700	22.200	7.000	71.100
110311 UO Communic. en Voorlichting	1.257.300	927.700	-	3.800	55.700
110312 UO Wetgeving en Jurid. Zaken	4.229.200	2.570.900	-	13.400	156.500
110313 UO Natievorm. en Kon.relaties	45.900	-	-	-	-
07 Overige Algemene Zaken	1.368.900	692.300	-	1.400	31.700
110700 Overige uitgaven alg. Bestuur	453.100	-	-	-	-
110701 Prog.Bureau Plan Nashonal	915.800	692.300	-	1.400	31.700
12 Bestuur, Planning en Dienstver	47.403.400	30.875.000	236.200	249.800	1.878.800
01 Bestuursorganen	285.000	187.200	-	-	12.300
120100 Minister Best. Pl.& Dnstverl.	285.000	187.200	-	-	12.300
04 Alg.beh.Best., Plann. Dnstverl	40.130.900	27.010.700	236.200	240.700	1.645.800
120400 Kabinet Minister BPD	632.800	354.400	31.600	-	26.600
120401 Secretaris Generaal BPD	235.900	180.900	-	-	8.600
120402 Ministeriële staf	1.668.400	1.273.000	-	6.900	76.400
120403 Beleidsunit HR OO IT	3.850.100	2.817.200	-	17.600	170.200
120405 Beleidsorganisatie BPD	2.505.800	1.640.300	-	6.200	105.700
120407 UO Publieke Zaken	4.009.700	2.685.900	-	35.500	161.300
120408 UO Vergunningloket	1.230.800	785.000	1.400	7.000	53.800
120409 UO Nationaal Archief	1.651.700	1.149.700	-	3.200	69.000
120410 Shared Service Organisatie	24.345.700	16.124.300	203.200	164.300	974.300
05 Wachtgeld en pensioenen	1.716.600	-	-	-	-
120500 Pensioenen	1.716.600	-	-	-	-
06 Statistiek	2.905.900	1.995.900	-	6.500	119.800
120600 CBS	2.905.900	1.995.900	-	6.500	119.800
08 Ov.Bestuur, Plann. Dnstverl.	2.365.000	1.681.200	-	2.600	100.900
120800 Erediensten	2.365.000	1.681.200	-	2.600	100.900
13 Justitie	171.349.600	100.421.800	13.348.600	1.049.400	7.041.200
01 Bestuursorganen	285.000	187.200	-	-	12.300

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten			Staat B2		
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4.211	4.212	4.213	4.214
		Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	Overwerk	Kinder- Toelage	Vakantie- Toelage
130100 Minister van Justitie	285.000	187.200	-	-	12.300
10 Alg.beh. Openb.orde Veiligh.	4.639.900	2.918.900	-	13.500	189.500
131000 Kabinet Minister JUS	621.300	346.500	-	700	25.100
131001 Secretaris Generaal JUS	291.800	162.400	-	-	12.500
131002 Ministeriële staf	1.640.300	1.146.400	-	5.800	74.200
131004 Beleidsorganisatie JUS	2.086.500	1.263.600	-	7.000	77.900
11 Rechtswezen	8.200.900	5.773.000	800	22.400	348.200
131100 Openbaar Ministerie	8.200.900	5.773.000	800	22.400	348.200
12 Politie	89.976.100	51.558.900	7.525.500	505.800	4.099.100
131200 Landsrecherche	1.743.800	1.064.400	7.600	3.900	74.500
131201 Opleidingsinstituut RH&VH	4.422.900	2.923.000	69.400	24.800	180.200
131202 UO Toelatingsorganisatie	4.142.200	3.128.000	104.500	15.000	161.900
131203 UO Politie en Immigr. Curaçao	79.667.300	44.443.500	7.344.000	462.100	3.682.600
13 Brandweer en Rampenbestrijding	9.048.500	6.255.600	61.500	54.300	315.800
131300 UO Brandweer	9.048.500	6.255.600	61.500	54.300	315.800
14 Defensie	7.614.800	4.371.700	446.700	53.800	303.700
131400 Kustwacht	7.614.800	4.371.700	446.700	53.800	303.700
15 Overige Beschermende Maatreg.	11.068.100	5.741.500	1.888.800	57.400	338.600
131500 UO Controle en Bewaking	11.068.100	5.741.500	1.888.800	57.400	338.600
16 Gevangeniswezen	30.379.700	17.914.600	3.247.600	254.800	1.081.600
131600 UO Gevangenisw. Huis van Bew.	30.379.700	17.914.600	3.247.600	254.800	1.081.600
17 Opvoedingswezen	8.972.800	5.700.400	177.700	87.400	352.400
131700 UO Justitiële Jeugdopvang	3.739.600	2.086.200	177.100	52.500	132.900
131701 UO Reclassering	1.601.700	1.132.500	600	11.700	69.100
131702 UO Voogdijraad	3.631.400	2.481.700	-	23.200	150.400
18 Overig Ministerie van Justitie	1.163.700	-	-	-	-
131803 Over. justit. aangelegenheden	1.163.700	-	-	-	-
14 Verkeer, Vervoer en Ruimt.plan	25.428.900	17.192.700	128.800	129.600	1.041.200
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
140100 Minister Verk. Vervoer,R.Pl.	274.500	187.200	-	-	11.800
20 Algemeen beheer VVRP	6.052.500	4.194.200	-	25.000	255.900
142000 Kabinet Minister VVRP	626.800	391.500	-	700	27.200
142001 Secretaris Generaal VVRP	239.300	158.100	-	1.300	9.800
142002 Ministeriële staf	1.000.800	642.500	-	3.800	38.600
142004 Beleidsorganisatie VVRP	1.464.500	908.700	-	5.300	54.800
142203 UO Maritieme Autoriteit Cur	1.376.800	1.057.000	-	8.100	63.800
142301 UO Curacao Burgerluchtvaart Au	1.344.400	1.036.400	-	5.800	61.900
21 Openbare werken	8.899.400	5.991.700	1.800	53.500	361.900
142101 UO Openbare Werken	8.899.400	5.991.700	1.800	53.500	361.900
22 Verkeer en vervoer	1.127.000	763.000	-	5.700	45.800
142201 UO Verkeer en Vervoer	1.127.000	763.000	-	5.700	45.800
24 Meteorologische aangelegenh.	3.282.300	2.181.300	127.000	11.800	132.900
142400 UO Meteorologische Dienst	3.282.300	2.181.300	127.000	11.800	132.900
27 R.O., woning en bouwgr.expl.	5.741.000	3.845.100	-	32.900	230.700
142700 UO Ruimt. Ordening en Planning	3.293.000	2.212.800	-	14.400	132.800
142701 UO Domeinbeheer	2.448.000	1.632.300	-	18.500	98.000
28 Overige VVRP	52.100	30.200	-	700	2.300
142800 Ov.Verkeer, Vervoer en r.pl.	52.100	30.200	-	700	2.300

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten		Staat B2			
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4.211	4.212	4.213	4.214
		Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	Overwerk	Kinder- Toelage	Vakantie- Toelage
15 Economische Ontwikkeling	7.774.400	5.216.400	21.800	27.300	315.200
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
150100 Minister van Economische Zaken	274.500	187.200	-	-	11.800
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel.	3.954.800	2.751.200	14.400	15.200	165.700
153000 Kabinet Minister Econ Ontwikkel.	357.200	188.800	12.800	-	14.200
153001 Economische Inspectie	972.300	698.600	-	9.400	41.900
153002 Secretaris Generaal EO	235.900	180.900	-	-	8.600
153003 Ministeriële staf	514.200	363.900	1.600	1.300	21.800
153005 Beleidsorganisatie EO	1.875.100	1.319.000	-	4.500	79.100
31 Handel en Ambacht	1.002.600	630.000	5.500	4.400	38.700
153101 UO Economische Dienst	1.002.600	630.000	5.500	4.400	38.700
32 Economische Samenwerking	1.195.600	742.300	-	2.500	44.600
153201 UO Buitenl. Econ. Samenwerking	1.195.600	742.300	-	2.500	44.600
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	1.093.300	726.900	1.900	3.800	43.700
153401 UO Econ. Ontwikkel. en innovatie	1.093.300	726.900	1.900	3.800	43.700
38 Overige Econom. Ontwikkeling	253.600	178.800	-	1.400	10.800
153800 Ov. Economische Ontwikkeling	253.600	178.800	-	1.400	10.800
16 Onderwijs, Wetens.Cult.& Sport	76.849.500	48.636.300	3.200	320.600	2.923.900
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
160100 Minister van OWCS	274.500	187.200	-	-	11.800
40 Algemeen beheer OWCS	7.377.200	4.873.200	3.200	26.400	297.500
164000 Kabinet Minister OWCS	599.400	375.300	-	-	27.200
164001 Secretaris Generaal OWCS	203.200	134.400	-	-	8.100
164002 Ministeriële staf	615.800	433.900	-	1.300	26.000
164004 Beleidsorganisatie OWCS	2.060.600	1.392.800	3.200	5.300	83.600
164006 UO Uitvoeringsteam O&W	1.909.600	1.165.000	-	7.900	70.400
164007 Openbaar Onderwijs	1.988.700	1.371.800	-	11.900	82.300
41 Examenangelegenheden	1.148.300	808.800	-	2.600	48.500
164100 UO Expert. Centr. Toetsen/Ex.	1.148.300	808.800	-	2.600	48.500
42 Openbaar funderend onderwijs	22.711.400	15.546.400	-	124.900	933.000
164200 Openbaar Funderend Onderwijs	22.711.400	15.546.400	-	124.900	933.000
43 Bijzonder funderend onderwijs	3.231.400	-	-	-	-
164300 Bijzonder Funderend Onderwijs	3.231.400	-	-	-	-
44 Openbaar speciaal onderwijs	7.389.400	4.931.600	-	34.000	296.500
164400 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	5.391.300	3.523.400	-	23.300	212.000
164401 Openbaar Voortgezet Spec. Ond.	1.998.000	1.408.200	-	10.700	84.500
45 Bijzonder speciaal onderwijs	446.600	-	-	-	-
164500 Bijzonder Speciaal Onderwijs	446.600	-	-	-	-
46 Openbaar voortgezet onderwijs	28.724.400	19.800.800	-	121.600	1.185.900
164600 Openbaar VSBO	15.182.700	10.674.900	-	70.600	640.500
164601 Openbaar HAVO/VWO	8.013.900	5.400.000	-	22.400	321.400
164602 Openbaar Vakonderwijs	5.527.800	3.725.900	-	28.600	224.000
47 Bijzonder voortgezet onderwijs	915.600	-	-	-	-
164701 Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO	915.600	-	-	-	-
49 Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	1.346.500	919.100	-	4.000	56.100
164900 Inspectie Onderwijs	1.110.000	765.900	-	1.900	46.000
164901 Overige Gemeensch. Uitgaven	236.500	153.200	-	2.100	10.100
50 Overige onderwijs	1.070.100	-	-	-	-
165000 Bijzonder Vakonderwijs	1.048.500	-	-	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten		Staat B2			
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4.211	4.212	4.213	4.214
		Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	Overwerk	Kinder- Toelage	Vakantie- Toelage
165003 Pedagogische en sociale opl.	21.600	-	-	-	-
51 Cultuur en Sport algemeen	2.214.000	1.569.200	-	7.100	94.600
165101 UO Uitvoeringsorganisatie C&S	2.214.000	1.569.200	-	7.100	94.600
17 Sociale Ontw.,Arbeid & Welzijn	26.469.600	17.781.900	7.800	135.600	1.196.200
01 Bestuursorganen	285.000	187.200	-	-	12.300
170100 Minister van SOAW	285.000	187.200	-	-	12.300
60 Algemeen beheer SOAW	5.941.100	3.780.700	-	15.100	234.200
176000 Kabinet Minister SOAW	555.700	336.800	-	-	25.200
176001 Inspectie Arbeidszaken	1.382.100	890.900	-	8.000	55.600
176002 Secretaris Generaal SOAW	223.000	149.700	-	-	9.000
176003 Ministeriële staf	1.331.100	835.900	-	1.900	50.200
176005 Beleidsorganisatie SOAW	2.449.200	1.567.400	-	5.200	94.200
61 Bijstandverlening	6.252.000	4.180.100	5.200	44.700	250.800
176100 UO Regiokantoren	4.898.200	3.228.500	2.600	35.900	193.700
176104 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	1.353.800	951.600	2.600	8.800	57.100
62 Werkgelegenheid	8.253.600	5.612.600	2.600	52.700	420.400
176201 UO Uitvoeringsteam Arbeid	2.062.900	1.432.500	-	8.000	86.000
176202 UO Bureau Mediation	174.100	-	-	-	-
176203 UO Bedrijfsvoer. Regiokantoren	6.016.700	4.180.100	2.600	44.700	334.400
63 Maatschap. Begeleid. en Advies	2.607.300	1.837.200	-	10.900	110.500
176303 UO Bedrijfsvoer. en Kwal. zorg	2.607.300	1.837.200	-	10.900	110.500
66 Landsbemiddelaar	490.700	346.900	-	1.300	20.900
176601 Bureau Landsbemiddelaar	490.700	346.900	-	1.300	20.900
68 Ov.Soc.Voorz. Maatsch.Dnstverl	2.639.800	1.837.200	-	10.900	147.300
176801 UO Uitv.team Fam. Jeugd,Soc.o.	2.639.800	1.837.200	-	10.900	147.300
18 Gezondheid, Milieu & Natuur	22.141.100	15.138.100	233.800	126.700	921.600
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
180100 Minister Gezondh. Milieu,Nat.	274.500	187.200	-	-	11.800
70 Alg.beh. Gezondh. Mil. Natuur	3.919.900	2.705.800	18.100	12.300	167.000
187000 Kabinet Minister GMN	707.300	468.300	-	3.200	32.800
187001 Raad voor de Volksgezondheid	84.000	32.800	-	-	2.000
187002 Secretaris Generaal GMN	196.400	141.800	-	700	8.500
187003 Ministeriële staf	659.200	456.900	18.100	-	27.500
187005 Beleidsorganisatie GMN	2.273.000	1.606.000	-	8.400	96.400
71 Prev. en Curat. Gezondheidsz.	13.321.500	9.333.800	300	84.600	567.200
187100 Inspectie Volksgezondheid	2.119.300	1.427.300	-	7.600	87.900
187101 UO Geneesk. en Gezondh.zaken	11.202.100	7.906.500	300	77.000	479.300
73 Verpleeginrichtingen	14.300	-	-	-	-
187300 Dr. Caprileskliniek	14.300	-	-	-	-
75 Agrar. Zaken, Jacht, Visserij	2.939.200	1.822.900	213.400	20.500	110.100
187500 UO Veterinaire Zaken	1.906.000	1.128.800	190.900	12.800	68.500
187502 UO Agrarisch en Visserijbeheer	1.033.200	694.100	22.500	7.700	41.600
76 Milieubeheer	1.671.700	1.088.400	2.000	9.300	65.600
187601 UO Milieu en Natuur Beheer	1.671.700	1.088.400	2.000	9.300	65.600
19 Financien	51.577.000	31.769.500	990.900	254.900	2.120.300
01 Bestuursorganen	274.500	187.200	-	-	11.800
190100 Minister van Financiën	274.500	187.200	-	-	11.800
90 Algemeen beheer Financiën	9.503.000	6.407.300	141.800	32.100	364.400

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013			
Staat van Salarissen en Sociale Lasten			Staat B2		
Functie/subfunctie omschrijving	Totaal	4.211	4.212	4.213	4.214
		Salarissen, Lonen & Bezoldigingen	Overwerk	Kinder- Toelage	Vakantie- Toelage
199000 Kabinet Minister FIN	953.800	545.200	-	700	40.900
199001 Secretaris Generaal FIN	314.900	158.100	-	-	13.700
199002 Ministeriële staf	785.900	557.100	-	4.400	34.500
199004 Beleidsorganisatie FIN	2.014.200	1.344.700	30.500	7.000	86.000
199006 Sector Fin. Bel. Begrot.zaken	5.434.200	3.802.200	111.300	20.000	189.400
91 Belastingen	39.773.900	24.942.800	848.100	215.100	1.623.100
199100 Douane	21.449.800	13.763.800	763.500	128.500	857.300
199102 Sector Fiscale Zaken	1.111.700	713.900	-	1.900	47.700
199105 Nieuwe Belastingorg. Curaçao	17.212.500	10.465.100	84.600	84.700	718.100
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	-15.000.000	-15.000.000	-	-	-
199500 Niet in te delen uitg./ink.	-15.000.000	-15.000.000	-	-	-
98 Ov. Financ. Alg. Dekkingsmidd.	17.025.600	15.232.200	1.000	7.700	121.100
199800 Meldpunt Ongebruik. Transact.	1.490.800	1.021.700	-	5.100	61.300
199802 Ov. uitgaven Financ./dekk.mid.	15.534.800	14.210.500	1.000	2.600	59.800
Totaal	473.807.200	295.461.300	15.240.800	2.444.300	19.212.600

Land Curaçao				Ontwerpbegroting 2013			
Staat B2							
4.215	4.216	4.221	4.222	4.223	4.225	4.227	4.228
Medische Behandeling & Keuringskosten	Overige uitgaven en salarissen & lonen	Afdracht AOV / AWW	Afdracht AVBZ	Afdracht premie ZOG	APNA Pensioen- bijdragen	APNA Annuiteiten- Tekort	Pensioen Vervangende premies voor contractanten
2.029.100	694.400	1.810.300	95.200	-	2.852.800	-	-
730.200	410.700	677.300	35.600	-	1.109.200	-	-
730.200	410.700	677.300	35.600	-	1.109.200	-	-
547.200	141.000	466.400	24.500	-	817.000	-	-
82.700	-	70.700	3.700	-	140.200	-	-
301.900	120.000	270.500	14.200	-	487.200	-	-
79.900	21.000	70.500	3.700	-	96.200	-	-
82.700	-	54.700	2.900	-	93.400	-	-
751.700	142.700	666.600	35.100	-	926.600	-	-
751.700	142.700	666.600	35.100	-	926.600	-	-
1.221.500	1.570.400	1.255.800	69.200	-	2.423.800	-	167.100
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
1.163.000	1.558.400	1.179.800	64.300	-	1.856.100	-	167.100
41.600	101.900	46.000	2.400	-	80.000	-	-
86.800	105.900	85.600	4.500	-	80.300	-	-
16.100	-	13.800	700	-	83.900	-	-
364.400	184.200	330.500	17.400	-	371.600	-	-
25.800	210.400	160.500	10.700	-	278.900	-	167.100
19.000	-	16.200	900	-	30.100	-	-
47.400	-	40.600	2.100	-	99.700	-	-
142.100	586.000	123.700	6.500	-	199.000	-	-
111.400	-	95.200	5.000	-	58.600	-	-
308.500	370.000	267.700	14.100	-	528.000	-	-
-	-	-	-	-	45.900	-	-
36.000	3.000	55.900	3.800	-	544.900	-	-
-	-	-	-	-	453.100	-	-
36.000	3.000	55.900	3.800	-	91.800	-	-
4.854.600	474.400	3.260.600	174.800	-	5.259.500	-	139.800
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-
3.219.500	455.600	2.837.300	149.400	-	4.335.700	-	-
42.500	88.400	48.400	2.500	-	38.500	-	-
-	-	15.300	1.000	-	30.100	-	-
152.800	-	130.600	6.900	-	21.900	-	-
338.000	19.300	291.000	15.300	-	181.500	-	-
196.800	120.500	180.700	9.500	-	246.100	-	-
322.300	2.400	275.800	14.500	-	511.900	-	-
94.200	111.000	92.100	4.800	-	81.600	-	-
138.000	-	118.000	6.200	-	167.600	-	-
1.934.900	114.000	1.685.400	88.700	-	3.056.600	-	-
1.171.400	800	24.900	4.400	-	375.300	-	139.800
1.171.400	800	24.900	4.400	-	375.300	-	139.800
239.500	-	204.800	10.800	-	328.600	-	-
239.500	-	204.800	10.800	-	328.600	-	-
201.700	-	172.500	9.100	-	197.000	-	-
201.700	-	172.500	9.100	-	197.000	-	-
11.598.400	6.963.400	14.289.000	743.200	-	15.894.600	-	-
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-

Land Curaçao				Ontwerpbegroting 2013			
Staat B2							
4.215	4.216	4.221	4.222	4.223	4.225	4.227	4.228
Medische Behandeling & Keuringskosten	Overige uitgaven en salarissen & lonen	Afdracht AOV / AWW	Afdracht AVBZ	Afdracht premie ZOG	APNA Pensioen- bijdragen	APNA Annuiteiten- Tekort	Pensioen Vervangende premies voor contractanten
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-
350.300	240.400	324.200	17.100	-	586.000	-	-
41.600	70.900	42.800	2.300	-	91.400	-	-
19.400	45.000	21.300	1.100	-	30.100	-	-
137.500	90.200	126.900	6.700	-	52.600	-	-
151.700	34.300	133.200	7.000	-	411.900	-	-
692.800	30.800	595.500	31.300	-	706.100	-	-
692.800	30.800	595.500	31.300	-	706.100	-	-
6.131.800	4.229.900	8.150.800	429.500	-	7.344.800	-	-
127.700	177.200	128.100	6.700	-	153.700	-	-
350.800	80.000	314.700	16.600	-	463.500	-	-
320.000	39.500	322.700	17.500	-	33.000	-	-
5.333.300	3.933.200	7.385.300	388.700	-	6.694.600	-	-
615.600	155.700	611.400	34.600	-	944.000	-	-
615.600	155.700	611.400	34.600	-	944.000	-	-
524.600	689.800	561.700	29.600	-	633.200	-	-
524.600	689.800	561.700	29.600	-	633.200	-	-
517.200	347.600	555.900	31.200	-	1.589.900	-	-
517.200	347.600	555.900	31.200	-	1.589.900	-	-
2.048.800	1.023.200	2.225.300	118.300	-	2.465.500	-	-
2.048.800	1.023.200	2.225.300	118.300	-	2.465.500	-	-
694.900	228.000	838.100	47.800	-	846.100	-	-
261.100	183.800	462.700	28.100	-	355.200	-	-
136.000	19.200	118.200	6.200	-	108.300	-	-
297.800	25.000	257.200	13.500	-	382.600	-	-
-	-	405.000	2.700	-	756.000	-	-
-	-	405.000	2.700	-	756.000	-	-
2.063.200	157.000	1.792.500	93.900	-	2.830.100	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
503.400	66.400	437.400	23.000	-	547.200	-	-
47.000	60.400	46.400	2.400	-	51.200	-	-
19.000	6.000	16.800	900	-	27.400	-	-
77.200	-	65.900	3.500	-	169.300	-	-
109.600	-	82.000	4.900	-	299.300	-	-
127.600	-	114.700	5.700	-	-	-	-
123.100	-	111.600	5.600	-	-	-	-
719.000	39.800	619.000	32.600	-	1.080.100	-	-
719.000	39.800	619.000	32.600	-	1.080.100	-	-
91.600	-	78.300	4.100	-	138.600	-	-
91.600	-	78.300	4.100	-	138.600	-	-
261.700	34.200	239.300	12.200	-	281.900	-	-
261.700	34.200	239.300	12.200	-	281.900	-	-
461.400	-	394.500	20.700	-	755.700	-	-
265.600	-	227.000	11.900	-	428.600	-	-
195.800	-	167.500	8.800	-	327.100	-	-
3.600	7.600	3.900	200	-	3.700	-	-
3.600	7.600	3.900	200	-	3.700	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013					
Staat B2							
4.215	4.216	4.221	4.222	4.223	4.225	4.227	4.228
Medische Behandeling & Keuringskosten	Overige uitgaven en salarissen & lonen	Afdracht AOV / AWW	Afdracht AVBZ	Afdracht premie ZOG	APNA Pensioen- bijdragen	APNA Annuiteiten- Tekort	Pensioen Vervangende premies voor contractanten
604.200	70.700	541.400	28.700	-	948.800	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
308.500	47.200	285.200	15.200	-	352.200	-	-
22.700	47.200	25.400	1.300	-	44.900	-	-
83.900	-	71.700	3.800	-	63.000	-	-
-	-	15.300	1.000	-	30.100	-	-
43.700	-	37.500	2.000	-	42.400	-	-
158.300	-	135.300	7.100	-	171.800	-	-
75.600	14.500	66.700	3.500	-	163.700	-	-
75.600	14.500	66.700	3.500	-	163.700	-	-
89.000	-	76.200	4.000	-	237.100	-	-
89.000	-	76.200	4.000	-	237.100	-	-
87.200	-	74.800	3.900	-	151.100	-	-
87.200	-	74.800	3.900	-	151.100	-	-
21.400	-	18.400	1.000	-	21.900	-	-
21.400	-	18.400	1.000	-	21.900	-	-
5.830.400	141.400	10.263.800	662.900	-	8.067.000	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
584.800	85.300	509.000	26.700	-	971.200	-	-
45.000	78.400	46.600	2.500	-	24.400	-	-
16.100	-	13.800	700	-	30.100	-	-
52.100	-	44.500	2.300	-	55.700	-	-
167.200	-	143.200	7.500	-	257.900	-	-
139.800	6.900	120.200	6.300	-	393.100	-	-
164.600	-	140.700	7.400	-	210.000	-	-
97.100	-	83.000	4.400	-	103.900	-	-
97.100	-	83.000	4.400	-	103.900	-	-
1.865.500	3.100	1.595.400	84.000	-	2.559.100	-	-
1.865.500	3.100	1.595.400	84.000	-	2.559.100	-	-
-	-	3.013.100	218.300	-	-	-	-
-	-	3.013.100	218.300	-	-	-	-
591.700	8.900	506.900	26.700	-	993.100	-	-
422.800	8.900	362.400	19.100	-	819.500	-	-
169.000	-	144.500	7.600	-	173.500	-	-
-	-	412.400	34.200	-	-	-	-
-	-	412.400	34.200	-	-	-	-
2.370.400	11.800	2.027.800	106.700	-	3.099.400	-	-
1.281.000	300	1.095.300	57.600	-	1.362.500	-	-
642.200	4.200	549.500	28.900	-	1.045.300	-	-
447.100	7.300	383.000	20.200	-	691.700	-	-
-	-	848.700	66.900	-	-	-	-
-	-	848.700	66.900	-	-	-	-
110.300	15.800	95.900	5.000	-	140.300	-	-
91.900	-	78.600	4.100	-	121.600	-	-
18.400	15.800	17.300	900	-	18.700	-	-
-	-	989.700	80.400	-	-	-	-
-	-	971.300	77.200	-	-	-	-

Land Curaçao				Ontwerpbegroting 2013			
Staat B2							
4.215	4.216	4.221	4.222	4.223	4.225	4.227	4.228
Medische Behandeling & Keuringskosten	Overige uitgaven en salarissen & lonen	Afdracht AOV / AWW	Afdracht AVBZ	Afdracht premie ZOG	APNA Pensioen- bijdragen	APNA Annuiteiten- Tekort	Pensioen Vervangende premies voor contractanten
-	-	18.400	3.200	-	-	-	-
188.300	7.500	161.800	8.500	-	177.100	-	-
188.300	7.500	161.800	8.500	-	177.100	-	-
2.013.600	147.900	1.840.500	96.800	-	3.249.300	-	-
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	18.000	21.100	1.100	-	22.900	-	-
453.700	120.700	400.300	21.100	-	915.300	-	-
40.400	83.500	43.100	2.300	-	24.400	-	-
106.900	35.000	95.000	5.000	-	185.700	-	-
18.000	-	15.400	800	-	30.100	-	-
100.300	-	85.800	4.500	-	252.500	-	-
188.000	2.200	161.000	8.500	-	422.700	-	-
501.700	-	429.400	22.600	-	817.500	-	-
387.500	-	331.500	17.400	-	701.100	-	-
114.200	-	97.900	5.200	-	116.400	-	-
590.000	-	576.100	30.300	-	969.000	-	-
172.000	-	147.000	7.700	-	209.800	-	-
-	-	-	-	-	174.100	-	-
418.000	-	429.100	22.600	-	585.200	-	-
220.400	4.600	189.000	9.900	-	224.800	-	-
220.400	4.600	189.000	9.900	-	224.800	-	-
41.600	-	35.600	1.900	-	42.500	-	-
41.600	-	35.600	1.900	-	42.500	-	-
183.700	4.600	189.000	9.900	-	257.200	-	-
183.700	4.600	189.000	9.900	-	257.200	-	-
1.799.500	222.600	1.598.100	84.200	-	2.016.500	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
307.700	78.400	287.400	15.200	-	328.000	-	-
56.200	77.800	56.000	2.900	-	10.200	-	-
4.000	-	3.400	200	-	41.700	-	-
-	-	14.500	800	-	30.100	-	-
54.800	600	48.700	2.600	-	50.000	-	-
192.700	-	164.800	8.700	-	196.000	-	-
1.120.100	118.300	969.800	51.000	-	1.076.400	-	-
171.200	37.400	150.300	7.900	-	229.700	-	-
948.800	80.900	819.500	43.100	-	846.800	-	-
-	-	-	-	-	14.300	-	-
-	-	-	-	-	14.300	-	-
218.800	12.300	208.500	11.000	-	321.700	-	-
135.500	12.300	135.200	7.100	-	214.900	-	-
83.300	-	73.300	3.900	-	106.800	-	-
130.600	4.600	112.300	5.900	-	253.100	-	-
130.600	4.600	112.300	5.900	-	253.100	-	-
3.899.800	2.941.800	3.720.000	195.800	-	5.684.100	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
22.400	9.000	20.100	1.100	-	22.900	-	-
648.800	767.500	636.800	33.500	-	470.800	-	-

Land Curaçao		Ontwerpbegroting 2013					
Staat B2							
4.215	4.216	4.221	4.222	4.223	4.225	4.227	4.228
Medische Behandeling & Keuringskosten	Overige uitgaven en salarissen & lonen	Afdracht AOV / AWW	Afdracht AVBZ	Afdracht premie ZOG	APNA Pensioen- bijdragen	APNA Annuiteiten- Tekort	Pensioen Vervangende premies voor contractanten
65.400	136.300	69.900	3.700	-	91.700	-	-
19.000	69.500	23.400	1.200	-	30.100	-	-
66.800	18.500	59.100	3.100	-	42.400	-	-
161.400	89.300	150.000	7.900	-	137.400	-	-
336.200	453.900	334.400	17.600	-	169.200	-	-
2.993.200	2.107.800	2.856.000	150.300	-	4.037.600	-	-
1.651.700	525.300	1.538.600	81.000	-	2.140.000	-	-
85.700	80.600	81.500	4.300	-	96.100	-	-
1.255.800	1.501.900	1.235.900	65.000	-	1.801.400	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
-	-	-	-	-	-	-	-
235.300	57.500	207.100	10.900	-	1.152.800	-	-
122.600	-	104.800	5.500	-	169.800	-	-
112.700	57.500	102.300	5.400	-	983.000	-	-
35.914.200	13.384.000	40.372.000	2.244.700	-	49.226.300	-	306.900

Staat van opgenomen geldleningen

Ontwerpbegroting 2013

Staat van geldleningen u/g

Ontwerpbegroting 2013

RECAPITULATIE afgerond op gehele guldens (ANG) :				Stand per 1 jan 2012	Verstrekking	Aflossing	Stand per 31 dec 2012	Rente 2012
UITGEGEVEN GELDENINGEN :				-	-	-	-	-
1. IN ANTILLIAANSE GULDENS (ANG)				-	-	-	-	-
2. IN EURO				(per 100) : 0	-	-	-	-
Stand en totaal rente GELDENINGEN U/G omgerekend in ANG				-	-	-	-	-

Specificatie in oorspronkelijke valuta :

Nr.	Datum	OMSCHRIJVING	RE %	VRS	AFL	VAL	Stand per 1 jan 2012	Verstrekking	Aflossing	Stand per 31 dec 2012	Rente 2012
1. UITGEGEVEN GELDENINGEN : in ANG											
Totaal in ANG							-	-	-	-	-

2. GELDENINGEN U/G : in EUR

Totaal in EUR							-	-	-	-	-

Staat van gewaarborgde leningen

Ontwerpbegroting 2013

STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Nr.	Geldnemer	Doel van de geldlening	Datum besluit	Nummer besluit
1	CDM NV	Rekening-courantkrediet ter financiële steun voor ernstige liquiditeitsproblemen	16- 02-'83	L.B. nr. 16, no 117/JAZ
2	OBNA NV	Verstrekking van LVV kredieten	26- 3-'84	L.B. nr. 68, no 2285/JAZ
3	OBNA NV	Verstrekking van Landbouwkredieten	6-12-1990	L.B.28-08-90, no 33/JAZ
4	APNA	Nodige reserves van ingelegde gelden	1936	P.B. 1936, no 66 art.II, 1 en 2
5	SVB	Garant voor de verplichtingen van de SVB	1960	P.B. 1960, no 154 art. 21
6	POSTSPAARBANK	Garant voor de fondsen van de PSB	1958	P.B. 1958, no 62 art. 8 (zoals vastgesteld LBHAM)
7	BUR. INTELL. EIGENDOM	Garant voor de insolventie van het BIE	2000	M.B. 2000, no 37 (zoals vastgesteld LBHAM)
Totaal Curaçao				
Totaal generaal				

STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Nr.	Geldnemer	Rente	Geldlenings-bedrag in oorspronkelijke valuta		Koers	Oorsponkelijk geldlenings-bedrag in ANG	Restant bedrag 31-12-2011
1	CDM NV	10,5 %	ANG	12.000.000	100,00	12.000.000	6.000.000
2	OBNA NV	1 %	EUR	750.000	247,87	1.859.025	1.043.015
3	OBNA NV	1%	EUR	1.500.000	247,87	3.718.050	2.808.113
4	APNA	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
5	SVB	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
6	POSTSPAARBANK	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
7	BUR. INTELL. EIGENDOM	...	ANG	pm	100,00	pm	pm
Totaal Curaçao						17.577.075	9.851.128
Totaal generaal						17.577.075	9.851.128

TOELICHTING OP DE STAAT VAN GEWAARBORGDE LENINGEN

Deze staat van gewaarborgde leningen geeft de situatie weer per 31 december 2010

- 1 · Met de geldgever, Maduro & Curiel's Bank N.V., is in **2006** overeengekomen dat het rekening-courant krediet, waarvoor het Land garant staat, wordt verlaagd tot ANG 2.9 mln. Dit moet nog worden geformaliseerd.
- 2 · Laatste termijn rente & aflossing vervalt per 15 feb **2024**
- 3 · Laatste termijn rente & aflossing vervalt per 01 mei **2030**
- 4 · Conform de bepalingen in P.B. 1952 no 22 art VI, 1 en 2, staat het land garant voor de fondsen van het Gouvernements Werkliedenpensioenfonds (GWP). Het GWP staat onder beheer van het APNA.
- 5 · Conform de bepalingen in P.B. 1960 no 154, artikel 21, staat het Land garant voor de fondsen van de SVB.
- 6 · Conform de bepalingen in Postspaarbankverordening P.B. 1958 no 62, artikel 8, zoals vastgelegd in de LBHAM 2010 regelende de overgang van belastingaangelegenheden van voor de opheffing van het Land Nederlandse Antillen alsmede houdende regelen ter vaststelling van de overgang van de bestaande organen en rechtspersonen alsmede hun bevoegdheden, waarborgt het Land voor de volledige nakoming door de Postspaarbank van de verplichtingen haar door of krachtens Landsverordening opgelegd.
- 7 · Conform de bepalingen in M.B. 2000 no 37, zoals vastgelegd in de LBHAM 2010 regelende de overgang van belastingaangelegenheden van voor de opheffing van het Land Nederlandse Antillen alsmede houdende regelen ter vaststelling van de overgang van de bestaande organen en rechtspersonen alsmede hun bevoegdheden, staat het Land algemeen garant voor het Bureau Intellectuele Eigendommen.

**Staat van Deelnemingen in privaatrechterlijke
rechtspersonen door het Land**

Ontwerpbegroting 2013

DEELNEMINGEN	GFS	Status	Geplaatst Kapitaal	Deelname %	Nominale Aandeel Land	Intrinsieke waarde 100% vlg. Jrek NV			Jrek Dln	100% Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde (Deelname) Ultimo 2010	Nominale Aandeel Land	Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde per 31-12-2007	Boekwaarde per 31-12-2006	Boedelbalans per 31-12-2005
						2007	2006	2005								
						Air Traffic Control Automation System NV	1276	Actief								
Date of incorporation, established December 21, 1998.																
Analytisch Diagnostisch Centrum NV	1272	Actief	200.000	100,0	200.000	1.136.678	2005	1.136.678	1.136.678	200.000	-3.783.557	-3.783.557	200.000	-15.963.893
Economische overdracht vermogensbestanddelen bekrachtigd in 2008.																
Curacaose Dok Maatschappij Holding NV	1253	Actief	163.996.500	100,0	164.042.546	33.876.562	2010	2.884.696	2.884.696	164.042.546	33.876.562	33.876.562	1	10.129.092
Netherlands Antilles Air Traffic Control NV	1275	Actief	100	73,3	73	2.653.992	5.109.401	n/a	2010	8.540.529	6.260.208	73	5.109.401	3.745.191	100	...
Activa & Passiva N.A. nog formeel juridisch over te dragen aan de NV.																
Ontwikkelingsbank Nederlandse Antillen NV	1256	Actief	17.647.000	75,0	13.240.666	...	30.912.152	29.896.720	2010	40.146.155	30.109.616	13.240.666	30.912.152	23.184.114	1	6.786.555
Saba Bank Resources NV	1271	Actief	100.001	73,3	73.301	2.669.180	2010	2.357.295	1.727.897	73.301	2.669.180	1.956.509	1	934.213
UTS NV incl. 100% dochterondernemingen	1273	Actief	180.000.000	75,0	135.000.000	148.879.590	n/a	112.446.662	2010	187.445.197	140.583.898	135.000.000	112.446.662	84.334.997	36.000.000	56.223.331
UTS NV overwaarde inbreng	1273	Actief	64.759.789	64.759.789	64.759.789	2009	...	56.786.789
Aandelenverhouding met EGC obv waarde-inbreng Antelecom NV en Setel NV.																
Woningbouw Curacao NV	1270	Actief	600.000	100,0	600.000	-516.953	-1.356.034	-1.480.622	2010	-219.942	-219.942	600.000	-1.480.622	-1.480.622	1	-740.311
Protocol 29 maart 1999 inkoop aandelen LAND voor ANG 240.000 door de NV.																
Buskabaai NV		Actief	100.000	100,0	100.000	2010	-1.076.157	-1.076.157	0
ALM 1997 Airline NV & ALM Holding NV	1262	In liquidatie	40.000	100,0	40.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	40.000	...	1	1	...
KvK 76055 In bankruptcy as of November 15, 2002 & as of April 2, 2003.																
Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij NV	1251	In liquidatie	500.000	100,0	500.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	500.000	...	1	1	...
KvK 03445 In bankruptcy as of April 2, 2003.																
Curacao Eisenmetall (CUREIS) NV	1265	In liquidatie	250.000	100,0	250.000	496.007	490.704	485.495	2007	496.007	496.007	250.000	437.167	437.167	1	218.584
Per juli 1985 gestopt met haar bedrijfsactiviteiten. Vereffenaar is de heer drs. I. Kuster.																
Curacao Eisenmetall Shipbreaking Yard (CUREM) NV	1266	In liquidatie	1.300.000	100,0	1.300.000	39.348	40.348	41.348	2007	39.348	39.348	1.300.000	11.348	11.348	1	3.404
In 1984 gestopt met haar bedrijfsactiviteiten. Vereffenaar is de heer drs. I. Kuster.																
Post Nederlandse Antillen NV	1274	In liquidatie	5.000.000	100,0	5.000.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	5.000.000	...	1	21.865.000	...
KvK 78035 In liquidation June 1, 2005; In bankruptcy March 23, 2007.																
ABC Commuter Airways NV	1264	n/a	500.000	100,0	500.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	500.000	...	1	1	...
KvK 30935 Business discontinued as of March 22, 2005.																
Antilliaanse Luchtvaart Maatschappij CV	1263	n/a	44.471.000	100,0	44.471.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	44.471.000	...	1	1	...
KvK 56472 Business discontinued as of March 22, 2005.																
Bonaire Visindustrie NV	1259	n/a	164.000	100,0	164.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	164.000	...	1	1	...
Hotelmaatschappij Bonantil NV	1261	n/a	50.000	100,0	50.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	50.000	...	1	1	...
KvK Bonaire onbekend.																

DEELNEMINGEN	GFS	Status	Geplaatst Kapitaal	Deelname %	Nominale Aandeel Land	Intrinsieke waarde 100% vlg. J.rek NV			J.rek Dln	100% Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde (Deelname) Ultimo 2010	Nominale Aandeel Land	Eigen Vermogen Deelneming	Boekwaarde per 31-12-2007	Boekwaarde per 31-12-2006	Boedelbalans per 31-12-2005
						2007	2006	2005								
International Caribbean Tourist NV	1267	n/a	100.000	100,0	100.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	100.000	...	1	1	...
KvK 09801 Not longer registered.																
ITC Exploitatie Maatschappij	1255	n/a	6.284.000	100,0	6.284.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	6.284.000	...	1	1	...
ITC Ontwikkelings Maatschappij	1269	n/a	200.000	100,0	200.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	200.000	...	1	1	...
Nederlands Antilliaans Constructiebedrijf NV	1268	n/a	450.000	100,0	450.000	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	450.000	...	1	1	...
Autobusbedrijf Curacao NV		Actief	3.185.000	100,0	3.185.000	-6.305.053			2010	4.000.901	4.000.901	3.185.000				
Core NV		Actief	2.000.000	100,0	2.000.000	4.484.164			2010	6.299.783	6.299.783	2.000.000				
Curacao Airport Holding NV		Actief	30.012.000	100,0	30.012.000	37.651.604			2010	40.707.997	40.707.997	30.012.000				
Curacao Industrial and International Development Company NV		Actief	27.240.000	85,0	23.154.000	63.076.222			2010	65.157.899	55.384.214	23.154.000				
Curacao Oil NV		Actief	1.500.000	100,0	1.500.000	115.696.415			2010	108.305.899	108.305.899	1.500.000				
Curacao Ports Authority NV		Actief	45.632.000	94,0	42.894.080	104.345.521			2010	80.655.302	75.815.984	42.894.080				
Girobank NV		Actief	46.500.000	2,2	999.750	2010	117.981.000	2.536.592	999.750				
Integrated Utility Holding NV		Actief	470.000.000	100,0	470.000.000	334.537.000			2010	224.119.000	224.119.000	470.000.000				
Refineria Di Korsou NV		Actief	50.000.000	100,0	50.000.000	420.015.853			2010	387.009.332	387.009.332	50.000.000				
Selikor NV		Actief	10.107.270	100,0	10.107.270	24.148.811			2010	25.045.809	25.045.809	10.107.270				
Curacao Holding NV		In liquidatie	...	100,0	...	n/a	n/a	n/a	n/a	...	1	...				
Nieuwe Post Nederlandse Antillen NV		Actief	10.920	75,0	8.190	-28.564.842	-7.004.903	236.983	2010	-29.444.150	-22.083.113	8.190				
PSB Bank NV		niet actief	5.000.000	100,0	5.000.000	n/a	...	1	5.000.000				
Date of incorporation, established April 9, 2009																
Totaal		...	1.113.149.791	...	1.011.435.876				...	1.145.881.449	372.475.586	142.291.720	58.115.116	57.590.975		

Staat van Inkomensoverdrachten

Ontwerpbegroting 2013

RUBRIEK	OMSCHRIJVING	BEGROTING				MEERJARENBEGROTING		BEGROTING	REKENING
		2013	2014	2015	2016	2012	2011		
4611 Bijdr.&Subsid. Overh.bedr.		72.553.500	72.227.600	72.056.100	71.713.200	61.470.700	91.539.300		
101100	Gemeenschappelijke Hof van Justitie							12.633.916	
110303	Veiligheidsdienst Curacao	Bijdrage/subsidie	970.200	950.400	940.500	920.700	1.042.000	1.042.100	
110702	Vrijwilligerskorps	Vrijwilligerskorps	372.400	364.800	361.000	353.400	400.000	204.300	
120403	Beleidsunit HR OO IT	Arbo consult	1.251.600	1.226.100	1.213.300	1.187.800	604.300	1.222.000	
142202	Autobusdienst	Bijdrage/subsidie ABC Autobusdienst	8.751.400	8.572.800	8.483.500	8.304.900	9.400.000	11.094.000	
142702	Onbebouwde eigendommen	Vergoeding aan DOW Verrekening Diensten en uitzetten Terreinen	46.600	45.600	45.100	44.200	400.000		
142800	Overige Verkeer en Vervoer en Ruimtelijke Planning	Huursubsidie Fundashon Kas Popular					5.170.400	5.582.400	
153102	Economische Ontwikkeling	Subsidie Curaçao Touristen Buro	30.700.000	30.700.000	30.700.000	30.700.000	25.000.000	30.234.300	
153102	Economische Ontwikkeling	Fundashon Wega di Number Korsou	325.500	318.500	315.000	308.000	350.000		
153102	Economische Ontwikkeling	subsidie aan CEDB	448.000	448.000	450.000	440.000	500.000		
153401	UO Economische Ontwikkeling en Innovatie	Vernieuwing Midden & Kleinbedrijf	99.000	97.000	96.000	94.000	106.300		
176103	Electra- en watersubsidie	Vergoeding KODELA levering Water	837.900	820.800	812.300	795.200	900.000	659.900	
176300	Maatschappelijk opbouw en begeleiding	subsidie	1.349.900	1.322.400	1.308.600	1.281.100			
176803	Overige uitgaven SOAW	huursubsidie aan Fundashon Kas Popular	12.027.900	12.027.900	12.027.900	12.027.900			
187101	UO Geneeskundig en Gezondheidszaken	subsidie	210.900	206.600	204.400	200.100			
187502	Uo agrarisch en visserijbeheer	subsidie	1.300.600	1.274.100	1.260.800	1.234.300	1.397.000		
199104	Stichting BAB	Subsidie	13.082.800	13.082.800	13.082.800	13.082.800	16.200.700	28.318.900	
	Overige	Vergoeding aan KODELA levering Water en Arboconsult tbv van de schoolbesturen	778.800	769.800	754.900	738.800		547.484	
	Totaal		260.574.400	243.473.800	240.937.700	235.865.600	294.884.000	385.032.000	
4681 Overdrachten aan Overh.inst.			55.710.400	42.790.900	42.345.200	41.453.800	79.591.500	180.801.900	
101100	Gemeenschappelijke Hof van Justitie	bijdrage aan Gemeenschappelijke Hof van Justitie	12.020.100	11.774.800	11.652.200	11.406.900	14.080.500		
101101	Raad v.d. Rechtshandhaving	bijdrage aan Raad v.d. Rechtshandhaving	792.300	776.100	768.000	751.900	851.000	947.100	
120801	FZOG	dekking tekort FZOG						49.630.900	
142102	Wegen, straten en plein	Wegenfonds	1.470.000	1.440.000	1.425.000	1.395.000	35.500.000	33.299.500	
142500	Reiniging	subsidie aan Selikor					29.160.000	29.379.600	
176802	SVB	dekking medische kosten en in minvermogen/dekking tekort SVB	12.028.000					67.544.800	
187602	Subs.bijdragen Milieu & Natuur	subsidie aan Selikor	29.400.000	28.800.000	28.500.000	27.900.000			
4682 Bijdr.&Subs.Bijz. Onderwijs			142.630.400	139.719.500	138.264.100	135.353.400	148.231.600	141.402.900	
164008	Vergoeding administratie	BBA-kosten RKCSB, BBA-kosten VPCO, BBA-kosten SOZA, BBA-kosten SSH, BBA-kosten SCONS, BBA-kosten EBG, BBA-kosten IPSO, BBA-kosten IFE	2.567.800	2.515.400	2.489.200	2.436.800	2.705.900	2.888.800	
164300	Bijzonder Funderend Ond	Funderend Ond. R.K.C.S.B., Funderend Ond. V.P.C.O., Funderend Ond. Adventisten, Funderend Ond. S.C. New Song, Funderend Ond. Skol Humanis, Funderend Ond. EBG	52.187.400	51.122.300	50.589.800	49.524.800	56.055.200	52.421.600	
164500	Bijzonder Speciaal Onderwijs	Speciaal Onderwijs R.K.C.S.B.	7.478.400	7.325.700	7.249.400	7.096.800	8.299.800	7.516.800	
164600	Openbaar VSBO	Speciaal Onderwijs V.P.C.O.	204.500	200.400	198.300	194.100	219.700	166.400	
164701	Bijzonder HAVO/VWO/MAO/KABO	MAVO R.K.C.S.B. (VSBO), HAVO/VWO R.K.C.S.B., MAVO V.P.C.O. (VSBO), HAVO/VWO (VPCO)	16.451.000	16.115.300	15.947.400	15.611.700	17.670.300	52.528.700	
164702	Bijzonder VSBO		38.471.000	37.685.800	37.293.300	36.508.200	41.322.200	3.672.000	
164901	Overige Gemeenschappelijke uitgaven	subsidie tbv scholen	4.900.000	4.800.000	4.750.000	4.650.000			
165000	Bijzonder Vakonderwijs	SBO R.K.C.S.B., I.F.E. SBO	17.740.200	17.378.200	17.197.100	16.835.100	19.055.000	19.325.600	
165002	Openbare leergangen		1.955.100	1.915.200	1.895.300	1.855.400	2.100.000	2.134.700	
165003	Pedagogische en sociale overige		675.000	661.200	654.300	640.500	803.500	713.800	
								34.500	
4683 Bijdr.&Subs.Nonprof.instell.			117.194.600	116.002.900	116.029.600	113.586.900	129.656.400	131.400.200	
100202	Secretariaat SER/GOA	subsidie aan Vakbonden en tbv SER	465.500	456.000	451.300	441.800	600.000	400.000	
110302	Beleidscoördinatie	Centro di doktor Fr. Da Costa Gomes (curises)	102.100	100.300	99.300	97.200	110.000		
110306	Ministeriële staf							200.000	
110701	Prog.Bureau Plan Nashonal							923.500	
120407	UO Publieke Zaken	Vereniging Veilig Verkeer	13.500	13.200	13.100	12.800	14.500	14.500	
131700	UO Justitiële Jeugdopvang							3.100.000	
131703	Gezinsvoogddijinstelling	subsidie aan Gezinsvoogddijinstelling	1.331.300	1.304.200	1.290.600	1.263.400	1.230.000	1.650.000	
131802	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	Criminaliteitsbestrijdingsfonds	1.163.800	1.140.000	1.128.100	1.104.400	1.250.000		
131803	Over. justit. aangelege	Stichting Reclassering	540.500	529.500	524.000	513.000	580.600	4.461.200	
142002	Ministeriële staf VVRP		18.000	17.600	17.400	17.100	19.300		
153101	UO Economische Dienst	bijdrage ten behoeve van incentives aan het Midden en Klein Bedrijf	456.200	446.900	442.200	432.900	490.000		

RUBRIEK	OMSCHRIJVING	BEGROTING				MEERJARENBEGROTING		BEGROTING	REKENING
		2013	2014	2015	2016	2012	2011		
153102	Economische Ontwikkeling	Economic Development Board Coöperatieve Verenigingen Innovatiecentrum Curaçao Stimul-It Adeck Sedeck Fundashon Negoshi Pikina SPOC Fundashon pa Konsumidornan IntEnt Fekoskan Curises Hospitality and management Kenniscentrum Beroepsopleiding bedrijfsleven Curacao Kennis voor Curacao Economic Development Board Coöperatieve Verenigingen Innovatiecentrum Curaçao Stimul-It Adeck Sedeck Fundashon Negoshi Pikina SPOC Fundashon pa Konsumidornan IntEnt Fekoskan Curises Hospitality and management Kenniscentrum Beroepsopleiding bedrijfsleven Curacao Kennis voor Curacao	3.078.900	3.016.100	2.984.700	2.921.800	3.307.100	3.314.300	
153800	Overige Economische Ontwikkeling	bijdrage tbv de mededingingsautoriteiten	980.000	2.160.000	3.372.500	3.301.500			
164002	Ministeriële staf OWCS	Fundashon 4-S					4.000	25.000	
164004	Beleidsorganisatie OWCS		33.800	33.100	32.800	32.100	36.300	10.000	
164006	UO Uitvoeringsteam O&W	Stichting CARMABI/ De Commissie Uitvoering Sportprojecten	193.900	190.000	188.000	184.000	308.300	324.300	
164007	Opnaar onderwijs							400.000	
164800	Universiteit	subsidie aan de Universiteit	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000	14.000.000	13.800.000	
164901	Overige Gemeensch. Uitg	Stichting Studiefinanciering Curacao STINAPA NME-project	21.676.800	21.234.400	21.013.200	20.570.800	29.808.300	24.158.300	
164902	Onderwijsondersteuning	Sentro pa Guia Edukashon Stichting Onderwijs-innovatie Stichting voor Taalbevordering	2.827.900	2.770.200	2.741.300	2.683.600	3.015.000	2.877.700	
164903	Onderwijsvernieuwing	Fundashon Material pa Skol	4.240.000	4.153.400	4.110.200	4.023.600	4.554.200	5.154.200	
165004	Begeleiding, vorming jeugd & volwassenen	Subsidie FEFFIK	4.928.200	4.827.600	4.777.300	4.676.700	5.293.400	5.293.400	
165005	Overige Uitgaven Onderw	subsidie aan I.F.E.	232.800	228.000	225.600	220.900	250.000	261.200	
165101	UO Uitvoeringsorganisatie C&S	sifma jeugd.centur bos di hubentud federet.ant.jeugd. fund.desar.progre. Fund pa Stimula Edukashon Fundashon Korsou 4-S Fund pa Stimula Edukashon Fundashon Formashon I Alegria	7.030.900	6.887.400	6.815.700	6.672.200	1.397.600	353.500	
165200	Bibliotheek Publiko Kor	Subsidie aan Sticht. Openb. Bibliotheek	3.927.600	3.847.500	3.807.400	3.727.200	4.218.700	4.218.700	
165300	Subsidies en bijdragen	SEDREKO en andere sportverenigingen	8.085.000	7.920.000	7.837.500	7.672.500	8.484.200	10.217.200	
165400	Subsidies en bijdragen	Subsidie Karnaval Cultureel Centrum Curaçao Theater Luna Blou Fundashon kultural SEU	1.163.800	1.140.000	1.128.100	1.104.400	1.007.500	2.035.700	
165500	Subs.bijdr. Oudheidkunde en Musea	Monumentenfonds Stichting Monumentenzorg Het Curacaosch Museum Cultureel Centrum Curaçao	1.915.300	1.876.300	1.856.700	1.817.600	1.922.300	1.722.300	
165800	Subs.bijdrage Ov.Cult.&	Stichting Nationaal archeologisch museum					335.300	535.000	
165801	Ov. uitgaven Cultuur en	Kas di Kultura	3.504.200	3.432.700	3.396.900	3.325.400	3.763.900	4.202.800	
176003	Ministeriële staf	Seda Fundashon nos tei pa otro Stichting Maatschappelijke zorg						2.200.000	
176005	Beleidsorganisatie SOAW	Steering Committee Curacao Stichting New creation Curacao Widow & Orphans Foundation						2.118.100	

Verzamel- en Consolidatiestaat

Ontwerpbegroting 2013

Verzamel- en Consolidatiestaat - UITGAVEN						
Volgnummer en omschrijving	Totaal	4200 Beloning van personeel	4400 Verbruik van goederen en diensten	4500 Afschrijving vaste activa	4550 Intrest	4600 Subsidies
GEWONE DIENST						
10 Staatsorganen en overige algemene organen	48.790.500	25.118.200	6.168.200	420.200		
11 Ministerie van Algemene zaken	45.695.100	19.695.400	8.223.600	1.052.800		1.347.600
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	196.938.800	47.403.400	21.841.300	1.184.600		1.357.300
13 Ministerie van Justitie	229.712.800	171.349.600	38.852.900	8.457.900		34.900
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	65.310.500	25.428.900	17.931.100	11.620.900		8.841.600
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	62.103.400	7.774.400	17.888.800	311.400		31.613.700
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	329.010.100	76.849.500	21.848.800	9.115.300		548.100
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	167.133.300	26.469.600	25.789.400	1.746.500		14.215.800
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	303.685.700	22.141.100	16.722.800	1.392.900		1.511.700
19 Ministerie van Financiën	169.796.700	51.577.000	27.728.900	5.843.000	52.397.100	13.082.800
Totaal Gewone Dienst	1.618.176.900	473.807.100	202.995.800	41.145.500	52.397.100	72.553.500
KAPITAALDIENST						
10 Staatsorganen en overige algemene organen	1.649.300					
11 Ministerie van Algemene zaken	2.685.000					
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening						
13 Ministerie van Justitie	6.292.600					
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42.880.000					
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling						
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11.240.800					
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11.354.300					
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170.128.000					
19 Ministerie van Financiën	24.215.500					
Totaal Kapitaaldienst	270.445.500					
GECONSOLIDEERDE UITGAVEN						
SECTOR OVERHEID	1.888.622.400	473.807.100	202.995.800	41.145.500	52.397.100	72.553.500

Verzamel- en Consolidatiestaat - UITGAVEN										
4650	4700	4750	4909	4950	5100	5200	5300	5400	5909	5929
Overdrachten	Sociale zekerheid	Andere uitgaven	Verwerving van nonfinanciële activa	Financiering	Belastingen	Sociale voorzieningen	Schenken en subsidies	Andere inkomsten	Non-financiële activa	Financiering
13.277.900	3.806.000									
102.400	15.273.300									
13.500	125.138.700									
8.367.500	2.650.000									
1.488.000										
4.515.100										
219.148.400	1.500.000									
21.091.200	77.820.800									
41.133.900	220.783.300									
6.167.900		13.000.000								
315.305.800	446.972.100	13.000.000								
			1.649.300							
			2.685.000							
			6.292.600							
			42.880.000							
			11.240.800							
			11.354.300							
			170.128.000							
			24.215.500							
			270.445.500							
315.305.800	446.972.100	13.000.000	270.445.500							

Verzamel- en Consolidatiestaat - INKOMSTEN						
Volgnummer en	Totaal	4200 Beloning van personeel	4400 Verbruik van goederen en diensten	4500 Afschrijving vaste activa	4550 Intrest	4600 Subsidies
Totaal Paragraaf 3 VD						
GEWONE DIENST						
10 Staatsorganen en overige algemene organen	11.721.100					
11 Ministerie van Algemene zaken	10.493.100					
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	7.850.800					
13 Ministerie van Justitie	16.013.400					
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	22.420.600					
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling	26.845.200					
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	9.500.000					
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	6.504.700					
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	10.667.200					
19 Ministerie van Financiën	1.496.160.800					
Totaal Gewone Dienst	1.618.176.900					
KAPITAALDIENST						
10 Staatsorganen en overige algemene organen						
11 Ministerie van Algemene zaken						
12 Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening						
13 Ministerie van Justitie						
14 Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning						
15 Ministerie van Economische Ontwikkeling						
16 Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport						
17 Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn						
18 Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur						
19 Ministerie van Financiën	270.445.500					
Totaal Kapitaaldienst	270.445.500					
GECONSOLIDEERDE INKOMSTEN SECTOR OVERHEID	1.888.622.400					

Gegeven te Willemstad,

De Minister van Financiën,

Uitgegeven de
De Minister van Algemene Zaken,

**STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2012– 2013–**

**TOELICHTING OP DE BEGROTING
VAN CURACAO
VOOR HET DIENSTJAAR 2013**

STATEN VAN CURAÇAO
ZITTING 2012 – 2013 -

LANDSVERORDENING tot vaststelling
van de begroting van Curaçao voor het
dienstjaar 2013

Memorie van Toelichting

No. 3

MEMORIE VAN TOELICHTING
ONTWERPBEGROTING VOOR HET DIENSTJAAR 2013
INHOUDSOPGAVE

	pagina
ALGEMENE BESCHOUWINGEN	
0. INLEIDING	1
I. ALGEMENE BESCHOUWING PER HOOFDSTUK	
STAATSORGANEN EN OVERIGE ALGEMENE ORGANEN	70
MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN	86
MINISTERIE VAN BESTUURLIJKE PLANNING EN DIENSTVERLENING	97
MINISTERIE VAN JUSTITIE	111
MINISTERIE VAN VERKEER, VERVOER EN RUIMTELIJKE PLANNING	157
MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING	184
MINISTERIE VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, CULTUUR EN SPORT	207
MINISTERIE VAN SOCIALE ONTWIKKELING, ARBEID EN WELZIJN	233
MINISTERIE VAN GEZONDHEID, MILIEU EN NATUUR	250
MINISTERIE VAN FINANCIËN	274

NOTA VAN FINANCIEN

0. INLEIDING	3
I. FINANCIIEEL-ECONOMISCHE INKADERING	5
II. SANERINGS- EN GROEIPAD	13
III. NOTA VAN FINANCIEN BEGROTING 2013	38
IV. BEGROTINGSUITGAVEN NAAR HOOFDSTUK	79
BIJLAGE	89
TOELICHTING ARTIKEL 2	91

INHOUDSOPGAVE TABELLEN

	Pagina
Tabel 1. Economische groei	7
Tabel 2. Inflatie (CPI)	8
Tabel 3. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid - Beginstand	13
Tabel 4. Risico's en noodzakelijke beleidsintensivering - Beginstand	13
Tabel 5. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid – Bijgesteld	14
Tabel 6. Financiën publieke sector – relevant te saneren saldo	19
Tabel 7. Financiën publieke sector – Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties	19
Tabel 8. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de Gewone dienst	20
Tabel 9. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB	21
Tabel 10. Financiën publieke sector – Inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties	23
Tabel 11. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst	24
Tabel 12. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB	25
Tabel 13. Financiën publieke sector – Uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties	26
Tabel 14. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst	27
Tabel 15. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB	28
Tabel 16. Cyclisch effect saneringspad	29
Tabel 17. Economie stimulerende maatregelen	30
Tabel 18. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid	25
Tabel 19. Financiering en toevoeging aan reserves	26
Tabel 20. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid, inclusief	37

financiering en toevoeging aan reserves	
Tabel 21. Economische vooruitzichten	37
Tabel 22. Recapitulatie	38
Tabel 23. Recapitulatie	39
Tabel 24. Economische grootheden	39
Tabel 25. Gewone Dienst	41
Tabel 26. Belastingopbrengsten	44
Tabel 27. Accijnzen	53
Tabel 28. Overige indirecte belastingopbrengsten	54
Tabel 29. Niet-belastingopbrengsten	55
Tabel 30. Personeelsindicatoren	62
Tabel 31. Personeelsaantallen	64
Tabel 32. Overdrachten	69
Tabel 33. Sociale zekerheid	71
Tabel 34. Kapitaal Dienst	73
Tabel 35. Financieringsruimte	74
Tabel 36. Bruto schuldpositie	77
Tabel 37. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst	78
Tabel 38. Beleidsdoelen Investerings	78
Tabel 39. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	79
Tabel 40. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	81
Tabel 41. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie	84
Tabel 42. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst	84
Tabel 43. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	84
Tabel 44. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie	84
Tabel 45. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst	84
Tabel 46. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per	84

hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie	
Tabel 47. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	85
Tabel 48. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	86
Tabel 49. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie	88
Tabel 50. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst	88
Tabel 51. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie	88
Tabel 52. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst	88

INHOUDSOPGAVE GRAFIEKEN

	Pagina
Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs	8
Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank	12
Grafiek 3. Schuldquote bij implementatie sanerings- en groeipad	36
Grafiek 4. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP	40
Grafiek 5. Financiële norm Gewone dienst	42
Grafiek 6. Baten	43
Grafiek 7. Belastingopbrengsten	45
Grafiek 8. Directe belastingen	46
Grafiek 9. Loon- en inkomstenbelasting	47
Grafiek 10. Winstbelasting	48
Grafiek 11. Indirecte belastingen	49
Grafiek 12. Omzetbelasting	50
Grafiek 13. Invoerrechten	52
Grafiek 14. Lasten	59
Grafiek 15. Ontwikkeling Beloning van personeel	60
Grafiek 16. Bezoldiging overheidspersoneel eind juni 2011	62
Grafiek 17. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind juni 2011	63
Grafiek 18. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind juni 2011	63
Grafiek 19. Rentelasten	67
Grafiek 20. Reserveringen	73
Grafiek 21. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm	75
Grafiek 22. Vervalschema schulden	76
Grafiek 23. Bruto schuldpositie en schuldquote	77
Grafiek 24. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	80
Grafiek 25. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk	82
Grafiek 26. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	85
Grafiek 27. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk	86

ALGEMENE BESCHOUWING

Inleiding

Op 10 oktober 2010 kreeg Curaçao de status van land binnen het Koninkrijk der Nederlanden. In het licht van deze staatkundige verandering heeft Curaçao de volgende visie geformuleerd: “In het jaar 2025 is Curaçao een land dat berust op goed bestuur, met een hoge leefkwaliteit, duurzame sociaaleconomische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen.”

De kernwaarden voor ‘goed bestuur’ zijn transparantie, verantwoordelijkheid, kwaliteit, inclusiviteit, integriteit, betrouwbaarheid, duurzaamheid en samenwerking. Tezamen zullen deze waarden het bestuur kenmerken met als resultaat een hoge leefkwaliteit, ontwikkelingskansen voor alle burgers en een gezond sociaal- economisch klimaat. Dat typeert de totale opgave, zowel voor bestuurders, ambtenaren, maatschappelijk middenveld als - niet in de laatste plaats - alle betrokken burgers, bedrijven en instellingen.

De begroting is het belangrijkste beleidsdocument van het Land, daar het een weergave is van een integraal afwegingsproces, met de allocatie van de schaarse algemene middelen als afgeleide. De begroting dient een volledig en getrouw beeld te geven van de beleidsvoornemens voor het begrotingsjaar en daarop volgende jaren. Dat wil zeggen, dat de begroting een integrale financiële vertaling moet zijn van het beleid voor het begrotingsjaar en daarop volgende jaren. Daarnaast moet de begroting realistisch zijn, wat betekent dat de begroting volledig moet zijn en dat de voorgenomen uitgaven dienen aan te sluiten op de financiering, waarbij voldaan moet worden aan de financiële normen. Ook moet de begroting goed onderbouwd zijn en inzicht verschaffen in de toekomstige ontwikkeling van de overheidsfinanciën.

In dat licht wordt ernaar gestreefd de inzichtelijkheid van de begroting te bevorderen en de analytische onderbouwing op het financieel economische vlak te versterken.

Gesteld dient te worden dat het voorgaande kabinet afwijkend heeft gehandeld tan aanzien van de wettelijke inleverdatum van de begroting, voor het aankomende dienstjaar en de meerjarige ramingen die hier onderdeel van vormen, zoals is gesteld door de comptabele voorschriften.

De comptabele voorschriften schrijven voor dat de wettelijke inleverdatum van de begroting gesteld is op de tweede dinsdag van de maand september.

Bij de voorbereiding van de Begroting 2013 kreeg de ontwikkeling van productbegrotingen verder aandacht. Tevens is zoveel als mogelijk getracht onderscheid te maken tussen programmakosten en apparaatskosten. De kosten die indirect worden gemaakt bij het voeren van beleid worden de apparaatkosten genoemd. Daarentegen zijn de programmakosten, de kosten die gemaakt worden die direct verband houden met de beleidsvoering.

Hierdoor verschaft de toelichting op de beleidsbegroting een beter inzicht in de relatie tussen de beleidsdoelen en de middelen die daarvoor worden ingezet. De productbegroting, naast de huidige inputbegroting, stelt het parlement overigens in staat beleidsprogramma's te sanctioneren, in plaats van enkel een autorisatie te geven aan uitgaven zonder een directe koppeling aan het in de Algemene Beschouwingen uitgewerkte beleid.

Nadat bovenstaande processen zijn geconsolideerd, zullen de meerjarenbegrotingen in de toekomst, meer dan nu dat het geval is, inzicht moeten verschaffen in de meerjarige financiële consequenties van beslissingen, zodat incidentele en structurele elementen kunnen worden onderscheiden en uitgelicht.

Deze vertaalde meerjarenconsequenties welke haar cijfermatige vertaling vinden in de Begroting 2013 zijn mede een afgeleide van de nationale dialoog welke door de regering is gevoerd. De Begroting 2013, alsmede de meerjarige ramingen die hierin zijn opgenomen zijn een weerspiegeling van de preliminaire resultaten van de reeds genoemde nationale dialoog. Zo zijn de elementen die betrekking hebben tot het sanerings- en groeipad verwerkt in de begroting en is bij deze verwerking ter degen rekening gehouden met de sociale noden van onze samenleving.

In het huidige tijdsgewricht meent de regering met de begroting een tweeledig antwoord te geven op ten eerste de zeer precaire situatie in de openbare financiën en ten tweede op de sociale noden van de samenleving. In de afweging tussen deze beide elementen is getracht een werkbare balans te

verkrijgen, waarbij de nationale dialoog als belangrijk vehikel heeft gediend en zal dienen.

Het streven is hiernaast geweest een Begroting 2013 voor te bereiden die in voldoende mate voldoet aan de bepalingen in de Rijkswet Financieel Toezicht Curaçao en Sint Maarten.

Advies Raad van Advies

De Raad van Advies van Advies heeft bij brief van 9 oktober 2012, met nummer RA/27-12-LV, advies uitgebracht over het onderhavige ontwerp. Hieronder wordt op dit advies ingegaan. Hierbij wordt de structuur van dat advies aangehouden.

2. Het advies van de Sector Financieel beleid en Begrotingsbeheer

De Raad van Advies geeft aan dat het advies van de Sector Financieel beleid en Begrotingsbeheer van het Ministerie van Financiën, zoals vereist op grond van het zorgvuldigheidsbeginsel in samenhang met artikel 10 van de Landsverordening comptabiliteit 2010 niet is bijgevoegd aan het adviesverzoek over het onderhavige ontwerp. Voormelde raad stelt bij brief van 6 september 2012 (RvA no. OV/40-12) naar voornoemd advies gevraagd te hebben maar dit bij het uitbrengen van zijn advies nog niet te hebben mogen ontvangen. Voormelde raad verzoekt de Regering het betreffende advies alsnog aan de Raad van Advies te doen toekomen. De Raad van Advies behoudt zich verder het recht voor om een aanvullend advies uit te brengen indien het advies van de Sector Financieel beleid en Begrotingsbeheer aspecten bevat die voormelde raad daartoe aanleiding geven.

De Regering geeft aan dat het advies van de Sector Financieel beleid en Begrotingsbeheer van het Ministerie van Financiën bij de eerste concept ontwerp begroting 2013 intussen aangeboden is aan de Raad van Advies.

3. De onderbouwing van de ontwerpbegroting 2013

Volgens de Raad van Advies bepaalt artikel 14, tweede lid, van de Landsverordening comptabiliteit 2010 dat de begroting zowel per hoofdstuk als per functie wordt toegelicht. In het derde lid van artikel 14 zijn de gegevens opgesomd die de toelichting moet bevatten, waaronder de factoren die aan de ramingen ten grondslag liggen en voor zover mogelijk gegevens omtrent de

omvang van de activiteiten of prestaties die worden beoogd (beleidsmatige begroting).

In de memorie van toelichting op de ontwerpbegroting 2013 wordt volgens voormelde raad doorgaans opgesomd wat de beleidsdoelen zijn van de respectieve ministeries en voor welke onderwerpen de verschillende organisatorische eenheden moeten zorgdragen. Volgens voormelde raad worden echter de beleidsvoornemens voor het dienstjaar 2013 op verschillende terreinen niet steeds duidelijk in beeld gebracht en tevens niet gerelateerd aan de begrote bedragen voor het betrokken dienstjaar of de daaropvolgende dienstjaren in de meerjarenbegroting. Ook wordt volgens voormelde raad geen tijdsplanning gegeven voor de realisering van deze beleidsvoornemens. Voormelde raad noemt enkele voorbeelden.

De Regering geeft hetvolgende aan. De begroting heeft een overwegend *input*karakter. De Regering is voornemens de begroting om te vormen in een beleidsbegroting met meer nadruk op *output* en *outcome*. Dit zal de begroting toegankelijker en inzichtelijker maken. Beoogd wordt om inzicht te verkrijgen in het beleid (oftewel doel, operationele doelen, benodigde instrumenten en financiële middelen) teneinde resultaatgericht management te ondersteunen door de doelmatigheid en doeltreffendheid van overheidsbeleid zichtbaar te maken. Hiervoor is het noodzakelijk dat beleid in indicatoren en prestatiegegevens wordt uitgedrukt. Dit traject is in 2012 opgestart. Door middel van het Probleem Gestuurd Onderwijs heeft het Ministerie van Financiën van Nederland, het Ministerie van Financiën van Curaçao de theoretisch verworven competenties overgebracht ter toepassen in de praktijk. Deze nieuwe manier van begroten zal zijn aanvang vinden in de begroting voor het dienstjaar 2014. Dit is een ingrijpend groeiproces en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden. Op deze manier zal adequaat worden ingegaan op de aspecten zoals benoemd door de Raad van Advies.

De Raad van Advies constateert voorts dat over substantiële bedragen die in de ontwerpbegroting 2013 zijn begroot geen specifieke toelichting in de

Algemene Beschouwingen wordt gegeven. De toelichting die wordt gegeven is volgens voormelde Raad in de meeste gevallen niet vertaald naar de begrote bedragen en omgekeerd worden deze bedragen, behalve in een enkel geval, bijvoorbeeld in het Hoofdstuk Ministerie van Financiën van de Algemene Beschouwingen, ook niet door de daarbij corresponderende toelichting gemotiveerd.

Bovendien worden volgens voormelde raad grote verschillen tussen de nog niet vastgestelde jaarrekening van het dienstjaar 2011 (hierna: de jaarrekening 2011), de Begroting voor het dienstjaar 2012 (hierna: de Begroting 2012) en de ontwerpbegroting 2013 niet toegelicht. Als voorbeeld noemt de Raad het onder de functie “31 Handel en Ambacht” voor de Uitvoeringsorganisatie Economische Dienst gebudgetteerde bedrag dat in vergelijking met de jaarrekening 2011 met bijna 50% is afgenomen. Deze afname wordt niet gemotiveerd. Ook wordt een subsidiebedrag van circa ANG 30 miljoen (subfunctie “4600 Subsidies”), welk bedrag 20% hoger is dan het in de Begroting 2012 daarvoor begrote bedrag, niet toegelicht. Zie bijvoorbeeld ook functie “45. Bijzonder speciaal onderwijs” waar het verschil tussen de ontwerpbegroting 2013 en de jaarrekening 2011 ruim ANG 7,4 miljoen bedraagt.

De Raad van Advies adviseert de Regering om de gebudgetteerde bedragen van een deugdelijke toelichting te voorzien.

Voormelde Raad concludeert dat in de memorie van toelichting in het algemeen onvoldoende is aangegeven welke beleidsvoornemens wanneer gerealiseerd zullen worden, welke activiteiten daartoe zullen worden verricht en welke bedragen op de ontwerpbegroting 2013 voor het verrichten van deze activiteiten worden gebudgetteerd. Voormelde raad stelt dat dit de beoordeling van de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting door de Raad enigszins heeft bemoeilijkt. Voormelde Raad adviseert de Regering de ontwerpbegroting 2013 en de memorie van toelichting met inachtneming van het bovenstaande aan te passen.

De Regering heeft in de relevante hoofdstukken van de Algemene beschouwing bij de ontwerpbegroting 2013 de significante bedragen toegelicht.

4. Belangrijke dekkingsmaatregelen

De Raad van Advies verwijst naar een passage in de Algemene Beschouwingen waar staat dat een aantal stappen zijn ondernomen om de pensioenfondsen kostendekkend te maken. Voormelde Raad stelt vast dat bedoelde stappen in de voorbereidingsfase zijn en nog niet zijn geïmplementeerd. De maatregelen in de pensioensfeer en de invoering van de basisverzekering ziektekosten zijn volgens voormelde Raad belangrijke dekkingsmaatregelen.

Voormelde Raad is van oordeel dat in de Algemene Beschouwingen aangegeven dient te worden wat de stand van zaken is met betrekking tot de genoemde maatregelen in de pensioensfeer en van de basisverzekering ziektekosten, en wat de beoogde datum is voor de invoering daarvan. Ook dient volgens voormelde Raad meer gedetailleerde (financiële) informatie over deze maatregelen in de Algemene Beschouwingen te worden opgenomen. Voormelde Raad verwijst in dit geval naar haar eerder advies van 23 mei 2012 (RvA no. RA/08-12-LV) over het ontwerp van de Eerste suppletore begroting 2012 (pagina's 3 en 4) waarin de aandacht hiervoor is gevraagd. Voormelde Raad constateert verder dat de Regering de betreffende ontwerpregelingen nog niet aan de Raad voor advies heeft aangeboden.

Daar een gedegen tijdsplanning met de bijbehorende gedetailleerde (financiële) informatie over de invoering van genoemde maatregelen ontbreekt, staat het voor voormelde Raad niet vast dat de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting een getrouwe en volledige weergave bevatten van de realisering van deze beleidsvoornemens in het dienstjaar 2013 en de daaropvolgende dienstjaren. Bij een eventuele vertraging in de implementatie van bovengenoemde dekkingsmaatregelen kan het evenwicht in de Begroting 2013 en de meerjarenbegroting worden verstoord met als gevolg dat niet (meer)

voldaan wordt aan de financiële normen, opgenomen in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, aldus voormelde Raad.

Gelet op de mogelijke verstrekende financiële gevolgen voor de (ontwerp)begroting 2013 en de meerjarenbegroting adviseert voormelde Raad de Regering een en ander met inachtneming van het bovenstaande inzichtelijk te maken in de Algemene Beschouwingen. Indien voorzien kan worden dat een of beide van bovengenoemde dekkingsmaatregelen niet tijdig geïmplementeerd kunnen worden, adviseert voormelde Raad de Regering de financiële gevolgen van deze vertraging in de ontwerpbegroting 2013 te verwerken en in de Algemene Beschouwingen hierop in te gaan.

De Regering merkt hierover het volgende op; Gezien de omvang van de problematiek in de overheidsfinanciën en het ingrijpende karakter van de hervormingen, heeft de Regering in oktober een Nationaal dialoog opgestart met het maatschappelijk middenveld teneinde via dialoog draagvlak te creëren voor dit moeilijke saneringsproces. Het saneren van de overheidsfinanciën dient op overtuigende wijze te geschieden teneinde het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën te herstellen doch met inachtneming van de sociale cohesie en de economische ontwikkeling.

In de eerste fase van het Nationaal Dialoog is er, aan de sociale partners, inzicht verschaft in de werkelijke, precaire financiële situatie in de overheidsfinanciën. Hun is ook verzocht constructief mee te denken aan de stappen die noodzakelijk zijn om het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën te herstellen. Dit proces werkt door in de hierboven benoemde hervormingen.

De hervormingen van het pensioenstelsel omvatten onder meer:

1. Verhoging van de AOV-pensioengerechtigde leeftijd van 60 naar 65 jaar.

2. Omvorming van de AOV-pensioenregeling van een onvoorwaardelijk geïndexeerde regeling in een voorwaardelijk geïndexeerde regeling. De indexering van de algemene ouderdomsuitkering wordt dan afhankelijk gesteld van de nominale ontwikkeling van de economie. Op deze manier wordt de reële economische groei ook betrokken bij het indexeren van de algemene ouderdomsuitkering.
3. Aanpassing van de ambtenarenpensioen gerechtigde leeftijd aan de verhoogde AOV-leeftijd.
4. Omvorming van de ambtenaren pensioenregeling van een onvoorwaardelijk geïndexeerde regeling in een voorwaardelijk geïndexeerde regeling. De indexering van de ambtenarenpensioen wordt dan afhankelijk gesteld van de financiële situatie van het ambtenarenpensioenfonds. Dit laatste wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad.

De Sociaal Economische Raad heeft de Regering bericht uiterlijk 10 december 2012 advies uit te brengen over de concept wetgeving tot herziening van de algemene ouderdomsuitkering (AOV). De Regering streeft ernaar het advies van de Sociaal Economische Raad nog in de week van 10 oktober 2012 te verwerken in het wetsontwerp ter aanbieding aan de Raad van Advies met het verzoek om een spoedadvies. De Regering streeft ernaar het wetsontwerp in de tweede helft van december 2012 bij de Staten in te dienen.

Het lijkt in dit stadium onwaarschijnlijk dat de wijziging van de AOV per 1 januari 2013 in kan gaan. In het onderhavige ontwerp wordt uitgegaan van invoer uiterlijk per 1 februari 2013.

De aanpassing van de ambtenarenpensioenregeling dient nog in het GOA te worden behandeld en is daarmee aanzienlijk vertraagd. De Regering houdt evenwel in het specifieke geval van de ambtenaren vast aan dezelfde overgangsreling betreffende de verhoging van de pensioenleeftijd.

Voor wat betreft de basisverzekering ziektekosten is het advies van de Sociaal Economische Raad ontvangen. De uitkomsten daarvan en van de Nationale dialoog zijn zoveel als mogelijk verwerkt in het aangepaste wetsontwerp en in de week van 3 december 2012 ter fine van advies voorgelegd aan de Raad van Advies.

De Regering streeft ernaar het wetsontwerp in de tweede helft van december 2012 bij de Staten in te dienen.

Het lijkt in dit stadium onwaarschijnlijk dat de basisverzekering ziektekosten per 1 januari 2013 ingevoerd kan worden. In het onderhavige ontwerp wordt uitgegaan van de invoer van de basisverzekering ziektekosten uiterlijk per 1 februari 2013.

5. Meerjarenbegroting

De Raad van Advies geeft aan dat ingevolge artikel 13, eerste lid, van de Landsverordening comptabiliteit 2010 de begroting vergezeld gaat van een meerjarenbegroting van de baten en lasten voor ten minste drie op het betrokken dienstjaar volgende jaren. Het doel van een meerjarenbegroting is - zoals aangegeven in de memorie van toelichting behorende bij genoemde landsverordening (pagina 5, vierde tekstblok) - inzicht te geven in voor de naaste toekomst verwachte ontwikkelingen en in de effecten van voorgenomen beleid. Hoewel de inrichting van meerjarenbegrotingen over het algemeen globaal van aard is, geeft de onderhavige meerjarenbegroting naar de mening van voormelde raad onvoldoende inzicht in de verwachte ontwikkelingen van het voorgenomen beleid.

De Regering deelt de mening van de Raad van Advies dat de meerjarenbegroting voor wat betreft de inzichtelijkheid van het meerjarig voorgenomen beleid voor verbetering vatbaar is. Daarom is het project verantwoorde beleidsbegroting opgestart. Deze nieuwe manier van begroten zal zijn aanvang vinden in de begroting voor het dienstjaar 2014. Dit is een ingrijpend groeiproces en zal daarom in fasen geïmplementeerd worden. Op deze

manier zal adequaat worden ingegaan op de aspecten zoals benoemd door de Raad van Advies.

De Raad van Advies constateert tevens dat in een enkel geval de inkomsten die de Regering op de middellange termijn verwacht niet in de meerjarenbegroting zijn opgenomen. Om de reden genoemd in de Nota van Financiën, onder “Dividenden”, is in de ontwerpbegroting 2013 voorzichtigheidshalve geen raming van dividend- en/of licentieuitkeringen van overheidsbedrijven aan de overheid voor de dienstjaren 2013 tot en met 2016 opgenomen. Het dividend- of licentiebeleid moet, zoals blijkt uit de Nota van Financiën nog wettelijk worden verankerd. Het is voor de Raad van Advies niet logisch of begrijpelijk om ook voor de dienstjaren 2014 tot en met 2016 geen inkomsten uit dividend en/of licenties te budgetteren. Immers in het jaar 2014 en volgende kan ervan uit worden gegaan dat de maatregelen die de Regering denkt te nemen om de vermogenspositie van de overheidsbedrijven wederom gezond te maken hun vruchten zullen afwerpen. Het is volgens voormelde raad redelijk om aan te nemen dat de overheid als aandeelhouder of licentiegever alsdan wederom inkomsten zal krijgen van deze bedrijven. Voormelde raad is van oordeel dat in verband daarmee in de meerjarenbegroting de inkomsten uit hoofde van dividend- en/of licentieuitkering door de overheidsbedrijven moeten worden opgenomen.

Gezien het bovenstaande adviseert voormelde Raad de Regering de gebudgetteerde bedragen voor de dienstjaren 2014 tot en met 2016 te heroverwegen en in lijn te brengen met de te verwachten (financiële) effecten van het voorgenomen beleid van het ene jaar op het andere. Bovendien adviseert voormelde Raad de Regering om in de memorie van toelichting aan te geven hoe eventuele tegenvallers in de begroting zullen worden opgevangen.

De Regering merkt hierover het volgende op; In de ontwerp-landsverordening die voor advies was ingediend bij de Raad van Advies was het eerder meerjarig geraamde bedrag van ANG 25,0 miljoen aan dividend meerjarig afgevoerd. Thans wordt het nieuwe beleid met betrekking tot dividend- en/of licentieuitkeringen van overheidsvennootschappen ontwikkeld.

Om meer zekerheid te krijgen in de ontvangstenramingen wordt gewerkt aan een plan van aanpak dat voorziet in een minimum aan afdrachten aan de Regering door hiervoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. Dit moet op termijn minstens ANG 25 miljoen per jaar opleveren. De Regering zal deze taakstelling realiseren, door de taakstelling te verdelen over de verschillende daarvoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. De taakstelling zal afhankelijk zijn van:

1. De omvang van het vermogen,
2. De operationele kosten en de solvabiliteit van de overheidsvennootschappen.

De toebedeelde taakstelling dient beschouwd te worden als een vergoeding die de overheidsvennootschappen verschuldigd zijn aan de Regering, om als overheidsvennootschap haar taken namens de overheid te mogen uitvoeren. Deze vergoeding sluit niet automatisch de mogelijkheid van het betalen van dividend uit.

Echter is de financiële situatie van de overheidsbedrijven dusdanig, dat het niet aannemelijk is dat deze bate onder deze titel (dividenduitkering) gerealiseerd zal kunnen worden in 2013. In navolging van het advies van de Raad van Advies en als voortvloeisel van het Regeringsbeleid om de overheidsvennootschappen gezond te maken, heeft de Regering de begroting dusdanig gewijzigd dat vanaf 2014 rekening wordt gehouden met een toenemende inkomstenafdracht aan de overheid. In 2014 bedraagt dit ANG 5 miljoen en loopt groeit vervolgens met ANG 10 miljoen per jaar tot een structureel bedrag van ANG 25 miljoen vanaf 2016.

6. Middelen uit de Belastingregeling voor het Koninkrijk

De Raad van Advies verwijst naar de passage in de Algemene Beschouwingen waarin melding wordt gemaakt van het aanwenden van middelen uit de Belastingregeling voor het Koninkrijk (hierna: de BRK-middelen) voor het opzetten van een nieuwe politieorganisatie.

Onder verwijzing naar haar eerder brieven van 25 april 2012 (RvA no. OV/18-12), van 23 mei 2012 (RvA no. RA/08-12-LV) en van 27 september 2012 (RvA no. RA/26-12-LV) over het ontwerp van de Eerste Suppletoire begroting 2012 respectievelijk een ontwerpnota van wijziging daarop, adviseert de Raad van Advies meer transparantie te betrachten ten aanzien van de besteding van de BRK-middelen. Voormelde Raad stelt dat in het door de Raad van Ministers op 6 april 2011 geaccordeerde Beslisdocument van de Minister van Financiën van 10 februari 2011 is vermeld welke bestemmingen aan het beschikbare bedrag van ANG 192,6 miljoen aan BRK-middelen gegeven zou worden, maar dat het voormelde raadniet bekend is in hoeverre deze voornemens ook in 2011 en 2012 zijn gerealiseerd.

Het is naar de mening van voormelde Raad gewenst dat de Regering geactualiseerde informatie over de besteding van de BRK-middelen geeft. Voormelde raad wenst deze informatie in de vorm van een overzicht waarin voor de periode vanaf 31 december 2010 per jaar wordt aangegeven welke BRK-middelen zijn gebruikt ter dekking van de in dat dienstjaar bestede bedragen. In dit overzicht dient volgens de Raad van Advies ook het per saldo beschikbaar bedrag voor de besteding in het dienstjaar 2012 en eventueel navolgende dienstjaren tot uitdrukking te komen, alsmede waaraan de Regering voornemens is dat saldo te besteden. Voormelde Raad adviseert de Regering in de memorie van toelichting bij de ontwerpbegroting 2013 een dergelijk overzicht op te nemen.

De Regering geeft aan dat de BRK-meevaller van 2010 circa ANG 19,5 miljoen besteed is aan projecten. In onderstaande tabel worden de projecten weergegeven waaraan voormeld bedrag is besteed. Het restant bedrag is gebruikt ter dekking van de tekorten in 2010 en 2011.

Begrotingspost	Bedrag	Bestemming
142202 Autobusdienst		
4611 Bijdr.&Subsid. Overh.bedr.	ANG 1.694.000	Het betrof een eenmalige bijdrage ter vervanging van een aantal bussen.
199106 Stichting BAB		
4611 Bijdr.&Subsid. Overh.bedr.	ANG 11.550.000	Het betrof een extra subsidie voor de aankoop van de kasregisters.
Atletiekbaan	ANG 1.500.000	Het betrof groot onderhoud aan de atletiekbaan.
187801 Overige uitg. Volksgezond		
4913 Gebouwen	ANG 4.700.000	Het betrof achterstallige onderhoud aan het ziekenhuis.

7. De jaarrekening 2011

De Raad van Advies constateert dat de kolom "Rekening 2011" betreffende de gewone dienst en de kapitaaldienst in de ontwerpbegroting 2013 niet consequent is ingevuld. Voormelde raad noemt het volgende voorbeeld.

Op de gewone dienst van de ontwerpbegroting 2013 voor de functie "36 Telecommunicatie" betreffende het Ministerie van Economische Ontwikkeling is in de kolom "Rekening 2011" geen bedrag opgenomen. Voormelde Raad adviseert de Regering om de uitgaven die voor de functie "36. Telecommunicatie" in het dienstjaar 2011 zijn gedaan in voornoemde kolom te vermelden. Ook adviseert voormelde Raad de overige ontbrekende gegevens in de ontwerpbegroting 2013 in te vullen.

De Regering geeft aan dat de inconsistenties zijn gecorrigeerd. Voor wat betreft de uitgaven van Telecommunicatie merkt de Regering op dat het Bureau Telecommunicatie en Post in de begroting bruto wordt verantwoord. In de praktijk draagt het Bureau een netto bedrag af in de Landskas en worden hun administratiegegevens niet toereikend aangeleverd.

II. De ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting

1. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

De visie en missie van de regering voor het onderwijs

De Raad wijst er op dat nagenoeg alle innovatieprocessen in het onderwijs met gelden uit Nederland gefinancierd wordt via de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (hierna: de SONA-gelden) en dat deze financiering eind 2013 afgebouwd wordt.

De Raad vraagt de regering om aan te geven hoe de regering voornemens is het wegvallen van de SONA-gelden in de toekomst op te vangen. Hierover kan de Raad geen informatie vinden in de memorie van toelichting. Dit brengt naar het oordeel van de Raad niet alleen de broodnodige innovaties om de visie en missie van de regering te volbrengen in gevaar, maar betekent ook een terugslag voor opgebouwde deskundigheid.

De Raad adviseert de regering minstens in de meerjarenbegroting gelden ter financiering van onderwijsinnovaties of -initiatieven op te nemen.

De Regering is zich ervan bewust dat enige investeringen dienen te worden gepleegd in het onderwijs. Vandaar dat in het onderhavige Ontwerpbegroting 2013 vanaf 2015 rekening wordt gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs. Daarnaast houdt de Regering voor

de komende vijf jaren rekening met een investering van ruim ANG 50 miljoen om de scholen te onderhouden.

2. Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Extra bijdrage voor de basisverzekering ziektekosten voor on- en minvermogenden

Op pagina 156 van de Algemene Beschouwingen, eerste tekstblok, staat dat vanaf 2013 een extra bijdrage van ANG 13 miljoen vereist is voor de basisverzekering ziektekosten voor on- en minvermogenden. In de tabel op dezelfde pagina wordt meerjarig echter geen rekening gehouden met genoemd bedrag.

De Raad adviseert de regering bedoelde tabel in de ontwerpbegroting 2013 aan te vullen.

De Regering heeft de toelichting hierover aangepast. Op basis van additionele maatregelen in de sfeer van de gezondheidszorg zoals versoering van het pakket, introductie van eigen bijdrage, verdere hervormingen bij de zorgaanbieders, is er dekking van binnen de gezondheidszorg gevonden voor de lasten ten behoeve van de on- en minvermogen. Er zal dus geen dekking vanuit de landsbegroting nodig.

III. Inhoudelijke opmerkingen m.b.t. de memorie van toelichting

1. Algemeen

De memorie van toelichting behorende bij de ontwerpbegroting 2013 bestaat uit de onderdelen Algemene Beschouwingen en de Nota van Financiën (hierna: de Nota). De Raad behandelt de Nota in een apart onderdeel.

2. Staatsorganen en overige algemene organen

a. Beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer

In het onderdeel “Raad van Advies” en het onderdeel “Algemene Rekenkamer” van het hoofdstuk Staatsorganen en overige algemene organen van de Algemene Beschouwingen wordt slechts verwezen naar beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2012. Dit doet, voor zover het de Algemene Rekenkamer betreft, de Raad vermoeden dat de beleidsdoelen van dat orgaan voor het jaar 2013 niet in de Algemene Beschouwingen zijn opgenomen. Ten aanzien van de Raad van Advies staat het vast dat dit niet is gebeurd. Zie bijvoorbeeld pagina 6, laatste tekstblok, en pagina 8, laatste tekstblok, van de Algemene Beschouwingen.

De Raad van Advies adviseert de regering alsnog, met inachtneming van artikel 34 van de Landsverordening comptabiliteit 2010, de beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2013 in de Algemene Beschouwingen op te nemen.

De Regering heeft de Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aangepast.

b. Vacaturestop

Gezien de precaire financiële situatie bestaat voor het jaar 2012 een vacaturestop. Het is voor de Raad niet duidelijk of deze vacaturestop voor het jaar 2013 zal worden gehandhaafd. Voor de Sociaal-Economische Raad (hierna: de SER) is, zoals aangegeven op pagina 14 van de Algemene Beschouwingen (tweede tekstblok), het werven van personeel met een wetenschappelijk achtergrond op sociaaleconomisch gebied imperatief. De Raad kan uit de gegeven toelichting niet opmaken of een en ander binnen de bestaande formatie past en of op de ontwerpbegroting 2013 voldoende gelden hiervoor zijn gereserveerd.

De Raad van Advies adviseert de regering de Algemene Beschouwingen aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat in de begroting van zal de de Sociaal-Economische Raad al rekening is gehouden met de invulling van de vacature. De Algemene Beschouwingen zijn conform voorstel van de Raad van Advies aanpassen.

b. Functie “07 Overige Algemene Zaken”

De Raad van Advies merkt op dat de verwachte inkomsten op de gewone dienst vergeleken met het jaar 2011 enorm zijn toegenomen, te weten van ANG 207.300 naar circa ANG 18 miljoen (pagina 11 van de ontwerpbegroting 2013). De toelichting gaat niet in op de factoren waaraan genoemde toename is toe te schrijven.

De Raad adviseert de regering om in de Algemene Beschouwingen een toelichting daarover te geven.

De Regering geeft de volgende toelichting. Het bedrag van circa ANG 18 miljoen betreft de dividend opbrengst van de Refeneria di Korsou. Er dient opgemerkt te worden dat in 2013 tot en met 2016 een bedrag van ANG 10,0 miljoen is gebudgetteerd. Dit bedrag is aangepast op basis van door de Stichting Overheidsaccountantsbureau gedane onderzoek van de cijfers van de Refeneria di Korsou.

6. Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning

a. Functie “23 Luchtvaart”

De Raad van Advies constateert dat op de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting onder de functie “20 Algemeen beheer VV&RP” gelden zijn

gebudgetteerd voor uitgaven ten behoeve van de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (hierna: de CBA). Uit de Algemene Beschouwingen (pagina's 105, laatste tekstblok en 106, eerste tekstblok) blijkt dat in de CBA, volgens de Amerikaanse burgerluchtvaartorganisatie The Federal Aviation Administration (hierna: FAA), grote verbeteringen moeten worden tot stand gebracht teneinde door FAA van categorie 2 status weer naar categorie 1 status te kunnen worden overgeheveld. De Raad leidt echter uit de Algemene Beschouwingen af (pagina 106, eerste tekstblok, voorlaatste en laatste volzin) dat de investeringen die voor bedoelde verbeteringen nodig zijn door CBA zal worden gefinancierd middels de introductie van een tarievensysteem voor haar output en hopelijk middels de opbrengsten van de "Passengers Facility Charge".

In het licht van het voorgaande adviseert de Raad de regering om een degelijke toelichting te geven in de Algemene Beschouwingen over dit voor het land belangrijke onderwerp. Daarbij dient concreet te worden aangegeven welke maatregelen zijn genomen of nog moeten worden genomen, om zo spoedig mogelijk de categorie 1 status te krijgen en wanneer dit zal worden bereikt. Ook dient in de Algemene Beschouwingen te worden gemotiveerd waarom voor de dienstjaren 2013 tot en met 2016 geen toename wordt verwacht van de inkomsten op de gewone dienst van de begroting van de CBA.

In 2011 heeft de Amerikaanse luchtvaartautoriteit FAA, een onderzoek gedaan naar het toezicht van de Curaçaose luchtvaartautoriteit op de Curaçaose luchtvaartsector, in het bijzonder de luchtvaartmaatschappijen. Daarbij is geconstateerd dat op belangrijke onderdelen het toezicht op de eigen luchtvaart sector tekort schiet, een en ander afgezet tegen de minimum voorwaarden die de burgerluchtvaart autoriteit ICAO aan de aangesloten landen oplegt. Voor de sociaal economische ontwikkeling van Curacao vormen de bevindingen van de FAA een belemmering die negatieve

gevolgen heeft voor de verdere ontwikkeling van de eigen luchtvaartsector, het imago van het land Curacao alsmede voor de groei van het toerisme, met name vanuit de Verenigde Staten.

De regering is voornemens daadkrachtig de bevindingen van de FAA ter hand te nemen om er voor zorg te dragen dat binnen afzienbare tijd wederom de zgn. categorie 1 status kan worden verkregen.

Daarvoor zijn aanzienlijke inspanningen vereist, die slecht mede met behulp van externe expertise kan worden opgelost.

Terecht constateert de Raad van Advies dat de bedragen die zijn gebudgetteerd voor de jaren 2013 - 2016 constant zijn. De verklaring hiervoor is dat de Curacaose Burgerluchtvaart Autoriteit streeft naar een differentiering van de inkomsten. Dit betekent dat naast het bedrag dat genoemd wordt in de begroting, additionele financiering van de CBA eveneens zal moeten plaatsvinden vanuit de opbrengsten van de Passengers Facility Charge, waar over de Regering op 2 november een besluit nam.

Tenslotte wordt gestreefd op korte termijn een voorstel goed te keuren inzake het tarievenbesluit inzake de verlening van diensten door CBA. Met deze differentiatie van opbrengsten is de onafhankelijkheid van de CBA blijvend gewaarborgd en daarmee een van de belangrijke bevindingen van de Amerikaanse FAA opgelost.

b. Functie “24 Meteorologische aangelegenheden”

In de Algemene Beschouwingen (pagina 109) staat dat voor de Meteorologische Dienst Curaçao (hierna: de MDC) op korte termijn nieuwe krachten zullen moeten worden aangetrokken en dat de MDC over de financiële middelen dient te beschikken om de nodige opleidingstrajecten voor het nieuw aangetrokken personeel te realiseren. Indien hieraan niet wordt voldaan, zal dit verstrekende gevolgen hebben voor de MDC. De Raad kan uit de Algemene Beschouwingen niet opmaken welke gelden hiervoor op de ontwerpbegroting 2013 zijn gebudgetteerd.

De Raad Advies adviseert de regering om over het vorenstaande in de Algemene Beschouwingen duidelijkheid te scheppen.

Gelet op de consequenties voor Curacao, alsook voor de koninkrijkspartners m.b.t. het uitblijven van gekwalificeerd personeel binnen de MDC, alsmede de precaire financiële situatie van het Land, is voor de Meteorologische dienst genoeg kredieten beschikbaar voor de nodige opleidingen.

c. Functie “25 Reiniging”

De Raad merkt op dat de uitgaven op de gewone dienst voor de functie “25 Reiniging” (pagina 24 van de ontwerpbegroting 2013) ten opzichte van de jaarrekening 2011 met circa ANG 29 miljoen zijn afgenomen en dat deze substantiële daling niet in de Algemene Beschouwingen wordt gemotiveerd.

De Raad Advies adviseert de regering om genoemde daling van de uitgaven in de Algemene Beschouwingen te motiveren.

De Regering geeft hierbij aan dat het een reclassificatie van de lasten betreft. Het betreft de subsidie aan Selikor. Dit valt onder het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur, en niet meer onder Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning.

8. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

a. Toelichting betreffende enkele functies

Bij subfunctie “165801 Ov. Uitgaven Cultuur en Recr.” zijn voor de dienstjaren 2013 tot en met 2016 geen gelden gebudgetteerd voor beloning van personeel (4200) terwijl de jaarrekening 2011 een bedrag van ANG 5.584.146 aangeeft.

De Raad van Advies adviseert de regering het voorgaande in de Algemene Beschouwingen toe te lichten.

De Regering merkt op dat in 2011 nog bezig was met inventarisatie van de plaatsing. Er waren gevallen dat in bepaalde Ministeries waren geplaatst maar

niet onder een specifieke onderdeel. De Regering heeft ervoor gekozen om deze personeelsleden onder de functie overige te plaatsen. In 2012 is de inventarisatie afgerond waardoor er duidelijkheid is waar de personeelsleden geplaatst zijn.

De Raad van Advies heeft kunnen constateren dat het achterstallig onderhoud van de fysieke infrastructuur van het onderwijs momenteel dusdanig is, dat er met spoed een inhaalslag gemaakt moet worden. De Raad meent dat bij voortzetting van het huidige beleid de fysieke infrastructuur niet alleen de kwaliteit van het lesgeven zal beïnvloeden, maar ook extra kosten met zich mee zal brengen in de naaste toekomst.¹

De Raad van Advies vraagt de aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De Regering is zich ervan bewust dat enige investeringen dienen te worden gepleegd in het onderwijs. Vandaar dat in het onderhavige Ontwerpbegroting 2013 vanaf 2015 rekening wordt gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs. Daarnaast houdt de Regering voor de komende vijf jaren rekening met een investering van ruim ANG 50 miljoen om de scholen te onderhouden.

¹ Zie hiervoor het rapport van het RK Schoolbestuur, betreffende het V&V stelsel, aan de Stichting overheidsaccountantsbureau (SOAB) en waarvan een afschrift naar het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport en de Taskforce van dit Ministerie is gezonden. Dit rapport is ook verstuurd naar de Staten. (noot: het RK Schoolbestuur beheert het grootste deel van de scholen en schoolgebouwen, dus hun bevindingen kunnen als representatief voor het onderwijs als geheel beschouwd worden).

Onderwijs

De regering heeft in het dienstjaar 2012 ruim ANG 17 miljoen aangewend om het zogenaamde gratis onderwijs te bekostigen. Het beleid van de regering voor wat betreft het gratis onderwijs en de financiering daarvan wordt in de toelichting op de ontwerpbegroting 2013 echter niet nader uitgewerkt. In de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting zijn ook geen gelden gereserveerd ter dekking van de kosten verbonden aan het gratis onderwijs. Op pagina 128 van de Algemene Beschouwingen staat dat de mogelijkheden voor het gratis onderwijs in 2013 verkend zullen worden. De Raad concludeert aan de hand daarvan dat er vooralsnog geen structurele aanpak van dit door de regering reeds in 2012 geïnitieerde beleid is.

De Raad had, gezien de wens van de regering om het onderwijs structureel te financieren, minimaal verwacht dat er een beleid met bijbehorende planning vertaald zou worden in de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting en dat voor 2013 een additionele bijdrage in de fondsen van de Fundashon Inovashon den Enseñansa (hierna: FIdE) en de Stichting Studiefinanciering Curaçao (hierna: de SSC) ten behoeve van het financieren van het onderwijs zou komen.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven hoe het bovenstaande in de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting wordt opgevangen om aan de door de regering opgewekte verwachtingen in de samenleving te voldoen.

Verder kan uit de memorie van toelichting vaak niet geconcludeerd worden welke activiteiten zullen worden verricht om de beleidsdoelen te realiseren. Op pagina 121 van de Algemene Beschouwingen staat bijvoorbeeld dat het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport als missie heeft het waarborgen van voorzieningen zodat elke inwoner van Curaçao zich ten volle kan ontwikkelen en kan uitgroeien tot een volwaardig persoon. In de Algemene Beschouwingen bij genoemd ministerie wordt echter geen inzicht gegeven in de verdere verbetering van de toegankelijkheid tot het onderwijs bijvoorbeeld voor wat betreft het door de regering geïnitieerde traject van het gratis onderwijs.

De Regering geeft aan dat het vrije onderwijs nog geen vastgestelde beleid is. De Staten van Curaçao zullen eerst hierover een standpunt moeten nemen.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

11. Ministerie van Financiën

a. De toelichting in het algemeen

De Raad van Advies vindt de toelichting op de begroting van het Ministerie van Financiën duidelijk en in nagenoeg alle gevallen direct gerelateerd aan de begrote bedragen, waardoor zij als voorbeeld zou kunnen dienen voor de toelichtingen op de begroting van andere ministeries.

In de Algemene Beschouwingen worden beschouwingen gegeven over transparante overheidsfinanciën met het doel inzicht te geven in de vraag of de begroting en het toezicht op financiële risico's zorgvuldig tot stand zijn gekomen. Daarbij zou onder andere de jaarrekening jaarlijks worden opgesteld, wat thans (nog) niet het geval is. Er is er dus nog over geen enkel dienstjaar financiële verantwoording afgelegd sinds het ontstaan van het land Curaçao op 10 oktober in 2010.

De Raad van Advies is van mening dat de beoogde transparantie nog niet gerealiseerd wordt en adviseert de Regering hiervoor zorg te dragen.

De Regering meent via het opgestarte Nationale dialoog met het maatschappelijk middenveld, alsook via de “kolaborativo” dialogen, de transparantie in het overheidshandelen in brede zin en in het bijzonder in de overheidsfinanciën is bevorderd.

b. Stelpost ter dekking van personeelslasten

In de Algemene Beschouwingen staat dat de stelpost ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen van ambtenaren aan het inflatiecijfer en van de beoordelingssystematiek en de invulling van vacatures, in 2013 van ANG 25,4 miljoen oploopt tot circa ANG 69,5 miljoen in 2016, aldus de Raad van Advies.

De Raad advies adviseert de regering de grote toename van genoemde stelpost in de Algemene Beschouwingen nader toe te lichten.

De Regering zal de Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aanvullen. Echter wil de Regering aangeven dat de bedragen in derhavige Ontwerp zijn veranderd. Bij opmaak van de eerste concept begroting 2013 is uitgegaan van een personeelsaantal op basis van de maand maart van 4.820. Deze aantallen zijn doorgewerkt in de meerjarige cijfers. Als gevolg van het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curacao is momenteel de vacaturestop en is intussen een uitstroom wegens pensionering en door afloop van contracten van 140 personeelsleden. De onderhavige ontwerp is aangepast. De stelpost ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen van ambtenaren aan het inflatiecijfer en van de beoordelingssystematiek en de invulling van vacatures, in 2013 van circa ANG 15,0 miljoen oploopt tot circa ANG 41,8 miljoen in 2016. Daarnaast wordt rekening gehouden met wijziging in beoordelingstrede en de indexering systematiek.

c. De aanwijzing van de Rijksministerraad van 13 juli 2012 aan het bestuur van Curaçao

De Raad van Advies verwijst naar het eerste onderdeel van het Koninklijk Besluit van 13 juli 2012, houdende het geven van een aanwijzing aan het

bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2012, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten genoemde normen (P.B. 2012, no. 43) (hierna: de Aanwijzing), waardoor volgens voormelde raad de tekorten ten bedrage van ANG 98 miljoen op de gewone dienst van de dienstjaren 2010 en 2011 per 1 september 2012 dienen te worden gecompenseerd met overschotten in 2012 en zonodig verdere dienstjaren, waarbij ingestemd wordt met het inzetten van het restant van de eenmalige ontvangst aan BRK-middelen per 10 oktober 2010. Uit de Algemene Beschouwingen blijkt volgens voormelde raad dat het tekort zal worden gedekt uit een dividendafdracht door Refineria di Korsou (hierna: RdK) voor een jaarlijks bedrag van ANG 17,8 miljoen gedurende de komende zeven jaren.

Het voornemen om voornoemde tekorten deels te dekken met toekomstige dividendontvangsten van RdK druist volgens voormelde raad in tegen voornoemd onderdeel van de Aanwijzing. Verder merkt voormelde raad op dat het bedrag van ANG 17,8 miljoen niet is toegelicht met realisatiecijfers en betrouwbare projecties van financiële resultaten van RdK.

Voormelde Raad adviseert de memorie van toelichting aan te vullen en zo nodig de ontwerpbegroting 2013 aan te passen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat het bedrag dat de overheid aan dividend (economische categorie andere inkomsten) had gebudgetteerd, wordt geboekt op de kostensoort toevoeging aan reserve (economische categorie andere uitgaven). Op deze manier is het bedrag dat toegevoegd wordt aan de reserve gelijk aan het overschot op de gewone dienst. Dit is de systematiek bij de opmaak van de begroting, welke is vastgelegd in de Landsverordening comptabiliteit 2010. Conform de systematiek van het baten- en lastenstelsel wordt het saldo (dus het tekort) van de rekening van baten en lasten afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. De dekking van de tekorten moeten dan weer toegevoegd worden aan het eigen vermogen.

In 2014 tot en met 2016 is een bedrag van ANG 10,0 miljoen gebudgetteerd in plaats van ANG 17,8 miljoen. Dit bedrag is aangepast op basis van door de

Stichting Overheidsaccountantsbureau gedane onderzoek van de cijfers van de Refeneria di Korsou.

IV. Nota van Financiën

1. Algemeen

Het is voor de Raad van Advies niet duidelijk in hoeverre de bedragen met betrekking tot de Begroting 2012, bijvoorbeeld in “Tabel 3. Recapitulatie”, voldoen aan artikel 15, tweede lid, van de Landsverordening comptabiliteit 2010. In voornoemd artikel staat dat de begroting naast de raming van de baten en lasten per hoofdstuk en per functie ook het voor het lopende dienstjaar geraamde bedrag na de wijzigingen die daarin eventueel zijn aangebracht, en het gerealiseerde bedrag van het vorige dienstjaar moet bevatten. Immers, voormelde raad constateert dat het ontwerp van de Eerste Suppletoire begroting 2012, de ontwerpnota van wijziging op de ontwerp Eerste Suppletoire begroting 2012 en het ontwerp van de Tweede Suppletoire begroting 2012 nog niet door de Staten zijn goedgekeurd. Voormelde raad adviseert de Regering de memorie van toelichting aan te vullen en indien nodig de ontwerpbegroting 2013 aan te passen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering merkt op dat de bedragen in de kolom Begroting 2012 betrekking hebben op de bedragen zoals vastgesteld door de Staten. Dus de wijzigingen die nog niet door de Staten zijn goedgekeurd zijn buiten beschouwing gebleven.

1. Artikel 2 van de ontwerpbegroting 2013

Volgens de Nota van Financiën is in uitvoering van artikel 82 van de Staatsregeling van Curaçao (bedoeld wordt artikel 87) het leningenplafond in

artikel 2 van de ontwerpbegroting 2013 bepaald. In de Nota van Financiën staat voorts dat in artikel 2 van de ontwerpbegroting wordt afgeweken van het plafond op de schatkistportefeuille dat in de in P.B. 1977, no. 58 afgekondigde landsverordening² is vastgesteld. Tevens staat in de Nota van Financiën dat de bepalingen van het in P.B. 1977, no. 141 afgekondigde landsbesluit³, dat ter uitvoering strekt van de in P.B. 1977, no. 58 afgekondigde landsverordening, van toepassing zijn op de uitgifte en plaatsing van schatkistpromessen en/of schatkistbiljetten.

De Raad van Advies wijst erop dat voornoemde landsverordening ingevolge artikel 1 van de Algemene overgangsregeling wetgeving en bestuur Land Curaçao (zie bijlage A, pagina 25), ingaande 10 oktober 2010 niet meer van kracht is. Dit geldt ook voor het daarop berustende landsbesluit omdat die van rechtswege is vervallen.

Voormelde raad adviseert de Regering de Nota van Financiën aan te passen met inachtneming van het bovenstaande. Ook adviseert voormelde raad de Regering zo spoedig mogelijk nieuwe regels betreffende de uitgifte van schatkistpapier vast te stellen.

De Regering merkt hierover het volgende op. Artikel 2 van de ontwerpbegroting 2013 is zodanig geformuleerd dat niet langer wordt verwezen naar wetsteksten en of bepalingen die niet langer van kracht zijn.

3. Tegenstrijdigheden en onvolkomenheden in de Nota

De Raad van Advies stelt geconstateerd te hebben dat de Nota van Financiën bij het wetsontwerp dat voor advies was ingediend bij voormelde raad vele tegenstrijdigheden en onvolkomenheden bevat. Voormelde raad is er daardoor

² Het betreft de Landsverordening van de 15de februari 1977 houdende machtiging tot uitgifte van schatkistpapier tot een maximum van f 20.000.000.

³ Het betreft het Landsbesluit van de 12de mei 1977, no. 6, ter uitvoering van artikel 5 van de landsverordening van de 15de februari 1977 (P.B. 1977, no. 58) houdende machtiging tot uitgifte schatkistpapier tot een maximum van f. 20.000.000.

niet zeker van dat de Nota van Financiën de juiste cijfers en/of de juiste toelichting met betrekking tot de ontwerpbegroting 2013 bevat. Voormelde raad adviseert de Regering de Nota van Financiën te herzien.

De Regering geeft aan de Nota van Financiën op tegenstrijdigheden en onvolkomenheden te hebben gecontroleerd en te hebben aangepast.

4. Belastingopbrengsten

a. Algemeen

Volgens de Raad van Advies maakt de Regering in de memorie van toelichting bij het ontwerp van de Tweede Suppletoire begroting 2012 melding van structurele tegenvallers in de belastingen, welke tegenvallers zijn af te leiden uit de realisatiecijfers in de eerste helft van 2012. Tegen die achtergrond is de Raad van Advies van mening dat de belastingopbrengsten voor 2013 niet voldoende zijn onderbouwd. Het is niet gebleken dat rekening wordt gehouden met tegenvallers, integendeel blijkt uit de Nota van Financiën dat de belastingopbrengsten in de periode 2013 - 2016 zullen toenemen. Voormelde raad adviseert de Regering de Nota van Financiën aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat de belastingopbrengsten in het onderhavige ontwerp zijn aangepast aan de huidige economische inzichten en vooruitzichten.

b. Meevaller in de belastingsfeer

De Raad van Advies haalt een passage aan in de Nota van Financiën bij het wetsontwerp dat voor advies was ingediend bij voormelde raad waarin werd aangegeven dat afgezet tegen de Begroting 2012, thans een meevaller wordt verwacht van circa ANG 15,8 miljoen die verklaard wordt door een te lage raming voor de winstbelasting in de Begroting 2012. Naar de mening van voormelde raad kan een meevaller pas achteraf worden geconstateerd en

begroot en niet vooraf zoals thans het geval is. Voormelde raad adviseert de regering de ontwerpbegroting 2013 en de Nota aan te passen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering merkt op dat de begrote belastingopbrengsten in het onderhavige ontwerp zijn aangepast aan de huidige economische inzichten en vooruitzichten. Voorts tekent de Regering aan niet de mening te delen van de Raad van Advies dat een meevaller pas achteraf kan worden geconstateerd en begroot. Een meevaller kan namelijk tijdens de begrotingsuitvoering worden geconstateerd en begroot middels een wijziging van de begroting. Deze situatie kan ook aanleiding vormen om een in voorbereiding zijnde ontwerpbegroting aan te passen.

c. Benaming “Deelnemingen/dividendbelasting”

De Raad van Advies geeft aan dat in de Nota van Financiën de benaming “Deelnemingen/dividendbelasting” wordt gebruikt. Voormelde raad is van oordeel dat het niet juist is om de winstbelasting die van de zogenaamde offshoremaatschappijen zal worden verkregen met de benaming “deelnemingen/dividendbelasting” aan te duiden. Van deelneming door de overheid in de onderhavige maatschappijen is hier geen sprake, aldus voormelde raad, terwijl de heffing van dividendbelasting, bedoeld in de Landsverordening op de dividendbelasting 2000 (P.B. 1999, no. 246), niet in Curaçao plaatsvindt. Voor zover het gewenst is om voor dit deel van de winstbelasting een onderscheid te maken, adviseert voormelde raad om te spreken van “Winstbelasting offshoremaatschappijen”. Voormelde raad adviseert de Nota van Financiën op dit punt aan te passen.

De Regering zal dit punt aan een andere analyse onderwerpen en zal zonedig een gewijzigde systematiek gebruiken in de eerstvolgende ontwerpbegrotingen en wijzigingen daarvan.

d. Overige indirecte belastingopbrengsten

De Raad van Advies vermeldt dat in het wetsontwerp dat voor advies was ingediend bij voormelde raad onder “Overige” een substantieel bedrag, groot ANG 103,5 miljoen, begroot is voor 2013. Ook meerjarig (2014 – 2016) zijn volgens voormelde raad ter zake substantiële bedragen begroot. De Raad van Advies haalt een passage aan in de Nota van Financiën bij het wetsontwerp dat voor advies was ingediend bij voormelde raad waarin is aangegeven dat onder de categorie “Overige” belastingopbrengsten deze bedragen zijn geraamd als gevolg van verbeterde controle. Het is voor voormelde raad niet duidelijk welke belastingopbrengsten hier worden bedoeld en om welke reden deze belastingopbrengsten niet zelf op een hoger bedrag worden geraamd. Daardoor ontstaat er volgens voormelde raad geen duidelijk beeld van de voor de diverse belastingen begrote bedragen, met name omdat na de opsomming van de indirecte belastingen in voornoemde tabel 9 en in “Tabel 7. Belastingopbrengsten”, er zeer weinig belastingen overblijven die als “indirecte belasting” kunnen worden aangemerkt. Voormelde raad adviseert de Regering de Nota van Financiën aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering merkt hierover het volgende op. In het wetsontwerp dat voor advies was ingediend bij voormelde raad was een bedrag van ANG 103,5 miljoen geraamd die gerealiseerd zou worden middels verbeterde compliance. Met deze opvoering c.q. dekking werd de begroting op papier sluitend gemaakt. Deze meeropbrengsten uit verbeterde compliance acht de Regering niet haalbaar. Uit verbeterde compliance wordt in dit stadium rekening gehouden met een structureel bedrag van circa ANG 15 miljoen. Dit wordt voornamelijk bereikt middels het gebruik van kasregisters, inclusief sanctiemaatregelen. De wetgeving voor de kasregister is sinds kort gepubliceerd. De Regering zal met voortvarendheid de kasregisters gaan implementeren

Ter dekking van het overheidstekort zijn alternatieve maatregelen geformuleerd. Deze zijn:

- structurele beperking materiële uitgaven (zoals aanpassing regeling reis- en verblijfkosten, beperking budgetten voor consultancy, de opzegging van lopende niet langer voor de dienst noodzakelijke contracten).

- via natuurlijk verloop streven naar een kleinere, effectieve overheid. Hiermee wordt op termijn een structurele besparing van minstens ANG 28 miljoen beoogd.

Uitgangspunt bij de eerste 2 aandachtspunten is tevens om de tot dusver onvoldoende behaalde positieve synergie effecten van het samengaan van de twee voormalige bestuurslagen, het Land de Nederlandse Antillen en het Eilandgebied Curaçao, nu wel te realiseren. Dit traject is thans in uitvoering.

- heroverweging van het subsidiebeleid, waar door samenwerking van instellingen ook de nodige synergievoordelen behaald kunnen worden, zonder dat dit afbreuk hoeft te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening.
- Wijziging van het huidige stelsel van omzetbelasting door een differentiatie te introduceren in de omzetbetasting. Het betreft specifiek het zwaarder belasten van luxe goederen en van goederen die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Dit is van belang gelet op de problematiek in de overheidsfinancien en de betalingsbalans.
- Tariefdifferentiatie Grondbelasting. Dit is een overwegend inkomstengenerrende maatregel waarbij de bredere schouders in de Grondbelasting zwaarder worden belast.
- opzet voor een verbeterde inning van overige niet belastingmiddelen via een centrale debiteurenadministratie.

Overheidsvennootschappen

Er zijn 3 overheidsvennootschappen (Aqualectra, CDM en Nieuwe Post) doorgelicht. Uit de doorlichting blijkt dat de laatste jaren steeds een verliesgevende exploitatie is geweest, hetgeen heeft geresulteerd in een afname van het eigen vermogen met ruim ANG 500 miljoen bij deze drie overheidsvennootschappen.

Het beleid van de Regering is er primair op gericht de oplossing van de problemen binnen de bedrijven zelf te zoeken. Er zijn plannen van aanpak beschikbaar, echter nog van wisselende kwaliteit. Gelijktijdig realiseert de Regering zich dat de opgebouwde enorme tekorten niet in een keer kunnen worden gecompenseerd.

Tevens is het nu al evident geworden dat Aqualectra geherkapitaliseerd dient te worden. De eerste stappen in deze richting zijn gezet door het recente besluit van de Regering om het eigen vermogen met circa ANG 58 miljoen te verhogen en een onafhankelijk derde de marktwaarde van de door Aqualectra aan Refineria di Korsou overgedragen aandelen in CRU te laten vaststellen. Ook dit laatste gedeelte zal naar verwachting de vermogenspositie van Aqualectra doen verbeteren.

Een andere belangrijke actie is het daadwerkelijk op afstand plaatsen van deze overheidsvennootschappen. Op deze wijze kan gewerkt worden aan een gezondere (concurrerende) tariefstructuur, zonder politieke bemoeienis. Een professionele toezichtstructuur is hier onlosmakelijk aan verbonden.

Nieuw ziekenhuis

De bouw van het nieuwe ziekenhuis ligt momenteel stil, mede vanwege de aanwijzing. De bouw van het ziekenhuis is echter tevens een deel van de oplossing van de problematiek in de overheidsfinanciën. De investering kan binnen de rentelastnorm gerealiseerd worden, maar kon niet ingepast worden binnen een sluitende Gewone dienst.

De bouw van het nieuwe ziekenhuis draagt ook in grote mate bij aan een efficiëntere gezondheidszorg en is daardoor een van de belangrijke dragers van het realiseren van de bezuinigingen op dit gebied.

Uit gedegen onderzoek, ook na een *second opinion*, is komen vast te staan dat de exploitatie van het ziekenhuis niet tot hogere lasten c.q. hogere ziekenhuistarieven hoeft te leiden.

De investering zal tevens een impuls voor de lokale economie betekenen, hetgeen een positief effect heeft op de overheidsfinanciën en het vrijkomende terrein/gebouw biedt ook weer mogelijkheden tot vervolginvesteringen.

Voorop staat echter het kunnen bieden van betere zorg aan onze inwoners, die dat, gezien alle opofferingen, als een welkome verbetering van de voorzieningen zullen ervaren. Bovendien kan een nieuw ziekenhuis ook een positief effect hebben op verdere economische ontwikkelingen, met name ook op het toerisme.

Overige ondersteunende maatregelen

Om al deze processen in goede banen te leiden, maar ook om een bredere en objectieve inbreng van de gemeenschap in deze problematiek te krijgen

heeft de Regering besloten om versneld een aantal nieuwe instituten op te richten.

Een daarvan is een Begrotingskamer. Hiertoe was in 2011 al een motie in de Staten aangenomen. Bedoeling is een eigen instituut, vergelijkbaar met het huidige College financieel toezicht, op te richten die de financiën toetst aan de wettelijk vastgelegde kaders en daarover onafhankelijk rapporteert en adviseert. Tot aan het moment dat het toezicht op basis van de huidige Rijkswet vervalt zal deze kamer naast het College financieel toezicht kunnen functioneren, om na afloop van de werkingsduur van de Rijkswet de rol volledig van het College financieel toezicht te kunnen overnemen. Een concept wetstekst is reeds voor commentaar aangeboden aan de Staten.

Verder is de Regering voornemens om over te gaan tot de oprichting van een Herstelbank, waarbij na integratie van de bestaande instellingen die actief zijn als ontwikkelingsbank, de lokale besparingen zullen kunnen worden gemobiliseerd richting de prioritaire sectoren. Zowel publieke als particuliere institutionele beleggers zullen in de nog op te richten Herstelbank kunnen participeren.

Tot slot heeft de Regering besloten tot het oprichten van een Mededingingsautoriteit, waaronder ook een regulatory board en een consumentenautoriteit gaan vallen. Bedoeling is dat dit orgaan toezicht houdt en de Regering adviseert over economische, sociale en financiële aspecten van ondernemersinitiatieven. De betreffende wetstekst is reeds voor advies aangeboden aan de adviesorganen.

5. Motorrijtuigbelasting en de Stichting Wegenfonds

De Raad van Advies adviseert de Regering in de Nota van Financiën aan te geven of de totale opbrengst motorrijtuigbelasting bestemd is voor de Stichting Wegenfonds en indien dat niet het geval is, aan te geven om welke reden dat niet zo is en welk deel van de opbrengst wel bestemd is voor dit fonds. Voormelde raad adviseert in de Nota van Financiën tevens toe te lichten of het Ministerie van Financiën beschikt over de begroting voor het jaar 2013 van dat fonds en informatie hoe de fondsen in 2013 zullen worden aangewend door Stichting Wegenfonds.

De Regering merkt op dat de opbrengsten van de motorrijtuigbelasting conform de vigerende comptabele wetgeving onderdeel vormen van de algemene middelen. Als resultaat van een brede, algemene prioriteitenstelling dient vastgesteld te worden welk bedrag gereserveerd dient te worden voor weginfrastructuur.

Onderzoek door de Stichting Overheidsaccountantsbureau heeft meerdere onwenselijke situaties binnen de Stichting Wegenfonds aan het daglicht gebracht. Dit lijkt in het bijzonder het gevolg te zijn van het ontbreken van toezicht door het Ministerie van Financiën op de aanwending van de daarin gestorte middelen. Met ingang van het dienstjaar 2013 zullen geen middelen meer worden gestort in de Stichting Wegenfonds. Alle weginfrastructuur zal ten laste van de Kapitaaldienst worden gedekt en onderhevig zijn aan voorafgaand toezicht door de Minister van Financiën. In het onderhavige ontwerp is een structurele voorziening van ANG 40 miljoen getroffen voor weginfrastructuur waarvoor een beroep zal worden gedaan op de kapitaalmarkt.

6. Schenkingen en subsidies

De Raad van Advies vraagt de aandacht van de Regering met betrekking tot de bedragen die door overheden worden overgedragen aan Curaçao. Volgens de Nota van Financiën blijft dit bedrag tot aan 2015 nagenoeg constant (circa ANG 18,7 miljoen), maar voormelde raad constateert dat blijkens “Tabel 10. Niet-belastingopbrengsten” genoemd bedrag ook begroot is voor het jaar 2016. Voormelde raad adviseert de Regering, met inachtneming van het bovenstaande, hierop in te gaan.

De Regering heeft de Nota van Financiën op dit aangepast.

7. Vergunningen telecommunicatie

Volgens de Raad van Advies dient ingevolge artikel 21 van de Landsverordening Bureau Telecommunicatie en Post het Bureau Telecommunicatie en Post een netto-bedrag af te dragen, te weten de ontvangen vergoedingen uit de telecommunicatie- en postsector na aftrek van de operationele en infrastructurele kosten, het reservefonds en de bestemmingsreserve.

In de ontwerpbegroting 2013 is uitgegaan van opbrengsten voor de afgifte van vergunningen in de telecommunicatie van ANG 25,5 miljoen, aldus voormelde raad. Het is voor voormelde raad niet duidelijk of voornoemd bedrag de netto-afdracht betreft omdat in “Tabel 36. Telecommunicatie – Beleidsveld: telecommunicatie” van de Algemene Beschouwingen ANG 14.995.900 hiervoor is opgenomen. Voormelde raad adviseert de Regering de Nota van Financiën aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat de inconsistenties zijn gecorrigeerd. Voor wat betreft de uitgaven van Telecommunicatie merkt de Regering op dat het Bureau Telecommunicatie en Post in de begroting bruto wordt verantwoord, wat in overeenstemming is met de nieuwe comptabele wetgeving (Landsverordening comptabiliteit 2010) en de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten.

8. Schuldpositie

De Raad van Advies signaleert dat in “Tabel 18. Bruto schuldpositie” van de Nota van Financiën de mutatie in de bruto schuldpositie en de schuldquote uit hoofde van de ramingen in de Begroting 2013, inclusief de meerjarencijfers, worden gepresenteerd. In de Nota van Financiën staat volgens voormelde raad dat het leningenplafond voor het jaar 2012 ANG 1736,8 miljoen bedraagt wat circa ANG 70 miljoen hoger is dan het bruto schuldbedrag dat begin 2013 wordt verwacht. Uit voornoemde Tabel 18 blijkt het voorgaande echter niet omdat de bedragen voor beide jaren zijn gesteld op ANG 1736,8 miljoen. Verder vraagt

voormelde raad zich af of het wel zo is dat alle schatkistpapier in 2013 wordt afgelost, zoals uit Tabel 18 blijkt en of er niets “overloopt” naar 2014. Voormelde raad adviseert de Regering Tabel 18 dan wel de toelichting in de Nota van Financiën aan te passen.

De Regering heeft de Nota van Financiën in het onderhavige ontwerp aangepast.

Concluderend geeft de Raad van Advies de Regering in overweging de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 2013 niet bij de Staten in te dienen, dan nadat met vorenstaande opmerkingen rekening zal zijn gehouden.

In de hierna volgende hoofdstukken wordt waar nodig nader ingegaan op het advies van de Raad van Advies aangaande het onderhavige ontwerp. Teneinde de overzichtelijkheid te verbeteren wordt hier vorm aan gegeven met behulp van een markering in de linker zijlijn.

Advies College financieel toezicht

De Regering reageert als volgt op het advies van het College financieel toezicht van 7 september 2012 (Cft201200877) over de ontwerplandsverordening tot vaststelling van de begroting voor het dienstjaar 2013. Hierbij wordt de structuur van dat advies aangehouden.

Opmerkingen van algemene aard

Het College financieel toezicht constateert dat in de begrotingsstukken, dit betreft zowel uitvoeringsrapportages, begrotingswijzigingen als de begroting zelf, veel fouten zitten. Het College financieel toezicht merkt op dat de samenwerking tussen het Ministerie van Financiën en het College financieel toezicht constructief en plezierig blijft. Er wordt veel tijd geïnvesteerd om in onderling overleg de uiteindelijke stukken te verbeteren. Daardoor ontstaat uiteindelijk een gedeeld beeld, al is er volgens het College financieel toezicht

op het terrein van de technische afstemming nog een wereld te winnen. Het College financieel toezicht heeft met instemming kennis genomen van de voornemens om op het Ministerie van Financiën de eindcontrole en –redactie te verbeteren. Hieraan wil het echter graag de wens toevoegen om in het vervolg meer conceptstukken uit te wisselen, zodat technische problemen en onvolkomenheden reeds in een vroeg stadium gesignaleerd kunnen worden.

Het College financieel toezicht benadrukt verder dat de ontwerpbegroting opgesteld dient te worden zodat de Staten optimaal gebruik kunnen maken van het budgetrecht. Ordelijkheid, volledigheid en controleerbaarheid zijn dus niet alleen van belang voor het College financieel toezicht om zijn toezichthoudende rol uit te kunnen voeren, maar vooral ten behoeve van de Staten en de bevolking van Curaçao. Het College financieel toezicht gaat er dus van uit dat er nog een grote slag geslagen wordt op de huidige conceptstukken voordat zij gereed zijn om aan de Staten verzonden te worden.

De Regering merkt hierover het volgende op. Getracht zal worden om de conceptstukken in een vroeger stadium met het College financieel toezicht uit te wisselen zodat technische problemen en onvolkomenheden tijdig gesignaleerd kunnen worden. Ook is in de afgelopen weken aandacht besteed aan het verbeteren van de kwaliteit van het onderhavige ontwerp.

In het beleidsdeel van de begroting worden volgens het College financieel toezicht de realisaties 2011 en de begroting 2012 opgenomen, waardoor op hoofdlijnen de ontwikkeling van de begroting in de context van de huidige begrotingsuitvoering geplaatst zou kunnen worden. Echter stelt het College financieel toezicht dat, de cijfers over 2011 niet aansluiten bij de cijfers die tot dusver aan voormeld college zijn gecommuniceerd over het resultaat van de gewone dienst (in juni 2012 een tekort van ANG 156 miljoen, in de tweede uitvoeringsrapportage van 21 augustus een tekort van ANG 180 miljoen, in het beleidsdeel van de ontwerpbegroting een tekort van ANG 39 miljoen en in de memorie van toelichting op de ontwerpbegroting een tekort van ANG 180 miljoen). Deze inconsistenties in de informatievoorziening maakt dat het

College financieel toezicht de gepresenteerde cijfers dan ook niet op getrouwheid kan beoordelen.

Voor wat betreft de cijfers over 2012 worden de cijfers van de vastgestelde begroting gebruikt. Dit is volgens het College financieel toezicht correct, aangezien dit het laatste officieel vastgestelde begrotingsstuk betreft. Echter constateert het College financieel toezicht dat deze begroting dateert van februari 2012 en dat sindsdien fundamentele wijzigingen zijn voorgesteld in de eerste en tweede suppletoire begroting alsmede in de Nota van Wijziging op de eerste suppletoire begroting. Ook heeft de aanwijzing van 18 juli 2012, volgens het College financieel toezicht, effect op de begroting 2012. Door hierover geen informatie op te nemen, is het lastig om de begrotingsramingen voor 2013 en verder te beoordelen in de werkelijke context van 2012, aldus het College financieel toezicht. Hier doet zich het bijkomende probleem voor dat de begroting onvoldoende als sturingsinstrument wordt gebruikt. Geen van de drie ontwerp suppletoire begrotingen over 2011 zijn vastgesteld, wat betekent dat de begroting 2011 nooit is aangepast, terwijl de omstandigheden enorm veranderd zijn. Hetzelfde geldt voor de begroting 2012, aldus het College financieel toezicht. De begroting 2013 is nu al vertraagd. De rechtmatigheid van de uitgaven van de overheid is hierdoor volgens het College financieel toezicht in het geding; in 2011 hebben uitgaven plaatsgevonden zonder dat hier een wettelijke basis voor was en ook in 2012 dreigt dit weer te gebeuren. Als er op 15 december geen vastgestelde begroting 2013 is, dan treedt de situatie op die beschreven is in artikel 14 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten.

De Regering onderschrijft de stelling betreffende de problematiek van de suppletoire begrotingen van 2012 en de vertraagde begroting 2013. Immers is het zo, dat door door de zorgelijke situatie in de overheidsfinanciën en de noodzaak om op zeer korte termijn hierin structurele verandering te brengen, de Regering verschillende trajecten heeft doorlopen of in gang heeft gezet, zodat deze trajecten op korte termijn ingevoerd kunnen worden.

Via een nationale dialoog met het maatschappelijk middenveld zet de Regering in op het verkrijgen van zoveel mogelijk draagvlak voor de te nemen maatregelen. Omdat het tolerantieniveau van onze gemeenschap ten aanzien van een accumulatie van allerlei bezuinigingen c.q. tarief- en belastingverhogingen laag ligt, wordt economische groei een van de belangrijke pijlers voor het oplossen van de problematiek. Dit is nu echter onmogelijk te kwantificeren, maar de Regering zal alle mogelijke inspanningen verrichten om de randvoorwaarden te creëren voor een goed investeringsklimaat. Daarbij moet gedacht worden aan stabiliteit van bestuur, reductie van de *costs of doing business*, vermindering van bureaucratie, waaronder met name versnelling van procedures bij vergunningaanvragen, oprichting mededingingsautoriteit, oprichting herstelbank, etc.

De Interim Regering heeft daarom in de afgelopen twee maanden (oktober en november 2012) verschillende besluiten voorbereid en geaccordeerd zodat deze in de ontwerpbegroting 2013 opgenomen kunnen worden.

Verder wil de Regering aangeven dat ter wille van de inzichtelijkheid en toetsing van de begroting, in de Nota van Financiën de projectie van 2012 is weergegeven. Dit komt neer op de begroting 2012 inclusief de supplettoire begroting.

Oordeel

Het College financieel toezicht is van oordeel dat de ontwerpbegroting 2013 op grond van het volgende niet voldoet aan de normen uit artikel 15 van de Rijkswet:

- De door de regering van Curaçao gepresenteerde dekking om de tekorten uit 2010 en 2011 te compenseren door meerjarige dividendontvangsten van de Refineria di Korsou, is onvoldoende overtuigend. Daarnaast is de technische verwerking niet correct.
- De opbrengsten van de zorgmaatregelen zijn te hoog geraamd in de meerjarencijfers. Een grondige analyse van de zorgcijfers in combinatie met

een fundamentele heroverweging van het beleid zijn nodig om de ramingen in de begroting op het terrein van de zorg realistisch en duurzaam te maken.

- Er is geen rekening gehouden met de prognose dat het schommelfonds AOV/AWW in 2013 geen reserves meer kent om tekorten te absorberen, terwijl als gevolg van de overgangsregeling in de huidige beleidsvoornemens op het terrein van pensioenen pas per 2015 minder druk op het fonds zal ontstaan, waarbij interen op wettelijke reserves niet is toegestaan.
- De begrotingsruimte in de meerjarenramingen op het terrein van onderwijs zijn onvoldoende om de gesignaleerde risico's zoals het achterstallig onderhoud van scholen en discontinuering van de samenwerkingsmiddelen met Nederland op te vangen.
- De belastingramingen kennen grote risico's in het licht van de realisaties over 2011 en de eerste helft van 2012, de economische vooruitzichten en de lastenverzwaringen als gevolg van de voorgenomen maatregelen op het terrein van de zorg en de oudedagsvoorziening. Bovendien worden naar de mening van het College financieel toezicht te hoge opbrengsten opgenomen uit hoofde van verbetering van de *compliance* en de BRK-middelen. Voor deze laatste geldt dat er een rechtszaak loopt bij de Europese rechter.
- De begroting is niet volledig, aangezien de heffing van 5 cent per getankte liter benzine en diesel, die volgens berichtgeving per 2 juli 2012 van kracht is, niet in de begroting is opgenomen. Hetzelfde geldt voor de verplichtingen en/of financiering van het gratis dan wel vrije onderwijs dat conform berichtgeving met ingang van het schooljaar 2012/2013 van kracht zou worden. Deze stromen kunnen binnen een ordelijk en controleerbaar financieel beheer niet buiten de begroting en het toezicht daarop door de Staten worden gehouden.

De Regering zal puntsgewijs ingaan op het oordeel van het College financieel toezicht.

Toelichting

Het College Financieel toezicht signaleert dat een aantal ministeries meerjarig aanzienlijke budgettaire wijzigingen vertoont, zonder dat daar in de toelichting aandacht aan wordt besteed. Het College financieel toezicht wil graag een adequate toelichting bij de ministeries waar zich grote wijzigingen voordoen, zoals het ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening (BPD), Justitie, Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport (OWCS), Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn (SOAW) en Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN). Ten aanzien van de laatste twee ministeries zou er sprake zijn van aanzienlijke verschuivingen in budgetten als gevolg van de invoering van de basisverzekering. Dit wordt echter volgens het College financieel toezicht nergens in de begroting op een adequate manier toegelicht. Het College financieel toezicht verzoekt de Regering om dit alsnog te doen.

De Regering heeft de significante wijzigingen toegelicht in de Algemene beschouwing bij het onderhavige ontwerp.

Saldo gewone dienst

Curaçao presenteert een meerjarig evenwicht op de gewone dienst. Hierin is een reservering opgenomen om de tekorten op de gewone dienst uit 2010 en 2011 te dekken, door meerjarige dividendontvangsten van de Refineria di Korsou. Het College financieel toezicht heeft twijfels bij de realisatie van deze dekking (zie voor een nadere toelichting verderop onder 'dividendbeleid en andere inkomsten'). De technische verwerking is bovendien volgens het College financieel toezicht niet correct; doordat de middelen in de begroting worden toegevoegd aan een algemene reserve bij het ministerie van Financiën, wordt geen meerjarig overschot op de gewone dienst getoond. Dit overschot is nodig om het eigen vermogen te compenseren voor de tekorten uit 2010 en 2011, die ten laste van het eigen vermogen zijn gebracht, aldus het College Financieel Toezicht.

De Regering geeft aan dat het bedrag dat de overheid aan dividend (economische categorie andere inkomsten) had gebudgetteerd, wordt geboekt op de kostensoort toevoeging aan reserve (economische categorie andere uitgaven). Op deze manier is het bedrag dat toegevoegd wordt aan de reserve gelijk aan het overschot op de gewone dienst. Dit is de systematiek bij de opmaak van de begroting, welke is vastgelegd in de Landsverordening comptabiliteit 2010. Conform de systematiek van het baten- en lastenstelsel wordt het saldo (dus het tekort) van de rekening van baten en lasten afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. De dekking van de tekorten moeten dan weer toegevoegd worden aan het eigen vermogen.

Gezondheidszorg

De categorie 'sociale zekerheid', waaronder de zorgkosten vallen, laat ten opzichte van de begroting 2012 inclusief wijzigingen een aanzienlijke daling zien (van ANG 480 miljoen in 2012 naar ANG 428 miljoen in 2013, oplopend naar ANG 471 miljoen in 2016). Het College financieel toezicht verzoekt de Regering om een adequate toelichting bij de ontwikkeling van de zorgkosten op te nemen in de ontwerpbegroting 2013. In het huidige concept ontbreekt een adequate kwantitatieve en kwalitatieve toelichting op het terrein van de zorg.

In hoofdstuk II bij de Nota van Financien wordt een Sanerings- en groeipad in de zorgkosten.

Het College financieel toezicht maakt zich zorgen, gelet op de voortgang van de maatregelen in de zorg, of de maatregelen wel per 1 januari 2013 kunnen worden doorgevoerd. Uit ambtelijk overleg met het ministerie van Financiën is duidelijk geworden dat er nog een forse inspanning benodigd is om de verwachte tekorten in de gezondheidszorg te dekken. De ontwerpbegroting 2013 is derhalve niet volledig, aangezien enerzijds (nog) niet voldoende dekkingsmaatregelen zijn opgevoerd, maar anderzijds ook de verwachte zorguitgaven te laag in beeld zijn gebracht doordat de maatregelen die ervoor

moeten zorgen dat de medische kosten gaan dalen nog niet in uitvoering zijn.

Onderstaande tabel toont een analyse van het College financieel toezicht op basis van beschikbare gegevens en uitvoerig ambtelijk overleg. Uit de tabel blijkt dat de bijdrage aan de zorguitgaven vanuit de overheid in de huidige ontwerpbegroting 2013 op een veel te laag niveau ligt, waardoor meerjarig aanzienlijke tekorten ontstaan.

<i>(in ANG mln)</i>	2013	2014	2015	2016
Benodigde overheidsbijdrage 2012 zonder nieuw beleid	400	440	460	480
Bijdrage aan de zorg cf. begroting 2013	290	300	310	320
Tekort	110	140	150	160

Bron: Vastgestelde begroting 2012, eerste en tweede begrotingswijziging 2012, informatie van ambtelijk Curaçao, concept-ontwerpbegroting 2013

Bovenstaande berekening gaat uit van de benodigde overheidsbijdrage, gebaseerd op realisatiecijfers van de totale zorgkosten (inclusief AVBZ) over 2011 en de eerste helft van 2012. Vervolgens is de bijdrage aan de zorg, zoals opgenomen in de ontwerpbegroting 2013, opgenomen. Hieruit blijkt volgens het College financieel toezicht dat, zonder nieuw beleid, er een aanzienlijk tekort op de begroting zal gaan ontstaan in de komende jaren. In deze cijfers is overigens nog geen rekening gehouden met eventuele additionele tekorten in de zorgfondsen, aldus het College financieel toezicht. Uit cijfers van de Sociale Verzekeringsbank blijkt volgens het College financieel toezicht dat het tekort in het Ziektekostenverzekeringsfonds (ZV) over 2013 hoger wordt geraamd dan waar in bovenstaande tabel van wordt uitgegaan.

De Regering is van mening dat de zorgmaatregelen de zorgkosten zullen drukken en daarmee de tekorten structureel zullen oplossen. Het College financieel toezicht heeft hier echter bedenkingen bij. Ten aanzien van de basisverzekering verwacht het College financieel toezicht geen of nauwelijks besparingen. Het pakket en de kring van verzekerden zullen hetzelfde blijven ten opzichte van de huidige situatie (het pakket zal volgens het College financieel toezicht op onderdelen zelfs groter worden). De premieverhoging die nodig is om de door Curaçao veronderstelde autonome groei van 3% van de zorguitgaven te financieren zal volgens het College financieel toezicht niet onverkort doorgevoerd worden, aangezien de Regering voornemens is om de premieverhoging voor bepaalde groepen (deels) terug te draaien (on- en minvermogenden). Al met al leidt het geheel aan maatregelen aldus vormgegeven volgens het College financieel toezicht naar alle waarschijnlijkheid niet of nauwelijks tot besparingen.

Overigens is het College financieel toezicht van mening dat in de plannen van de basisverzekering wordt uitgegaan van een te lage autonome groei; deze zal hoger liggen dan de aangenomen 3%. De OECD Health data berekenen een gemiddelde reële groei van de zorguitgaven in het OECD-gebied van 4,7%. In nominale termen komt dit neer op een 7 á 8% jaarlijkse groei van de zorguitgaven. Deze cijfers geven aan dat het beheersbaar maken van de uitgaven van de gezondheidszorg een opgave is waar niet alleen Curaçao voor staat, maar die wereldwijd gevoeld wordt. Nu al wordt er gemiddeld bijna 10% van het inkomen aan gezondheidszorg besteed. Zelfs al zouden de maatregelen rond het invoeren van de basisverzekering onverkort doorgevoerd worden, dan nog is het volgens het College financieel toezicht zeer waarschijnlijk dat de tekorten bij de Sociale Verzekeringsbank in de komende jaren toe zullen nemen.

Additionele maatregelen zijn daarom volgens het College financieel toezicht noodzakelijk. De overige maatregelen die er op gericht zijn om de groei naar 3% te brengen leveren volgens het College financieel toezicht onvoldoende op, of zijn nog niet in uitvoering genomen. Ten aanzien van de nieuwe beloningsstructuur in de gezondheidszorg heeft de Regering altijd de

veronderstelling gehanteerd dat dit budgettair neutraal zou zijn, aldus het College financieel toezicht. Echter, inmiddels is volgens het College financieel toezicht bekend dat de onderhandelingen met de huisartsen tot een hoger abonnementstarief hebben geleid (structurele kosten circa ANG 30 miljoen). Dit zou gecompenseerd moeten worden door de andere beroepsgroepen, maar het College financieel toezicht heeft zijn bedenkingen bij het realiteitsgehalte daarvan. Dit betekent dat de besparingen voornamelijk moeten komen van de voorgenomen maatregelen op het terrein van de geneesmiddelen. Een zeer ambitieuze besparingsdoelstelling van 50% op het geneesmiddelenbudget zou structureel circa ANG 50 miljoen per jaar moeten opleveren.

Inmiddels is volgens het College financieel toezicht uit ambtelijk overleg naar voren gekomen dat er ook gekeken wordt naar andere maatregelen in de zorg (zoals bijvoorbeeld pakketverkleining of verdere premiestijging), om op deze manier de verwachte tekorten te dekken dan wel te verkleinen. Het College financieel toezicht is verheugd te zien dat er extra inspanningen worden gedaan om de stijgende tekorten in de zorg een halt toe te roepen, maar voorziet, gelet op de fase waarin deze voorstellen zich bevinden, vooralsnog niet dat de benodigde wet- en regelgeving op korte termijn wordt aangepast.

Al met al zijn de voorgenomen maatregelen op het terrein van de zorg naar de mening van het College financieel toezicht niet voldoende om de aanzienlijke tekorten in de gezondheidszorg op te lossen.

De Regering geeft het volgende aan. Bij ongewijzigd beleid bedragen de verwachte lasten in de gezondheidszorg in 2012 circa ANG 351,9 miljoen. Bij ongewijzigd beleid lopen de verwachte lasten in de gezondheidszorg op tot circa ANG 428,4 miljoen in 2016. In de meerjarencijfers is uitgegaan van de invoer van de basisverzekering ziektekosten in 2013. Bij de introductie van de basisverzekering ziektekosten in 2013 bedraagt de overheidsbijdrage circa ANG 260 miljoen (meerjarig).

Dit betekent dat de introductie van de basisverzekering ziektekosten in combinatie met een pakket aan hervormingsmaatregelen in de zorg moet zorgen voor dekking van ruim ANG 100 miljoen om het ziektekostenstelsel dekkend te maken. Een bedrag van ANG 20 miljoen aan bezuinigingen wordt inmiddels via prijsmaatregelen bij importeurs en fabrikanten gerealiseerd.

Omdat met de oorspronkelijke opzet niet het geheel benodigde bedrag wordt gehaald is inmiddels door het ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur een nadere verkenning gedaan. De Regering is akkoord gegaan met additionele maatregelen in de sfeer van de gezondheidszorg zoals de versobering van het pakket, introductie van een nominale premie, verdere hervormingen bij de zorgaanbieders en budgetafspraken.

Voor wat betreft de basisverzekering ziektekosten is het advies van de Sociaal Economische Raad ontvangen. De uitkomsten daarvan en van het Nationaal dialoog zijn zoveel als mogelijk verwerkt in het aangepaste wetsontwerp en in de week van 3 december 2012 ter fine van advies voorgelegd aan de Raad van Advies.

De Regering streeft ernaar het wetsontwerp in de tweede helft van december 2012 bij de Staten in te dienen.

Het lijkt in dit stadium onwaarschijnlijk dat de basisverzekering ziektekosten per 1 januari 2013 ingevoerd kan worden. In het onderhavige ontwerp wordt uitgegaan van de invoer van de basisverzekering ziektekosten uiterlijk per 1 februari 2013.

Oudedagsvoorziening

Over 2011 kende het AOV-fonds (Algemene Ouderdomsvoorziening) een tekort van ruim ANG 100 miljoen, aldus het College financieel toezicht. Zolang nieuwe pensioenmaatregelen niet zijn ingevoerd, zal volgens voormeld College

het fonds jaarlijks tekorten van een dergelijke omvang blijven genereren. Uit de jaarrekening 2011 van de SVB en de halfjaarcijfers over de eerste zes maanden van 2012 blijkt volgens voormeld College dat verwacht mag worden dat tekorten tot medio 2013 kunnen worden gedekt uit de reserves van het schommelfonds AOV/AWW.

In de ontwerpbegroting 2013 is volgens voormeld College geen rekening gehouden met de prognose dat het schommelfonds AOV/AWW vanaf eind 2013 niet langer voldoende vermogen heeft om de tekorten mee te dekken.

Ondertussen rijst bij voormeld College de vraag of de voorgenomen maatregelen op het terrein van de oudedagvoorziening die ervoor moet zorgen dat de tekorten worden teruggedrongen – met name de verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en verhoging van de premies – inderdaad, zoals gepland, per 1 januari 2013 gerealiseerd kunnen worden. Zelfs als dat lukt, zal het fonds als gevolg van de in de plannen opgenomen overgangsregeling, pas over enkele jaren volledig de vruchten plukken van deze maatregelen en in de tussenliggende jaren tekorten blijven genereren.

Het College financieel toezicht meldt dat uit ambtelijk overleg met Curaçao is gebleken dat de Regering deze tekorten in de periode tot 2015 wil dekken door de wettelijke reserves van de sociale fondsen te verlagen van 50 naar 18% en door de reserve uit het AVBZ-fonds aan te wenden. Vanaf 2015 zouden de tekorten zich niet meer voordoen omdat dan het effect van de verhoging van de pensioenleeftijd zichtbaar wordt.

Het College financieel toezicht is van mening dat de door Curaçao aangedragen oplossing om de periode met tekorten te overbruggen, vooralsnog onvoldoende is onderbouwd. De wettelijke reserve verlagen van 50 naar 18% van de kosten betekent een zeer forse hap nemen uit de reserves die in de loop der jaren zijn opgebouwd. Aan dit voornemen ligt een actuariael advies ten grondslag, maar het College financieel toezicht vindt dat dit rapport van de actuaris nog de

nodige vragen oproept. Daarnaast is voormeld college van mening dat gebruik maken van de reserves van het ene (gezonde) sociale fonds om tekorten te dekken in een ander fonds geen deugdelijk financieel beleid is, zeker niet gezien het feit dat het vermogen van het land sowieso onder druk staat en aanvulling behoeft. Door nu wederom het vermogen aan te wenden ten behoeve van lopende uitgaven wordt het land per saldo verarmd. Bovendien gaat bovenstaande ervan uit dat de pensioenhervormingen daadwerkelijk per 1 januari 2013 in werking zullen treden. Gelet op de maatschappelijke weerstand tegen deze plannen en het adviestraject dat nog doorlopen moet worden, heeft het College financieel toezicht hier grote twijfels bij. Het incidenteel oplossen van een structureel probleem kan pas aan de orde zijn als er zicht is op een structurele oplossing. Dat was volgens het College financieel toezicht nog niet het geval toen het advies uitbracht.

De Regering geeft aan dat ook hier de concept wetgeving, die bestaat uit het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd van 60 tot 65 jaar, een premieverhoging van 2% en het omvormen van de AOV-pensioenregeling van een onvoorwaardelijk geïndexeerde regeling in een voorwaardelijk geïndexeerde regeling gereed is. De Sociaal Economische Raad heeft de Regering bericht uiterlijk 10 december 2012 advies uit te brengen over de concept wetgeving tot herziening van de algemene ouderdomsuitkering (AOV). De Regering streeft ernaar het advies van de Sociaal Economische Raad nog in de week van 10 oktober 2012 te verwerken in het wetsontwerp ter aanbieding aan de Raad van Advies met het verzoek om een spoedadvies. De Regering streeft ernaar het wetsontwerp in de tweede helft van december 2012 bij de Staten in te dienen.

Via de nationale dialoog wordt nu gewerkt aan het verkrijgen van voldoende draagvlak voor de maatregelen. Via het verlagen van de wettelijke reserve alsmede de introductie van een breed schommelfonds kan de periode tot aan het volle effect van de maatregelen in beginsel overbrugd worden. Echter dienen de genoemde maatregelen effectief ingevoerd te zijn. Dit zal nadrukkelijk in de dialoog worden ingebracht, waarbij werkbare rekenmodellen beschikbaar zijn om de effecten van de diverse maatregelen snel te kunnen doorrekenen. De insteek is dat de maatregelen voldoende effect

zullen sorteren om dit deelprobleem op te lossen. In onderhavige Ontwerpbegroting wordt rekening gehouden met de tekorten van de AOV-fonds vanaf het jaar 2015.

Het lijkt in dit stadium onwaarschijnlijk dat de wijziging van de AOV per 1 januari 2013 in kan gaan. In het onderhavige ontwerp wordt uitgegaan van invoer uiterlijk per 1 februari 2013.

Verder geeft de Regering aan dat op basis van actuariel onderzoek kan het huidige lokale dotatiepercentage aan de wettelijke reserve verlaagd worden tot 18%. Een internationale vergelijking heeft namelijk uitgewezen dat het huidige, wettelijk vastgestelde dotatiepercentage veel hoger is dan elders; in Europa ligt het percentage tussen 15-20%. Door de aanpassing van dit percentage ontstaat een vrijval. Deze vrijval wordt geschat op circa ANG 63 miljoen in de AOV-sfeer. Met inachtneming van de sociaal-economische consequenties van ingrijpende aanvullende maatregelen in de Algemene Ouderdomsvoorziening voor het jaar 2013, is de Regering voornemens deze vrijval te gebruiken ter dekking van de tekorten in het AOV-fonds.

De aanpassing van de omvang van de wettelijke reserve geschiedt bij landbesluit, houdende algemene maatregelen. Het betreffende landbesluit, houdende algemene maatregelen, zal gewijzigd worden met ingangsdatum 1 januari 2013, en is reeds door de Raad van Ministers geakkoord en wordt thans juridisch getoetst.

Dividendbeleid en andere inkomsten

Het College financieel toezicht geeft aan dat conform de aanwijzing, zou Curaçao per 1 januari 2013 dividendbeleid ingevoerd moeten hebben, waaruit jaarlijks ANG 25 miljoen aan dividendopbrengsten zou moeten resulteren. In de ontwerpbegroting is volgens voormeld College hierover onvoldoende informatie opgenomen. In de toelichting wordt volgens voormeld College

aangegeven dat behoedzaamheidshalve, gezien de vermogenspositie van de overheidsvennootschappen, hiervoor geen middelen zijn geraamd. Toch is er in de cijfers meerjarig ANG 18,5 miljoen aan dividendopbrengsten geraamd in de ontwerp-landsverordening die voor advies was ingediend bij de Raad van Advies, aldus voormeld college. Voormeld college meldt dat uit technisch overleg is gebleken dat deze dividendopbrengsten volledig afkomstig zijn van de Refeneria di Korsou (RdK). Volgens voormeld college bedroeg de nettowinst in 2010 ANG 19 miljoen en het eigen vermogen ultimo 2010 ANG 387 miljoen met een vrije reserve van ANG 335 miljoen. De huurinkomsten bedroegen volgens voormeld college ANG 36 miljoen, maar deze zullen met ingang van 2014 afnemen naar ANG 20 miljoen zoals in de laatste verlenging van de huurovereenkomst overeengekomen is, welke loopt tot 31 december 2019.

Op basis van deze informatie is het College financieel toezicht niet overtuigd van de realisatie van deze dividendopbrengsten. Met ingang van 2014 zal de dividendraming nagenoeg gelijk zijn aan de verlaagde huuroopbrengsten. Zelfs voor 2010 is een uitkering van nagenoeg 100% van de nettowinst erg hoog. Hierdoor lijkt een situatie te ontstaan waarin het totale vermogen van de RdK in stukjes wordt gebruikt om de lopende uitgaven van de overheid te financieren. Het vermogen wordt als het ware opgegeten. Daarnaast vraagt het College financieel toezicht zich af in hoeverre deze dividenduitkeringen zijn toegestaan onder de statuten van de vennootschap, de huurovereenkomst met PDVSA en in relatie tot de toekomstplannen van de Isla raffinaderij.

De Regering kan zich deels verenigen met de zienswijze van het College financieel toezicht en heeft waar wenselijk en nodig het onderhavige ontwerp aangepast. In 2013 tot en met 2016 is een bedrag van ANG 10,0 miljoen gebudgetteerd. Dit bedrag is aangepast op basis van door de Stichting Overheidsaccountantsbureau gedane onderzoek van de cijfers van de Refeneria di Korsou.

Verder kan de Regering aangeven dat het bedrag van ANG 25,0 miljoen aan dividend meerjarig was afgevoerd in de ontwerp-landsverordening die voor

advies was ingediend bij het College financieel toezicht. Thans wordt het nieuwe beleid met betrekking tot dividend- en/of licentieuitkeringen van overheidsvennootschappen ontwikkeld.

Om meer zekerheid te krijgen in de ontvangstenramingen wordt gewerkt aan een plan van aanpak dat voorziet in een minimum aan afdrachten aan de Regering door hiervoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. Dit moet op termijn minstens ANG 25 miljoen per jaar opleveren. De Regering zal deze taakstelling realiseren, door de taakstelling te verdelen over de verschillende daarvoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. De taakstelling zal afhankelijk zijn van:

3. De omvang van het vermogen,
4. De operationele kosten en de solvabiliteit van de overheidsvennootschappen.

De toebedeelde taakstelling dient beschouwd te worden als een vergoeding die de overheidsvennootschappen verschuldigd zijn aan de Regering, om als overheidsvennootschap haar taken namens de overheid te mogen uitvoeren. Deze vergoeding sluit niet automatisch de mogelijkheid van het betalen van dividend uit.

Maar de financiële situatie van de overheidsbedrijven is dusdanig dat het niet aannemelijk is dat deze bate onder deze titel (dividenduitkering) gerealiseerd zal kunnen worden in 2013. In navolging van het advies van de Raad van Advies en als voortvloeiende uit het Regeringsbeleid om de overheidsvennootschappen gezond te maken, heeft de Regering de begroting dusdanig gewijzigd dat vanaf 2014 rekening wordt gehouden met een toenemende inkomstenafdracht aan de overheid. In 2014 bedraagt dit ANG 5 miljoen en groeit vervolgens met ANG 10 miljoen per jaar tot een structureel bedrag van ANG 25 miljoen vanaf 2016.

Onderwijs

Het College financieel toezicht geeft aan dat ten aanzien van het ministerie van Onderwijs het zich grote zorgen maakt over de gepresenteerde daling in de meerjarige budgetten (van ANG 352 miljoen in 2012 naar structureel circa ANG 335 miljoen vanaf 2013). Na 2014 houden de samenwerkingsmiddelen van Nederland op te bestaan, en uit de begroting blijkt volgens voormeld college niet dat de Regering rekening houdt met de structurele uitgaven van opgestarte projecten, die vanaf dan volledig voor rekening van Curaçao komen. Ook heeft de SOAB in zijn rapport (*Rapportage doorlichting (meerjaren)begroting onderwijs fase 2*, 14 juli 2011) melding gemaakt van grote risico's ten aanzien van de onderwijsbegroting, waaronder het achterstallig onderhoud van scholen. Hier lijken in de budgetten geen afdoende middelen voor gereserveerd te zijn.

De Regering is zich ervan bewust dat enige investeringen dienen te worden gepleegd in het onderwijs. Vandaar dat in het onderhavige Ontwerpbegroting 2013 vanaf 2015 rekening wordt gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs als gevolg van het ophouden te bestaan van de samenwerkingsmiddelen van Nederland. Daarnaast houdt de Regering voor de komende vijf jaren rekening met een investering van ruim ANG 50 miljoen (jaarlijks ANG 10 miljoen) om de scholen te onderhouden.

Het College financieel toezicht heeft uit berichtgevingen vernomen dat de Regering het voornemen heeft om gratis onderwijs met ingang van het schooljaar 2012/2013 in te voeren. In de ontwerpbegroting kan het College financieel toezicht geen informatie terugvinden over dit voornemen. Het College financieel toezicht verzoekt om nadere informatie over hoe de berichten over het verstrekken van middelen aan ouders met schoolgaande kinderen zich verhoudt tot de informatie die het College financieel toezicht heeft ontvangen dat er geen sprake is van het aangaan van verplichtingen op het gebied van gratis onderwijs. Indien er sprake is van een extra bijdrage aan het onderwijs bovenop de begroting, dan acht het College financieel toezicht

het van belang dat de Regering het College financieel toezicht informeert uit welke middelen deze eventuele bijdrage aan het onderwijs gefinancierd zal worden en welke juridische documenten hieraan ten grondslag liggen. Het College financieel toezicht herinnert de Regering dat alle verwachte uitgaven en lasten in de begroting verwerkt dienen te worden en er als onderdeel van de aanwijzing een verplichtingenstop geldt.

De Regering merkt hierover het volgende op. Thans onderzoekt de Regering hoe de overmaking van middelen door de overheidsvennootschap Refineria di Korsou ten behoeve van het vrije onderwijs vorm heeft gekregen. Zodra de uitkomsten van dit onderzoek gereed zijn zullen de Staten en het College financieel toezicht hierover worden ingelicht. Verder geeft de Regering aan dat het vrije onderwijs nog geen vastgestelde beleid is. De Staten van Curaçao zullen eerst hierover een standpunt moeten innemen.

Belastingen

Het College financieel toezicht constateert dat de belastingramingen toenemen van ANG 1.507 miljoen in 2012 naar ANG 1.561 miljoen in 2013 (een stijging van 3,5%). Na 2013 stijgen volgens voormeld college de belastingramingen met circa 1,8%. Het College financieel toezicht is van mening dat de meerjarige belastingraming in de ontwerpbegroting 2013 daarmee op een te hoog niveau ligt. Allereerst zullen de ongunstige economische vooruitzichten een neerwaartse druk uitoefenen op de belastingopbrengsten. De realisaties over het eerste halfjaar van 2012 bevestigen dit beeld, aldus voormeld college; deze liggen circa ANG 30 miljoen onder wat op basis van de realisaties over 2011 verwacht zou kunnen worden voor 2012. Op basis van de realisaties over 2011 gaat het College financieel toezicht vooralsnog uit van een tegenvaller.

Daarnaast gaan de vooralsnog geplande hervormingen in de gezondheidszorg en de oudedagsvoorziening gepaard met aanzienlijke premiestijgingen, die voornamelijk neerslaan bij werkgevers. Dit zal een negatief effect hebben op de economische groei en daarmee ook op de belastinginkomsten, iets waar

volgens voormeld college in de ontwerpbegroting geen rekening mee wordt gehouden.

Tevens constateert het College financieel toezicht dat in de belastingramingen rekening wordt gehouden met extra inkomsten als gevolg van verbeterde controle, waardoor de *compliance* moet toenemen. Hiervoor is voor 2013 ANG 102 miljoen geraamd, aflopend naar ANG 66 miljoen in 2016, aldus voormeld college. Ondanks dat dit ruim 6% van de totale belastingraming is, constateert het College financieel toezicht dat een toelichting bij deze raming ontbreekt. Al met al juicht het College financieel toezicht de ontwikkeling toe dat getracht wordt de *compliance* te verhogen, maar is het van mening dat - gelet op de stappen die nog moeten worden genomen om de maatregelen door te kunnen voeren - het niet realistisch is dat de in de begroting geraamde opbrengsten op de gestelde termijn gerealiseerd zullen worden.

Ook wordt volgens voormeld college in de meerjarenramingen rekening gehouden met structurele opbrengsten van ANG 20 miljoen uit hoofde van de BRK-regeling. Het College financieel toezicht heeft vernomen dat ten aanzien van deze regeling een beroep loopt bij de Europese rechter en is derhalve van mening dat Curaçao deze ramingen behoedzaamheidshalve uit de begroting moet halen, totdat de rechter een uitspraak heeft gedaan. Hangende deze rechtzaak zullen de middelen in ieder geval niet overgemaakt worden ter vrije besteding van Curaçao.

Het College financieel toezicht constateert dat hoewel de Regering in de begroting zelf aangeeft dat pas vanaf 2014 weer economische groei wordt verwacht, de belastingramingen toch al flink stijgen per 2013. Het College financieel toezicht is van mening dat, gezien de realisaties over 2011 en het eerste halfjaar van 2012, de ongunstige economische vooruitzichten en de met de beleidswijzigingen in de zorg en oudedagsvoorziening gepaard gaande lastenverzwaring, uitgegaan moet worden van een behoedzamer scenario voor de belastingramingen. Ten aanzien van de ramingen uit hoofde van verbeterde controle en de BRK-middelen, is het College financieel toezicht van mening

dat deze nog onvoldoende onderbouwd respectievelijk te onzeker zijn om in de ontwerpbegroting 2013 mee te nemen.

De Regering geeft aan dat bij de onderbouwing van de opgenomen cijfers ten aanzien van de verschillende belastingsoorten, de volgende informatie als uitleg dient ten aanzien van deze verschillende belastingposten.

De belastingramingen en de bijbehorende uitleg van deze belastingramingen worden ondersteund door de volgende methodiek:

- De projectie bouwt voort op de meest recente realisatiecijfers rekening houdende met zowel seizoenspatronen als de conjunctuurgevoeligheid van de diverse belastingen.
- De projectie veronderstelt in eerste instantie dat geen fiscale wijzigingen zullen plaatsvinden in de bestudeerde periode.
- Naast de belastingherzieningen die vorig jaar door de Staten zijn goedgekeurd is het effect van de verlaging van de bijzondere invoerrechten op benzine ingecalculeerd, geheel conform het besluit van de Regering inzake dit onderwerp.
- Vervolgens wordt rekening gehouden met een tariefdifferentiatie in de Grondbelasting. Dit is een overwegend inkomsten genererende maatregel waarbij de Grondbelasting progressief is ingedeeld waardoor de bredere schouders zwaarder worden belast.
- Wijziging van het huidige stelsel van Omzetbelasting door een differentiatie te introduceren in de Omzetbelasting. Het betreft specifiek het zwaarder belasten van luxe goederen en van goederen die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu . Dit is van belang gelet op de problematiek in de overheidsfinancien en de betalingsbalans.
- Verder geeft de Regering aan, dat het bedrag opgenomen voor *compliance* is teruggebracht tot circa ANG 15 miljoen. Dit wordt voornamelijk bereikt middels het gebruik van kasregisters, inclusief sanctiemaatregelen. De wetgeving voor de kasregister is sinds kort gepubliceerd. De Regering zal met voortvarendheid de kasregisters gaan implementeren

Volledigheid van de begroting

Het College financieel toezicht stelt uit berichtgeving te hebben vernomen dat met ingang van 2 juli 2012 een fonds in het leven is geroepen dat wordt gevuld middels een heffing van 5 cent per iedere getankte liter benzine of diesel. Met dit fonds zullen investeringen in de wijken gedaan worden, om de sociale cohesie en het leefniveau te verbeteren. Het College financieel toezicht heeft de Regering middels brieven van 25 juli 2012, 6 augustus 2012 en 28 augustus 2012 om informatie verzocht over dit fonds. In een brief van 29 augustus 2012 gaf volgens voormeld college de Regering aan dat hier op een later moment op teruggekomen zou worden. Deze heffing, die volgens voormeld college reeds van kracht schijnt te zijn, evenals de besteding van de middelen, zijn niet opgenomen in de begroting 2012 of de begroting 2013, aldus voormeld college.

Het College financieel toezicht wijst de Regering erop dat conform artikel 15, lid 2, van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten in de meerjarige begroting alle verwachte uitgaven en ontvangsten opgenomen dienen te worden. Bovendien is volgens voormeld college hier sprake van een belasting, die ingevolge artikel 80 van de Staatsregeling alleen maar bij landsverordening ingesteld kan worden. Daarnaast kunnen deze stromen binnen een ordelijk en controleerbaar financieel beheer niet buiten de begroting en het toezicht daarop door de Staten worden gehouden, aldus voormeld college. Dit geldt onverkort voor de verplichtingen en/of financiering van het gratis onderwijs dat conform berichtgeving met ingang van het schooljaar 2012/2013 van kracht zou worden.

De Regering merkt op dat de heffing van 5 cent per iedere getankte liter benzine of diesel is terruggedraaid daar er geen wettelijke basis was om deze heffing te effectueren. Verder geeft de Regering aan dat het vrije onderwijs nog geen vastgesteld beleid is. De Staten van Curaçao zullen eerst hierover een standpunt moeten innemen.

Aanbevelingen

Het College financieel toezicht beveelt aan de begroting op bovenstaande punten aan te passen om de begroting te laten voldoen aan de normen uit de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. Concreet doet het College financieel toezicht de volgende aanbevelingen:

- De compensatie van de tekorten over 2010 en 2011 dient verwerkt te worden door een (meerjarig) overschot op de gewone dienst te laten zien, in plaats van het toevoegen van de compensatie aan de algemene reserve bij het ministerie van Financiën;

De Regering geeft hierbij aan dat dit de manier van verantwoording in de baten- en lasten stelsel welke is vastgelegd in de Landsverordening comptabiliteit 2010. Conform de systematiek van het baten- en lastenstelsel wordt het saldo (dus het tekort) van de rekening van baten en lasten afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. De dekking van de tekorten moeten dan weer toegevoegd worden aan het eigen vermogen. Als hiervan wordt afgeweken is dit tegen de Landsverordening comptabiliteit 2010.

- De wijze van compensatie van de tekorten uit voorgaande jaren, middels een meerjarige dividenduitkering door de Refineria di Korsou, dient van een uitgebreide financiële en niet-financiële onderbouwing voorzien te worden. Hierbij dient in ieder geval aandacht geschonken te worden aan de afnemende huuropbrengsten van de RdK met ingang van 2014, de statutaire bepalingen van de RdK in relatie tot de bestemming van vermogen en resultaat alsmede de toekomstplannen van de RdK voor zover die op grond van afspraken met belanghebbenden tot een andere bestemming van vermogen en resultaat zullen leiden. Zolang die onderbouwing ontbreekt, kan deze dekking niet opgenomen worden in de begroting 2013;

De Regering heeft waar wenselijk en nodig de onderhavige ontwerp begroting 2013 aangepast. In 2013 tot en met 2016 is een bedrag van ANG 10,0 miljoen gebudgetteerd. Dit bedrag is opgevoerd op basis van door de Stichting Overheidsaccountantsbureau gedane onderzoek van de cijfers van de Refeneria di Korsou.

- Er dient een grondige heranalyse van de zorgcijfers opgesteld te worden, waarbij Curaçao de verwachte groei van de zorguitgaven in zijn totaliteit voor de komende jaren dient af te zetten tegen de in de begroting geraamde totale overheidsbijdrage. Een fundamentele heroverweging van het (voorgenomen) beleid is onvermijdelijk om de meerjarige tekorten op te lossen;

De Regering geeft hierbij aan, dat in de door de Regering goedgekeurde concept Landsverordening basisverzekering ziektekosten zijn, naast de tarief verhoging, additionele maatregelen voorzien in de sfeer van de gezondheidszorg zoals: de versoering van het pakket, de introductie van een nominale premie, verdere hervormingen bij de zorgaanbieders en budgetafspraken ter dekking van de lasten in de gezondheidszorg.

- In de meerjarencijfers dient rekening gehouden te worden met:
 - De verwachte tekorten in het AOV-fonds per 2013;
 - De verwachte extra uitgaven als gevolg van het benodigde onderhoud aan scholen en het continueren van de projecten die tot en met 2014 (mede) worden gefinancierd door Nederland.

De Regering merkt hierover het volgende op. In het onderhavige ontwerp is rekening gehouden met de verwachte tekorten in het AOV-fonds vanaf 2016. Via het verlagen van de wettelijke reserve alsmede de introductie van een breed schommelfonds kan de periode tot aan het volle effect van de

maatregelen in beginsel overbrugd worden. Echter dienen de genoemde maatregelen effectief ingevoerd te zijn.

Op basis van actuariel onderzoek kan het huidige lokale dotatiepercentage aan de wettelijke reserve verlaagd worden tot 18%. Een internationale vergelijking heeft namelijk uitgewezen dat het huidige, wettelijk vastgestelde dotatiepercentage veel hoger is dan elders; in Europa ligt het percentage tussen 15-20%. Door de aanpassing van dit percentage ontstaat een vrijval. Deze vrijval wordt geschat op circa ANG 63 miljoen in de AOV-sfeer. Met inachtneming van de sociaal-economische consequenties van ingrijpende aanvullende maatregelen in de Algemene Ouderdomsvoorziening voor het jaar 2013, is de Regering voornemens deze vrijval te gebruiken ter dekking van de tekorten in het AOV-fonds. Voorts zal hiervoor het brede schommelfonds, met inbegrip van het AVBZ-fonds, worden ingezet.

Verder is rekening gehouden met de onderhoud van scholen en de financiering van projecten in de Onderwijs. In het onderhavige ontwerp wordt vanaf 2015 rekening gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs als gevolg van het ophouden te bestaan van de samenwerkingsmiddelen van Nederland. Daarnaast houdt de Regering voor de komende vier jaren rekening met een investering van ruim ANG 40 miljoen (jaarlijks ANG 10 miljoen) om de scholen te onderhouden.

- De belastingramingen dienen te worden voorzien van een deugdelijke cijfermatige onderbouwing, waarbij rekening gehouden dient te worden met de economische vooruitzichten, de realisaties over 2011 en de eerste helft van 2012 en de met de voorgenomen beleidswijzigingen in de zorg en oudedagsvoorziening gepaard gaande lastenverzwaring. Tevens dienen de ramingen voor de verbetering van de 'compliance' nader toegelicht te worden en dienen de geraamde opbrengsten uit de BRK-regeling uit de

begroting gehaald te worden totdat de Europese rechter hierover een uitspraak heeft gedaan;

De Regering geeft aan dat de belastingopbrengsten in het onderhavige ontwerp zijn aangepast aan de huidige economische inzichten en vooruitzichten.

- De heffing van 5 cent per getankte liter benzine en diesel en de voeding van het daarmee te vormen fonds voor investeringen in de wijken dient opgenomen te worden in de begroting 2013. Hetzelfde geldt voor de verplichtingen en/of financiering van het gratis onderwijs.

De Regering merkt op dat de heffing van 5 cent per iedere getankte liter benzine of diesel is terruggedraaid daar er geen wettelijke basis was om deze heffing te effectueren. Verder geeft de Regering aan dat het vrije onderwijs nog geen vastgestelde beleid is. De Staten zullen eerst hierover een standpunt moeten innemen.

Conclusie

Het College financieel toezicht is van oordeel dat de concept-ontwerpbegroting 2013, zoals bij dat vollege ingediend, niet voldoet aan de normen van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en tevens op onderdelen in strijd is met de recente aanwijzing. Er wordt geen (meerjarig) overschot op de gewone dienst gepresenteerd, zoals is voorgeschreven in de aanwijzing, aldus voormeld college. De belastingramingen zijn naar oordeel van het College financieel toezicht te hoog, terwijl de uitgavenramingen te laag zijn op in ieder geval het terrein van de zorg, de oudedagsvoorziening en het onderwijs.

Ook is de begroting naar mening van het College financieel toezicht niet volledig en op onderdelen inconsistent. Hiermee wordt in onvoldoende mate

tegenoet gekomen aan de criteria van ordelijkheid en controleerbaarheid. Het vormen van een investeringsfonds of het financieren van gratis dan wel vrij onderwijs buiten de begroting om doet afbreuk aan het budgetrecht van de Staten en is, volgens voormeld college, ook in strijd met de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten.

Volgens het College financieel toezicht toont de begroting 2013 aan dat de meerjarige financiële problemen waar het land Curaçao voor staat op dit moment toenemen. De maatregelen die noodzakelijk zijn om de financiën weer in evenwicht te krijgen, zullen hierdoor een zwaarder beslag leggen op de het bedrijfsleven en op de samenleving, aldus voormeld college. In de ogen van het College financieel toezicht is het noodzakelijk om een meerjarenplan op te stellen gericht op het zo snel mogelijk inlopen van de problematiek. Daarnaast dient in een dergelijk plan ook aangegeven te worden op welke wijze de Regering denkt te komen tot een herallocatie van middelen om belangrijke beleidsprioriteiten te kunnen realiseren.

De Regering onderschrijft de stelling betreffende de zorgelijke situatie in de overheidsfinanciën en de noodzaak om op zeer korte termijn hierin structurele verandering te brengen. Daarom zijn naast de bovengenoemde trajecten er aanvullende trajecten die op korte termijn ingevoerd zullen worden.

Algemeen

Via een nationale dialoog met sociale partners zet de Regering in op het verkrijgen van zoveel mogelijk draagvlak voor de te nemen maatregelen. Omdat het tolerantieniveau van onze gemeenschap niet zodanig hoog ligt, dat zij een accumulatie van allerlei bezuinigingen c.q. tarief- en belastingverhogingen kan dragen, wordt economische groei een van de belangrijke pijlers voor het oplossen van de problematiek. Dit is nu echter onmogelijk te kwantificeren, maar de Regering zal alle mogelijke inspanningen verrichten om de randvoorwaarden te creëren voor een goed investeringsklimaat. Daarbij moet

gedacht worden aan stabiliteit van bestuur, reductie van de *costs of doing business* vermindering van bureaucratie, waaronder met name versnelling van procedures bij vergunningaanvragen, oprichting mededingingsautoriteit, oprichting herstelbank, etc.

Ook realiseert de Regering zich dat een aantal maatregelen contrair zullen werken. Bezuinigingen leiden nooit tot het behalen van 100% van het beoogde effect, omdat zij een negatief effect hebben op de economie en werkgelegenheid. Premieverhogingen leiden tot minder consumptie en dus minder belastinginkomsten. Het goed in beeld brengen van de netto effecten, maar ook het voorkomen van negatieve maatschappelijke effecten (groeierende armoede) zijn belangrijke uitgangspunten bij het opstellen van een weloverwogen integraal hervormingsplan.

De ministeries van Financiën, Economische Ontwikkelingen, Onderwijs Wetenschap Cultuur & Sport en Sociale Ontwikkeling Arbeid en Welzijn werken thans nauw samen bij het vormgeven van deze plannen.

Momenteel worden alle potentiële plannen en initiatieven, die op korte of middellange termijn in uitvoering kunnen worden genomen in beeld gebracht. De Regering zal direct daarna actief met de desbetreffende ondernemers overleggen hoe en onder welke randvoorwaarden zij daadwerkelijk spoedig zullen starten met deze projecten.

Een en ander impliceert echter wel dat de effecten daarvan eerst op termijn zichtbaar worden, reden waarom de Regering – in overleg met de sociale partners- verschillende maatregelen voor korte, middellange en lange termijn zal ontwikkelen. Op een aantal zaken, die al in gang zijn gezet en maatregelen die binnen de overheid in enge zin zullen nemen, wordt hieronder nader ingegaan.

Overheid in enge zin

Ter dekking van het overheidstekort zijn aanvullende maatregelen geformuleerd. Deze zijn:

- structurele beperking materiële uitgaven (zoals aanpassing regeling reis- en verblijfkosten, beperking budgetten voor consultancy, de opzegging van lopende niet langer voor de dienst noodzakelijke contracten).
- via natuurlijk verloop streven naar een kleinere, effectieve overheid. Hiermee wordt op termijn een structurele besparing van minstens ANG 28 miljoen beoogd.

Uitgangspunt bij de eerste 2 aandachtspunten is tevens om de tot dusver onvoldoende behaalde positieve synergie effecten van het samengaan van de twee voormalige bestuurslagen, het Land de Nederlandse Antillen en het Eilandgebied Curaçao, nu wel te realiseren. Dit traject is thans in uitvoering.

- heroverweging van het subsidiebeleid, waar door samenwerking van instellingen ook de nodige synergievoordelen behaald kunnen worden, zonder dat dit afbreuk hoeft te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening.
- Wijziging van het huidige stelsel van omzetbelasting door een differentiatie te introduceren in de omzetbetasting. Het betreft specifiek het zwaarder belasten van luxe goederen en van goederen die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Dit is van belang gelet op de problematiek in de overheidsfinancien en de betalingsbalans.
- Tariefdifferentiatie Grondbelasting. Dit is een overwegend inkomstengenererende maatregel waarbij de bredere schouders in de Grondbelasting zwaarder worden belast.

- opzet voor een verbeterde inning van overige niet belastingmiddelen via een centrale debiteurenadministratie.

Overheidsvennootschappen

Er zijn 3 overheidsvennootschappen (Aqualectra, CDM en Nieuwe Post) doorgeïllustreerd. Uit de doorlichting blijkt dat de laatste jaren steeds een verliesgevende exploitatie is geweest, hetgeen heeft geresulteerd in een afname van het eigen vermogen met ruim ANG 500 miljoen bij deze drie overheidsvennootschappen.

Het beleid van de Regering is er primair op gericht de oplossing van de problemen binnen de bedrijven zelf te zoeken. Er zijn plannen van aanpak beschikbaar, echter nog van wisselende kwaliteit. Gelijktijdig realiseert de Regering zich dat de opgebouwde enorme tekorten niet in een keer kunnen worden gecompenseerd.

Tevens is het nu al evident geworden dat Aqualectra geherkapitaliseerd dient te worden. De eerste stappen in deze richting zijn gezet door het recente besluit van de Regering om het eigen vermogen met circa ANG 58 miljoen te verhogen en een onafhankelijk derde de marktwaarde van de door Aqualectra aan Refineria di Korsou overgedragen aandelen in CRU te laten vaststellen. Ook dit laatste gedeelte zal naar verwachting de vermogenspositie van Aqualectra doen verbeteren.

Een andere belangrijke actie is het daadwerkelijk op afstand plaatsen van deze overheidsvennootschappen. Op deze wijze kan gewerkt worden aan een gezondere (concurrerende) tariefstructuur, zonder politieke bemoeienis. Een professionele toezichtstructuur is hier onlosmakelijk mee verbonden.

Nieuw ziekenhuis

De bouw van het nieuwe ziekenhuis ligt momenteel stil, mede vanwege de aanwijzing. De bouw van het ziekenhuis is echter tevens een deel van de oplossing van de problematiek in de overheidsfinanciën. De investering kan binnen de rentelastnorm gerealiseerd worden, maar kon niet ingepast worden binnen een sluitende Gewone dienst.

De bouw van het nieuwe ziekenhuis draagt ook in grote mate bij aan een efficiëntere gezondheidszorg en is daardoor een van de belangrijke dragers van het realiseren van de bezuinigingen op dit gebied.

Uit gedegen onderzoek, ook na een *second opinion*, is komen vast te staan dat de exploitatie van het ziekenhuis niet tot hogere lasten c.q. hogere ziekenhuistarieven hoeft te leiden.

De investering zal tevens een impuls voor de lokale economie betekenen, hetgeen een positief effect heeft op de overheidsfinanciën en het vrijkomende terrein/gebouw biedt ook weer mogelijkheden tot vervolginvesteringen.

Voorop staat echter het kunnen bieden van betere zorg aan onze inwoners, die dat, gezien alle opofferingen, als een welkome verbetering van de voorzieningen zullen ervaren. Bovendien kan een nieuw ziekenhuis ook een positief effect hebben op verdere economische ontwikkelingen, met name ook op het toerisme.

Overige ondersteunende maatregelen

Om al deze processen in goede banen te leiden, maar ook om een bredere en objectieve inbreng van de gemeenschap in deze problematiek te krijgen

heeft de Regering besloten om versneld een aantal nieuwe instituten op te richten.

Een daarvan is een Begrotingskamer. Hiertoe was in 2011 al een motie in de Staten aangenomen. De bedoeling is om een eigen instituut, vergelijkbaar met het huidige College financieel toezicht, op te richten die de financiën toetst aan de wettelijk vastgelegde kaders en daarover onafhankelijk rapporteert en adviseert. Tot aan het moment dat het toezicht op basis van de huidige Rijkswet vervalt zal deze Kamer naast het College financieel toezicht kunnen functioneren, om na afloop van de werkingsduur van de Rijkswet de rol volledig van het College financieel toezicht te kunnen overnemen. Een concept wetstekst is reeds voor commentaar aangeboden aan de Staten.

Verder is de Regering voornemens om over te gaan tot de oprichting van een Herstelbank, waarbij na integratie van de bestaande instellingen die actief zijn als ontwikkelingsbank, de lokale besparingen zullen worden gemobiliseerd richting de prioritaire sectoren. Zowel publieke als particuliere institutionele beleggers zullen in de nog op te richten Herstelbank kunnen participeren.

Tot slot heeft de Regering besloten tot het oprichten van een Mededingingsautoriteit, waaronder ook een “regulatory board” en een consumentenautoriteit gaan vallen. Bedoeling is dat dit orgaan toezicht houdt en de Regering adviseert over economische, sociale en financiële aspecten van ondernemersinitiatieven. De betreffende wetstekst is reeds voor advies aangeboden aan de adviesorganen.

STAATSORGANEN EN OVERIGE ALGEMENE ORGANEN

Tot de Staatsorganen en overige algemene organen behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Staten
- Raad van advies
- Algemene Rekenkamer
- Secretariaat SER/GOA
- Ombudsman
- Gemeenschappelijk Hof van Justitie
- Raad voor de Rechtshandhaving
- Defensie

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen	17.364.200	17.089.300	17.175.600	17.302.600
02. Algemeen Beheer Staatsorganen	9.741.300	9.426.900	9.485.300	9.569.200
11. Rechtswezen	13.069.000	12.807.500	12.676.800	12.415.300
14. Defensie	8.616.100	8.715.300	8.792.200	8.908.800
Totaal	48.790.600	48.039.000	48.129.900	48.195.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen	100.000	100.000	100.000	100.000
02. Algemeen Beheer Staatsorganen	1.549.250	1.539.250	1.539.250	1.539.250
11. Rechtswezen	-	-	-	-
14. Defensie	-	-	-	-
Totaal	1.649.250	1.639.250	1.639.250	1.639.250

Functie 01 Bestuursorganen

Onder de functie 01 Bestuursorganen valt de Staten van Curaçao.

Staten

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.558.200	13.283.300	13.369.600	13.496.500
Programmakosten	3.806.000	3.806.000	3.806.000	3.806.100
Totaal	17.364.200	17.089.300	17.175.600	17.302.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	100.000	100.000	100.000	100.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	100.000	100.000	100.000	100.000

Onder de functie 01 vallen de Staten. De Staten, het hoogste orgaan in onze Staatsinrichting, heeft als belangrijkste taken:

- a. Controle op regeringsbeleid.
- b. Medewetgeving (met de Regering).
- c. Vertegenwoordiging van de bevolking.

Om deze taken naar behoren te kunnen vervullen, is aan de Staten een aantal bevoegdheden toegekend die in de Staatsregeling nader zijn aangegeven. Aan de Staten is een Griffie verbonden, onder de algemene leiding van de Griffier der Staten.

De Griffie van de Staten heeft tot taak aan de Staten alle ondersteuning te verlenen, zowel op organisatorisch-administratief gebied, als op juridisch technisch gebied, die de Staten nodig heeft om behoorlijk te functioneren en zijn constitutionele taken op adequate wijze te vervullen.

Functie 02 Algemeen Beheer Staatsorganen

Onder de functie 02 Algemeen Beheer Staatsorganen vallen de Raad van Advies, de Algemene Rekenkamer, het Secretariaat SER/GOA en de Ombudsman.

Raad van Advies

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.615.400	1.550.600	1.561.100	1.576.200
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.615.400	1.550.600	1.561.100	1.576.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	30.000	30.000	30.000	30.000

c. Beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer

In het onderdeel “Raad van Advies” en het onderdeel “Algemene Rekenkamer” van het hoofdstuk Staatsorganen en overige algemene organen van de Algemene Beschouwingen wordt slechts verwezen naar beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2012. Dit doet, voor zover het de Algemene Rekenkamer betreft, de Raad vermoeden dat de beleidsdoelen van dat orgaan voor het jaar 2013 niet in de Algemene Beschouwingen zijn opgenomen. Ten aanzien van de Raad van Advies staat het vast dat dit niet is gebeurd. Zie bijvoorbeeld pagina 6, laatste tekstblok, en pagina 8, laatste tekstblok, van de Algemene Beschouwingen.

De Raad van Advies adviseert de regering alsnog, met inachtneming van artikel 34 van de Landsverordening comptabiliteit 2010, de beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2013 in de Algemene Beschouwingen op te nemen.

De Regering zal de Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aanpassen.

De Raad van Advies is op grond van zijn plaats en betekenis in de staatsinrichting van het land Curaçao een staatsorgaan. De inrichting, samenstelling en bevoegdheid van de Raad van Advies zijn constitutioneel verankerd. De Raad van Advies is naast de andere staatsorgaan in het constitutioneel bestel een zelfstandig element van dat bestel.

De Raad van Advies heeft tot taak de democratische rechtsorde in ons land te bewaken en te versterken. Zowel de Raad als het Secretariaat, dat de Raad

ondersteunt, dienen voor de uitoefening van deze taak organisatorisch sterk te staan. Het Secretariaat dient op een kwalitatief hoogwaardige en professionele wijze en door een optimale inzet van beschikbare instrumenten het gehele overlegproces (voorbereiding, besluitvorming, advisering) van de Raad te ondersteunen en te faciliteren.

Advisering door de Raad van Advies

De belangrijkste taak van de Raad van Advies omvat het adviseren ten aanzien van ontwerpen van wettelijke regelingen, te weten rijkswetten, algemene maatregelen van rijksbestuur, landsverordeningen en landsbesluiten, houdende algemene maatregelen. In deze advisering staat de toetsing van de kwaliteit van ontwerpen van wet- en regelgeving centraal en wordt gekeken naar de beleidsmatige, juridische en wetstechnische aspecten van de aan de Raad aangeboden ontwerpen van wettelijke regelingen. De advisering over ontwerp-wet- en regelgeving is een constitutioneel vereiste.

In het jaar 2012 zal de Raad zich ten aanzien van de advisering over ontwerpen van wet- en regelgeving richten op de voortgaande verbetering van de kwaliteit van de advisering met bijzondere aandacht voor de uitbreiding van de beschikbare kennis en het realiseren van de door de Raad voor adviesverzoeken vastgestelde behandeltermijn.

Verbeteren van de beschikbare kennis van de Raad van Advies

Kennis is randvoorwaardelijk voor kwaliteit. Voor het goed uitoefenen van zijn taken is de Raad van Advies afhankelijk van de mate waarin kennis beschikbaar is. De beschikbaarheid, actualiteit en toepasbaarheid van kennisbronnen is cruciaal voor de advisering. Beoogd wordt de beschikbare kennis te verbeteren door onder andere de medewerkers van het Secretariaat in de gelegenheid te stellen stage te lopen en cursussen te volgen en door het in stand houden van een gedegen bibliotheek.

In het jaar 2012 zal een medewerker van het Secretariaat stage lopen bij de Raad van State in Nederland. Voor de medewerkers van het Secretariaat is van belang om kennis van de wetgevingstechniek te hebben. De bedoeling is dat de betrokken medewerker gedurende de stageperiode in Nederland de Module

Wetgevingstechniek, die verzorgd wordt door de Academie voor Wetgeving, volgt.

De medewerkers van het Secretariaat zullen in de gelegenheid worden gesteld om cursussen, die lokaal gegeven worden, te volgen. Ook zal vanwege het beperkte aanbod op de lokale markt van cursussen op projectmatige basis cursussen op maat ten behoeve van de medewerkers van het Secretariaat worden georganiseerd. De organisatie van laatstbedoelde cursussen zal al dan niet in samenwerking met een ambtelijke dienst en/of andere adviesraden binnen het Koninkrijk der Nederlanden plaatsvinden.

Het beschikbaar houden van goed gestructureerde, actuele en toegankelijke kennis- en informatiebronnen is tevens een noodzaak. Verdere professionalisering door middel van de uitbreiding van de bestanden van de bibliotheek van de Raad met de nodige abonnementen op vakliteratuur zal met de nodige voortvarendheid in het jaar 2012 plaatsvinden.

Samenwerkingsverband met de adviesraden binnen het Koninkrijk

Gestructureerd overleg met de adviesraden binnen het Koninkrijk is belangrijk. In het jaar 2012 zal op Aruba op ambtelijk niveau een overleg plaatsvinden met het Secretariaat van de Raad van Advies van Aruba.

Externe oriëntatie van de Raad

De Raad streeft naar een goede communicatie met de gemeenschap, publieke sector, staatsorganen en andere entiteiten te onderhouden. De website van de Raad kan als instrument dienen voor de verbetering van de communicatie met de gemeenschap. De toegankelijkheid van de gemeenschap tot adviezen van de Raad, die openbaar zijn, kan via de website worden vergroot.

Het jaarverslag van de Raad is onder andere een instrument om de gemeenschap bewust te maken van de omstandigheid dat de Raad een actor in het proces van wetgeving is. In het jaarverslag van de Raad gaat de Raad in op onder andere de taak en de werkwijze van de Raad en de in het jaar waarop het jaarverslag betrekking heeft uitgebrachte adviezen.

Algemene Rekenkamer

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	4.523.400	4.474.400	4.511.500	4.565.600
Programmakosten	13.800	2.800	2.800	2.800
Totaal	4.537.200	4.477.200	4.514.300	4.568.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	30.000	30.000	30.000	30.000
Programmakosten	1.345.750	1.345.750	1.345.750	1.345.750
Totaal	1.375.750	1.375.750	1.375.750	1.375.750

d. Beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer

In het onderdeel “Raad van Advies” en het onderdeel “Algemene Rekenkamer” van het hoofdstuk Staatsorganen en overige algemene organen van de Algemene Beschouwingen wordt slechts verwezen naar beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2012. Dit doet, voor zover het de Algemene Rekenkamer betreft, de Raad vermoeden dat de beleidsdoelen van dat orgaan voor het jaar 2013 niet in de Algemene Beschouwingen zijn opgenomen. Ten aanzien van de Raad van Advies staat het vast dat dit niet is gebeurd. Zie bijvoorbeeld pagina 6, laatste tekstblok, en pagina 8, laatste tekstblok, van de Algemene Beschouwingen.

De Raad van Advies adviseert de regering alsnog, met inachtneming van artikel 34 van de Landsverordening comptabiliteit 2010, de beleidsdoelen van de Raad van Advies en de Algemene Rekenkamer voor het jaar 2013 in de Algemene Beschouwingen op te nemen.

De Regering zal de Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aanpassen.

De begroting van de Algemene Rekenkamer voor het dienstjaar 2013 is opgemaakt uitgaande van:

1. De controle van de rekeningen van de overheid, rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoeken, toegesneden aandacht voor op afstand geplaatste organisaties en gesubsidieerde instellingen, toegesneden aandacht voor het functioneren van het overheidsapparaat en een in te vullen rol voor wat betreft integriteitsaangelegenheden, als blijvende belangrijkste taakgebieden. Ofschoon met de geboorte van het land Curaçao geen wijziging is opgetreden in de taakgebieden, zal ten

- opzichte van afgelopen jaren een wezenlijk verschil in het functioneren optreden. Alle taakgebieden zullen namelijk bestreken gaan worden omdat de gehele personele capaciteit voor Curaçao zal worden ingezet.
2. Afstand doen van de sectorale opzet gericht op de entiteiten waaruit de Nederlandse Antillen bestond. De Algemene Rekenkamer Curaçao zal nadrukkelijk ingericht zijn op de zorggebieden van de overheid (de ministeries). Taakgebieden zoals de op afstand geplaatste organisaties, alsmede de gesubsidieerde organisaties zullen structureler in de werkzaamheden worden ingebed. Terwijl voorheen in de werkzaamheden overwegende aandacht kon worden onderkend voor de jaarrekeningen (ten koste van andere onderzoeken), zal de Algemene Rekenkamer Curaçao een evenwichtiger inzet van de capaciteit kennen. De voorbereiding van de medewerkers op een gewijzigde inzet zal zich in 2011 voltrekken en de vruchten hiervan zullen in 2012 zichtbaar worden. Hiertoe zullen in de loop van 2011 en 2012 ook de bestaande vacatures moeten worden opgevuld. Ter ondersteuning hiervan zullen voorts bestaande vacatures moeten worden opgevuld.
 3. Blijvende inspanningen die de rekenkamer zal getroosten om tot een adequater huisvesting te geraken.
 4. Invoering van een meer op de organisatie toegesneden werkregistratiesysteem, teneinde in de toekomst daadwerkelijk invulling te kunnen geven aan de outputbegroting.

Secretariaat SER/GOA

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.455.900	1.407.900	1.415.900	1.428.200
Programmakosten	504.200	463.700	459.000	449.500
Totaal	1.960.100	1.871.600	1.874.900	1.877.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	40.000	40.000	40.000	40.000

De Sociaal-Economische Raad (SER)

De wettelijke inbedding van de SER Curaçao is geschied bij Landsverordening regelende de instelling, inrichting, samenstelling en bevoegdheid van een

Sociaal Economische Raad, (Landsverordening Sociaal Economische Raad) (A.B. 2010, no. 87) en is op 10 oktober 2010 in werking getreden.

De eerste leden van SER Curaçao zoals aangesteld ingevolge artikel 18 van de Landsverordening Sociaal Economische Raad voor een periode van 6 maanden, hebben een voorstel tot wijziging van een aantal belangrijke onderwerpen in de Landsverordening Sociaal Economische Raad ingediend bij de regering. Het voorstel tot wijziging dient nog in het Parlement behandeld te worden.

De Sociaal-Economische Raad adviseert de Regering en het parlement over hoofdlijnen van het sociaaleconomisch beleid en over belangrijke wetgeving op sociaal-economisch terrein. Advisering aan de Regering geschiedt desgevraagd dan wel op eigen initiatief.

De SER Curaçao is een advies c.q. overlegorgaan bestaande uit werknemers, werkgevers en door de Regering benoemde z.g. onafhankelijke leden. Deze tripartiete samenstelling van de SER Curaçao waarbij overheid en sociale partners elk een eigen taak hebben, geeft de mogelijkheid dat deze drie partners elkaar over en weer kunnen spreken over de sociaal- economische beleidsvoornemens en daarover gevraagd of ongevraagd te adviseren.

Bij de uitoefening van zijn kerntaak, namelijk advisering over hoofdlijnen van het sociaal economisch beleid en over belangrijke wetgeving op sociaaleconomisch terrein vervult de SER een tweetal belangrijke functies te weten:

- het creëren van maatschappelijk draagvlak en
- het vervullen van de forumfunctie.

- Creëren maatschappelijk draagvlak

Maatschappelijk draagvlak voor het sociaaleconomisch beleid is essentieel voor een stabiele en duurzame ontwikkeling van een land.

Een van de belangrijkste functies van de SER is het creëren van maatschappelijk draagvlak voor het regeringsbeleid. Dat is mogelijk door in tripartiete vorm, werkgeversvertegenwoordiging, werknemersvertegenwoordiging en onafhankelijke leden, te discussiëren over beleidsvoornemens op sociaal en economisch terrein en daarover gevraagd of ongevraagd advies uit te brengen. De standpunten van de belangrijkste

gelederen in de Curaçaose maatschappij zijn dan ook vertegenwoordigd in de adviezen van de SER.

Adviezen van de SER kunnen onder meer ook bijdragen aan de maatschappelijke consensus over diverse lokale onderwerpen op sociaaleconomisch terrein, waarbij het brede welvaartsbegrip als richtsnoer geldt. In dit brede welvaartsbegrip gaat het niet alleen om materiële vooruitgang, maar ook om aspecten van sociaal welzijn en een goede kwaliteit van de leefomgeving.

- Vervullen forumfunctie

De SER biedt de sociale partners een platform c.q. een forum, om overleg te voeren over zaken die werknemers en werkgevers aangaan. Met dit overleg kan een klimaat worden gecreëerd waarbij door sociale partners, een gezamenlijke strategie wordt ingezet op duurzame sociale en economische ontwikkeling

- Werkwijze SER

Voor het creëren van draagvlak voor het te voeren beleid zijn solidariteit en de wil tot samenwerking van groot belang. Investing in de sociale dialoog, het creëren van maatschappelijk draagvlak en daarmee consistent beleid middels gezamenlijk overleg en het sluiten van compromissen dient dan ook prioriteit te hebben. Aan deze taak dient verder inhoud te worden gegeven.

De SER is tevens voornemens om meer advies op eigen initiatief te gaan uitbrengen. Dit geldt met name voor die sociaaleconomische gebieden, waarvoor speciale aandacht wordt gevraagd vanuit de gemeenschap.

In dit kader zal de SER, de Regering, maar ook andere stakeholders benaderen met als doel ten eerste het sociaaleconomische beleid te expliciteren en trachten een bijdrage te leveren aan maatschappelijke consensus over nationale en internationale onderwerpen op sociaal economisch terrein.

- Openbaarheid inzake werkzaamheden en adviezen van de SER

De SER gaat meer openbaarheid betrachten inzake haar werkzaamheden en adviezen. Middels haar website zal de SER de agenda van de diverse plenaire vergaderingen aangeven en zal voor wat betreft haar adviezen gestreefd worden naar de plaatsing hiervan op de website gelijk met de aanbidding van betreffend advies aan de Regering.

De ontsluiting van de adviezen van de SER en de convenanten van het CGOA behoeven ook prioriteit in het komend begrotingsjaar.

Hiertoe zal een plan van aanpak opgesteld worden teneinde dit proces op effectieve en efficiënte wijze uit te voeren.

Een wijziging van de Landsverordening Sociaal Economische Raad en de Landsverordening Openbaarheid van bestuur is in deze vereist.

- Internationale contacten en lidmaatschappen

De SER is tevens lid van 2 internationale organisaties die zoveel mogelijk economische raden en vergelijkbare instituten vertegenwoordigd. Dit zijn de:

- International Association of Economic and Social Councils and Similar Institutions (AICESIS) met jaarlijkse basis contributie van 2000 euro (wordt binnenkort wederom verhoogd) en de
- “United Nations Department of Economic and Social Affairs (UNDESA) met haar “Division of Public Administration and Development Management (DPADM)”.

Elk jaar worden vanuit bovenstaande organisaties een aantal belangrijke bijeenkomsten georganiseerd waarbij de jaarlijkse algemene vergadering van de AIECESIS als de meest belangrijkste kan worden aangemerkt.

Aan deze organisaties is een jaarlijkse contributie verschuldigd.

De SER onderhoudt nauwe contacten met SER Nederland waarbij een in 1997 getekend samenwerkingsverklaring nog altijd de basis vormt voor goede contacten en samenwerking. De contacten met de SER Aruba en de SER Suriname dienen verder gestalte te krijgen. Zo zullen tevens contacten met de SER Sint Maarten en soortgelijke organisaties op de BES –eilanden aangehaald worden zodra deze operationeel zijn. Daarnaast is het zaak om ook contacten aan te halen met vergelijkbare organisaties in het Caribische gebied.

Tijdens een werkbezoek van de Voorzitter van de SER Nederland in april 2011, heeft de SER een aanvang gemaakt met het vormgeven van een koninkrijksvisie voor zover deze de sociaal economische aangelegenheden aangaat. Tijdens een minisymposium waarbij naast SER Curaçao en SER Nederland ook aanwezig waren de SER Aruba en vertegenwoordigers van Sint Maarten en Bonaire is positief hierop gereageerd.

De aanwezigen op het minisymposium hebben aangegeven dat een koninkrijksvisie inzake sociaaleconomische aangelegenheden zeker welkom is en dat verder gewerkt moet worden aan de realisering hiervan. Het Secretariaat van de SER Curaçao, initiatiefnemer van het minisymposium, is aangewezen om als trekker in deze te fungeren.

Diverse nader te bepalen onderwerpen op sociaal economisch gebied zullen tevens ook onderwerp van discussie zijn tijdens de jaarlijkse of tweejaarlijkse ontmoetingen van de “SER-organen” binnen het Koninkrijk.

Uitvoering Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken(GOA)

Bij Landsverordening van de 21ste augustus 2008 houdende regels met betrekking tot de structuur van het overleg inzake aangelegenheden van algemeen belang betreffende de rechtstoestand van ambtenaren is de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (P.B. 2008, no. 70) vastgesteld.

In het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken wordt overleg gevoerd inzake alle aangelegenheden van algemeen belang voor de rechtstoestand van het overheidspersoneel, met inbegrip van de algemene regels volgens welke het personeelsbeleid zal worden gevoerd.

De wijze van toepassing c.q. uitvoering van de Landsverordening Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken binnen het land Curaçao dient nader uitgewerkt te worden. Deze uitwerking dient naast een aantal zaken, in ieder geval de criteria van participatie van representatieve organisaties in de Centrale Commissie van Vakbonden en het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken vast te leggen.

In het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken dient ook geïnvesteerd te worden in het leervermogen van de eigen organisatie. Dit zal met name geschieden Door middel van het beschikbaar stellen van faciliteiten voor organisaties die toegelaten worden tot de Centrale Commissie maar ook voor andere actoren c.q. partijen binnen het overleg.

Reden waarom onder andere een substantieel bedrag is opgenomen op de post subsidie non-profit instellingen.

Secretariaat SER/GOA

Het Secretariaat van de SER en het CGOA SER heeft o.a. tot taak, het voorbereiden van de adviesverzoeken, het vastleggen van de vergaderingen van

de Sociaal Economische Raad (SER), de Centrale Commissie van Vakbonden (CCvV), het Centraal Georganiseerd Overleg in Ambtenarenzaken (CGOA) maar ook voor de advies- en arbitragecommissie indien deze commissie dit ook wenst, alsmede het opstellen van de betreffende adviezen, convenanten, rapporten en standpunten.

De Directeur van het Bureau Secretariaatvoering SER/ROA/GOA is tevens de Secretaris van de SER en de Secretaris van het CGOA.

- Aantrekken nieuw personeel en verschuivingen binnen het personeelsbestand

De uitbreiding van de werkzaamheden van het Secretariaat evenals de wijze van advisering door de SER als het overlegkarakter binnen het CGOA noopt tot een nadere wijziging van de formatie en samenstelling van het personeel. Het werven van personeel met een wetenschappelijk achtergrond op sociaal economisch gebied is imperatief.

e. Vacaturestop

Gezien de precaire financiële situatie bestaat voor het jaar 2012 een vacaturestop. Het is voor de Raad niet duidelijk of deze vacaturestop voor het jaar 2013 zal worden gehandhaafd. Voor de Sociaal-Economische Raad (hierna: de SER) is, zoals aangegeven op pagina 14 van de Algemene Beschouwingen (tweede tekstblok), het werven van personeel met een wetenschappelijk achtergrond op sociaaleconomisch gebied imperatief. De Raad kan uit de gegeven toelichting niet opmaken of een en ander binnen de bestaande formatie past en of op de ontwerpbegroting 2013 voldoende gelden hiervoor zijn gereserveerd.

De Raad van Advies adviseert de regering de Algemene Beschouwingen aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat in de begroting van zal de de Sociaal-Economische Raad al rekening is gehouden met de invulling van de vacature. De Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aanpassen.

- Investeren in het personeel / Opleiding en trainingen

Voor zowel de SER als de GOA is een jaarplanning opgesteld die gestaag wordt uitgevoerd.

De kwalitatieve en kwantitatieve verbreding van de taakstelling van de SER en het CGOA brengen met zich mee dat ook geïnvesteerd moet worden in het leervermogen van de eigen organisatie.

Voor een meer effectieve maar ook hoger niveau van de uitvoering van haar taken dient het Bureau meer te gaan investeren in het personeel en de organisatie. Zo zal veel meer geïnvesteerd moeten worden in inhoudelijke cursussen en stages en het bijwonen van seminars en andere leerzame bijeenkomsten op Curaçao maar ook in het buitenland voor het personeel dat het inhoudelijke werk verricht. Investerings in vakgerichte tijdschriften en ander specifieke literatuur is ook imperatief.

- Huisvesting

Het ligt in de bedoeling dat het gebouw van de SER dat in een deplorabele toestand verkeert wordt opgeknapt. Het ligt in de bedoeling dat de SER en het Secretariaat dan ook tijdelijk zal verhuizen naar een andere pand teneinde de verbouwingen aan het huidige pand te kunnen doen plaatsvinden.

De nieuwe huisvesting alsook het interieur van het gerenoveerde kantoor dient te voldoen aan de moderne eisen ter uitoefening van de taakstelling en werkzaamheden van de SER en de eisen voortvloeiende uit de arbo-wetgeving. Daarnaast is het niet uitgesloten dat na de opknopbeurt de huur ook verhoogd zal worden.

Ombudsman

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.587.300	1.519.200	1.526.700	1.538.600
Programmakosten	41.400	8.300	8.300	8.300
Totaal	1.628.700	1.527.500	1.535.000	1.546.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	103.500	93.500	93.500	93.500
Programmakosten				
Totaal	103.500	93.500	93.500	93.500

De kerntaak van de ombudsman bestaat uit het naar aanleiding van een klacht onderzoeken en toetsen of een bepaalde gedraging van de landelijke bestuursorganen aan de geldende behoorlijkheidseisen voldoet, teneinde daarover een oordeel, of anders een conclusie en/of aanbevelingen te geven. Ook kan de ombudsman interveniëren en bemiddelen om tot oplossingen te komen. Deze taak oefent hij uit in het kader van verschaffing van aanvullende rechtsbescherming aan de burger tegen onbehoorlijke gedragingen van de overheid.

Ook bestaat de kerntaak van de ombudsman uit het leveren van bijdragen aan de bevordering van deugdelijkheid van openbaar bestuur. Voorts dient hij te fungeren als een meldpunt voor fraude en corruptie in de openbare bestuurssector.

Het beleid ten aanzien van het ombudsmaninstituut is nog steeds gericht op het uitgroeien tot een instituut dat, mede vanwege zijn positieve invloed op de kwaliteitsverbetering van het bestuur, het vertrouwen geniet van de samenleving en daadwerkelijk kan rekenen op een constructieve relatie met de overheid. Deze doelstelling kan alleen bereikt worden wanneer het bureau voor al haar functies over deskundige krachten beschikt.

Curaçao als centrum voor professionalisering van de ombudsmannen en hun functionarissen

Teneinde dit streven te realiseren heeft de ombudsman een samenwerkingsovereenkomst gesloten met de Caribbean International University (CIU). De regering heeft haar volledige ondersteuning gegeven aan deze samenwerking. Curaçao was aan het begin van de vorige eeuw bekend om de kwaliteit van haar opleidingen. Studenten van de omliggende Zuid Amerikaanse landen werden door hun vermogende ouders naar Curaçao gestuurd om hier te worden opgeleid.

Door de samenwerking met CIU wordt gestreefd om Curaçao tot een centrum te maken waar ombudsmannen in de regio en de functionarissen van hun bureaus, zich op academisch niveau verder kunnen ontwikkelen op de gebieden die relevant zijn voor een optimale uitoefening van hun functie.

Deze optimalisering zal plaatsvinden door het organiseren van een jaarlijkse conferentie voor ombudsmannen van de regio op Curaçao. Tevens zal CIU twee keer per jaar academische opleidingen speciaal gericht op de opleidingsbehoeftes van de ombudsmannen verzorgen. De lokale opleidingen

garanderen dat ook de lokale ombudsman en haar medewerkers jaarlijks hun kennis hier te lande zelf op kunnen blijven vergroten.

De bedoeling is om in vijf jaar tijd voldoende bekendheid te verwerven voor de jaarlijkse conferenties dat met behulp van donaties en een vaste bijdrage van CIU voldoende inkomsten zal genereren waardoor een bijdrage van de begroting van de ombudsman niet langer noodzakelijk zal zijn.

Tijdens de jaarlijkse conferenties zal de opleiding behoeftes worden vastgesteld waarna CIU ervoor zal zorgen dat het volgende academische jaar de overeengekomen opleidingen kunnen worden aangeboden.

Functie 11 Rechtswezen – Beleidsveld: Gemeenschappelijke Hof van Justitie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	256.600	256.600	256.600	256.600
Programmakosten	12.020.100	11.774.800	11.652.200	11.406.900
Totaal	12.276.700	12.031.400	11.908.800	11.663.500
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Het Gemeenschappelijke Hof van Justitie is een zelfstandig orgaan dat diensten verleent aan de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten, en aan de BES-eilanden.

Functie 11 Rechtswezen – Beleidsveld: Raad voor de Rechtshandhaving

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	792.300	776.100	768.000	751.900
Totaal	792.300	776.100	768.000	751.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De Raad voor de Rechtshandhaving is een zelfstandig orgaan dat diensten verleent aan de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten, en aan de BES-eilanden.

Functie 11 Rechtswezen

Volgens de Raad van Advies zijn de ramingen in de tabel “Functie 11 Rechtswezen – Beleidsveld: Raad voor de Rechtshandhaving” (pagina 17 van de Algemene Beschouwingen) niet toegelicht. Het enkel vermelden dat de Raad voor de Rechtshandhaving een zelfstandig orgaan is dat diensten verleent aan de landen Aruba, Curaçao en Sint Maarten, en aan de BES-eilanden, is naar de mening van de Raad niet voldoende.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen een toelichting te geven op het substantieel bedrag dat op functie 11 is gebudgetteerd.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Functie 14 Defensie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	8.616.000	8.715.300	8.792.200	8.908.800
Programmakosten				
Totaal	8.616.000	8.715.300	8.792.200	8.908.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De lasten in deze functie betreffen personeelslasten. Deze lasten worden teruggevorderd van de Staat der Nederlanden.

MINISTERIE VAN ALGEMENE ZAKEN

Tot het Ministerie van Algemene Zaken behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Algemene Zaken
- Kabinet Minister van Algemene Zaken
- Secretariaat Raad van Ministers
- Beleidscoördinatie
- Kabinet Gevolmachtigde Minister
- Secretaris Generaal Algemene Zaken
- Ministeriële Staf
- Directie Buitenlandse Betrekkingen (Beleidsorganisatie Algemene Zaken)
- Directie Communicatie en Voorlichting
- Wetgeving en Juridische Zaken
- Constitutionele Zaken en Koninkrijksrelaties
- Overige Uitgaven Algemeen Bestuur
- Plan Nashonal pa Desaroyá Bario
- Vrijwilligers Korps Curacao
- Veiligheidsdienst Curacao

Missie

Het Ministerie van Algemene Zaken draagt zorg voor de kwaliteit van de rechtstaat, optimale interne- en externe communicatie, duurzame koninkrijksrelaties en buitenlandse betrekkingen, en versterking van de nationale identiteit.

Het ministerie wil dit realiseren door:

- Het bevorderen van synergie tussen de ministeries
- De uitwisseling van informatie binnen de overheid en naar buiten toe optimaal te verzorgen;
- Realisatie van de kwaliteit van de rechtstaat door goede regelgeving en hoogwaardige advisering;
- Naleven van gemaakte afspraken, actief lobbyen en deelname aan internationale overlegactiviteiten;

- Vertegenwoordigen van het Land Curaçao binnen het Koninkrijk, regionaal en internationaal.

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het Ministerie van Algemene Zaken zijn:

01 Bestuursorganen

03 Algemeen beheer algemene zaken

Bevorderen van het algemeen beleid

- de zorg voor het algemeen regeringsbeleid;
- de zorg voor de algemene voorlichting, waaronder het communicatiebeleid en de openbaarheid van bestuur;
- de zorg voor de wet- en regelgeving;
- de coördinatie van aangelegenheden die meer dan één Ministerie raken.

Vertegenwoordiging in het buitenland

- de zorg voor internationale en regionale zaken;
- de zorg voor Koninkrijkszaken;
- Vertegenwoordiging in Nederland.

07 Overige Algemene Zaken

Hiervoor zijn de volgende middelen per functie gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen	728.600	710.400	711.500	713.600
03. Algemeen beheer Algemene Zaken	27.460.600	26.502.400	26.621.300	26.791.100
07. Overige Algemene Zaken	17.506.000	18.099.300	18.522.500	18.847.400
Totaal	45.695.200	45.312.100	45.855.300	46.352.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen	-	-	-	-
03. Algemeen beheer Algemene Zaken	2.670.000	2.670.000	2.670.000	2.670.000
07. Overige Algemene Zaken	15.000	15.000	15.000	15.000
Totaal	2.685.000	2.685.000	2.685.000	2.685.000

Hierna wordt de begroting per functie toegelicht.

Functie 01. Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	728.600	710.400	711.500	713.600
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	728.600	710.400	711.500	713.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister van Algemene Zaken.

De beleidsmatige uitgaven op deze begrotingspost betreffen de uitgaven ten behoeve van rampenbestrijding die centraal in deze functie zijn samengebracht. De minister van Algemene Zaken is voorzitter van het rampenteam dat in actie komt in geval zich een ramp voordoet.

Om het effectief functioneren te waarborgen zijn de beschikbare fondsen voor het operationeel houden en het updaten van de werkwijze van de rampenstaf centraal samengebracht. In internationaal verband wordt gewerkt aan continue updating van de procedures en aan verdere training en kennisuitwisseling om het optimaal functioneren van de rampenstaf te kunnen waarborgen.

Functie 03. Algemeen beheer Algemene Zaken

Deze functie kent de hiernavolgende zorggebieden:

Zorg voor het algemeen regeringsbeleid van het Land

Coördinatie van aangelegenheden die meer dan één Ministerie raken.

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.608.200	13.380.600	13.442.900	13.540.100
Programmakosten	1.364.800	1.174.400	1.163.400	1.141.500
Totaal	14.973.000	14.555.000	14.606.300	14.681.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.605.000	2.605.000	2.605.000	2.605.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	2.605.000	2.605.000	2.605.000	2.605.000

Onder de functie Algemeen Beheer vallen het Kabinet van de Minister van Algemene Zaken, het Secretariaat Raad van Ministers, de Beleidscoördinatie, de Secretaris-Generaal Algemene Zaken, de Ministeriële Staf, Veiligheidsdienst Curaçao en de Directie Buitenlandse Betrekkingen (Beleidsorganisatie Algemene Zaken).

Het Kabinet van de Minister biedt operationele ondersteuning en advies aan de Minister van Algemene Zaken. Naast de vaste ondersteunende medewerkers kan de minister extern advies inwinnen op specifieke terreinen.

Het Secretariaat van de Raad van Ministers ondersteunt de Raad bij het voorbereiden en organiseren van de vergaderingen van de Raad en het voorbereiden en documenteren van de besluitvorming door de Raad. Er wordt gewerkt aan het voortdurend optimaliseren van de werkprocedures en werkprocessen.

De Beleidscoördinatie vervult een centrale coördinerende rol ten behoeve van de beleidsdirecties van alle ministeries. Vanuit deze functie worden de strategische lijnen van het beleid bewaakt en wordt de voortgang gemeten. Daarvoor worden indicatoren en methodieken ontwikkeld om de vooruitgang op de strategische beleidsdoelstellingen te kunnen monitoren en de realisering ervan effectief te kunnen aansturen.

De Ministeriële staf verleent aan het ministerie als geheel algemeen ondersteunende en adviserende diensten met name op kerntaken rondom onder meer IT, HR, en Financiën.

Zorg voor internationale en regionale zaken

De Directie Buitenlandse Betrekkingen (Beleidsorganisatie Algemene Zaken) is in 2012 teruggekeerd naar Fort Amsterdam. De directie heeft na de schade door tropische storm Tomas in november 2010 tijdelijk een ander onderkomen moeten zoeken vanwege de schade veroorzaakt door de aanhoudende regen en de bouwvallige staat van de noordvleugel in Fort Amsterdam als gevolg van het langdurige achterstallig onderhoud. De renovatie van de noordvleugel is ter hand genomen en de benedenverdieping is nu ingericht en in gebruik genomen. De bovenste verdiepingen zijn tevens casco gerenoveerd, maar de

technische en functionele (her)inrichting dienen nog plaats te vinden zodra daarvoor de fondsen beschikbaar zijn. Als de gehele Noordvleugel gebruiksklaar is, kunnen alle afdelingen van AZ worden samengebracht in Fort Amsterdam en kan externe huur worden afgestoten.

De directie is in juni 2011 een inhoudelijke en organisatorische reorganisatie gestart waaruit is gebleken dat de organisatie - die integraal is overgenomen van de Nederlandse Antillen - niet is toegesneden op de intensivering van taken na het ontstaan van Curaçao als land. Onder leiding van een tijdelijke changemanager zijn nieuwe lijnen uitgezet. In 2012 is de nieuwe directeur aangetreden die de veranderingen binnen de directie verder moet verwezenlijken en begeleiden.

Wat de vertegenwoordiging van Curaçao op diplomatieke posten van het Koninkrijk betreft heeft een herijking plaatsgevonden om tegemoet te komen aan de beleidsdoelstellingen om tot nauwere banden en samenwerking met de regio te komen. Ook wordt plaatsing buiten de regio niet uitgesloten, met name in het kader van de belangenbehartiging onder het chapeau "landen en gebieden overzee" en de samenwerking met de Europese Unie.

In het kader van de buitenlandse belangenbehartiging zal in overleg met Nederland onder meer aandacht worden geschonken aan publieke en economische diplomatie, waarbij de economische belangen van Curaçao een prominente rol spelen in de diplomatieke betrekkingen. In 2013 moet de plaatsing van vertegenwoordigers op de Koninkrijksposten worden afgerond. Het regionale netwerk zal dan bestaan uit een combinatie van eigen medewerkers die op de posten worden geplaatst, maar ook uit vertegenwoordigers die namens Curaçao en vanuit hun reeds bestaande netwerken de buitenlandse belangen van Curaçao zullen behartigen.

Op het vlak van de regionale en internationale organisaties wordt ook in 2013 aandacht geschonken aan het faciliteren en vormgeven van het lidmaatschap van het Curaçao bij de onderscheiden organisaties, hierbij nadrukkelijk met het onderhouden van de politieke netwerken zowel bi-lateraal als regionaal in gedachten.

Voor wat betreft de internationale verdragen en juridische aangelegenheden blijven de prioriteiten: afhandeling van alle

verdragen die voor de Nederlandse Antillen golden en die nu naar Curaçao zijn overgeheveld, advisering en coördinatie van het Curaçaose verdragstraject, mensenrechtenrapportages, de operationalisering van een Mensenrechten Instituut waartoe in 2012 is besloten, jaarlijkse verdragenoverleg met de Koninkrijkspartners en BOBB-overleg (beleidsoverleg buitenlandse betrekkingen) op Koninkrijksniveau.

Gezien de harmonisatie en de daarmee gepaard gaande mandatering van visumverstrekking aan de Koninkrijksambassades is het belangrijk om een goed evenwicht te bewerkstelligen tussen de economische belangen van Curaçao en de veiligheid van het Koninkrijk. De evaluatie van het visumbeleid zal inhouden de voortzetting van de werkprocedures door de Koninkrijksambassades, voor wat betreft afgifte van het Caribisch visum. De resultaten worden gebruikt voor de verdere verfijning en op maat snijden van de instructies in het Handboek Visumverstrekking.

De belangrijkste werkzaamheden op protocollair gebied zullen zijn:

- Het werken aan een nieuwe opzet van de protocoltaken n.a.v. de overname van de binnenlandse en koninkrijksprotocol taken van de voormalige RVD. Hierin was in het Businessplan van het ministerie niet voorzien, hetgeen een formatie uitbreiding vergt.
- De coördinatie van, en bijstand verlenen bij, bezoeken aan ons land van zowel Koninklijke delegaties, Nederlandse en buitenlandse dignitarissen en hoog ambtelijke functionarissen, alsook aan eigen bewindslieden in geval van buitenlandse werkbezoeken;
- Ondersteuning in de vorm van bemiddeling, advisering en voorlichting bij uiteenlopende evenementen;
- De dienstverlening ten gevolge van de implementatie van de verdragen die betrekking hebben op het diplomatieke en consulaire verkeer.

Zorg voor de algemene voorlichting, waaronder het communicatiebeleid en de openbaarheid van bestuur

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.261.700	2.181.300	2.168.100	2.180.500
Programmakosten	3.300	700	700	700
Totaal	2.265.000	2.161.700	2.168.800	2.181.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	25.000	25.000	25.000	25.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	25.000	25.000	25.000	25.000

Onderdeel van de begroting van het Ministerie van Algemene Zaken is Communicatie & Voorlichting, dat oorspronkelijk viel als kleine afdeling onder de sector Algemene Zaken, maar vanwege de regeringsbrede taken en verantwoordelijkheden omgevormd is in een Directie Communicatie & Voorlichting met een aangepaste organisatie en formatie.

In 2012 is qua structuur en voorzieningen de basis gelegd voor het functioneren van de directie als adviserend en uitvoerend orgaan op het gebied van interne en externe communicatie voor de regering.

Nu de voorzieningen operationeel zijn en de diverse beleidsdocumenten geaccordeerd zijn, wordt in 2013 de nadruk ingezet op het operationaliseren van interactieve (o.a. digitale) communicatie, structurele voorlichting over beleid, en het uitwerken van campagnes op thema's.

Natievorming was aanvankelijk onderdeel van Koninkijksrelaties en Constitutionale Zaken in de Sector Algemene Zaken, maar het had daarmee weinig raakvlakken. Het is daarom geïncorporeerd in de Directie Communicatie en Voorlichting die natievorming nu als specifieke taak heeft.

In 2013 zal met gebruikmaking van de bestaande communicatiekanalen en door middel van enkele specifieke projecten (mede in het kader van het Jaar van Tula) invulling worden gegeven aan deze taak.

Zorg voor de wet- en regelgeving

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	5.453.700	5.158.900	5.198.300	5.255.200
Programmakosten	442.200	92.100	92.000	92.000
Totaal	5.595.900	5.251.000	5.290.300	5.347.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	40.000	40.000	40.000	40.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	40.000	40.000	40.000	40.000

Wetgeving en Juridische Zaken heeft een centrale juridische adviseringsfunctie en dat manifesteert zich doorgaans in de vorm van dagelijks advieswerk (mondeling en schriftelijk) betreffende uiteenlopende dossiers en deelname in diverse commissies/werkgroepen en projectorganisaties.

Het aandachtsgebied kan worden opgedeeld in zes gebieden, te weten:

- publiekrecht
- civielrecht
- wetgeving
- rechtszaken
- bezwaarschriften
- vergunningen

In 2012 is de voormalige eilandelijke afdeling AJZ fysiek samengevoegd met WJZ in Fort Amsterdam. In 2013 zal deze fusie veel aandacht vergen qua het bijeenbrengen van werkprocedures en cultuur. Tevens wordt gewerkt aan het digitaal toegankelijk maken van de Curaçaose wetgeving door samenwerking met Nederlandse instanties.

Zorg voor Koninkrijkszaken en Constitutionele Zaken

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	184.900	184.700	187.100	190.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	184.900	184.700	187.100	190.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De organisatie Koninkrijksrelaties en Constitutionele Zaken is in 2012 geoperationaliseerd en houdt zich bezig met aangelegenheden op het gebied

van de relaties binnen het Koninkrijk en constitutionale aangelegheden. Vanuit deze afdeling worden onder meer de trajecten die zijn gestart in de Koninkrijksconferentie gecoördineerd. Qua Koninkrijksrelaties is er ook in 2013 aandacht voor de voorbereiding van de jaarlijkse Koninkrijksconferentie, en de follow up m.b.t. de ingestelde werkgroepen. Tevens is er aandacht voor de samenwerking met Aruba en Sint Maarten op grond van de Verklaring van Arikok.

Vertegenwoordiging in Nederland

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	4.343.600	4.286.200	4.305.000	4.327.300
Programmakosten	98.200	63.800	63.800	63.800
Totaal	4.441.800	4.350.000	4.368.800	4.391.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie betreft de lasten van het Kabinet van de Gevolmachtigde Minister in Den Haag. In 2012 heeft er een nulmeting plaatsgevonden die de noodzaak heeft aangetoond tot een herorientatie van taken en aanpassing van de werkwijze en procedures. Het Curaçaohuis moet – naast de kerntaken - meer worden ontwikkeld tot een centraal punt voor Curaçaose organisaties in Nederland en een portaal naar Curaçao voor zowel Curaçaose studenten, remigranten, investeerders als toeristen. De huisvesting is aan evaluatie onderhevig gezien de hoge kosten voor onderhoud.

Functie 07. Overige Algemene Zaken

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.941.800	1.942.700	1.969.700	2.002.300
Programmakosten	15.564.200	16.156.600	16.552.800	16.845.100
Totaal	17.506.000	18.099.300	18.522.500	18.847.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	15.000	15.000	15.000	15.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	15.000	15.000	15.000	15.000

Deze functie heeft onder meer betrekking op de pensioenuitkeringen van ex-gezagdragers en uitkeringen bij wijze van pensioen. Tevens wordt voorzien in algemene uitgaven ten behoeve van het ministerie.

Verder wordt aandacht besteedt aan de volgende aandachtsgebieden:

Plan Nashonal pa Desaroyá Bario

Het programmabureau Plan Nashonal pa Desaroyá Bario ressorteert sinds juni 2011 onder het Ministerie van Algemene Zaken. De Minister-President is de voorzitter van de Ministeriële Stuurgroep die verder bestaat uit de ministers van SOAW, OCWS, VVRP en GMN.

De financiering van de operationele kosten van dit programmabureau worden uit de bestaande middelen budget neutraal bijeengebracht door het ministerie van AZ en bijdragen van andere ministeries, in de vorm van financiële middelen en/of (parttime) medewerkers.

In 2012 is aandacht besteed aan een herinrichting van het programmabureau en de opzet van een uitvoeringsorganisatie (buiten de overheid) ter coördinatie van de uitvoering van de wijkplannen.

De kosten voor de projectuitgaven ten behoeve van de wijken kennen verschillende bronnen:

- Binnen de overheid worden bestaande plannen voor onderhoud en uitvoering gedeeltelijk met prioriteit gealloceerd naar Plan Nashonal pa Desaroyá Bario
- Er wordt een Fondo di Bario opgericht die externe fondsen beheert en ter beschikking stelt voor projecten die in het kader van Plan Nashonal pa Desaroyá Bario worden uitgevoerd in de wijken. Te denken is aan EU fondsen, maar ook bijdragen uit het bedrijfsleven, service clubs, en andere organisaties.

Functie “07 Overige Algemene Zaken”

In de Algemene Beschouwingen (pagina 27) staat dat de financiering van de operationele kosten van het programmabureau Plan Nashonal pa Desaroyá

Bario uit de bestaande middelen budgetneutraal worden bijeengebracht door het Ministerie van Algemene Zaken en bijdragen van andere ministeries. De Raad is van oordeel dat de kosten gemoeid met voornoemd programmabureau direct in de ontwerpbegroting 2013 zouden moeten worden gebudgetteerd en in de toelichting inzichtelijk zouden moeten worden gemaakt.

De Raad van Advies adviseert de regering om in de memorie van toelichting duidelijk te maken wat de verwachte uitgaven en inkomsten betreffende het programmabureau Plan Nashonal pa Desaroyá Bario zijn en deze in de ontwerpbegroting 2013 specifiek op te nemen.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Veiligheidsdienst Curacao

De Veiligheidsdienst Curacao heeft een reorganisatie ondergaan op grond van het aangepaste Businessplan voor deze dienst. In 2013 zal de dienst in de nieuwe opzet operationeel zijn en daarmee voldoen aan de wettelijke vereisten en aan internationale eisen die gesteld worden aan veiligheidsdiensten.

MINISTERIE VAN BESTUUR, PLANNING EN DIENSTVERLENING

Tot het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening
- Kabinet Minister van Bestuur, Planning en Dienstverlening
- Secretaris Generaal Bestuur, Planning en Dienstverlening
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Human Resources & Organisatie
- Beleidsorganisatie Bestuur, Planning en Dienstverlening
- UO Publieke Zaken
- UO Vergunningloket
- UO Nationaal Archief
- Shared Service Organisatie
- Pensioenen
- Centraal Bureau voor Statistiek
- Erediensten
- FZOG

Missie

Het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening (BPD) behelst een diversiteit aan beleidsvelden. Het ministerie heeft een uitgebreide missie, waarop integraal wordt ingegaan.

Het ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening neemt een leidende rol in het realiseren en waarborgen van goed functionerend openbaar bestuur. Daartoe ontwikkelt en onderhoudt het ministerie een strategisch, integraal lange termijn Masterplan, waarmee een duurzame ontwikkeling van het land beoogd wordt. Het plan is gestoeld op objectieve, wetenschappelijk doorberekende data en scenario's en heeft een breed maatschappelijk draagvlak. Met het Masterplan wint het openbaar bestuur aan consistentie en continuïteit en dus effectiviteit van het overheidsbeleid. Het ministerie geeft vorm aan informatievoorziening, gebaseerd op moderne standaarden en draagt zorg voor dat overheidsinformatie te allen tijde betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk, authentiek en volledig is. Het ministerie besteedt verder speciale

aandacht aan informatietechnologie als *facilitator* van een duurzame ontwikkeling.

Het ministerie versterkt dit verder door te waarborgen dat het land Curaçao te allen tijde, ten behoeve van de gemeenschap, toegankelijk tevens objectieve basis- en statistische informatie produceert die voldoet aan internationale standaarden.

Efficiëntie en effectiviteit in het hele ambtelijk apparaat: dit ministerie heeft hierin een coördinerende rol tussen de ministeries. Het ministerie ontwikkelt een modern informatiebeleid voor het apparaat, ten einde het verlenen van administratieve en ondersteunende taken te bevorderen.

Het openbaar bestuur is voor de burger het meest zichtbaar, waar de overheid een loketfunctie vervult. Het ministerie heeft daarom een actieve rol in het verhogen van dienstverlening door centralisatie van die loketfunctie voor een aantal gebieden. Het “overheidsloket” is goed bereikbaar, klantvriendelijk en geeft begrijpelijke voorlichting over de producten. Een snelle en adequate behandeling wordt bevorderd door een proactieve samenwerkingsgerichte benadering met korte lijnen naar de *backoffice*.

Het ministerie neemt het initiatief om te komen tot een apparaat waar de juiste ambtenaren op de juiste plek zitten. De juiste ambtenaar is op grond van zijn/haar kwaliteiten benoemd, integer en ontwikkelt zich voortdurend verder. De juiste plek betekent een organisatie die zich kenmerkt door duidelijk vastgestelde taakgebieden en bevoegdheden, waar “accountability” is, maar die tegelijkertijd ook samenwerking en mobiliteit bevordert.

Dit ministerie draagt tenslotte bij aan een betere prijs/kwaliteit verhouding in de overheidsbrede bedrijfsvoeringprocessen, door innovatie te koppelen aan een homogene aanpak. Schaalvoordelen en meer professionaliteit komen tot uitdrukking in interne dienstverlening op hoog niveau richting de andere ministeries.

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het ministerie zijn:

01 Bestuursorganen

04 Algemeen beheer, bestuur, planning en dienstverlening

Statuut en democratie

de zorg voor het binnenlands bestuur

de zorg voor de kwaliteit van het bestuur, planning en dienstverlening

Personele, Innovatieve- en informatiebeleid openbare sector

de zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende personeel-, ICT-beleid en de organisatie ontwikkeling bij de landsoverheid

Dienstverlenende overheid

de zorg voor de publieke zaken

de zorg voor vergunningen

Nationaal Archief

de zorg voor de nationale archieven

Shared Service Organisatie

05 Wachtgeld en pensioenen

Zorg voor pensioenen

06 Statistiek

Centraal Bureau voor Statistiek

08 Overige Bestuur planning en Dienstverlening

de zorg voor Geestelijken

de zorg voor gepensioneerden

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	399.100	399.500	400.700	402.700
04 Algemeen beheer, bestuur, planning en dienstverlening	62.526.000	58.417.400	58.773.300	59.267.400
05 Wachtgeld en pensioenen	123.130.300	125.694.600	127.151.600	128.342.700
06 Statistiek	3.525.700	3.534.500	3.560.600	3.599.700
08 Overige bestuur, planning, en dienstverlening	7.357.800	3.639.000	3.648.900	3.667.200
Totaal	196.938.900	191.685.000	193.535.100	195.279.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
04 Algemeen beheer, bestuur, planning en dienstverlening	-	-	-	-
05 Wachtgeld en pensioenen	-	-	-	-
06 Statistiek	-	-	-	-
08 Overige bestuur, planning, en dienstverlening	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Hieronder wordt de begroting per functie toegelicht.

Beleidsuitdagingen van het Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening

Op pagina 35, eerste tekstblok, van de Algemene Beschouwingen staat dat de ontwikkeling en de gefaseerde implementatie van het Vergunningenloket de grootste beleidsuitdaging is binnen het beleidsdomein Publieke Dienstverlening. Verder zijn er andere beleidsuitdagingen in het hoofdstuk Ministerie van Bestuur, Planning en Dienstverlening van de Algemene Beschouwingen opgesomd (pagina 37, eerste tekstblok onder "Beleidsuitdagingen") en worden ook doelen genoemd die het Centraal Bureau voor de Statistiek nastreeft tussen 2012 en 2015 (Algemene Beschouwingen, pagina 39, laatste tekstblok). In deze gevallen constateert de Raad dat in de memorie van toelichting op de bij de Staten ingediende ontwerp-begroting van Curaçao voor het dienstjaar 2012 (Zitting 2011 – 2012-007) exact dezelfde tekst staat. (Zie pagina 67, derde tekstblok, en pagina's 69 e.v. van de Algemene Beschouwingen.) De aangehaalde voorbeelden zouden de (ongewenste) indruk kunnen wekken dat de toelichting op de ontwerp-begroting 2013 niet anders is dan een "copy-paste" van de toelichting bij de Begroting 2012.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven welke vorderingen zijn geboekt in het afgelopen jaar en welke stappen genomen moeten worden om de beleidsdoelen te realiseren.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	396.500	399.000	400.200	402.200
Programmakosten	2.600	500	500	500
Totaal	399.100	399.500	400.700	402.700
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de minister.

Functie 04 Algemeen beheer Bestuur, Planning en Dienstverlening

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	58.931.700	56.636.800	57.006.600	57.528.400
Programmakosten	3.594.300	1.780.600	1.766.700	1.739.000
Totaal	62.526.000	58.417.400	58.773.300	59.267.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Onder deze functie vallen de volgende zorggebieden:

Zorg voor het binnenlands bestuur en de kwaliteit van het bestuur, planning en dienstverlening

De strategische doelstellingen op dit terrein zijn:

- Het ontwikkelen en onderhouden van een lange termijn *Masterplan* met een breed maatschappelijk draagvlak;
- Bijdragen aan de reguliere beleidscyclus en het bewerkstelligen van een overlegplatform samen met de andere *stakeholders* die binnen het apparaat actief zijn op het gebied van beleidsontwikkeling;

- Het ontwikkelen en actualiseren van een overheidsbreed informatiebeleid en informatiebeheer;
- Het vergroten van toegankelijkheid en benutting van online overheidsinformatie en diensten;
- Het bevorderen van de concurrentiepositie van Curaçao door stimuleren van het gebruik van Informatie en Communicatietechnologie (ICT) bij bedrijven, maatschappelijke organisaties en onder de bevolking en het verbeteren van de ICT vaardigheden van individuen.

Zorg voor het human resource- en organisatiebeleid

De strategische doelstellingen zijn:

- Het ontwikkelen en uitvoeren van een transparant en helder beleid om mobiliteit binnen het apparaat te bevorderen en de juiste persoon op de juiste plek te krijgen;
- Het ontwikkelen en (laten) uitvoeren van programma's, trainingen en opleidingen die een continue ontwikkeling van het ambtenarenapparaat bewerkstelligen;
- Het bevorderen van een cultuur dat zich kenmerkt door een resultaatgerichte mentaliteit, integriteit, handelen vanuit klantgerichtheid, een proactieve houding, daadkrachtig optreden, *empowerment*, *accountability*, een mentaliteit waarin *teamwork*, motivatie en leren door ontwikkeling, *coaching* en begeleiding centraal staan;
- Het introduceren van performance management, waarbij het beleid gekoppeld is aan de begroting en gebruik wordt gemaakt van moderne managementrapportages.

Zorg voor de publieke zaken

Binnen de sector Publieke Dienstverlening zal de nadruk komen te liggen op:

1. Een effectieve dienstverlening naar de samenleving toe.
2. De verbetering van de kwaliteit van het openbaar bestuur.

Om een meer dienstverlening gerichte overheidsorganisatie te ontwikkelen, zal binnen deze sector een ministerie-breed-programma moeten worden opgezet. De minister van BPD zal de algemene verantwoordelijkheid voor de kwaliteitbevordering van de dienstverlening binnen de overheid dragen, terwijl

de andere ministers de vakinhoudelijke dienstverlening gerelateerde verantwoordelijkheid voor hun desbetreffende ministeries zullen dragen. De visie ontwikkeling, coördinatie van de activiteiten met de andere ministeries en de continue bewaking van de kwaliteit betreffende de totale dienstverlening vindt binnen deze sector plaats.

Zorg voor vergunningen

Curaçao kampt al lange tijd met een enorme bureaucratie, als het om het verlenen van vergunningen gaat. Een fundamentele ingreep op dit terrein is nodig, om de dienstverlening aan het publiek drastisch te verbeteren. Dat kan door het op procesmatige en klantgerichte wijze in ontvangst nemen, administratief verwerken en doen afwikkelen van vergunningaanvragen, opdat conform vastgestelde normen wordt voorzien in de behoefte van afnemers van de publieke diensten.

De grootste beleidsuitdaging, binnen het beleidsdomein Publieke Dienstverlening, behelst de ontwikkeling en gefaseerde implementatie van het Vergunningenloket. Dit Vergunningenloket vergt een nauwe samenwerking tussen de betrokken *stakeholders* bestaande uit, enerzijds het Vergunningenloket (*front office*) en anderzijds de vakministeries die verantwoordelijk zijn voor de behandeling en verwerking van vergunningen (*back office*). Een interne *stakeholder* is de stafafdeling (permanent team) Organisatie Ontwikkeling die een adviserende rol heeft in het stroomlijnen en koppelen van de processen tussen *front* – en *back office*. Daarnaast zijn er het bedrijfsleven, de maatschappelijke organisaties en het algemeen publiek, die gebruik zullen maken van het Vergunningenloket.

Zorg voor de nationale archieven

De strategische doelstellingen op dit terrein zijn het beheer, behoud en ter beschikking stellen van de openbare (niet-vernietigbare) archieven van de overheid die ten dienste staan van het publiek, bestuur, de wetenschap en cultuur. Het Nationaal Archief houdt toezicht op het beheer van de openbaar te maken (nog te selecteren) overheidsarchieven.

In het eerste jaar van de nieuwe entiteit is er nog sprake van het “scheiden” van archief met oud briefhoofdpapier en nieuw briefhoofdpapier. Het archief

van de oude entiteiten dienen te worden “afgesloten”, apart van het nieuwe archief. Maar uitwisseling tussen de eilanden blijft noodzakelijk daar waar het gaat om de *Shared Memory*. Deze zal worden gedigitaliseerd. In eerste instantie zal dat *on demand* gebeuren. Dat wil zeggen dat wat aangevraagd wordt, gedigitaliseerd wordt.

Shared Services Organisatie

De Shared Services Organisatie is een nieuw concept binnen de ambtelijke organisatie. Het Shared Services Organisatie wordt opgezet voor de afhandeling van repeterende, administratieve processen, technische handelingen en logistieke ondersteuning waar efficiëntie-voordelen behaald kunnen worden door deze processen gezamenlijk voor meerdere ministeries te verrichten. Het betreft:

1. Personeels- en financiële administratie, waaronder het beheer van de systemen voor personeeladministratie, begroting- en financiële registratie, verplichtingen-registratie en salarisadministratie;
2. *Information Technology* helpdesk voor alle ministeries;
3. Facilitaire dienstverlening, waaronder schoonmaak, onderhoud en bodediensten;
4. Het uitvoeren van de centrale inkoop processen conform het door het ministerie van Financiën vastgestelde beleid;
5. *Document management* (postregistratie, voortgangscntrole, dossiervorming, selectie en overdracht).

De Shared Services Organisatie heeft het voortdurend verbeteren van de servicekwaliteit en het besparen van de kosten als primair doel. De invoering van de Shared Services Organisatie draagt bij aan:

- Kostenreductie door schaalvoordelen;
- Verhogen van de kwaliteit van processen door schaalvoordelen;
- Beperken van de organisatorische kwetsbaarheid door professioneel risico management toe te passen op het beheer van kritieke informatie;
- Verhogen van de professionaliteit en deskundigheid van medewerkers;
- Verhogen van de effectiviteit door ontlasten van de vakministeries;
- Een bijdrage leveren aan de verbetering van de interne dienstverlening en de dienstverlening aan de burgers, bedrijven, instellingen.

Beleidsinstrumenten

De onderkende wet- en regelgeving van toepassing op de Shared Services Organisatie zijn:

- Archieflandsverordening en Archiefbesluit (P.B. 2008, no. 7 en no. 26);
- Ministeriële Beschikking Digitaal Beheer (P.B. 2008, no. 28).

De communicatie en informatieverstrekking met betrekking tot het beleidsdomein wordt vooral gebruik gemaakt van *web-based media*, een intranet waarvan het gehele bestuurlijk- en ambtelijk apparaat gebruik maakt.

Interne en externe stakeholders

De interne *stakeholder* is het gehele bestuurlijke- en ambtelijke apparaat. Enerzijds in verband met het gebruik van de *shared services*, anderzijds in verband met het uitvoeren van inspectie en controletaken. De stafafdeling voor Organisatie Ontwikkeling zal ter bevordering van interne processen en procedures het takenpakket en de performance van de Shared Services Organisatie regelmatig evalueren.

Belangrijke externe *stakeholders* zijn de leveranciers, CORE en de Stichting Overheidsaccountant Bureau. Voor *shared services* op gebied van informatie technologie, facilitair bedrijf en inkoop, zullen standaard voorwaarden dan wel *Service Level Agreements* worden afgesloten met leveranciers.

Beleidsuitdagingen

- Het opzetten en inrichten van de Shared Services Organisatie als een nieuw en centraal punt voor het verlenen van administratieve en facilitaire/logistieke ondersteuning aan de ambtelijke organisatie is een beleidsuitdaging op zich.
- Het volledig verzorgen van *web-based* ondersteuning aan het bestuurlijk en ambtelijk apparaat, vormt eveneens een beleidsuitdaging. Het inrichten van de IT helpdesk met een helpdesksysteem en de behorende ITIL-processen dragen bij aan een adequate inrichting van de helpdesk en een optimale dienstverlening op het gebied van IT aan de organisatie.
- Het verhogen van de focus van ministeries op hun *core business*, het verlagen van de kosten, het bewaken van kwaliteit en risicomanagement en het bevorderen van efficiënte samenwerking tussen overheidsdiensten door

centraal beheer van repeterende, gezamenlijke administratieve processen en daarmee samengaande informatiesystemen;

- Het definiëren, meten en constant verbeteren van de interne dienstverlening door opstellen en naleven van prestatienormen van de dienstverlening van de Shared Services Organisatie aan de verschillende ministeries, en het institutionaliseren van terugkoppelingsmechanismen om de klanttevredenheid te meten;
- Het definiëren, meten en constant verbeteren van de dienstverlening door externe leveranciers door opstellen en controleren van prestatienormen van de dienstverlening door externen.

Funcitie 05 Wachtgelden en Pensioenen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	123.130.300	125.694.600	127.151.600	128.342.700
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	123.130.300	125.694.600	127.151.600	128.342.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Zorg voor pensioenen

Onder deze zorg wordt de duurtetoeslag verantwoord. De duurtetoeslag dient ter dekking van:

1. Het pensioenaandeel dat voortvloeit uit dat gedeelte van de indexering van het ambtenareninkomen dat tot 1994 niet in het salaris werd geïntegreerd, doch in de vorm van een duurtetoeslag werd uitgekeerd en waarover derhalve geen pensioenpremie is betaald.
2. De indexering van de pensioenuitkering gelijk aan de indexering van de ambtenarensalarissen.
3. De differentiaal in de opgebouwde pensioenrechten. De opbouw van pensioen was vroeger als volgt. Over de eerste 20 jaar werd jaarlijks 2,5% van het inkomen aan pensioen opgebouwd en over de laatste tien jaar 1 2/3%. Dit komt uit op een totaal pensioeninkomen van 66 2/3 %. Daar

70% wordt uitgekeerd, vindt de aanvulling plaats in de vorm van een duurtetoeslag.

Daarnaast worden de pensioenuitkeringen, inclusief uitkering in verband met de vervroegde uittreding uit dienst, hieronder verantwoord.

Functie 06 Statistiek

Zorg voor de statistieken

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	3.525.700	3.534.500	3.560.600	3.599.700
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	3.525.700	3.534.500	3.560.600	3.599.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De realisering van het Masterplan voor het ministerie BPD en de implementatie hiervan vereist, zoals reeds is aangegeven, dat dit plan gestoeld is op objectieve, wetenschappelijk doorberekende data en scenario's.

Het ministerie denkt voorts vorm te geven aan informatievoorziening gebaseerd op moderne standaarden en zorgt ervoor dat overheidsinformatie betrouwbaar, vindbaar, toegankelijk, authentiek en volledig is. Het ministerie denkt dit te versterken door te waarborgen dat het land Curaçao te allen tijde ten behoeve van de gemeenschap onder andere toegankelijke, statistische informatie produceert, die voldoet aan internationale standaarden.

Strategische doelen

Het Centraal Bureau voor de Statistiek streeft tussen 2012 en 2015 de volgende doelen na, ten einde haar visie te bewerkstelligen:

- Het verzelfstandigen van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) binnen 2 jaar, zoals reeds is afgesproken;
- Voorstellen doen inzake een noodzakelijk in te richten onafhankelijke commissie voor de statistiek dat het jaarprogramma van het Centraal Bureau voor de Statistiek toetst en evalueert.

- De inrichting van een afdeling Planning en Ontwikkeling dat onder andere beleidsanalyses doet, op basis van statistische informatie;
- De inrichting van statistieken voor de deelgebieden huishoudens en huisvesting, energie en milieu, gezondheidsrekeningen en sociale rekeningen;
- Het verbeteren en/of opzetten van een eigen personeelsbeheer;
- Het verbeteren en/of opzetten van een eigen financieel beheer;
- Het trainen middels ‘refreshment courses’ van het wetenschappelijk personeel in methodologie en techniek van de statistiek en andere middelen die benodigd zijn voor het ontwikkelen van statistiek;
- Onderzoek en eventueel outplacement van personeel die niet bereid is om ‘mee te veranderen’;
- Het realiseren van integrale datasystemen binnen het CBS, aangevuld met statistische informatie uit externe bronnen (bronhouders binnen en buiten het ministerie), ter bevordering van de verschillende statistische rekeningen (onder andere sociale rekeningen, gezondheidrekeningen etcetera);
- Het inrichten en/of realiseren van nieuwe systemen ter bevordering van onder andere de Nationale Rekeningen, prijsindex cijfers en handelsstatistieken;
- Het realiseren van een ICT beleid voor het CBS (beveiliging van data, datauitwisseling systeem, webportal, etcetera);
- Het opnemen van een systeem van kwaliteitscontrole binnen alle werkprocessen, met als uitgangspunt het “National Quality Assurance Framework” dat door de Verenigde Naties is aanbevolen. De producten en diensten dienen zoveel mogelijk te voldoen aan de eisen die door de zogenaamde “Fundamental Principles of Official Statistics” worden gesteld, namelijk onpartijdigheid, toegankelijkheid, wetenschappelijkheid, professionalisme, betrouwbaarheid, geheimhouding, consistentie en met een adequate wettelijk kader;
- Opzet en implementatie van een publiciteitscampagne ter promotie van producten en diensten van het CBS. Hiermee denkt het CBS de gemeenschap te stimuleren om meer gebruik te maken van objectieve statistieken;

- Opzet, uitvoer en analyse van de verschillende onderzoeksonderwerpen, welke jaarlijks worden voorgesteld binnen het reguliere werkprogramma van het CBS (zie tabel);
- Het uitbreiden van advies en ondersteuning aan de verschillende overheidinstanties, de wetenschap en particulieren, voor zover het jaarlijkse werkprogramma en/of de interne capaciteit het toe laat;
- Participatie aan internationale conferenties en workshops en het realiseren van internationale wetenschappelijke bijdragen (papers/rapporten) ter bevordering van de positionering van het land Curaçao op het internationale forum;
- Het aanscherpen van samenwerkingsverbanden met statistiek bureaus van de naburige eilanden en internationale organisaties;
- Het op basis van een huisvestingsplan realiseren van adequate huisvesting voor het CBS, waarbij alle afdelingen van het CBS gehuisvest zijn in één pand.

Beleidsinstrumenten

Het Centraal Bureau voor de Statistiek baseert haar datacollectie en vervaardiging van statistieken op de **Statistieklandsverordening 1976**, de **landsverordening Volkstellingen 1971** en de **Verordening tot het vaststellen van bepalingen nopens het aanleggen en bijhouden van bevolkingsregisters**. Ervaringen met censussen (integrale volks- en woningtellingen) van de laatste drie decennia wijzen echter uit dat vooral dit laatste instrumentarium, de datacollectie ten behoeve van statistieken in de weg zit. Daardoor moeten ook de mogelijkheden worden verkend om de wet inzake bijhouden van bevolkingsregisters zodanig aan te passen, dat dit doel op een ander manier nagestreefd kan worden.

Het CBS kent verder **instrumenten ter verhoging van haar financiën**. Jaarlijks dient het CBS bijvoorbeeld een budget uit overheidsfondsen te werven voor haar reguliere onderzoeksprogramma. Daarnaast bestaat de mogelijkheid om inkomsten te werven uit onderzoeken en opdrachten voor derden en uit verkoop van onderzoeksresultaten aan maatschappelijke instanties, de private sector en algemeen publiek. De verworven fondsen uit de verkoop van onderzoeksresultaten vloeien conform de wet terug naar de landskas. De inkomsten uit opdrachten voor derden (zogeheten niet belasting

opbrengsten – NBO) worden geïnvesteerd in planning en ontwikkeling van nieuwe statistieken, nieuwe methodologieën en nieuwe technieken van de statistiek, mits dit niet leidt tot jaarlijks terugkerende uitgaven.

Tenslotte kent het CBS **instrumenten ter bevordering van de informatie en communicatie** naar buiten toe. CBS publiceert middels digitale publicaties (data files, cd-roms), schriftelijke publicaties (persberichten, magazines, boeken), publicaties via haar website en verstrekt telefonisch of via presentaties ook mondelinge informatie.

08 Overige Bestuur planning en Dienstverlening

Overige Bestuur, Planning en Dienstverlening

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	3.632.800	3.639.000	3.648.900	3.667.200
Programmakosten	3.725.000	-	-	-
Totaal	7.357.800	3.639.000	3.648.900	3.667.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

MINISTERIE VAN JUSTITIE

Tot het Ministerie van Justitie behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Justitie
- Kabinet Minister van Justitie
- Secretaris Generaal Justitie
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Justitie
- Openbaar Ministerie
- Landsrecherche
- Opleidingsinstituut Rechtshandhaving en Veiligheidszorg
- UO Toelatingsorganisatie
- UO Politie en Immigratie Curaçao
- UO Brandweer
- Kustwacht en Militaire Zaken
- UO Controle en Bewaking
- UO Gevangeniswezen en Huis van Bewaring
- UO Justitiële Jeugd Instelling
- UO Reclassering
- UO Voogdijraad
- Gezinsvoogdijinstellingen
- Stichting Slachtofferhulp
- Criminaliteitsbestrijdingsfonds
- Interpol Curaçao
- Unit Financiële Criminaliteitsbestrijding

Visie

Een soeverein en solidair Curaçao, dat streeft naar een duurzame sociaaleconomische ontwikkeling.⁴

Missie

Het Ministerie van Justitie draagt zorg voor de rechtsorde, rechtshandhaving, veiligheid en openbare orde binnen het Land Curaçao.

Het Ministerie van Justitie richt zich primair op:

- Ontwikkelen van beleid;
- Concipiëren van justitiële wetgeving;
- Leveren van een bijdrage aan de kwaliteit van het functioneren van de ketenpartners in de veiligheidszorg;
- Zorgen voor de veiligheid, orde en rust in de Curaçaose samenleving en de veiligheid van de burgers en iedereen die tijdelijk in het Land Curaçao verblijft in het bijzonder.

Beleidsvelden

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het Ministerie van Justitie zijn:

01 Bestuursorganen

10 Algemeen beheer Openbare orde en Veiligheid

- de ontwikkeling, codificatie en wijziging van het burgerlijk recht,
- strafrecht, bestuursrecht en handelsrecht
- de zorg voor het beleid inzake de criminaliteitsbestrijding en de
- burgerlijke veiligheidszorg

11 Rechtswezen

- de zorg voor voldoende en goede kwaliteit rechtsbijstand

12 Politie

⁴ Bron: Justitieel Beleidsplan 2010-2014 Justisia igual pa un i tur Curaçao 30 december 2010

- de zorg voor toezicht en onderzoek openbare orde en veiligheid en voor het opsporen van strafbare feiten
- de zorg voor vreemdelingenzaken
- de zorg voor opleidingen voor de justitiële keten

13 Brandweer en Rampenbestrijding

- de zorg voor een goede en adequate brandweerzorg

14 Defensie

- de zorg voor toezicht en bestrijding van illegaliteit in de vaarwateren rond Curaçao

15 Overige Beschermende Maatregelen

- de zorg voor voorkoming en zo nodig terugdringing van overlast in de openbare ruimte die de leefbaarheid aantasten
- en aan de bevordering van de openbare orde en veiligheid

16 Gevangeniswezen

- de zorg voor het toezicht inzake de detentiezorg, het gevangeniswezen, de vrijheidsbeneming en invrijheidstelling, waaronder gratie en generaal pardon

17 Opvoedingswezen

- de zorg voor de justitiële jeugdbescherming

18 Gesubsidieerde instellingen

- de zorg gericht op voorkoming verwaarlozing, relationeel geweld en misbruik van kinderen
- de zorg gericht op het bevorderen en verbeteren van hulpverlening aan slachtoffers

Hiervoor zijn de volgende middelen per functie gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	367.300	361.600	362.700	364.800
10 Algemeen beheer Openbare orde en Veiligheid	10.311.100	10.288.000	10.340.500	10.404.800
11 Rechtswezen	11.620.400	11.537.500	11.581.300	11.641.400
12 Politie	105.167.700	105.110.700	105.759.600	106.698.000
13 Brandweer en Rampenbestrijding	13.610.300	13.604.700	13.677.500	13.784.400
14 Defensie	11.040.900	11.110.700	11.165.000	11.247.000
15 Overige Beschermende Maatregelen	13.733.900	13.522.800	13.615.000	13.742.900
16 Gevangeniswezen	45.647.500	45.749.200	45.963.300	46.245.900
17 Opvoedingswezen	15.345.600	15.330.100	15.386.900	15.466.800
18 Overige Ministerie van Justitie	2.868.000	2.833.200	2.815.800	2.781.000
Totaal	229.712.700	229.448.500	230.667.600	232.377.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
10 Algemeen beheer Openbare orde en Veiligheid	-	-	-	-
11 Rechtswezen	-	-	-	-
12 Politie	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000
13 Brandweer en Rampenbestrijding	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900
14 Defensie	-	-	-	-
15 Overige Beschermende Maatregelen	100.800	100.800	100.800	100.800
16 Gevangeniswezen	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900
17 Opvoedingswezen	690.000	690.000	690.000	690.000
18 Overige Ministerie van Justitie	-	-	-	-
Totaal	6.292.600	6.292.600	6.292.600	6.292.600

Hieronder wordt de begroting per functie toegelicht.

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	357.000	359.500	360.600	362.700
Programmakosten	10.300	2.100	2.100	2.100
Totaal	367.300	361.600	362.700	364.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de minister.

Functie 10 Algemeen beheer Openbare orde en Veiligheid

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	10.262.700	10.278.300	10.330.800	10.395.100
Programmakosten	48.400	9.700	9.700	9.700
Totaal	10.311.100	10.288.000	10.340.500	10.404.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Onder deze functie vallen de volgende zorggebieden:

- Ontwikkeling, codificatie en wijziging van het burgerlijk recht, strafrecht, bestuursrecht en handelsrecht.
- Zorg voor het beleid inzake de criminaliteitsbestrijding en de burgerlijke veiligheidszorg.

Het is van der mate belang dat er inzicht is in de effectiviteit van het bestaand beleid en zicht op de terreinen binnen het beleidsdomein waarvoor nieuw beleid ontwikkeld moet worden. De onderliggende inventarisatie is gebaseerd op de input van het ondersteuningsteam en een analyse van de beschikbare documentatie. Er is een onderscheid gemaakt tussen extern en intern gerichte beleidsuitdagingen. De externe beleidsuitdagingen hebben betrekking op te realiseren resultaat/effecten in de omgeving. De interne beleidsuitdagingen zijn van organisatorische aard en gericht op het intern functioneren.

Beleidsuitdagingen extern gericht

- Bijdrage leveren aan een algemeen gevoel van veiligheid bij de burgers.

Beleidsuitdagingen intern gericht

- Verbeteren van de administratieve dienstverlening naar burgers/klanten.
- Verbetering van de registratie en verwerking van gegevens, monitoren en verstrekken van informatie (middels ICT) naar interne en externe klanten.
- Versterken justitiële organisaties binnen de (meerjaren) financiële kaders onder andere:
 - Korps Politie Curaçao;
 - UO Brandweer;
 - UO Controle en Bewaking;
 - Gevangeniswezen;
 - Toelatingsorganisatie;
 - Justitiële Jeugd Instelling;
 - Voogdijraad.
- Het investeren in de kwaliteit- en competentieontwikkeling van justitiemedewerkers onder andere door HRM, talentontwikkeling en management development.

Beleidsuitdagingen

De Raad is van oordeel dat het juist is om evenals bij de “beleidsuitdagingen intern gericht”, ook bij de “beleidsuitdagingen extern gericht” (pagina 48 van de Algemene Beschouwingen) aan te geven welke maatregelen genomen zullen worden om een bijdrage te leveren aan de versterking van “een algemeen gevoel van veiligheid bij de burgers”.

De Raad adviseert de Algemene Beschouwingen aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Beleidslijnen

- voorzien in actuele wet- en regelgeving;
- informatie en voorlichting;
- opstellen en hanteren van AO/IC (processen en procedures);
- hanteren van een kwaliteitssysteem, waaronder waarderingsonderzoek;
- IT-masterplanning;
- meerjaren financiële planning;
- ontwikkelen informatiebeleid;
- ontwikkelen beleid op gebied van privacy bescherming en privacy wetgeving;
- ontwikkelen van (financiële) beleidskaders;
- implementeren van planning en verantwoording cyclus;
- programmasturing;
- beleidsprogramma voor onderwijs en onderwijsontwikkeling binnen de justitiële keten en extern.

Functie 11 Rechtswezen: zorg voor voldoende en goede kwaliteit rechtsbijstand

Openbaar Ministerie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	9.758.400	9.713.500	9.776.300	9.874.400
Programmakosten	1.862.000	1.824.000	1.805.000	1.767.000
Totaal	11.620.400	11.537.500	11.581.300	11.641.400

Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Het beheer van het Openbaar Ministerie is in handen van de Procureur-generaal (artikel 28 Consensus Rijkswet OM). Hij is daarbij ondergeschikt aan de drie Ministers van Justitie van de landen. Dat blijkt onder andere uit het feit dat hij het jaarplan en de (meerjaren)begroting ontwerpt, die dienen te worden vastgesteld door de onderscheiden ministers (zie artikel 29 met betrekking tot het parket van de Procureur-generaal en artikel 30 met betrekking tot het parket in eerste aanleg). De Procureur-generaal legt verantwoording af aan elk van de ministers middels een jaarverslag (artikel 31 Consensus Rijkswet OM). Er vindt periodiek overleg plaats tussen de vier landen in het Justitieel Vierpartijen Overleg.

De Procureur-generaal is bevoegd zelfstandig privaatrechtelijke rechtshandelingen te verrichten die voortvloeien uit het beheer van de begroting van beide parketten; daarvoor is hij niet afhankelijk van een minister. Aangenomen mag worden dat hij zijn permanente vertegenwoordigers (Hoofdofficier van Justitie) in de landen zal machtigen namens hem dergelijke privaatrechtelijke overeenkomsten aan te gaan.

Hoofdtaken van het Openbaar Ministerie

- het zorgdragen voor de handhaving van wettelijke regelingen;
- het vervolgen van strafbare feiten, waaronder de bestrijding van mensensmokkel, mensenhandel en illegale immigratie;
- het doen uitvoeren van vonnissen en beschikkingen in strafzaken;

- het houden van toezicht op de naleving van rechterlijke beslissingen in strafzaken en tuchtzaken.

Functie 12 Politie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	103.237.700	103.272.700	103.940.600	104.917.100
Programmakosten	1.930.000	1.838.000	1.819.000	1.780.900
Totaal	105.167.700	105.110.700	105.759.600	106.698.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.460.000	1.460.000	1.460.000	1.460.000

Deze functie heeft betrekking op het beleidsveld betreffende de zorg voor toezicht en onderzoek openbare orde en veiligheid en voor het opsporen van strafbare feiten

Landsrecherche

De missie van de Landsrecherche kan worden samengevat als het bijdragen aan de verwezenlijking van een duurzaam gevoel van een behoorlijke rechts- en bestuurlijke handhaving.

De Landsrecherche is ingevolge artikel 2 van het Landsbesluit organisatie, taken en bevoegdheden Landsrecherche (P.B. 2007, no. 22) belast met het verrichten van strafrechtelijke onderzoeken in de sfeer van integriteitschendingen door personen aan wie enige overheidstaak is toevertrouwd, welke schendingen bovendien een ernstige bedreiging kunnen vormen voor de rechtsstaat c.q. de veiligheid van het Land of van haar inwoners. In het verlengde hiervan is de Landsrecherche tevens belast met aanverwante opsporingstaken en met de signalering van c.q. informatie verstrekking omtrent omstandigheden waaronder integriteitschendingen plaatsvinden.

De Landsrecherche zal in 2013 een reorganisatie ondergaan. De dienst wordt gesplitst in 3 afdelingen. Reden waarom de functies worden herzien en de formaties uitgebreid. Met de uitbouw van de functies en de uitbreiding van formaties wordt in het bijzonder beoogd de huidige afdeling Operationele Zaken te professionaliseren. De afdeling Operationele Zaken wordt uitgesplitst in twee afdelingen t.w. Tactiek en Recherche-informatie en Ondersteuning.

De afdeling Tactiek is de nieuwe benaming van de huidige afdeling Operationele Zaken. Binnen deze afdeling zullen alle operationele werkzaamheden zoals tot nu bij de Landsrecherche werden uitgevoerd worden voortgezet namelijk:

- het verrichten van feitenonderzoeken, op -en nasporingsonderzoeken van misdrijven gepleegd door politieke en bestuurlijke ambtsdragers, rechters, leden van het OM en (semi)ambtenaren;
- het analyseren, signaleren en informeren c.q. adviseren over eventuele tijdens de onderzoeken geconstateerde misstanden of onvolkomenheden;
- het ondersteunen van ambtelijke commissies e.d. bij (grootschalige) disciplinaire en integriteitonderzoeken en andere Landsrecherches binnen het Koninkrijk bij strafrechtelijke onderzoeken.

Om invulling te geven aan het organisatieprincipe van informatiegestuurde opsporing wordt binnen de Landsrecherche een nieuwe afdeling Recherche-informatie en Ondersteuning (RIO) opgericht. In genoemde afdelingen wordt informatie op een professionele en integere manier ingewonnen, verwerkt en verstrekt. Een en ander ten behoeve van de projectenvoorbereidingen en (lopende) opsporingsonderzoeken.

De afdeling Bedrijfsvoering blijft belast met de huidige taakverantwoordelijkheden.

Ter ondersteuning van de primaire (onderzoeks)taken enerzijds en een verdere versterking van de bedrijfsvoering anderzijds heeft de Landsrecherche zich ten doel gesteld om in het dienstjaar 2013 aan de verdere ontwikkeling van de organisatie gestalte te geven. In het licht hiervan is het dan ook van eminent belang dat de komende vijf jaar intensieve aandacht wordt besteed aan de verdere verbetering van het product van de Landsrecherche. Hierbij is het noodzakelijk om in de komende periode investeringen te verrichten in de personeelsfeer voor wat betreft de kwantiteit en kwaliteit. Tevens zullen er

investeringen gedaan moeten worden aan huisvesting en materiaal voor de Landsrecherche. De Landsrecherche verwacht met deze investeringen de doorlooptijden van onderzoeken zodanig te kunnen verlagen en de kwaliteit zodanig te verhogen dat zij effectief aan haar missie tegemoet kan komen en de daaruit voortvloeiende ambities in de praktijk daadwerkelijk zal kunnen invullen.

Opleidingsinstituut RH & VH

Het doel van het Opleidingsinstituut voor Rechtshandhaving en Veiligheidszorg is het duurzaam versterken van de competenties van medewerkers werkzaam in de justitiële keten. Het instituut zal dit bewerkstelligen door middel van haar 4 hoofdtaken uit te voeren. Deze taken zijn:

- Het verzorgen van beroepsonderwijs aan allen werkzaam bij of belast met enkele taken vanuit het Ministerie van Justitie alsmede buiten het Ministerie;
- Het bieden van een kenniscentrum waar kennis, onderzoek, analyses en documentatie beschikbaar zijn en gedeeld worden;
- Het bieden van advisering over opleiding en training;
- Het mede ontwikkelen van een opleidingsbeleid voor het Ministerie van Justitie.

UO Toelatingsorganisatie

De zorg van vreemdelingenzaken, conform de Landsverordening Organisatie Landsoverheid (P.B. 2001, no. 75, L.O.L.) behoort tot het taakgebied van het Ministerie van Justitie en als zodanig ressorteert deze onder de eindverantwoordelijkheid van de Minister van Justitie.

Een grootschalige reorganisatie van de Vreemdelingenketen heeft onder andere geressorteed in de Toelatingsorganisatie Curaçao waarin (bepaalde) taken van de voormalige Plaatselijk Hoofd van Politie en Vreemdelingendienst zijn ondergebracht.

De Toelatingsorganisatie is per 10 oktober 2010 officieel opgericht en is een uitvoerende organisatie in de Sector Rechtshandhaving Openbare Orde en Veiligheid binnen het Ministerie van Justitie

De regering voert ten aanzien van toelating van vreemdelingen tot het Land Curaçao een restrictief beleid, dat inhoudt dat de toelating tot het Land Curaçao op limitatieve gronden wordt verleend. Conform het huidige beleid mag een vreemdeling het Land binnenkomen voor langer verblijf, alleen als er sprake is van een wezenlijk lokaal belang (waaronder het economische), in verband met verplichtingen die voortvloeien uit verdragen, en in bijzondere gevallen klemmende redenen van humanitaire aard. Naar gelang de verblijfsduur van de vreemdeling toeneemt, wordt zijn verblijf rechterlijke positie ook versterkt.

De Toelatingsorganisatie, zal zich in de komende jaren verder moeten versterken om te voldoen aan de standaarden voor dienstverlenende organisaties met het oog op klantgerichtheid en verkorting van de doorlooptijden van verblijfsvergunning. Om deze organisatie verder te versterken zal voorrang worden gegeven in dit begrotingsjaar aan de navolgende punten:

- Voortzetten van de voorlichting en communicatie van de wet- en regelgeving aan het publiek. Dit betreft een continu proces.

- Een optimale dienstverlening aan het publiek zal de aandacht blijven genieten. Vergunningen zullen binnen de wettelijk aangegeven termijn klaar zijn.
- Een intensieve (elektronische) samenwerking tussen de Toelatingsorganisatie en de organisatie belast met het verlenen van tewerkstellingsvergunningen. De Toelatingsorganisatie krijgt inzicht in hun systeem, waardoor de wachttijden en achterstanden voor voornoemde vergunningen tot een minimum worden teruggebracht.
- Opleiding en training van het personeel, w.o. de trajecten, klantgerichtheid en klantvriendelijkheid, integriteit en documenten herkenning/controle op authenticiteit zal ook in dit begrotingsjaar verdere aandacht krijgen. Het betreft een continu proces.
- Evaluatie van het businessplan voor wat betreft organisatiestructuur en formatie-eenheid van de Toelatingsorganisatie is van essentieel belang ter optimalisering van de bedrijfsvoering.
- In dit begrotingsjaar zal voorrang worden gegeven aan de introductie van een legesverordening voor de producten die de Toelatingsorganisatie aan het publiek levert. Per product zal het publiek leges moeten kopen.
- In dit begrotingsjaar zal er verder gestreefd worden om de vergunningen te digitaliseren. De huidige vergunningen worden getransformeerd in digitale kaarten gelijkwaardig aan de huidige rijbewijzen. Door de digitale vergunningen zal de fraude gevoeligheid van de huidige vergunningen verminderen c.q. vermeden worden.
- Voorrang zal ook worden gegeven aan het personeelsevaluatie cyclus conform het algemeen te voeren HRM beleid van de overheid.

Prioriteit Uitvoeringsorganisatie Controle & Bewaking

In de Algemene Beschouwingen (pagina 60) staat dat het preventief toezicht op de openbare orde en veiligheid, het verkeerstoezicht en de naleving van bijzondere wetten wordt geïntensiveerd.

Op de ontwerpbegroting 2013 is een bedrag van ruim ANG 6,5 miljoen minder begroot vergeleken met de Begroting 2012 en slechts ANG 1,2 miljoen meer dan de jaarrekening 2011.

De Raad van Advies adviseert de regering toe te lichten welke maatregelen genomen zullen worden om de intensivering van de doelstellingen te kunnen realiseren met gebruikmaking van een sterk verminderd begroot bedrag.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

UO Politie Organisatie en Immigratie

Bij de opstelling van de begroting van het Korps Politie Curaçao (KPC) voor het dienstjaar 2013 werd rekening gehouden met verschillende activiteiten binnen het korps welke onder twee trajecten ondergebracht kunnen worden nl. het traject om te geraken tot de nieuwe politieorganisatie en het traject om de reguliere/dagelijkse producten te waarborgen.

De investeringskosten van de activiteiten verbandhoudende met het traject van de implementatie van de nieuwe organisatie zijn gewaarborgd binnen de Lands (kapitaal)begrotingen van het KPC en de BRK gelden van het Land Curaçao. Het betreft hier activiteiten verbandhoudende met o.a.:

- de bevordering van kennis en capaciteit met betrekking tot changemanagement;
- resultaat- en oplossingsgericht werken;
- motivatie van het personeel; (door het tekort en/of ondeugdelijke materialen en technische hulpmiddelen te verhelpen);
- verbetering en uitbreiding van de huisvesting; (Verbouwingen, verhuizing en nieuwbouw);
- vernieuwing en uitbreiding van het Wagenpark; (tijdige vervanging/reparatie met behulp van voldoende financiële middelen);
- de optimale functionering van I.C.T. op de werkplek en de verbetering van de afstemming van middelen op de taken,

De begroting van het korps over het jaar 2013 geeft een weergave van de prioriteiten welke door het bevoegd gezag zijn gesteld. Het gaat hier om de waarborging van de veiligheid tijdens enkele grootscheepse (culturele/politieke) activiteiten en de bestrijding van roofovervallen, vuurwapencriminaliteit, woninginbraken, autodiefstallen en drugscriminaliteit. De grensoverschrijdende criminaliteit en mensen

smokkel/handel zullen in het begrotingsjaar 2013, tevens de nodige aandacht krijgen.

Heel nadrukkelijk dient te worden gesteld dat andere activiteiten buiten het vorenstaande niet met de middelen geprojecteerd voor het jaar 2013 kunnen worden bekostigd. Voor additionele projecten zullen additionele middelen ter beschikking gesteld moeten worden of dient er binnen de begroting hergeprioteerd moeten worden.

Tevens dient er te worden gesteld dat de operationele kosten van enkele activiteiten aanzienlijk hoog zullen blijven met het risico dat het vastgestelde budget overschreden wordt als er niet overgegaan wordt tot het indienstneming van het vorenstaande voorgestelde personeel.

Voor dit jaar kunnen o.a. de volgende prioriteiten worden genoemd:

- *Uitvoering geïntensiveerd plan van aanpak KPC:*
 - continuering bijdrage aan de projectmatige en multidisciplinaire aanpak van de organisatie verandering en optimalisering van het korps;
 - uitvoeren plan voor Opleiding, Vorming en Training voor het personeel;
 - projectmatig uitvoer van onderhoud en nieuwbouw (infrastructuur);
 - intensivering en uitbreiding toezicht door middel voor o.a. de gespecialiseerde units en de executieven binnen het korps.

- *Optimalisering interne beheer en bedrijfsvoering KPC:*
 - optimalisering van de goedgekeurde en beschikbare financiën door doelmatige gebruikmaking van o.a. een algehele machtiging;
 - optimale aansturing door verdere professionalisering van het managementteam, de aansturing en rapportages van de wijkteams;
 - introduceren van geautomatiseerde systemen voor personeelsbeheer en managementinformatie;
 - uitvoering van het inrichtingsplan KPC;
 - verankering uitvoering plan van aanpak KPC;
 - inzet en begeleiding nieuwe collega's.

- *Intensivering samenwerking bij uitvoering van de opsporingstaak:*

- optimale training en vorming personeel;
- samenwerking met o.a UO Controle en Beveiliging, maar ook de OM;
- intensivering toezicht en controle in het kader van bestrijding van criminaliteit op niveau van wijken;
- continuering en optimale gebruik van o.a. elektronische apparatuur en camera's ten behoeve van de opsporingstaak.

Functie 13 Brandweer en Rampenbestrijding

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.606.000	13.603.800	13.676.600	13.783.500
Programmakosten	4.300	900	900	900
Totaal	13.610.300	13.604.700	13.677.500	13.784.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.168.900	1.168.900	1.168.900	1.168.900

UO Brandweer

Het Ministerie van Justitie is verantwoordelijk voor de integrale veiligheid en een adequate brandweezorg. Dit houdt in dat het ministerie zich in de komende periode meer zal gaan toelagen op de ontwikkeling van maatregelen ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, beperking van brandgevaar, voorkoming van ongevallen bij brand en al hetgeen daarmee verband houdt. Tevens zal het ministerie een grotere rol gaan spelen bij de beleidsvoorbereiding en uitvoering daar waar het gaat om voorkomen en beheersen van crises en rampen.

Alhoewel de brandweer bij het publiek voornamelijk bekend staat om het blussen van brand is het belangrijk om te benadrukken dat de brandweer aldus meer doet dan alleen maar het blussen van branden. De Brandweer is verantwoordelijk voor de volgende resultaatgebieden: de veiligheid met betrekking tot brand en technische hulpverlening bij ongevallen alsmede de rampenbestrijding. Deze dienst biedt hulp in situaties waarbij een ernstige verstoring in de openbare orde is ontstaan en waarbij het leven, de gezondheid en welzijn van de burger, dieren en het natuur in gevaar zijn. Vanuit de Brandweer is men ook belast met de voorbereiding en coördinatie van de rampenbestrijdingsorganisatie.

De uitrukposten worden dagelijks bezet door beroepsbrandweerpersoneel dat een werktijdenregeling van gemiddeld 48 uur per week hebben.

De posten hebben doorgaans de beschikking over een aantal brandweervoertuigen dat hoofdzakelijk is uitgerust met blus- en hulpverleningswerkzaamheden. Het bestrijden van incidenten geschiedt op basis van vooraf vastgelegde uitrukprocedures. Een groot deel van het wagenpark bevindt zich in een zeer slechte staat van onderhoud, terwijl een groot aantal voertuigen aan vervanging toe zijn. Begin 2013 zal de levering van twee nieuwe brandspuiten, van het Amerikaanse model plaatsvinden. In 2013 zal gestart worden met de voorbereidingen voor het vervangen van een aantal verouderde en niet meer betrouwbare voertuigen. De komende jaren zal er verder geïnvesteerd moeten worden in het wagenpark om het op een acceptabel niveau te brengen en zo de veiligheid van de samenleving te blijven garanderen.

Functie 14 Defensie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	11.040.900	11.110.700	11.165.000	11.247.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	11.040.900	11.110.700	11.165.000	11.247.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De Kustwacht is een samenwerkingsverband binnen het Koninkrijk. Alle betrokken landen binnen het Koninkrijk dragen bij aan de financiering van de kustwacht. Deze bijdragen zijn gebaseerd op een vastgestelde verdeelsleutel. De huidige verdeelsleutel tussen de landen is:

- Nederland (inclusief de BES eilanden) 69%;
- Curaçao 16%;

- Aruba 11%;
- St. Maarten 4%.

De kosten gerelateerd aan het aeronautische steunpunt Hato vallen niet onder de verdeelsleutel en worden volledig door Nederland gefinancierd.

De betrokkenheid van het Ministerie van Justitie van Curaçao is tweeledig. Ten eerste stellen de Ministers van Justitie van de landen gezamenlijk het justitiële beleid vast, ten behoeve van de opsporings- en toezichhoudende taken van de Kustwacht. Indien de Ministers van Justitie geen overeenstemming kunnen bereiken over het justitiële beleid, beslist de Raad van Ministers van het Koninkrijk. De Ministers van Justitie dienen er zorg voor te dragen dat aan de Kustwacht de benodigde opsporingsbevoegdheid en inlichtingen worden verleend. De Procureur-generaal van elk land is bevoegd om de Kustwacht inzake de uitvoering van opsporingstaken rechtstreeks aanwijzingen te geven.

De tweede wijze waarop het Ministerie van Justitie van Curaçao een relatie heeft met de Kustwacht is middels het personeel van de Kustwacht. Alle medewerkers van de Kustwacht met als standplaats Curaçao, vallen als ambtenaren onder de Minister van Justitie. De Minister van Justitie voert dan ook het beheer met betrekking tot de (rechtspositie van de) ambtenaren.

Functie 15 Overige Beschermende Maatregelen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.549.100	13.459.000	13.551.500	13.680.100
Programmakosten	184.800	63.800	63.500	62.800
Totaal	13.733.900	13.522.800	13.615.000	13.742.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	100.800	100.800	100.800	100.800
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	100.800	100.800	100.800	100.800

UO Controle & Bewaking

De UO Controle & Beveiliging heeft als missie het leveren van een wezenlijke bijdrage aan de voorkoming en zo nodig terugdringing van overlast in de openbare ruimte die de leefbaarheid aantasten en aan de bevordering van de openbare orde en veiligheid. De UO Controle & Beveiliging is belast met de (mede)handhaving van diverse verordeningen (waaronder EBOOBG, Hondenverordening, de Landsverordening Personenvervoer, de Landsverordening Gevaarlijke Honden, de Loterijverordening), de beheersing van (zwaardere) criminaliteit, het verkeerstoezicht, de (mede)handhaving van de openbare orde. Tevens is deze organisatie belast met de uitvoering van controles op onder toezicht gestelde gedetineerden.

Voor dit jaar kunnen de volgende prioriteiten worden genoemd:

- *Intensivering preventief toezicht op de openbare orde en veiligheid/ beheersing criminaliteit*
 - continuering bijdrage aan de projectmatige en multidisciplinaire aanpak van de criminaliteit in samenwerking met partners (KPC, VKC, etc);
 - continuering voetpatrouilles in de binnenstad;
 - projectmatig toezicht op en rondom uitgaansgebieden;
 - intensivering toezicht bij baaien;
 - handhaving van de orde tijdens gerichte acties DROV, DEZ, Brandweer, etc.

- *Verscherpt verkeerstoezicht*
 - intensivering en uitbreiding (statische en dynamische) verkeerscontroles;
 - verscherping toezicht op openbaar vervoer;
 - intensivering snelheidscontroles;
 - intensivering en uitbreiding roodlichtcontroles middels het gebruiken van roodlichtcamera's;
 - signalering en rapportage onveilige situaties in het verkeer.

- *Intensivering toezicht op naleving van enkele bijzondere wetten*
 - verscherpte aanpak illegale vuilstort;
 - continuering aanpak autowrakkenproblematiek;

- controle op naleving voorwaarden door o.a. nummerkantoor- en snackhouders;
 - intensivering toezicht en opsporing i.v.m. EBOOBG/ Hondenverordening.
 - toezicht en opsporing i.v.m. EBOOBG/ Hondenverordening.
- *Verdere professionalisering i.h.k.v. intern beheer*
 - uitvoering opleidingsplan;
 - afronding en verankering implementatie inrichtingsplan;
 - inzet en begeleiding nieuwe collega's (21 Aankomend Controlemedewerkers);

Functie 16 Gevangeniswezen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	44.039.700	44.174.200	44.404.700	44.720.100
Programmakosten	1.607.800	1.575.000	1.558.600	1.525.800
Totaal	45.647.500	45.749.200	45.963.300	46.245.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	2.872.900	2.872.900	2.872.900	2.872.900

UO Gevangeniswezen en Huis van Bewaring

De doelstelling van het gevangeniswezen en huis van bewaring is door middel van preventie binnen de gevangensmuren (intramuraal reclasseringswerk) de re-integratie garanderen en recidive voorkomen.

De hoofdtaken zijn:

- het in bewaring stellen of 'in hechtenis' nemen en bejegenen van gedetineerden
- het zorg dragen voor een gestructureerd reïntegratie programma en sociale vormingsplicht.

De zorg voor het toezicht op het gebied van de detentiezorg, het gevangeniswezen, de vrijheidsbeneming en invrijheidstelling, waaronder gratie en generaal pardon.

Voor dit jaar kunnen de volgende prioriteiten worden genoemd:

- *Uitvoering geïntensiveerd plan van aanpak SDKK:*
 - continuering bijdrage aan de projectmatige en multidisciplinaire aanpak van de organisatie verandering en optimalisering van de Gevangenis en het Huis van Bewaring;
 - formuleren en uitvoeren plan voor Opleiding, Vorming en Training voor het personeel op het gebied van beveiliging en bejegening;
 - projectmatig uitvoer van onderhoud en nieuwbouw;
 - intensivering en uitbreiding toezicht door middel van o.a. hondenbrigade, camera's en verlichting;
 - optimalisering van het (re)socialisatie van de gedetineerden met doel het vergroten van de kans op sociaal acceptabel terugkeer in de maatschappij.

- *Verscherpt toezicht interne beheer en bedrijfsvoering van de SDKK:*
 - optimalisering van beschikbare financiën door gebruikmaking van o.a. een algehele machtiging;
 - optimale personeelsbezetting voor de uitvoering van de kernfuncties;
 - introduceren van geautomatiseerde systemen voor personeelsbeheer, financieel beheer en post en registratiesystemen;
 - uitvoering van het nieuwe functieboek SDKK;
 - optimaal gebruik van registratie systeem voor databeheer (PAS) gedetineerden;
 - introductie van contractenregister;
 - afronding en verankering implementatie plan van aanpak SDKK;
 - inzet en begeleiding nieuwe collega's.

- *Intensivering toezicht op veiligheid en beheersbaarheid SDKK:*
 - optimale training en vorming personeel;

- herziening bedrijfstijd en inzet van personeel op grond van aard van werkzaamheden namelijk “bejegening en beveiliging”;
 - introductie gedragscode, verzuim protocol en het optimaliseren van de interne communicatie door o.a. de continuering en professionalisering van werkoverleg en afdelingsbijeenkomsten;
 - intensivering toezicht en controle zowel bij de poort als binnen en buiten de muren van de inrichting;
 - continuering en optimale gebruik van o.a. elektronische apparatuur en camera’s voor toezicht en controle.
- *Intensivering aandacht voor jeugdigen:*
 - verscherpte aandacht voor jeugdige of jonge gedetineerden tot 24 jaar door deelname aan scholing en leerwerktrajecten hetzij binnen of buiten de inrichting;
 - intensivering gebruik van de Vocational building ten behoeve van de jeugdigen.

Functie 17 Opvoedingswezen - Beleidsveld: de zorg voor de justitiële jeugdbescherming

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	11.363.000	11.375.700	11.446.100	11.553.100
Programmakosten	3.982.600	3.954.400	3.940.800	3.913.700
Totaal	15.345.600	15.330.100	15.386.900	15.466.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	690.000	690.000	690.000	690.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	690.000	690.000	690.000	690.000

UO Justitiële Jeugdopvang

In het beleidsplan Justitie 2010-2014 “Hustisia igual pa un y tur” is prioriteit gegeven aan preventie met speciale aandacht voor de jeugdigen.

Nieuw Wetboek van Strafrecht

Met de invoering van het Nieuw Wetboek van Strafrecht is de strafmaatregel t.b.v. jeugdigen, de tbr- maatregel, vervangen voor de maatregel van Plaatsing in Inrichting voor Jeugdigen de zgn. PIJ- maatregel (art. 162) en de Jeugddetentie (art. 153). Voor de uitvoering van deze PIJ maatregel dient Curaçao te beschikken over een Justitiële Jeugd Instelling (JJI) met een combinatie van gesloten en besloten/halfopen regiem dat gekoppeld is aan een intensieve, gerichte, multidisciplinaire behandeling in een geschikte therapeutische en pedagogische setting, waardoor de competenties van de jongere worden versterkt en diens toekomstperspectief wordt verbeterd. Deze naamswijziging van de instelling in JJI brengt dientengevolge met zich mee een wijziging in beleidsaanpak met name een ander regiem met verhoogde veiligheidsnormen c.q. omvorming van de huidige open afdelingen tot besloten/halfopen afdelingen en meer mogelijkheden om binnenshuis interventies, vorming en recreatieactiviteiten te organiseren.

Het Internationaal Verdrag inzake Rechten van het Kind (IVRK)

De basis voor het werken in de JJI is voornamelijk het Verdrag inzake Rechten van het Kind (IVRK). Ook het mensenrechtenverdrag en de CPT-verdrag worden als leidraad genomen. De IVRK stelt in artikel 3 lid 3 dat de Staten die lid zijn moeten zorg dragen voor normen ten aanzien van veiligheid, aantal personeelsleden en hun geschiktheid, gezondheid en bevoegd toezicht voor instellingen waarin jongeren verblijven. Normen moeten alsnog worden vastgesteld ten aanzien van deze aspecten.

Volgens art 37 IVRK mogen minderjarigen niet samen met volwassenen in detentie zitten en hebben gedetineerde jongeren op grond van het verdrag bovendien recht op (her)opvoeding en vorming.

De nieuwbouw van de gesloten afdeling, de omheining en de werkplaatsen zullen gefinancierd worden vanuit de USONA en de reguliere middelen van het Land. De resterende aanpassingen dienen middels de reguliere begroting te worden gerealiseerd. Dit brengt met zich mee een beleidsintensivering in veiligheid middels aanpassingen van de huidige open afdelingen in half/open afdelingen.

Het Internationaal Verdrag inzake Rechten van het Kind

In het onderdeel “Het Internationaal Verdrag inzake Rechten van het Kind (IVRK)” op pagina 64 van de Algemene Beschouwingen dient in de laatste volzin de woorden “en hebben gedetineerde jongeren op grond van het verdrag bovendien recht op (her)opvoeding en vorming” te worden geschrapt. Immers, dit laatste blijkt niet uit artikel 37 van het verdrag waarnaar verwezen wordt. Indien het bovenstaande echter wel een doelstelling van de regering is, dient deze doelstelling in de Algemene Beschouwingen afzonderlijk te worden vermeld en toegelicht.

De Raad van Advies adviseert de regering de Algemene Beschouwingen aan te passen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

De beleidsprioriteiten zijn:

- Verhoging van de veiligheidsnormen (veiligheid en beveiliging). De faciliteiten en behandeling moeten minimaal voldoen aan de internationale veiligheidsnormen:
 - Alle faciliteiten moeten aangepast worden.
 - Plaatsing van de nodige camera’s ter verhoging van de veiligheid.
 - Normen dienen te worden vastgesteld ten aanzien van het aantal personeel
 - Normen t.a.v. geschiktheid van het personeel

Het aantal personeel dient dan dienovereenkomstig te worden aangepast i.c. uitgebreid om de vereiste veiligheidsnorm te allen tijde te kunnen garanderen. Daarnaast is het van belang om voor een bepaalde periode een veiligheidsdeskundige aan te trekken.

- Uitbreiding van het hulpverleningsaanbod (zorg, begeleiding, behandeling en nazorg).

De PIJ-maatregel is in principe voor de duur van 2 jaar. De instelling is gewend aan een opname van jongeren voor een periode van gemiddeld 3 jaar. De JJI dient dan te beschikken over een gesloten regiem dat gekoppeld is aan een intensieve, gerichte, multidisciplinaire behandeling

in een geschikte therapeutische en pedagogische setting, waardoor de competenties van de jongere worden versterkt en diens toekomstperspectief wordt verbeterd. Dit houdt in uitbreiding van het hulpverleningsaanbod: een intensievere zorg, begeleiding en behandeling t.b.v. de jongeren.

UO Reclassering

Het reclasseringswerk is geruime tijd toevertrouwd geweest aan een stichting, onder de naam 'Stichting Reclassering Curaçao', die op 9 juli 1953 werd opgericht.

De Stichting werkte tot voor kort op grond van een zogeheten 'bereidverklaring', waarin onder andere is opgenomen dat de Stichting zich onderwerpt aan de bepalingen van het Reclasseringsbesluit 1953 en aan de bepalingen die ter uitvoering van het Reclasseringsbesluit zijn of zullen worden gegeven (artikel 1 lid 1 Reclasseringsbesluit 1953).

De 'bereidverklaring' is aanvaard door de Minister van Justitie (op grond van artikel 4 juncto artikel 5 lid 4 Reclasseringsbesluit 1953), die aldus is belast met het gezag over de Stichting. De Reclassering werd gesubsidieerd door het Ministerie van Justitie (op grond van artikel 3 lid 1 sub b Reclasseringsbesluit 1953).

In justitiële kringen is geruime tijd het debat gevoerd over mogelijke verzelfstandiging van de Reclassering dan wel de inbedding (als uitvoeringsorganisatie) binnen het Ministerie van Justitie.

Justitie heeft zich breedvoerig over dit onderwerp beraden en uiteindelijk – na onderlinge afweging – gekozen voor een rechtstreekse uitvoering van het reclasseringswerk door de overheid; een uitvoeringsorganisatie die volledig binnen het ministerie is ingebed. De feitelijke overname vond plaats op 14 maart 2011, door een door de minister voor dit doel ingestelde (tweehoofdige) commissie.

De ministeriële verantwoordelijkheid voor de Reclassering zal voortaan tot uitdrukking komen in de rechtstreekse uitvoering van het reclasseringswerk door de overheid.

Beleidsprioriteiten

Teneinde zijn doelen – die gericht zijn op het terugdringen van criminaliteit op basis van passende reclasseringsinterventies – te kunnen realiseren, verplicht de Reclassering zich om in het dienstjaar 2013 onder meer onderzoeken te verrichten die zullen moeten leiden tot vaardigheden in het opstellen van de volgende rapporten en adviezen:

- het vervaardigen van vroeghulrapporten;
- het vervaardigen van voorlichtingsrapporten;
- het vervaardigen van adviesrapporten ten behoeve van de landelijke ondertoezichtstelling (lots);
- het vervaardigen van milieurapporten;
- het vervaardigen van gratierapporten;
- het vervaardigen van rapporten inzake het verlenen van met verlof met toepassing van Elektronisch Toezicht (ET) en de Voorwaardelijke Invrijheidstelling (VI);
- het vervaardigen van afloopberichten indien taakstraffen niet naar behoren worden uitgevoerd,
- het vervaardigen van afloopberichten indien cliënten zich niet aan de voorwaarden van ET houden en ontkoppeld moeten worden,
- het vervaardigen van adviesrapporten ten behoeve van het zogeheten ‘3-daagsverlof’.

Met de invoering van het nieuwe Wetboek van Strafrecht zal Reclassering (wettelijk) belast zijn met het toezicht op:

- Elektronische Toezicht (ET) en het monitoren hiervan;
- Taakstraffen.

Tevens verplicht Reclassering zich tot het ontwikkelen, organiseren, coördineren en uitvoeren alsmede het verzorgen van trainingen en/of leerstraffen zoals:

- Equip training;
- Agressie Regulatie Training (ART);
- Begeleidingstraining Sociale vaardigheden.

Verder gaat Reclassering zich richten op de samenstelling van een preventief plan van aanpak voor wat betreft (volwassen) jongeren, waarbij aandacht zal worden besteed aan:

- een integrale aanpak voor wat betreft risico (volwassen) jongeren;
- het bezoeken van scholen (zowel funderend onderwijs als middelbare scholen) en
- het geven van informatie in het kader van de preventie van criminaliteit.

Bureau voor het Welzijn van het Kind (Voogdijraad Curaçao)

Het Bureau voor het Welzijn van het Kind (Voogdijraad Curaçao) valt onder de verantwoordelijkheid van de Minister van Justitie en maakt deel uit van de justitiële keten, als de Justitiële jeugdbescherminginstantie.

De taken van de Voogdijraad vloeien voort uit de volgende wettelijke bepalingen:

- De door het voormalige land de Nederlandse Antillen geratificeerde Verdragen;
- Het Burgerlijk Wetboek boek 1 en Rechtsvordering;
- Het Wetboek van Strafrecht en Strafvordering;
- Het Reglement voor de Voogdijraad Curaçao zoals die in het voormalig Land, de Nederlandse Antillen, opgesteld is.

Het zijn de bovenstaande wettelijke bepalingen en Verdragen die een kader vormen voor de taakvervulling bij zowel civiele- (sociaal- en beschermingsonderzoek) als straftaken (HALT en Jeugdreclassering) en het Centraal Meldpunt Kindermishandeling (CMK).

De taken die de Voogdijraad uitvoert zijn o.a.:

- Advisering/onderzoek voor ondertoezichtstelling (OTS);
- Advisering/onderzoek bij ontheffing, gedwongen ontheffing en ontzetting uit het gezag (toevertrouwing), alsook wijziging van deze;
- Advisering in zaken m.b.t. vernietiging erkenning en ontkenning der wettigheid;
- Alimentatie en onderhoudsplicht tot en met vijftwintig jaar;
- Advisering/onderzoek in voogdij- en ouderlijk gezag zaken;
- Bezoekregeling van de ouder(s) bij echtscheiding;

- Advisering/onderzoek in Adoptiezaken;
- Toezicht op begeleiding van minderjarigen;
- Testen van minderjarigen in verband met omgang, gezag- en verblijfonderzoeken;
- Rapportage voor Kinderbescherming Nederland ten behoeve van verzoeken voor een verklaring van geen bezwaar (Voogdijregeling Nederland);
- Civiel zorgteam met andere partners;
- Centraal Meldpunt Kindermishandeling;
- Voeghulp voor jongeren die een strafbaar feit hebben begaan;
- Voorlichting;
- Jeugdreclassering (in ontwikkeling);
- HALT project (in ontwikkeling);
- Veiligheidhuis methode (in ontwikkeling)(strafrechtelijk zorgteam);
- Testen van minderjarigen i.v.m. het gepleegde delict;
- Coördinatie van alternatieve- en taakstraffen;
- Uitvoering maatregel Jeugdreclassering en HALT-afdoening;
- Elektronisch Toezicht(voordeur en achterdeur);
- Betrokkenheid bij de uitvoering van verschillende internationale verdragen;
- Andere taken in de wet vastgesteld (bijzonder voogd en curator);
- Beheer DNA Fonds;
- Begeleiding in DNA zaken door het gerecht opgedragen;
- Bijhouden van Registers ten behoeve van Voogdij en DNA;
- Niet gerechtelijke bemiddeling.

Centraal Meldpunt Kindermishandeling (CMK):

CMK is per februari 2009 per MB 809 MJ opgericht en heeft conform het Verdrag Rechten van het Kind tot taak het vaststellen van en het doen van onderzoek naar kindermishandeling, registratie, monitoren, doorverwijzen en adviseren. In 2011 is CMK in de Burgerlijke Wetboek opgenomen.

Onder kindermishandeling wordt verstaan elke vorm van bedreigende of gewelddadige interactie van fysieke, psychische of seksuele aard, die de ouders of andere personen, ten opzichte van wie de minderjarige in een relatie van afhankelijkheid of onvrijheid staat, actief of passief opdringen waardoor ernstige schade wordt berokkend of dreigt te worden berokkend aan de

minderjarige in de vorm van fysiek of psychisch letsel. Bij een vermoeden van mishandeling is het een directe noodzaak om de minderjarige die vermoedelijk wordt mishandeld direct veilig te stellen. Omdat eerst vaststelling van de mishandeling dient plaats te vinden kan er geen beschermingsmaatregel worden aangevraagd om de plaatsing te bekostigen.

Bij de Raad voor het Welzijn van het Kind is de laatste jaren een toename te constateren in de civiele beschermingszaken waarbij steeds meer kinderen onder toezicht worden gesteld en uithuis geplaatst dienen te worden. Dit heeft gedeeltelijk als oorzaak, het ontbreken van opvoedingsvaardigheden bij de ouders. Scholing is ook mede oorzaak in deze samen met het ontbreken van voldoende inkomen voor de opvoeding en verzorging van de minderjarige. Zo zijn er ook nog enkele factoren die een risico vormen, zoals disfunctionerende kerngezinnen.

Instrumenten zoals inzage bij de SVB en de Belastingen om verwekkers die niet willen betalen te achterhalen is een groot gemis om daadwerkelijk te kunnen innen van alimentatie voor de minderjarigen.

De aanpak die tot nu toe werd gehanteerd was meer gericht op de jeugdigen, namelijk een OTS met of zonder uithuisplaatsing, dan op de ouders. De nieuwe leiding van de Bureau voor het Welzijn van het Kind heeft een nieuwe visie hieromtrent en wordt er momenteel ook het systeem van het kind betrokken bij het onderzoek. Dit door het toepassen van de competentieanalyse waarbij de risico- en protectie factoren in kaart worden gebracht die dan aangeven hoe het systeem en kind aangepakt dienen te worden en of begeleid dienen te worden door middel een plan van aanpak.

De begeleiding was niet oplossingsgericht maar probleemgericht en niet op terugkeer naar het systeem.

Jeugdcriminaliteit neemt niet toe maar is gewelddadiger geworden. Hoe significant is nog onduidelijk. Hierover zal nog longitudinaal onderzoek verricht moeten worden. De leeftijdsgrens van minderjarigen die strafbare feiten plegen, wordt steeds lager. Dit is geen verklarende uitspraak maar een beschrijvende uitspraak. De schadelijke gevolgen voor zowel de dader als het slachtoffer zijn groot. Momenteel is zoals eerder aangegeven de aanpak gericht op de jeugdigen en hun systeem.

Om een positieve ontwikkeling te bevorderen zal oplossingsgericht te werk gaan door middel competentievergroting van kind en systeem. Een plan van

aanpak dat gebaseerd is op competentieanalyse van kind en systeem vormt de basis van waaruit oplossingsgericht te werk wordt gegaan.

Het Justitieel Beleidplan zal als basis dienen voor de ontwikkeling van de volgende activiteiten, die naast de bestaande reguliere taken van de Voogdijraad uitgevoerd worden.

- De HALT afdoening, een aanpak voor minderjarigen die 'lichte' delicten gepleegd hebben (preventie)
- Jeugdreclasseringstaak: ambulante begeleiding in de voordeur(bij schorsing voorlopige hechtenis en achterdeur (na detentie)
- Verdere vormgeving aan het Centraal Meldpunt voor Kindermishandeling.
- Taakstraffen als alternatieve straf opleggen.
- Van andere in het Jeugdstrafrecht opgenomen vormen van begeleiding en behandeling.
- Mede helpen meedenken aan het realiseren van een vormingscentrum (behandelinrichting)⁵ voor jeugdigen.

Uithuisplaatsing en jeugdcriminaliteit brengen veel negatieve effecten die een gezonde ontwikkelingen van de maatschappij in de weg staan, alsook veel kosten voor de maatschappij. Daarom zijn interventies gericht op de ontwikkelingsgebieden van groot belang om effect te sorteren in de aanpak van de jeugdcriminaliteit, ter voorkoming hiervan en om de terugkeer naar het systeem te bevorderen.

De wetten voor de Jeugdstrafrecht en Kindermishandeling waren in 2010 niet van kracht. Deze zijn pas in 2011 inwerking getreden. Rekening moet nu worden gehouden met het feit dat de nodige middelen in 2013 ter beschikking van deze wetten gesteld worden.

In 2012 en 2013 hebben en zullen we op verschillende gebieden onze samenwerking met verschillende instanties die voor jeugdigen werken intensiveren, om het hulpaanbod verder af te stemmen t.b.v. een effectievere aanpak als een functionele rol- en takenverdeling te bewerkstelligen. Voor deze effectievere aanpak moet niet uitgesloten worden dat de krachten

⁵ Onder behandeling wordt verstaan een samenstel van handelingen gericht op het bij jeugdigen voorkomen, verminderen of opheffen van problemen of stoornissen van lichamelijke, geestelijke, sociale of pedagogische aard die hun ontwikkeling naar volwassenheid ongunstig kunnen beïnvloeden. (kind en systeem)

interministerieel gebundeld moeten worden ten einde kostenbeheersend en een doelmatige rol- en taakverdeling te realiseren in het belang van het kind en systeem. Op basis hiervan zullen de volgende knelpunten aangepakt worden:

- Niet tot de beschikking hebben van een dokterskaart (PP kaart) voor kinderen die onder toezicht van de Raad zijn.
- Geen beschikbare financiële middelen ter bekostiging van crisisplaatsingen.
- Onmogelijkheid tot het raadplegen van de gegevens van SVB en Belastingdienst.
- Het niet opheffen van de MB 1529/RNA van 13 maart 2009 van de minister van onderwijs en cultuur welke indruist tegen het internationaal Verdrag Rechten van het Kind.
- Ontbreken van beleid m.b.t. de internaten m.b.t. plaatsing.
- Het niet in zijn volledigheid toepassen van de geratificeerde Verdragen.
- Geen oplossingsgericht beleid met betrekking tot jeugdige illegalen die hier al heel lang verblijven en al ingeburgerd zijn. (vide Verdrag rechten van het Kind)

In 2012 is opgestart met de afdeling Jeugdreclassering in samenwerking met de diverse justitiële partners. De Jeugdreclassering wordt aan de Bargestraat gehuisvest.

Gezinsvoogdijinstellingen

Stichting GVI Curaçao maakt deel uit van de justitiële jeugdbescherming en ressorteert onder de eindverantwoordelijkheid van de Minister van Justitie.

De stichting treedt op bij ernstige opvoedsituaties waar kinderen bedreigd worden met zedelijke of lichamelijke ondergang en. Het gaat om gezinnen waarin bijvoorbeeld, verwaarlozing, relationeel geweld en misbruik de situatie voor kinderen onveilig maken en de rechter van oordeel is dat er moet worden ingegrepen. In verschillende onderzoeken is afdoende aangetoond dat jongeren die in een onveilige opvoedingssituatie zijn opgegroeid een vergroot risico lopen terecht te komen in de criminaliteit of een zwaardere en daarmee duurdere

vorm van zorg. Het is dus zowel voor de kinderen als voor de samenleving van groot belang dat GVI tijdig en adequaat kan inspringen.

Tot de hoofdtaken van Stichting GVI Curaçao behoren:

- Het uitoefenen van de voogdij over minderjarigen: In het geval er voor een minderjarige geen natuurlijke persoon gevonden kan worden die bereid en geschikt is om tot voogd benoemd te worden, dan kan GVI met de voogdij belast worden en wordt een maatschappelijk werker van de stichting contactpersoon en hulpverlener.
- Hulpverlening en begeleiding bieden aan de minderjarige die onder toezicht is gesteld en het gezin waartoe het behoort. Wanneer het welzijn van het kind ernstig gevaar loopt en de ouders zijn niet bereid of niet in staat om hierin verandering te brengen, wordt het kind door de kinderrechter onder toezicht gesteld. Het gezin krijgt dan een gezinsvoogd toegewezen die bescherming biedt aan het kind, toezicht houdt op het kind en ondersteuning biedt aan de ouders.
- Preventieve hulp en begeleiding bieden aan het kind en zijn ouders, om een ondertoezichtstelling te vermijden. Als ouders moeite hebben met de opvoeding van hun kinderen en ze zijn bereid om hierin verbetering te brengen, kan het gezin in vrijwillig kader geholpen worden. Een maatschappelijk werker bij GVI biedt ouders en kinderen ondersteuning en voorziet de ouders van advies in de opvoeding.

Deze hoofdtaken zullen ook in 2013 gecontinueerd worden.

De grootste oorzaak van de onveilige opvoedsituaties is het ontbreken van adequate opvoedvaardigheden bij de ouders. Ouders handelen vanuit onmacht en onwetendheid en gaan hun kinderen mishandelen. Teneinde de opvoedingsvaardigheden van de ouders te vergroten, wil Stichting GVI Curaçao in 2013 het personeel opleiden tot facilitator van de opvoedingscursus Triple P Pathways.

Stichting GVI Curaçao doet outreachend werk, wat betekent dat maatschappelijk werkers het kind en de ouders in het eigen milieu bezoeken en begeleiden. De stichting beschikt thans over slechts twee leasewagens, wat volstrekt ontoereikend is. De planning is daarom dan ook om in 2013 het

aantal leasewagens te verdubbelen van twee naar vier om zo de dienstverlening aan de cliënt te verbeteren.

Voor wat betreft huisvesting zal Stichting GVI Curaçao in 2013 in de Bargestraat gehuisvest zijn, samen met de afdeling Jeugdreclassering van de Voogdijraad. De benodigde financiële middelen dienen hiertoe beschikbaar gesteld te worden.

Inspanningen en intenties in het kort samengevat:

- De hoofdtaken worden ook in 2013 gecontinueerd: uitvoering van de gerechtelijke maatregelen van de Ondertoezichtstelling, Voogdij en Preventieve Begeleiding.
- Opleiding personeel tot facilitator opvoedingscursus.
- Uitbreiding aantal leasewagens.
- Huisvesting aan de Bargestraat.

Functie 18 Overige Ministerie van Justitie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	2.868.000	2.833.200	2.815.800	2.781.000
Totaal	2.868.000	2.833.200	2.815.800	2.781.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De programmakosten in deze functie betreffen de volgende overheidssubsidies/-bijdrage:

• Criminaliteitsbestrijdingsfonds	ANG	1.163.700
• Overige Just. Aangelegenheden (beloning personeel)
Overige Just. Aangelegenheden (subsidies)	ANG	1.163.700
• Stichting Slachtofferhulp	ANG	280.600

Criminaliteitsbestrijdingfonds

Het Criminaliteitsbestrijdingfonds (Crimefonds) is bij Landverordening op 16 november 1995 (PB 1996, no1) ingesteld.

De Landsverordening Criminaliteitsbestrijdingfonds (LvCF) is een begrotingsfonds voor de financiering van projecten voor de criminaliteitsbestrijding.

Het Crimefonds is een fonds ingevolge artikel 41 van de Comptabiliteitsverordening die stelt dat: “deze fondsen worden beheerd, en daarvoor worden afzonderlijke begrotingsontwerpen en rekeningen gemaakt, met overeenkomstige toepassing van de in deze landsverordening gegeven voorschriften”.

Het Crimefonds wordt conform de Landsverordening beheerd door de Minister van Justitie, de dagelijkse leiding is onder het toezicht van de Minister van Justitie, opgedragen aan de directeur van de Directie Justitiële Zaken. (artikel 4 lid 2 LvCF)

Jaarlijks bij de indiening van de begroting dient de Minister van Justitie een beleidsplan in waarbij de projecten worden aangeduid welke in het begrotingsjaar voor financiering uit het fonds in aanmerking komen. (artikel 5 lid 1)

Met het verkrijgen van de nieuwe status voor het Land Curaçao per 10 oktober 2010, krijgen de ministeries een geheel nieuwe invulling, zo ook het Ministerie van Justitie.

De Secretaris Generaal is nu verantwoordelijk voor de bedrijfsvoering en is ambtelijk eindverantwoordelijk binnen het ministerie.

II. SITUATIESCHETS UITVOERING LvCF

Ondanks het feit dat de Landsverordening criminaliteitsbestrijdingfonds onderworpen is aan de Comptabiliteitswetgeving, is jarenlang op onvoldoende wijze verantwoording afgelegd en jaarrekeningen opgesteld ten aanzien van het fonds.

De bestedingen en voeding van het fonds zouden niet voldoende zijn gedocumenteerd. De inkomsten en uitgaven voldeden niet altijd aan de vereisten.

De projectfinancieringaanvragen werden beoordeeld door een samengesteld team van het Departement Justitie op grond van hun kennis van de justitiële jeugdproblematiek, veiligheid en financiën, onder leiding van de directeur.

Dit team maakte bij de beoordeling van de projectaanvragen zoveel mogelijk gebruik van het Handboek Financiële Administratie Criminaliteitsbestrijdingfonds (FAC) opgesteld door het SOAB, maart 2004.

Het is onduidelijk of het Handboek FAC is geaccordeerd. In ieder geval dienen de verschillende bijlagen en de tekst in het handboek aangepast te worden aan de huisstijl en veranderingen ten gevolge van de implementatie van het Ministerie van Justitie conform de NBO.

De volgende onderdelen van het Handboek FAC vereisen bijzondere aandacht daar zij in het verleden in onvoldoende mate werden ingevuld:

- Toezicht op de juiste uitvoering van projecten en processen
- De Financiële administratie
- De Verantwoording

III. HET BELEIDSKADER PERIODE 2010-2014

Het Crimefonds streeft een integrale aanpak van de criminaliteitbestrijding na.

Het justitieel beleid zal in de komende regeerperiode (2010 – 2014) in het bijzonder gericht zijn op de preventie van de jeugdcriminaliteit en de

zelfredzaamheid, alsook de resocialisatie van gedetineerden bij hun terugkeer in de maatschappij. Bij deze laatste groep zal de aandacht gericht zijn op de versterking en aanscherping van de opleiding- en resocialisatieprogramma's.

De Minister van Justitie zal voor 2013 conform de beleidsprioriteiten die projecten uit het Crimefonds financieren die uitwerking geven aan de volgende aandachtsgebieden met toespitsing op de jeugd:

- Preventie
- Zelfredzaamheid
- Resocialisatie
- Opleiding en trainingen

Het preventiebeleid zal specifieke aandacht besteden aan de uitbreiding van de mogelijkheden voor de preventie, resocialisatie en rehabilitatie van jeugdigen die in aanraking zijn gekomen met justitie.

Het op de jeugd gerichte preventiebeleid zal in dit kader onder meer gericht zijn op:

1. Maatregelen ter preventie van alcohol, drugs- en gokverslaving; informatie- en bewustwordingsprogramma's, met specifieke aandacht voor de jeugd; vergroting van de mogelijkheden voor opvoedingsondersteuning aan ouders;
2. Wetenschappelijk onderzoek naar motieven van (jeugd)criminaliteit;
3. Introductie van de methode van werken volgens het 'veiligheidshuis' concept;
4. Uitbreiding van de reguliere jeugdzorg met methodieken en organisatorische modellen binnen de residentiële en ambulante jeugdzorg en de nazorg (begeleiding) van de jeugdige (delinquenten) nader vorm geven;

5. Het stimuleren van opvangmogelijkheden voor de minderjarige (die in een noodsituatie zit);
6. Het bewerkstelligen van de toegang tot de benodigde informatie en instrumenten voor een betere inning van alimentatiegelden;
7. Opzetten van de jeugdreclassering, met nadruk op de volgende aspecten:
 - Introductie HALT-afdoening: een alternatieve buitengerechtelijke afdoeningmodel voor jeugdigen die minder ernstige strafbare feiten hebben begaan;
 - Opzetten van een centraal Meldpunt voor Kindermishandeling;
 - Ontwikkeling van een 'intensieve traject begeleiding' voor jeugdigen die vaker in aanraking zijn gekomen met justitie voor zwaardere delicten, in samenspraak met politie, ter voorkoming van de negatieve consequenties van gevangenisstraffen;

Uitbreiding van de mogelijkheden voor taakstraffen en 'Elektronisch Toezicht' (ET)
 - Ontwikkeling van programma's voor de versterking van sociale vaardigheden, agressiebeheersing en het omgaan met 'peerpressure';
 - Ontwikkeling van programma's, gericht op versterking van de opvoedingsvaardigheden bij ouders van 'criminele jongeren';
8. Binnen de justitiële keten zal speciale aandacht moeten zijn voor jeugdigen, door:
 - Introductie van jeugdagenten (taakaccenthouders) bij KPC;
 - Ondersteuning van de werkzaamheden van de "Brigada di Seguridat i Formashon";

9. In de procesgang (aanhouding, voorgeleiding, vervolging en berechting) aanpassingen aan te brengen voor een jeugdspecifieke benadering. Resocialisatie en rehabilitatie van gedetineerden met speciale aandacht voor jongvolwassenen;
10. Ondersteunen van projecten die ten goede komen van het nieuw op te zetten: "Sentro di Formashon" (voorm. GOG);
11. Vergroten van de mogelijkheden voor vorming en training van gedetineerden.

De volgende projecten zijn voorgedragen voor financiering uit het Crime fonds begrotingsjaar 2013:

Soort Projecten	<u>Begroot bedrag</u>
☐ Financiering 2 ^{de} termijn bureau voor HALT-afdoening en Bureau Jeugdreclassering	1.087.500
☐ Project "Yave" (FAJ)	100.000

IV. NIEUW BEHEERBELEID CRIMINALITEITSBESTRIJDINGSFONDS

Zoals al vermeld is nieuw beleid voor het beheer en de uitvoering van het Crimefonds nodig om:

- Dit aan te passen aan de nieuwe organisatiestructuur van het Ministerie van Justitie;
- De objectiviteit bij de beoordeling van de projecten te waarborgen;
- Een scheiding tussen beoordeling en toekenning te creëren;
- De (financiële) administratie van het Crimefonds te optimaliseren.

Voor de inrichting van de beheerstaak zal onderscheid worden gemaakt in de volgende functies:

- het toezicht
- de beoordeling
- de toekenning
- de uitvoering.

1. Voor de uitoefening van de toezicht- en de beoordelingfunctie wordt een commissie ingesteld, de Commissie Crimefonds.

De Commissie Crimefonds (cCF) ziet toe dat de doelstellingen van het Crimefonds zoals vastgelegd in de procedureregels en de beleidsplannen in het verlengde liggen van de doelstellingen zoals omschreven in de LvC.

De Commissie Crimefonds beoordeelt alle ingediende projecten en voorziet deze van een negatief of positief advies. Het advies van de Commissie is bindend.

De Commissie Crimefonds verleent goedkeuring voorafgaand aan bestedingen uit het fonds.

Deze commissie wordt gevormd door 3 personen die *niet* werkzaam zijn binnen de overheid (geen ambtenaren status).

Deze personen hebben een aantoonbare affiniteit met maatschappelijke vraagstukken en de bestrijding en preventie van criminaliteit in de gemeenschap. Ook dienen zij te beschikken over een gedegen deskundigheid om de hoofdlijnen van het beleid van het criminaliteitsbestrijdingfonds te kunnen beoordelen en uitgaven goed te keuren en zich een afgewogen en zelfstandig oordeel te kunnen vormen over de geschiktheid van de bestedingen.

Taken van de Commissie CF

- Toezicht op de realisatie van de doelstellingen van het Crimefonds
- Het beoordelen van ingediende projecten op basis van de

beleidsprioriteiten aangegeven in het beleidsplan en het afgeven van een schriftelijk positief/negatief advies.

- Het verlenen van goedkeuring voorafgaand aan bestedingen uit het fonds
- Toezicht op compliance met de algemene vereisten van het fonds zoals opgenomen in de Landsverordeningen, procedureregels, het beleidsplan en andere relevante richtlijnen.
- Toezicht op een geordende uitvoering van de financiële administratie en verantwoording van het fonds.
- Leveren van het financieel jaarverslag ter aanbieding aan het Parlement.

De Commissie Crimefonds vergadert 1 x per maand over de ingediende financieringsaanvragen.

2. De dagelijkse leiding en uitvoering van de administratieve taken van het fonds worden opgedragen aan een uitvoeringsteam bestaande uit 2 beleidsmedewerkers van de beleidsorganisatie en 1 financieel account manager uit de ministeriële staf van het Ministerie van Justitie. Het uitvoeringsteam CrimeFonds (UtCF) wordt aangestuurd door de beleidsdirecteur.

Taken van het uitvoeringsteam CF zijn:

- Het opstellen van het jaarlijkse beleidsplan voor het Criminaliteitsbestrijdingfonds
- De voorbereiding van ingediende projecten en voorleggen voor goedkeuring
- De inrichting van een aparte projectadministratie voor geaccordeerde projecten
- Het houden van toezicht op de uitvoering van de

projecten en het maken van voortgangsrapportages

- Het opmaken van kwartaal rapportages
- Het opmaken van het financieel jaarverslag

Voor de sturing van het fonds wordt **het “Handboek Financiële Administratie Criminaliteitsbestrijdingfonds”** gehanteerd. Het betreft een uitwerking van de administratieve organisatie met richtlijnen voor de inrichting van de financiële administratie.

De Minister van Justitie geeft aan het begin van ieder begrotingsjaar de beleidsprioriteiten aan die voor financiering uit het Crimefonds in aanmerking zullen komen.

- De minister accordeert de financiering voor slechts die projecten die een positief advies hebben van de Commissie Crimefonds.
- Hiertoe zal een overeenkomst worden opgesteld.

Goedkeuring van uitgaven

Bij een positief advies van de Commissie CF stelt de commissie middels een formulier tevens vast op welke wijze (de tranches) de financiering van het project zal gebeuren. Aan de hand hiervan (een positief advies en uitbetalingmodaliteit) wordt de “Overeenkomst van Projectfinanciering” opgemaakt en ondertekend door de Secretaris Generaal en de opdrachtnemer (akkoord project).

De betalingen van de geaccordeerde bedragen worden gedaan door de Secretaris Generaal (SG).

V. Slotopmerkingen

Het Handboek Financiële Administratie Criminaliteitsbestrijding is

geactualiseerd en dient bij de projectuitvoering te worden gevolgd.

De leden van het Uitvoeringsteam CF worden jaarlijks aangewezen.

De Commissie Crimefonds dient bij Ministeriële Beschikking te worden ingesteld.

Stichting Slachtofferhulp

De Stichting Slachtofferhulp Curaçao richt zich op:

- het bevorderen en verbeteren van hulpverlening aan slachtoffers, waaronder mede begrepen de nabestaanden van de slachtoffers, van delicten en verkeersongevallen, zodanig dat de hierbij geleden schade op materieel of immaterieel gebied zoveel mogelijk wordt weggenomen;
- het ten behoeve van de slachtoffers dan wel nabestaanden van de slachtoffers voeren van gerechtelijke procedures alsook in verband daarmee te nemen andere juridische maatregelen;
- het signaleren, opheffen en voorkomen van knelpunten in de samenleving, waardoor slachtoffers van delicten en ongevallen onnodig worden achtergesteld.

Bij het Bureau Slachtofferhulp kan de samenleving terecht voor:

- informatie en advies over schadevergoeding en bemiddeling hierbij;
- emotionele ondersteuning;
- opvang en hulp bij schokkende gebeurtenissen;
- begeleiding bij een bezoek aan de politie;
- bemiddeling, bijvoorbeeld wanneer het slachtoffer contact wil met de verdachte;
- verwijzing naar andere hulpverleners.

Als het slachtoffer aangifte heeft gedaan bij de politie zorgt de politie ervoor dat het Bureau Slachtofferhulp in voorkomende gevallen wordt ingeschakeld, tenzij het slachtoffer dit niet wenst. Een medewerker van het bureau neemt

dan zo snel mogelijk contact op met het slachtoffer; dit is vaak dezelfde dag nog.

Het slachtoffer kan ook zelf contact opnemen met Bureau Slachtofferhulp, bijvoorbeeld als hij/zij geen aangifte wenst of durft te doen, of als hij/zij er later pas achterkomt dat hij/zij toch behoefte heeft aan hulp. De stichting werkt samen met overheidsinstellingen en particuliere organisaties en biedt hulp aan slachtoffers die betrokken zijn geweest bij dan wel getuige zijn geweest van onder meer geweld in de relationele sfeer, roofovervallen, moordzaken, huiselijk geweld, verkrachtingszaken of andere vormen van seksueel misbruik, verkeersongevallen met dodelijk afloop, mishandeling, mensenhandel, bedreiging, schietpartijen en brand.

Dit bureau heeft over de jaren 2008, tot en met 2011 een groot aantal zaken behandeld die in relatie stonden met voornoemde feiten:

- In 2008, van juli tot en met december 105 gevallen;
- In 2009 375 gevallen;
- In 2010 485 gevallen;
- In 2011 538 gevallen.

Nagenoeg gelijke omstandigheden als bij de Stichting Gezinsvoogdijsinstelling doen zich voor bij de stichting Slachtofferhulp onvoldoende personeel en een bijzondere krap budget.

Fonds van het Ministerie van Justitie

Voor het jaar 2013 is een beleidsplan ingediend inhoudende de diverse projecten en de daarbij behorende begroting.

Nieuwe organisaties in 2013

Interpol Curaçao

Het Nationaal Centraal Bureau Interpol Curaçao (NCB Interpol Curaçao) is een vrij jonge organisatie dat in het jaar 2011 het levenslicht zag. Dit nadat de 62-jarige lidmaatschap van de Nederlandse Antillen aan de 'International Criminal Police Organization – (ICPO) INTERPOL', in het kader van het ontmantelingsproces van voormeld land, kwam te vervallen.

Een en ander heeft teweeggebracht dat op nationaal niveau de juridische inbedding van Interpol Curaçao dient te worden geformaliseerd, opdat het vanuit een formele grondslag en verankering kan opereren als het aanspreekpunt voor Curaçao inzake (inter)nationale politieke ondersteuning naar zowel de Interpollidstaten (internationale partners) toe als de justitiële keten en andere opsporingsentiteiten (lokale partners), die de preventie en bestrijding van criminaliteit tot hun missie hebben.

Ten einde als het aanspreekpunt voor Curaçao vanuit een autonome positie te kunnen dienen zal deze nieuwe uitvoeringsdienst (in oprichting) in de Ministerie van Justitie onder de directe beheersverantwoordelijkheid van de Minister van Justitie worden ondergebracht en voor wat het strafrechtelijke beleid betreft onder het gezag van de Procureur Generaal.

De Interpol Curaçao besteedt in dit begrotingsjaar de volle aandacht op zijn autonome informatiepositie als lid van de ICPO-INTERPOL om deze voornamelijk te versterken met actieve participatie in de activiteiten van de moederorganisatie.

De Interpol Curaçao zal zich richten op het bevorderen en handhaven van de effectieve en efficiënte internationale samenwerkingsrelatie in de strijd tegen de internationale criminaliteit. Veel aandacht wordt geschonken aan de internationale misdrijven die raakvlakken hebben met ons land en die een bedreiging kunnen vormen voor de openbare orde en veiligheid en die eveneens onze economische belangen kunnen schaden.

Interpol Americas Regional Conference 2013

De Interpol Curaçao zal in 2013 de Interpol Americas Regional Conference organiseren. Het betreft een driedaagse conferentie waarbij tussen de 40 en 50 landen zullen deelnemen met een delegatie van 150 tot 175 leden. De conferentie zal in het World Trade Center worden gehouden de geschatte kosten van de conferentie bedraagt ongeveer ANG 500.000.

Unit Financiële Criminaliteitsbestrijding

In 2013 zal de Unit Financiële Criminaliteitsbestrijding opgericht worden. De taken van deze organisatie zijn:

- Coördineren van de uitvoering van Financiële onderzoeken en bevorderen van de financiële criminaliteitsbestrijding door uitwisseling van informatie terzake en ondersteunen van de samenwerkende partners;
- In het MOT natraject onderhouden van contacten en het bieden van specialisatie service: registreren, veredelen en verwerken van de doormeldingen (Verdachte Transacties;
- Coördinatie en beheer van verdachte transacties;
- Coördinatie financiële rechtshulpverzoeken;
- Het verrichten van voorbereidingsonderzoeken naar subjecten uit het Verdachte Transactiebestand en het analyseren van de gegevens die verwerkt en opgesteld worden en in onderzoeksvoorstellen, relatieschema's en adviezen;
- Screenen van kandidaten in het wervingsproces voor de verschillende klanten in het licht van de gegevens in het "Verdachte Transactiebestand";
- Het uitwisselen van informatie voor o.a. naslag;
- Ondersteuning aan ketenpartners.

De organisatie zal bestaan uit 5 medewerkers van het Korps Politie Curaçao. De kosten voor deze nieuwe instelling zullen eveneens uit het budget van het Korps gefinancierd worden.

MINISTERIE VAN VERKEER, VERVOER EN RUIMTELIJKE PLANNING

Tot het ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning
- Kabinet Minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning
- Secretaris Generaal Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning
- Ministeriële Staf
- Beleidsdirecteur
- Beleidsorganisatie Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning
- Sectordirecteur Infrastructuur en Ruimtelijke Planning
- UO Openbare Werken
- UO Ruimtelijke Ordening en Planning
- UO Domeinbeheer
- Sectordirecteur Verkeer en Vervoer
- UO Verkeer en Vervoer
- UO Maritieme Autoriteit Curaçao
- UO Curaçao Burgerluchtvaart Autoriteit
- UO Meteorologische Dienst Curaçao

Missie

Het ministerie draagt zorg voor een duurzame ontwikkeling van verkeer, vervoer en ruimtelijke planning, waarbij “heel”, “veilig” en “schoon” centraal staan. .

De missie gaat in het bijzonder in op de volgende kernpunten:

- Betrouwbare (inter)nationale verbindingen;
- Betrouwbare bescherming van de samenleving tegen gevaarlijke weersomstandigheden;
- Duurzame ontwikkeling en een continu streven naar een optimale benutting van de ruimte en inrichting ervan met infrastructuur en een adequate (volks)huisvesting;
- Bijdragen aan het concipiëren van (inter)nationale wet- en regelgeving alsook het handhaven hiervan.

Beleidsuitdagingen en strategische doelstellingen

Het ministerie bestaat uit twee beleidsdomeinen, te weten Verkeer en Vervoer en Infrastructuur en Ruimtelijke Planning.

Het beleidsveld Infrastructuur en Ruimtelijke Planning houdt zich voornamelijk bezig met de (veilige) bereikbaarheid van de diverse woon- en werkgebieden op het eiland, het voorzien in de behoefte aan betaalbare bouwgrond en met een rechtvaardige, ruimtelijke indeling van het eiland in diverse bestemmingen, waaronder ook “groengebieden”. *Strategische doelstellingen Verkeer en Vervoer*

De beleidsuitdagingen van het ministerie op het gebied van Verkeer en Vervoer resulteren in de volgende strategische doelstellingen:

- A. Het tijdig en accuraat verschaffen van nauwkeurige meteorologische Informatie.
- B. Beschikbaarheid van een optimaal en veilig functionerende luchtvaart van Curaçao in combinatie met concurrerende en duurzame exploitatie van luchtvaart, binnen het kader van internationale wet- en regelgeving, met het oog op de verdere ontwikkeling van Curaçao als een logistieke hub.
- C. Beschikbaarheid van economisch- en ecologisch verantwoorde scheepvaart- en maritieme activiteiten, binnen de kaders van internationale wet- en regelgeving, met het oog op de verdere ontwikkeling van Curaçao als een logistieke hub.
- D. Beschikbaarheid van een veilig en toegankelijk wegenverkeersnet resulterend in vermindering van verkeersongevallen en overbelasting van wegen.
- E. Waarborging van verkeersveiligheid door het zorgdragen van veilige voertuigen door het verrichten van technische keuringen van voertuigen.
- F. Optimalisering van de mobiliteit van reizigers die gebruikmaken van het openbaar vervoer.

Strategische doelstellingen Infrastructuur en Ruimtelijke Planning

- A. De beschikbaarheid van een ruimtelijk plan dat een duurzaam evenwicht schept tussen wonen, werken, recreatie en groengebied, waarin bovendien voor alle activiteiten een geschikte locatie is vastgelegd en/of waarmee voor de verschillende locaties een juiste bestemming wordt toegewezen.
- B. Duurzaam beleid op het vlak van mobiliteit, beheer van gronden, natuur,

- landschap en gebouwen, infrastructuur en openbare voorzieningen.
- C. Voorzien in de behoefte aan betaalbare bouwgrond voor woon en commerciële (toeristische) doeleinden.
 - D. Optimaal beheer van overheidsgronden en panden.
 - F. Het waarborgen van de bereikbaarheid en leefbaarheid in het land.
 - G. Optimale benutting van voorzieningen, gronden en gebouwen door waar mogelijk ook het multifunctioneel inzetten van beschikbare ruimtes.

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende functies van het ministerie zijn:

01 Bestuursorganen

20 Algemeen beheer VVRP

21 Openbare Werken

de zorg voor de juridische en beleidskaders, het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van de openbare werken, wegen, straten en pleinen

22 Verkeer en Vervoer

de zorg voor de beleidskaders, het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van Verkeer en Vervoer, Scheepvaart en Maritieme zaken

23 Luchtvaart

de zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende de luchtvaart

24 Meteorologische aangelegenheden

de zorg voor de meteorologische en klimatologische feiten en verschijnselen.

25 Reiniging

26 Riolering en Waterzuivering

27 Ruimtelijke Ordening, Woning en Bouwgrond exploitaties

28 Overige VVRP

de zorg voor de beleidskaders, het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van de ruimtelijke planning

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	696.000	423.300	424.400	426.500
20 Algemeen beheer VVRP	9.739.300	9.223.100	9.270.400	9.343.500
21 Openbare werken	14.945.600	14.660.800	14.729.300	14.822.600
22 Verkeer en vervoer	10.347.800	10.121.500	10.042.900	9.880.000
23 Luchtvaart	50.500	50.500	50.500	50.500
24 Meteorologische aangelegenheden	3.977.900	3.966.600	3.991.200	4.029.200
25 Reiniging	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700
26 Riolering en waterzuivering	8.000.500	8.000.500	8.000.500	8.000.500
27 Ruimtelijke Ordening, woning en bouwgrond expl.	16.074.100	15.833.600	15.889.600	15.970.700
28 Overige VVRP	240.600	241.000	241.200	241.600
Totaal	65.310.400	63.743.600	63.862.700	63.987.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
20 Algemeen beheer VVRP	750.000	750.000	750.000	750.000
21 Openbare werken	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000
22 Verkeer en vervoer	-	-	-	-
23 Luchtvaart	-	-	-	-
24 Meteorologische aangelegenheden	-	-	-	-
25 Reiniging	-	-	-	-
26 Riolering en waterzuivering	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
27 Ruimtelijke Ordening, woning en bouwgrond expl.	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000
28 Overige VVRP	-	-	-	-
Totaal	42.880.000	42.880.000	42.880.000	42.880.000

Hieronder wordt de begroting per functie toegelicht.

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	352.000	354.500	355.600	357.700
Programmakosten	344.000	68.800	68.800	68.800
Totaal	696.000	423.300	424.400	426.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de minister.

Functie 20 Algemeen Beheer VV&RP (Kabinet Minister, Secretaris Generaal, Ministeriële Staf, Beleidsdirecteur en Beleidsorganisatie)

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	9.280.100	9.117.100	9.164.600	9.238.100
Programmakosten	459.200	106.000	105.800	105.400
Totaal	9.739.300	9.223.100	9.270.400	9.343.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	750.000	750.000	750.000	750.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	750.000	750.000	750.000	750.000

Deze functie omhelst de volgende subfuncties:

- Het Kabinet van de Minister;
- De Secretaris Generaal;
- De Ministeriële Staf;
- De Beleidsdirecteur;
- De Beleidsorganisatie.

Kabinet van de Minister

Het Kabinet van de Minister is verantwoordelijk voor de algemene ondersteuning van de minister.

Secretaris Generaal

De Secretaris Generaal is ambtelijk eindverantwoordelijk voor de leiding van het ministerie en belast met de operationele bedrijfsvoering van het gehele ministerie.

Ministeriele Staf

De Ministeriële Staf is verantwoordelijk voor de ondersteuning van het managementteam, de beleidsorganisatie en uitvoerende organisatie binnen het ministerie. Deze staf bestaat uit een team van medewerkers met specialismen op het gebied van financiën, interne controle, administratieve organisatie, personeel & organisatie, juridische zaken, informatie technologie, communicatie en administratieve en secretariële ondersteuning. Binnen de Staf is ook het klachtenbureau van het ministerie gepositioneerd.

Beleidsdirecteur

De beleidsdirecteur geeft leiding aan de Beleidsorganisatie. De Beleidsorganisatie is belast met de beleidswerkzaamheden voor het ministerie.

Beleidsorganisatie

De Beleidsorganisatie is het organisatieonderdeel waar beleid wordt ontwikkeld, gemonitord en geëvalueerd binnen het ministerie. Voor het formuleren en het uitvoeren van het beleid kent het ministerie diverse beleidsinstrumenten. De Beleidsorganisatie is verantwoordelijk voor de invulling en de kwaliteit van het te ontwikkelen beleid. Bij het ontwikkelen van het beleid worden alle relevante, waaronder voornamelijk de uitvoerende organisaties binnen het ministerie zelf, zoveel mogelijk betrokken.

Vanaf 1 augustus 2011 zijn de uitvoerende- en inspectietaken op het gebied van de burgerluchtvaart, scheepvaart en maritieme zaken ondergebracht bij respectievelijk de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit en de Maritieme Autoriteit Curaçao. In het begrotingsjaar 2013 wordt dit feit voor het eerst vanaf het begin van het dienstjaar in de begroting verwerkt.

Verkeer en Vervoer

Functie 21 Openbare Werken

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.269.200	13.179.500	13.263.000	13.386.300
Programmakosten	1.676.400	1.481.300	1.466.300	1.436.300
Totaal	14.945.600	14.660.800	14.729.300	14.822.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	40.000.000	40.000.000	40.000.000	40.000.000

Deze functie omhelst de volgende subfuncties:

- De Sectordirecteur Infrastructuur en Ruimtelijke Planning;
- Uitvoeringsorganisatie Openbare Werken;
- Wegen, straten en pleinen .

Sectordirecteur Infrastructuur en Ruimtelijke Planning

De sectordirecteur IRP is verantwoordelijk voor de leiding van de sector, de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector.

Uitvoeringsorganisatie Openbare Werken (UO-OW)

UO-OW is mede verantwoordelijk voor het waarborgen van veilig verkeer op Curaçao. In dit zorggebied is het ministerie verantwoordelijk voor de volgende resultaatgebieden:

- Infrastructuur en openbare ruimte;
- Topografische basisregistratie;
- Technische dienstverlening en openbare voorzieningen.

Het beleid richt zich op openbare voorzieningen en verkeer welke op een veilige, betaalbare, tijdsbesparende en milieuvriendelijke wijze tot stand wordt gebracht. Daarbij wordt tevens een gunstig leef- en woonklimaat gecreëerd rekeninghoudend met veiligheid, een goede infrastructuur en nutsvoorzieningen.

De doelstellingen van de UO-OW zijn het ontwikkelen, verwerven en onderhouden van de Curaçaose wegen en openbare voorzieningen.

Op basis van prioriteitstelling en kengetallen van eerdere onderhoudsprogramma's en beheersplannen zijn de projecten voor het Jaarplan 2013 geïdentificeerd en voorbereid.

De projecten richten zich voornamelijk op de volgende werkgebieden:

- Reconstructie hoofdwegen;
- Onderhoud buurtwegen;
- Onderhoud open- en gesloten waterafvoeren;
- Verdere Ontsluiting basisregistratie topografie.

Het Curaçaose verharde wegennet heeft een totale lengte van 1.152 km.

Hiervan is 360 km in slechte staat. Gepland is om in 2013 circa 72 km onder handen te nemen.

Het voeren van een goed ruimtelijk beleid is voor de overheid een noodzaak.

Met het op verantwoorde wijze inrichten van de ruimte, zal UO-OW in 2013 de Basisregistratie Topografie verder implementeren voor het verwerken en visualiseren van data met ruimtelijke componenten. Hiermee kunnen ruimtelijke analyses worden uitgevoerd zodat onder andere ruimtelijk beleid beter ondersteund kan worden.

Hiermee worden de volgende resultaten behaald:

- Ontsluiten van Geo-informatie;
- Op elkaar afgestemde Geo-informatie;
- Inzichtelijke data en werkprocessen.

Functie 25 Reiniging

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.238.100	1.222.700	1.222.700	1.222.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Onder deze functie worden de fondsen begroot ten behoeve van het saneren van hoofdwegen, woonwijken en binnenstad. UO-OW is verantwoordelijk voor de uitvoering van de werkzaamheden in dit kader.

Functie 26 Riolering en Waterzuivering

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	8.000.500	8.000.500	8.000.500	8.000.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	8.000.500	8.000.500	8.000.500	8.000.500
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1000.000	1.000.000	1.000.000	1.000.000

UO-OW heeft in het kader van haar taken inzake de adequate inzameling, transport en zuivering van afvalwater en effectief leveren van gezuiverd afvalwater – afvalwater management -, de uitvoering van het project “optimalisatie RWZI Klein Hofje” voor de jaren 2011, 2012 en 2013 geprojecteerd. Het betreft hierbij reconstructie van totaal 36 gemalen, 500 km transport- casu quo retourleiding en een zuiveringsinstallatie.

Het project “Optimalisatie RWZI Klein Hofje” zal conform het Design & Construct principe uitgevoerd worden. Design & Construct (Built) betekent letterlijk “Ontwerp en Constructie” en het houdt in dat de aangeworven aannemer verantwoordelijk is voor zowel ontwerp als uitvoering. Het project wordt uitgevoerd conform het geen beschreven is in de documenten “Projectvoorstel Optimalisatie RWZI Klein Hofje, MEP C-T-61” en “Schetsontwerp aanpassing RWZI Klein Hofje”.

Prioriteiten voor 2013 zijn:

1. Het optimaliseren van de zuiveringsinstallatie Klein Hofje.
2. Het updaten van het afvalwaterstructuurplan.
3. Het elimineren van oppervlaktewatervervuiling en overstort in zee.
4. Het preventief onderhoud aan de gemalen en zuiveringsinstallaties.

Functie 27 Ruimtelijke Ordening, Woning en Bouwgrondexploitaties

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	15.886.700	15.725.900	15.782.900	15.865.800
Programmakosten	187.400	107.700	106.700	104.900
Totaal	16.074.100	15.833.600	15.889.600	15.970.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	1.130.000	1.130.000	1.130.000	1.130.000

Deze functie omhelst de volgende subfuncties:

- Uitvoeringsorganisatie Ruimtelijke Ordening en Planning (UO ROP)
- Uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer (UO Domeinbeheer)
Onbebouwde eigendommen.

Uitvoeringsorganisatie Ruimtelijke Ordening en Planning (UO ROP)

UO ROP is verantwoordelijk voor de volgende vier hoofdproducten:

- Ruimtelijke planning
- Stedelijke vernieuwing
- Volkshuisvesting
- Monumentenzorg en erfgoed

Ruimtelijke planning

Het EOP en andere relevante beleidsinstrumenten van Curaçao verschaffen een solide basis voor een integrale en duurzame ontwikkeling in het belang van ons allen. Het beoogde effect is een verantwoorde benutting van de beschikbare ruimtelijke mogelijkheden en financiële middelen voor een optimale sociale en economische ontwikkeling. In 2013 zal verder aandacht besteed worden aan de uitwerking van ruimtelijke visies voor de zuidelijke

kustgebieden en zal een bijdrage worden geleverd aan plannen voor de ontwikkeling van het havengebied.

ROP draagt ondermeer de verantwoordelijkheid voor het verlenen van bouwvergunningen namens de overheid.

Het is van belang om dit proces, dat ISO gecertificeerd was, weer naar dat niveau te brengen, waarbij in zowel kwalitatief als kwantitatief opzicht er sprake zal zijn van verbetering. De illegale bouw zal stringenter aangepakt worden. Het gaat hierbij om bouwen zonder bouwvergunning of in afwijking van de vergunning en de vergunningsvoorschriften.

Stedelijke vernieuwing

In het kader van de stedelijke vernieuwing zal voortgaande aandacht gegeven worden aan de uitvoering van het stedelijk ontwikkelingsplan en van wijkverbeteringsplannen. Het doel is dat uiteindelijk de binnenstad en alle wijken op Curaçao over een goede woon- en leefklimaat en adequate infrastructuur beschikken.

Voor een aantal wijken zullen de financiële mogelijkheden die het 10^e ontwikkelingsfonds van de Europese Unie biedt met de medewerking van andere relevante organisaties worden aangewend en geïmplementeerd.

Er zal voortvarend ingezet worden op het herstel, de vernieuwing en uitbreiding van de centrum-, uitgaans- en culturele functies van de binnenstad.

Dit impliceert de implementatie van de in 2011 uitgewerkte mobiliteitsvisie voor de binnenstad en de afronding van de herstructureringsplannen voor Scharloo Abou en Pietermaai.

Volkshuisvesting

Het streven blijft dat iedereen op Curaçao beschikt over een acceptabel leef- en woonklimaat en geschikte huisvesting met voldoende ruimte in en om woningen, veiligheid, gezonde leefomstandigheden, verlichting, veilig drinkwater, sanitaire voorzieningen, afvalgerelateerde voorzieningen, basisinfrastructuur en een goede bereikbaarheid.

Na de vaststelling van een nieuwe adressenverordening zal in 2013 het adressenplan uitgevoerd worden. Dit omvat het daadwerkelijk aanbrengen van straatnamen en huisnummers. Het opgeschoonde adressenbestand dient als essentiële basis voor een Geografisch Informatie Systeem (GIS) dat in onderlinge samenwerking binnen het ministerie verder zal worden opgezet en dat een essentieel element is voor het stelsel van Basisregistraties dat tevens in de maak is.

Monumenten en erfgoed

Onze monumenten en erfgoed zijn een belangrijk deel van ons nationaal erfgoed en verdienen daarom goed beheer, bescherming en behoud.

Het monumentenbeleid, dat is vastgelegd in het Monumentenplan van 1990 en het 'Plan di Monumento 2000+', zal worden geactualiseerd en geïmplementeerd.

Het beleid zal erop gericht blijven om zoveel mogelijk bijzondere historische gebouwen en archeologische overblijfselen te behouden.

Ook zal in 2013 de aanwijzing van zowel gebouwde als archeologische monumenten tot beschermde monumenten worden voortgezet. De eenvoudige stenen en lemen woonhuizen in de buitengebieden krijgen bijzondere aandacht.

De overheid zal doorgaan met het ondernemen van concrete acties om de bouwvallige panden in de binnenstad aan te pakken.. Samen met het ministerie van Financiën zal al het nodige gedaan worden om geïnvesteerde overheidsgelden terug te vorderen, zodat een 'revolving fund' wordt uitgebouwd.

UO-ROP zal in 2013 het al in 2012 opgestarte optimalisering- en verbeteringstraject verder doorlopen en duurzaam inbedden.

Uitvoeringsorganisatie Domeinbeheer (UO Domeinbeheer) en onbebouwde eigendommen

UO Domeinbeheer heeft een belangrijke functie binnen de overheid. Namens de regering beheert zij het exploiteerbare vastgoed (gronden, panden en wateren) in eigendom van de overheid. . Zij heft en int namens de overheid aanzienlijke (niet-belasting) opbrengsten gerelateerd aan het vastgoedbeheer.

UO-Domeinbeheer wil haar cruciale functie in de komende jaren uitbreiden en versterken. In dit verband heeft zij in 2011 een traject opgestart, gericht op integrale en duurzame prestatieverhoging. Dit traject staat beschreven in het Implementatieplan 2012-2014 getiteld 'Rumbo pa ekselensia'. Binnen het kader van dit meerjarige traject wil UO-Domeinbeheer in het begrotingsjaar 2013 de nadruk leggen op het versterken van haar heffing- en inningcapaciteit. Dit, in aansluiting op het financieel-economische beleid van de regering, om de niet-belastingopbrengsten van de overheid te verhogen.

UO-Domeinbeheer is primair verantwoordelijk voor twee strategische (beleids)doelstellingen.

De eerste strategische doelstelling is het voorzien in de behoefte aan betaalbare bouwgrond voor woon-, agrarische, industriële, commerciële en toeristische doeleinden. In dit kader zal Domeinbeheer in 2013 wederom in samenwerking met publieke en private partners verschillende verkavelingsplannen entameren teneinde gronden bouwrijp te maken, alsook andere projecten om exploiteerbaar vastgoed beschikbaar te stellen.

De tweede strategische doelstelling van Domeinbeheer betreft het optimaal beheer van overheidsgronden en -panden door het versnellen van uitgifteprocedures en handhavend optreden bij niet voldoen aan uitgiftevoorwaarden en tegen illegale occupatie. voorraad

UO-Domeinbeheer is ook belast met de heffing en inning van de jaarlijkse huurpenningen en erfpachtcanon en moet op jaarbasis gemiddeld ANG 17 miljoen kunnen innen. Dit is meer dan 50% van de jaarlijkse niet-belasting opbrengsten van de Curaçaose overheid. In 2013 zal de financiële poot (het team Debiteurenadministratie) van UO-Domeinbeheer verder worden versterkt en uitgebreid met ervaren en hoger opgeleide medewerkers. De bovengenoemde doelstellingen hebben betrekking op 'P', de reguliere prestaties

van UO-Domeinbeheer. In het kader van het Implementatieplan 'Rumbo pa ekselensia' is in de periode 2012-2014 nog een vierde doelstelling van groot belang met name de gerichte, integrale en duurzame verhoging van 'PC', de prestatiecapaciteit van UO-Domeinbeheer als geheel. In het kader van deze doelstelling zal UO-Domeinbeheer in 2013 investeren in:

1. de verdere optimalisering van werkprocessen met als doel meer klantgerichtheid, efficiëntie en kwaliteit;
2. verdere competentieontwikkeling van de medewerkers, werving van nieuw personeel, inzet van externe projectleiders, aanpassing van het formatieplan en functieherwaardering, dit alles als noodzakelijke ondersteuning van het prestatieverhogingstraject op het gebied van human resource management;
3. verdere concretisering van de organisatiestrategie, in het bijzonder de verankering van het prestatie management en de uitbouw van de financiële poot en de vastgoedontwikkelpoot van UO-Domeinbeheer;
4. nadere investering in moderne werkmiddelen, waaronder vooral ICT-apparatuur, -systemen en -applicaties (onder andere het Geografisch Informatiesysteem GIS, workflow management en managementrapportage/'dashboard'), maar ook vernieuwde wetgeving, andere apparatuur en werkmateriaal, terreinvoertuigen en huisvesting;
5. verdere versterking van het leiderschap en de organisatiecultuur waarbij onderling vertrouwen – op de werkvloer en met partnerorganisaties en klanten – het fundament vormt waarin blijvend moet worden geïnvesteerd.

SECTOR VERKEER EN VERVOER (VV)

Binnen de sector Verkeer en Vervoer (VV) wordt een vijftal sub-beleidsdomeinen onderkend, namelijk:

- (1) Luchtvaart;
- (2) Scheepvaart en maritieme zaken;
- (3) Meteorologie;
- (4) Verkeer, verkeersveiligheid en openbaar vervoer;
- (5) Ruimtevaart.

De begroting van de sector VV wordt in de volgende functies ondergebracht:

- Functie 22: Verkeer en Vervoer
- Functie 23: Luchtvaart
- Functie 24: Meteorologische aangelegenheden

Functie 22 Verkeer en Vervoer

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.574.000	1.544.200	1.544.900	1.570.600
Programmakosten	8.773.800	8.577.300	8.488.000	8.309.400
Totaal	10.347.800	10.121.500	10.042.900	9.880.000
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie omhelst de volgende subfunctie:

- De Sectordirecteur Verkeer en Vervoer
- Uitvoeringsorganisatie Verkeer en Vervoer (UO VV)
- Autobusdienst
- Uitvoeringsorganisatie Maritieme Autoriteit Curaçao (UO MAC).

Sectordirecteur Verkeer en Vervoer (VV)

De sectordirecteur VV is verantwoordelijk voor de leiding van de sector en de invulling en uitvoering van het vastgestelde beleid binnen de sector.

Uitvoeringsorganisatie Verkeer en Vervoer (UO VV)

Verkeersstromen, zowel in het woon- en werkverkeer als in het recreatieve verkeer, spelen zich voornamelijk af op een geconcentreerd gebied van ons eiland. Door het groeiende aantal vervoersmiddelen en de verspreidende

urbanisatie wordt een hoge tol geëist van het wegennet op het gebied van veiligheid. Ook op het gebied van openbaar vervoer krijgt de overheid te maken met een belangrijke beleidsuitdaging. Deze uitdaging bestaat uit het optimaliseren van het openbaar vervoer.

Naast vergunningverlening voor openbaar vervoer zal de UO-VV zich ook toeleggen op de verkeersveiligheid op ons eiland.

In 2013 zal de regering, in overleg met de betreffende actoren, verder invulling geven aan de synchronisatie op het gebied van verkeersveiligheid.

Autobusdienst

Deze functie heeft betrekking op de subsidie ten behoeve van het Autobusbedrijf.

Uitvoeringsorganisatie Maritieme Autoriteit Curaçao

De internationale trend in het toezicht op de scheepvaart is er één van “toezicht op afstand” op basis van risico analyse en van mandatering van inspectietaken. Dit blijkt uiteindelijk effectiever en goedkoper voor de overheden, omdat geld wordt uitgespaard aan kostbare expertise en training en opleiding van duur personeel.

Op basis van deze trend en in het kader van de doelstelling is een middellange termijn traject opgesteld dat zich richt op een doelmatige en efficiënte uitvoering van de haven-, kust- en vlaggenstaat taken van Curacao binnen het kader van de International Maritime Organization(IMO) en ILO (International Labor Organization) verplichtingen en de daarop gebaseerde rijksregelingen en nationale regelgeving.

De doelstellingen van de regering voor de maritieme sector richten zich voor 2013 in dit verband op de volgende concrete output:

- A. MAC conform IMO kwaliteitseisen (VIMSAS);
- B. Terugkeer vloot op de zogenoemde “witte lijst” van de Paris MoU;
- C. Voldoen aan in de Caribbean MoU overeengekomen regionale havenstaat verplichtingen;
- D. Kostendekkend inspectieapparaat;
- E. Promotie van het register samen met de sector partners;
- F. Afsluiten van samenwerkingsregelingen met de Koninkrijkspartners.

[VIMSAS \(Voluntary IMO Member State Audit Scheme\) kwaliteitseisen](#)

Met Nederland zullen afspraken moeten worden gemaakt over het organiseren van een vrijwillige VIMSAS audit, aangezien de IMO verplichtingen zich bevinden op Koninkrijksniveau. MAC werkt aan het wegwerken van de in 2007 geconstateerde afwijkingen op nationaal niveau. Hiertoe wordt in 2012 een IVB traject afgerond dat bestaat uit het wegwerken van hiaten in de wet- en regelgeving, het trainen en upgraden van het MAC personeel en het verstevigen van de organisatie.

[Terugkeer op witte lijst Paris MoU \(PMoU\)](#)

In 2012 is het ratingsysteem van de Europese havenstaatcontrole aanzienlijk aangescherpt. Ook gaat Europa in 2012 het maritieme arbeidsverdrag uitvoeren in haar havenstaat. Dit impliceert dat onze vloot aan een aanzienlijk zwaarder inspectieregime wordt onderworpen en zonder aanvullende maatregelen moet het verder wegzakken op de grijze lijst, of zelfs het afzakken naar de zwarte lijst worden gevreesd.

Drastische maatregelen zijn nodig, mede omdat de MAC met haar huidige omvang en bezetting onvoldoende capaciteit heeft om effectief toezicht uit te oefenen op alle schepen. In dit verband is in 2011 gekozen voor het mandateren en uitbesteden van de inspectietaken op de Curaçaose vloot. Hiertoe wordt in 2012 een nieuw contract aangegaan met de klassenbureaus, die de inspecties en certificaten overnemen van de MAC. Louter de langlopende certificaten worden per 1 januari 2013 nog afgegeven door de MAC.

Een tweede actie welke in 2012 is voorbereid en in 2013 moet worden uitgevoerd, is de versnelde introductie van het maritieme arbeidsverdrag op onze schepen. In 2012 wordt medegelding aangevraagd en wetgeving voorbereid die in 2013 en 2014 versneld moet worden ingevoerd.

[Havenstaat verplichtingen Caribbean MoU \(CMoU\)](#)

De landen van het Caribisch gebied werken gezamenlijk aan het halen van hun regionale havenstaat doelstellingen. Nederland (BES) is inmiddels toegetreden tot deze samenwerking en ook Sint Maarten is dit in de nabije toekomst van plan. Vooralsnog richt MAC zich op het uitvoeren van inspecties

op 10% van de bezoekende schepen en het uitvoeren van thema inspecties samen met de CMoU landen.

[Kostendekkend inspectie- apparaat](#)

Om dit te bereiken is in de periode 2011-2012 gewerkt aan het terugbrengen van de kosten door afstoting van taken, het samenbrengen van functies en de multi-inzetbaarheid van mensen en middelen. Hiermee is de inspectie- en administratiecapaciteit teruggebracht met -2fte.

Aan de inkomstenzijde wordt gewerkt aan tariefsverhogingen. In 2011 zijn de rijkstarieven met 40% verhoogd en in 2012 wordt gewerkt aan de landstarieven (eveneens 40%). De intentie is om beide verhogingen uiterlijk 1 januari 2013 in te voeren.

Omdat veel van de werkzaamheden worden gemandateerd, is in overleg met de sector gekozen voor compensatie in de vorm van een tarief op het zeebrievenregister. Ook dit tarief wordt – samen met voornoemde tariefsverhogingen – uiterlijk 1 januari 2013 ingevoerd.

In 2013 zal dit beleid tot verlaging van de kosten en verhoging van de inkomsten leiden. Daarbij is er van uitgegaan dat de activiteiten rondom het register niet verder dalen. Hiertoe is flankerend beleid opgesteld (zie hierna).

[Promotie register en sector](#)

Om verdere groei van de inkomsten en de sector te bereiken is een lange termijn marketingbeleid onontbeerlijk. In 2012 worden de eerste stappen gezet om, samen met de sector, maritieme beurzen en klanten te bezoeken en de interesse in het Curaçaose register te vergroten.

Daartoe richt MAC zich op de in het rapport “Maritieme Koers voor Curaçao” geïdentificeerde doelmarkten: de koopvaardij binnen de EER (Europese Economische Ruimte) landen (Scandinavië, Malta en Kanaaleilanden), de internationale visserij, commerciële jachten, schepen en jachten in aanbouw. Ook de lokale en regionale vaart wordt bewerkt door de invoering van zogenaamde “Caribische codes” in onze lokale regelgeving. Momenteel worden lokale schepen onder deze codes geregistreerd en daarna worden de mogelijkheden in de regio onderzocht.

De promotie moet de dalende trend in het register binnen 2-3 jaar stoppen en moet na 2014 leiden tot een geleidelijke stijging van het aantal registraties.

[Samenwerkingsregelingen met Koninkrijkspartners](#)

In 2012 is de samenwerkingsregeling met Aruba vernieuwd en voor 2013 staat een tripartiete samenwerking tussen de autonome landen van het Koninkrijk op de agenda. Hierover is reeds op ambtelijk niveau overleg gevoerd en voor 2013 is de doelstelling om hierover concrete voorstellen te doen en afspraken te maken op ministerieel niveau.

Doel van het tripartiete overleg is om de maritieme regelgeving van de autonome landen op elkaar af te stemmen en het gezamenlijke belang in de rijksregelgeving te behartigen.

Functie 23 Luchtvaart

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	50.500	50.500	50.500	50.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	50.500	50.500	50.500	50.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De functie omhelst de volgende subfuncties:

- Luchthaven (WA Verzekering)
- Uitvoeringsorganisatie Curaçao Burgerluchtvaart Autoriteit (UO CBA).

Luchthaven

Deze functie heeft betrekking op de verzekering ten behoeve van de luchthaven.

Uitvoeringsorganisatie Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (CBA)

Gedurende 2011 heeft de Amerikaanse burgerluchtvaartorganisatie FAA een audit verricht waarbij geconstateerd werd dat Curaçao niet (volledig) voldoet aan de bepalingen van het Verdrag van Chicago, inclusief de bijlagen.

Tijdens de audit door de FAA zijn er nog meer bevindingen naar voren gekomen die naast de wet- en regelgeving (achterstand, achterhaalde wetgeving) tevens betrekking hadden op de begroting, de kwalificaties van het personeel en het ontbreken van de nodige technische bijstand. Bij het opstellen van de begroting over het dienstjaar 2012 is met het vorenstaande geen rekening gehouden.

Gezien het feit dat Curaçao begin 2012 gecategoriseerd is als categorie 2 land door de FAA, is het, om vergaande negatieve economische gevolgen te kunnen tegengaan, van belang om zo spoedig mogelijk uit deze categorie te komen. De CBA is bezig met het opzetten van een tarievensysteem voor haar output, om zo de investeringen die nodig zijn te kunnen financieren. Verder is het de hoop dat de CBA inkomsten zal ontvangen uit de opbrengsten van de Passengers Facility Charge, zodat de inkomsten op lange termijn verzekerd zijn.

Functie “23 Luchtvaart”

De Raad van Advies constateert dat op de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting onder de functie “20 Algemeen beheer VV&RP” gelden zijn gebudgetteerd voor uitgaven ten behoeve van de Curaçaose Burgerluchtvaart Autoriteit (hierna: de CBA). Uit de Algemene Beschouwingen (pagina’s 105, laatste tekstblok en 106, eerste tekstblok) blijkt dat in de CBA, volgens de Amerikaanse burgerluchtvaartorganisatie The Federal Aviation Administration (hierna: FAA), grote verbeteringen moeten worden tot stand gebracht teneinde door FAA van categorie 2 status weer naar categorie 1 status te kunnen worden overgeheveld. De Raad leidt echter uit de Algemene Beschouwingen af (pagina 106, eerste tekstblok, voorlaatste en laatste volzin) dat de investeringen die voor bedoelde verbeteringen nodig zijn door CBA zal worden gefinancierd middels de introductie van een tarievensysteem voor haar output en hopelijk middels de opbrengsten van de “Passengers Facility Charge”.

In het licht van het voorgaande adviseert de Raad de regering om een degelijke toelichting te geven in de Algemene Beschouwingen over dit voor het land belangrijke onderwerp. Daarbij dient concreet te worden aangegeven welke maatregelen zijn genomen of nog moeten worden genomen, om zo spoedig mogelijk de categorie 1 status te krijgen en wanneer dit zal worden bereikt. Ook dient in de Algemene Beschouwingen te worden gemotiveerd waarom voor de dienstjaren 2013 tot en met 2016 geen toename wordt verwacht van de inkomsten op de gewone dienst van de begroting van de CBA.

In 2011 heeft de Amerikaanse luchtvaartautoriteit FAA, een onderzoek gedaan naar het toezicht van de Curaçaose luchtvaartautoriteit op de Curaçaose luchtvaartsector, in het bijzonder de

luchtvaartmaatschappijen. Daarbij is geconstateerd dat op belangrijke onderdelen het toezicht op de

eigen luchtvaart sector tekort schiet, een en ander afgezet tegen de minimum voorwaarden die de burgerluchtvaart autoriteit ICAO aan de aangesloten landen oplegt. Voor de sociaal economische ontwikkeling van Curacao vormen de bevindingen van de FAA een belemmering die negatieve

gevolgen heeft voor de verdere ontwikkeling van de eigen luchtvaartsector, het imago van het land Curacao alsmede voor de groei van het toerisme, met name vanuit de Verenigde Staten.

De regering is voornemens daadkrachtig de bevindingen van de FAA ter hand te nemen om er voor zorg te dragen dat binnen afzienbare tijd wederom de zgn. categorie 1 status kan worden verkregen.

Daarvoor zijn aanzienlijke inspanningen vereist, die slecht mede met behulp van externe expertise kan worden opgelost.

Terecht constateert de Raad van Advies dat de bedragen die zijn gebudgetteerd voor de jaren 2013 - 2016 constant zijn. De verklaring hiervoor is dat de Curacaose Burgerluchtvaart Autoriteit streeft naar

een differentiering van de inkomsten. Dit betekent dat naast het bedrag dat genoemd wordt in de begroting, additionele financiering van de CBA eveneens zal moeten plaatsvinden vanuit de opbrengsten van de Passengers Facility Charge, waar over de Regering op 2 november een besluit nam.

Tenslotte wordt gestreefd op korte termijn een voorstel goed te keuren inzake het tarievenbesluit inzake de verlening van diensten door CBA. Met deze differentiatie van opbrengsten is de onafhankelijkheid van de CBA blijvend gewaarborgd en daarmee een van de belangrijke bevindingen van de Amerikaanse FAA opgelost.

SSP implementatie door CBA en SMS implementatie door de industrie

De veiligheid in de burgerluchtvaart onder de jurisdictie van Curaçao staat op een relatief hoog peil. Het kwaliteitsbewustzijn en het veiligheidsbewustzijn in de sector nemen geleidelijk toe door de steeds groter wordende veiligheidscultuur binnen de sector. Curaçao dient zo spoedig mogelijk een zogenaamde Safety State Program vast te stellen. Van daar uit zal de luchtvaartsector aan de hand daarvan de Safety Management Systems (SMS) dienen te implementeren. Onafhankelijk van Curaçao, is de sector al begonnen het met opstellen van een SMS conform richtlijnen die uitgeput worden uit de ICAO document 8959 aangevuld met de beste praktijken betreffende veiligheidssystemen binnen de industrie.

Door de effectieve toepassing van SMS kan de luchtvaartindustrie verbeterpunten distilleren voor de veiligheid.

ICAO Audit 2008

Door de ICAO is in het jaar 2008 een USOAP (Universal Safety Oversight Audit Program)audit uitgevoerd. Deze audit had betrekking op de wijze waarop er toezicht werd uitgeoefend op de burgerluchtvaart door de voormalige Nederlandse Antillen en de mate waarin de organisatie van de toenmalige Directie Luchtvaart al dan niet voldeed aan de toentertijd geldende internationale regelingen. Op peil brengen van de CBA

Voorts, door het wegvallen van ervaren inspecteurs, van wie de laatste in december 2011, is een enorm hiaat ontstaan in kennis. Dit komt onder meer doordat deze kennis niet op een effectieve manier is overgedragen. Momenteel zijn er inspecteurs die meer dan 5 jaar bij de CBA werkzaam zijn en die nog steeds niet volwaardig zijn. Het is dan ook van cruciaal belang dat de inspecteurs op een zo kort mogelijke termijn aan de eisen voldoen, opdat zij als inspecteurs kunnen functioneren. Dit jaar zal een inspecteur de CBA verlaten in verband met het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. De overige medewerkers zijn niet voldoende gekwalificeerd. Om aan deze risico's het hoofd te bieden, is aan ICAO een verzoek gedaan om 3 inspecteurs aan de CBA ter beschikking te stellen voor de periode van een jaar. Wellicht kunnen deze inspecteurs zorgdragen voor bepaalde trainingen van de inspecteurs van de CBA, zodat er geld kan worden bespaard.

De komende tijd zal dan ook veel geïnvesteerd moeten worden om de kennis binnen de organisatie op peil te brengen en te houden. Het is van belang om

aan te geven dat er ten aanzien van inspecteurs geldt dat er regelmatig trainingen moeten worden gevolgd, omdat bepaalde regels en toepassingen in de luchtvaart snel veranderen. Verder dienen de inspecteurs van de “flight operations” current te blijven ten aanzien van de luchtvaartuigen die ze moeten controleren. Deze piloten moeten een “initial type” training doen en verder de recurrent training. Ook de inspecteurs van luchtwaardigheid dienen over de nodige kennis te beschikken met betrekking tot de avionica van de types luchtvaartuigen en verder de motoren (power plant) en de “air frame”.

[USAP \(Universal Security Audit Program\) audit](#)

De ICAO heeft tijdens een bezoek in december 2011 aangegeven dat er in het jaar 2013 een zogenaamde USAP (Universal Security Audit Program) audit zal worden uitgevoerd. Deze audit is van belang omdat deze betrekking heeft op de veiligheid van burgerluchtvaart. Landen zijn bezig om met elkaar samen te werken en informatie uit te wisselen om zo op een effectieve manier terrorisme en drugs te kunnen bestrijden. Tijdens het bezoek in 2013 zal het auditteam verder ook nagaan in hoeverre de correctieve maatregelen uit de audit van 2008 zijn gecorrigeerd.

[Certificering luchthaven](#)

Ingevolge de “ICAO Manual on certification of Aerodromes DOC 9774 AN/969, 1st edition 2001” dienen luchthavens gecertificeerd te worden.

Voor de operatie van een luchtvaartterrein welke voor het openbare luchtverkeer wordt gebruikt, is thans verplicht gesteld dat de exploitant van het luchtvaartterrein de beschikking moet hebben over zowel een handboek luchtvaartterrein als een certificaat luchtvaartterrein. Het certificatieproces verloopt volgens de procedurele voorschriften opgenomen in voornoemde ICAO-Handleiding. Hato Airport dient ook binnenkort gecertificeerd te worden.

[Invoering European Coordination Center for Accident and Incident Reporting Systems \(ECCAIRS\)](#)

De ICAO verwacht dat Curaçao actief deelneemt aan het verschaffen van informatie op het gebied van ongevallen en luchtvaartincidenten. Hiervoor zal het computerprogramma ECCAIRS moeten worden geïnstalleerd en zullen de inspecteurs de nodige trainingen moeten volgen.

De implementatie van ECCAIRS op Curaçao ondersteunt de CBA met de verzameling, uitwisseling en analyse van veiligheidsinformatie om zodanig de veiligheid van het luchtvervoer te verbeteren. Dit systeem stelt de overheid in staat om trendanalyses, oorzaak analyses en gevolganalyses op te stellen om aan de hand daarvan aanbevelingen aan de luchtvaartsector te verstrekken ter verbetering van de luchtvaartveiligheid.

Ontwikkeling Curaçao als logistieke hub

Op het gebied van de luchtvaart dient Curaçao een beleid te ontwikkelen waarin de uitgangspunten voor onderhandelingen van verdragen worden uitgewerkt. Dit beleid is nodig om de balans te behouden in de verdere ontwikkeling van Curaçao als logistieke hub en het belang om de lokale luchtvaartmaatschappijen te behouden. In maart jongstleden zijn onderhandelingen gevoerd met Canada en Panama om open sky overeenkomsten aan te gaan.

Curaçao Aviation Safety Board

de Curaçaose commissie veiligheid luchtvaart welke belast is met het onderzoeken en vaststellen wat de oorzaken of vermoedelijke oorzaken van individuele of categorieën voorvallen zijn, geherïnstalleerd worden.

Functie 24 Meteorologische aangelegenheden

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	3.947.800	3.960.600	3.985.200	4.023.200
Programmakosten	30.100	6.000	6.000	6.000
Totaal	3.977.900	3.966.600	3.991.200	4.029.200
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Met de uitvoering van haar taken streeft de Uitvoeringsorganisatie Meteorologische Dienst Curaçao (MDC) naar de bewaking van de veiligheid en het welzijn van de samenleving en materieel goed tegen maatschappijontwrichtende weersituaties, alsmede naar de ondersteuning van de duurzame sociaaleconomische ontwikkeling van de gemeenschap, in verband met meteorologische en andere geofysische omstandigheden.

Hoewel de landen Aruba, Sint Maarten en Nederland een zelfstandige Meteorologische Dienst hebben, zullen zij samenwerken met Curaçao ten behoeve van de dienstverlening voor Aruba, Sint Maarten en de BES eilanden. De samenwerking geschiedt op basis van vrijwilligheid en zakelijkheid (circa 1.4 miljoen aan inkomsten).

Kwalificatie personeel MDC

Door toenemende vergrijzing van zowel het meteorologen- als observatorenbestand, heeft de MDC dringend behoefte aan nieuwe krachten, die tot meteoroloog/observator opgeleid dienen te worden.

Gezien de minimale personeelsformatie en de structurele onderbezetting en de vergrijzing in de observatoren- en meteorologenranggen zullen op korte termijn krachten moeten worden aangetrokken. Derhalve is het van groot belang dat de MDC over de financiële middelen beschikt om de nodige opleidingstrajecten voor het klaarstomen van het nieuwe aangetrokken personeel te verwezenlijken. Als hieraan niet wordt voldaan, zal dit verstrekkende gevolgen hebben.

Functie “24 Meteorologische aangelegenheden”

In de Algemene Beschouwingen (pagina 109) staat dat voor de Meteorologische Dienst Curaçao (hierna: de MDC) op korte termijn nieuwe krachten zullen moeten worden aangetrokken en dat de MDC over de financiële middelen dient te beschikken om de nodige opleidingstrajecten voor het nieuw aangetrokken personeel te realiseren. Indien hieraan niet wordt voldaan, zal dit verstrekkende gevolgen hebben voor de MDC. De Raad kan uit de Algemene Beschouwingen niet opmaken welke gelden hiervoor op de ontwerpbegroting 2013 zijn gebudgetteerd.

De Raad Advies adviseert de regering om over het vorenstaande in de Algemene Beschouwingen duidelijkheid te scheppen.

Gelet op de consequenties voor Curacao, alsook voor de koninkrijkspartners m.b.t. het uitblijven van gekwalificeerd personeel binnen de MDC, alsmede de precaire financiële situatie van het Land, is voor de Meteorologische dienst is genoeg kredieten beschikbaar zijn de nodige opleidingen.

Apparatuur en instrumentarium

Naast een aanzienlijke verbetering in operationele slagvaardigheid, zorgen de *FAA WAFS Internet File Service* (WIFS) en de *Global Telecommunication Internet file Service* (GIFS) voorheen de *International Satellite Communication System* (ISCS) voor telecommunicatie. Hierdoor zal voor, tijdens en na eventuele weercalamiteiten (tropische storm/orkaan) de uitwisseling van vitale meteorologische informatie behouden blijven.

Met de toenemende bewustwording van de wereld en ook op Curaçao ten aanzien van een tsunami- en orkaandreiging, is het van belang om golfmeters aan te schaffen. Dit ter bewaking van de zeegolven aan onze kust om zo het algemene publiek en vissers te waarschuwen voor een ruwe zee alsook een bijdrage te leveren aan de internationale inspanningen om een regionaal waarschuwingssysteem voor dit fenomeen op te richten.

Toepassing cost recovery (profijtbeginsel)

Inmiddels is een wetgeving ingediend voor wat betreft de luchtvaartmeteorologische dienstverlening aan NAATC (Netherlands Antilles Air Traffic Control) en de luchthaven Hato. Dit concept is internationaal geaccepteerd en is volledig conform internationale afspraken van de WMO (World Meteorological Organization), ICAO (International Civil Aviation Organization) en IATA (International Air Transport Association). In het kader van de zoveel mogelijke “verzakelijking” van de meteorologische dienstverlening, zal nagestreefd worden om het concept van *cost recovery* toe te passen, ook voor andere sectoren die niet aan de luchtvaart gerelateerd zijn.

Kwaliteitsmanagement

In verband met de meteorologische dienstverlening op Curaçao is het noodzakelijk om kwaliteitsmanagement en kwaliteitscertificering te onderhouden. In het bijzonder voor wat betreft de continue *audit*-activiteiten van de ICAO worden steeds meer eisen gesteld met betrekking tot kwaliteitsmanagement en kwaliteitscertificering in relatie tot allerlei aspecten van de luchtvaart en dienstverlening aan derden.

Gevolgen klimaatverandering Curaçao is gezien de bijzondere ligging zeer gevoelig voor klimaatverandering in de vorm van stijging van de zeespiegel, een verandering in het weerbeeld (neerslag en orkanen), en de opwarming van het zeewater. Dit vormt een directe bedreiging van de ontwikkeling van Curaçao. Daardoor dienen de gevolgen van klimaatverandering in kaart te worden gebracht en de risico's zoveel mogelijk onderdrukt.

Functie "25 Reiniging"

De Raad merkt op dat de uitgaven op de gewone dienst voor de functie "25 Reiniging" (pagina 24 van de ontwerpbegroting 2013) ten opzichte van de jaarrekening 2011 met circa ANG 29 miljoen zijn afgenomen en dat deze substantiële daling niet in de Algemene Beschouwingen wordt gemotiveerd.

De Raad Advies adviseert de regering om genoemde daling van de uitgaven in de Algemene Beschouwingen te motiveren.

De Regering geeft hierbij aan dat het een reclassificatie van de lasten betreft. Het betreft de subsidie aan Selikor. Dit valt onder het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur, en niet meer onder het Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning.

Functie 28 Overige Verkeer en Vervoer

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	240.600	240.600	240.600	240.600
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	240.600	241.000	241.200	241.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overige lasten ten behoeve van het ministerie.

MINISTERIE VAN ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Tot het Ministerie van Economische Ontwikkeling behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Economische Ontwikkeling
- Kabinet Minister van Economische Ontwikkeling
- Economische Inspectie
- Secretaris Generaal Economische Ontwikkeling
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Economische Ontwikkeling
- UO Economische Dienst
- Economische Ontwikkeling
- UO Buitenlandse Economische Samenwerking
- Bureau Intellectueel Eigendom
- UO Economische Ontwikkeling en Innovatie
- Bureau Telecommunicatie en Post

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het ministerie van Economische Ontwikkeling zijn:

01. Bestuursorganen

30. Algemeen beheer Economische Ontwikkeling

Zorg voor de nationale, internationale en regionale economische ontwikkeling

31. Handel en Ambacht

Ondernemen

32. Economische Samenwerking

Internationale samenwerking op economisch gebied

33. Handel en Industrie

Handel die betrekking heeft op de lokale industriële ontwikkeling

34. Economische ontwikkeling en innovatie

Innovatie ter bevordering van de economische ontwikkeling

36. Telecommunicatie

Telecommunicatie

38. Overige Economische Ontwikkeling

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone Dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	517.900	514.800	516.000	518.100
30 Alg.beheer Econom.Ontwikkel	6.908.100	6.038.600	6.068.500	6.114.100
31 Handel en Ambacht	35.576.000	35.148.600	35.149.400	34.467.300
32 Economische Samenwerking	2.024.100	1.515.300	1.531.200	1.552.800
33 Handel en Industrie	530.600	524.000	524.000	524.000
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	1.496.700	1.328.600	1.338.700	1.352.900
36 Telecommunicatie	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500
38 Overige Econom. Ontwikkeling	1.233.600	2.416.000	3.629.500	3.560.500
Totaal	61.548.900	60.582.400	61.853.800	61.186.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen				
30 Alg. beheer Econom. Ontwikkel	-	-	-	-
31 Handel en Ambacht	-	-	-	-
32 Economische Samenwerking	-	-	-	-
33 Handel en Industrie	-	-	-	-
34 Econ.Ontwikkeling en Innovatie	-	-	-	-
36 Telecommunicatie	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Introductie

Sinds begin 2010 staat de wereldeconomie onder druk. Dit wordt veroorzaakt door de situatie in de overheidsfinanciën van enkele perifere euro-landen, waar onzekerheid heerst over hun schuldhoudbaarheid. Deze ontwikkeling raakt ook de opkomende economieën en de economie van de Verenigde Staten. Tegen deze achtergrond verwacht het Internationaal Monetair Fonds een groei van 3,3% in 2012 gevolgd door een groei van 3,6% in 2013.

De internationale omgeving is ook van invloed op de economische ontwikkeling op Curaçao. In 2010 groeide de economie met 0,1% en in 2011 met 0,6%. De meest recente indicatoren suggereren dat de economie in 2012 mogelijk niet alleen tot stilstand is gekomen, maar dat er hoogstwaarschijnlijk sprake is van een krimp. Voor 2013 wordt een economische krimp verwacht van 2,9%, gevolgd door eveneens een afgezwakte krimp in 2014 van 0,5%. Verwacht wordt dat vanaf 2015 de economie weer gaat groeien onder invloed van de structurele maatregelen om het groeipotentieel te vergroten, het herstelde vertrouwen en de stimuleringsmaatregelen: in 2015 met 1,0% en in 2016 met 1,9%.

Om het recessieve karakter van het saneringsproces van de overheidsfinanciën te verzachten dienen grootschalige projecten met een relevant effect op de werkgelegenheid in uitvoering te worden gebracht. Hierbij wordt met name gedacht aan de start van de bouw van het nieuwe ziekenhuis, alsook bouwactiviteiten gelieerd aan het opknappen van schoolgebouwen, sport en recreatieve faciliteiten in de buurten, alsook gelieerd aan de opknap van het wegnet. Met name de bouwsector heeft de afgelopen tijden stil komen te liggen en wordt op deze manier nieuw leven ingeblazen.

Simultaan dienen de voorwaarden te worden geschapen voor het vergroten van het groeipotentieel van de Curaçaose economie. Belangrijke elementen hierin zijn:

A. Banenschepping

Het beleid is erop gericht vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. De volgende acties zullen in 2013 worden ondernomen:

- Het Ministerie van Economische Ontwikkeling in nauw overleg met het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport voorlichting geven op scholen over de strategische groeisectoren, teneinde de jongeren te stimuleren om vaker te kiezen voor een baan in deze richtingen en zodoende een betere aansluiting tussen de genoten opleiding en de arbeidsmarkt te bewerkstelligen.
- Het Ministerie van Economische Ontwikkeling in nauw overleg met het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport streven naar de uitbreiding van het practicum gedeelte van opleidingen.
- Samen met de werkgevers- en werknemersorganisaties zal het Ministerie van Economische Ontwikkeling nieuwe opleidingen per groeisector ontwikkelen die afgestemd zijn op de arbeidsmarkt.
- Het Ministerie van Economische Ontwikkeling in nauw overleg met het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn reguliere her- en

bijscholingsprogramma's voor werklozen organiseren om hen *employable* te maken.

B. Toerisme, logistiek, olieraffinaderij, scheepsreparatie, financiële dienstverlening en landbouw, veeteelt en visserij worden aangeduid als de strategische groeisectoren in de komende jaren. Per sector zullen de volgende activiteiten worden ontwikkeld:

1. Toerisme

- Samen met de relevante actoren nieuw marketingplan ontwikkelen geënt op:
 - Ons multicultureel karakter
 - Onze festiviteiten en evenementen
- Meer *airlift* middels strategische allianties met luchtvaartmaatschappijen en luchthavens

2. Logistiek

- Strategische allianties sluiten met luchtvaartmaatschappijen, rederijen en (lucht)havens om zodoende de spilfunctie van Curaçao als *hub* te bevorderen.
- Investeren in onze IT-infrastructuur

3. Olieraffinaderij

- Behoud van onze olieraffinaderij middels investeringen in de *upgrading*. De fondsen van Refinaderia di Korsou zullen hiervoor worden ingezet.

4. Scheepsreparatie

- Strategische alliantie sluiten met een rederij teneinde een minimaal benuttingsniveau van de bestaande faciliteiten te garanderen.

5. Financiële dienstverlening

Het Ministerie van Economische Ontwikkeling zal op dit gebied het Ministerie van Financiën ondersteunen opdat deze sector structureel versterkt kan worden.

6. Landbouw, veeteelt en visserij

Met de sectoren zullen de producten in kaart worden gebracht waar Curaçao in kan concurreren, teneinde meer grootschalige productie op gang te brengen. De overheid zal ook de nodige ondersteuning verlenen in het opzetten van distributiekkanalen voor onze landbouwproducten.

De verwachting is dat in de eerste helft van 2013 *Fish Attraction Devices* worden geïnstalleerd zodat de visvangst onder meer veilige omstandigheden en efficiënter kan plaatsvinden.

- C. Een volwaardige en effectieve participatie van Curaçao in de globale economie. Curaçao heeft een strategische ligging buiten de *hurricane belt* en is tevens onderdeel van het Koninkrijk. Dit maakt van Curaçao een veilig investeringsoord. In dit verband dient effectiever gebruik te worden gemaakt van het diplomatieke netwerk van het Koninkrijk om Curaçao als toeristische bestemming en als logistieke *hub* te promoten. Het streven is ook om handelsakkoorden met het buitenland te sluiten in het bijzonder met enkele strategische partners de komende twee jaren: Brazilië, Colombia, Ecuador en Panama.

Het verbeteren van de banden met Nederland is ook belangrijk, zodat Nederlandse multinationals Curaçao weer gaan zien als een strategische partner en investeren in ons eiland.

D. Bevorderen functioneren van de goederen en dienstenmarkt door een mededingingsautoriteit in te stellen. Dit zal de concurrentie op de binnenlandse markt bevorderen, alsmede van de werking van het prijsmechanisme.

E. Meerdere acties zullen worden ondernomen om het investeringsklimaat te verbeteren. Bovengenoemde aspecten beïnvloeden het investeringsklimaat positief. Daarnaast zullen de volgende acties in gang worden gezet om de kosten voor het bedrijfsleven, de zogenaamde *cost of doing business*, te verlagen waarbij dit belangrijk is gezien de noodzakelijke lastenverzwaring de komende jaren om de overheidsfinanciën te saneren:

- Het centraliseren van economische vergunningen. Het centraliseren van de *back office* van alle economische vergunningen in samenwerking met het Vergunningenloket (*front office*) stelt de ondernemer in staat bij één loket een vergunning aan te vragen. Hierdoor wordt beoogd de dienstverlening te verbeteren. Deze actie dient in 2013 volbracht te worden.
- Het vergunningenstelsel zal worden gereviseerd. Dit heeft tot doel om zoveel als wenselijk, vergunningen te elimineren dan wel de aanvraag van vergunningen te vereenvoudigen en het afhandelingproces te verkorten.
- De energiekosten op Curaçao zijn zeer hoog. Anderzijds wordt geconstateerd dat de financiële situatie van IUH N.V. bijzonder precair is. Zowel de liquiditeitspositie als de solvabiliteitspositie zijn zorgelijk.

De afgelopen jaren zijn de water- en elektratarieven niet kostendekkend geweest, waardoor de financiële situatie van het bedrijf alsmaar is verslechterd. Deze onhoudbare situatie heeft het tevens onmogelijk

gemaakt om de overstap te maken naar een meer doelmatige, oftewel een meer energiezuinige, productie van water en elektra.

Tegen deze achtergrond was aangekondigd de noodzaak IUH N.V. te herkapitaliseren. Hiermee wordt beoogd:

- de continuïteit van het bedrijf te waarborgen,
- de werkplekken bij het bedrijf veilig te stellen,
- de opwaartse vertaling van de financiële situatie in de prijzen, te doen matigen voor de eindconsument,
- de kapitaalmarkt weer toegankelijk te maken voor het bedrijf. De beschikbaarheid van kapitaal op de kapitaalmarkt is nog niet helemaal opgedroogd voor IUH N.V., echter zijn de kosten om vreemd vermogen aan te trekken hoog, waarbij deze met moeite gedekt kunnen worden uit de operationele resultaten en liggen relatiefgezien aan de hoge kant voor een nutsbedrijf.
- investeringen in milieuvriendelijkere en zuinigere c.q. efficiëntere technologie wat op termijn een tariefsverlaging mogelijk maakt en daarmee het investeringsklimaat positief beïnvloedt.

Het proces om IUH N.V. te herkapitaliseren is gestart en zal in 2013 verder vorm krijgen.

01. Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	511.000	513.400	514.600	516.700
Programmakosten	6.900	1.400	1.400	1.400
Totaal	517.900	514.800	516.000	518.100
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister.

**Functie 30 Algemeen beheer Economische Ontwikkeling – Beleidsveld:
Zorg voor de nationale, internationale en regionale Economische
Ontwikkeling**

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	6.111.100	5.847.000	5.877.400	5.923.800
Programmakosten	797.000	191.600	191.100	190.300
Totaal	6.908.100	6.038.600	6.068.500	6.114.100
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van het algemeen beheer economische ontwikkeling.

Binnenlands macro-economisch beleid

Het binnenlandse macro-economisch beleid berust op vier pilaren, te weten:

- A. Het waarborgen van macro-economische stabiliteit;
- B. De versterking van de economische structuur en/of verbetering van het ondernemers klimaat;
- C. Het stimuleren van sectoren met een hoge toegevoegde waarde voor de economie;
- D. Randvoorwaarden scheppend en ondersteunend beleid voeren.

A. Waarborgen Macro-economische stabiliteit

Het UNDP programma *Capacity Development for Nation Building* zal bijdragen aan de macro economische stabiliteit. Het Ministerie van Economische Ontwikkeling heeft een driejarig contract met het agentschap van de Verenigde Naties (UNDP) getekend. Het project beoogt de volgende resultaten;

1. National Development Plan: een plan voor de integrale ontwikkeling van Curaçao. De Nationale Dialogen zullen onder dit traject verder gaan om zo tot een breed gedragen plan te komen.
2. Socio Economic Database: verbetering van de statistische infrastructuur
3. Millenium Development Goals 1 & 7: het behalen van de door de Verenigde Naties vastgestelde targets op het gebied van armoedebestrijding en milieu vóór 2015 door middel van nog te ontwikkelen projecten in wijken en met jongeren.

4. Resource Mobilization: het identificeren van nieuwe bronnen van ontwikkelingshulp en technische bijstand.

Duurzame Economische Strategie

In deze strategie zal aandacht besteed worden aan de economische structuurversterking, de verbetering van de concurrentie positie en het stimuleren van de productieve sector. Dit beleidsplan zal in maart 2013 afgerond worden. De implementatiefase zal samen met de betrokken *stakeholders* worden geïnitieerd en gefaseerd uitgevoerd.

Het ministerie hecht veel waarde aan het ontwikkelen van instrumenten om de ontwikkeling van de economie en sectorale ontwikkelingen te kunnen monitoren. Naast het al jaren gebruikte model “Curalyse” zal het ministerie een aantal modules bouwen om de ontwikkelingen en de economische effecten van de logistieke sector in beeld te brengen.

Het toeristische model “Turistica” wordt eveneens breed ingezet en door het bouwen van een Luchthaven module wordt het ministerie in staat gesteld om de bezetting en de capaciteit van de luchthaven te meten.

Een energiemodule is ook een van de instrumenten welke het ministerie aan het bouwen is, die ervoor moet zorgen dat de ontwikkeling van de internationale energieprijzen en de invloed hiervan op de economische groei causaal verbindt aan de vraag naar elektriciteit.

De “Economic Outlook” is een jaarlijkse publicatie van het ministerie. Deze jaarlijkse publicatie bevat een macro-economische prognose voor het volgend jaar en een beschrijving van de sectorale ontwikkelingen. Deze publicatie zal worden voortgezet.

Functie 31 Handel en Ambacht – Beleidsveld: Ondernemen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.044.500	1.053.800	1.065.300	81.300
Programmakosten	34.531.500	34.094.800	34.084.100	34.386.000
Totaal	35.576.000	35.148.600	35.149.400	34.467.300
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van handel en ambacht.

B. Economische structuur versterking en verbetering ondernemers klimaat

Op dit gebied heeft het Ministerie stappen ondernomen ter verbetering van het ondernemers klimaat als ook de versterking van de economische structuur.

Mededingingsautoriteit

Het functioneren van de goederen en dienstenmarkt wordt bevorderd door een mededingingsautoriteit in te stellen. Dit zal de concurrentie op de binnenlandse markt bevorderen, alsmede van de werking van het prijsmechanisme optimaliseren.

De ontwerp Landsverordening betreffende het oprichten van de mededingingsautoriteit met alle wet en regelgeving ligt bij Sociaal Economische Raad voor advies. In 2013 zal de eerste fase geïmplementeerd worden. De eerste fase bestaat uit het oprichten van de mededingingsautoriteit en het verrichten van de sectorale studies naar de mate van concurrentie;

Curaçao Economic Development Board (CEDB)

Dit traject bestaat uit het oprichten van een investeringsbevorderingsinstituut en voorziet in een effectief investeringsbevorderingsbeleid gericht op het promoveren en aantrekken van buitenlandse investeerders. De juridische

grondslag voor dit project is bij de overgang van de status van Curaçao als onderdeel van het land Nederlandse Antillen naar autonoom land Curaçao komen te vervallen. In 2013 zal de wet- en, regelgeving van de entiteit CEDB wederom wettelijk geregeld worden. Dit behelst eveneens het bestuur van deze entiteit met zijn taken en bevoegdheden.

Vermindering Red tape

In het kader van het elimineren van onnodige barrières voor de ondernemers zijn door het ministerie stappen ondernomen om de duur van de aanvraag en toekenning van de vestigingsvergunning te reduceren tot maximum 4 weken. Hiermee is een belangrijke stap genomen om de “red tape” te verminderen.

Verder zullen in 2013 stappen worden ondernomen om alle economische vergunningen te centraliseren. Naast de vestigings-, directie- en e-zonevergunning zullen de horeca-, vent- en standplaatsenvergunning bij het ministerie worden ondergebracht.

Het in 2013 centraliseren van de *back office* van alle economische vergunningen in samenwerking met het Vergunningenloket (*front office*) stelt de ondernemer in staat bij één loket een vergunning aan te vragen. Hierdoor wordt beoogd de dienstverlening te verbeteren.

Herziening incentives ten behoeve van het Midden en Kleinbedrijf

In de loop van de jaren zijn verschillende prikkels geïntroduceerd met als doel investeringen aan te trekken voor de speerpunten sectoren van onze economie. Deze prikkels zullen in 2013 worden geëvalueerd.

32. Economische samenwerking – Beleidsveld: internationale samenwerking op economisch gebied

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.379.100	1.386.300	1.402.200	1.423.800
Programmakosten	645.000	129.000	129.000	129.000
Totaal	2.024.100	1.515.300	1.531.200	1.552.800
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van economische samenwerking.

Buitenlands Economisch handelsbeleid

Thans is een buitenlands economisch beleid in ontwikkeling bij het Ministerie van Economische Ontwikkeling. Het buitenlands economisch beleid zal gericht zijn op de economische positionering van het land Curaçao op de internationale markt. Met de globalisering van de wereldeconomie en met het oog op een verbeterde positionering van Curaçao op de wereldkaart is het van groot belang dat Curaçao haar concurrentiepositie verbetert. Tevens is het van groot belang dat het eiland internationale relaties aangaat met landen die strategisch van belang zijn voor het vervullen van de *hub* functie in de nabije toekomst.

Op basis van het vorenstaande zal het buitenlandse handelsbeleid gericht zijn op twee pilaren:

- a. Het bevorderen van internationale handelsrelaties
- b. Het opzetten van institutionele kaders die ervoor dienen zorg te dragen dat de concurrentiepositie van het eiland verbeterd wordt.

Om de randvoorwaarden van het buitenlandse economisch beleid te scheppen is het Ministerie van Economische Ontwikkeling van plan om in 2013 de volgende activiteiten te ontplooiën:

1. Wereld Handels Organisatie

In het kader van Artikel XXVIII van het GATT-verdrag was de Regering van het voormalige land de Nederlandse Antillen in onderhandeling met vertegenwoordigers van de Amerikaanse regering (als belangrijkste *stakeholder*) met het oog op een aanpassing van het tarievenschema voor door de Nederlandse Antillen gebonden goederen. Deze tariefonderhandelingen zijn sinds enige tijd stopgezet zonder het beoogde resultaat te hebben bereikt. Met het ontmantelen van de Nederlandse Antillen heeft het Land Curaçao formeel de status van afzonderlijk douanegebied binnen het Koninkrijk der Nederlanden geërfd, evenals bovengenoemd tarievenschema. De Regering

stuurt erop aan zo spoedig mogelijk genoemde onderhandelingen te hervatten en af te ronden.

In dit kader worden voorbereidingen getroffen om het lidmaatschap van Curaçao bij de Wereld Handels Organisatie te beargumenteren. Dit rapport is thans gereed en wordt geïmplementeerd.

Het resultaat van de afronding van Artikel XXVIII stelt ons in staat om handelsverdragen met andere landen zelfstandig aan te gaan waardoor we nieuwe markten kunnen aanboren voor onze exporten. Ter bevordering van de internationale handelsrelaties is tevens het proces op gang gezet om met verschillende landen bilaterale handelsverdragen te sluiten.

2. Landen en Gebieden Overzee Associatie Besluit

Een ander belangrijk aspect voor Curaçao ten aanzien van de internationale positie en relatie is het thans in onderhandeling zijnde Landen en Gebieden Overzee (LGO) Associatie Besluit dat per 1 januari 2014 van kracht zal zijn. Dit Nieuwe LGO Besluit zal kansen maar ook uitdagingen met zich mee brengen op het gebied van administratieve druk, aanpassing wet en regelgeving en regionale samenwerking en integratie. De mogelijkheid om producten van oorsprong tegen een nultarief op de Europese markt te brengen blijft gehandhaafd maar met verscherpte regels. Gedurende 2013 zal het ministerie in nauwe samenwerking met het Ministerie van Algemene Zaken, alsmede de Dienst Buitenlandse Betrekkingen en het Ministerie van Financiën de voorbereidingen treffen voor de implementatie van de inhoud van het besluit.

Het aanboren van nieuwe markten staat ook centraal in het programma voor de komende jaren middels verdragen en andere samenwerkingsvormen. De nodige aandacht zal dan uitgaan naar sectoren zoals de Internationale Financiële Sector, Logistiek, E-zone, Creatieve Economie, Toerisme en olie.

3. Instrumenten

Een Memorandum of Understanding (MOU) geeft de mogelijkheid een traject te starten om tot bilaterale samenwerkingsvormen te komen op handel, fiscaal,

investeringsbescherming en andere gebieden. Met Colombia, Ecuador en Panama zijn reeds gesprekken gevoerd en er is in sommige gevallen reeds consensus bereikt over het sluiten van een MOU. Tevens zijn er vergevorderde acties ondernomen om ook met de Dominicaanse Republiek te gaan samenwerken. Het beleid dat gebaseerd is op het sluiten van overkoepelende MOU's met landen in onze regio zal in 2013 voortgezet worden.

Landen die in het verleden zijn benaderd of die Curaçao hebben benaderd om verdragen en investeringsbeschermings overeenkomsten (IBO's) te sluiten zullen in 2013 benaderd worden. Initiatieven zullen ontplooid worden met landen als Canada, waar op het gebied van investeringen een Investeringsbevorderings Verdrag in onderhandeling is en die in 2013 afgerond zal worden. Met Colombia, Panama, Ecuador en Brazilië is de overheid bezig om MOU's te sluiten waardoor gericht kan worden gewerkt aan bilaterale verdragen. Daarnaast zijn eveneens gesprekken gevoerd over het aangaan van Investeringsbeschermings Overeenkomsten (IBO's).

4. Handels- en Economische missies

In 2013 zal het ministerie in nauwe samenwerking met *stakeholders* zoals het Toeristenbureau, Stichting Logistieke Ontwikkeling, Curacao Airport Holding, Curinde, de Kamer van Koophandel/Handel alsmede economische missies en collectieve beursinzendingen organiseren. Landen in het vizier zijn Brazilië, Colombia, Canada, Panama, Argentinië, Nederland, China en de Verenigde Staten.

33. Handel en Industrie – Beleidsveld: handel die betrekking heeft op de lokale industriële ontwikkeling

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	530.600	530.600	524.000	524.000
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	530.600	524.000	524.000	524.000
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de materiële lasten ten behoeve van handel en industrie.

Met de sectoren zullen de producten in kaart worden gebracht waar Curaçao in kan concurreren teneinde meer grootschalige productie op gang te brengen. De overheid zal ook de nodige ondersteuning verlenen in het opzetten van distributiekkanalen voor onze producten.

De verwachting is dat in de eerste helft van 2013 Fish Attraction Devices worden geïnstalleerd zodat de visvangst onder meer veilige omstandigheden en efficiënter kan plaatsvinden.

34. Economische ontwikkeling en innovatie – Beleidsveld: innovatie ter bevordering van de economische ontwikkeling

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.174.100	1.186.900	1.198.000	1.214.300
Programmakosten	322.600	141.700	140.700	138.600
Totaal	1.496.700	1.328.600	1.338.700	1.352.900
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van economische ontwikkeling en innovatie.

Stimuleren van sectoren met hoge toegevoegde waarde

Het stimuleren van sectoren met hoge toegevoegde waarde is van groot belang voor het scheppen van arbeidsplaatsen en de zorg voor een relatieve hoge levensstandaard voor de bevolking. Het bevorderen van sectoren met hoge toegevoegde waarde gaat gepaard met het toepassen van innovatie binnen de sectoren en het bevorderen van een kenniseconomie. Dit impliceert dat de werkgevers over hoogwaardige kennis dienen te beschikken, alsmede dat de werknemers kwalitatief hoog onderwijs en opleidingen dienen te genieten.

Luchthaven

Het masterplan Hato Airport City zal moeten zorgdragen voor de ontwikkeling van de terreinen rond de luchthaven met innovatieve activiteiten. Dit masterplan wordt door het ministerie ondersteund. Het ministerie zal in 2013 samen met andere *stakeholders* betrokken zijn bij de ontwikkeling van een *airlift* beleid.

Zeehaven

Een nieuw havenbeleid is thans in ontwikkeling. Dit beleid is gericht op het signaleren van de niche markten binnen het havengebied van Curaçao en zal de kans bieden om meerdere activiteiten te ontplooiën binnen de haven die het *hub* concept dienen te bevorderen.

In 2013 zullen de geïdentificeerde niche markten verder ontwikkeld worden.

De ontwikkeling van de Curaçaose Drydock Maatschappij - CDM tot een multifunctioneel scheepsreparatie bedrijf behoort tevens tot een van de mogelijkheden die gesignaleerd zijn in het havenbeleid dat in de maak is. De scheepbouwactiviteiten gecombineerd met een bedrijfsschool die ten dienste moet zijn van het gehele Caribische gebied zal verdere invulling geven aan het *hub* concept van Curaçao.

Jachthavens worden in de primaire bevindingen van het havenbeleid ook aangekaart als zijnde een sector waar Curaçao vanwege haar geografische positie uit de orkaanzone uitstekende kansen biedt voor verdere ontplooiing hiervan.

Toerisme

De komende jaren krijgt de ontwikkeling van medisch toerisme de nodige aandacht. Het beleid ontwikkeld zal tot doel hebben het faciliteren van instellingen, die van dienst kunnen zijn aan het medisch toerisme, om zich op het eiland te vestigen.

Op het gebied van *Transnational Education*, eveneens een *high value added* sector, wordt ook binnen het ministerie aandacht besteed aan het aantrekken van buitenlandse studenten om op Curaçao te komen studeren.

Faciliteren van Economische Projecten

Het ministerie zal in 2013 inspanningen verrichten om economische ontwikkeling te stimuleren op projectbasis door grote projecten te faciliteren en ondersteunen. Het doel is de economische ontwikkeling in ons land te blijven stimuleren door als publieke sector op projectbasis zorg te dragen voor het aanwakkeren en het versnellen van de duurzame economische ontwikkeling. Dit zal leiden tot groei van de economie, de werkgelegenheid en het welzijn van Curaçao.

Upgrading binnenstad (Punda en Otrabanda)

Het Ministerie onderschrijft het belang van een aantrekkelijke binnenstad voor de economische ontwikkeling van het eiland in het algemeen en voor de ontwikkeling van de toeristische sector in het bijzonder. Een dynamische en levendige binnenstad met gevarieerd aanbod aan detailhandel en horeca zal de concurrentiepositie van de toeristische sector binnen de Caribische regio verbeteren. Als gevolg hiervan heeft de overheid besloten om een ontwikkelingsstrategie voor de binnenstad te formuleren, die in 2013 zal aanvangen. De op te stellen ontwikkelingsstrategie voor de binnenstad van Curaçao moet bijdragen aan een zichtbare en tastbare renovatie van de binnenstad over een periode van 4 jaar.

D. Randvoorwaarden scheppend en ondersteunend beleid

Innovatiebeleid

In 2013 zal het integrale traject om te komen tot een innovatiebeleid belopen worden. Met dit beleid wordt getracht een kader te scheppen dat de ondernemer aanmoedigt om te vernieuwen door technologie en wetenschap toe te passen in de bedrijfsvoering. Door middel van subsidies zijn initiatieven ontplooid door stichting Innovatiecentrum Curaçao en Stimul-IT om ondernemers te stimuleren om te innoveren.

Immigratiebeleid

Immigratiebeleid is gericht op het aantrekken en/of faciliteren van de (tijdelijke) vestiging van buitenlandse werknemers of werkgevers op het eiland. Immigratiebeleid heeft als doel op korte termijn de redtape, met betrekking tot de verlening van verblijfsvergunning aan investeerders, gastarbeiders en/of directeuren, te elimineren (verminderen). In 2013 zal samen met het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn en het ministerie van Justitie het huidige immigratiebeleid onder de loep worden genomen

36. Telecommunicatie - Beleidsveld: telecommunicatie

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	13.261.900	13.096.500	13.096.500	13.096.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De geraamde bedragen in deze functie hebben betrekking op de operationele lasten van het Bureau Telecommunicatie en Post. Het verlenen van concessies en vergunningen op het gebied van telecommunicatie en post is een taak die veel aandacht vergt. Daarnaast bestaat er een controle element van de communicatiesector waarbij dit aandachtspunt een belangrijke rol vervult binnen het Bureau Telecommunicatie en Post.

38. Overige Economische Ontwikkeling

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	253.600	256.000	257.000	259.000
Programmakosten	980.000	2.160.000	3.372.500	3.301.500
Totaal	1.233.600	2.416.000	3.629.500	3.560.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

7. Ministerie van Economische Ontwikkeling

a. Toelichting op beleidsdoelen

De toelichting op het hoofdstuk Ministerie van Economische Ontwikkeling is volgens de Raad van Advies weinig informatief. Aan concrete activiteiten die de Regering in het dienstjaar 2013 wil verrichten ter realisatie van de in voornoemd hoofdstuk genoemde beleidsdoelen wordt volgens voormelde raad geen dan wel onvoldoende aandacht besteed. Als voorbeeld noemt voormelde raad het voornemen van de Regering om in het kader van de uitvoering van het buitenlandse handelsbeleid de concurrentiepositie van Curaçao te verbeteren middels onder andere het instellen van een “productivity board”. In de Algemene Beschouwingen gaat de Regering niet in op wat een dergelijke “productivity board” inhoudt, hoe de concurrentiepositie van Curaçao daardoor verbeterd zou kunnen worden en hoe de middelen die daarvoor in de ontwerpbegroting 2013 zijn gebudgetteerd besteed zullen worden.

Voormelde Raad is voorts van mening dat de concurrentiepositie van Curaçao in hoofdzaak afhangt van buitenlandse factoren maar ook van binnenlandse factoren, zoals de kosten van bedrijfsvoering hier te lande, de arbeidsflexibiliteit, het vergunningstelsel voor bedrijven en het door hen eventueel aan te trekken buitenlands deskundig personeel en de daar tegenoverstaande vergoedingen, het belasting-, invoerrechten- en accijnzenstelsel en het verlenen van werkvergunningen. Over al deze aspecten, die geen betrekking hebben op het buitenland maar toch even belangrijk of

belangrijker zijn voor de economische ontwikkeling en de concurrentiepositie van Curaçao, zwijgt de Algemene Beschouwingen, aldus voormelde raad.

Voormelde Raad adviseert de Regering om in de Algemene Beschouwingen concreter aan te geven welke activiteiten in het dienstjaar 2013 door het Ministerie van Economische Ontwikkeling ontplooid zullen worden om de beleidsdoelen van genoemd ministerie te realiseren. Ook de resultaten die daarvan verwacht kunnen worden voor wat betreft de economische groei en de daarmee samenhangende additionele inkomsten voor de overheidskas dienen volgens voormelde raad in de Algemene Beschouwingen te worden vermeld.

De Regering heeft de Algemene Beschouwingen volledig aangepast en heeft het voorstel van de Raad van Advies in verwerkt.

b. Economische ontwikkeling en innovatie - Beleidsveld: innovatie ter bevordering van de economische ontwikkeling (functie 34)

De stimulering van de economische ontwikkeling middels de bevordering van innovatie vindt voormelde raad een loofwaardig streven. Evenwel komen dit streven en de verwachte gevolgen daarvan gedurende de begrotingsperiode volgens voormelde raad niet of niet voldoende in de Algemene Beschouwingen tot uitdrukking. Zo is het innovatieve project “Space Experience Curaçao” als onderdeel van het masterplan Hato Airport city een hoog risico project. Het is volgens voormelde raad om die reden niet gewenst om de economische ontwikkeling van de luchthaven zo sterk (alleen) te laten afhangen van het succes van genoemd project. Voormelde raad acht het daarom wenselijk om tevens andere initiatieven aan te geven die zullen leiden tot de bevordering van de betekenis van de luchthaven voor de groei van de economie. Datzelfde geldt tevens voor het nieuwe havenbeleid dat volgens voormelde raad onvoldoende duidelijk is weergegeven in de Algemene Beschouwingen. Het is voor voormelde raad bijvoorbeeld niet duidelijk hoe een ferry-verbinding bij zou moeten dragen aan het “one ticket multiple destinations” concept welk gericht is op cruiseschepen. Ook is het voor de voormelde Raad niet duidelijk wat de

verdiensten uit transshipment zijn die maken dat deze economische bedrijvigheid als een bedrijfsactiviteit van “hoge toegevoegde waarde” zou kunnen worden gecategoriseerd.

Voormelde Raad adviseert de Regering om het vorenstaande in de Algemene Beschouwingen te verduidelijken.

De Regering heeft de Algemene Beschouwingen volledig aangepast en heeft het voorstel van de Raad van Advies in verwerkt.

Gezien de doelstelling van het project “Duurzame Economische Strategie voor Curaçao” is volgens de Raad van Advies een belangrijke stap gezet ter bevordering van een duurzame economische groei voor Curaçao. Gezien de precaire financieel-economische situatie waarin Curaçao verkeert, is voormelde Raad van oordeel dat binnen afzienbare tijd stimuleringsmaatregelen getroffen moeten worden om de groei van de economie van Curaçao een impuls te geven (of te stimuleren). In de Algemene Beschouwingen (pagina 114) bij het Ministerie van Economische Ontwikkeling wordt echter niet aangegeven binnen welke periode verwacht wordt dat genoemd project tot verbeteringen in de Curaçaose economie zal leiden.

De Raad adviseert de regering om in de Algemene Beschouwingen aan te geven binnen welke periode verwacht wordt dat bovengenoemd project zijn vruchten zal afwerpen.

De Regering heeft de Algemene Beschouwingen volledig aangepast en heeft het voorstel van de Raad van Advies in verwerkt.

a. De portefeuille Energiezaken

De Minister van Algemene Zaken is belast met de portefeuille Energiezaken.

De Raad van Advies adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen concreet aan te geven wat het energiebeleid inhoudt, en welke de beleidsvoornemens voor 2013 zijn.

De portefeuille energiezaken valt onder de verantwoordelijkheid van de Ministerie van Economische Ontwikkeling.

In de afgelopen periode zijn *quick scans* uitgevoerd bij meerdere overheidsbedrijven en –instellingen teneinde een inschatting te maken van de omvang van de dreigende risico's voor de overheidsfinanciën, alsmede de omvang te bepalen voor het risico van het wegvallen van de desbetreffende dienstverlening aan de samenleving. Uit deze *quick scan* onderzoeken dient geconcludeerd te worden dat de situatie bij, in het bijzonder Aqualectra (I.U.H. N.V.) en Curoil N.V., op zeer korte termijn aandacht verdienen.

Uit de reeds genoemde onderzoeken blijkt dat de financiële situatie van in het bijzonder IUH N.V. buitengewoon precair is. De financiële kengetallen die betrekking hebben op zowel de liquiditeitspositie als de solvabiliteitspositie zijn als zeer zorgelijk te karakteriseren.

In de afgelopen jaren zijn de water- en elektratarieven niet kostendekkend geweest, een niet rendabele tariefsstructuur, voor de bedrijfsvoering van I.U.H. N.V. waardoor de financiële situatie van het bedrijf onophoudelijk is verslechterd. Deze onhoudbare situatie heeft het tevens onmogelijk gemaakt, om de overstap te maken naar een groter aandeel van meer doelmatige, oftewel een meer energiezuinige, productiemiddelen ter productie van water en elektra voor de gemeenschap. Als gevolg van deze ontwikkeling zijn de bedrijfsresultaten verder onder druk komen te staan. Rekening houdende met deze achtergrond, is aangekondigd dat het noodzakelijk is om IUH N.V. efficiënt en doeltreffend te herkapitaliseren.

De bovengenoemde stappen vormen deel uit van het overheidsbeleid, welke tot doel heeft om de energiekolom weer gezond te maken. Hierdoor worden de nutsbedrijven welke onderdeel uitmaken van deze kolom, in staat gesteld om

tegen concurrerende prijzen hun producten te leveren. Het genoemde overheidsbeleid beoogt onder andere de productie van water en elektra zodanig in te richten, dat dit kan plaatsvinden tegen concurrerende prijzen, alsmede over een duurzaam en betrouwbaar karakter beschikken.

Ten slotte wordt door het vastgestelde overheidsbeleid, de bijdrage van de energiekolom aan een optimaal functionerende economie, te denken valt aan de resulterende verlaging in de *cost of doing business*, nieuw leven ingeblazen

MINISTERIE VAN ONDERWIJS, WETENSCHAP, CULTUUR EN SPORT

Tot het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport behoren de volgende organisatie eenheden:

- Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
- Kabinet Minister van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
- Secretaris Generaal Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport
- UO Uitvoeringsteam Onderwijs en Wetenschap
- UO Openbaar Onderwijs
- Vergoeding administratiekosten
- UO Expertisecentrum voor Toetsen en Examens
- Openbaar Funderend Onderwijs
- Openbaar Speciaal Onderwijs
- Bijzonder Funderend Onderwijs
- Bijzonder Speciaal Onderwijs
- Openbaar Voortgezet Speciaal Onderwijs
- Openbaar VSBO
- Openbaar HAVO/VWO
- Openbaar Vakonderwijs (SBO)
- Bijzonder VSBO/HAVO/VWO
- Universiteit
- Inspectie Onderwijs
- Overige Gemeenschappelijke Uitgaven
- Onderwijsondersteuning
- Onderwijsvernieuwing
- Bijzonder Vakonderwijs (SBO)
- Bevordering Studie
- Openbare Leergangen
- Pedagogische en Sociale Opleidingen
- Begeleiding, Vorming Jeugd en Volwassenen
- UO Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport
- Bibliotheek Publiko Kòrsou
- Subsidies en bijdragen Sport

- Subsidies en bijdragen Cultuur
- Subsidie bijdragen Oudheidkunde en Musea
- Monumentenbureau
- Subsidie bijdragen Overige Cultuur en Recreatie

Missie

Het ministerie zet zich in voor het waarborgen van voorzieningen zodat elke inwoner van Curaçao gelijke mogelijkheden heeft om zich ten volle te ontwikkelen en uit te groeien tot een volwaardige persoon die vanuit zijn potentie constructief kan participeren en bijdragen aan de economische en algemeen maatschappelijke ontwikkeling van de gemeenschap.

Visie

Toegankelijk, dynamisch en kwalitatief hoogwaardig onderwijs en wetenschapsbeoefening zorgen, samen met prioritering van sport en een creatieve marktgerichte cultuuraanpak, voor een beter bestaan en een verdere ontwikkeling van (de inwoners van) Curaçao. Hierbij zal men de eigen kwaliteiten optimaal benutten en gebruik maken van kansen die leiden tot verantwoorde, zelfstandige, volwaardige burgers.

Door de inzet van goed onderwijs, bewustwording van het belang van sport en cultuur en door het stimuleren van kennisverwerving door middel van onderzoek creëert het Ministerie van OWCS kansen voor de inwoners van Curaçao. Door dit alles worden de inwoners van Curaçao “empowered” en steeds meer gezien als een “*global citizen*”; iemand die lokaal actief is en zich tevens bewust is van de internationale wereld om zich heen.

3. Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport

De visie en missie van de regering voor het onderwijs

De Raad wijst er op dat nagenoeg alle innovatieprocessen in het onderwijs met gelden uit Nederland gefinancierd wordt via de Stichting Ontwikkeling Nederlandse Antillen (hierna: de SONA-gelden) en dat deze financiering eind 2013 afgebouwd wordt.

De Raad vraagt de regering om aan te geven hoe de regering voornemens is het wegvallen van de SONA-gelden in de toekomst op te vangen. Hierover kan de Raad geen informatie vinden in de memorie van toelichting. Dit brengt naar het oordeel van de Raad niet alleen de broodnodige innovaties om de visie en missie van de regering te volbrengen in gevaar, maar betekent ook een terugslag voor opgebouwde deskundigheid.

De Raad adviseert de regering minstens in de meerjarenbegroting gelden ter financiering van onderwijsinnovaties of -initiatieven op te nemen.

De Regering is zich ervan bewust dat enige investeringen dienen te worden gepleegd in het onderwijs. Vandaar dat in het onderhavige Ontwerpbegroting 2013 vanaf 2015 rekening wordt gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs. Daarnaast houdt de Regering voor de komende vijf jaren rekening met een investering van ruim ANG 50 miljoen om de scholen te onderhouden.

Visie en missie van de regering voor het onderwijs

De Regering stelt in haar algemene visie voor 2025 onder meer dat Curaçao een land zal zijn dat berust op “duurzame sociaaleconomische ontwikkeling en onderwijs dat een ieder motiveert om het beste uit zichzelf te halen” en dat het resultaat “ontwikkelingskansen voor alle burgers” zal zijn (pagina 2 van de Algemene Beschouwingen).

Op pagina 121 van de Algemene Beschouwingen staat voorts dat het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport als missie heeft het waarborgen van voorzieningen zodat elke inwoner van Curaçao zich ten volle kan ontwikkelen en kan uitgroeien tot een volwaardig persoon.

In de Algemene Beschouwingen bij genoemd ministerie wordt echter geen inzicht gegeven in de verdere verbetering van de toegankelijkheid tot het onderwijs.

De Raad is tevens van mening dat kwalitatief hoogwaardig onderwijs naast studieboeken en andere leermiddelen ook goed opgeleide en gemotiveerde leerkrachten vereist. De Raad kan uit de ontwerpbegroting 2013 en de

toelichting daarop niet opmaken of de regering in het dienstjaar 2013 voornemens is om de nodige prioriteit daaraan te geven.

De Raad van Advies adviseert de regering met het voorgaande rekening te houden en de Algemene Beschouwingen waar nodig aan te vullen.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

De Raad van Advies heeft kunnen constateren dat het achterstallig onderhoud van de fysieke infrastructuur van het onderwijs momenteel dusdanig is, dat er met spoed een inhaalslag gemaakt moet worden. De Raad meent dat bij voortzetting van het huidige beleid de fysieke infrastructuur niet alleen de kwaliteit van het lesgeven zal beïnvloeden, maar ook extra kosten met zich mee zal brengen in de naaste toekomst.⁶

De Raad van Advies vraagt de aandacht van de regering voor het bovenstaande.

De Regering is zich ervan bewust dat enige investeringen dienen te worden gepleegd in het onderwijs. Vandaar dat in het onderhavige Ontwerpbegroting 2013 vanaf 2015 rekening wordt gehouden met structurele investeringen van ANG 30 miljoen per jaar voor het onderwijs. Daarnaast houdt de Regering voor de komende vijf jaren rekening met een investering van ruim ANG 50 miljoen om de scholen te onderhouden.

Beleidsdomeinen

Het Ministerie van OWCS richt zich op de volgende vier beleidsdomeinen:

- *Onderwijs*: de focus binnen dit domein is gericht op een optimale doorstroom van leerlingen binnen de verschillende onderwijssoorten.
- *Wetenschap*: de focus binnen dit domein is gericht op het bevorderen van een onderzoeksklimaat dat uitnodigt tot goede wetenschapsbeoefening en

⁶ Zie hiervoor het rapport van het RK Schoolbestuur, betreffende het V&V stelsel, aan de Stichting overheidsaccountantsbureau (SOAB) en waarvan een afschrift naar het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport en de Taskforce van dit Ministerie is gezonden. Dit rapport is ook verstuurd naar de Staten. (noot: het RK Schoolbestuur beheert het grootste deel van de scholen en schoolgebouwen, dus hun bevindingen kunnen als representatief voor het onderwijs als geheel beschouwd worden).

tot het maken van verbindingen met internationale wetenschappelijke instellingen.

- *Cultuur*: de focus binnen dit domein is gericht op het bevorderen en ondersteunen van natievorming en op het bij elkaar brengen van de verschillende culturele identiteiten.
- *Sport*: de focus binnen dit domein is gericht op het realiseren van een breed aanbod van sportvoorzieningen en het vergroten van het besef van het belang van sport en bewegen binnen de samenleving.

Beleidsprioriteiten

Er zijn voor 2013 twee beleidsprioriteiten. Ten eerste het doorlichten op onderlinge samenhang van het beleid, de middelen en de wetgeving op de verschillende beleidsgebieden. Ten tweede zal expliciet aandacht besteed worden aan het maatschappelijk resultaat van het beleid, zodat de aansluiting tussen beleid en samenleving duidelijk wordt.

Speerpunten

Naast het inzichtelijk maken van het maatschappelijk effect van het beleid en de inspanningen, zijn in het Regeerprogramma 2010-2014 '*Pa un Kòrsou soberano, solidario i sostenibel*' de volgende speerpunten benoemd waaraan in deze regeerperiode extra aandacht besteed zal worden.

- Het verbeteren van de schoolprestaties van leerlingen binnen het openbaar funderend onderwijs. Dit kan bereikt worden door het verlichten van de taken van het onderwijzend personeel zodat leerlingen meer aandacht krijgen, door het toekennen van de bevoegdheid van buitengewoon agent van politie aan leerkrachten en door het vergroten van de betrokkenheid van de oudercommissie.
- Het inrichten van brede scholen voor funderend onderwijs waarin veel aandacht is voor sport, expressie en culturele activiteiten. Hiervoor zal eerst gedegen onderzoek uitgevoerd worden, dit staat gepland voor 2012.
- Het vergroten van de maatschappelijke participatie van kansarme doelgroepen. Dit zal bereikt worden door de herintroductie van een gemoderniseerde "ambachtsschool" in het schooljaar 2013/2014.
- Het ontwikkelen van initiatieven die de braindrain moeten tegengaan. Dit zal worden gerealiseerd door het hoger onderwijs te verbeteren, nieuwe mogelijkheden voor het studeren in de regio te onderzoeken en de

samenwerking met instellingen voor hoger en wetenschappelijk onderwijs in de regio te versterken.

- Het oprichten en inrichten van een Nationaal Sportinstituut door het samenvoegen van taken en bezetting van bestaande Stichtingen. Dit moet leiden tot een grotere sportieve participatie en efficiëntere inzet van middelen.
- Het oprichten en inrichten van een Nationaal Cultuurinstituut door het samenvoegen van taken en bezetting van bestaande Stichtingen. Dit moet leiden tot een grotere culturele participatie en efficiëntere inzet van middelen.
- Het uitwerken van een nationaal taalbeleid en starten van een viertal pilots in het voortgezet onderwijs die uitgaan van het Papiamentu als primaire instructietaal, ook op het HAVO en VWO, en een stevigere positie van het Engels.

Op pagina 122 van de Algemene Beschouwingen staat dat de regering de braindrain wil tegengaan door verbetering van het hoger onderwijs en door het studeren in de regio te stimuleren.

De Raad van Advies is van mening dat die initiatieven zinvol zijn. De Raad begrijpt ook dat de “University of Curaçao” het zwaartepunt wordt in dit beleid en dat hiervoor meer geld is gebudgetteerd. Studeren op Curaçao of in de regio betekent echter wel een verhoging van uitgaven voor studiefinanciering voor Curaçao aangezien deze studies niet in aanmerking komen voor Nederlandse studiefinanciering. Het is de Raad vooralsnog niet duidelijk hoe de regering dit mogelijke probleem denkt op te lossen.

De Raad van Advies adviseert de regering de Algemene Beschouwingen aan te vullen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Tot slot merkt de Raad ten aanzien van het onderwijs op dat de invoering van het Papiaments als instructietaal (pagina 123 van de Algemene Beschouwingen) een gedegen aanpak, bijscholing van leerkrachten en nieuwe, zelf te ontwikkelen leermiddelen vereist. Het Papiaments als instructietaal zal dus de nodige kosten met zich meebrengen.

De Raad van Advies adviseert de regering om in de Algemene Beschouwingen aan te geven wat het beleid hiervoor is en hoe dit zich in de meerjarenbegroting vertaalt.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

De regering heeft in het dienstjaar 2012 ruim ANG 17 miljoen aangewend om het zogenaamde gratis onderwijs te bekostigen. Het beleid van de regering voor wat betreft het gratis onderwijs en de financiering daarvan wordt in de toelichting op de ontwerpbegroting 2013 echter niet nader uitgewerkt. In de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting zijn ook geen gelden gereserveerd ter dekking van de kosten verbonden aan het gratis onderwijs. Op pagina 128 van de Algemene Beschouwingen staat dat de mogelijkheden voor het gratis onderwijs in 2013 verkend zullen worden. De Raad concludeert aan de hand daarvan dat er vooralsnog geen structurele aanpak van dit door de regering reeds in 2012 geïnitieerde beleid is.

De Raad had, gezien de wens van de regering om het onderwijs structureel te financieren, minimaal verwacht dat er een beleid met bijbehorende planning vertaald zou worden in de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting en dat voor 2013 een additionele bijdrage in de fondsen van de Fundashon Inovashon den Enseñansa (hierna: FIDE) en de Stichting Studiefinanciering Curaçao (hierna: de SSC) ten behoeve van het financieren van het onderwijs zou komen.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven hoe het bovenstaande in de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting wordt opgevangen om aan de door de regering opgewekte verwachtingen in de samenleving te voldoen.

Verder kan uit de memorie van toelichting vaak niet geconcludeerd worden welke activiteiten zullen worden verricht om de beleidsdoelen te realiseren. Op pagina 121 van de Algemene Beschouwingen staat bijvoorbeeld dat het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport als missie heeft het waarborgen van voorzieningen zodat elke inwoner van Curaçao zich ten volle kan ontwikkelen en kan uitgroeien tot een volwaardig persoon. In de Algemene Beschouwingen bij genoemd ministerie wordt echter geen inzicht gegeven in de

verdere verbetering van de toegankelijkheid tot het onderwijs bijvoorbeeld voor wat betreft het door de regering geïnitieerde traject van het gratis onderwijs.

De Regering geeft aan dat het vrije onderwijs nog geen vastgestelde beleid is. De Staten van Curaçao zullen eerst hierover een standpunt moeten nemen.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het ministerie zijn:

01 Bestuursorganen

40 Algemeen beheer OWS

- Zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende Onderwijs, wetenschap, cultuur en sport.

41 Examenaangelegenheden

- Zorg voor de examens.

42 Openbaar funderend onderwijs

43 Bijzonder funderend Onderwijs

- Primair Onderwijs.

44 Openbaar speciaal onderwijs

45 Bijzonder speciaal onderwijs

46 Openbaar voortgezet onderwijs

47 Bijzonder voortgezet onderwijs

- Voortgezet onderwijs.

48 Bijzonder Hoger Onderwijs

- Hoger Onderwijs en Onderzoek en Wetenschap.

49 Gemeenschappelijke Uitgaven Onderwijs

- Studiefinanciering.

50 Overig Onderwijs

- Tegemoetkoming onderwijskosten.
- Tweede kans onderwijs (waaronder sociale vormingsplicht).

51 Cultuur en Sport algemeen

- Behartiging van cultuur en sportaangelegenheden.

52 Openbaar bibliotheek

53 Sport

54 Cultuur

55 Oudheidkunde en Musea

58 Overig Cultuur en Sport

- Behartiging van cultuur en sportaangelegenheden, voor zover het de internationale en regionale aspecten betreft.

In de begroting zijn de volgende middelen per functie geraamd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen	366.400	368.800	370.000	372.000
40. Algemeen beheer OWS	15.311.000	14.279.700	14.324.000	14.373.000
41. Examenaangelegenheden	2.887.600	2.879.000	2.888.100	2.902.100
42. Openbaar funderend onderwijs	24.163.400	24.397.500	24.600.600	24.904.300
43. Bijzonder funderend Onderwijs	55.599.700	54.531.000	53.996.700	52.928.000
44. Openbaar speciaal onderwijs	7.832.200	7.913.800	7.987.800	8.095.400
45. Bijzonder speciaal onderwijs	7.948.800	7.795.700	7.719.200	7.566.100
46. Openbaar voortgezet onderwijs	31.904.100	32.162.400	32.410.300	32.782.200
47. Bijzonder voortgezet onderwijs	55.995.700	54.871.700	54.309.700	53.185.700
48. Bijzonder Hoger Onderwijs	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000
49. Gemeensch. Uitgaven Onderwijs	42.576.200	41.744.400	41.411.800	40.741.600
50. Overig Onderwijs	34.679.000	34.151.100	33.890.000	33.367.900
51. Cultuur en Sport algemeen	12.656.400	12.436.600	12.381.100	12.263.400
52. Openbare bibliotheek	3.958.000	3.877.900	3.837.800	3.757.600
53. Sport	9.435.200	9.246.400	9.152.000	8.963.300
54. Cultuur	-	-	-	-
55. Oudheidkunde en Musea	2.007.600	1.968.600	1.949.000	1.909.900
58. Overig Cultuur en Sport	4.930.800	4.859.300	4.823.500	4.752.000
Totaal	329,010,100	323,899,900	322,296,600	318,767,500

Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01. Bestuursorganen				
40. Algemeen beheer OWS	200.000	200.000	200.000	200.000
41. Examenaangelegenheden	575.000	575.000	575.000	575.000
42. Openbaar funderend onderwijs	90.800	90.800	90.800	90.800
43. Bijzonder funderend Onderwijs	-	-	-	-
44. Openbaar speciaal onderwijs	81.500	81.500	81.500	81.500
46. Openbaar voortgezet onderwijs	233.500	233.500	233.500	233.500
47. Bijzonder voortgezet onderwijs	-	-	-	-
48. Bijzonder Hoger Onderwijs	-	-	-	-
49. Gemeensch. Uitgaven	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000
50. Overig Onderwijs	60.000	60.000	60.000	60.000
51. Cultuur en Sport algemeen	-	-	-	-
52. Openbaar bibliotheek	-	-	-	-
53. Sport	-	-	-	-
54. Cultuur	-	-	-	-
55. Oudheidkunde en Musea	-	-	-	-
58. Overig Cultuur en Sport	-	-	-	-
Totaal	11.240.800	11.240.800	41.240.800	41.240.800

Hieronder wordt de begroting nader per functie toegelicht.

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	366.400	368.800	370.000	372.000
Programmakosten				
Totaal	366.400	368.800	370.000	372.000
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister.

Functie 40 Algemeen beheer Onderwijs; de zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende Onderwijs, wetenschap, cultuur en sport

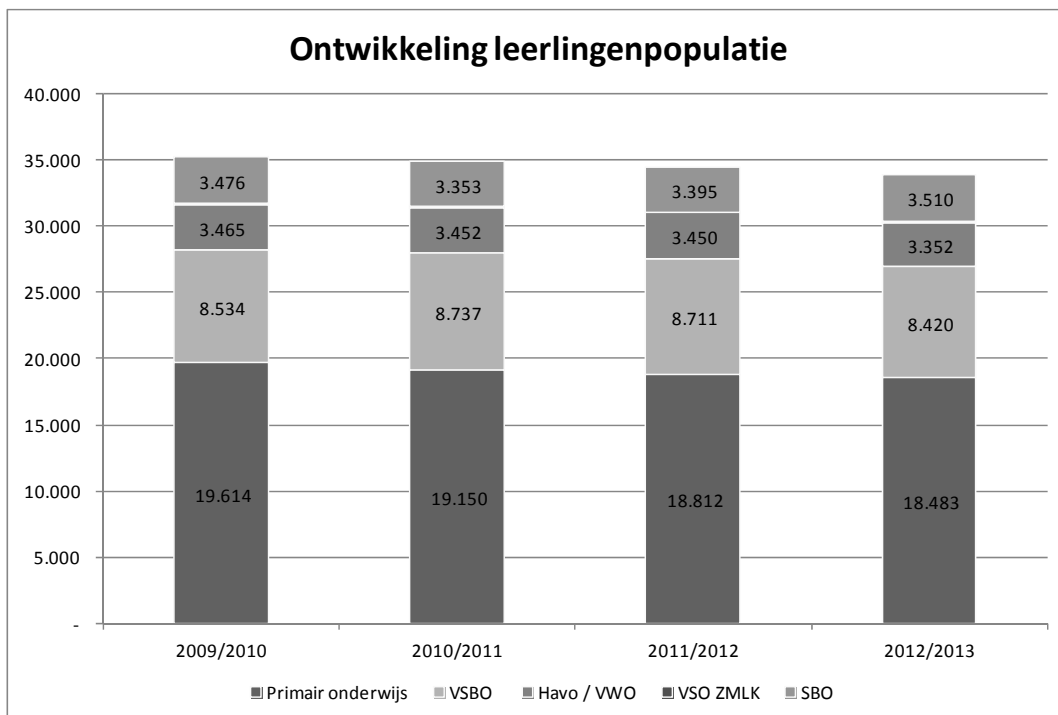
Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	12.021.500	11.437.400	11.510.300	11.616.500
Programmakosten	3.289.500	2.842.300	2.813.700	2.756.500
Totaal	15.311.000	14.279.700	14.324.000	14.373.000
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	200.000	200.000	200.000	200.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	200.000	200.000	200.000	200.000

Deze functie betreft de zorg voor de juridische en beleidskaders op het gebied van onderwijs, wetenschap en sport. Hieronder vallen de personele en materiële kosten van de organisatieonderdelen Kabinet van de Minister, de Secretaris Generaal en Ministeriële Staf, de Beleidsorganisatie, de Uitvoeringsorganisatie Onderwijs en Wetenschap, de Uitvoeringsorganisatie Openbaar Onderwijs en de beheersorganen van de schoolbesturen van de bijzondere scholen. De Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport van het Ministerie valt onder functie 51.

De Beleidsorganisatie draagt zorg voor de beleidsanalyse, de visie-ontwikkeling, de ontwikkeling van beleidskaders, de ontwikkeling van beleid en wetgeving en de monitoring van de uitvoering. Om het beleid optimaal te kunnen afstemmen op de wensen en behoeften van de samenleving, geschiedt de ontwikkeling in nauwe samenwerking met zowel de interne als externe stakeholders.

Belangrijke kenmerken van de werkwijze zijn een integrale aanpak binnen en tussen de beleidsgebieden, de interactiviteit van het proces, een helder verloop van het proces, een flexibele uitvoering en de toewijzing van beleidsgebieden aan beleidsmedewerkers en samenwerking binnen basisteams. De Beleidsorganisatie wordt gevoed door de resultaten die door de Sectoren worden gerealiseerd.

In de afgelopen jaren laat de leerlingenpopulatie een geleidelijke daling zien. In het schooljaar 2009/2010 waren net iets meer dan 35.000 leerlingen ingeschreven, de verwachting is dat in het schooljaar 2012/2013 33.839 leerlingen zijn ingeschreven bij de verschillende schooltypen. Deze ontwikkeling sluit aan bij de cijfers zoals die door het Centraal Bureau voor de Statistiek zijn gepubliceerd.

Ontwikkeling leerlingenpopulatie

	2009/2010	2010/2011	2011/2012	2012/2013
Primair onderwijs	19.614	19.150	18.812	18.483
Funderend onderwijs	18.436	17.966	17.652	17.361
Speciaal onderwijs	1.178	1.184	1.160	1.122
Voortgezet onderwijs				
VSBO	8.534	8.737	8.711	8.420
VSO/AGO	758	982	1.134	1.151
Basisvorming	3.848	3.791	3.643	3.657
Bovenbouw	3.928	3.964	3.934	3.612
Havo / VWO	3.465	3.452	3.450	3.352
Basisvorming	1.392	1.058	1.079	1.044
Bovenbouw	2.073	2.394	2.371	2.308
VSO ZMLK	89	99	76	74
SBO	3.476	3.353	3.395	3.510
Totaal	35.178	34.791	34.444	33.839

De dalende trend in het aantal leerlingen zal zich op termijn moeten vertalen in het aantal scholen. Hierbij is het van belang dat de scholen gelijk verdeeld blijven over het eiland omdat hiermee de toegankelijkheid voor een deel wordt bepaald. In 2013 en later zullen de ontwikkelingen in de opbouw van de bevolking worden gevolgd en vertaald in een beleid op het gebied van capaciteit en spreiding. Dit beleid vormt daarmee de basis voor nieuwe verzoeken voor aanwijzing/erkenning van opleidingen.

In 2011 is door SOAB een rapport uitgegeven op het gebied van de onderwijsbekostiging (het V&V-stelsel) en het onderwijsstelsel. In 2013 zal nader onderzoek worden gedaan naar de haalbaarheid, de financiële mogelijkheden en de meerwaarde van de aanbevelingen uit de rapporten. De uitkomsten hiervan zullen worden vertaald in nieuw beleid en nieuwe uitvoeringskaders.

Het is de wens van de regering om de kosten die ouders/studenten maken op het gebied van studieboeken en studiematerialen te vergoeden. In 2013 zullen

de mogelijkheden hiertoe worden verder verkend. De uitkomsten hiervan worden op basis van de gehanteerde bekostigingssystematiek vertaald naar financiële gevolgen. De benodigde middelen zijn opgevoerd bij functie 01 (Minister en Kabinet van de Minister).

Op het gebied van hoger onderwijs zal een instrument worden ontwikkeld zodat de bekostigingssystematiek jaarlijks kan worden aangepast opdat wordt bijgedragen aan een duurzaam gezonde financiële en organisatorische inrichting van de University of Curaçao. Voor een deel zal hierbij worden gekeken naar het opzetten van nieuwe opleidingen die voorzien in een maatschappelijke behoefte.

In 2013 zal het studiefinancieringsbeleid worden doorgelicht. Het nieuwe beleid moet leiden tot een adequaat stelsel, efficiëntere uitvoering, betere inningsinstrumenten en de mogelijkheid om studeren in de regio te kunnen financieren. Op deze manier moet de jeugd meer mogelijkheden worden geboden om ook dichterbij huis opleidingen te kunnen volgen die voldoen aan gestelde kwaliteitseisen. De verwachting is dat de band met het eiland wordt behouden waardoor de studenten eerder terug zullen komen.

In 2013 zal uitvoering worden gegeven aan een leerlijnentraject en een beleidstraject in het kader van de evaluatie van het funderend onderwijs. Een onderdeel hiervan is de jaarlijkse toetsing van de kerndoelen aan het eind van de basisvormingsperiode. Hiertoe zal in 2013 een instrument ontwikkeld worden. Daarnaast zal het wetgevingstraject speciaal onderwijs worden opgestart op grond van het vastgestelde beleidsplan.

De resultaten van de werkzaamheden van de Taskforce Nationaal Taalbeleid zullen in de loop van 2013 beschikbaar komen. Deze resultaten zullen worden getoetst op haalbaarheid, financiële gevolgen en meerwaarde. De voorstellen die positief uit deze evaluatie komen, zullen worden vertaald in nieuw beleid en nieuwe uitvoeringskaders.

Het aantal volwaardige stageplekken in cruciale sectoren zal worden vergroot waardoor meer leerlingen praktijkervaring kunnen opdoen. Hiertoe zal onderzocht worden of de oprichting van een nationaal stagebureau

behulpzaam zou kunnen zijn. Dit stagebureau zou drie aandachtsgebieden hebben: studenten faciliteren bij het vinden van stageplaatsen, het begeleiden gedurende de stage en het ondersteunen van eventuele remigratie.

Beleidsinitiatieven Wetenschap

Wetenschappelijk onderzoek zal leidend worden in de ontwikkeling van de Curaçaose samenleving en in de participatie van de bevolking in maatschappelijke processen. In dit kader zal beleid worden ontwikkeld onder meer gericht op de bevordering van wetenschappelijk onderzoek door het creëren van een klimaat wat bijdraagt aan promotie-onderzoeken en het instellen van nieuwe leerstoelen.

De rol van de universiteit in het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek zal versterkt worden. Hierbij zal zowel aandacht besteed worden aan de interne huishouding van de universiteit en het bevorderen van de samenwerking met andere instellingen voor wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de regio zodat een zinvol netwerk ontstaat waarbinnen kennis en ervaringen kunnen worden uitgewisseld. Tevens zal gezocht worden naar mogelijkheden om de tweede en derde geldstromen uit te breiden.

Functie 41 Examenaangelegenheden

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.873.800	2.876.200	2.885.300	2.899.300
Programmakosten	13.800	2.800	2.800	2.800
Totaal	2.887.600	2.879.000	2.888.100	2.902.100
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	575.000	575.000	575.000	575.000
Totaal	575.000	575.000	575.000	575.000

De Uitvoeringsorganisatie Expertisecentrum voor Toetsen en Examens draagt zorg voor de ontwikkeling, productie en afname van de toetsen en examens. Toetsing is een voorwaarde voor het kunnen verstrekken van een diploma en een van de instrumenten om de kwaliteit van het onderwijs mee te kunnen meten. Kwalitatief goede examens dragen bij aan een goede aansluiting van het onderwijs op de arbeidsmarkt en het vervolgonderwijs.

Het streven van de Uitvoeringsorganisatie is om een toenemend aantal toetsen en examens lokaal te ontwikkelen. Hierbij is het van belang dat wordt voldaan aan internationale kwaliteitsstandaarden om de aansluiting op internationaal vervolgonderwijs blijvend te garanderen. De volgende kwaliteitscriteria staan daarom centraal bij de ontwikkeling van toetsen en examens: validiteit, betrouwbaarheid, authenticiteit, aanvaardbaarheid en transparantie.

De reservering op de kapitaaldienst zal worden aangewend voor activiteiten op het gebied van kwaliteitsborging. Deze acties worden in samenwerking met Cito Nederland uitgevoerd. En de cijfers zijn gebaseerd op historische gegevens.

Functie 42 Openbaar funderend onderwijs

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	24.118.500	24.353.500	24.557.100	24.861.700
Programmakosten	44.900	44.000	43.500	42.600
Totaal	24.163.400	24.397.500	24.600.600	24.904.300
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	90.800	90.800	90.800	90.800
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	90.800	90.800	90.800	90.800

Functie 43 Bijzonder funderend onderwijs.

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	3.234.400	3.234.400	3.234.400	3.234.400
Programmakosten	52.365.300	51.296.600	50.762.300	49.693.600
Totaal	55.599.700	54.531.000	53.996.700	52.928.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

De functies 42 en 43 omvatten de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar en bijzonder funderend onderwijs. Samen vormen ze het zorggebied primair onderwijs. De kapitaaluitgaven zijn bedoeld voor het

onderhoud en de constructie van schoolgebouwen en voor het onderhoud van de inventaris.

Functie 44 Openbaar speciaal (voortgezet) onderwijs

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	7.818.100	7.900.000	7.974.200	8.082.100
Programmakosten	14.100	13.800	13.600	13.300
Totaal	7.832.200	7.913.800	7.987.800	8.095.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	81.500	81.500	81.500	81.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	81.500	81.500	81.500	81.500

Functie 45 Bijzonder speciaal onderwijs

Deze functies vormen samen het zorggebied Speciaal Onderwijs.

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	447.000	447.000	447.000	447.000
Programmakosten	7.501.800	7.348.700	7.272.200	7.119.100
Totaal	7.948.800	7.795.700	7.719.200	7.566.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functies 44 en 45 omvatten de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar en bijzonder speciaal onderwijs. Samen vormen ze het zorggebied speciaal onderwijs. De kapitaaluitgaven zijn bedoeld voor het onderhoud en de constructie van schoolgebouwen en voor het onderhoud van de inventaris.

Functie 46 Openbaar voortgezet onderwijs.

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	31.626.400	31.890.300	32.141.100	32.518.700
Programmakosten	277.700	272.100	269.200	263.500
Totaal	31.904.100	32.162.400	32.410.300	32.782.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	188.500	188.500	188.500	188.500
Programmakosten	35.000	35.000	35.000	35.000
Totaal	223.500	223.500	223.500	223.500

Functie 47 Bijzonder voortgezet onderwijs.

Deze functies vormen samen het zorggebied Voortgezet Onderwijs

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	919.300	919.300	919.300	919.300
Programmakosten	55.076.400	53.952.400	53.390.400	52.266.400
Totaal	55.995.700	54.871.700	54.309.700	53.185.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functies omvatten de personele en materiële lasten ten behoeve van het openbaar en bijzonder voortgezet onderwijs. Samen vormen ze het zorggebied voortgezet onderwijs. De kapitaaluitgaven zijn bedoeld voor het onderhoud en de constructie van schoolgebouwen en voor het onderhoud van de inventaris.

Functie 48 Bijzonder hoger onderwijs

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000
Totaal	16.758.000	16.416.000	16.245.000	15.903.000
Kapitaaldienst	2012	2013	2014	2015
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie behelst het zorggebied hoger onderwijs en onderzoek en wetenschap. Het belangrijkste deel van de middelen is bedoeld als overheidssubsidie aan de University of Curaçao (voorheen UNA), waarbij een deel is bestemd voor de ontwikkeling en uitvoering van het wetenschapsbeleid.

**Functie 49 Gemeenschappelijke uitgaven onderwijs (gedeeltelijk) –
Beleidsveld: Studiefinanciering**

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	8.931.600	8.786.400	8.797.100	8.813.500
Programmakosten	33.644.600	32.958.000	32.614.700	31.928.100
Totaal	42.576.200	41.744.400	41.411.800	40.741.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	10.000.000	10.000.000	40.000.000	40.000.000

De Onderwijsinspectie is belast met het uitvoeren van het toezicht op de naleving van de wettelijke regelingen en bepalingen gericht op de waarborging van de kwaliteit van het onderwijs. De Onderwijsinspectie is een onderdeel van het Ministerie, maar ressorteert rechtstreeks onder de minister om de onafhankelijkheid van het toezicht te kunnen waarborgen.

Voor 2013 ligt de focus voor de Onderwijsinspectie op het realiseren van een verdere verbetering van de kwaliteit van de werkzaamheden. Hiervoor zullen verschillende instrumenten worden ingezet, zoals intervisie, formulieren, procedures en procesbeschrijvingen en vergaderingen met stakeholders (zoals de directeuren van scholen en schoolbesturen). De Onderwijsinspectie zal op basis van een communicatieplan zorgen voor regelmatige informatievoorziening richting belanghebbenden.

Verder heeft deze functie betrekking op de overheidssubsidie aan de Stichting Openbare Scholen, de Stichting Studiefinanciering Curaçao, de “Sentro Guia Edukashonal” (SGE), het Bureau Nascholing, “Fundashon Material pa Skol” (FMS), “Fundashon Planifikashon di Idioma” (FPI) en “Fundashon Inovashon den Enseñansa” (FIDE).

Functie 50 Overige onderwijs

Deze functies vormen samen het zorggebied Overige onderwijs.

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	9.094.200	9.088.400	9.088.400	9.088.400
Programmakosten	25.584.800	25.062.700	24.801.600	24.279.500
Totaal	34.679.000	34.151.100	33.890.000	33.367.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	60.000	60.000	60.000	60.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	60.000	60.000	60.000	60.000

Deze functie heeft betrekking op de bijdrage van de overheid aan het bijzonder vakonderwijs, als tegemoetkoming aan LOFO-studenten en aan de openbare leergangen.

Functie 51 Cultuur en Sport algemeen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	5.625.300	5.549.000	5.565.200	2.591.000
Programmakosten	7.031.100	6.887.600	6.815.900	6.672.400
Totaal	12.656.400	12.436.600	12.381.100	12.263.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie omvatten de personele en materiële lasten ten behoeve van de Uitvoeringsorganisatie Cultuur en Sport van het Ministerie. De programmakosten zullen als subsidie worden uitgekeerd aan diverse instellingen op het gebied van voor- en naschoolse opvang. Ook de sociale vormingsplicht en de sociaalvormende diensplicht worden vanuit deze post gesubsidieerd.

In 2013 zal worden gewerkt aan de verdere invulling van een integraal cultuurbeleid met duidelijke verbanden met onderwijs, wetenschap en sport en een breed aanbod van hoogwaardige voorzieningen op het gebied van cultuur. De combinatie van het integrale beleid en de hoogwaardige voorzieningen moet bijdragen aan een hoge mate van cultuurbewustzijn en participatie van het volk.

Tevens is het voornemen om te komen tot een Nationaal Cultuurinstituut (NCI) verder worden uitgewerkt. Het NCI moet als centraal coördinerend orgaan enerzijds bijdragen aan het versterken, activeren en stimuleren van de organisaties op het gebied van cultuur en de uitvoering van het cultuurbeleid en anderzijds de effectiviteit en de efficiëntie van de besteding van overheidsgelden waarborgen. Het NCI is hiermee een belangrijk instrument voor de synchronisatie tussen beleid en uitvoering.

Het beleid op archeologisch en antropologisch gebied zal in 2013 worden herzien. Het nieuwe beleid moet bijdragen aan de bevordering en bescherming van belangrijke cultuur-historische objecten en daarnaast de mogelijkheden creëren om belangrijke natuurlijke en cultuur-historische objecten te behouden en herstellen. In het kader van vorming en 'nation building' zal in 2013 worden gewerkt aan een beleidsvisie op het gebied van naschoolse opvang, volwasseneducatie en 'lifelong learning'.

Door het tijdelijke bestuur van de Stichting Sentro Pro Arte zal in de loop van 2012 een advies worden uitgebracht hoe om te gaan met het huidige gebouw. Het advies van het Bestuur is de basis voor een nader onderzoek naar de haalbaarheid, financiële gevolgen en meerwaarde. De uitkomsten hiervan zullen worden vertaald in nieuw theaterbeleid en nieuwe uitvoeringskaders, waarbij het streven is muziek, zang, dans, toneel en voordrachtskunst te stimuleren en ontwikkelen.

De Eilandsverordening kinderopvang zal worden gereviseerd te worden zodat voldoende en een kwalitatief volwaardig aanbod van vroegkinderlijke zorg ontstaat wat bijdraagt aan de ontwikkeling van kinderen in de leeftijdscategorie van 0 tot 4 jaar. Er zal van de revisie gebruik gemaakt worden om een wettelijke basis te creëren voor de inspectie van de kindercrèches.

Functie 52 Openbaar bibliotheekwerk

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	30.400	30.400	30.400	30.400
Programmakosten	3.927.600	3.847.500	3.807.400	3.727.200
Totaal	3.958.000	3.877.900	3.837.800	3.757.600
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan de Openbare ZBibliotheek.

Functie 53 Cultuur en Sport

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	186.500	186.400	186.400	196.400
Programmakosten	9.248.700	9.060.000	8.965.600	8.766.900
Totaal	9.435.200	9.246.400	9.152.000	8.963.300
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan SEDREKO, de “Fundashon Fasilidatnan Deportivo Kòrsou” en de Curaçaose Olympische Sport Federatie en vormt het zorggebied behartiging van sportaangelegenheden.

De Raad van Ministers heeft in 2012 een strategische nota waarin de richting voor een nieuw sportbeleid voor de periode 2012-2017 is beschreven, goedgekeurd. Het nieuwe sportbeleid moet leiden tot de volgende maatschappelijke effecten:

1. Een verhoogd welzijnsgevoel bij de burgers;
2. Een betere gezondheid van de burgers en daardoor tot relatief lagere kosten voor de gezondheidszorg;
3. Een verhoogde sociale weerbaarheid van de burgers;

4. Een versterking van patriottisme wat het proces van natievorming ondersteunt;
5. Een betere benutting van het economische potentieel van sport.

Beleidsdoelstellingen en subdoelstellingen:

1. De actieve sportparticipatie is in 2017 15% hoger dan de participatie in 2003.
2. Verbetering en uitbreiding van het sportaanbod (met name voor wat betreft specifieke doelgroepen).
 - a. 20% capaciteitsuitbreiding van bonden, verenigingen e.d.
 - b. Verbetering van de samenwerking tussen spelers in de sportsector.
 - c. Capaciteitsbevordering bij liefst 40% bonden, verenigingen en dergelijke.
3. De verhoging van het besef van het belang van sport en lichamelijke beweging bij 60% van het brede publiek.
4. Verhoging van het aantal adequate sportfaciliteiten met minstens 25%.
 - a. Het realiseren van 20% efficiëntiewinst in de kosten-baten-verhouding voor wat betreft de aanwending van subsidiegelden.

In 2013 zal worden begonnen met de operationalisering van de strategische nota. Het Nationaal Sportinstituut zal worden ingericht en belast met de uitvoering van het sportbeleid. Dit Instituut zal de taken en het personeel van de "Fundashon" SEDREKO en de "Fundashon Fasilidatnan Deportivo Kòrsou" (FFDK) overnemen en integreren. Het doel van het nieuwe instituut is om de participatie van de burgers in sportieve activiteiten en het effect van de toegekende middelen te verhogen.

Curaçao zal in 2013 gastland zijn van de Koninkrijksspelen. Een speciale stichting zal worden belast met de organisatie. Voor de werkzaamheden van de stichting en de organisatie van de spelen zijn aparte middelen gereserveerd op de begroting.

De Curaçaose Sport en Olympische Federatie is belast met het in stand houden en uitbouwen van de georganiseerde sport. De CSOF bevordert de ontwikkeling (middels kadervorming, deskundigheidsbevordering en

professionalisering) van bestuurders en vrijwilligers en ondersteunt daarnaast de topsporters bij het realiseren van hun doelstellingen. Daarnaast ondersteunt de CSOF het traject voor Olympische erkenning van Curaçao.

De afspraken met de gesubsidieerde instellingen richten zich in het komende begrotingsjaar op drie belangrijke terreinen. Via communicatie en voorlichting zullen de consequenties van te weinig sportbeoefening worden uitgelegd met als doel sportbeoefening te stimuleren. De samenwerking en afstemming tussen de instellingen moet verbeterd worden. Tot slot wordt gestreefd naar een vergroting van de organisatiecapaciteit van verenigingen.

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan activiteiten en instellingen zoals Karnaval, Stichting Cultureel Centrum Curaçao, "Theater Luna Blou". Samen met de functies 52, 55 en 58 vormen ze het zorggebied behartiging van culturele aangelegenheden.

In 2013 zal worden begonnen met de operationalisering van de strategische nota. Het Nationaal Cultuurinstituut zal worden ingericht en belast met de (coördinatie van de) uitvoering van het nieuwe cultuurbeleid wat speciale aandacht schenkt aan het behouden en ontwikkelen van cultuur en het toegankelijker maken van het culturele aanbod voor de bevolking in het algemeen en voor jongeren in het bijzonder (met name via scholen).

Het doel is te komen tot betere uitvoering, beter toezicht, meer synergie, minder fragmentatie in de uitvoering waardoor een breed en kwalitatief goed aanbod van kunst en cultuur ontstaat voor alle bevolkingsgroepen en alle leeftijden, nieuwe initiatieven en onderlinge samenwerking bevorderd worden, een verhoogde participatie van burgers – hetzij als toeschouwer of als beoefenaar – in culturele activiteiten en een goed werkklimaat ontstaat voor professionele kunstenaars.

Beleidsdoelstellingen en subdoelstellingen voor 2013:

1. Cultuur- en theaterbeleid
 - a. Het nieuwe beleid is vertaald in een concreet uitvoeringsplan en wordt geïmplementeerd;

- b. Er is een vraaggerichte benadering bij het maken van afspraken met het culturele veld;
 - c. De afstemming van het aanbod is verbeterd door de implementatie van een overlegstructuur op basis van een breed cultureel platform;
 - d. De functies van het theater zijn ingevuld en er is een aanvang gemaakt met de realisatie van een Nationaal gericht op een groot publiek.
2. De Straatnamencommissie zal 24 naamgevingsprojecten realiseren.
 3. Realisatie van overeengekomen projecten voor kunst- en talentontwikkeling in achterstandswijken vindt plaats op basis van geaccordeerd beleid en subsidie-overeenkomsten.
 4. Vergroten effectiviteit en efficiëntie van de besteding van subsidiegelden door gesubsidieerde instellingen
 - a. Er worden regelmatig evaluatiebezoeken afgelegd en kwartaal- en halfjaarlijkse rapportages opgevraagd (met inzicht in de behaalde resultaten, een prognose voor de resterende periode op basis van een productenbegroting, een specificatie van de directe en indirecte kosten en netto werkuren);
 - b. Het aantal subsidierelaties wordt verminderd en de synergie tussen gesubsidieerde instellingen wordt vergroot door samenwerking te bevorderen.

Op het gebied van de voorschoolse educatie zullen de projecten die worden gefinancierd met SEI- en OJSP-middelen en zijn gericht op de verbetering van de kwaliteit van de kinderopvang, worden voortgezet. Dit betekent ondermeer dat de uitkomsten van het kostprijsonderzoek zullen worden meegenomen in het traject van de subjectsubsidie en worden vertaald in een nieuwe salarisstructuur voor het personeel in de kindercrèches. Na goedkeuring van de gereviseerde wetgeving, zal worden gestart met het uitvoeren van inspecties.

Op basis van het beleidsplan naschoolse educatie zoals dat in 2012 is opgesteld, zal in 2013 gestart worden met de implementatie. Dit moet leiden tot meer mogelijkheden en faciliteiten voor kinderen en jongeren tussen de 4 en 18 jaar om zich buiten schooltijd holistisch te kunnen ontwikkelen. De focus gedurende 2013 ligt op het bewaken van de kwaliteit van het

toekomstige aanbod, het creëren van de juiste randvoorwaarden, het realiseren van een gebalanceerde spreiding van het aanbod en het ontwerpen van efficiënte controle-instrumenten (waaronder de kostprijs per kind).

Functie 55 Oudheidkunde en Musea

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	92.300	92.300	92.300	92.300
Programmakosten	1.915.300	1.876.300	1.856.700	1.817.600
Totaal	2.007.600	1.968.600	1.949.000	1.909.900
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan het Monumentenfonds, Monumentenzorg, het Curaçaos Museum en de Stichting Nationaal Archeologisch Antropologisch Museum. Samen met de functies 52, 54 en 58 vormen ze het zorggebied behartiging van culturele aangelegenheden.

Functie 58 Overige Cultuur en Sport

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.426.600	1.426.600	1.426.600	1.426.600
Programmakosten	3.504.200	3.432.700	3.396.900	3.325.400
Totaal	4.930.800	4.859.300	4.823.500	4.752.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidie aan het Nationaal Cultuurinstituut (voorheen “Kas di Kultura”). Samen met de functies 52, 54 en 55 vormen ze het zorggebied behartiging van culturele aangelegenheden.

Toelichting betreffende enkele functies

Bij subfunctie “165801 Ov. Uitgaven Cultuur en Recr.” zijn voor de dienstjaren 2013 tot en met 2016 geen gelden gebudgetteerd voor beloning van personeel (4200) terwijl de jaarrekening 2011 een bedrag van ANG 5.584.146 aangeeft.

De Raad van Advies adviseert de regering het voorgaande in de Algemene Beschouwingen toe te lichten.

De Regering merkt op dat in 2011 nog bezig was met inventarisatie van de plaatsing. Er waren gevallen dat in bepaalde Ministeries waren geplaatst maar niet onder een specifieke onderdeel. De Regering heeft ervoor gekozen om deze personeelsleden onder de functie overige te plaatsen. In 2012 is de inventarisatie afgerond waardoor er duidelijkheid is waar de personeelsleden geplaatst zijn.

MINISTERIE VAN SOCIALE ONTWIKKELING ARBEID EN WELZIJN

Tot het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn
- Kabinet Minister van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn
- Inspectie Arbeid en Veiligheid
- Landsbemiddelaar
- Secretaris Generaal Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn
- Sector Sociale Ontwikkeling:
- Sector Arbeid:
- Sector Familie en Jeugd

Missie van het Ministerie van SOAW

Het ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn vervult een sleutelpositie in een evenwichtige en duurzame ontwikkeling van Curaçao. De visie van dit ministerie is dat ieder mens een bijzondere waarde heeft en dat een ieder in principe de mogelijkheid en verantwoordelijkheid dient te kunnen krijgen, om zich optimaal te ontwikkelen binnen de familie en gemeenschap, en bij te dragen aan het welzijn van elkaar en van de gemeenschap. De missie is dat iedereen samenleeft, opvoedt en vorming krijgt in een stimulerende leefomgeving, waar geleerd kan worden in liefde, die veilig en gezond is, gericht is op verantwoord en duurzaam samenleven, rekening houdend met mensen en kinderrechten. Bijzondere aandacht is er hierbij voor de rechten van het kind, een positieve gezins- en wijkomgeving, arbeidssatisfactie, responsabilisering van burgers en de gemeenschap in de vorm van actief burgerschap en participatief beleid.

Taken Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

De landsverordening Ambtelijke en Bestuurlijke Organisatie⁷ bepaalt in art 10 dat het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn tenminste de volgende taken heeft:

⁷ Bijlage bij Eilandverordening van 4 september 2010 nr. 201/87

- a. De zorg voor het sociaal ontwikkelingsbeleid waaronder onder meer het bevorderen van sociale cohesie, armoedebestrijding, het stimuleren van sociale rechtvaardigheid en het bevorderen van de werkgelegenheid en arbeidsrelaties;
- b. De zorg voor de sociale verzekeringen.

Samenstelling Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Het Ministerie bestaat uit de Beleidsorganisatie en drie sectoren:

- a. Sector Sociale Ontwikkeling
- b. Sector Familie en Jeugd
- c. Sector Arbeid

Beleidsgebieden en functies van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

De beleidsgebieden betreffen sociale ontwikkeling, familie en jeugd en arbeid.

De werkzaamheden omvatten de volgende aspecten:

- Nationale en internationale beleidskaders en onderzoek.
- Implementatie, coördinatie en voorlichting.
- Behartiging aangelegenheden beleidsgebieden met specifieke aandacht voor de jongere en zijn familie en andere specifieke kwetsbare groepen.
- Handhavend toezicht op uitvoering en kwaliteit internationale verdragen, nationale wetten en beleid.

Er zal op een gestructureerde en consistente wijze worden geïnvesteerd in innovatief beleid, uitvoering en toezicht voor de sociale ontwikkeling, familie- en jeugdontwikkeling en arbeid. Uit ervaring is gebleken hoe belangrijk interministerieel overleg is om beleid ten uitvoer te kunnen brengen.

Beleidsvoornemens Ministerie SOAW

In vervolg op de beleidsprioriteiten 2012 heeft het Ministerie SOAW voor het jaar 2013 de volgende beleidsvoornemens:

Algemeen:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn het verrichten van onderzoeken naar de effectiviteit van beleid, het monitoren en evalueren van beleid.

Ten aanzien van armoedebestrijding:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Het betrekken van kwetsbare groepen bij het formuleren, analyseren, herkennen en erkennen van de eigen situatie, ten einde hen te stimuleren zich verantwoordelijk te voelen voor hun eigen situatie en hun oplossingsvermogen verder te ontwikkelen om hun eigen lot weer in handen te kunnen nemen;
- Het investeren in het menselijk kapitaal en kansen bieden aan degenen die niet meer deelnemen aan de samenleving, vooral door arbeidsvoorzieningstrajecten;
- Het bieden van ruimte en mogelijkheden aan de burger om zich te ontwikkelen ten einde de eigen doelstellingen te realiseren, waardoor men het respect van de rest van de samenleving weer gaat voelen
- Het verder inhoud geven aan de noodzakelijke interministeriële samenwerking;
- Het introduceren en verder uitbouwen van een armoedemonitor.

Ten aanzien van het versterken van instituten en organisaties ter bescherming van de Rechten van het Kind (RvK) en de familie:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

Ontwikkelen meerjarengEZINS/familiebeleid;

- Reviseren jeugdbeleidsplan;
- Ontwikkelen eenduidig beleid inzake maatschappelijke opvang en herstel;
- Ontwikkelen programma's voor specifieke aandachtsgroepen zoals (jonge) moeders, buurtvaders, mensen met een functionele beperking, en ouderen;
- Ontwikkelen van beleid i.c maatschappelijke vraagstukken die impact hebben op het gezin zoals mantelzorg, schuldhulpverlening;
- Instellen gezinsadviesraad.

Met betrekking tot de bescherming van kinderen van 0-8 jaar:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Het vertalen van het beleid vroegkinderlijke zorg en ontwikkeling naar uitvoeringsbeleid;
- Het faciliteren van het besteden van aandacht aan de gezondheid van moeder en kind gedurende de zwangerschap;
- Via de vertaling van de wet op de jeugdzorg naar uitvoeringsbeleid betrokken instanties faciliteren bij het volgen van de ontwikkeling van het kind vanaf de geboorte tot het achtste jaar ten einde vroeg te kunnen signaleren als er iets misgaat;
- Het verzorgen van voorlichting ten aanzien van gezonde voeding;
- Het (faciliteren van het) bieden van opvoedingsondersteuning aan gezinnen (zie aanpak multiproblemen);
- Het samenwerken met het ministerie OWCS ten behoeve van kinderopvang en onderwijs aan kinderen.

Met betrekking tot de aanpak van multiproblemen binnen gezinnen:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Beleid ontwikkelen ter zake tegengaan van risicofactoren en versterking beschermende factoren t.b.v. de familie, en het implementeren van de beleidsaanbevelingen met specifieke aandacht voor (subsidies voor) huisvesting, werkende alleenstaande ouders, opvoedingsondersteuning, en preventie in het algemeen.

Met betrekking tot algemene zaken ten behoeve van de familie zijn de beleidsvoornemens als volgt:

- Vertalen naar uitvoeringsbeleid van de Wet op de Jeugdzorg en specifieke aandacht voor de technische implicaties ervan;
- Specifieke aandacht voor de dienstverlening en inspectie ervan, en deskundigheidsbevordering;
- Participatie aan behandeling van de rapportage rechten van het kind 2009-2011 door de Verenigde Naties;

- Deelname aan conferenties in ditzelfde kader, en in het kader van deskundigheidsbevordering op het gebied van internationale ontwikkelingen op sociaal gebied;
- Evaluatie en correctie van lokale wetten ten einde ze in overeenstemming te brengen met de artikelen van internationale verdragen;
- Beleidsplan t.b.v. het reviseren en verrichten van het onderzoek de Jeugdmonitor en het ontwikkelen en verrichten van een familiemonitor en andere noodzakelijke onderzoeken, en verrichten van de onderzoeken.

Ten aanzien van wijkontwikkeling:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Inzetten op participatie van burgers, interactief beleid en uitvoering ontwerpen op wijkniveau;
- Een betere vraagarticulatie door meer onderzoek in de wijken (buurtmonitor/-profielen);
- Een integrale benadering door het aanbod van de sectoren binnen SOAW gebundeld aan te bieden aan de bewoner;
- Directere benadering van de klant door “outreachend” te werken i.p.v. een centralistische benadering;
- Het verdiepen van de samenwerking met het integrale “Plan Nashonal pa desaroyá Bario” (PNB).
- Het doorlopend aansturen en coördineren van het PNB met specifieke aandacht voor het gezamenlijk jaarlijks met 15 wijken starten op het gebied van integrale wijkaanpak;
- Het afronden van het wijkbeleid en het plaatsens ervan in een meerjarig perspectief;
- Het incorporeren van de taken uit het voormalige Sociaal Kennis Centrum ten einde op continue basis te kunnen beschikken over onderzoek en kennis op het gebied van o.a. wijken;
- Het bijstaan van de “Kasnan di Bario” bij de verdere inrichting.

Ten aanzien van bestrijding van geweld in de relationele sfeer en criminaliteit:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Optimaliseren en aanvullen van het beleid inzake “Restorative Justice” en Forensische Systeembehandeling (w.o. gezinnen)
- Implementatie van aanbevelingen uit het Plan van aanpak Relationeel Geweld 2012 in samenwerking met de sectoren en stakeholders met specifieke aandacht voor het preventieve aspect o.a. via bewustwordingscampagnes en het correctieve aspect;
- Evaluatie van de in 2012 op gang gekomen (evidence-based) dienstverlening ten aanzien van zowel de slachtoffers als daders en hun relatie;
- Evaluatie van het korte en middenlange termijn beleid en het interministeriële samenwerkingsverband met Justitie, Volksgezondheid en Onderwijs;
- Deelname aan de werkgroep ter bestrijding van Mensensmokkel (IOM);
- Voortzetting van de implementatie van bemiddeling in wijken en op scholen, met speciale aandacht voor delictgerelateerde “Restorative (Community) Justice” (herstelgerichte bemiddeling van de relatie tussen slachtoffer, dader en betrokkenen);
- Afronding van het wetvoorstel om alle jonge daders tot 25 jaar en hun families in de gelegenheid te stellen om een traject van “restorative justice” te beginnen en succesvol af te ronden;
- Het Bureau Mediation zal op dit specialistische subgebied haar preventieve activiteiten van 2012 gaan optimaliseren. Hierbij kan voorlopig worden gedacht aan voorlichting en groepscursussen over praktische conflictbemiddeling in relaties.

Ten aanzien van personen met een functionele beperking:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Continueren van een informatiecampagne met als doel de bewustwording van het publiek met betrekking tot plaatsing van personen op de arbeidsmarkt;

- Het evalueren van relevante wetgeving ten einde een plan van aanpak te ontwikkelen voor de eventuele aanpassing ervan dan wel nieuwe wetsvoorstellen te doen;
- Uitvoering classificatie systeem;
- Opzetten centraal coördinatiepunt registratie (Kenniscentrum). In een centraal coördinatiepunt kan de data geregistreerd worden. Dit centrale coördinatiepunt zal ook moeten dienen als meldpunt voor de andere ministeries die werken met mensen met functionele beperkingen.

Ten aanzien van ouderen:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Het verzorgen van een acceptabel niveau van zorg voor ouderen zowel binnen bejaardenopvang als bij zelfstandig wonende ouderen;
- Het herstructureren van het fonds voor AOV en gezondheidszorg (Lei di Labizjan & FZOG) ten einde de AOV te kunnen blijven garanderen;
- Intensiveren van de controle op (afdracht van premies verplicht door) wetten ten aanzien van sociale voorzieningen;
- Versterken van de Raad voor Ouderenbeleid;
- Fondsen vrijmaken om SEI projecten structureel te kunnen inbedden in het overheidsbeleid.
- Huisvestingsbeleid

b. Herstructureren van fondsen en gezondheidszorg

Op pagina 148 van de Algemene Beschouwingen wordt ten aanzien van ouderen het herstructureren van het Ouderdomsfonds en de gezondheidszorg (de z.g. Lei di Labizjan en het Fonds Ziektekosten overheidsgepensioneerden) genoemd teneinde het pensioen, bedoeld in de Landsverordening Algemene Ouderdomsverzekering, te kunnen blijven garanderen als beleidsvoornemen.

De Raad van Advies adviseert de regering om zijn beleidsdoelstellingen op bovengenoemde gebieden duidelijker in de Algemene Beschouwingen weer te geven.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Ten aanzien van Arbeid:

De beleidsvoornemens voor dit onderdeel zijn als volgt:

- Ontwikkelen en/of aanscherpen van arbeidswetten met specifieke aandacht voor wetgeving die aansluiten op de Decent Work-principes van ILO met speciale aandacht voor jongeren en seniorenpersoneelsbeleid;
- Beëindigen van herhaalde kortlopende contracten;
- Verdere implementatie van de Lei di Maternidad;
- Het stimuleren van een arbeidsbeleid en dialoog met een scherpe herverdeling van de verantwoordelijkheden tussen overheid, werkgevers, doelgroepen en vakbonden voor wat betreft o.a. 'life long learning', organisatie- en sectorontwikkeling en veiligheid. Het streven is om in 2013 periodieke rapportages te realiseren van zowel de streefindicatoren in het arbeidsbeleid als het Tripartite Overleg;
- Evaluatie van het beleidsplan van het interministeriële samenwerkingsverband tussen Arbeid, Economische Ontwikkeling en Onderwijs.

a. Beleidsvoornemens van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

De Raad van Advies is van oordeel dat de Algemene Beschouwingen bij het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn over het algemeen weinig informatief zijn. Daardoor zijn de beleidsvoornemens volgens de Raad moeilijk te vatten. De Raad geeft hierna een aantal voorbeelden.

Op pagina 144 van de Algemene Beschouwingen wordt in het onderdeel "Ten aanzien van armoedebestrijding" als beleidsvoornemen genoemd "het investeren in het menselijk kapitaal en kansen bieden aan degenen die niet meer deelnemen aan de samenleving, vooral door arbeidsvoorzieningstrajecten". Met betrekking tot "algemene zaken ten behoeve van de familie" wordt op pagina 146, eerste tekstblok, genoemd "een beleidsplan ten behoeve van het reviseren en verrichten van het onderzoek de Jeugdmonitor en het ontwikkelen en verrichten van een familiemonitor en andere noodzakelijke onderzoeken, en verrichten van de onderzoeken".

Een ander beleidsvoornemen is “het doorlopend aansturen en coördineren van het Plan Nashonal pa desaroyá Barrio met specifieke aandacht voor het gezamenlijk jaarlijks met 15 wijken starten op het gebied van integrale wijkaanpak” (derde tekstblok van pagina 146 van de Algemene Beschouwingen).

De Raad van Advies adviseert de regering om in bovengenoemde gevallen meer concreet in de Algemene Beschouwingen aan te geven wat de regering voor ogen heeft en welke middelen zij daarvoor heeft begroot in de ontwerpbegroting 2013 en de meerjarenbegroting.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Beleidsvelden en hoofdtaken van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn zijn:

01 Bestuursorganen

60 Algemeen beheer Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Sociaal Ontwikkeling Beleid

De behartiging van sociale ontwikkelingsaangelegenheden.

Jeugd en Jongeren beleid

de zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende het jeugd- en jongeren Ontwikkeling

Arbeidsparticipatie

de zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende van de nationale, internationale en regionale arbeidszaken en –verhoudingen, waaronder de relatie met de Internationale Arbeidsorganisatie

Inspectie Arbeidszaken

de uitvoering van arbeids- en veiligheidsinspectie en de uitvoering van de juridische en beleidskaders betreffende de arbeidszaken

61 Bijstandverlening

Sociale zorg

62 Werkgelegenheid

63 Familie en Jeugd

64 Sociaal Cultureel Jeugd en Jongerenwerk

de zorg voor de uitvoering van de juridische en beleidskaders betreffende het jeugd- en jongeren Ontwikkeling

65 Bejaardenoorden

66 Landsbemiddelaar

68 Overige Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening

Voor de bovengenoemde beleidsvelden zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	578.800	554.800	556.000	558.100
60 Algemeen beheer Sociale	10.608.600	9.895.400	9.960.700	10.053.200
61 Bijstandverlening	86.939.300	71.941.300	72.748.900	73.604.300
62 Werkgelegenheid	14.915.300	14.283.800	14.260.300	14.197.500
63 Familie en Jeugd	21.950.300	21.399.500	21.241.000	20.922.200
65 Bejaardenoorden	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000
66 Landsbemiddelaar	1.188.400	1.051.500	1.053.600	1.057.400
68 Overige Sociale Voorziening- en en Maatschappelijke Dienstverlening	17.679.400	14.687.700	14.687.700	43.587.700
Totaal	167.133.300	146.984.000	147.678.200	177.150.300
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen				
60 Algemeen beheer Sociale	644.100	644.100	644.100	644.100
61 Bijstandverlening	60.100	60.100	60.100	60.100
62 Werkgelegenheid	259.600	259.600	259.600	259.600
63 Familie en Jeugd	232.500	232.500	232.500	232.500
65 Bejaardenoorden				
66 Landsbemiddelaar	158.000	158.000	158.000	158.000
68 Overige Sociale Voorzieningen en Maatschappelijke Dienstverlening	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Totaal	11.354.300	11.354.300	11.354.300	11.354.300

Voor Bestuursorganen en Algemeen Beheer zijn de volgende middelen gereserveerd:

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	578.800	554.800	556.000	558.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	578.800	554.800	556.000	558.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister.

Functie 60 Algemeen beheer Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	10.296.100	9.832.900	9.898.200	9.990.700
Programmakosten	312.500	62.500	62.500	62.500
Totaal	10.608.600	9.895.400	9.960.700	10.053.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	644.100	644.100	644.100	644.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	644.100	644.100	644.100	644.100

Nadere beschouwing Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn

Achtereenvolgens volgen nadere beschouwingen bij sociale ontwikkeling, familie en jeugd, en arbeid.

- a. Knelpunten, mogelijke oplossingen, ontwikkelingen en beleid op het gebied van sociale ontwikkeling
- b. Knelpunten, mogelijke oplossingen, ontwikkelingen en uitwerking beleid op het gebied van familie en jeugd
- c. Knelpunten, mogelijke oplossingen, ontwikkelingen en beleid op het gebied van arbeid

Functie 61 Bijstandverlening - Beleidsveld: Sociale zorg

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	10.341.300	10.088.800	10.145.600	10.229.800
Programmakosten	76.598.000	61.852.500	62.603.300	63.374.500
Totaal	86.939.300	71.941.300	72.748.900	73.604.300
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	60.100	60.100	60.100	60.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	60.100	60.100	60.100	60.100

De programmakosten in deze functie hebben hoofdzakelijk betrekking op de lasten ten behoeve van de onderstand-, noodvoorzieningen en daklozenzorg. Het gaat hierbij om bedragen van circa ANG 44,7 miljoen per jaar voor onderstanden en noodvoorzieningen en ANG.1.4 miljoen voor daklozenzorg. Verder wordt de jaarlijkse bijdrage aan AVBZ van circa ANG 15,0 miljoen hieronder verantwoordt.

Er wordt een voorziening getroffen van circa ANG 15,4 miljoen ter dekking van de lasten ten behoeve van de PP-Patiënten. In de Begroting 2013 wordt uitgegaan van de invoering van de Basisverzekering ziektekosten per 1 februari 2013, derhalve wordt rekening gehouden met de huidige ziektekostenstelsel voor één maand.

Functie 62 werkgelegenheid

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	11.191.300	10.635.800	10.650.300	10.663.500
Programmakosten	3.724.000	3.648.000	3.610.000	3.534.000
Totaal	14.915.300	14.283.800	14.260.300	14.197.500
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	259.600	259.600	259.600	259.600
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	259.600	259.600	259.600	259.600

De programmakosten betreffen o.a. subsidie aan “Fundashon Tayer Soshal”.

Functie 63 Sector Familie & Jeugd

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	5.343.000	5.131.300	5.142.200	5.162.300
Programmakosten	16.607.300	16.268.200	16.098.800	15.759.900
Totaal	21.950.300	21.399.500	21.241.000	20.922.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	232.500	232.500	232.500	232.500
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	232.500	232.500	232.500	232.500

Maatschappelijke opbouw en begeleiding

De programmakosten betreffen de volgende subsidies

- Het project “Un kuminda awe pa mi krese mañan”
- Overige Maatschappelijke opbouw Projecten

Familie & en Jeugdzorg

- Kinderoorden Brakkeput
- “Fundashon Forma Guia I Eduka”
- Huize St. Jozef
- Huize Pelletier
- Kas Broeder Puis
- Stichting Maatschappelijk Zorg en Herstel
- “New Creation”

- Stichting Coördinatie Centrum Kinder & Jeugdopvang
- “Fundashon PSI”
- Rehab Foundation
- Slachtoffershulp

Familie & Jeugdwerk

“Bos di Hubentut”
 Stichting Mai (Ka'i Mai)
 Opvang MLK/ZMLK kinderen
 “Fundashon Kompa Nanzi / Klimop”
 “Fundashon Ban Komunika 4-Youth”
 “Fundashon Mamisa”
 “Handicap Rights Foundation”
 “Steering Committee”
 Stichting SEDA

Functie 65 Bejaardenoorden

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000
Totaal	13.273.200	13.170.000	13.170.000	13.170.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidssubsidies/-bijdragen aan bejaardenoorden.

De programmamakosten betreffen de volgende subsidies/bijdragen:

- Stichting Huize Bloem
- Stichting Huize Tabita
- St. Birgen de Rosario
- “Fundashon Nos Welita”
- “Fundashon Kuido Integral Banda Abao”
- Stichting Hamied
- Stichting Zorg En Hoop

- “Marviluz”
- Zakgeld en andere kosten
- “Nos Kas”
- Stichting Wit Gele Kruis
- Stichting 60 plussers

Functie 66 Landsbemiddelaar

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	1.087.500	1.031.300	1.033.400	1.037.200
Programmakosten	100.900	20.200	20.200	20.200
Totaal	1.188.400	1.051.500	1.053.600	1.057.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	158.000	158.000	158.000	158.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	158.000	158.000	158.000	158.000

Landsbemiddelaar

De voornaamste taak van de Landsbemiddelaar is om de arbeidsrust en –vrede binnen de private- en semioverheidssector op het Land Curaçao te bewaken, te handhaven, te bevorderen en te herstellen.

De Landsbemiddelaar treedt preventief cq. proactief op. De Landsbemiddelaar onderzoekt actief en op inhoudsniveau bij de partijen waar de belangen liggen; de aard van het conflict, de fase waarin het conflict verkeert, de belangen die in het geding zijn en de economische effecten van de onvermijdelijke en vaak niet te overziende gevolgen.

Professionaliseringsbeleid

Het Bureau Landsbemiddelaar is erop uit om potentiële professionals te werven, die zich in de naaste toekomst ontwikkelen tot geaccrediteerde bemiddelaars met professionele kennis en kunde van mediation/geschilbeslechting en die beroepshalve optreden bij collectieve arbeidsconflicten.

In het programma begroting 2013 worden de navolgende beleidsuitdagingen en strategische doelstellingen toegelicht.

- 1) Collectieve onderhandelingen

- 2) Arbeidsverhoudingen
- 3) Union density
- 4) Trainingsprogramma's

**Functie 68 Overige voorziening Maatschappelijke dienstverlening –
Beleidsveld: Zorg voor de sociale verzekeringen**

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.659.800	2.659.800	2.659.800	2.659.800
Programmakosten	15.019.600	12.027.900	12.027.900	40.927.900
Totaal	17.679.400	14.687.700	14.687.700	43.587.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000
Totaal	10.000.000	10.000.000	10.000.000	10.000.000

Onder de programmakosten worden de volgende lasten verantwoord:

De bijdrage van het Land in de basisverzekering wordt verhoogd. Dit is hoofdzakelijk door het dekken van in het bijzonder de door on- en minvermogenden te betalen ziektekostenpremie. Dit vereist een extra bijdrage van ca. ANG 13 miljoen vanaf 2013. het lijkt niet aannemelijk dat deze groep de premie kan dragen.

Extra bijdrage voor de basisverzekering ziektekosten voor on- en minvermogenden

Op pagina 156 van de Algemene Beschouwingen, eerste tekstblok, staat dat vanaf 2013 een extra bijdrage van ANG 13 miljoen vereist is voor de basisverzekering ziektekosten voor on- en minvermogenden. In de tabel op dezelfde pagina wordt meerjarig echter geen rekening gehouden met genoemd bedrag.

De Raad adviseert de regering bedoelde tabel in de ontwerpbegroting 2013 aan te vullen.

De Regering zal de toelichting hierover aanpassen. Op basis van additionele maatregelen in de sfeer van de gezondheidszorg zoals versoering van het pakket, introductie van eigen bijdrage, verdere hervormingen bij de zorgaanbieders, is er dekking van binnen de gezondheidszorg gevonden voor

de lasten ten behoeve van de on- en minvermogen. Er is dus geen dekking vanuit de Landsbegroting nodig.

In 2013 wordt een bedrag van ANG 3,0 miljoen ter dekking van de premie medeverzekering gezinsleden voor één maand. In de Begroting 2013 wordt uitgegaan van de invoering van de Basisverzekering ziektekosten per 1 februari 2013, derhalve wordt rekening gehouden met de huidige ziektekostenstelsel voor één maand.

Verder wordt een bedrag van circa ANG 12,0 miljoen opgevoerd ten behoeve van de huursubsidie aan de onderstandtrekkers.

Om de pensioenfondsen structureel kostendekkend te maken, wat de houdbaarheid van de pensioenfondsen in de toekomst moet garanderen, zijn de volgende stappen ondernomen:

5. (Verdere) implementatie van de AOV-pensioengerechtigde leeftijd van 60 naar 65 jaar.
6. Premie verhoging van de AOV.
7. Aanpassing van de ambtenarenpensioen gerechtigde leeftijd aan de verhoogde AOV-leeftijd.

De hierboven genoemde stappen vormen de drie voornaamste pijlers bij het houdbaar houden van de pensioenfondsen. Geconcludeerd kan worden dat middels deze stappen een structureel kostendekkend plaatje ontstaat voor de pensioenfondsen. Weliswaar dient de overheid in 2016 een tekort van ANG 28,9 miljoen van de AOV-fonds aanzuiveren.

Op de Kapitaaldienst wordt een bedrag van ANG 10,0 miljoen opgevoerd ter financiering van Sociale Projecten ter stimulering van Werkgelegenheid.

MINISTERIE VAN GEZONDHEID, MILIEU EN NATUUR

Tot het Ministerie van Gezondheid, Natuur en Milieu behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur
- Kabinet Minister van Gezondheid, Milieu en Natuur
- Raad voor de Volksgezondheid
- Secretaris Generaal Gezondheid, Milieu en Natuur
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Gezondheid, Milieu en Natuur
- Inspectie Volksgezondheid
- UO Geneeskundige en Gezondheidszaken
- Subsidie bijdragen Ambulancevervoer
- Dr. Caprileskliniek
- UO Veterinaire Zaken
- UO Agrarisch en Visserijbeheer
- UO Milieu en Natuur Beheer
- Subsidie bijdragen Milieu, Natuur
- Begraafplaatsen
- Overige uitgaven Volksgezondheid

Missie

Het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur draagt zorg voor het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en voor een gezond milieu waarin mens, dier en natuur zich duurzaam kunnen ontwikkelen.

Het ministerie wil haar missie nastreven door:

1. Het initiëren, coördineren, afstemmen, uitvoeren en zorg dragen voor continuïteit van het Regeringsbeleid op het gebied van de volksgezondheid, milieu, natuur, veterinaire zaken, landbouw, veeteelt en visserij.
2. Het gevraagd en ongevraagd geven van kwalitatief hoogwaardig advies.
3. Het voorbereiden van wet- en regelgeving en in voorkomende gevallen, rekening houdende met internationale wet- en regelgeving.
4. Het uitvoeren van verplichtingen voortvloeiend uit verdragen en het nakomen van internationale afspraken.

5. Het informeren van de samenleving en het bevorderen van participatie in voorkomende gevallen.
6. Het ontwikkelen van duidelijke transparante uitvoeringsprocedures.
7. Het actief netwerken en deelnemen aan (inter)nationale activiteiten.
8. Het tijdig signaleren en onderkennen van relevante ontwikkelingen, dreigingen en risico's binnen de beleidsdomeinen.
9. Het verlenen van excellente diensten.
10. Het continu stimuleren van innovaties, trainingen en upgrading.
11. Het verrichten van inspectiediensten.
12. Het uitvoeren van onderzoek naar ziekte en zorg en naar gedrag en gezond.
13. Het ontwikkelen van een databank voor de informatisering van de zorg.

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het Ministerie van Gezondheid, natuur en milieu zijn:

70 Algemeen beheer gezondheid, Milieu en Natuur

- De zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende de volksgezondheid, gezondheidszorg, Milieu, Natuur, gezondheid van dieren en voor epidemiologisch onderzoek en onderzoek betreffende gezondheidssystemen en voorzieningen

71 Preventie en Curatieve gezondheidszorg

- De zorg op het toezicht op de uitvoering van die kaders en de kwaliteit van de volksgezondheid en gezondheidszorg

72 Ambulancevervoer

- De zorg op het toezicht op de uitvoering van ambulancezorg conform wettelijke regelgeving

73 verpleeginrichtingen

75 Agrarische Zaken en Visserij

- De zorg voor het toezicht op de uitvoering van agrarische zaken en de kwaliteit van de gezondheid van dieren

76 Milieu en Natuurbeheer

- De zorg voor het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit betreffende het milieu

77 Lijkbezorging

78 overige uitgaven Gezondheid, Milieu En Natuur

- Hierbij dient evt. rekening te worden gehouden met de verschillende SEI-projecten die binnen het ministerie lopen en die duurzaam moeten worden ingebed dus ook begrotingtechnisch.

Hiervoor zijn per functie de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	352.900	354.300	355.500	357.500
26 Riolering en waterzuivering	33.100	33.100	33.100	33.100
70 Algemeen beheer	6.883.400	6.446.600	6.477.500	6.522.400
Gezondheid, Milieu en Natuur				
71 Preventieve en Curatieve	20.075.800	19.775.900	19.861.600	19.991.200
Gezondheidszorg				
72 Ambulancevervoer	2.164.700	2.142.200	2.142.200	2.142.200
73 Verpleeginrichtingen	94.300	94.700	95.500	96.400
75 Agrarische Zaken en	8.320.600	8.150.100	8.154.400	8.150.000
Visserij				
76 Milieu en Natuurbeheer	36.589.100	35.620.800	35.322.000	34.713.800
77 Lijkbezorging	52.000	52.000	52.000	52.000
78 Overige Uitgaven	229.119.800	252.236.800	259.081.900	296.742.100
Gezondheid, Milieu en Natuur				
Totaal	303.685.700	324.906.500	331.575.700	368.800.700
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
70 Algemeen beheer	-	-	-	-
Gezondheid, Milieu en Natuur				
71 Preventieve en Curatieve				
Gezondheidszorg	320.000	320.000	320.000	320.000
72 Ambulancevervoer	-	-	-	-
73 Verpleeginrichtingen	-	-	-	-
75 Agrarische Zaken en				
Visserij	508.000	508.000	508.000	508.000
76 Milieubeheer	-	-	-	-
77 Lijkbezorging	-	-	-	-
78 Overige Uitgaven				
Gezondheid, Milieu en Natuur	169.300.000	167.100.000	25.200.000	
Totaal	170.128.000	167.928.000	26.028.000	828.000

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	351.600	354.000	355.200	357.200
Programmakosten	1.300	300	300	300
Totaal	352.900	354.300	355.500	357.500
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister.

Functie 26 Riolering en waterzuivering

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	33.100	33.100	33.100	33.100
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	33.100	33.100	33.100	33.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

70 Algemeen beheer Gezondheidszorg Milieu en Natuur – Beleidsveld: Zorg voor de juridische en beleidskaders betreffende de volksgezondheid, milieu, natuur en gezondheidszorg en gezondheid van dieren

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	6.515.100	6.372.800	6.403.700	6.448.600
Programmakosten	368.300	73.800	73.800	73.800
Totaal	6.883.400	6.446.600	6.477.500	6.522.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Personeel

Begin 2012 heeft het personeel de aanstellingsbesluiten ontvangen. Hierbij is door een aantal personeelsleden bezwaar aangetekend. De afwikkeling van de uitkomsten van deze bezwaren zal in 2013 afgerond zijn. Tevens is het van groot belang dat de bestaande vacatures in 2013 vervuld zijn. De deskundigheidsbevordering bij leidinggevenden en medewerkers vormt een belangrijk speerpunt, aangezien dit een belangrijk middel is om de kwaliteit

van output van het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur (GMN) te optimaliseren.

ICT

In 2013 zal het optimaal ondersteunen van werkprocessen middels ICT verder uitgebouwd worden. Daartoe is het noodzakelijk om bestaande ICT-apparatuur, software en materiaal te vervangen. Het Ministerie GMN zal zoveel mogelijk gedigitaliseerd functioneren, terwijl het proces van digitalisering verder wordt uitgebouwd. De serviceverlening aan het publiek evenals de interne serviceverlening zullen door de digitalisering efficiënter en doelgerichter gaan verlopen.

Raad voor de Volksgezondheid

De Raad voor de Volksgezondheid adviseert de regering gevraagd en ongevraagd over gezondheidsvraagstukken. De Raad wordt ondersteund door een secretariaat. De kosten van de Raad komen ten laste van de begroting van het Ministerie van GMN.

Beleidsorganisatie Ministerie GMN

Het beleid van het Land Curaçao moet van ziek en zorg (cure en care) naar gedrag en gezond (public health). Gezonde burgers leveren immers een positieve bijdrage aan de vitaliteit van de samenleving.

In de komende jaren moet intensief de aandacht worden besteed aan gezondheidsbevordering met als doel een verbeterde gezondheidstoestand van mens, plant en dier.

Om de toegankelijkheid, betaalbaarheid en kwaliteit van zorg te kunnen garanderen is herziening van het gezondheidsstelsel noodzakelijk. Naast beleidsontwikkeling en actualiseren/ontwikkelen van wet en regelgeving op gebied van gezondheid, milieu en natuur, zullen in 2013 en de komende vijf jaren de implementatie van hervormingen in de gezondheidszorg een kerntaak

zijn van de beleidsorganisatie. Gezondheidszorg en welzijn zijn nauw met en in elkaar verweven, waardoor het kan gebeuren dat in de praktijk de scheidingslijnen nauwelijks te merken zijn. Zo zijn er ook op andere gebieden en bij verschillende ministeries onderwerpen waarbij afstemming en nauwe samenwerking noodzakelijk blijkt te zijn. Het huidige businessplan biedt ook niet altijd de gewenste duidelijkheid. Dit kan resulteren in een situatie die het product naar een specifieke doelgroep toe negatief beïnvloedt. Het scheppen van duidelijkheid in een dergelijke zaak en evt. het ontwikkelen van interministerieel beleid is hierbij aanbevolen. Samenwerking en afstemming binnen en tussen de verschillende ministeries is een must.

Maar ook samenwerking binnen het Koninkrijk, op regionaal en international niveau is essentieel en dient te worden behouden en gestimuleerd. Dit houdt ook in het voldoen aan internationale verdragen en het participeren in alle relevante activiteiten op dit gebied, zoals deze o.a. georganiseerd worden door PAHO/WHO/CARICOM/CHRC/UNEP, etc.

Doelen van de Beleidsorganisatie voor 2013

- Het voortzetten en afronding van het opbouwen van de Beleidsorganisatie
- Het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de taken van Beleidsorganisatie
- Het implementeren en verder optimaliseren van hervormingen in de gezondheidszorg.
- Beleidsontwikkeling en actualiseren en/of ontwikkelen van wet en regelgeving op gebied van gezondheid, milieu en natuur
- Afstemming en samenwerking tussen Ministerie GMN en andere ministeries, welk evt. kan resulteren in interministerieel beleidsontwikkeling.
- Het versterken van de samenwerking binnen het Koninkrijk en op regionaal en international niveau.
- Het voldoen aan internationale verdragen en het participeren in alle relevante activiteiten op dit gebied.

Wet en Regelgeving

Op gebied van wet- en regelgeving wordt nog steeds gebruik gemaakt van veel wetten die verouderd zijn en niet meer aan de eisen van deze tijd voldoen. Deze wetten zullen aangepast moeten worden aan deze tijd, terwijl bovendien andere aanvullende wetten geschreven dienen te worden teneinde de gezondheid van de bevolking van het Land beter te kunnen garanderen.

Om dit proces vorm te kunnen geven, is het noodzakelijk dat er menskracht wordt ingezet, met name van gezondheidsjuristen, terwijl de diensten en afdelingen de inhoudelijke bijdragen zullen verzorgen. Voorbeelden hiervan zijn de broodwetgeving, wetgeving op gebied van bestrijding besmettelijke ziekten, enz..

Inspectie Volksgezondheid

De Inspectie neemt een onafhankelijke positie in binnen het ministerie. Dit houdt in dat de Inspectie zonder beïnvloed te worden door beleidmakers, de onder toezicht staande partij, de verantwoordelijke bestuurder of anderen, objectief te werk moet kunnen gaan en op grond daarvan tot een oordeel moet kunnen komen. De onafhankelijkheid van de Inspectie is gewaarborgd door enerzijds een scheiding van de inspectie functie en de beleidsfunctie van het ministerie en anderzijds door het inbouwen van waarborgen bij de uitoefening van de inspectiefunctie, door taken en bevoegdheden wettelijk vast te leggen. De inspectie draagt zorg voor de handhaving van wet- en regelgeving op de volgende aandachtsgebieden:

- Geneesmiddelenvoorziening.
- Gezondheidszorg.
- Gezondheidsbescherming.
- Milieu en Natuur.

Beschermen van volksgezondheid, milieu en natuur door het effectief en efficiënt handhaven van de wettelijke regelingen op deze gebieden.

De Inspectie Volksgezondheid van het voormalige Land Nederlandse Antillen wordt aangevuld met een inspectieonderdeel Milieu en Natuur. Het is noodzakelijk om op basis van een risicoanalyse prioriteiten te stellen om tot handhavingsbeleid te komen. Hierbij dienen de bestaande bestuurrechtelijk handhavinginstrumentaria te worden uitgewerkt ten einde een sanctiebeleid te

kunnen formuleren. Om dit doel te verwezenlijken dient ondermeer gewerkt te worden aan de volgende beleidslijnen:

- Inventarisatie van handhavingstaken voortvloeiende uit wet- en regelgeving.
- Verrichten van risicoanalyses om vast te stellen wat de grootste gezondheidsrisico's zijn.
- Het uitwerken van bestaande bestuursrechtelijke handhavinginstrumentaria.

Volksgezondheid Instituut Curaçao

Het Volksgezondheid Instituut Curaçao (VIC) dat op 3 juli 2012 is geopend neemt een onafhankelijke positie in, binnen het ministerie. Deze positie wordt begin 2013 wettelijk verankerd.

Tot de oprichting van VIC is besloten door de RvM bij besluit van 17 augustus 2011. De nationale onderzoeksagenda en de meerjarige begroting inclusief de formatie zijn op 23 mei door de RVM vastgesteld.

Vanuit zijn onafhankelijke positie en deskundigheid en met als doel de publieke gezondheidszorg op Curaçao te verbeteren en te versterken werkt VIC (pro)actief samen met andere onderdelen van de publieke sector, met relevante beroepsgroepen en hun organisaties, en met andere (inter)nationale organisaties in de gezondheidszorg.

Jaarlijks doet VIC verslag en legt VIC rekening en verantwoording af over de uitgevoerde activiteiten.

Een commissie van onafhankelijke internationale deskundigen toetst en bewaakt periodiek het wetenschappelijke niveau van VIC, met als referentie vereisten van onder andere WHO en PAHO.

VIC zal in 2013 de volgende taken realiseren:

- Het beschikken over gegevens over de huidige gezondheidstoestand van de Curaçaose bevolking. De laatst beschikbare gegevens dateren van 1993/1994 en zijn zodoende niet meer geschikt voor 'evidence-based' beleidsvorming. VIC heeft daarom een Nationale gezondheidsenquête onder de bevolking voorbereid in 2012. Deze wordt in januari 2013 uitgevoerd. De rapportage volgt in de loop van het 2^e kwartaal van 2013.

- Pais Kòrsou beschikt niet over een Health Information System (HIS). Daar is grote behoefte aan. Daarom operationaliseert VIC in 2013 het Curaçao Health Information System (CHIS).
- VIC richt zich met Public Health Promotion op het bevorderen van een gezonde levensstijl van de bevolking waardoor burgers langer leven in gezondheid en langer actief zijn in de maatschappij.
- De Zorgrekeningen Curaçao, die de financiële stromen in de zorg in kaart brengen zullen in 2013 onderdeel uitmaken van VIC. De Zorgrekening Curaçao 2012 zal voor oktober 2013 door VIC worden geproduceerd en gepubliceerd
- De Zorgautoriteit in oprichting zal, als onderdeel van VIC, zich vanaf 2013 verantwoordelijk zijn voor tarifiering en bekostiging, en het toezicht op een doelmatige en rechtmatige uitvoering van de Basisverzekering, de AVBZ de besparingen op de geneesmiddelen en de implementatie van de afspraken gemaakt in het kader van het NBG en de uitkomsten van het Eerstelijns onderzoek

Daarnaast voert VIC activiteiten uit in het kader van het Business Plan van het ministerie van GMN.

Functie 71 Preventieve en curatieve gezondheidszorg: zorg op het toezicht op de uitvoering van die kaders en de kwaliteit van de volksgezondheid en gezondheidszorg

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	18.755.700	18.510.700	18.596.400	18.726.000
Programmakosten	1.320.100	1.265.200	1.265.200	1.265.200
Totaal	20.075.800	19.775.900	19.861.600	19.991.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	320.000	320.000	320.000	320.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	320.000	320.000	320.000	320.000

Sector Gezondheid

In grote lijnen draagt de Sector Gezondheid van de Ministerie Gezondheid, Milieu en Natuur de verantwoordelijkheid voor: het bevorderen van de gezondheid, het waarborgen van kwaliteit, toegankelijkheid en betaalbaarheid van de (gezondheids)zorg, de uitvoering van alle publieke gezondheidstaken

ten behoeve van de Curaçaose bevolking met speciale aandacht voor de jeugd van 0-24 jaar, reproductieve gezondheid (pre, peri- en postnatale zorg) voor bevordering van de veiligheid van voedingsmiddelen, vectorcontrole, preventie en bestrijding van zoönosen, epidemiologische surveillance en bestrijding besmettelijke ziekten zowel bij de mens als het dier.

Hiertoe zijn zowel korte als lange termijn doelen opgesteld voor de periode 2013 -2015

Lange termijn doelen zijn:

- het bevorderen van de gezondheid van de bevolking en ziekte preventie bij de jeugd, de volwassen populatie en ouderen;
- Het naleven van verdragen, zoals het Verdrag rechten van het Kind (art 8 en art 24 en internationale afspraken, zoals de International Health Regulations (IHR)
- Handhaving van de kwaliteitswetgeving o.m. Lv Beroepen in de Gezondheid en Lv zorginstellingen en updating van wet- en regelgeving van belang voor de publieke gezondheidszorg

Korte termijn doelen van de Sector Gezondheid voor 2013

- Het voortzetten en afronding van het opbouwen van de Uitvoeringsorganisatie Geneeskundige en Gezondheidszaken (UO G&GZ)
- Het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de uitvoering van de taken van UO G&GZ en UO Veterinaire Zaken
- Het verder optimaliseren van de uitvoerende organisatie onderdelen Jeugdgezondheidszorg, Preventie, Zorginkoop, Technisch Hygiënische Zorg, Epidemiologie evenals Bestrijding Besmettelijke ziekten
- De wettelijke grondslag voor de publieke gezondheidszorg garanderen door o.a. invoering Landsverordening Publieke Gezondheid
- Verder uitbouwen van de IHR focal point

Preventie, Gezondheidsbevordering en Gezondheidsvoorlichting

De Regering is voornemens om in de komende jaren te blijven investeren in de preventie om de gezondheidstoestand van zowel de jeugd als volwassenen en ouderen te verbeteren. Het Ministerie is ook verantwoordelijk voor de uitvoering van het beleid door het verlenen van kwalitatief hoogwaardige

dienstverlening en zorg. Deze uitvoerende taken zijn van groot belang voor het behouden van de gezondheid van de bevolking.

In 2013 zal het in 2012 opgerichte Bureau Gezond Curaçao, Korsou Salu, operationeel zijn.

Er zijn belangrijke projecten op gebied van preventie in uitvoering, waaronder het project Awareness, Triple P en andere projecten, terwijl voor andere preventieprojecten subsidie aan stichtingen zoals bijvoorbeeld Famia Plania en SOKUDI wordt verleend. Op gebied van HIV/AIDS zullen de inspanningen, ondersteund door financiële bijdragen van de PAHO, komende jaren voortgezet worden. Belangrijke aandachtspunten op gebied van preventie blijven onder andere obesitas, diabetes mellitus, kanker, hart- en vaatziekten, voedinggerelateerde aandoeningen, nierziekten, enz. De resultaten van de nulmeting van de toestand ten aanzien van voeding in 2012, zullen in 2013 omgezet worden in vervolgcacties, die ertoe moeten leiden dat er een aanzienlijke verbetering op het gebied van voeding wordt gerealiseerd.

Technische Hygiëne Zorg

De overdracht van de inspectietaken op gebied van controle van de naleving van o.a. voedselveiligheid op basis van de Warenwet aan Inspectie Gezondheidsbescherming, zal in 2013 afgerond zijn.

In 2013 is het belangrijk om de voorbereiding van medewerkers door gespecialiseerde trainingen en opleidingen in het buitenland als belangrijk instrument wordt gehanteerd op dat de afdeling haar taken naar behoren kan blijven vervullen. Daarnaast dient het al aanwezige en blijvende personeel regelmatig bijgeschoold te worden, om de recentelijke ontwikkelingen bij te houden.

De hygiënische toestand van openbare plaatsen en woonwijken zal ook in 2013 middels gerichte voorlichting en gecoördineerde campagnes zoals 'I love Curaçao clean' gerichte aanpak ondergaan. Hierbij zal evenals in eerdere jaren vanuit een multidisciplinair team met verschillende instanties samengewerkt worden.

De rattenbestrijding neemt bij de ongediertebestrijding naast denguebestrijding in 2013 en de komende jaren een bijzondere plaats in. De toenemende overlast van ratten in de binnenstad en buitenwijken zal stevig

aangepakt worden. De resultaten van een in 2012 opgezette inventarisatie onderzoek zullen hierbij ook ingebracht worden.

Dengue bestrijding blijft een belangrijk aandachtspunt met name vanwege het relatief frequent voorkomen van dengue epidemieën, waardoor de afdeling hiertoe extra focus zal genereren teneinde tot minimalisatie van (de dreiging van) deze epidemieën te komen. Naast actieve muggenbestrijding vergt ook overige ongediertebestrijding de nodige aandacht.

De opvoeding van de bevolking speelt een belangrijke rol in de ongediertebestrijding en het voorkomen en bestrijding van daaraan gerelateerde ziekten. Indien zich echter epidemieën voordoen, dan zal het gebruik van repressieve technieken noodzakelijk blijven.

Jeugdgezondheidszorg

Het belang van investeren in de gezondheid van de jeugd wordt door de Regering volledig onderstreept. De verdragen en wettelijke kaders vereisen dat vanuit haar preventieve zorgtaak de overheid alle kinderen en jeugdigen in de samenleving een samenhangend zorgaanbod biedt. Het zorgaanbod is zodanig ingericht dat gevraagd en ongevraagd ondersteuning, advies en instructie aan ouders, jeugdigen en beroepsopvoeders aangeboden kan worden. Daarnaast moet voldaan worden aan de specifieke hulpvraag of risico's van ouders, jongeren of beroepsopvoeders. De Afdeling Jeugdgezondheidszorg is de enige overheidsinstantie die al binnen 1 week na de geboorte en doorlopend tot de volwassen leeftijd continu in contact is met ouders, kinderen en beroepsopvoeders.

De Afdeling Jeugdgezondheidszorg van G&GZ het Ministerie GMN heeft tot taakstelling het bevorderen, beschermen en beveiligen van gezondheid, groei, lichamelijke en geestelijke ontwikkeling van kinderen en jeugdigen. Deze taakstelling ligt verankerd in het Verdrag rechten van het Kind (art 8 lid 2, art 24). De doelgroep is vanaf conceptie (min 9 maanden) tot en met jeugdige van 24 jaar. Het zorgpakket jeugdgezondheidszorg Curaçao heeft 13 zorgcomponenten voor individuele en collectieve zorg. Er wordt individuele zorg aangeboden, bestaande onder meer uit, sociaal medisch en verpleegkundig onderzoek, screening, begeleiding, advisering en case management, vaccinatie, opvoedingsondersteuning, ontwikkelingsstimulering en gezondheidseducatie. De collectieve zorg is onder meer gericht op collectieve gezondheidseducatie en (sociaal) medisch hygiënische begeleiding van instellingen.

De Verloskundige en perinatale zorg van het Ministerie is gericht op zorgverbetering en optimalisering van de verloskundige en perinatale zorg op Curaçao.

Het in 2012 opgestarte project 'Elektronisch Cliënten Dossier', waarbij de dossiervorming binnen de Jeugdgezondheidszorg verder wordt gedigitaliseerd, zal in 2013 afgerond worden. Hierdoor wordt een effectievere en efficiëntere hulpverlening mogelijk. Dit project, dat oorspronkelijk als een SEI-project met USONA financiering is opgestart, beslaat een structureel traject en zal in 2013 volledig in afdeling geïntegreerd zijn en vanaf 2014 door de eigen begroting verder gedragen worden. Hiertoe zijn reeds de benodigde middelen gereserveerd.

De in 2012 gestarte Ouder- en Kind Centra voor Jeugdgezondheidszorg, waarbij er Integrale Jeugdgezondheidszorg wordt aangeboden vanuit een aantal dicht bij de bevolking gelegen centra, zal in 2013 afgerond worden. In de Integrale Jeugdgezondheidszorg, waarbij een multidisciplinaire en gezinsgerichte benadering wordt gehanteerd, wordt het totale pakket aan Jeugdgezondheidszorg aan gezinnen aangeboden. Hierdoor is een betere op maat te geven zorg mogelijk.

Ouders zullen ook in 2013 gestimuleerd worden om hun kinderen een gezonde leefstijl aan te leren zodat deze op volwassen leeftijd zelf de verantwoordelijkheid voor hun gezondheid kunnen dragen. Ouders en kinderen die extra en intensievere zorg nodig hebben worden extra ondersteund met multidisciplinaire zorg op maat, conform hun specifieke behoeften.

Speciale aandacht zal gegeven worden aan de preventie van sociaal emotionele problemen, overgewicht en obesitas, het bevorderen van een optimale mondgezondheid en een gezonde seksuele ontwikkeling (reproductieve gezondheid).

De Regering is bewust van het belang van de preventie van besmettelijke ziekten. Het vaccinatie programma voor de jeugd en volwassenen is een de belangrijkste instrumenten hiertoe.

Het vaccinatie programma voor de jeugd zal in de komende jaren gericht zijn op de introductie van nieuwe vaccins in het basis schema en het behouden van de dekkinggraden op 95 % of hoger. In 2013 zal de in 2012 opgestarte invoering van het Pneumococcon vaccin afgerond zijn. De Afdeling zal in 2013 wederom deelnemen aan jaarlijkse PAHO vergadering ter optimalisering van de

uitvoering van het vaccinatie programma. Het behouden en stimuleren van de inter-insulaire samenwerking Sint Maarten, Aruba en de BES-eilanden is van groot belang, gezien de overeenkomsten en de nauwe contacten tussen de bevolkingen van de zes eilanden. De regionale samenwerking met en via de PAHO moet ook behouden blijven.

Op deze wijze kan de regering de kwaliteit van de preventieve zorg en haar relevantie voor de samenleving en de jeugd garanderen.

Als prioriteiten voor de Afdeling Jeugdgezondheidszorg gelden in 2013 en 2014

- De continuïteit van zorg onder alle omstandigheden garanderen
- Het aanbieden van Integrale Jeugdgezondheidszorg min 0 - 24 jaar vanuit regionale Ouder en Kind Centra voor Jeugdgezondheidszorg en consultatiebureaus
- Het digitaal beheren van dossiers en managementinformatie middels het Elektronisch Cliënten Dossier.
- De garantstelling van de duurzaamheid van de lopende SEI projecten en inbedding binnen de afdeling tot structurele afdelingsactiviteiten
- Kwaliteitsbevordering en -bewaking van de zorg

Zorginkoop

De Regering verleent middels subsidies geldelijke steun aan een groot aantal activiteiten door conform de subsidieverordening (A.B.2007 no.104 art 1 sub a). Daarbij wordt ook gelet dat de toegepaste subsidietechniek ertoe bijdraagt dat het doel op de meest effectieve en efficiënte wijze wordt toegepast. De afdeling Zorginkoop is belast met het voorbereiden en afsluiten van contracten met instellingen voor het inkopen van zorg die door deze instellingen voor de overheid worden verzorgd.

Zorginkoop zal zich als toezichthouder conform de nieuwe subsidieverordening op de zorgaspecten, doch ook op andere zoals juridische en bedrijfseconomische aspecten blijven richten en dit toezicht verder verdiepen. Daarbij zal extra aandacht besteed aan de bijscholing van de medewerkers en het aangaan van interne samenwerkingsverbanden met andere afdelingen teneinde over de complete benodigde expertise te kunnen beschikken bij de uitoefening van het toezicht op de naleving van de nieuwe subsidieverordening.

Epidemiologie en Onderzoek

Het systematisch bewaken van de gezondheidstoestand van de gezondheid van de bevolking en het vroegtijdig signaleren van afwijkingen hiervan in de vorm van ziekten en andere determinanten behoort tot de fundamentele taken van Epidemiologie.

Speciale aandacht zal worden besteed aan de optimalisatie en actualisatie van de verzameling en verwerking van basisindicatoren van gezondheid, zoals o.a. mortaliteitsgegevens met tevens inzicht in sterfteoorzaken, het vóórkomen van belangrijke aandoeningen en andere bedreigingen van de gezondheid van de bevolking. Met name de sterk opkomende chronische ziekten zoals nierziekten eindigend in dialyse, hart- en vaatziekten, kanker, HIV/AIDS, en bedreigingen van de gezondheidstoestand van de bevolking zoals dengue, en andere aandoeningen vereisen de nodige extra aandacht. Behalve dat deze aandoeningen ernstig en chronisch zijn, leggen zij een groot beslag op zorgvoorzieningen en veroorzaken hoge kosten in de gezondheidszorg.

Conditie zoals obesitas, hypertensie en andere belangrijke determinanten die de voorlopers zijn van deze en andere chronische ziekten verdienen daarom ook extra aandacht.

Het op periodieke basis aanleveren van informatie hieromtrent is een essentiële functie van de afdeling Epidemiologie en Onderzoek.

De samenwerking met andere instanties zal voortgezet worden, waarbij de afdeling ook een bijdrage zal blijven leveren en deze zal vergroten aan de realisatie van *International Health Regulations* (IHR), dat op sectorniveau wordt gecoördineerd conform de nieuwe structuur van het Land Curaçao en waarbij ook andere afdelingen de bijdragen leveren op de andere betreffende gebieden waarop IHR betrekking heeft. De IHR betreft niet alleen epidemiologie, maar tevens alle andere gebieden die risico's voor de gezondheid kunnen herbergen op internationaal niveau.

Rampenbestrijding

De voorbereiding op en bestrijding van rampen op de deelgebieden van het Ministerie van GMN zullen voortvarend ter hand worden genomen. De bestaande en inmiddels gereviseerde draaiboeken zullen de basis vormen voor verschillende rampenoefeningen. Tevens zal extra aandacht besteed worden aan de z.g. 'Incident Management', dat wil zeggen het voorbereiden en

bestrijden van incidenten die nog niet de schaal van een ramp hebben bereikt, doch wel een gecoördineerde aanpak op kleinere schaal behoeven. De training en scholing van de bij rampenvoorbereiding betrokkenen zullen worden gedurende 2013 verder worden voortgezet. Dit geschiedt deels met eigen middelen, deels via ondersteuning door PAHO. Tenslotte heeft de rampenbestrijding op niveau van GMN ook een belangrijke link met de International Health Regulations, aangezien deze regulations ook de informatie een aanpak van risico's omvat die een potentieel gevaar kunnen vormen voor grootschalige gezondheidsincidenten of rampen op alle gebieden die van internationaal belang voor de gezondheidszorg zijn.

Milieu en Natuur

Aandacht voor het milieu en de natuur blijft een voortdurende zorg. Voortzetting en actualisering van het *Nature and Environment Policy Plan 2004 – 2007* blijft een hoge prioriteit van de regering. De inspanningen voor duurzame financiering van het natuurbeheer, het in kaart brengen en duurzaam beheer van de biodiversiteit en het beheer van de biodiversiteitsdatabases zullen voortgezet worden. Er zal verder gewerkt worden aan de voltooiing van de milieuwetgeving en implementatie van milieunormen. Tevens is het Regeringsbeleid inzake watermanagement er op gericht om zoetwatervoorraden te behouden en te beheren. Door ernstig tekort aan mankracht is 2012 op dit gebied heel weinig gebeurd.

Het bevorderen van de diergezondheid en het dierenwelzijn.

Er dient veel aandacht besteed te worden aan de bewustwording van de bevolking op het gebied van dierenleed. Op basis van actuele data over dierziektes en vectoren is het doel om zorg te dragen voor de invulling van dierenwelzijn conform nationale en internationale inzichten. Om dit doel te kunnen verwezenlijken dient er ondermeer gewerkt te worden aan de volgende beleidslijnen:

- Vaststelling van een beleidsplan diergezondheidszorg en uitvoering van onderzoek ter ondersteuning van het beleid.
- Modernisering van veterinaire wetgeving op het gebied van diergezondheidszorg. Het concept wetten op veterinair gebied, die sinds 2000 ingediend zijn, dienen behandeld en aangenomen worden.

- Vaststelling van een beleidsplan op het gebied van dierenwelzijn.
- Curaçao dient lid te worden van internationale organisaties, m.n. de Office Internationale des Epizooties. (OIE) en de Pan American Health Organisation (PAHO).
- Gezien de vergrijzing bij de Veterinaire Dienst zal in 2012 de assistent veterinaire en één keurmeester met pensioen gaan. In de periode 2013 – 2016 gaan de andere 3 keurmeesters met pensioen. Deze opleidingen worden niet (meer) gegeven in Nederland. Wel in de regio o.a. aan de University of Guyana.n.l. animal health assistant en veterinary public health assistant. De huidige assistent veterinaire van de Veterinaire Dienst heeft de opleiding van animal health assistant in Guyana gevolgd en hij voldoet prima. Deze opleidingen duren 2 jaar. Op het ogenblik worden geen beurzen gegeven om opleidingen in de regio te volgen. Om het dreigend tekort aan adequaat geschoold personeel bij de Veterinaire Dienst op te lossen, dient de aanvulling van het personeelsbestand gedurende 2012 en 2013 afgerond te zijn.
- Implementeren rapport Organiek Traject Veterinaire Dienst 2008
- Opstellen van een draaiboek in geval van een natuurramp.

Functie 72 Ambulancevervoer

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	2.164.700	2.142.200	2.142.200	2.142.200
Totaal	2.164.700	2.142.200	2.142.200	2.142.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de overheidsbijdrage aan de Stichting FKA (Fundashon Kuido di Ambulans)

Functie 73 Verpleeginrichtingen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	94.300	94.700	95.500	96.400
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	94.300	94.700	95.500	96.400
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op kredieten ter betaling van de wachtgelden voor ex- personeel van de Capriles kliniek die na de verzelfstandiging teruggekomen zijn in dienst van de overheid.

Functie 75 Agrarische Zaken en Visserij. Beleidsveld De zorg voor het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit van de gezondheid van dieren

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	6.183.300	6.064.400	6.068.700	6.064.300
Programmakosten	2.137.300	2.085.700	2.085.700	2.085.700
Totaal	8.320.600	8.150.100	8.154.400	8.150.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	508.000	508.000	508.000	508.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	508.000	508.000	508.000	508.000

Het is in het algemeen belang van Curaçao dat de agrarische en visserijsector duurzaam tot bloei komen. Hierbij is het essentieel dat er gewerkt wordt aan kennisvergroting, onderzoek, innovaties en *incentives*. De sector moet gemoderniseerd worden en de agrarische en visserij productie moet omhoog. Het identificeren van kansen voor duurzame agro/visserij ontwikkelingsmogelijkheden is het doel.

Samenwerking om het beheer van de Exclusieve Economische Zone (EEZ) tot stand te brengen is reeds eerder als een uitdaging genoemd. Het betreft hierbij de organisatie van het beheer van de Curaçaose wateren (EEZ + territoriale wateren).

Het bevorderen van preventieve en curatieve plantengezondheid verdient daarnaast specifieke aandacht. Hierbij is er behoefte aan wetgeving die beantwoordt aan maatschappelijke behoefte en waar nodig voldoet aan internationale wet- en regelgeving. Om dit doel te kunnen verwezenlijken dient er ondermeer gewerkt te worden aan de volgende beleidslijnen:

- Uitvoering van een aquacultuurstudie en ontwikkeling van een aquacultuur ontwikkelingsplan inclusief stappenplan.
- Onderzoek naar niche markten en alternatieve teeltmethoden en potentiële innovaties en onderzoek naar mogelijkheden tot vergroting van de markt voor agro-producten inclusief de mogelijkheden voor export van typische “Caribische” geteelde producten.
- Verbeteren en optimalisering gebruik van de agrarische infrastructuur en voorzieningen.

- Verbeteren en optimaliseren gebruik van de visserij infrastructuur en de afzet van het lokale product.
- Vaststelling van een agro/visserijbeleid.
- Modernisering van de bestrijdingsmiddelenwet.
- Vaststelling van fytosanitaire regelgeving.
- Internationale samenwerking op het gebied van plantengezondheid.
- Het richten en inrichten van AVB met adequaat personeel (medewerkers en management) en middelen

De programmakosten in deze functie hebben betrekking op de hiernavolgende overheidssubsidies/-bijdragen:

- Dierenbescherming

Functie 76 Milieu en Natuurbeheer – Beleidsveld Zorg voor het toezicht op de uitvoering en de kwaliteit betreffende het milieu en Natuur

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	5.521.100	5.186.900	5.205.100	5.231.000
Programmakosten	31.068.000	30.433.900	30.116.900	29.482.900
Totaal	36.589.100	35.620.800	35.322.000	34.713.800
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Ten behoeve van de leefkwaliteit, leefomgeving en duurzame ontwikkeling van Curaçao dient er gewerkt te worden aan de bewustwording ten aanzien van de zorg voor milieu en natuur en dienen er duidelijke regels te zijn vastgelegd ten aanzien van adequaat milieu en natuurbeheer. Zorg voor milieu en natuur dient hierbij aandacht te krijgen en geïntegreerd te worden in andere beleidsvelden (zoals toerisme). Deze invulling van het beheer en de bescherming van het milieu en de natuur op Curaçao dient conform nationale en internationale inzichten en vastgestelde normen te worden gehandhaafd. Terugdringing van de bestaande verontreiniging en identificeren van de

belangrijke natuurgebieden zijn hierbij prioriteit. Tevens bestaat er op dit moment een bedreiging voor de agrarische sector, milieu en natuur door zout waterinrusie en de behoefte aan een *overall* plan voor zoetwater conservering. Om dit doel te verwezenlijken dient er ondermeer gewerkt te worden aan de volgende beleidslijnen:

- Vaststelling van een milieubeleidsplan inclusief het wettelijk kader voor milieu beleid en een MER-regeling en MER-commissie.
- In kaart brengen en kwantificeren van bestaande verontreiniging en vaststelling van plan van aanpak tot sanering.
- Vaststelling/actualisering van natuurbeleidsplan.
- Actualisering van natuurverordening en bijbehorende besluiten.
- Identificatie van belangrijkste natuurgebieden en aanwijzing en instelling van parkgebieden.
- Vaststelling van beleidskaderbeheer en bescherming natuur.
- Vaststelling en uitvoering van Integrated Coastal Zone Management Plan (onder meer kust en rif).
- Vaststelling van een waterplan inclusief wettelijk kader grondwater.

Op pagina 175 van de Algemene Beschouwingen zijn maatregelen opgesomd om een overall plan voor zoetwaterconservering te realiseren aangezien er een bedreiging bestaat voor de agrarische sector door zoutwaterinrusie. Een van de maatregelen is het vaststellen van een milieubeleidsplan inclusief het wettelijk kader voor milieubeleid alsook een MER-regeling en een MER-commissie.

In de memorie van toelichting op de ontwerpbegroting van Curaçao voor het dienstjaar 2012 (Zitting 2011-2012-007) (Algemene Beschouwingen, pagina 222, eerste tekstblok) is dit beleidsvoornemen al genoemd waarbij dezelfde tekst is gehanteerd.

De Raad adviseert de regering in de Algemene Beschouwingen aan te geven welke vorderingen zijn geboekt in de afgelopen tijd met betrekking tot voornoemd beleidsvoornemen en welke stappen genomen moeten worden om het overall plan voor zoetwaterconservering te realiseren.

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

De programmakosten in deze functie hebben betrekking op de hiernavolgende overheidssubsidies/-bijdragen:

- Selikor
- SOLTUNA
- CARMABI
- Primaire activiteiten
- Fundashon Parke Tropikal

Funcitie 77 Lijkbezorging

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	52.000	52.000	52.000	52.000
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	52.000	52.000	52.000	52.000
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Funcitie 78 Overige uitgaven Gezondheid, Milieu en Natuur

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	229.119.800	252.236.800	259.081.900	296.742.100
Totaal	229.119.800	252.236.800	259.081.900	296.742.100
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmamakosten	169.300.000	167.100.000	25.200.000	-
Totaal	169.300.000	167.100.000	25.200.000	-

In deze functie wordt de landsbijdrage in de basisverzekering verantwoordt. Het betreft een bedrag van circa ANG 215,0 miljoen in 2013 en loopt op tot circa ANG 288,0 miljoen in 2016. In de begroting wordt uitgegaan van de invoering van de basisverzekering ziektekosten per 1 februari 2013.

Over de basisverzekering ziektekosten is in het hoofdstuk Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur van de Algemene Beschouwingen echter niets vermeld dan dat de Landsbijdrage in de basisverzekering ziektekosten wordt verantwoord in "Functie 78 Overige uitgaven Gezondheid, Milieu en Natuur" (pagina 176).

De Regering zal staande de openbare vergadering hierop reageren.

Verder heeft deze functie betrekking op overheidssubsidie/-bijdrage aan de volgende instanties:

- Fundashon Maneho Adikshon
- Soc.Kur. di Diabetikonan
- Perspectiva i Sosten Integral

Op de Kapitaaldienst wordt de bouwkosten van de nieuwe ziekenhuis verantwoordt.

kapitaaldienst

- Bouwfonds Nos Hospital Nobo

In de Suppletoire begroting is het verwachte investeringstempo van de totale stichtingskosten, dus incl. voorbereidings- en directiekosten, grond, apparatuur (deels al in Sehos / poli in gebruik te nemen) ICT, infrastructuur en onvoorzien, die samen ANG 361,6 miljoen bedragen, verwerkt en worden gedekt uit de exploitatie van Nos Hospital Nobo. Dit bedrag is over 4 jaar verdeeld conform het bestedingstempo opgegeven door SONA.

Alle investeringen met een economische en/of maatschappelijk nut worden in beginsel geactiveerd en daarna afgeschreven bij ingebruikname. Bij een investering waarbij de uitvoering over meerdere jaren loopt (zoals in dit geval de bouw van het ziekenhuis), wordt rekening gehouden met "rente tijdens de bouw". Dit betekent dat rente wordt berekend als het (uitvoerings)krediet een boekwaarde heeft per 1 januari. De rente is in principe gelijk aan de financieringskosten (rente en eventuele andere kosten) van de voor dit doel specifiek aangetrokken én (doorgaans) in termijnen op te nemen financiering.

De bouwrente wordt bijgeschreven op het (totale) bedrag van de investering. De bijgeschreven rente vormt derhalve uiteindelijk een onderdeel van de

totale "kostprijs" van de investering. De totale investering (kostprijs!) zal - op het moment van ingebruikname van actief - worden afgeschreven op basis van de te verwachten (economische) gebruiksduur. Deze afschrijvingskosten vormen weer een belangrijk onderdeel van de jaarlijks terug te verdienen (door te berekenen) kosten waarop de (gebruikers)tarieven (of door te berekenen huurprijs) dienen te worden/zijn gebaseerd, welke in principe kostendekkend (zullen) moeten zijn.

Ergo, de "rente tijdens de bouw" is derhalve een component van de uiteindelijke kostprijs van de investering, welke gedurende de gebruiksduur in principe dient te worden "terugverdiend" door middel van het vaststellen van kostendekkende tarieven of huurprijs".

MINISTERIE VAN FINANCIËN

Tot het Ministerie van Financiën behoren de volgende organisatorische eenheden:

- Minister van Financiën
- Kabinet Minister van Financiën
- Secretaris-generaal Financiën
- Ministeriële Staf
- Beleidsorganisatie Financiën
- Sector Financiën Beleid en Begrotingszaken
- Stichting OAB
- Douane
- Sector Fiscale Zaken
- Nieuwe Belastingorganisatie Curaçao
- Geldleningen
- Onvoorziene Uitgaven
- Meldpunt Ongebruikelijke Transacties
- Overige Uitgaven Financiën/Dekkingsmiddelen

Missie

Het bevorderen van een doeltreffend en evenwichtig financieel-, fiscaal- en douanebeleid voor een verantwoorde, doelmatige en rechtmatige verwerving en besteding van de overheidsmiddelen en bewaking van de budgettaire aangelegenheden, alsmede een effectieve en efficiënte uitvoering van de fiscale- en douane aangelegenheden.

Beleidsvelden

De belangrijkste beleidsvelden en daaronder ressorterende hoofdtaken van het Ministerie van Financiën zijn:

01. Financieel beleid, beheer en uitvoering:

- ontwikkelen van financieel beleid,
- bewaking budgettaire aangelegenheden,
- controle besteding overheidsmiddelen.

02. Fiscaal beleid, uitvoering en douane beleid:

- ontwikkelen van fiscaal beleid (nationaal en internationaal), wetgeving en toezicht,

- effectieve en doelmatige uitvoering van de fiscale en douane aangelegenheden.

03. Financiële markten en beleid:

- ontwikkelen van beleid(nationaal en internationaal) op het gebied van geld-, krediet- en bankwezen,
- effectieve en doelmatige uitvoering van markt gevoelige aangelegenheden.

04. Stelposten en onvoorzien

Hiervoor zijn de volgende middelen gereserveerd:

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	725.900	487.500	488.700	490.700
90 Algemeen beheer Financiën	25.841.800	24.897.700	23.450.500	23.532.100
91 Belastingen	67.032.600	66.336.900	66.665.000	67.154.500
93 Geldleningen	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	-297.200	3.687.400	5.174.500	11.644.200
98 Overige Financiële Algemene Dekkingsmiddelen	24.096.600	81.236.600	90.375.300	95.089.400
Totaal	169.796.700	232.257.700	246.069.700	260.941.200
Kapitaaldienst	2013	2014	2015	2016
01 Bestuursorganen	-	-	-	-
90 Algemeen beheer Financiën	4.455.000	3.755.000	3.755.000	3.755.000
91 Belastingen	-	-	-	-
93 Geldleningen	-	-	-	-
95 Algemene Uitgaven en Inkomsten	19.590.600	20.300.600	20.300.600	20.300.600
98 Overige Financiële Algemene Dekkingsmiddelen	170.000	170.000	170.000	170.000
Totaal	24.215.600	24.225.600	24.225.600	24.225.600

Hieronder wordt de begroting per functie nader toegelicht.

Functie 01 Bestuursorganen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	424.900	137.500	138.700	140.700
Programmakosten	301.000	350.000	350.000	350.000
Totaal	725.900	487.500	488.700	490.700
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Deze functie heeft betrekking op de personele en materiële lasten ten behoeve van de Minister.

Functie 90 Algemeen beheer Financiën – Beleidsveld: Financieel beleid, beheer en uitvoering

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	18.241.800	17.297.700	17.350.500	17.432.100
Programmakosten	7.600.000	7.600.000	6.100.000	6.100.000
Totaal	25.841.800	24.897.700	23.450.500	23.532.100
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	4.455.000	3.755.000	3.755.000	3.755.000
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	4.455.000	3.755.000	3.755.000	3.755.000

Sinds begin 2010 staat de wereldeconomie onder enorme druk. Dit wordt veroorzaakt door de situatie in de overheidsfinanciën van enkele perifere Eurolanden, waarbij de schuldenproblematiek een centrale rol van betekenis verkregen heeft. De zorgen betreffende de wereldeconomie worden langzaam aan bevestigd. Nadat de wereldeconomie begon te herstellen van een laag conjunctuur heeft de Europese crisis de groei van de wereldeconomie weer gestagneerd. De grote Europese banken hebben de vorderingen op enkele perifere landen moeten schrappen, waardoor de posities van de Europese banken zijn verslechterd. Als gevolg van deze nieuwe turbulente situatie, is het economische herstel wederom met grote onzekerheid omgeven.

De risico's van deze mondiale ontwikkelingen voor de overheidsfinanciën zijn ingecalculeerd, doormiddel van het hanteren van behoedzame aannames bij de voorbereiding van de Begroting 2013 en de meerjarige prognoses. Zo wordt van een behoedzaam scenario uitgegaan bij de economische groei en de inflatiecijfers.

De overheidsfinanciën zijn aanzienlijk ontlast dankzij de overname van schulden door Nederland. Het beleid is erop gericht deze ontwikkeling te consolideren en de concurrentiepositie van Curaçao te verbeteren. Een belangrijk doel van dit beleid, is het genereren van deviezen en het beheersbaar maken van het tekort. Het beleid van het Ministerie Economische Ontwikkeling, ten aanzien van het verkrijgen van een grotere airlift naar het eiland, valt ondermeer onder één van de beleidstrajecten die effect hebben op de instroom van meer deviezen.

Het genereren van deviezen, wordt bewerkstelligd door een beleid wat erop gericht is een aantrekkelijk investeringsklimaat te creëren, dat vooral de concurrentiepositie van de exportsectoren dient te versterken. Een noemenswaardig effect van dit beleid is, dat er een grotere instroom van deviezen plaatsvindt.

Verder is met Nederland overeengekomen, mits er aan de financiële normen voldaan wordt, dat zij standaard zal inschrijven op schuldemissies door de Curaçaose overheid. Omdat dit tegen, voor de Nederlandse Staat, gangbare rentepercentages zal geschieden, betekent dit een structurele verlichting van de rentelasten.

De schuldovername is gepaard gegaan met de wettelijke verankering van financiële normen en het instellen van toezicht op de naleving daarvan. Vandaar dat dit proces ondersteund wordt door:

- het inbouwen van de nodige instrumenten om te voorkomen, dat opnieuw een onhoudbare schuldpositie ontstaat;
- het instellen van een effectief toezichtkader;
- het verbeteren van het financiële beheer.

De financiële normen zijn:

1. De rentelastnorm; de rentelasten in een dienstjaar mogen niet hoger zijn dan 5% van de gemiddelde baten die in drie voorgaande jaren zijn gerealiseerd.
2. De Gewone dienst moet sluitend zijn; de lopende baten en lasten dienen in evenwicht te zijn.
3. Toelaatbaar tekort op de Kapitaaldienst; financiering van kapitaaluitgaven mag, mits dit past binnen de rentelastnorm en de Gewone dienst sluitend is.

Beheersen overheidsfinanciën

De Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten regelt het financieel toezicht op Curaçao. Krachtens artikel 33 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten zal in 2015 worden geëvalueerd of en, zo ja, met ingang van welk tijdstip een of meer bepalingen in voormelde wetstekst blijvend niet meer van toepassing zijn op Curaçao.

Dat besluit wordt genomen door de Raad van Ministers van het Koninkrijk, op advies van een onafhankelijk evaluatiecommissie. Deze evaluatiecommissie oordeelt de mate waarin structureel voldaan wordt aan de financiële normen voor de begroting en de kwaliteit van het financieel beheer.

Om het financieel beheer objectief te toetsen wordt gebruik gemaakt van een internationaal erkend normenkader voor financieel beheer, te weten: het *Performance Measurement Framework* van de werkgroep *Public Expenditure and Financial Accountability* (het PEFA-framework, resp. PEFA).

PEFA is een samenwerkingsverband dat is erkend en wordt ondersteund door onder andere de Wereldbank, het International Monetair Fonds en de Europese Commissie. Het PEFA-framework is een document gedateerd juni 2005 dat een stelsel van *high level* kritische succesfactoren ten aanzien van financieel beheer onderkent. Het is tot stand gekomen in samenwerking met de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO).

De afgelopen periode is aan de hand van het PEFA-framework een inventarisatie uitgevoerd naar het financieel beheer van Curaçao. De bevindingen zijn vastgelegd in het “Rapport van Bevindingen PEFA inventarisatie financieel beheer Curaçao” van het College financieel toezicht. Dat rapport geeft een nulmeting weer van 29 indicatoren met de bijbehorende scores.

Aan de hand van de bevindingen in dat rapport is een verbeterplan voor het financieel beheer opgesteld. Dit verbeterplan stelt - per indicator - doelen tot verbetering van het financieel beheer en bevat een stappenplan, bestaande uit actiepunten en tijdsplanning, die ervoor moeten zorgen dat de gestelde doelen worden bereikt. Het verbeteringplan is thans in uitvoering. Over de uitvoering van dit plan wordt, conform bepaald in artikel 19 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, uiterlijk zes weken na afloop van ieder kwartaal gerapporteerd.

Tevens wordt geconstateerd dat tot dusver onvoldoende synergie effecten zijn behaald uit het samengaan van de twee voormalige bestuurslagen, het Land de Nederlandse Antillen en het Eilandgebied Curaçao. Dit traject is thans in uitvoering.

In dit verband is de SOAB verzocht de (meerjarige) contractuele verplichtingen van de overheid in kaart te brengen. DE SOAB heeft reeds rapport uitgebracht. Thans bestaat er een beter beeld ten aanzien van deze categorie verplichtingen. De SOAB is vervolgens benaderd om normen te formuleren (bijvoorbeeld hoeveel medewerkers kunnen op een printer/kopieermachine draaien). De huidige situatie zal tegen deze normen afgezet worden om vast te stellen waar een overschot en waar een tekort heerst in het overheidsapparaat. Middels interne verschuivingen zullen de tekorten worden opgevangen en aan het einde de boventalligheid in ingekochte diensten worden afgestoten. Dit betekent concreet dat de overheid contracten zal opzeggen.

Ook worden procedures doorgelicht teneinde onnodige procedures af te schaffen en procedures te vereenvoudigen en te automatiseren.

De verwachting is dat beide aspecten voor structurele bezuinigingen in de apparaatskosten kunnen zorgen.

Hetzelfde proces zal worden toegepast bij de heroverweging van het subsidiebeleid, waar door samenwerking van instellingen ook de nodige synergievoordelen behaald kunnen worden, zonder dat dit afbreuk hoeft te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening.

Overigens komen als gevolg van de vacaturestop kantoormeubilair en – apparatuur vrij. Deze worden in dit stadium geïnventariseerd. Het ambtelijk apparaat zal uit deze voorraad moeten putten alvorens extern bestellingen te doen plaatsen voor kantoormeubilair en/of kantoorapparatuur.

Transparante overheidsfinanciën

Voor het jaar 2013 ligt de prioriteit op het inzicht in de vraag, of de begroting en het toezicht op financiële risico's zorgvuldig tot stand is gekomen.

Het gaat hierbij onder meer om de indeling die in de begroting gebruikt wordt voor de formulering, uitvoering en verantwoording over de financiële middelen. Om ter toetsing en goedkeuring voorgelegd te kunnen worden aan het wetgevend orgaan (i.c. de Staten), dient de begroting een compleet en inzichtelijk beeld te bevatten van de financiële ramingen, de beleidsvoornemens en de resultaten van de afgelopen jaren. De mate van transparantie van de overheid richting de burger hangt onder meer af van de informatieverstrekking en of deze informatie over begrotingsvoornemens en overheidsprestaties makkelijk toegankelijk is voor het publiek of in ieder geval voor relevante doelgroepen.

De volledigheid en transparantie van de begroting worden getoetst aan de hand van vijf indicatoren. Deze indicatoren zijn:

1. Begrotingsindeling
2. Volledigheid van informatie in begrotingstoelichting
3. Opbrengsten en kostenstromen buiten de begroting

- a. Hoogte van kosten buiten de begroting
 - b. Beschikbare informatie over externe geldstromen
4. Inzicht in financiële risico's Zelfstandige bestuursorganen, stichtingen en overheidsvennootschappen
 5. Publieke toegang tot financiële begrotingsinformatie

Nadat de bovenstaande processen verder zijn geconsolideerd, zullen de meerjarenbegrotingen in de toekomst, meer accuraat dan nu dat het geval is, inzicht dienen te verschaffen in de meerjarige financiële consequenties van beleidskeuzen.

De betrokkenheid bij het begrotingsproces van alle ministeries, de Raad van Ministers en de Staten beïnvloedt de mate waarin de begroting een afspiegeling is van het beleid van de regering en de onderliggende ministeries. De begrotingskalender dient door alle, bij het begrotingsproces betrokken instanties, te worden nageleefd.

Daarnaast zouden meerjarenramingen als basis moeten dienen voor de besluitvorming over het kostenbeleid, waarbij rekening gehouden wordt met de beschikbare middelen op middellange termijn. Het dient een totaaloverzicht te bevatten van de kosten, zowel de investeringen als de meerjarige verplichtingen en de terugkerende kosten. De beleidswijzigingen moeten zijn gebaseerd op meerjarige ontvangstenramingen, meerjarige kostenverplichtingen en mogelijke tekortenfinanciering.

De jaarrekening dient jaarlijks te worden opgesteld en dient volledige informatie te bevatten over opbrengsten, kosten, bezittingen en schulden. De financiële administratie en het jaarrekeningdossier dienen controleerbaar te zijn. In 2013 zal de jaarrekening over het jaar 2012 worden opgemaakt. De tijdige opmaak van de jaarrekening is in dit geheel een prioriteit zodat ook tijdige verantwoording kan worden afgelegd over de besteedde middelen en de resultaten van het gevoerde beleid.

Het streven is om vanaf 2014 de gecontroleerde jaarrekeningen binnen de gestelde termijn beschikbaar te stellen aan het publiek als ook de

auditrapporten daarover. Dit zal eveneens via de website van de overheid publiciteit genieten.

Corporate governance code

In het bestuurlijk overleg van 22 januari 2008 is overeengekomen dat de landen regelgeving op het gebied van corporate governance in werking zullen laten treden dat voldoet aan internationaal bestaande normen.

Corporate governance of deugdelijk openbaar bestuur in relatie tot overheidsvennootschappen en stichtingen is van groot belang aangezien een significant deel van de eilandelijke economie is ondergebracht in deze vennootschappen en stichtingen. De wijze waarop invulling wordt gegeven aan de relatie tussen de overheid en vennootschappen en stichtingen heeft derhalve een belangrijk effect op de economie, zoals werkgelegenheid, toerisme, economische groei maar ook de voorziening van basisbehoeften zoals water en elektriciteit, openbaar vervoer, zorg en onderwijs. De reikwijdte, de naleving en het toezicht op corporate governance vormt daarmee een belangrijke indicator binnen het deelgebied extern toezicht en controle.

Het College financieel toezicht

Het College financieel toezicht is belast met het toezicht op de financiële normen. Die ziet erop toe, dat tijdens de gehele begrotingscyclus in overeenstemming met de financiële normen wordt gehandeld. Dat toezicht houdt geen inhoudelijke toets van de begroting in. Dat wil zeggen, dat het College financieel toezicht niet ingaat op de beleidsprioriteiten, noch op de allocatie van de middelen. Evenmin wordt getoetst of het beleid, zoals vervat in de begroting, daadwerkelijk in overeenstemming met het budgetrecht van het parlement, wordt uitgevoerd. De (ambtelijke) controle instanties, alsook de Algemene Rekenkamer en de volksvertegenwoordiging dragen hiervoor de verantwoordelijkheid.

In 2012 heeft het College financieel toezicht de Raad van Ministers van het Koninkrijk geadviseerd een aanwijzing aan Curaçao te geven om de begroting in overeenstemming te brengen met de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en

Sint Maarten. Curaçao is tegen deze aanwijzing in beroep gegaan. Het advies van de Raad van State ter zake heeft ervoor gezorgd dat enkele onderdelen uit de aanvankelijke aanwijzing zijn komen te vervallen. Op essentiële onderdelen is de aanwijzing ongewijzigd van kracht gebleken, zoals het in evenwicht brengen van de overheidsfinanciën en het aanzuiveren van de tekorten over 2010 en 2011. Alle inspanningen zijn er op gericht hieraan te voldoen.

Vijf jaar na de in werking treding van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten zal het toezicht worden geëvalueerd aan de hand van de criteria die zijn opgenomen in voormelde rijkswet en zal de Raad van Ministers van het Koninkrijk beslissen in hoeverre dat toezicht voor beide dan wel een van beide landen geheel of gedeeltelijk beëindigd kan worden. Zonodig wordt die evaluatie daarna ten minste eenmaal per drie jaar herhaald. Een wetsontwerp is voorbereid en ter becommentariëring aan de Staten aangeboden welke tot doel heeft de instituten en de bestuurlijke werkwijze die onderdeel vormen van het toezicht, zoals dat is geregeld in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, op termijn overbodig zijn.

De Staten hebben in 2011 een motie aangenomen met het doel het begrotingsproces te verbeteren. De Staten zien daarin een rol weggelegd voor een nieuw college van Staten: de Begrotingskamer. Deze kamer wordt belast met het financieel toezicht en het over de overheidsfinanciën in brede zin adviseren aan de Regering en aan de Staten.

Eerder genoemd wetsontwerp regelt het financiële toezicht in de eigen wetgeving. De begrotingsautoriteit blijft bij de Staten en de Minister van Financiën. De Staten blijven krachtens dat ontwerp het financiële toezicht uitoefenen. De begrotingskamer ondersteunt de Staten hierin, daarnaast ondersteunt zij ook de Regering in het voeren van gezonde overheidsfinanciën. De Begrotingskamer heeft hierbij een signalerende en adviserende rol. De advisering gebeurt in eerste instantie richting de Regering en pas als dit niet het gewenste resultaat oplevert wordt de Staten geadviseerd een aanwijzing te geven.

Het financieel toezicht moet toezien op gezonde overheidsfinanciën in brede zin, dus voor de gehele collectieve sector, waarbij de overheidsbegroting

binnen afgesproken grenzen in evenwicht is, dat dit in het kader van het financiële beheer bij de uitvoering van de begroting ook zo blijft en dat het totaal van geldleningen niet boven een afgesproken limiet (de rentelastnorm) uitkomt.

De Regering is voornemens de conclusies van de Staten bij het hierboven omschreven wetsontwerp te betrekken en dat ontwerp vervolgens in procedure te brengen.

Verbetering financieel beheer

Administratie:

Het financieel beheer is gedeconcentreerd (ministeries kunnen zelf hun bestellingen/verplichtingen invoeren in het geautomatiseerde systeem en bestelbonnen uitdraaien, waarmee bestellingen geplaatst kunnen worden). Betaling aan de betreffende leveranciers geschiedt door het Ministerie van Financiën op grond van de aangeleverde betaalstaten van de ministeries.

Door de deconcentratie van het financieel beheer is het betalingsproces versneld daar de ministeries op deze manier zelf invloed kunnen uitoefenen op het betalingsmoment.

Afwijking van de beheersbegroting:

Vroeger was bij het voormalige Land Nederlandse Antillen het akkoord van de betreffende minister dan wel van de Staten nodig om begrotingswijzigingen door te voeren. Later werd een gedeelte van de bevoegdheid van de betreffende minister gedelegeerd naar de betreffende ambtelijke eindverantwoordelijke (wijziging middels model B). Hierdoor is een zekere mate van versnelling gekomen in het proces tot het aangaan van verplichtingen c.q. het verrichten van de betreffende betalingen aan de betrokken leveranciers. Bij het voormalige Eilandgebied Curaçao is geen gebruik gemaakt van dit instrument. Het nieuwe Land Curaçao heeft de manier van afhandeling van begrotingswijzigingen, zoals deze plaatsvond bij het voormalige Land Nederlandse Antillen, geadopteerd.

Hiernaast kent de begroting tegenwoordig een hoger aggregatieniveau. Dit houdt verband met een gewijzigd rekeningenschema en met grotere organisatie-eenheden die op grond van de Landsverordening Ambtelijke Bestuurlijke Organisatie (LABO) zijn ontstaan. Door beide aspecten neemt de behoefte aan afwijkingen op de begroting af, wat betalingen kan versnellen

Functie 91 Belastingen – Beleidsveld: Fiscaal beleid en uitvoering

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	53.918.200	53.222.500	53.550.600	54.040.100
Programmakosten	13.114.400	13.114.400	13.114.400	13.114.400
Totaal	67.032.600	66.336.900	66.665.000	67.154.500
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

In deze functie zijn de posten opgevoerd met drie organisatorische eenheden, namelijk.:

1. Sector Fiscale Zaken, 2. Douane en 3. Nieuwe Belastingorganisatie Curaçao (NBC).

NBC wordt gevormd door de Inspectie der Belastingen en de Landsontvanger.

Fiscaal Beleid

Er is sprake van een nationale fiscale politiek die een evenwichtiger opbouw van het belastingssysteem en het zoeken naar een rechtvaardige inkomensverdeling beoogt.

In 2013 zullen de volgende wijzigingen in het fiscale stelsel worden doorgevoerd:

1. Wijziging winstbelasting.

De Curaçaose economie heeft de laatste jaren nauwelijks groei laten zien en de betalingsbalans vertoont een zorgelijk tekort op de lopende rekening. De werkgelegenheid staat ook onder druk. De vooruitzichten voor de komende jaren zullen bij het achterwege blijven van een voorwaardenscheppend beleid hetzelfde beeld vertonen. Bijzondere aandacht verdient de sector van de internationale financiële dienstverlening, een van onze belangrijkste economische pijlers. Deze sector heeft veel potentie, maar zal zonder een

adequate oplossing voor de offshore regeling die met ingang van 2019⁸ definitief afloopt, aan kracht inleveren.

De Landsverordening winstbelasting wordt zodanig dat nieuwe mogelijkheden worden gecreëerd voor de thans onder de oude offshore-regeling vallende ondernemingen, maar ook voor nieuwe internationaal opererende ondernemingen, waardoor Curaçao als vestigingsplaats aantrekkelijk blijft. Deze wijziging brengt als zodanig zekerheid en rust binnen de sector.

Deze wijziging heeft geen negatieve budgettaire gevolgen (geen derving). De reeds op Curaçao gevestigde bedrijven die in aanmerking kunnen komen voor de regeling zoals opgenomen in dit ontwerp zijn de offshoremaatschappijen en de rechtspersonen die met toepassing van artikel 3, eerste lid, van de Landsverordening economische zones 2000⁹ tot de economische zone zijn toegelaten (verder: e-zone). Onder offshoremaatschappijen worden verstaan: die lichamen waarvan krachtens artikel VI van het P.B. 1999, no. 244, de Landsverordening op de Winstbelasting 1940, zoals deze luidde op 31 december 1999, nog van toepassing is.

De meeste offshoremaatschappijen zullen naar alle waarschijnlijkheid pas in 2019 opteren voor deze regeling. Deze offshoremaatschappijen vallen thans onder een effectieve belastingdruk van tussen de 2,4 en 3,4%. De thans voorgestelde nieuwe regeling biedt een effectieve belastingdruk van ongeveer 3,4%. Het direct belang van dit voorstel op dit moment, is dat offshoremaatschappijen tijdig kunnen anticiperen en erop kunnen vertrouwen dat ze bij het aflopen van de offshore-regeling op deze fiscale faciliteit kunnen terugvallen.

De e-zone bedrijven betalen thans 2% winstbelasting. Er zijn meer bedrijven die voor een e-zone-status in aanmerking willen komen, maar die niet voldoen aan alle voorwaarden van de e-zone-wetgeving. Deze wijziging biedt voor deze bedrijven een oplossing.

2. Wijziging grondbelasting

⁸ Garantieverordening Winstbelasting 1993, P.B. 1995, no. 83

⁹ P.B. 2011, no. 17 (GT)

De regels voor de grondbelasting zullen volledig worden herzien. De huidige tekst is ernstig verouderd en bevat verwijzingen naar niet meer bestaande commissies en vervallen artikelen. Daarnaast dwong de staatkundige vernieuwing reeds tot een aanpassing van de tekst. De tekst moet alleen geldig zijn voor Curaçao. Daarnaast is er aanleiding de opcenten in het tarief op te nemen, zodat de afzonderlijke regeling voor de opcenten kan vervallen.

De noodzaak om de wetgeving grondbelasting te wijzigen vloeit ook voort uit de situatie in de overheidsfinanciën. De tarieven worden aangepast zodat het tarief wordt afgerond op 0,4% en vervolgens wordt een tariefsdifferentiatie voorgesteld voor onroerende zaken die ANG 350.000 of meer waard zijn. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de bredere schouders relatief meer bijdragen aan de oplossing van de problematiek in de overheidsfinanciën

De afronding van het tarief op 0,4% (verhoging 0,055%) levert circa ANG 4,9 miljoen aan meerbelastingopbrengsten op. Het niet opleggen van aanslagen van minder dan ANG 100 levert bij het huidige tarief een derving van circa ANG 0,1 miljoen op. Een verhoging van het tarief tot voor zover de waarden van een onroerende zaak meer bedragen dan NAF 350.000,-- maar niet meer dan NAF 750.000,-- levert een extra opbrengst op van circa ANG 1,8 miljoen op.

Een verhoging van het tarief tot 0,6% voor onroerende zaken waarvan de waarde meer bedraagt dan ANG 750.000 levert een extra opbrengst op van circa ANG 4,1 miljoen op. De totale extra opbrengst, gebaseerd op de gegevens voor 2012, bedraagt dan circa ANG 10,6 miljoen op.

3. Wijziging omzetbelasting

De Regering heeft zich de afgelopen periode beraad over de mogelijkheden om de belastingopbrengsten te verhogen. Hoewel de maatregelen om de *compliance* bij belastingplichtigen te vergroten zeker effect hebben, verloopt dit proces nog te moeizaam om op korte termijn volledig in de benodigde toename van belastingopbrengsten te voorzien. De Regering onderschrijft de noodzaak om *compliance* verhogende maatregelen door te zetten en daar waar mogelijk

deze te intensiveren, echter noopt de financiële situatie tot het nemen van alternatieve maatregelen op de korte termijn.

Deze maatregelen zullen de financiële positie van allen op Curaçao raken. De Regering is echter van mening, dat diegenen met de laagste inkomens zoveel mogelijk ontzien moeten worden. Om deze reden is niet gekozen voor een algemene verhoging van het omzetbelastingtarief. In plaats daarvan is gekozen voor het invoeren van een gedifferentieerd tarief voor de omzetbelasting. Bepaalde goederen en diensten die in het algemeen als luxe en/of ongezonder of milieuonvriendelijk worden aangemerkt, zullen tegen een afwijkend – hoger – omzetbelastingtarief worden belast.

De goederen en diensten die onder dit hogere tarief zullen vallen, zijn onder andere de levering en verhuur van motorvoertuigen en vaartuigen, de levering van frisdranken, alcoholhoudende dranken en tabaksproducten, de levering van bijoutherieën, parfums en vuurwerk, het verstrekken van voedingsmiddelen in het kader van een hotel-, restaurant-, café- of aanverwant bedrijf, het verlenen van toegang tot inrichtingen voor vermaak en het deelnemen aan loterijen en dergelijke kansspelen.

Getracht is om – zoveel mogelijk – die goederen en diensten te raken waarbij slechts sprake is van één schakel voor de omzetbelasting, zodat accumulatie van belastingschakels zoveel mogelijk wordt voorkomen. De keuze voor luxe en/of ongezonder en milieuonvriendelijke goederen en diensten is ingegeven door het feit, dat dit geen eerste levensbehoeften zijn en iedereen de keuze heeft deze goederen of diensten al dan niet aan te schaffen.

Bij de samenstelling van de lijst van prestaties die tegen het hogere tarief zullen worden belast, is ook gekeken naar de groepen personen die deze goederen en diensten doorgaans afnemen. Deze lastenverzwaring dient niet alleen door diegenen die op Curaçao woonachtig zijn worden gedragen, maar ook bepaalde bestedingen die doorgaans (mede) door toeristen worden gedaan, zullen zwaarder worden belast.

Met de differentiatie van het omzetbelastingtarief wordt een structurele meeropbrengst nagestreefd van minimaal ANG 17,5 miljoen. Door de keuze

van de aangewezen goederen en diensten wordt deze opbrengst gerealiseerd met een verhoogd tarief van 9%.

De differentiatie van het tarief biedt bovendien de mogelijkheid om bepaalde eerste levensbehoeften, gedacht wordt aan eieren, rijst, aardappelen, graan, meel, babyvoeding, groenten en fruit, vrij te stellen van omzetbelasting. Met deze vrijstelling wordt niet alleen aan een wens van de Staten tegemoetgekomen, maar worden bovendien de lagere inkomens – deze producten vormen procentueel een groot deel van hun bestedingen – ontzien.

Nu de Landsverordening omzetbelasting 1999¹⁰, in verband met het invoeren van een gedifferentieerd tarief, moet worden gewijzigd, zal van de gelegenheid gebruik worden gemaakt om ook een groot aantal andere wijzigingen in de omzetbelasting aan te brengen. Het gaat hierbij onder andere om wijzigingen die in het verleden bij aanschrijving zijn aangekondigd, het opnemen van de verplichting om prijsaanduidingen inclusief omzetbelasting te vermelden en het herstellen van zogenoemde weeffouten. Daarnaast zal de logeergastenbelasting in de omzetbelasting worden ingebed.

In 2013 zal een stelselwijziging worden voorbereid om het huidige cumulatieve stelsel, waarmee de omzetbelasting wordt geheven, te vervangen door een stelsel waarbij (gedeeltelijk) aftrek van voorbelasting mogelijk wordt.

Met ingang van 1 november 2012 is de invoer van verzegelde kasregisters wettelijk geregeld. Dit systeem dient bij te dragen aan de verbetering van de *compliance*. De meeropbrengsten worden geraamd op circa ANG 15 miljoen.

In 2013 zal ook aandacht worden besteed aan de herziening van de Inkomstenbelasting met als doel het stelsel toegankelijker te maken voor de gemeenschap en tevens de administratieve lasten te verlagen. Dit zal het belastingapparaat ontlasten waardoor het beter in staat wordt gesteld controle werkzaamheden op andere fronten te versterken. Tevens vermindert dit de personeelsbehoefte en doet die beter aansluiten op de financiële realiteit van Curaçao.

¹⁰ P.B. 1999, no. 43, voor het laatst gewijzigd bij P.B. 2011, no. 72

1. Sector Fiscale Zaken:

De sectordirectie Fiscale zaken bestaat uit drie teams met elk een wetgevende en een toezichthoudende taak. De toezichthoudende taak is gericht op het toetsen of de Douane en de Belastingdienst de wetgeving naar de letter van de wet uitvoeren. De controle op doelmatigheid, doeltreffendheid en rechtmatigheid is belegd bij de sectordirectie Financiële Zaken (team AO/IC). De drie teams zijn:

a *Indirecte belastingen*

Dit team is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving van alle indirecte belastingen en het toezicht op de naleving ervan door de Douane. Dit zijn belastingen als accijnsbelasting, omzetbelasting, motorrijtuigenbelasting, belasting op milieugrondslag.

b *Directe belasting*

Dit team is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving van alle directe belastingen en het toezicht op de naleving ervan door de Belastingdienst.

c *Internationale zaken*

Dit team is verantwoordelijk voor de wet- en regelgeving van alle internationale fiscale verdragen en het toezicht op de naleving ervan. Het betreft zaken als internationale afstemming, internationale verdragen (geen vermelding op *black lists*) en internationaal aanvaardbare Fiscale wet- en regelgeving.”

Uitvoering Fiscaal beleid

2. Nieuwe Belastingorganisatie Curaçao

a. Inspectie der Belastingen:

Het beleid van de regering richt zich op een doelmatige en doeltreffende heffing, inning en controle van belastingen. Om dit te bereiken werkt de Inspectie der Belastingen, aan een organisatie met een professionele opstelling, personeel met hoge vakbekwaamheid en goed functionerende geautomatiseerde systemen, die zich goed kwijt van haar adviesfunctie, tijdig haar werkpakket wegwerkt en in haar dienstverlening een klantgerichte opstelling heeft.

De Inspectie der Belastingen heeft een aantal doelstellingen geformuleerd teneinde deze organisatie te realiseren. Er zal op de korte en middellange termijn gewerkt worden aan de volgende doelstellingen:

- **Organisatorische Structurering:** Aanpassing van de organisatorische inrichting van de Inspectie der Belastingen over een periode van 2 jaren naar aanleiding van ontwikkelingen.
- **Automatiseringsbeleid:** Inspanningen zullen de komende vijf jaren met name gericht zijn op goed functionerende automatiseringssystemen, waarbij aandacht wordt besteed aan het monitoren van nieuwe technologische ontwikkelingen en het ontwerpen en implementeren van nieuwe toepassingen conform het in het dienstjaar 2012 samen te stellen automatiseringsbeleidsplan 2013 - 2016.
- **Tax compliance:** Ter verhoging van de *Tax compliance* onder belastingplichtigen werkt de Inspectie aan verbetering van het aangiftegedrag van belastingplichtigen. De meerjarenstrategie is onder andere gericht op de verbetering van de bestanden, het vergemakkelijken van het doen van aangifte door onder andere de mogelijkheid van elektronisch aangifte doen en het verbeteren van de kwaliteit van de dienstverlening en de aanslagregeling.

b. De Landsontvanger:

De Landsontvanger streeft naar het vrijwillig nakomen van de fiscale verplichtingen door burgers en bedrijfsleven en zal dit bevorderen door een actieve en dienstverlenende opstelling samen met de Inspectie der Belastingen.

Strategisch Beleid Landsontvanger:

Het strategisch beleid van de Landsontvanger zal zich concentreren op een effectieve klantgerichte inning en invordering van de belastingen. Het beleid zal gericht blijven op de integratie van de Landsontvanger, de Eilandontvanger en de Inspectie der Belastingen en de oprichting van de Nieuwe Belastingdienst Curaçao.

3. De Douane:

De primaire taak van de Douane is de beheersing van de goederenstroom die langs de grenzen van Curaçao gaat. De Douane draagt hierbij enerzijds zorg voor de heffing, controle, inning en opsporing terzake de invoerheffingen en accijnzen. Anderzijds vervult de Douane belangrijke niet-fiscale douanetaken zoals het controleren en opsporen van de in-, uit- en doorvoer van verboden goederen. Tot slot houdt de Douane bij de grensoverschrijding van goederen toezicht op de naleving van wetgeving op economisch-, gezondheids-, milieu- en veiligheidsterrein, economische ordening en financiële integriteit.

De strategische prioriteiten van de Douane zijn tegen deze achtergrond als volgt gedefinieerd:

- *Competent douanepersoneel*: De aandacht voor de professionalisering van het douanepersoneel zal in het bijzonder gericht zijn op het systematisch aanbieden van deskundigheidsbevordering, begeleiding en prestatiegericht belonen;
- *Verbetering van de Interne Communicatie*: Er zal structureel aandacht besteed worden aan overleg en werkafstemming, individuele en groepscommunicatie over alles wat het douanepersoneel rechtstreeks aangaat;
- *Uniforme en moderne douaneprocessen*: Vooral de werving- en selectieprocessen, het publieke imago, prestatie-evaluatie, onderzoek en ontwikkeling ten behoeve van de verdere planning, middelenmanagement en IT-processen zullen vereenvoudigd en gemoderniseerd worden;
- *Professionalisering van de Human Resource functie* met de nadruk op prestatie management;
- *Modernisering van douanewetten*;
- *Compliance* aan Internationale Normen.

Bijzondere Aandachtspunten in 2013

Ook in 2013 bestaat het voornemen om de verdere ontwikkeling van de organisatie, door onder meer de opleidingen, voort te zetten, en in het bijzonder door in specialisaties te voorzien, nieuwe opleidingen zullen worden opgestart, de geautomatiseerde systemen (hardware en software) zullen in wederom verder worden geüpgrade. Ook zal de samenwerkingrelatie met de verschillende zusterorganisaties verder worden verstevigd en uitgebreid zodat de noodzakelijke informatiedeling een feit wordt. In 2013 zal voorts veel

worden geïnvesteerd in het beter balanceren van de controle-mix, het risicogericht controleren en waarde-onderzoeken.

93. Geldleningen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300
Programmakosten	-	-	-	-
Stelposten	-	-	-	-
Totaal	52.397.100	55.611.500	59.915.600	63.030.300
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Stelposten	-	-	-	-
Totaal	-	-	-	-

Uit bovenstaande tabel valt te lezen dat de rentelasten worden geraamd op een bedrag van circa ANG 52,4 miljoen in 2013 en loopt op tot circa ANG 63,0. Dit is inclusief de rente ter financiering van een eventueel (kortstondige) financieringsbehoefte, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde rente van 3, 5%, alsook voor de financiering van de kapitaaluitgaven in de periode 2013 - 2016.

95. Algemene uitgaven en inkomsten

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Stelposten	-297.200	3.687.400	5.174.500	11.644.200
Totaal	-297.200	3.687.400	5.174.500	11.644.200
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	-	-	-	-
Programmakosten	-	-	-	-
Stelposten	19.590.600	19.590.600	20.300.600	20.300.600
Totaal	19.590.600	19.590.600	20.300.600	20.300.600

Op de gewone dienst wordt jaarlijks een reëel bedrag van ANG 1,0 miljoen is opgevoerd als structurele investering in de kwaliteit van de overheidsorganisatie (in opleidingen, arbeidsvoorwaarden en apparatuur). Tevens bewerkstelligt deze investering een verhoging van het rendement van de organisatie. Daarnaast is een budget opgevoerd van jaarlijks nominaal circa

ANG 10,0 miljoen ter dekking overheidsbreed van onvoorziene uitgaven. Verder is een bedrag van ANG 15,0 miljoen in 2013 oplopend tot een bedrag van ANG 25,0 miljoen opgevoerd ten behoeve van een taakstellende reductie van de ambtenarenapparaat. Deze gerealiseerd door de uitstroom wegens pensionering en door afloop van contracten. De Regering heeft opdracht gegeven aan de Stichting overheids accountsbureau (SOAB) in samenwerking met het ministerie van Financiën, om naar procedures te kijken en met aanbevelingen te komen voor alternatieven om zo naar een kleinere slagvaardige overheid kunnen groeien. Vooral reductie van overhead en minder bureaucratie, met meer aandacht voor klantgerichtheid zullen de aandacht krijgen.

Op de kapitaaldienst wordt tevens een bedrag van ANG 19,6 miljoen opgevoerd van onverdeelde kredieten ten behoeve van investeringen.

98. Overige Financiële en Algemene dekkingsmiddelen

Gewone dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	2.192.400	2.096.400	2.109.800	2.130.000
Programmakosten	6.369.400	6.243.500	6.180.600	6.054.700
Stelposten	15.534.800	72.896.700	82.084.900	86.904.700
Totaal	24.096.600	81.236.600	90.375.300	95.089.400
Kapitaal dienst	2013	2014	2015	2016
Apparaatskosten	170.000	170.000	170.000	170.000
Programmakosten	-	-	-	-
Stelposten	-	-	-	-
Totaal	170.000	170.000	170.000	170.000

Beleidsveld: Financiële markten

Curaçao en Sint Maarten hebben een gemeenschappelijk geldstelsel en Centrale Bank. De doelstellingen van de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten zoals vastgelegd in het Centrale Bankstatuut voor Curaçao en Sint Maarten zijn:

- a. Het bevorderen van de stabiliteit van de waarde van de geldeenheid van de Landen.
- b. Het bevorderen van de gezondheid van het financiële systeem van de Landen.
- c. Het bevorderen van een veilig en efficiënt betalingsverkeer in de Landen.

Curaçao en Sint Maarten hebben zich in dit verband verplicht te zullen waarborgen dat hun nationale wetgeving voor zover in relatie tot de doelstellingen van de Bank, en de daarop berustende uitvoeringsbepalingen, eenvormig en verenigbaar zijn met het Centrale Bankstatuut voor Curaçao en Sint Maarten, alsmede een gelijklopende ingangsdatum bevatten.

In dit beleidsveld neemt in de uitvoeringssfeer het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties (MOT) een vooraanstaande positie in. Hiervoor is een structureel bedrag opgevoerd van circa ANG 2,6 miljoen. Het werkgebied van het MOT is uitgebreid door het onderbrengen van nieuwe meldersgroepen (de vrije beroepsbeoefenaren en de niet-financiële bedrijfstakken) onder de werking van de Landsverordening MOT.

Het MOT is, als uitvloeisel van Aanbeveling 26 van de FATF, in 1997 opgericht teneinde doelgericht het witwassen van geld en terrorisme financiering, in zowel nationaal als internationaal verband, te helpen voorkomen en te bestrijden. Aanbeveling 26 van de FATF stelt het oprichten van een MOT verplicht voor alle bij de FATF aangesloten landen. Het specifieke beleidsveld van het Meldpunt Ongebruikelijke Transacties is de bestrijding, de opsporing en de preventie van het witwassen van geld en de financiering van terrorisme ter uitvoering van internationale verplichtingen, met name de 40 Aanbevelingen en de 9 Speciale Aanbevelingen van de FATF. Curaçao is door zijn participatie in internationale organisaties zoals de FATF, CFATF en de EGMONT Groep, verplicht om de integriteit van zijn financieel stelsel te handhaven. Bij het Meldpunt wordt voorts getracht om te komen tot een internationale forum van gegevensuitwisseling betreffende het witwassen van geld en het financieren van terrorisme. Op deze manier wordt voorkomen dat zowel criminele personen als organisaties misbruik maken van het Curaçaose financiële stelsel door het witwassen van geld en het financieren van terrorisme.

Beleidsprioriteitenlijst 2013

- **Evaluatie CORSYS en verdere ontwikkeling MOT Portal**

In het jaar 2011 is overgegaan op een nieuw online meldsysteem te weten *Curaçao Online Reporting System* (Corsys). Met het nieuwe meldsysteem is het voor de melders mogelijk om direct online hun ongebruikelijke transacties te melden, zonder dat de IT analisten van het MOT enig programma bij de meldende instanties moeten installeren. Naast het online meldsysteem, is tevens een website opgezet. Via deze website wordt algemene informatie gegeven aan de meldplichtige instanties en het grote publiek. Tenslotte is ook speciaal ten behoeve van een effectievere verwerking van meldingen een MOT Portal ontwikkeld. Echter dient dit systeem nog verder te worden ontwikkeld ten behoeve van de invoering van douanemeldingen.

- **Update IT-systeem en uitbreiding beveiligingssysteem**

Ook in 2013 zullen er extra waarborgen in het beveiligingssysteem worden aangebracht. De beveiliging ten behoeve van de medewerkers van het MOT zal blijven worden aangescherpt. Daarnaast zal ook in 2013 meer capaciteit worden geschapen in het automatiseringssysteem van het Meldpunt en zullen de huidige applicaties, Lotus Meldingen en *Calltracer* worden gecontroleerd en aangepast. Ook voor de extra beveiliging van het IT systeem zullen er waarborgen blijven worden geschapen. Het systeem dient continu te worden geüpdatet om onder andere met het toenemende aantal melders rekening te kunnen houden. Het Meldpunt heeft daarnaast het beveiligingssysteem (camera observatie systeem respectievelijk toegang controle systeem) vervangen teneinde aan de normen van de CFATF te kunnen voldoen. De toegang tot het gebouw, alsmede bepaalde afdelingen in het kantoor, zijn thans op verschillende strategische punten elektronisch beveiligd en worden thans gemonitord.

- **Verdere ontwikkeling Toezichtsafdeling**

Het is van belang dat het personeel van de Toezichtafdeling van het MOT ook in 2013 scholing blijft ondergaan. Hierbij wordt onder meer gedacht aan het volgen van diverse trainingen op het gebied van *Audit Report Writing*, *Communication Skills for Auditors*, *Leadership Skills for Auditors* en het lopen

van diverse stages bij ondermeer de Centrale Bank van Curaçao en Sint Maarten en het Bureau Financieel Toezicht (BFT) in Nederland.

- **Uitvoering wettelijke voorlichtingstaak en het verzorgen van informatie- en trainingssessies op Curaçao**

Het MOT heeft ingevolge artikel 3, onder e, van de Landsverordening MOT tot taak het geven van voorlichting aan de relevante bedrijfstakken omtrent de verschijningsvormen en de voorkoming van het witwassen van geld. Dit betekent dat alle meldplichtigen (huidige en toekomstige melders) met regelmaat - door middel van voorlichting door het MOT - op de hoogte moeten worden gehouden van de laatste ontwikkelingen op het gebied van de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme.

- **Upgraden c.q. trainen van het personeel**

Het behoeft geen betoog dat het MOT zowel nationale als internationale ontwikkelingen op het gebied van de bestrijding van witwassen en de financiering van terrorisme nauwlettend moet blijven volgen. Het MOT draagt hiermee de verantwoordelijkheid dat de meldplichtige instellingen en hun personeel in staat zijn de vigerende wet- en regelgeving na te leven en kennis hebben van witwassen en de gebruikte methodieken. Om daarin te slagen dient jaarlijks geïnvesteerd te worden in opleidingen, cursussen c.q. trainingen voor het personeel van het MOT teneinde inzicht te krijgen in witwaspatronen en nieuwe witwasmethodeken en om de kennis en ervaring van het personeel op peil te houden. Deze kennis dient uiteindelijk aan de meldplichtigen te worden overgedragen.

- **Koninkrijksseminar meldpunten**

Bij het 10-jarig jubileum van het MOT in 2007 heeft het MOT op Curaçao een Koninkrijksseminar Witwassen en Terrorisme Financiering georganiseerd voor alle meldpunten van het Koninkrijk en van Suriname en België. Toentertijd is overeengekomen dat binnen het Koninkrijk elk jaar een dergelijk Koninkrijksseminar zal worden georganiseerd met als doel de samenwerking tussen de verschillende partners in het MOT meldketen effectiever te maken. Dit seminar zal telkens in een ander land van het Koninkrijk worden georganiseerd. In 2011 werd het Koninkrijksseminar op Aruba gehouden. In 2013 zal het Koninkrijksseminar in Nederland worden gehouden.

- **Participatie Werkgroepen-Egmont Group**

Het MOT neemt al jaren deel aan verschillende werkgroepen van de Egmont Group. Met name worden hier genoemd de *Training Working Group*, waar met medewerking van het MOT een trainingspakket *Tactical Analysis Course* is opgezet en die gebruikt wordt om onder andere de analisten van verschillende meldpunten opleidingen op dit gebied te verzorgen. Tevens heeft het MOT deelgenomen aan de *IT-working Group*, de *Outreach Working Group* en aan de *Legal Working Group* van de Egmont Group.

- ***Tactical Analysis Training Course***

Het MOT heeft in samenwerking met de Egmont Group een *Tactical Analysis Training Course* voor 15 landen uit het Caribisch gebied, Mexico, Nigeria en Nederland op Sint Maarten verzorgd. Het MOT heeft daarbij de *Train the Trainer* cursus gevolgd waardoor het MOT bevoegd is geworden om deze cursussen ten behoeve van andere meldpunten te verzorgen. In de voorgaande jaren is op het MOT steeds een beroep gedaan om *Tactical Analysis Training Courses* bij andere meldpunten in het Caribische gebied te verzorgen. Het MOT heeft deze trainingen dan ook verzorgd voor de meldpunten van Suriname en Santo Domingo. De EGMONT Group heeft dit zeer op prijs gesteld en het MOT van Curaçao als “*Champion in the Caribbean for the Tactical Analysis Course*” aangemerkt. Verwacht wordt dat in 2013 - zoals dat in de voorafgaande jaren ook al is geschied – weer op het MOT een beroep wordt gedaan om *Tactical Analysis Training Courses* voor het Caribische gebied en Centraal Amerika te organiseren. Het geven van deze trainingen levert internationaal een positieve waardering voor het MOT op.

- **Uitvoering geven aan de gewijzigde Landsverordening MOT**

De wijziging van de Landsverordening melding ongebruikelijke transacties (Landsverordening MOT) strekkende tot het onderbrengen van nieuwe meldergruppen, te weten de vrije beroepsbeoefenaren en de niet-financiële bedrijfstakken, onder de werking van de landsverordening bracht met zich mee dat er zowel een taak- als een personeelsuitbreiding bij het MOT moest plaatsvinden. Het aantal niet financiële melders bedraagt op Curaçao plusminus 800 instellingen en het totaal financiële melders ongeveer 300 instanties. Dit brengt het totale aantal melders bij het MOT op ongeveer 1100

instanties. Het vorenstaande heeft ook tot gevolg dat onder meer extra meubilair en computer hard- en software dienen te worden aangeschaft, extra waarborgen in het beveiligingssysteem moeten worden aangebracht, de beveiliging dient te worden aangescherpt en een bode moet worden aangetrokken.

In deze categorie is tevens een stelpost opgevoerd ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen aan de hand van het inflatiecijfer en van de beoordelingsystematiek en de invulling van vacatures. Deze stelpost bedraagt circa ANG 15,0 miljoen in 2013 en loopt op tot circa ANG 41,8 miljoen in 2016.

Stelpost ter dekking van personeelslasten

In de Algemene Beschouwingen staat dat de stelpost ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen van ambtenaren aan het inflatiecijfer en van de beoordelingssystematiek en de invulling van vacatures, in 2013 van ANG 25,4 miljoen oploopt tot circa ANG 69,5 miljoen in 2016, aldus de Raad van Advies.

De Raad advies adviseert de regering de grote toename van genoemde stelpost in de Algemene Beschouwingen nader toe te lichten.

De Regering zal de Algemene Beschouwingen conform voorstel van de Raad van Advies aanvullen. Echter wil de Regering aangeven dat de bedragen in derhavige Ontwerp zijn veranderd. Bij opmaak van de eerste concept begroting 2013 is uitgegaan van een personeelsaantal op basis van de maand maart van 4.820. Deze aantallen zijn doorgewerkt in de meerjarige cijfers. Als gevolg van het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curacao is momenteel de vacaturestop en is intussen een uitstroom wegens pensionering en door afloop van contracten van 140 personeelsleden. De onderhavige ontwerp is aangepast. De stelpost ter dekking van de autonome groei van de personeelslasten als gevolg van de indexering van bezoldigingen van ambtenaren aan het inflatiecijfer en van de beoordelingssystematiek en de

invulling van vacatures, in 2013 van circa ANG 15,0 miljoen oploopt tot circa ANG 41,8 miljoen in 2016. Daarnaast wordt rekening gehouden met wijziging in beoordelingstrede en de indexering systematiek.

Vanaf 2014 is een bedrag van gemiddeld ANG 46,0 miljoen gedoteerd aan de reserve.

Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curaçao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010 en 2011 (circa ANG 98 miljoen) te worden gedekt. De Regering is voornemens dit tekort te dekken uit een dividendafdracht door Refineria di Korsou voor een jaarlijks bedrag van ANG 10,0 miljoen te beginnen in 2014. Dit is overeenkomstig meerjarig voorzien in de begroting onder dit beleidsveld.

De aanwijzing van de Rijksministerraad van 13 juli 2012 aan het bestuur van Curaçao

De Raad van Advies verwijst naar het eerste onderdeel van het Koninklijk Besluit van 13 juli 2012, houdende het geven van een aanwijzing aan het bestuur van Curaçao tot aanpassing van de begroting 2012, rekening houdend met de in artikel 15 van de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten genoemde normen (P.B. 2012, no. 43) (hierna: de Aanwijzing), waardoor volgens voormelde raad de tekorten ten bedrage van ANG 98 miljoen op de gewone dienst van de dienstjaren 2010 en 2011 per 1 september 2012 dienen te worden gecompenseerd met overschotten in 2012 en zonodig verdere dienstjaren, waarbij ingestemd wordt met het inzetten van het restant van de eenmalige ontvangst aan BRK-middelen per 10 oktober 2010. Uit de Algemene Beschouwingen blijkt volgens voormelde raad dat het tekort zal worden gedekt uit een dividendafdracht door Refineria di Korsou (hierna: RdK) voor een jaarlijks bedrag van ANG 17,8 miljoen gedurende de komende zeven jaren.

Het voornemen om voornoemde tekorten deels te dekken met toekomstige dividendontvangsten van RdK druist volgens voormelde raad in tegen voornoemd onderdeel van de Aanwijzing. Verder merkt voormelde raad op dat het bedrag van ANG 17,8 miljoen niet is toegelicht met realisatiecijfers en betrouwbare projecties van financiële resultaten van RdK.

Voormelde Raad adviseert de memorie van toelichting aan te vullen en zo nodig de ontwerpbegroting 2013 aan te passen met inachtneming van het bovenstaande.

De Regering geeft aan dat het bedrag dat de overheid aan dividend (economische categorie andere inkomsten) had gebudgetteerd, wordt geboekt op de kostensoort toevoeging aan reserve (economische categorie andere uitgaven). Op deze manier is het bedrag dat toegevoegd wordt aan de reserve gelijk aan het overschot op de gewone dienst. Dit is de systematiek bij de opmaak van de begroting, welke is vastgelegd in de Landsverordening comptabiliteit 2010. Conform de systematiek van het baten- en lastenstelsel wordt het saldo (dus het tekort) van de rekening van baten en lasten afzonderlijk op de balans onder het eigen vermogen opgenomen. De dekking van de tekorten moeten dan weer toegevoegd worden aan het eigen vermogen.

In 2014 tot en met 2016 is een bedrag van ANG 10,0 miljoen gebudgetteerd in plaats van ANG 17,8 miljoen. Dit bedrag is aangepast op basis van door de Stichting Overheidsaccountantsbureau gedane onderzoek van de cijfers van de Refeneria di Korsou.

NOTA VAN FINANCIËN

0. INLEIDING

De informatiefunctie van de overheid, is een functie die verantwoordelijkheden schept waaraan de verschillende onderdelen van de overheid moeten voldoen. In het licht van deze verantwoordelijkheid dient de Nota van Financiën geplaatst te worden. De Nota van Financiën maakt de cijfers die opgenomen zijn in de Begroting voor het jaar 2013 inzichtelijk. In dit document wordt een uitgebreide toelichting van de cijfers gegeven en naast deze toelichting wordt de lezer tevens inzicht geboden in de totstandkoming van de cijfers zoals deze in de Begroting van het jaar 2013 gepresenteerd worden.

De Nota van Financiën stopt niet bij het verschaffen van inzicht in de cijfers over het jaar 2013, maar bevat tevens een toekomstschets. Deze projectie naar de toekomst is direct te koppelen aan de presentatie van de meerjarenbegroting. De toekomstprojectie, zoals die wordt geregeld in de Comptabiliteitsvoorschriften, wordt voorzien van een duur van 3 jaar. De hieruit resulterende meerjarenbegroting over de jaren 2014 tot en met 2016 gaat hand in hand met het meerjarig inzicht dat de Nota van Financiën verschaft.

Deze Nota van Financiën stelt zich tot doel om de volgende drie resultaten te bereiken:

1. De Begroting 2013 en de meerjarenbegroting van 2014 tot en met 2016 te voorzien van de correcte context.
2. Het Sanerings- en groeipad ten aanzien van de overheidsfinancien wordt uitgebreid toegelicht en gecontextualiseerd.
3. De Begroting 2013 en de meerjarenbegroting van 2014 tot en met 2016 adequaat te onderbouwen en hierdoor de inzichtelijkheid te vergroten.
4. De Begrotingen te voorzien van een structureel karakter, waarbij de projecties naar de toekomst een grote rol spelen bij de verwezenlijking van dit structurele karakter.

In de Nota van Financiën komen vier thema's aan bod, waarnaar de Nota is ingedeeld.

In het eerste hoofdstuk wordt de financieel-economische inkadering behandeld, waarbij de volgende elementen aan de orde komen:

- a. De vigerende financiële normen die een houdbare schuldpositie ondersteunen, worden hier systematisch toegelicht.

- b. Ter verduidelijking van de mondiale context van de Begroting 2013 en de meerjarenbegrotingen, passeren de perspectieven ten aanzien van de wereldeconomie de revue.
- c. Als laatste element binnen het eerste hoofdstuk wordt aandacht besteed aan een aantal economische blokken die van belang zijn voor de economie van Curaçao.

In het tweede hoofdstuk wordt inzicht verschaft in het pad dat doorlopen zal worden om de overheidsfinanciën duurzaam te saneren en op die manier eveneens één van de randvoorwaarden te scheppen voor duurzame economische ontwikkeling.

In het derde hoofdstuk, wordt de financiële situatie van de overheid integraal weergegeven. Hierbij spelen de volgende elementen een rol:

- a. De belastingopbrengsten worden naar relevant belastingmiddel gespecificeerd.
- b. Baten die niet verkregen worden aan de hand van belastingen, de zogenaamde niet-belastingopbrengsten, worden waar relevant nader toegelicht.
- c. De lasten worden gespecificeerd naar categorie.

In het vierde hoofdstuk worden de lasten per hoofdstuk weergegeven.

In de bijlage bij de Nota van Financiën worden de stappen inzichtelijk gemaakt die geleid hebben tot de verschillende grafische overzichten. Deze bijlage fungeert tevens als een referentiekader voor de gebruikte grafieken in de Nota van Financiën.

I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING

De schuldovername door Nederland is per 10 oktober 2010 voltooid. De schuldsanering heeft gezorgd voor een aanzienlijke verbetering van de situatie in de overheidsfinanciën. Doch zijn verdere aanpassingen noodzakelijk om tot een daadwerkelijke verduurzaming te komen. De schuldpositie van een land is houdbaar, indien de schuldverplichtingen kunnen worden voldaan zonder ingrijpende begrotingsaanpassingen. Omdat het bereiken van een structureel evenwichtige begroting en een houdbare schuldpositie tijd vergen, moet rekening gehouden worden met een convergentietraject naar een duurzame financieel-economische situatie.

Financiële normen

Ter voorkoming van een toekomstige onhoudbare schuldpositie zijn begrotingsnormen verankerd in het Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. De wettelijke verankering van begrotingsnormen maakt het begrotingsbeleid transparanter en bevordert het vertrouwen in de overheid.

De financiële normen zijn:

- een sluitende Gewone dienst. Dat wil zeggen dat de Gewone dienst in evenwicht moet zijn c.q. dat de lopende ontvangsten en uitgaven gelijk moeten zijn;
- op de Kapitaaldienst is een tekort toelaatbaar. Dit houdt in dat ter financiering van kapitaaluitgaven geleend mag worden, mits dit past binnen de rentelastnorm en de Gewone dienst in evenwicht blijft.
- de rentelastnorm. De rentelastnorm houdt in dat de totale rentelasten in een dienstjaar niet meer mogen bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met 5% van de gemiddeld in drie voorafgaande jaren gerealiseerde inkomsten.

Een belangrijk aspect om dit te bewerkstelligen is uiteraard het bevorderen van budgetdiscipline en toezicht op de naleving hiervan. Hiertoe dienen de vigerende regels ter versterking van de budgetdiscipline strikt te worden nageleefd en dienen alle beleidsaangelegenheden op hun financiële c.q. budgettaire implicaties getoetst te worden, alvorens daarover besluitvorming plaatsvindt. Daarnaast is het College financieel toezicht, krachtens de Rijks-

wet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten ingesteld, waarna zij belast is met het toezicht op de financiële normen.

De toezichthouder ziet erop toe dat tijdens de gehele begrotingscyclus in overeenstemming met de financiële normen wordt gehandeld. Het toezicht van deze toezichthouder beoogt geen beleidsinhoudelijke toets te zijn van de begroting. Dat wil zeggen dat de toezichthouder niet ingaat op de beleidsprioriteiten, noch op de allocatie van de middelen. Evenmin wordt getoetst of de beleidsvoornemens, zoals vervat in de begroting, daadwerkelijk in overeenstemming met het budgetrecht van het parlement worden uitgevoerd. De (ambtelijke) controle-instanties, alsook de Algemene Rekenkamer en het parlement, zijn hiervoor verantwoordelijk.

De verbetering van het financieel beheer dient een geordende uitvoering van de begroting in overeenstemming met de financiële normen te ondersteunen. Ondermeer zullen afwijkingen in de uitvoering van de begroting, aangezien de vastgestelde begroting in overeenstemming met bedoelde normen moet zijn, moeten worden voorkomen en anders tijdig moeten worden gesignaleerd, zodat de nodige stappen worden genomen om die te compenseren teneinde de overeenstemming met de financiële normen in de uitvoering van de begroting te herstellen.

Anders zal, mocht dit tijdens de uitvoering van de desbetreffende begroting niet meer mogelijk zijn, dit onvermijdelijk de begroting van het daaropvolgende jaar onder toegenomen druk zetten, daar dan in dat jaar bedoelde afwijkingen zullen dienen te worden gecompenseerd. *Naleving* van de financiële normen vereist daarom een strikte toepassing van de regels budgetdiscipline.

Het financieel-economische beleid zal verder trachten knelpunten op te lossen of te neutraliseren en verslechtingen te voorkomen.

Perspectieven voor de wereldeconomie

Sinds begin 2010 staat de wereldeconomie onder enorme druk. Dit wordt veroorzaakt door de situatie in de overheidsfinanciën van enkele perifere eurolanden, waar onzekerheid heerst over hun schuldhoudbaarheid.

Ondanks de financiële steunpakketten die door de eurolanden en het Internationale Monetaire Fonds zijn verstrekt en het noodplan om de financiële stabiliteit van de eurozone te waarborgen dreigt nog steeds een brede besmetting van het financiële stelsel. Staatsleningen van vooral andere perifere eurolanden zijn slecht verhandelbaar geworden vanwege toegenomen risico-aversie.

Deze ontwikkeling raakt ook de opkomende economieën, alsmede economie van de Verenigde Staten.

Tegen deze achtergrond verwacht het Internationaal Monetaire Fonds een groei van 3,5% in 2012 gevolgd door een groei van 3,9% in 2013. Dit is gepresenteerd in Tabel 1.

Tabel 1. Economische groei

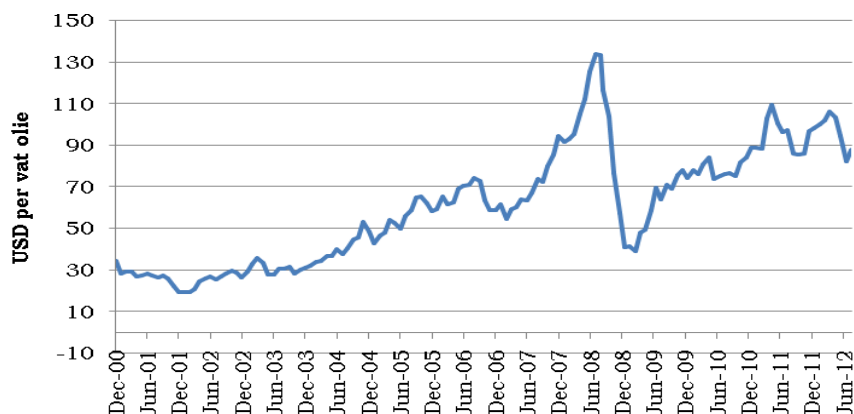
	Realisatie		Projectie	
	2010	2011	2012	2013
Wereld	5,1	3,8	3,1	3,6
<i>Industrielanden</i>	3,0	1,6	1,2	1,2
Verenigde Staten	2,4	1,8	2,3	2,0
Europese Unie	2,1	1,6	-0,2	0,5
Eurozonegebied	2,0	1,4	-0,5	-0,3
Nederland	1,6	1,3	-0,5	1,8
Japan	4,5	-0,8	2,0	0,9
<i>Opkomende economieën en ontwikkelingslanden</i>	7,4	6,2	5,0	5,4
Rusland	4,3	4,3	3,4	3,7
China	10,4	9,2	7,6	8,0
India	10,1	6,8	3,6	5,4
Mexico	5,6	3,9	3,7	3,3
Brazilië	7,5	2,7	0,5	3,3
Venezuela	-1,5	4,2	5,7	3,3
<i>Curaçao</i>	0,1	0,6	-0,5	-0,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, July 2012, en v.w.b. Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek (2010 – 2011).

Inflatie

De fluctuaties in de voedsel- en olieprijsen beïnvloeden sterk de inflatie. In Grafiek 1 is de ontwikkeling van de olieprijs grafisch afgebeeld.

Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs

Bron: Energy Information Administration.

Uit grafiek 1 kan worden afgeleid dat de olieprijs sinds de eerste helft van 2009 is gestegen in verband met verwachte groei van de vraag naar olie en in verband met de veronderstelling dat de wereldeconomie voorbij het dieptepunt van de crisis was. Na een hoogtepunt te hebben bereikt in maart 2012 is een neerwaartse prijscorrectie ingezet en is de prijs stabiel. Deze prijscorrectie is veroorzaakt door de sterke groeivertraging en de sterk verslechterde economische vooruitzichten.

De inflatieverwachtingen van het Internationaal Monetair Fonds zijn gepresenteerd in Tabel 2.

Tabel 2. Inflatie (CPI)

	Realisatie		Projectie	
	2010	2011	2012	2013
Wereld				
<i>Industrielanden</i>				
Verenigde Staten	1,5	2,7	1,7	1,7
Europese Unie	1,6	3,1	1,6	1,8
Eurozone	1,6	2,7	2,1	1,7
Nederland	0,9	2,5	2,0	1,8
Japan	-0,7	-0,3	-0,2	0,3
<i>Opkomende economiën en ontwikkelingslanden</i>				
Rusland	6,9	8,4	6,7	6,5
China	3,3	5,4	2,8	3,1
India	12,0	8,9	13,0	9,3
Mexico	4,2	3,4	4,0	3,3
Brazilië	5,0	6,6	5,0	5,1
Venezuela	28,2	26,1	22,0	29,2
<i>Curaçao</i>	2,8	2,3	3,1	2,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, July 2012, en v.w.b. Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek (2010 – 2011).

Economische blokken en Curaçao

In het volgende onderdeel wordt bijzondere aandacht geschonken aan de samenhang tussen economisch relevante geografische blokken en Curaçao.

Verenigde Staten

De groei van de Amerikaanse economie was in 2010 3,0% en is in 2011 vertraagd tot 1,6%. Voor 2012 wordt een licht sneller groeitempo verwacht van 2,3% en in 2013 van 2,0%.

Ondanks een begrotingstekort van 13,0% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) in 2009, 10,5% in 2010, 9,6% in 2011, en een projectie van 8,1% in 2012, vinden er nog geen (noemenswaardige) ombuigingen plaats. In het jaar 2013 komt hier een einde aan, mede dankzij de dreiging van de zogenaamde “fiscal cliff”. Hierdoor dienen voor januari van het jaar 2013 concrete ombuigingsplannen geaccordeerd te worden. Ook handhaaft de *Federal Reserve* de beleidsrente vanaf 16 december 2008 in een interval tussen 0 en 0,25%.

Europese Unie

Voor dit jaar verwacht het Internationaal Monetair Fonds dat de economie van de Europese Unie licht krimpt en dat de groei in 2013 aantrekt tot 0,3%. Voor de Eurozone zijn deze respectievelijk een krimp met 0,3% en een groei van 0,5%.

In 2011 bedroeg de inflatie in de Eurozone 2,7%, gemeten op basis van de geharmoniseerde consumentenprijsindex. Voor 2012 verwacht het Internationaal Monetair Fonds een inflatie van 2,1% in de Eurozone. Voor het jaar 2013 wordt 2,7% aan inflatie verwacht.

De Europese Centrale Bank handhaafde vanaf 13 mei 2009 tot 13 mei 2011 de beleidsrente op een constant niveau, namelijk 1,0%. Toen is die verhoogd naar 1,25% en op 13 juli 2011 is die verder verhoogd naar 1,50%. Sindsdien is die meerdere keren verlaagd: naar 1,25% in november 2011, 1,00% in december 2011 en 0,75% in juli 2012.

Voor de Europese Centrale Bank is de verankering van de inflatieverwachtingen op een niveau dat verenigbaar is met prijsstabiliteit een prioriteit. Dit

is gedefinieerd als een inflatie van minder dan, maar bijna 2%. Met dit beleid wordt bijgedragen aan de financiële stabiliteit, het beperken van de geldontwaarding alsmede aan de economische groei op de langere termijn.

In de Eurozone zijn budgettaire stimuleringsprogramma's in uitvoering gebracht. Deze hebben er echter toe geleid dat sommige Euro-landen recordtekorten boekten sinds 2009 en tot een stijging van de schuldquote in de Eurozone. Naast de oplopende tekorten kan de stijging van de schuldquote toegeschreven worden aan de overheidssteun ten behoeve van de financiële sector.

De Nederlandse economie

De Nederlandse economie is in 2011 gegroeid met 1,3%. Het Internationaal Monetair Fonds verwacht voor 2012 een krimp van 0,5% en een groei van 1,8% in 2013.

Japan

Na een economische groei van 4,4% in 2010, kromp de economie in 2011 met 0,8%. Het Internationaal Monetair Fonds verwacht voor 2012 en 2013 een economische groei van, respectievelijk, 2,0% en 0,9%.

Opkomende economieën

In 2010 trok de groei in de opkomende economieën aan tot 7,5%, vergeleken met 2,7% in 2009. Uitschieter waren India en China met een groei van respectievelijk 10,8% en 10,4%. De inflatie bedroeg in 2010 respectievelijk 12,0% en 3,3%.

De groeiverwachtingen voor 2012 en 2013 zijn respectievelijk 7,6% en 8,5% (China) en 3,6% en 5,4% (India).

In Rusland groeide de economie met 4,3% in zowel 2010 als 2011 en bedroeg de inflatie respectievelijk 6,9% en 8,4%. Voor wat betreft Midden- en Zuid-Amerika groeide de economie in Brazilië met 2,7% in 2011 en in Mexico met 3,9%, terwijl in buurland Venezuela de economie herstelde met een groei van 4,2%. De groeiverwachting voor 2012 en 2013 is respectievelijk 0,5% en 3,3% (Brazilië), 3,7% en 3,3% (Mexico) en 5,7% en 3,3% (Venezuela).

De groeiverwachtingen voor de opkomende economieën in 2012 en 2013 zijn respectievelijk: 5,0% en 5,4%.

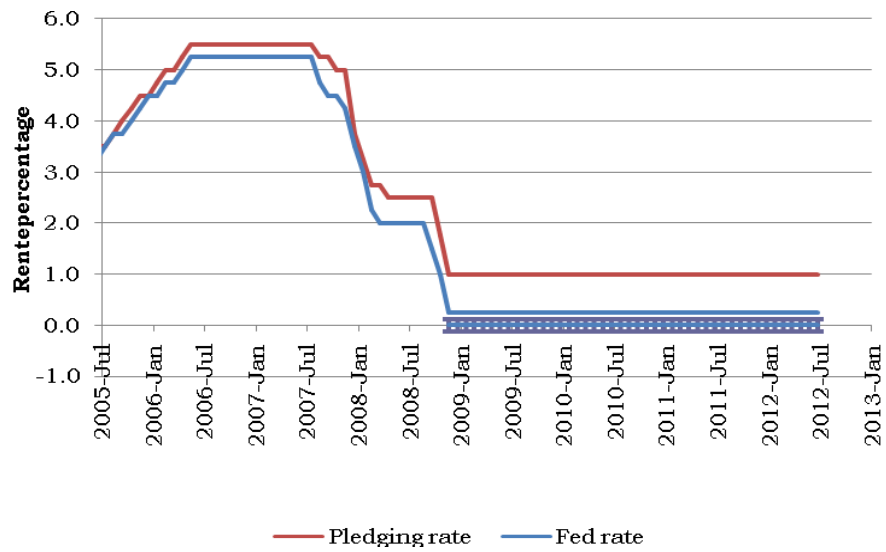
Curacao

De reeds geschetste internationale omgeving is ook van invloed op de economische ontwikkeling op Curaçao. In 2010 groeide de economie met 0,1% en in 2011 met 0,6%. In 2012 wordt een economische krimp verwacht van 0,5%, gevolgd door een krimp van 2,2% in 2013. De neerwaartse bijstelling van het groeicijfer voor het jaar 2013 houdt verband met de de omvangrijke ombuigingsmaatregelen die in 2013 worden doorgevoerd.

In 2010 bedroeg de inflatie in de Nederlandse Antillen 2,8% en in 2011 2,3%. In het jaar 2012 wordt rekening gehouden met een inflatie van 3,1%, wat één procentpunt hoger is dan de trendinflatie als gevolg van de verhoging van de Omzetbelasting met één procentpunt in 2012. Voor de periode 2013 – 2016 wordt uitgegaan van een gemiddelde inflatie van 2,1%. Echter kunnen stijgende energie- en voedselprijzen zorgen voor een aanwakking van de inflatie.

Ook de Centrale Bank heeft vanwege de koppeling van de munt, te weten de ANG, aan de USD haar beleid moeten aanpassen. Hieruit blijkt dat de Centrale Bank het rentebeleid van de Federal Reserve op de voet heeft gevolgd. Dat is grafisch gepresenteerd in Grafiek 2.

Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank

Bron. Centrale Bank v.w.b. de pledging rate en de Federal Reserve v.w.b. de Fed rate.

II. SANERINGS- EN GROEIPAD

In dit hoofdstuk wordt inzicht verschaft in het pad dat doorlopen zal worden om de overheidsfinanciën duurzaam te saneren en op die manier eveneens één van de randvoorwaarden te scheppen voor duurzame economische ontwikkeling. De Regering heeft ervoor gekozen de diverse analysestadia in de ontwikkeling van het sanerings- en groeipad te expliciteren. Op deze manier komen de afwegingen die zijn gemaakt duidelijk tot uitdrukking.

In Tabel 3 wordt het beeld in de overheidsfinanciën bij ongewijzigd beleid gepresenteerd op grond van de informatie die de Regering begin oktober 2012 tot haar beschikking had.

Tabel 3. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid - Beginstand

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-111	-100	-120	-120
2 SVB:	-210	-270	-310	-350
Ziektekosten	-90	-120	-130	-140
Oudedagsvoorziening	-120	-150	-180	-210
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-321	-370	-430	-470

Daarnaast speelt de problematiek van de risico's en noodzakelijke beleidsintensiveringen bij de overheidsvennootschappen, scholen en het nieuwe ziekenhuis, zoals gepresenteerd in Tabel 4.

Tabel 4. Risico's en noodzakelijke beleidsintensiveringen - Beginstand

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Negatief vermogen 3 tal overheidsNV's		-587		
Achterstallig onderhoud scholen	-10	-10	-10	-10
Nieuw ziekenhuis		-441		

In de afgelopen periode zijn *quick scans* uitgevoerd bij meerdere overheidsbedrijven en -instellingen teneinde een inschatting te maken van de omvang van de dreigende risico's voor de overheidsfinanciën. Daaruit kan worden afgeleid dat de situatie bij in het bijzonder Aqualectra en Curoil op zeer korte termijn aandacht verdienen.

Uit die onderzoeken blijkt dat de financiële situatie van in het bijzonder IUH N.V. buitengewoon precair is. Zowel de liquiditeitspositie als de solvabiliteitspositie zijn zorgelijk.

De afgelopen jaren zijn de water- en elektratarieven niet kostendekkend geweest, waardoor de financiële situatie van het bedrijf alsmaar is verslechterd. Deze onhoudbare situatie heeft het tevens onmogelijk gemaakt om de overstap te maken naar een meer doelmatige, oftewel een meer energiezuinige, productie van water en elektra. Als gevolg van deze ontwikkeling zijn de bedrijfsresultaten verder onder druk komen te staan. Tegen deze achtergrond is aangekondigd dat het noodzakelijk is IUH N.V. te herkapitaliseren.

De Regering heeft vervolgens verdiepingsanalyses verricht teneinde de financiële situatie van de publieke sector meer accuraat vast te stellen. De uitkomsten daarvan zijn gepresenteerd in Tabel 5.

Tabel 5. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid – Bijgesteld

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-74	-67	-108	-133
2 SVB:	-271	-308	-351	-395
Ziektekosten	-143	-161	-181	-202
Oudedagsvoorziening	-128	-148	-170	-193
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-345	-375	-459	-528

Dit beeld ontstaat na het afvoeren van de dubbeltellingen, het aanpassen van onjuiste ramingen en het doorvoeren van beleidswijzigingen in de overheidsbegroting, alsook het (actuarieel) laten doorrekenen van de situatie in de sociale fondsen. Met name de situatie van het ziektekostenstelsel blijkt ernstiger te zijn dan eerder werd aangenomen.

Nadat de publieke sector vanaf 2010 met een negatief saldo is afgesloten, wordt voor 2012 opnieuw een tekort verwacht en zal het saldo, bij ongewij-

zigd beleid, verder verslechteren. Het tekort van de publieke sector bedraagt bij ongewijzigd beleid in 2013 circa 5,5% van het Bruto Binnenlands Product (BBP) en groeit in 2016 circa 8,4% van het BBP. De jaarlijkse groei, met daaraan ten grondslag een sterkere groei van de lasten dan de baten, geeft aan dat de huidige begrotingsdynamiek niet duurzaam is.

Het wegwerken van dit tekort in één jaar middels inkomstenverhogende maatregelen dan wel lastenverzwarende maatregelen veroorzaakt in 2013 een economische krimp van tussen 5,9% en 8,4% en een stijging naar een werkloosheidspercentage van tussen de 15,2% en de 17,6% (thans circa 9,7%), indien dit traject niet parallel ondersteund wordt door maatregelen die de economie doen stimuleren. In dat scenario doet het saneringsproces de economie tot en met 2016 tussen 7,6% en 11,0% krimpen en de werkloosheid verder stijgen tot tussen 16,8% en 19,9%. Dit saneringspad kan, gezien de schade aan de economie en de sociale onrust die daardoor zou ontstaan, niet als een reële optie worden gezien.

Gezien de omvang van de problematiek in de overheidsfinanciën en het ingrijpende karakter van de hervormingen, heeft de Regering in oktober een Nationaal dialoog opgestart met de sociale partners. Het Nationaal dialoog met de sociale partners is opgestart teneinde via dialoog draagvlak te creëren voor dit moeilijke saneringsproces. Het saneren van de overheidsfinanciën dient op overtuigende wijze te geschieden teneinde het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën te herstellen doch met inachtneming van de sociale cohesie en de economische ontwikkeling.

In de eerste fase van het Nationaal Dialoog is de sociale partners inzicht verschaft in de werkelijke, precare financiële situatie in de overheidsfinanciën. Hun is ook verzocht constructief mee te denken aan de stappen die noodzakelijk zijn om het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën te herstellen.

Zoals hierboven al is aangegeven veroorzaakt het in één jaar middels inkomstenverhogende maatregelen dan wel lastenverzwarende maatregelen wegwerken van het tekort in de publieke sector in 2013 een forse economische

krimp en stijging van de werkloosheid, indien dat niet gepaard gaat met economiestimulerende maatregelen.

Twee scenario's zijn onderzocht:

- A. Een saneringspad waarbij het tekort in de publieke sector geleidelijk aan verminderd wordt (*gradualist policy variant*). Deze variant houdt beleid in dat het tekort in de publieke sector stapsgewijs doet convergeren naar een evenwichtssituatie. Het voordeel hiervan is dat het effect op de economie en daarmee ook sociaal in eerste instantie kleiner is. Dit beleid behelst evenwel risico's van vermoeidheid als het saneringsproces te lang duurt en gaande weg met tegenvallers wordt geconfronteerd. Tegenvallers zullen zich in het bijzonder voordoen als de economische subjecten reeds in een vroeg stadium het saneringsproces anticiperen en in hun verwachtingen en handelen incorporeren.

Voorts leidt dit niet tot een krachtig herstel van het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën, mede vanwege onzekerheid over de voortzetting van het saneringsproces. Dit vertraagt het economische herstel.

In het specifieke geval van Curaçao zou deze variant in overleg met de Rijksministerraad vormgegeven moeten worden omdat dan afgeweken wordt van de financiële normen in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten. Het ligt voor de hand dat in een dergelijk geval Curaçao mogelijk aan aanvullende voorwaarden zou moeten voldoen wat het proces om te komen tot overeenstemming zou kunnen doen voortslipen wat niet bevorderlijk is voor het herstel van het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën.

- B. Een saneringspad waarbij het tekort in de publieke sector in één keer wordt weggewerkt (*cold turkey variant*). Deze variant houdt beleid in dat het initiële tekort in één keer weggewerkt en beleid dat begin af aan wordt geïmplementeerd dat de geleidelijke verslechtering van het tekort in de publieke sector in de daaropvolgende jaren oplost.

Het voordeel hiervan is een kleiner risico van vermoeidheid daar het van begin af aan is uitgestippeld en in uitvoering is gebracht. Het verschaft meteen een oplossing voor de problematiek en is daarmee een signaal van de vastberadenheid om de situatie in de overheidsfinanciën structureel op te lossen. Dit zorgt voor een krachtig herstel van het vertrouwen in de economie en in de overheidsfinanciën, waardoor het economische herstel eerder gerealiseerd kan worden. Tegenvallers zullen zich ook minder voordoen als de economische subjecten het saneringsproces adequaat anticiperen in hun verwachtingen alsmede in hun handelen incorporeren.

Het nadeel is dat dit beleid zonder stimuleringsmaatregelen de economie sterk kan raken en daarmee de sociale problematiek ernstig kan verslechteren.

Gezien het bovenstaande heeft de Regering gekozen voor de tweede variant maar dan wel gecomplementeerd met economie stimulerende maatregelen. Op dit punt verschilt de situatie van Curaçao sterk van de situatie in de perifere landen in het Eurogebied. Die landen zagen zich genoodzaakt hun overheidsfinanciën in een snel tempo op orde te brengen zonder enige ruimte c.q. met beperkte ruimte om de economie te stimuleren en daarmee de sociale situatie te beheersen. Dit gebeurde omdat de kapitaalmarkten voor hun opdrogen daar de voorwaarden waartegen zij zich konden financieren op de kapitaalmarkt op gegeven moment niet draagbaar werden.

Curaçao heeft daarentegen, dankzij de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten, toegang tot de kapitaalmarkt tegen acceptabele voorwaarden, omdat Nederland krachtens voormelde rijkswet verplicht is in te schrijven op schuldemissies door Curaçao, de zogenaamde staande inde inschrijving, mits voldaan wordt aan de financiële normen.

Omdat dit geregeld is in de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten hoeven hierover geen onderhandelingen te worden gevoerd met de Rijksministerraad. Het College financieel toezicht dient zich wel positief uit te spreken over het onderhavige ontwerp.

Het te implementeren beleid voorziet afdoende in de budgettaire situatie en risico's en de Regering meent daardoor dat dit financieringsmechanisme geactiveerd zal kunnen worden om de noodzakelijke stimuleringsmaatregelen te financieren.

De Regering meent hierdoor tevens het effect op de economie te kunnen mitigeren en de sociale situatie te kunnen beheersen. Dit krijgt met name vorm door een grootschalig investeringsprogramma in infrastructurele projecten. Samen met structurele hervormingen van de economie vormt dit het groeipad. De Regering meent hierdoor het noodzakelijke draagvlak voor het saneringspad te kunnen behouden.

De Regering heeft naast bovengenoemde verdiepingsanalyses en binnen bovengenoemde kaders (Variant B) de omvang van het te saneren tekort in de publieke sector vastgesteld en een uitvoerige analyse gedaan naar de mogelijkheden om de negatieve impact op de sociaal-economische situatie te mitigeren. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen

- a. maatregelen zonder negatieve economische consequenties;
- b. inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties;
- c. uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties.

De omvang van het te saneren tekort in de publieke sector wijkt af van dat in Tabel 5 omdat het overheidstekort in Tabel 5 zowel de Gewone dienst als de Kapitaaldienst betreft. De financiële normen houden in een sluitende Gewone dienst en dat op de Kapitaaldienst een tekort toelaatbaar is. Dit laatste houdt in dat ter financiering van kapitaaluitgaven geleend mag worden, mits dit past binnen de rentelastnorm en de Gewone dienst in evenwicht blijft.

De Regering zal het tekort op de Kapitaaldienst niet wegsaneren in de komende vier jaren daar dit onnodige extra negatieve sociaal-economische consequenties zou hebben. Later in dit hoofdstuk wordt, in samenhang met de extra investeringen om de economie te stimuleren, ingegaan op de consequenties hiervan voor de duurzaamheid van de overheidsfinanciën.

In Tabel 6 wordt in navolging hiervan het weg te saneren tekort c.q. de ombuigingsopdracht waar de publieke sector voor staat gepresenteerd.

Tabel 6. Financiën publieke sector – relevant te saneren saldo

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-74	-67	-108	-133
Gewone dienst	-74	-67	-78	-103
Kapitaaldienst	0	0	-30	-30
2 SVB:	-271	-308	-351	-395
Ziektekosten	-143	-161	-181	-202
Oudedagsvoorziening	-128	-148	-170	-193
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-345	-375	-459	-528
Relevant te saneren saldo	-345	-375	-429	-498

Hieronder wordt langs de lijnen van de hierbovengenoemde rubricering (a tot en met c) het te volgen saneringspad gepresenteerd.

a. Maatregelen zonder negatieve economische consequenties

Tabel 7. Financiën publieke sector – Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	20	42	65	85
Gewone dienst	54	76	99	119
Kapitaaldienst	-34	-34	-34	-34
2 SVB:	97	101	107	80
Ziektekosten	24	17	14	9
Oudedagsvoorziening	73	84	93	71
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	117	143	172	165
Relevant te saneren saldo	151	177	206	199

Uit Tabel 7 blijkt dat maatregelen in uitvoering worden gebracht welke in 2013 circa ANG 156 miljoen bedragen en in 2016 oplopen tot circa ANG 199 miljoen die geen directe negatieve consequenties voor de economie hebben.

De mutaties op de Gewone dienst worden in Tabel 8 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 8. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving		2013	2014	2015	2016
	<i>Gewone dienst</i>	54	76	99	119
i	Verlaging post onvoorzien	5	10	10	10
	Personeelsverloop en beheersing personeelslasten	15	27	40	50
ii	Overheveling Gewone dienst naar Kapitaaldienst	34	34	34	34
iii	Dividenden en/of licentierechten overheidsvennootschappen	0	5	15	25

Toelichting

- i. Op deze manier wordt de post voor onvoorziene uitgaven op de Gewone dienst meer in overeenstemming gebracht met de historische uitputtingscijfers van de begroting op de diverse componenten.
- ii. Onderzoek door de Stichting Overheidsaccountantsbureau heeft meerdere onwenselijke situaties binnen de Stichting Wegenfonds aan het daglicht gebracht. Dit lijkt in het bijzonder het gevolg te zijn van het ontbreken van toezicht door het Ministerie van Financiën op de aanwending van de daarin gestorte middelen. Met ingang van het dienstjaar 2013 zullen geen middelen meer worden gestort in de Stichting Wegenfonds. Alle weginfrastructuur zal ten laste van de Kapitaaldienst worden gedekt en onderhevig zijn aan voorafgaand toezicht door de Minister van Financiën. In het onderhavige ontwerp is een structurele voorziening van ANG 40 miljoen getroffen voor weginfrastructuur, wat circa ANG 6 miljoen hoger is dan waar op de Gewone dienst, na aftrek van operationele lasten, mee rekening was gehouden en waarvoor een beroep zal worden gedaan op de kapitaalmarkt. Op deze manier wordt de Gewone dienst ontlast voor een bedrag van circa ANG 34 miljoen
- iii. Thans wordt het nieuwe beleid met betrekking tot dividend- en/of licentiekeringen van overheidsvennootschappen ontwikkeld. Om meer zekerheid te krijgen in de ontvangstenramingen wordt gewerkt aan een plan van aanpak dat voorziet in een minimum aan afdrachten aan de Regering door hiervoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. Dit moet op termijn minstens ANG 25 miljoen per jaar opleveren. De Rege-

ring zal deze taakstelling realiseren, door de taakstelling te verdelen over de verschillende daarvoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. De taakstelling zal afhankelijk zijn van:

1. De omvang van het vermogen,
2. De operationele kosten en de solvabiliteit van de overheidsvennootschappen.

De toebedeelde taakstelling dient beschouwd te worden als een vergoeding die de overheidsvennootschappen verschuldigd zijn aan de Regering, om als overheidsvennootschap haar taken namens de overheid te mogen uitvoeren. Deze vergoeding sluit niet automatisch de mogelijkheid van het betalen van dividend uit.

Maar de financiële situatie van de overheidsbedrijven is dusdanig dat het niet aannemelijk is dat deze bate gerealiseerd zal kunnen worden in 2013. In navolging van het advies van de Raad van Advies en als voortvloeisel van het Regeringsbeleid om de overheidsvennootschappen gezond te maken, heeft de Regering de begroting dusdanig gewijzigd dat vanaf 2014 rekening wordt gehouden met een toenemende inkomstenafdracht aan de overheid. In 2014 bedraagt dit ANG 5 miljoen en groeit vervolgens met ANG 10 miljoen per jaar tot een structureel bedrag van ANG 25 miljoen vanaf 2016.

De mutaties op de cijfers van de Sociale Verzekeringsbank worden in Tabel 9 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 9. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
SVB:	97	101	107	80
Ziektekosten	24	17	14	9
i Dekking ten laste van het schommelfonds	24	17	14	9
Oudedagsvoorziening	73	84	93	71
ii Dekking ten laste van het schommelfonds	67	77	54	0
iii Verhoging pensioenleeftijd	0	0	31	63
iv Verlaging wettelijke reserve	6	7	8	8

Toelichting

- i. Via het verlagen van de wettelijke reserve in zowel het ziektekostenstelsel als het ouderdomsvoorzieningenstelsel, alsmede het incorporeren van het fonds AVBZ, ontstaat een breed schommelfonds. Met dit fonds kan de periode tot aan het volle effect van de maatregelen grotendeels overbrugd worden. Echter dienen de noodzakelijke maatregelen effectief ingevoerd te worden. In het onderhavige ontwerp wordt rekening gehouden met de tekorten van het ZV-fonds en het AOV-fonds vanaf het jaar 2016, daar dan het brede schommelfonds op is.

De bedragen die hier genoemd zijn betreffen de tekorten in het ZV-fonds die ten laste van het brede schommelfonds zullen worden gedekt.

- ii. De bedragen die hier genoemd zijn betreffen de tekorten in het AOV-fonds die ten laste van het brede schommelfonds zullen worden gedekt.
- iii. De Regering heeft zich voorgenomen de pensioengerechtigde leeftijd te verhogen van 60 tot 65 jaar. Conform de overgangsregeling levert dit pas vanaf 2015 besparingen op. Omdat betrokkenen langer blijven werken onder het genot van hun salaris, heeft dit geen negatieve economische consequenties.
- iv. Op basis van actuariel onderzoek kan het huidige lokale dotatiepercentage aan de wettelijke reserve verlaagd worden tot 18%. Een internationale vergelijking heeft namelijk uitgewezen dat het huidige, wettelijk vastgestelde dotatiepercentage veel hoger is dan elders; in Europa ligt het percentage tussen 15-20%. Door de aanpassing van dit percentage ontstaat een vrijval. Deze vrijval wordt geschat op circa ANG 63 miljoen in de

AOV-sfeer en wordt toegevoegd aan het brede schommelfonds.

De aanpassing van de omvang van de wettelijke reserve heeft ook consequenties voor de jaarlijkse dotaties aan het fonds, in de vorm van minderdotaties. Deze minderdotaties hebben geen negatieve economische consequenties.

In het Ziektekosten-stelsel wordt geen rekening gehouden met minderdotaties omdat dit fonds door de invoering van de basisverzekering meer dan verdubbelt waardoor de jaarlijkse dotatie nagenoeg constant blijft.

- b. inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties;

Tabel 10. Financiën publieke sector – Inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	29	43	44	45
Gewone dienst	29	43	44	45
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	137	141	154	164
Ziektekosten	81	83	89	89
Oudedagsvoorziening	56	58	65	75
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	166	184	198	209
Relevant te saneren saldo	166	184	198	209

Uit Tabel 10 blijkt dat lastenverzwarende maatregelen in uitvoering worden gebracht welke in 2013 circa ANG 166 miljoen bedragen en in 2016 oplopen tot circa ANG 208 miljoen die directe negatieve consequenties voor de economie hebben.

De mutaties op de Gewone dienst worden in Tabel 11 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 11. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
<i>Gewone dienst</i>	29	43	44	45
i Grondbelasting	0	11	11	11
ii Omzetbelasting	14	17	18	18
iii Belastingmoraal (<i>tax compliance</i>)	15	15	16	16

Toelichting

- i. De regels voor de grondbelasting zullen volledig worden herzien. De huidige tekst is ernstig verouderd en bevat verwijzingen naar niet meer bestaande commissies en vervallen artikelen. De noodzaak om de wetgeving grondbelasting te wijzigen vloeit ook voort uit de situatie in de overheidsfinanciën. De tarieven worden aangepast zodat het tarief wordt afgerond op 0,4% en een tariefsdifferentiatie wordt ingevoerd voor onroerende zaken die ANG 350.000 of meer waard zijn: 0,5% over onroerende zaken waarvan de waarde meer bedraagt dan ANG 350.000 maar niet meer dan ANG 750.000 en 0,6% voor onroerende zaken waarvan de waarde meer bedraagt dan ANG 750.000. Op deze manier wordt gewaarborgd dat de bredere schouders relatief meer bijdragen aan de oplossing van de problematiek in de overheidsfinanciën. De totale extra opbrengst wordt geraamd op circa ANG 10,7 miljoen, waarvan het effect voor het eerst in 2014 gevoeld zal worden.

- ii. In de omzetbelasting wordt een tariefsdifferentiatie ingebouwd. De Regering is echter van mening, dat degene met de laagste inkomens zoveel mogelijk ontzien moeten worden. Om deze reden is niet gekozen voor een algemene verhoging van het omzetbelastingtarief. In plaats hiervan is gekozen voor het invoeren van een gedifferentieerd tarief voor de omzetbelasting. Bepaalde goederen en diensten die in het algemeen als luxe en/of ongezond of milieuonvriendelijk worden aangemerkt, zullen tegen een afwijkend – hoger – omzetbelastingtarief worden belast.

Met de differentiatie van het omzetbelastingtarief wordt een structurele meeropbrengst nagestreefd van minimaal ANG 17,5 miljoen.

De differentiatie van het tarief biedt bovendien de mogelijkheid om bepaalde eerste levensbehoeften, gedacht wordt aan eieren, rijst, aardappelen, graan, meel, babyvoeding, groenten en fruit, vrij te stellen van omzetbelasting. Met deze vrijstelling wordt niet alleen aan een wens van de Staten tegemoetgekomen, maar worden bovendien de lagere inkomens – deze producten vormen procentueel een groot deel van hun bestedingen – ontzien.

- iii. Met ingang van 1 november 2012 is de invoer van verzegelde kasregisters wettelijk geregeld. Dit systeem dient bij te dragen aan de verbetering van de *compliance*. De meeropbrengsten worden geraamd op circa ANG 15 miljoen per jaar. De Regering onderschrijft de noodzaak om *compliance* verhogende maatregelen door te zetten en daar waar mogelijk zelfs te intensiveren.

De mutaties op de cijfers van de Sociale Verzekeringsbank worden in Tabel 12 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 12. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
SVB:	137	141	154	164
Ziektekosten	81	83	89	89
i Premieverhoging	45	45	45	45
ii Verhoging loongrens	25	25	25	25
iii Nominale premie	7	7	7	7
iv Compliance	4	6	12	12
Oudedagsvoorziening	56	58	65	75
v Premieverhoging	45	46	47	48
vi Verhoging loongrens	11	12	18	27

Toelichting

- i. Het betreft de verhoging van de ziektekostenpremie ter dekking van de kosten in het ziektekostenstelsel.
- ii. Het betreft de verhoging van de premie loongrens tot waaraan ziektekostenpremie verschuldigd is.

- iii. Het betreft de introductie van een nominale premie van ANG 82 per jaar voor de inkomens van meer dan ANG 1.000 per maand.
 - iv. Het betreft extra inkomsten als gevolg van verbeterde en meer intensieve controles om de compliance te verbeteren.
 - v. Het betreft de verhoging van de AOV-premie ter dekking van de kosten in het ouderdomsvoorzieningenstelsel.
 - vi. Het betreft de verhoging van de premie loongrens tot waaraan AOV-premie verschuldigd is.
- c. Uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties.

Tabel 13. Financiën publieke sector – Uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	30	44	59	78
Gewone dienst	30	44	59	78
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	47	77	102	115
Ziektekosten	43	66	84	90
Oudedagsvoorziening	4	11	18	25
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	77	121	161	193
Relevant te saneren saldo	77	121	161	193

Uit Tabel 13 blijkt dat uitgavenverlagende maatregelen in uitvoering worden gebracht welke in 2013 circa ANG 77 miljoen bedragen en in 2016 oplopen tot circa ANG 193 miljoen die directe negatieve consequenties voor de economie hebben.

De mutaties op de Gewone dienst worden in Tabel 14 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 14. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving		2013	2014	2015	2016
	<i>Gewone dienst</i>	30	44	595	78
i	Personele apparaatskosten	0	-1	-2	-2
ii	Materiële apparaatskosten	20	30	40	50
iii	Subsidies	10	15	20	30

Toelichting

- i. Het betreft een gedeeltelijke compensatie van de maatregelen die getroffen worden om de personeelslasten te beheersen. Vandaar ook het negatieve teken en dus betreft het meeruitgaven.
- ii. Geconstateerd wordt dat tot dusver onvoldoende positieve synergie effecten zijn behaald uit het samengaan van de twee voormalige bestuurslagen, het Land de Nederlandse Antillen en het Eilandgebied Curaçao. Dit traject is thans in uitvoering.

In dit verband is de SOAB verzocht de (meerjarige) contractuele verplichtingen van de overheid in kaart te brengen. De SOAB heeft reeds rapport uitgebracht. Thans bestaat er een beter beeld in deze verplichtingen. De SOAB is vervolgens benaderd om normen te formuleren (bijvoorbeeld hoeveel medewerkers kunnen op een printer/kopieermachine draaien). De huidige situatie zal tegen deze normen afgezet worden om vast te stellen waar een overschot en waar een tekort heerst in het overheidsapparaat. Middels interne verschuivingen zullen de tekorten worden opgevangen en aan het einde de boventaligheid in ingekochte diensten worden afgestoten. Dit betekent concreet dat de overheid contracten zal opzeggen.

Ook worden procedures doorgelicht teneinde onnodige procedures af te schaffen en procedures te vereenvoudigen en te automatiseren. De verwachting is dat beide aspecten voor structurele bezuinigingen in de apparaatskosten kunnen zorgen.

Overigens komen als gevolg van de vacaturestop kantoormeubilair en –apparatuur vrij. Deze worden in dit stadium geïnventariseerd. Het appa-

raat zal uit deze voorraad moeten putten alvorens extern bestellingen worden geplaatst.

Het betreffen taakstellende bezuinigingen.

- iii. Hetzelfde proces zal worden toegepast bij de heroverweging van het subsidiebeleid, waar door samenwerking van instellingen ook de nodige synergievoordelen behaald kunnen worden, zonder dat dit afbreuk hoeft te doen aan de kwaliteit van de dienstverlening. Het betreffen taakstellende bezuinigingen.

De mutaties op de cijfers van de Sociale Verzekeringsbank worden in Tabel 15 nader gesplitst gepresenteerd.

Tabel 15. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
SVB:	47	77	102	115
Ziektekosten	43	66	84	90
i Administratiekosten	-2	-8	-9	-9
ii Kosten geneesmiddelen	-20	-31	-42	-42
iii Kostenverlaging (diverse)	-21	-27	-33	-39
Oudedagsvoorziening	4	11	18	25
iv Voorwaardelijke indexering	-4	-11	-18	-25

Toelichting

- i. Het betreft een taakstellende bezuiniging op de apparaatskosten van het uitvoeringsorgaan (de Sociale Verzekeringsbank).
- ii. Het betreffen de verlaging van de kosten van geneesmiddelen als gevolg van het verminderen van de import-, winst- en handelsmarges op geneesmiddelen. Tevens wordt rekening gehouden met een groeiend marktaandeel van generieke geneesmiddelen.
- iii. De kostenverlagingen in het ziektekostenstelsel betreffen de herinrichting van het ziektekostenstelsel waarbij verrichtingen die in de eerste lijn verzorgd kunnen worden daar plaats gaan vinden waar die goedkoper zijn.

Tevens wordt rekening gehouden met budget- en tariefafspraken met de diverse zorginstellingen en -verleners.

- iv. Het betreft de effecten van de omvorming van de AOV-pensioenregeling van een onvoorwaardelijk geïndexeerde regeling in een voorwaardelijk geïndexeerde regeling. De indexering van de algemene ouderdomsuitkering wordt dan afhankelijk gesteld van de nominale ontwikkeling van de economie. Op deze manier wordt de reële economische groei ook betrokken bij het indexeren van de algemene ouderdomsuitkering.

Het treffen van inkomstenverhogende (b) en de uitgavenverlagende (c) met negatieve economische consequenties is van invloed op de economische ontwikkeling en is via de automatische stabilisatoren van invloed op het beeld in de financiën van de publieke sector zoals weergegeven in Tabel 16.

Tabel 16. Cyclisch effect saneringspad

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-39	-49	-25	9
Gewone dienst	-39	-49	-25	9
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	-10	-10	-12	-14
Ziektekosten	-5	-5	-6	-7
Oudedagsvoorziening	-5	-5	-6	-7
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-49	-59	-37	-5
Relevant te saneren saldo	-49	-59	-37	-5

Om het recessieve karakter van het saneringsproces van de overheidsfinanciën te verzachten kunnen projecten met een relevant effect op de werkgelegenheid in uitvoering worden gebracht. Hierbij wordt met name gedacht aan de start van de bouw van het nieuwe ziekenhuis, alsook bouwactiviteiten gelieerd aan het opknappen van schoolgebouwen, sport en recreatieve faciliteiten in de buurten, alsook gelieerd aan de opknap van het wegnet. Met name de bouwsector heeft de afgelopen tijden stil komen te liggen en wordt op deze manier nieuw leven ingeblazen.

Tevens ontstaat er, bij het integraal implementeren van het sanerings- en groeipad, op termijn ruimte in de financiën van de overheid in enge zin om,

naast het dekken van de tekorten van de sociale fondsen, de lasten te verlichten. Het vormt namelijk een gegeven dat sommige uitgavenverlagende maatregelen pas op termijn effectief resultaten opleveren.

De Regering ziet zich daarom genoodzaakt om in een vroeg stadium maatregelen te treffen met een relevant lastenverzwarend karakter die deels geneutraliseerd kunnen worden op het moment dat de implementatie van de uitgavenverlagende maatregelen op termijn effectief resultaten oplevert. In de meerjarenprojecties is rekening gehouden met deze lastenverlichting. Dit gebeurt gelijktijdig met het structureel terugbrengen van het publieke investeringbudget.

De hiermee gemoeide bedragen zijn samengevat weergegeven in Tabel 17.

Tabel 17. Economie stimulerende maatregelen

	2013	2014	2015	2016
Totale extra kapitaaluitgaven	195	193	51	26
<i>Waarvan met economische impact</i>	76	76	26	26
Nieuw ziekenhuis (lokale component)				0
Schoolgebouwen	50	50	0	
Sociale infrastructuur	10	10	10	10
Wegennet (additioneel)	10	10	10	10
Wegennet (additioneel)	6	6	6	6
Lastenverlichting	0	0	50	53

Gegeven de beperkte mogelijkheden van de overheid om direct impulsen te verschaffen aan de economie, ligt het accent bij het groeipad evens op het scheppen van de voorwaarden die ertoe moeten gaan dienen om het groeipotentieel van de Curaçaose economie te bevorderen. Belangrijke elementen hierin zijn:

A. Banenschepping

Het beleid is erop gericht vraag en aanbod op de arbeidsmarkt op elkaar af te stemmen. De volgende acties zullen in 2013 worden ondernomen:

- Er dient voorlichting geven te worden op scholen over de strategische groeisectoren, teneinde de jongeren te stimuleren om vaker te kiezen voor een baan in deze richtingen en zodoende een betere aansluiting tussen de genoten opleiding en de arbeidsmarkt te bewerkstelligen.
- Het streven is naar een verdere uitbreiding van het practicum gedeelte van aangeboden opleidingen.
- In overleg met de werkgevers- en werknemersorganisaties dienen er nieuwe opleidingen per groeisector ontwikkelt te worden welke afgestemd zijn op de arbeidsmarkt.
- Er dienen reguliere her- en bijscholingsprogramma's voor werklozen organiseren om hen *employable* te maken.

B. Toerisme, logistiek, olieraffinaderij, scheepsreparatie, financiële dienstverlening en landbouw, veeteelt en visserij worden aangeduid als de strategische groeisectoren in de komende jaren. Per sector zullen de volgende activiteiten worden ontwikkeld:

1. Toerisme

- Samen met de relevante actoren nieuw marketingplan ontwikkelen geënt op:
 - Ons multicultureel karakter
 - Onze festiviteiten en evenementen
- Meer *airlift* middels strategische allianties met luchtvaartmaatschappijen en luchthavens

2. Logistiek

- Strategische allianties sluiten met luchtvaartmaatschappijen, rederijen en (lucht)havens om zodoende de spilfunctie van Curaçao als *hub* te bevorderen.
- Investeren in onze IT-infrastructuur

3. Olieraffinaderij

- Behoud van onze olieraffinaderij middels investeringen in de *upgrading*. De fondsen van Refinaderia di Korsou zullen hiervoor worden ingezet.

4. Scheepsreparatie

- Strategische alliantie sluiten met een rederij teneinde een minimaal benuttingsniveau van de bestaande faciliteiten te garanderen.

5. Financiële dienstverlening

Het Ministerie van Economische Ontwikkeling zal op dit gebied het Ministerie van Financiën ondersteunen opdat deze sector structureel versterkt kan worden. Middels het verhogen van de aanwezigheid op internationale congressen betreffende de financiële sector, beoogt de overheid een helpende hand bij te dragen aan het verhogen van het profiel van de jurisdictie Curaçao binnen de internationale financiële sector. In het verlengde van het verhogen van het internationale profiel van de jurisdictie Curaçao, heeft de overheid een cruciale rol bij het aangaan van internationale fiscale samenwerkingsovereenkomsten.

Op dit gebied streeft de overheid naar het ontwikkelen van een zo breed mogelijk netwerk aan fiscale verdragen, zowel geografisch als mede inhoudelijk (TIEA's, DTA's)

6. Landbouw, veeteelt en visserij

Met de sectoren zullen de producten in kaart worden gebracht waar Curaçao in kan concurreren, teneinde meer grootschalige productie op gang te brengen. De overheid zal ook de nodige ondersteuning verlenen in het opzetten van distributiekkanalen voor onze landbouwproducten.

De verwachting is dat in de eerste helft van 2013 *Fish Attraction Devices* worden geïnstalleerd zodat de visvangst onder meer veilige omstandigheden en efficiënter kan plaatsvinden.

- C. Een volwaardige en effectieve participatie van Curaçao in de globale economie. Curaçao heeft een strategische ligging buiten de *hurricane belt* en is tevens onderdeel van het Koninkrijk. Dit maakt van Curaçao een veilig investeringsoord. In dit verband dient effectiever gebruik te worden gemaakt van het diplomatieke netwerk van het Koninkrijk om Curaçao als toeristische bestemming en als logistieke *hub* te promoten. Het streven is ook om handelsakkoorden met het buitenland te sluiten in het bijzonder met enkele strategische partners de komende twee jaren: Brazilië, Colombia, Ecuador en Panama.

Het verbeteren van de banden met Nederland is ook belangrijk, zodat Nederlandse multinationals Curaçao weer gaan zien als een strategische partner en het weer aantrekkelijk gaan vinden om te investeren in ons eiland.

- D. Bevorderen functioneren van de goederen en dienstenmarkt door een mededingingsautoriteit in te stellen. Dit zal de concurrentie op de binnenlandse markt bevorderen, alsmede van de werking van het prijsmechanisme.
- E. Meerdere acties zullen worden ondernomen om het investeringsklimaat te verbeteren. Bovengenoemde aspecten beïnvloeden het investeringsklimaat positief. Daarnaast zullen de volgende acties in gang worden gezet om de kosten voor het bedrijfsleven, de zogenaamde *cost of doing business*, te verlagen waarbij dit belangrijk is gezien de noodzakelijke lastenverzwaring de komende jaren om de overheidsfinanciën te saneren:
- Het centraliseren van economische vergunningen. Het centraliseren van de *back office* van alle economische vergunningen in samenwerking met het Vergunningenloket (*front office*) stelt de ondernemer in

staat bij één loket een vergunning aan te vragen. Hierdoor wordt beoogd de dienstverlening te verbeteren. Deze actie dient in 2013 volbracht te worden.

- Het vergunningstelsel zal worden gereviseerd. Dit heeft tot doel om zoveel als wenselijk, vergunningen te elimineren dan wel de aanvraag van vergunningen te vereenvoudigen en het afhandelingproces te verkorten.

De energiekosten op Curaçao zijn zeer hoog. Anderzijds wordt geconstateerd dat de financiële situatie van IUH N.V. bijzonder precair is. Zowel de liquiditeitspositie als de solvabiliteitspositie zijn zorgelijk. Het vastgestelde overheidsbeleid heeft tot doel de energiekolom weer gezond te maken. Hierdoor worden de nutsbedrijven welke onderdeel uitmaken van deze kolom, in staat gesteld om tegen concurrerende prijzen hun producten te leveren. Het genoemde overheidsbeleid beoogt onder andere de productie van water en elektra zodanig in te richten, dat dit kan plaatsvinden tegen concurrerende prijzen, alsmede over een duurzaam en betrouwbaar karakter beschikking heeft.

Nadat met de maatregelen zonder negatieve economische consequenties (a), de inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties (b) en de uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties (c), aslook het cyclische effect van de inkomstenverhogende en de uitgavenverlagende met negatieve economische consequenties rekening is gehouden en de economie stimulerende maatregelen, ontstaat het beeld in de financiën van de publieke sector zoals weergegeven in Tabel 18.

Tabel 18. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-229	-179	-67	4
Gewone dienst	0	48	48	94
Kapitaaldienst	-229	-227	-115	-90
2 SVB:	0	0	0	-50
Ziektekosten	0	0	0	-22
Oudedagsvoorziening	0	0	0	-29
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-229	-179	-67	-47
Relevant te saneren saldo	0	48	48	43

Dit resultaat wordt bereikt dankzij het voeren van het saneringspad in combinatie met economie bevorderende maatregelen die zullen bijdragen om de negatieve consequenties van het saneringspad op de economische ontwikkeling te beperken.

Desondanks wordt voor 2013 een economische krimp verwacht van 2,2%, gevolgd door eveneens een afgezwakte krimp in 2014 van 0,6%. Verwacht wordt dat vanaf 2015 de economie weer gaat groeien onder invloed van de structurele maatregelen om het groeipotentieel te vergroten, het herstelde vertrouwen en de stimuleringsmaatregelen: in 2015 met 1,3% en in 2016 met 1,9%.

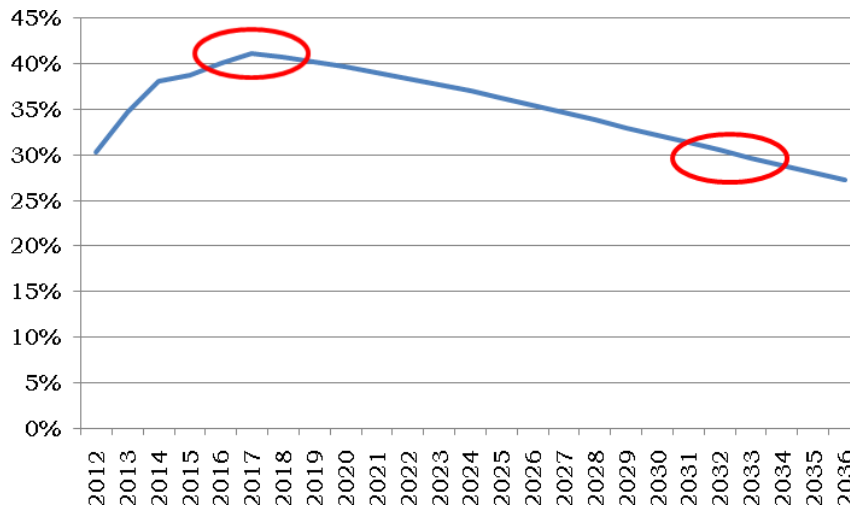
Ter dekking van de kapitaaluitgaven wordt een beroep gedaan op de kapitaalmarkt. Daarnaast genereert het saneringspad op termijn een overschot op de Gewone dienst. Dit overschot wordt dan toegevoegd aan de algemene reserves en dient ter aanzuivering van de tekorten op de Gewone dienst in de periode 2010 – 2012. Dit is samengevat weergegeven in Tabel 19.

Tabel 19. Financiering en toevoeging aan reserves

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	229	-179	-67	47
Gewone dienst	0	-48	-48	-44
Kapitaaldienst	229	227	115	90
2 SVB:	0	0	0	0
Ziektekosten	0	0	0	0
Oudedagsvoorziening	0	0	0	0
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	229	179	67	47

In Grafiek 3 wordt de doorwerking van de financiering van de kapitaaluitgaven op de kapitaalmarkt in de schuldquote (schuldpositie in procenten van het BBP) afgebeeld.

Grafiek 3. Schuldquote bij implementatie sanerings- en groeipad

Hieruit blijkt dat de schuldquote de komende jaren onder invloed van de meerinvesteringen, alsook de afgezwakte economische groei stijgt. Het maximum wordt in 2014 bereikt (circa 41,1% van het BBP), om vervolgens te dalen. In 2033 zit de schuldquote weer onder de 30% van het BBP.

Met inachtneming van het bovengeschetste sanerings- en groeipad ontstaat het beeld in de financiën van de publieke sector zoals weergegeven in Tabel 20.

Tabel 20. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid, inclusief financiering en toevoeging aan reserves

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	0	0	0	50
Gewone dienst	0	0	0	50
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	0	0	0	-50
Ziektekosten	0	0	0	-22
Oudedagsvoorziening	0	0	0	-29
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	0	0	0	0
Relevant te saneren saldo	0	0	0	0

De implementatie van dit sanerings- en groeipad betekent het volgende voor de economie zoals weergegeven in Tabel 21.

Tabel 21. Economische vooruitzichten

	2013	2014	2015	2016
Basisscenario	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Effect saneringspad	-3,1%	-1,8%	-0,8%	-0,7%
Effect groeipad	0,8%	1,3%	2,2%	2,6%
Reële economische groei	-2,2%	-0,6%	1,3%	1,9%
Prijzen	2,1%	2,1%	2,1%	2,1%
Nominale economische groei	-0,2%	1,4%	3,3%	3,9%

De aard van de economiestimulerende maatregelen zal met name de bouwsector, die de afgelopen tijden stil is komen te liggen, nieuw leven inblazen. Hierdoor wordt verwacht dat het negatieve effect op de werkgelegenheid dat uitgaat van het saneringspad wordt geneutraliseerd door het positieve effect van het groeipad, in het bijzonder de infrastructuureloze projecten en de structurele hervormingen.

III. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2013

In dit hoofdstuk worden de begrotingscijfers weergegeven met een samenhangende verantwoording van de baten en lasten die verwacht worden binnen de begroting. Tevens wordt in dit hoofdstuk inzicht verschaft in de meerjarige cijfers. Dit hoofdstuk dient als instrument om de begrotingstrend jaar op jaar in kaart te brengen. Een beter inzicht verschaffen in de cijfers en het vergroten van zekerheden ten aanzien van de cijfers moet gezien worden als de primaire taak die dit hoofdstuk vervult binnen de Nota van Financiën.

Recapitulatie

In de recapitulatie worden de totaalbedragen van de Begroting 2013 gepresenteerd, vergezeld van de meerjaren projectie van de totaalbedragen. Tevens worden de totaalbedragen, zowel 2013 als meerjarig, verder inzichtelijk gemaakt aan de hand van relevante analyse grootheden.

In Tabel 22 zijn de totaalbedragen van de Begroting 2013 en de Meerjarenbegroting gepresenteerd (in ANG miljoen).

Tabel 22. Recapitulatie

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Saldo Gewone dienst	-166,3	-84,1	44,2	-	-	-	-
Baten	1.576,7	1.707,8	1.723,4	1618,2	1667,7	1692,3	1774,5
Lasten	1.743,0	1.791,9	1.679,2	1618,2	1667,7	1692,3	1774,5
Saldo Kapitaal- dienst	39,0	-8,8	- 44,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	84,6	44,5	20,2	270,4	268,2	156,3	131,1
Lasten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Begrotingssaldo	-127,3	-92,9	-	-	-	-	-

De Begroting 2013 sluit af met een saldo van nul. De Gewone Dienst en de Kapitaaldienst zijn elk afzonderlijk in evenwicht. Ook meerjarig is de begroting in evenwicht.

In Tabel 23 worden deze totaalbedragen ontleed in de relevante analyse grootheden (in ANG miljoen).

Tabel 23. Recapitulatie

Omschrijving	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Saldo Gewone dienst exclusief interestlasten	94,9	52,4	55,6	59,9	63,0
Investerings en vermogensoverdrachten	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Afschrijvingen	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Primair saldo (+overschot/-tekort)	50,7	-176,8	-164,4	-41,7	-6,9
Rentelasten	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Globaal saldo/ Financieringssaldo voor aflossingen (+overschot/-tekort)	0,0	-229,3	-220,1	-101,7	-70,1
Aflossing op opgenomen leningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Terug te ontvangen aflossingen op uitgegeven leningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Financieringsbehoefte	0,0	-229,3	-220,1	-101,7	-70,1

Bij de projectie zoals gepresenteerd in Tabel 23 zijn de uitgangspunten gehanteerd voor de relevante economische grootheden (in procenten), zoals weergegeven in Tabel 24.

Tabel 24. Economische grootheden

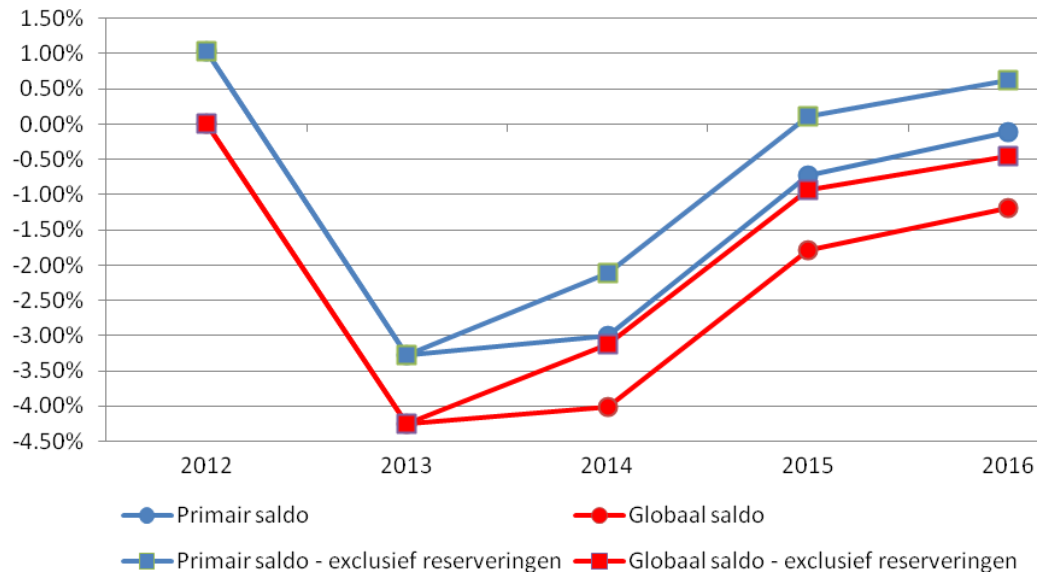
	2013	2014	2015	2016
Reële economische groei	-2,2	-0,6	1,3	1,9
Inflatie	2,1	2,1	2,1	2,1
Nominale rente op 5 jaar overheidsobligaties	3,5	3,5	3,5	3,5

Het primair saldo, oftewel het financieringssaldo voor aflossingen exclusief rentelasten, is in het jaar 2013 negatief. Uit Tabel 23 valt te herleiden dat het primair saldo meerjarig negatief is. Deze bedragen zijn inclusief de reservedotaties. Op te merken valt dat het globaal saldo, het financieringssaldo voor aflossingen, eveneens meerjarig negatief is.

In Grafiek 4 worden het primair saldo en het globaal saldo, nog eens, grafisch gepresenteerd in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP).

Daarnaast worden het primair saldo en het globaal saldo exclusief de reserverdotaties gepresenteerd.

Grafiek 4. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP

Vervolgens worden de Gewone Dienst (Tabel 25) en de Kapitaaldienst (Tabel 35) nader uitgesplitst en toegelicht (in ANG miljoen).

Gewone Dienst

In Tabel 25 wordt het saldo op de Gewone dienst ontleed in de voornaamste baten en lastencomponenten (in ANG miljoen). In de eerste twee kolommen staan tevens de voorlopige cijfers betreffende het jaar 2011 en de verwachte uitkomst voor het jaar 2012.

De legende in deze tabel en de daaropvolgende is als volgt:

- R = Realisatie
- P = Projectie
- B = Begroting.

Tabel 25. Gewone Dienst

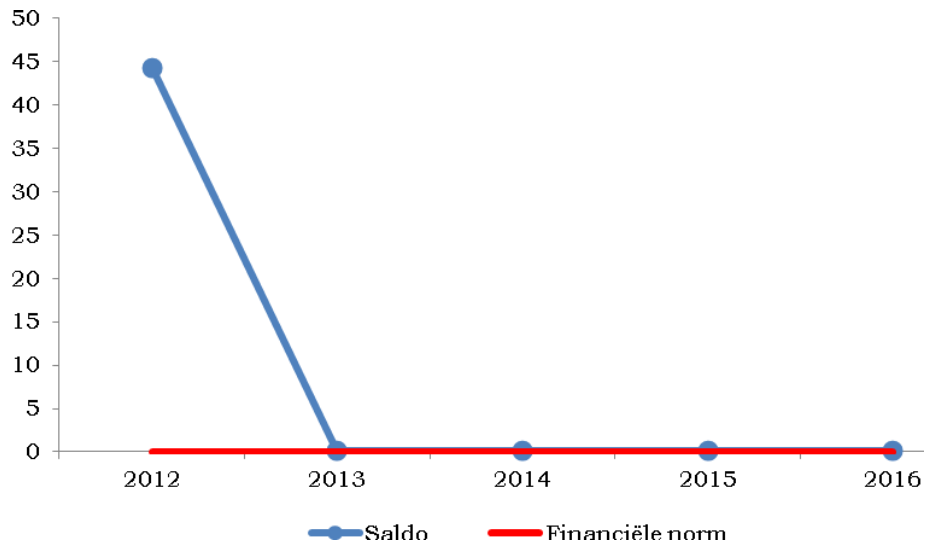
Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
<i>Baten</i>	1.576,7	1.707,8	1.723,4	1.618,2	1.667,7	1.692,3	1.774,5
Belastingopbrengsten	1.407,5	1.481,7	1.501,1	1.423,9	1.467,3	1.481,1	1.553,0
Niet-belastingopbrengsten	169,2	226,1	222,3	194,3	200,4	211,3	221,5
<i>Lasten</i>	1.743,0	1.791,9	1.679,2	1.618,2	1.667,7	1.692,3	1.774,5
Beloning van personeel	465,1	469,2	469,5	473,8	483,5	491,4	506,2
Verbruik goederen en diensten	212,1	273	262,5	203,0	183,9	182,5	182,5
Afschrijving vaste activa	47	44,5	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Interest	49,8	50,7	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Subsidies	91,5	66,6	62,6	72,6	72,2	72,1	71,7
Overdrachten	348,9	366,7	371,7	315,3	310,1	308,1	301,6
Sociale zekerheid	502,8	515,6	421,2	447,0	450,9	460,5	529,9
Andere uitgaven	0	5,6	11,2	13,0	15,0	15,0	15,0
Reserveringen	25,8	0	9,6	0,0	48,4	48,3	43,5
Saldo	-166,3	-84,1	44,2	-	-	-	-

De projectie cijfers (P2012) zijn verschillend van de cijfers in de begroting inclusief de suppletore begrotingen. Deze cijfers zijn aangepast op basis van recentelijke realisatiecijfers.

Financiële norm Gewone dienst

De Gewone Dienst is in de periode 2013 – 2016 in evenwicht. Deze ontwikkeling is grafisch weergegeven in Grafiek 5.

Grafiek 5. Financiële norm Gewone dienst

De financiële normen schrijven een sluitende Gewone dienst voor. De rode lijn afgebeeld in Grafiek 5 geeft dit grafisch weer. Met een evenwichtige Gewone dienst wordt aan deze norm voldaan.

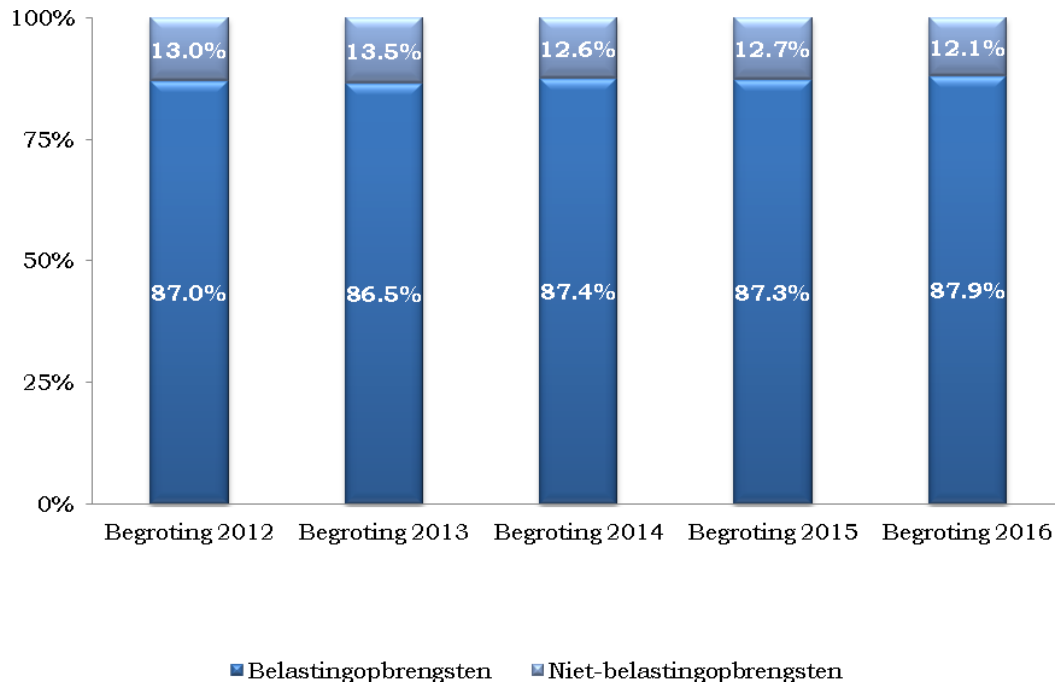
BATEN

De baten op de Gewone dienst van de Begroting van het jaar 2013 bedragen ANG 1.618,2 miljoen en groeien met een bedrag van circa ANG 156,3 miljoen over de driejarige periode van de meerjarenbegroting. In Tabel 25 worden de meerjarige cijfers weergegeven betreffende de baten. De baten bestaan uit twee elementen:

1. Belastingopbrengsten.
2. Niet-belastingopbrengsten.

In Grafiek 6 wordt inzichtelijk gemaakt hoe deze twee elementen zich tot elkaar verhouden binnen het totaal aan baten.

Grafiek 6. Baten

Daaruit kan worden afgeleid dat het aandeel van de belastingopbrengsten in de periode 2013 - 2014 in eerste instantie afneemt in 2013, om vervolgens toe te nemen. De daling in 2013 houdt verband met de verwachte economische krimp in 2013 en de grotere sensibiliteit van de belastingopbrengsten ten aanzien van de economische ontwikkeling vergeleken met de niet-belastingopbrengsten. De groei in 2014 houdt verband met de lastenverzwaring in 2014. In 2015 is er een daling van het aandeel van de belastingopbrengsten. Deze ontwikkeling wordt verklaard door de verlaging van de loon-, inkomsten en winstbelasting ten behoeve van lastenverlichting. In 2016 wordt de groei van het aandeel van de belastingopbrengsten in de totale opbrengsten hervat vanwege de grotere sensibiliteit van de belastingopbrengsten ten aanzien van de economische ontwikkeling vergeleken met de niet-belastingopbrengsten. .

Belastingopbrengsten

In de Begroting 2013 wordt ervan uitgegaan dat de indirecte belastingopbrengsten groeien met de reële economische groei, in een verhouding van 1 staat tot 1,1, op basis van een schatting van de betreffende elasticiteit.¹ Dit wil zeggen dat per procentpunt reële economische groei (positief of negatief) de indirecte belastingopbrengsten toenemen (afnemen) met 1,1%. Daarnaast groeien de loon- en inkomstenbelasting en de winstbelasting met de reële economische groei in een verhouding van respectievelijk 1 staat tot 1,2 en 1 staat tot 2,8.

De niet-belastingopbrengsten worden verondersteld te groeien in een verhouding van 1 staat tot 1 met de reële economische groei waarbij rekening is gehouden met de beschikbare relevante realisatiecijfers betreffende de eerste maanden van 2012.

In Tabel 26 worden de belastingopbrengsten in de Begroting 2013 en de drie daaropvolgende jaren, alsook in de Begroting 2011, uitgesplitst gepresenteerd.

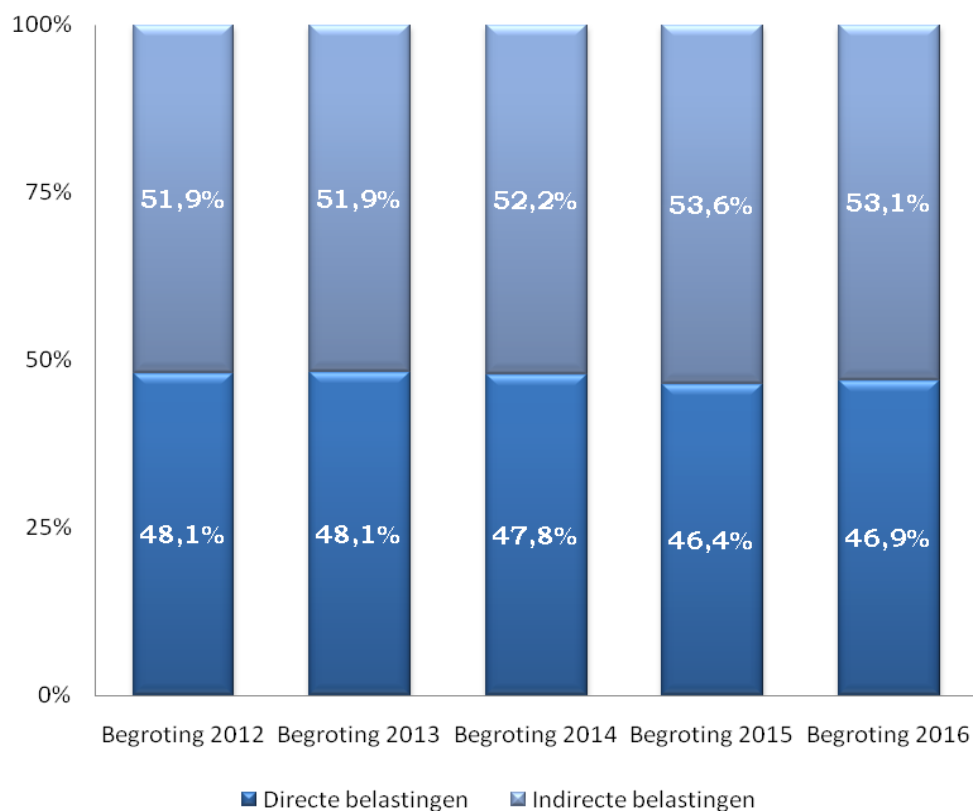
Tabel 26. Belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Directe belastingen	702,9	750,6	722,3	685,5	701,1	687,7	728,7
Loon- en inkomstenbelasting	504,4	506,0	494,7	507,6	516,4	510,1	533,7
Winstbelasting	198,5	186,0	188,0	156,8	163,1	155,6	172,5
Deelnemingen/dividendbelasting	-	58,6	39,6	21,1	21,5	22,0	22,5
Indirecte belastingen	704,6	731,1	778,8	738,4	766,2	793,4	824,3
Omzetbelasting	311,9	363,5	394,6	377,1	396,7	411,2	428,8
Invoerrechten	180,4	167,8	173,2	167,3	170,0	176,2	183,7
Accijnzen	101,1	84,8	94,6	82,4	85,5	88,9	91,6
Grondbelasting	26,1	29,4	32,3	26,9	38,2	39,0	39,7
Motorrijtuigenbelasting	39,3	38,8	38,0	37,1	38,0	39,1	40,1
Overige	45,8	46,9	46,1	47,6	37,8	39,0	40,3
Totaal	1.407,5	1.481,7	1.501,1	1.423,9	1.467,3	1.481,1	1.553,0

¹ Deze schatting is ontleend aan het onderzoek "Het cyclisch gecorrigeerde begrotingssaldo – methodologie en toepassing voor de Centrale overheid-" met ISBN-nummer: 99901-1-128-X.

De verschillende belastingmiddelen dragen bij aan de groei van de belastingopbrengsten over de periode van 2013 tot 2016. Deze trend is af te leiden uit Tabel 26. Een eerste grafische analyse van de belastingopbrengsten, uitgesplitst naar directe en indirecte belastingen, leert dat het aandeel van de directe belastingen in de periode 2013 - 2016 afneemt. Dit houdt verband met de doorgevoerde wijzigingen in het fiscale stelsel die in de eerste fase gepaard gaan met lastenverzwaring in de indirecte belastingensfeer en later lastenverlichting in de sfeer van de directe belastingen. Deze grafische weergave is terug te vinden in Grafiek 7.

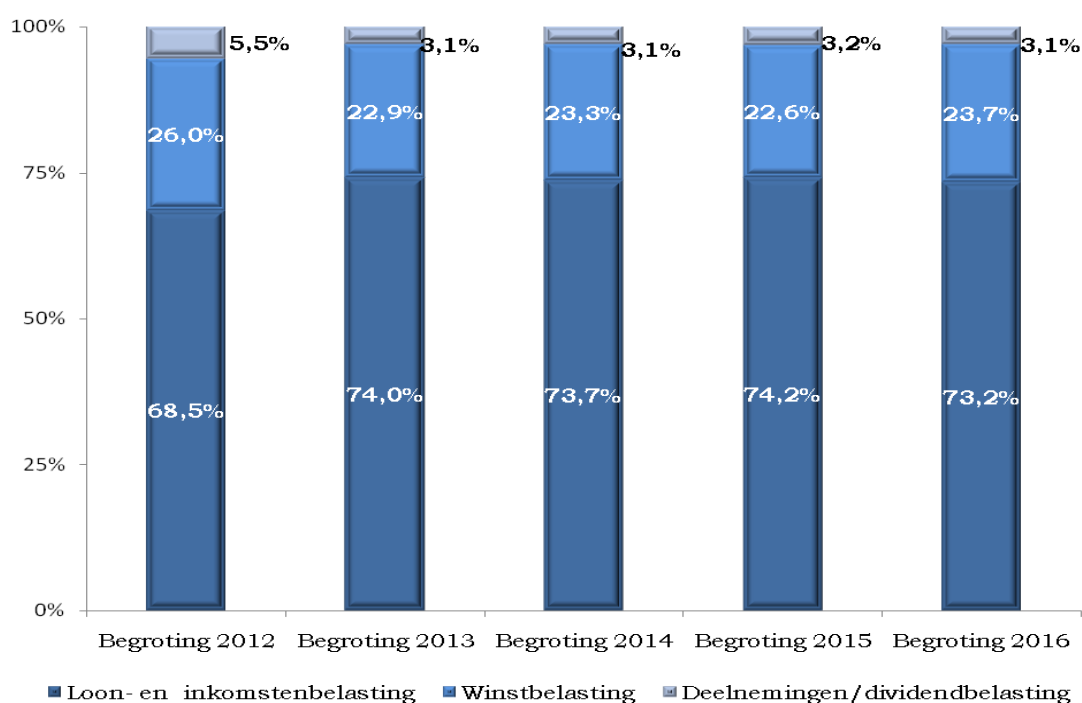
Grafiek 7. Belastingopbrengsten

Directe belastingen

Het inzichtelijk maken van de directe belastingen wordt gedaan aan de hand van de ramingen voor de verschillende middelen die geheven worden. Het aandeel van elk middel in de directe belastingopbrengsten wordt gepresenteerd in Grafiek 8. De directe belastingen groeien met circa ANG 43,2 miljoen in de periode 2013 - 2016.

Grafiek 8. Directe belastingen

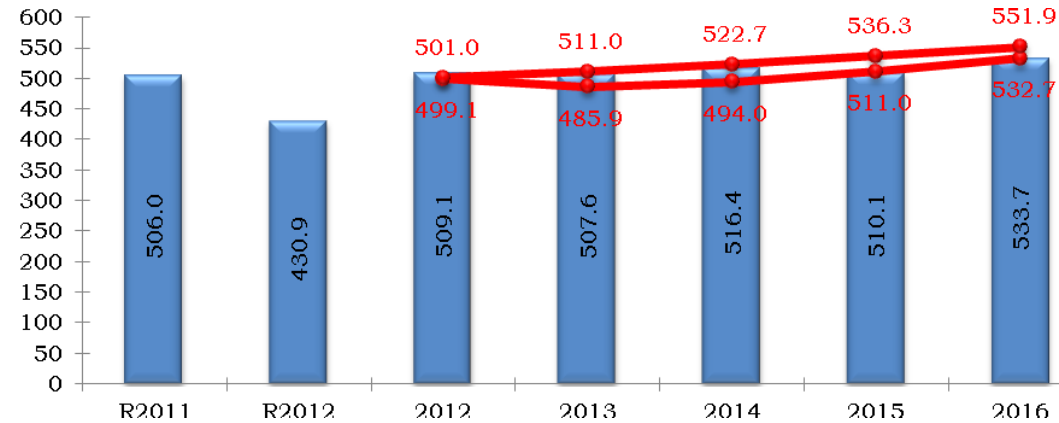

Loon- en inkomstenbelasting

Van de raming voor 2013 heeft circa ANG 8,1 miljoen betrekking op Inkomstenbelasting. Deze raming is afgestemd op de trend die afgeleid kan worden uit de realisatiecijfers in de voorgaande jaren. Steeds meer burgers maken namelijk gebruik van de mogelijkheden om bij een aangifte inkomstenbelasting terug te krijgen, mede dankzij de diensten van de Inspectie der Belastingen. De raming voor de Loonbelasting bedraagt ANG 499,5 miljoen.

In de grafische weergave, zoals deze gepresenteerd is in Grafiek 9, worden de cijfers nog eens weergegeven. De grafische weergave geeft tevens de raming voor 2013 weer, naast deze raming is met rood aangegeven tussen welke bandbreedte de inkomsten uit Loon- en inkomstenbelastingen kunnen fluctueren.

Grafiek 9. Loon- en inkomstenbelasting

De raming in de Begroting 2013 voor de Loon- en inkomstenbelasting ligt binnen de grenzen van de projectie. Voor 2013 worden opbrengsten geprojecteerd tussen ANG 499,1 miljoen (ondergrens) en ANG 511,0 miljoen (bovengrens).

De raming in de Begroting 2013 sluit aan op de realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2013 en de conjunctuursensibiliteit van de Loon- en inkomstenbelasting.

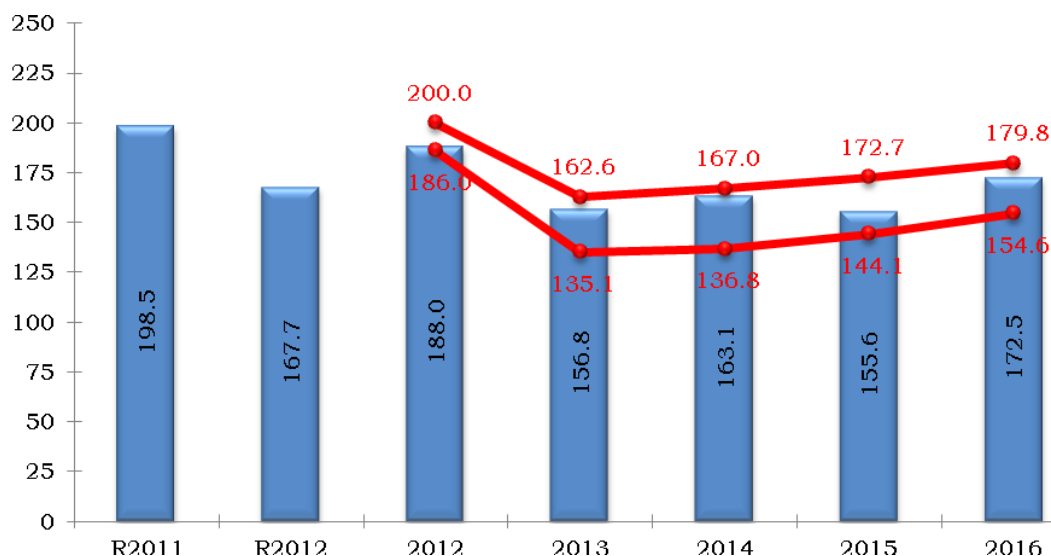
Voor de periode 2014 - 2016 wordt voortgebouwd op het in 2013 te bereiken structurele niveau, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met lastenverlichting in de inkomstenbelasting vanaf 2015 indien de uitvoering van het sanerings- en groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt. De ramingen voor de periode 2013 – 2016 blijven binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

Winstbelasting.

De Winstbelasting wordt geraamd op ANG 156,8 miljoen in 2013 op basis van de meest actuele realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012.

In Grafiek 10 is, naast de realisatie 2011, de realisatie in de eerste tien maanden van 2012, de raming voor 2012, de Begroting 2013 en een raming voor de periode 2014 – 2016, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2013 – 2016 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 10. Winstbelasting

Voor 2013 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de ANG 135,1 miljoen (ondergrens) en de ANG 162,6 miljoen (bovengrens).

Voor de periode 2013 - 2015 wordt voortgebouwd op het in 2013 te bereiken structurele niveau, met dien verstande dat rekening wordt gehouden met lastenverlichting in de winstbelasting vanaf 2015 indien de uitvoering van het sanerings- en groeipad in overeenstemming met de projecties verloopt. De ramingen voor de periode 2013 – 2016 blijven duidelijk binnen de bandbreedte en neigen richting de ondergrens van deze bandbreedte. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

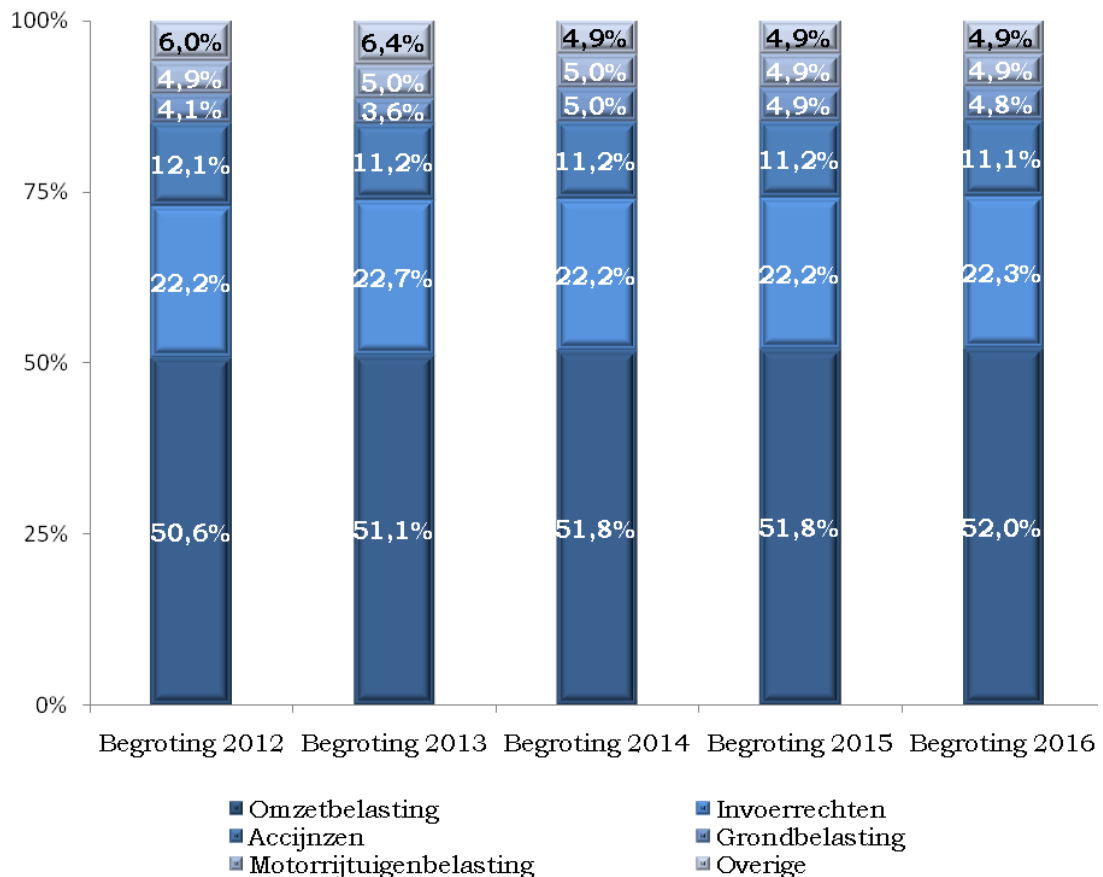
Deelnemingen/dividendbelasting.

Voor 2013 wordt een opbrengst van ANG 21,1 miljoen geraamd aan Deelnemingen/dividendbelasting. Deze heeft betrekking op de winstbelasting offshore. Voor de periode 2014 - 2016 wordt uitgegaan van een reële opbrengst van circa ANG 20 miljoen per jaar. Dit is een behoedzame raming.

Indirecte belastingen

Het inzichtelijk maken van de indirecte belastingen wordt gedaan aan de hand van de ramingen voor de verschillende middelen die geheven worden. Het aandeel van elk middel in de indirecte belastingopbrengsten wordt gepresenteerd in Grafiek 11.

Grafiek 11. Indirecte belastingen

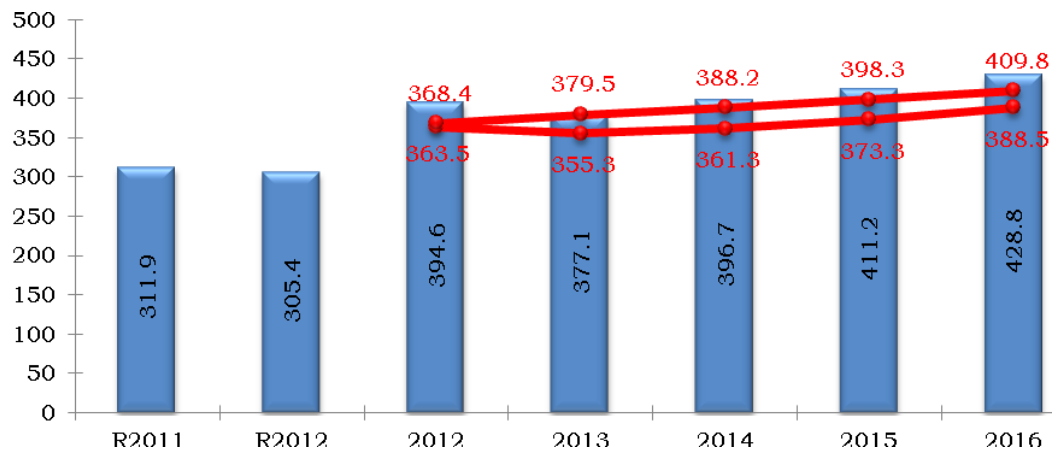

Omzetbelasting

De Omzetbelasting wordt geraamd op circa ANG 377,1 miljoen in 2013. De opbrengsten aan Omzetbelasting zijn geraamd op basis van de meest actuele realisatiecijfers, welke gebaseerd is op de eerste tien maanden van 2012. Daarnaast wordt binnen het huidige stelsel van omzetbelasting een tarief differentiatie geïntroduceerd. Het betreft specifiek het zwaarder belasten van luxe goederen en goederen die schadelijk zijn voor de gezondheid en het milieu. Dit is van belang gelet op de problematiek in de overheidsfinanciën en de betalingsbalans. Per 1 maart wordt deze wijziging geïntroduceerd.

In Grafiek 12 is, naast de realisatie 2011, de realisatie in de eerste tien maanden van 2012, de raming voor 2012, de Begroting 2013 en een raming voor de periode 2014 – 2016, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2013 – 2016 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 12. Omzetbelasting

In de eerste tien maanden van 2012 zijn de opbrengsten circa ANG 43,1 miljoen hoger dan in dezelfde periode in 2011. Uitgaand van de Begroting 2012 had de Omzetbelasting, als gevolg van de verhoging van 5% naar 6%, circa ANG 54 miljoen extra moeten genereren in de eerste tien maanden vergeleken met dezelfde periode in 2011. De Omzetbelasting zal naar verwachting in het jaar 2012 een tegenvaller van circa ANG 34 miljoen vertonen in relatie tot de Begroting 2012.

De raming van de Omzetbelasting in de Begroting 2013 ligt binnen de projecties. Voor 2013 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de ANG 355,3 miljoen (ondergrens) en de ANG 379,1 miljoen (bovengrens).

De raming in de Begroting 2013 sluit aan op de realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2013 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen.

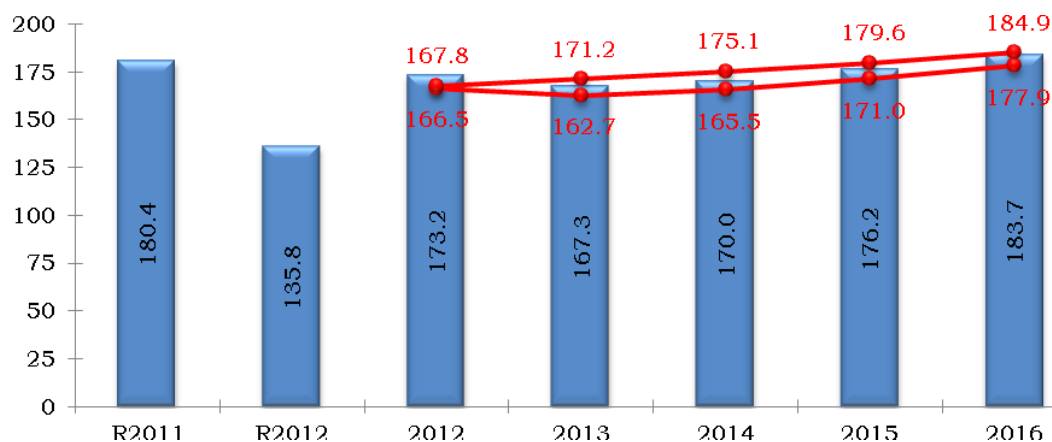
Voor de periode 2014 - 2016 wordt voortgebouwd op het in 2013 te bereiken structurele niveau, rekening houdende met de voorgenomen inbouw van een tariefdifferentiatie in de omzetbelasting. Bepaalde goederen en diensten die in het algemeen als luxe en/of ongezonder of milieuonvriendelijk worden aangemerkt, zullen tegen een afwijkend – hoger – omzetbelastingtarief worden belast. De ramingen voor de periode 2013 – 2016 blijven duidelijk binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

Invoerrechten

De invoerrechten zijn in de Begroting 2013 geraamd op ANG 167,3 miljoen op basis van de meest actuele realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012. De realisatie in de eerste tien maanden van 2012 is circa ANG 135,8 miljoen geweest. In de Begroting 2012 waren de invoerrechten geraamd op ANG 173,2 miljoen.

In Grafiek 13 is, naast de realisatie 2011, de realisatie in de eerste tien maanden van 2012, de raming voor 2012, de Begroting 2013 en een raming voor de periode 2014 – 2016, een projectie – met bandbreedte - voor de periode 2013 – 2016 gepresenteerd (in het rood).

Grafiek 13. Invoerrechten

In de eerste tien maanden van 2012 zijn de opbrengsten circa 7,0% lager geweest dan in dezelfde periode in 2011. De Invoerrechten zullen naar verwachting in het jaar 2012 een tegenvaller vertonen in relatie tot de Begroting 2012. Voor 2012 worden opbrengsten geprojecteerd van tussen de ANG 162,7 miljoen (ondergrens) en de ANG 171,2 miljoen (bovengrens).

De raming in de Begroting 2013 sluit aan op de realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2013 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen.

Voor de periode 2014 - 2016 wordt voortgebouwd op het in 2013 te bereiken structurele niveau. De ramingen voor de periode 2013 – 2016 blijven duidelijk binnen de bandbreedte van de projectie. Die zijn als zodanig behoedzaam genomen.

Accijnzen

De opbrengsten uit accijnzen zijn geraamd op een totaalbedrag van ANG 82,4 miljoen in de Begroting 2013. In Tabel 27 zijn de componenten hiervan uitgesplitst gepresenteerd (in ANG miljoen).

Tabel 27. Accijnzen

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Bijzondere invoerrechten op benzine	67,0	47,5	60,3	47,4	49,6	52,0	53,7
Accijns op bier	11,3	12,5	12,7	10,4	10,7	11,0	11,3
Accijns Tabaksartikelen	10,1	12,2	11,5	11,7	12,0	12,3	12,7
Accijns gedistilleerd	12,7	12,6	10,2	12,9	13,3	13,6	14,0
Totaal	101,1	84,8	94,7	82,4	85,5	88,9	91,6

De ramingen in de Begroting 2013 sluiten aan op de realisatiecijfers in de eerste tien maanden van 2012 en de daaruit af te leiden structurele ontwikkeling, met inachtneming van de verwachte groei en inflatie in 2013 en de conjunctuursensibiliteit van de indirecte belastingen.

Voor de periode 2014 - 2016 wordt voortgebouwd op het in 2013 te bereiken structurele niveau.

Grondbelasting.

De opbrengsten aan Grondbelasting worden voor 2013 geraamd op circa ANG 26,9 miljoen op basis van de meest actuele realisatiecijfers. In de eerste maanden van 2012 lopen de baten achter op de begroting. Niettemin zijn de laatste jaren een groot aantal bouwprojecten gereedgekomen met hoogwaardige onroerende goederen. Door een verbeterde controle en (her)waardering van de onroerende goederen is de verwachting dat de opbrengst van de grondbelasting licht zal stijgen. Vanaf 2014 wordt de grondbelasting structureel verhoogd met ANG10,7 miljoen. Deze verhoging houdt hoofdzakelijk verband met de introductie van een tariefsdifferentiatie in de grondbelasting. In plaats van 0,345% zal 0,5% verschuldigd zijn over onroerende zaken waarvan de waarde meer bedraagt dan ANG 350.000 maar niet meer dan ANG 750.000 en 0,6% voor onroerende zaken waarvan de waarde meer bedraagt dan ANG 750.000.

Motorrijtuigenbelasting.

De opbrengsten aan Motorrijtuigenbelasting worden voor 2012 geraamd op ANG 37,1 miljoen op basis van de meest actuele realisatiecijfers. Deze raming is gebaseerd op de realisatie in de eerste tien maanden van 2012. Ook

hier wordt de meerjarige projectie gebaseerd op het jaar 2013 en is er uitgegaan van een behoedzaam scenario.

Overige indirecte belastingopbrengsten

Deze opbrengsten zijn geraamd op een totaalbedrag van circa ANG 47,6 miljoen. In Tabel 28 zijn de belangrijkste componenten hiervan uitgesplitst gepresenteerd (in ANG miljoen). De ontwikkeling in deze ontvangsten is afgeleid van de meest recente realisatiecijfers.

Tabel 28. Overige indirecte belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Overdrachtsbelasting	18,3	17,0	19,9	17,0	17,2	17,9	18,6
Zegelbelasting	6,2	7,4	9,6	7,6	7,8	8,0	8,2
Afvalstoffenbelasting	10,5	10,5	9	10,7	11,0	11,3	11,6
Logeergastenbelasting	9,0	10,2	6,2	10,6	-	-	-
Overige	1,8	1,8	1,4	1,8	1,8	1,9	1,9
Totaal	45,8	46,9	46,1	47,6	37,8	39,0	40,3

De logeergastenbelasting wordt vanaf 2014 *ingebed in de omzetbelasting*. Gelet op het feit dat de grondslag voor de logeergastenbelasting en omzetbelasting identiek is, alsemde dat de wens bestaat tot het verminderen van het aantal belastingverordeningen, wordt de logeergastenbelasting in de omzetbelasting ingebed. Hiermee wordt bovendien bereikt, dat de administratieve lasten van de betrokken belastingplichtigen enigszins worden verminderd.

Niet-belastingopbrengsten

De Niet-belastingopbrengsten worden onderverdeeld in de verschillende componenten. In Tabel 29 worden de niet belastingopbrengsten in de Begroting 2013, inclusief meerjarenraming voor de periode 2014 – 2016, uitgesplitst gepresenteerd.

Tabel 29. Niet-belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Sociale voorzieningen	-	2,3	-	2,3	2,3	2,3	2,3
Schenken en subsidies	17	16,2	20	18,7	18,7	18,7	18,7
Andere inkomsten	152,2	209,9	202,4	173,3	179,3	190,3	200,5
waarvan:							
- Dividenden	0,4	25,7	17,9	10,7	15,7	25,7	35,7
- Licentie rechten Centrale Bank	56,8	52,9	50,8	52,4	53,7	54,5	54,6
- Vergunningen telecommunicatie	12,6	12,6	24,9	25,5	25,8	25,8	25,8
- Cassinoheffing en speelvergunning	15,4	15,0	15,0	15,5	15,5	15,5	15,5
Totaal	169,2	226,1	222,4	194,3	200,4	211,3	221,5

Sociale voorzieningen

Overheidspersoneel boven een bepaald inkomen, draagt een eigen risico in zijn medische kosten. Deze kosten worden eerst door de overheid betaald (voorgesloten) en vervolgens verhaald op het personeel. In de Begroting 2012 was hier geen raming voor opgenomen.

In de eerste zes maanden van 2012 is circa ANG 1,2 miljoen verhaald. Verondersteld wordt dat eenzelfde bedrag – mede gezien de achterstand in de verwerking hiervan – in de tweede helft van het jaar gerealiseerd zal worden. Tevens wordt het niveau van 2012 structureel doorgetrokken.

Schenken en subsidies

Er wordt een bedrag van circa ANG 18,7 miljoen door overheden overgedragen aan Curaçao. Dit bedrag blijft tot aan 2016 nagenoeg constant. De belangrijkste onderdelen hiervan betreffen de bijdragen van Nederland in de kosten voor Defensie (ANG 8,8 miljoen) en de Kustwacht (ANG 7,4 miljoen).

Licentierechten

De door de Centrale Bank te innen licentierechten bedragen ANG 52,4 miljoen. Voor de periode 2014 - 2016 wordt uitgegaan van een geleidelijke groei tot ANG 54,5 miljoen in 2016.

Dividenden

De voor het jaar 2013 verwachte baten uit dividenden betreffen de uitkering van het bedrijfsresultaat door de Centrale Bank.

Thans loopt het traject voor het wettelijk verankeren van het nieuwe dividendbeleid. Om meer zekerheid te krijgen in de ontvangstenramingen wordt gewerkt aan een plan van aanpak dat voorziet in een minimum aan afdrachten aan de Regering door hiervoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. Dit moet op termijn minstens ANG 25 miljoen per jaar opleveren. De Regering zal deze taakstelling realiseren, door de taakstelling te verdelen over de verschillende daarvoor in aanmerking komende overheidsbedrijven. De taakstelling zal afhankelijk zijn van:

3. De omvang van het vermogen,
4. De operationele kosten en de solvabiliteit van de overheidsvennootschappen.

De toebedeelde taakstelling dient beschouwd te worden als een vergoeding die de overheidsvennootschappen verschuldigd zijn aan de Regering, om als overheidsvennootschap haar taken namens de overheid te mogen uitvoeren. Deze vergoeding sluit niet automatisch de mogelijkheid van het betalen van dividend uit.

Maar de financiële situatie van de overheidsbedrijven is dusdanig dat het niet aannemelijk is dat deze bate onder deze titel (dividenduitkering) gerealiseerd zal kunnen worden in 2013. In navolging van het advies van de Raad van Advies en als voortvloeisel van het Regeringsbeleid om de overheidsvennootschappen gezond te maken, heeft de Regering de begroting dusdanig gewijzigd dat vanaf 2014 rekening wordt gehouden met een toenemende inkomstenafdracht aan de overheid. In 2014 bedraagt dit ANG 5 miljoen en loopt groeit vervolgens met ANG 10 miljoen per jaar tot een structureel bedrag van ANG 25 miljoen vanaf 2016.

Daarnaast wordt rekening gehouden met een afdracht door RDK van ANG 10,7 miljoen.

Vergunningen telecommunicatie

In de Begroting 2013 is uitgegaan van opbrengsten voor de afgifte van vergunningen in de telecommunicatie van ANG 25,5 miljoen die oplopen tot circa ANG 28,8 miljoen in 2016. Ingevolge artikel 21 van de Landsverordening Bureau Telecommunicatie en Post, dient voormeld bureau alle vergoedingen

uit de telecommunicatie- en postsector te storten in de Landskas na aftrek van de operationele- en infrastructurele kosten, het reservefonds en de bestemmingsreserve. Deze vergoedingen houden verband met het uit te oefenen toezicht en de verleende licentie.

Cassinoheffing en speelvergunning

De Cassinoheffing en speelvergunning worden geraamd op circa ANG 16 miljoen vanaf 2013.

LASTEN

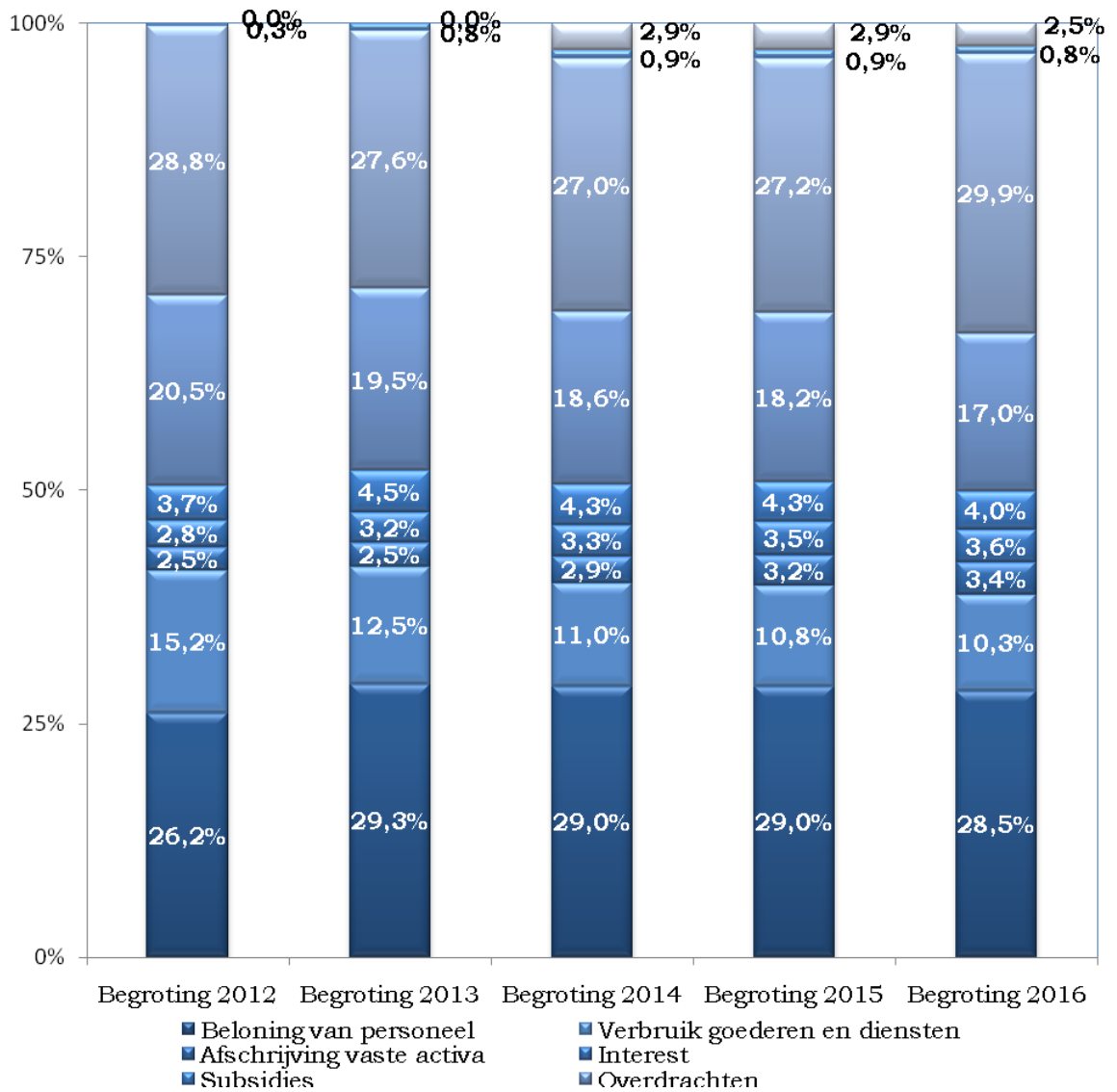
De lasten in de Begroting 2013, inclusief meerjarenraming, zijn onder te verdelen in de volgende categorieën:

1. Beloning van personeel	6. Overdrachten
2. Verbruik goederen en diensten	7. Sociale zekerheid
3. Afschrijving vaste activa	8. Andere uitgaven
4. Interest	9. Reserveringen
5. Subsidies	

Het belang van een passende analyse in dit onderdeel, betekent het geven van handen en voeten aan de overheidslasten. Tot slot kan dit onderdeel tevens gezien worden als een barometer voor de efficiëntie van het overheidsapparaat.

Zoals uit Tabel 25 blijkt bedragen de totale lasten in de Begroting 2013 ANG 1.618,2 miljoen (Gewone dienst). Zoals uit Tabel 25 blijkt groeien de totale lasten in de periode 2013 - 2016 met circa ANG 156,3 miljoen (Gewone dienst). In Grafiek 14 zijn de lastencomponenten grafisch afgezet in procenten van de totale lasten. Daaruit kan worden afgeleid dat het aandeel van de Bezoldiging van personeel afneemt in 2012 en 2013, maar daarna begint te groeien.

Grafiek 14. Lasten

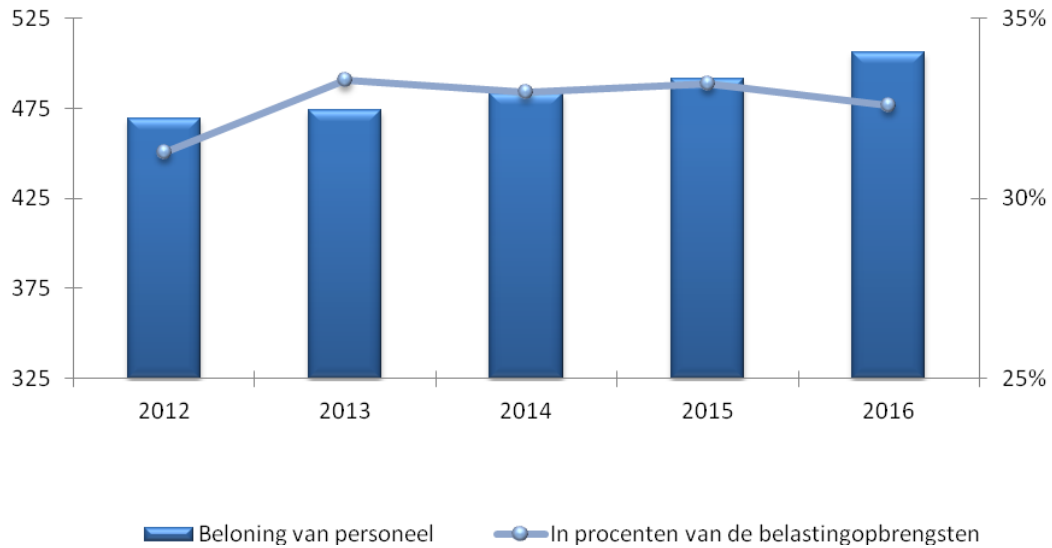

Beloning van personeel

De beloningen van het personeel zijn gerelateerd aan actieve ambtenaren. Deze lasten zijn geraamd aan de hand van de realisatiecijfers in de eerste tien maanden van het jaar 2012.

De beloning van het personeel is in Grafiek 15, ook in procenten van de belastingontvangsten, uitgedrukt.

Grafiek 15. Ontwikkeling Beloning van personeel

In de meerjarenbegroting is een besparing opgenomen voor personeelskosten van ANG 15,0 miljoen in 2013 welke oploopt tot een bedrag van ANG 26,0 miljoen in 2016

De besparingen in de personeelskosten zullen door het natuurlijk verloop tot stand gebracht worden. Als gevolg van het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curacao, is momenteel de vacaturestop onverkort van kracht, waarbij de verwachte uitstroom wegens pensionering, alsmede door afloop van contracten, de taakstelling ten aanzien van de besparingen gerealiseerd worden.

Omdat de pensioengerechtigde leeftijd wordt opgetrokken tot 65 jaar en rekening houdende met de voorgenomen overgangsregeling, is er vanaf 2015 voorlopig nog nauwelijks sprake van een effect wat direct gerelateerd kan worden aan het natuurlijk verloop.

De Regering heeft opdracht gegeven aan de Stichting overheids accountsbureau (SOAB) in samenwerking met het ministerie van Financiën, om naar procedures te kijken en met aanbevelingen te komen voor alternatieve procedures binnen de overheid, om zo naar een kleinere slagvaardige overheid te kunnen groeien. Vooral reductie van de “overhead” , alsmede minder bureaucratie en met meer aandacht voor klantgerichtheid zullen de aandacht krijgen.

Binnen deze categorie zal bijzondere aandacht geschonken worden aan de kosten van overwerk en toelagen, omdat een relatief groot bedrag hieraan opgaat. Als gevolg van het voorgenoemde traject zullen de businessplannen in gewijzigde vorm vastgesteld worden, zodat de aangepaste procedures en de lagere formatie hierin ook formeel worden vastgelegd.

In deze categorie zullen ook de kosten van inhuur van personeel nadrukkelijk worden beoordeeld. Deze zullen verder genormeerd gaan worden. Enkel in uitzonderlijke situaties bij kritische functies zal van deze post gebruik gemaakt kunnen worden. Hier zullen criteria voor worden opgesteld om te voorkomen dat de verlaging van de kosten door de afnemende formatie teniet worden gedaan, door op een meer kapitaal intensievere manier personeel in te huren.

Voormalig personeel

Er zal ook een onderzoek worden gedaan naar de hoge en momenteel moeilijk of niet te beïnvloeden kosten van duurtetoeslag en VUT regeling. Dit zal in samenhang worden geanalyseerd met het afzonderlijke traject van hervormingen binnen het ambtenaren pensioenstelsel.

In Tabel 30 worden enkele indicatoren gepresenteerd betreffende het overheidspersoneel.

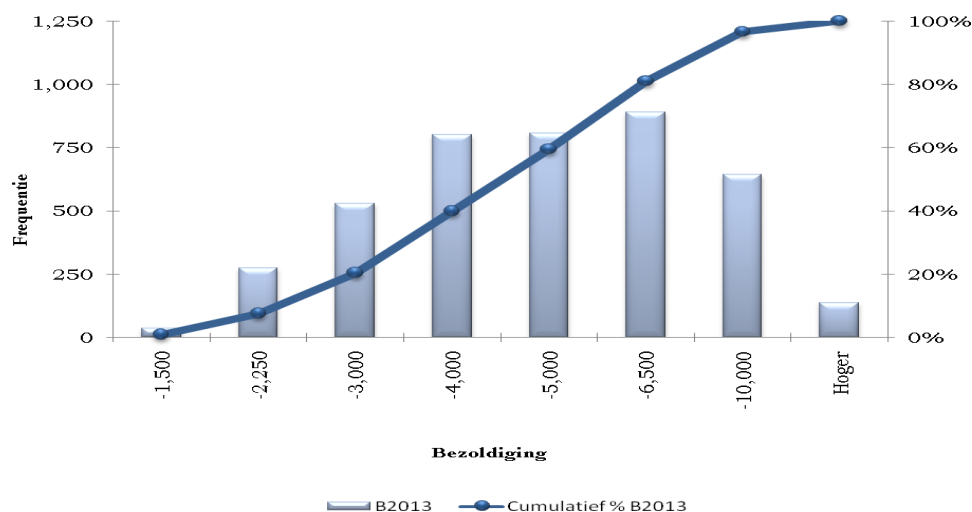
Tabel 30. Personeelsindicatoren

Omschrijving	Begroting 2012 (salarisrol juli 2011)	Begroting 2013 (salarisrol juni 2012)
Aantal personeel	4.266	4.123
Gemiddelde bezoldiging (ANG)	4.712	4.824
Modale bezoldiging (ANG)	4.769	4.103
Mediaan-bezoldiging (ANG)	4.330	4.450
Gemiddelde leeftijd	46	45
Gemiddelde aantal dienstjaren	16	15

Aan Tabel 30 liggen ten grondslag de gegevens betreffende de salarisrol over respectievelijk de maand juni 2011 en de maand juni 2012. De bezoldigingsgrootheden zijn exclusief de doorwerking van de treden per 1 januari 2013 en de indexering van de bezoldigingen per die datum.

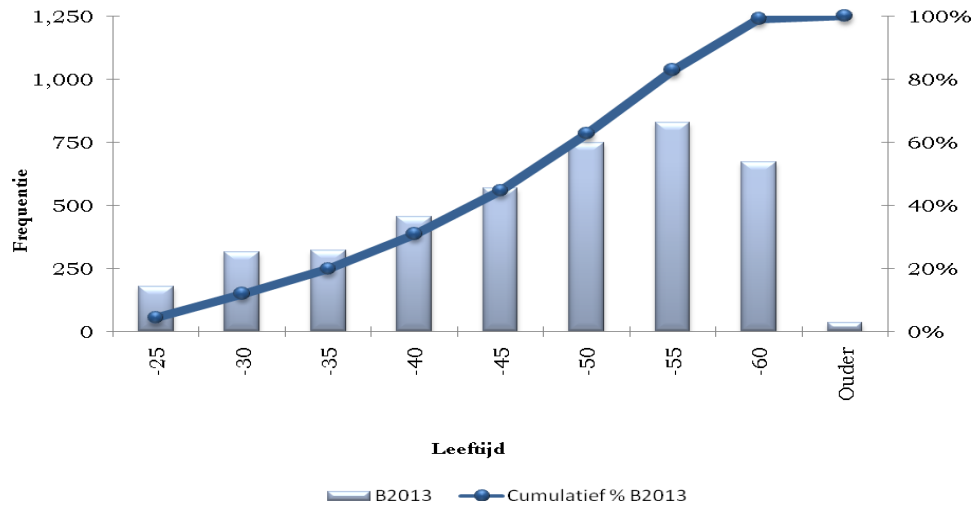
In Grafiek 16 is de bezoldigingsstructuur van het overheidspersoneel grafisch gepresenteerd. Ook hier is gebruik gemaakt van de gegevens betreffende de salarisrol over de maand juni 2012.

Grafiek 16. Bezoldiging overheidspersoneel eind juni 2012

In Grafiek 17 is de demografische structuur van het overheidsapparaat op 30 juni 2012 gepresenteerd. De gemiddelde leeftijd van het overheidspersoneel op die datum was 45 jaar vergeleken met 46 eind juni 2011.

Grafiek 17. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind juni 2012

Aan de andere kant laat Grafiek 18 zien dat iets meer dan 50% van het overheidsapparaat over 15 dienstjaren of minder beschikte per de datum van 30 juni 2012.

Grafiek 18. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind juni 2012

Daarnaast hebben de volgende ontwikkelingen doorgewerkt in de raming van de lasten met de beloning van het personeel:

- In de raming van de pensioenlasten is uitgegaan van een werkgevers premiepercentage van 14%.
- In de Begroting 2013 wordt ervan uitgegaan dat het inflatiecijfer over het jaar 2012 aanleiding zal vormen voor het activeren van het indexeringsmechanisme. Hiervoor is in de Begroting 2013 een budgettaire voorziening getroffen van ANG 6,1 miljoen in de vorm van een stelpost, uitgaande van een inflatie van 3,1% in 2012 en gebruikmaken van de tapisysteem. Dit bedrag loopt op tot circa ANG 19,0 miljoen in 2016.
- Voor de toe te kennen treden per 1 januari 2013 is in de vorm van een stelpost een voorziening getroffen van ANG 7,0 miljoen in de Begroting 2013. Vanaf 2014 wordt uitgegaan dat de groei van de loonsom gematigd wordt. In 2016 bedraagt de voorziening circa ANG 22,9 miljoen.

In Tabel 31 wordt inzicht verschaft in de personeelsaantallen in de periode 2013 – 2016, zoals die aan de raming van de personeelslasten van het actieve personeel ten grondslag liggen.

Tabel 31. Personeelsaantallen

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Beginstand	3.970	3.865	3.822	3.817
Instroom	105	114	5	5
Uitstroom	210	157	10	10
Eindstand	3.865	3.822	3.817	3.812

De uitstroom in Tabel 31 betreft het natuurlijk verloop als gevolg van het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd. Hierbij is rekening gehouden met het verhogen van de pensioengerechtigde leeftijd tot 65 jaar, waardoor het natuurlijk verloop drastisch zal afnemen.

Verbruik goederen en diensten

Deze categorie heeft betrekking op materiële lasten. Het begrootte bedrag voor deze categorie daalt tot een bedrag van ANG 182,5 miljoen in 2016

Geconstateerd wordt dat tot dusver onvoldoende positieve synergie effecten zijn behaald uit het samengaan van de twee voormalige bestuurslagen, het Land de Nederlandse Antillen en het Eilandgebied Curaçao. Dit traject is thans in uitvoering.

Hierbij heeft de Regering ook opdracht gegeven aan de Stichting overheids accountsbureau (SOAB) in samenwerking met het ministerie van Financiën, om de materiele lasten te onderzoeken.

Er is echter door SOAB al een eerder onderzoek verricht waarbij met name de lopende contracten tegen het licht zijn gehouden. Het gaat daarbij om onder andere huurcontracten van gebouwen, kantoormachines, maar ook contracten met advocaten, consultants en beveiligingsbedrijven. Uit deze inventarisatie bleken direct al behoorlijke besparingsmogelijkheden. Ter ondersteuning van structurele verbeteringen op dit gebied, is een van de eerste maatregelen het vormgeven van de centrale inkoopfunctie binnen het ministerie van Bestuurlijk, Planning en Dienstverlening.

Verder zullen bij de doorlichting alle kostencategorieën tegen het licht worden gehouden, met als eerste prioriteit de posten waar qua omvang de grootste bedragen in omgaan:

Gebouwen

Naast het nader beoordelen van de huidige kosten zal ook een kostenanalyse worden uitgevoerd of het voordeliger zal zijn om op basis van een huisvestingsplan over te gaan tot de bouw van overheidsgebouw(en) in plaats van deze te huren. Centralisatie kan ook een groot positief effect hebben op de hierna genoemde kostencategorieën.

Nutsvoorzieningen

Hier zal onder andere worden onderzocht waar besparingen via energiezuinige lampen, inverter airco's, gedragsregels etc. kunnen worden gerealiseerd.

Telefoonkosten

Hier zal worden gekeken naar goedkopere aanbieders, VOIP toepassingen, bundeling van centrales, nut en noodzaak van vergoedingen voor (mobiele) telefoons/blackberries, etc.

Advieskosten

Hier zal onderzocht worden in hoeverre beter gebruik gemaakt kan worden van in huis aanwezige kennis, samenwerking tussen ministeries en beperking van het aantal contracten.

Kantoorkosten

Via centrale inkoop kunnen mantelovereenkomsten worden afgesloten, printers/copiers kunnen nog beter worden gecentraliseerd, etc.

Vervoer, reis- en verblijfkosten

Gekeken gaat worden naar prioritering, omvang delegaties, afsluiten overeenkomsten met hotels, etc. De daggeldvergoeding wordt ook aangepast (verlaagd).

Overige

Onder de overige kostencategorieën die intensief zullen worden beoordeeld zijn: vergader- en representatiekosten, maaltijden, representatie en voorlichting, rechtsbijstand, overig uitbesteed werk, specialistische goederen en diensten, etc.

Ook worden procedures doorgelicht teneinde onnodige procedures af te schaffen en procedures te vereenvoudigen en te automatiseren. De verwachting is dat beide aspecten voor structurele bezuinigingen in de apparaatskosten kunnen zorgen.

Afschrijvingen vaste activa

De afschrijvingen in de Begroting 2013 bedragen ANG 41,1 miljoen en groeien tot en bedrag van ANG 61,1 miljoen in 2016. De groei komt met name door de investeringen die zullen geschieden tot 2016.

Op basis van de realisatiecijfers 2011 wordt geconcludeerd dat deze categorie in de begroting verhoogd dient te worden in relatie tot de Begroting 2012.

Het taxeren van onroerend goed behorende tot het voormalige Eilandgebied Curaçao heeft gezorgd voor een sterke stijging van de afschrijvingslasten en overschrijding van het geraamde bedrag in 2011. Een belangrijk deel van de taxatie-exercitie is in 2011 afgerond en werkt door in het jaar 2012.

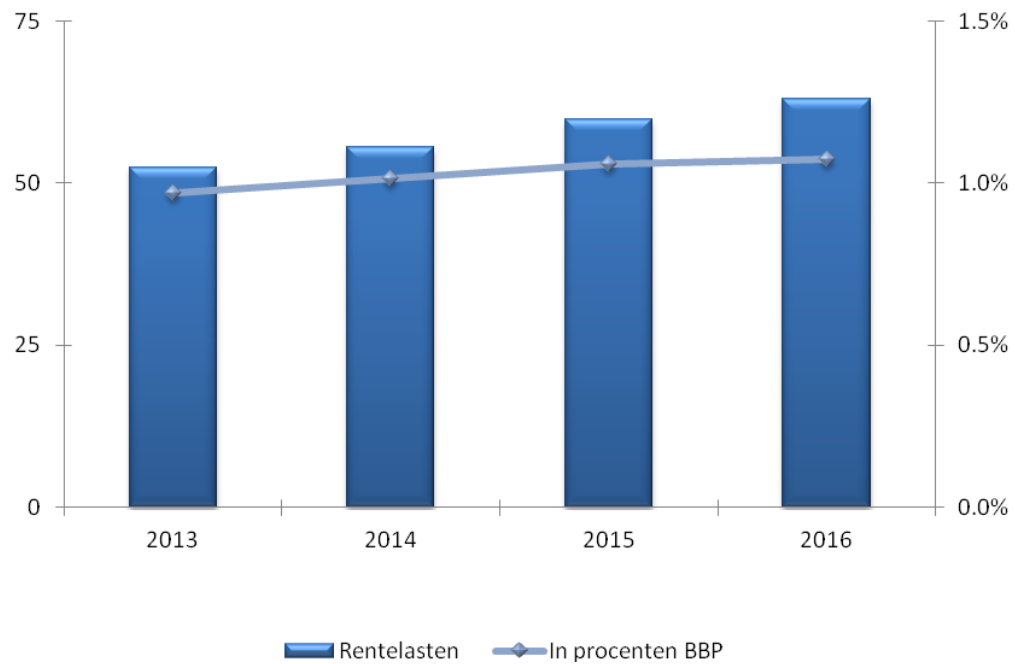
Uit de actualijst wordt afgeleid dat zonder verdere mutaties de afschrijvingslasten in 2012 circa ANG 44,5 miljoen zullen bedragen.

Interest

De rentelasten worden in 2013 geraamd op circa ANG 52,4 miljoen. Dit is inclusief de rente ter financiering van een eventueel (kortstondige) financieringsbehoefte, waarbij wordt uitgegaan van een gemiddelde rente van 3,5%. De Rentelasten groeien tot ANG 63,0 miljoen in 2016 als gevolg van het beroep op de kapitaalmarkt om de kapitaaluitgaven te financieren.

In Grafiek 19 worden de rentelasten in de periode 2013 - 2016, ook in procenten van het Bruto Binnenlands Product (BBP), gepresenteerd.

Grafiek 19. Rentelasten

De rentelasten nemen in percentage van het BBP toe als gevolg van het beroep op de kapitaalmarkt om de kapitaaluitgaven te financieren.

Renterisico.

Bij het ingaan van de nieuwe staatkundige structuur heeft Nederland, de dan nog resterende hoofdsom aan schulden integraal overgenomen. Daarmee is een vordering van Nederland op Curaçao ontstaan die gelijk is aan dat gedeelte dat krachtens de Slotverklaring en het Rijksbesluit overname geldleningen Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten tot aan de rentelastnorm voor 2005 niet overgenomen zou worden, alsook de schuldaanwas sinds 2005. Curaçao heeft deze vordering voldaan door schuld te emitteren.

Omdat de emissie tegen zeer lage rentepercentages heeft plaatsgevonden is er een renterisico bij het herfinancieren daarvan. In 2013 – 2016 is dit renterisico nihil omdat geen onderdeel daarvan vervalt in deze periode. De eerste tranche vervalt pas in 2020.

Wisselkoersrisico.

De schuldtitels van Curaçao luiden allemaal in ANG. Verder geldt de staande inschrijving door Nederland voor emissies in ANG. Hierdoor is er geen wisselkoersrisico in de sfeer van de rentelasten.

Bij de toelichting op de schulden zal worden ingegaan op de aan de schulden en de financiering gerelateerde wisselkoersrisico's.

Subsidies

Een totaaloverzicht van de subsidieverlening kan gevonden worden in de Staat van Inkomensoverdrachten in de bijlage bij de Begroting. Voor de periode 2014 - 2016 wordt uitgegaan van een nagenoeg constant nominaal niveau gelijk aan dat in 2013.

De Stichting overheids accountsbureau (SOAB) in samenwerking met het ministerie van Financiën, zal in opdracht van de Regering alle stichtingen gaan doorlichten, met als een van de belangrijkste opdrachten om te bezien

of aanzienlijke synergie voordelen door samenwerking c.q. fusering van organisaties realiseerbaar zijn. Uiteraard zal ook bezien worden in hoeverre de doelstelling van de organisatie nog relevant is, gezien het kader welke door de overheid wordt voorgestaan.

Overdrachten

De overige overdrachten worden in 2013 in totaal op ANG 315,3 miljoen geraamd. Dit bedrag neemt af tot circa ANG 308,1 miljoen in 2016. De samenstelling van dit budget is gepresenteerd in Tabel 32.

Tabel 32. Overdrachten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Overdrachten aan Overh.inst.	63,4	79,6	79,6	43,7	42,8	42,3	41,5
Bijdr.&Subs.Bijz. Onderwijs	141,4	145,6	148,2	142,6	139,7	138,3	135,4
Bijdr.&Subs.Nonprof.instell.	131,4	127,3	129,6	117,2	116,0	116,0	113,6
Overige Subsidies & Bijdr.	12,7	14,3	14,3	11,8	11,6	11,4	11,2
Totaal	348,9	366,7	371,7	315,3	310,1	308,1	301,6

De realisatie in 2011 was aanzienlijk hoger. Dit houdt verband met een systeemwijziging die in 2012 is doorgevoerd. In 2011 werden medische lasten die verband hielden met het aanzuiveren van de tekorten in het ziektekostenfonds (ZV) dat door de Sociale Verzekeringsbank (SVB) wordt beheerd geadmistreerd onder deze categorie. Met ingang van 2012 worden deze (correct) geadmistreerd onder de categorie 4700 Sociale Zekerheid waar deze zorgen voor een stijging in 2012 vergeleken met 2011. De verschuivingen zijn:

Tekort ZV-fonds in 2011 (ANG 67,5 mln.) op kostensoort 4681	}	migreren in 2012 naar kostensoort 4715
Tekort FZOG in 2011 (ANG 49,6 mln.) op kostensoort 4681		

Het belangrijkste deel van het budget in deze categorie betreft overdrachten aan het onderwijsveld. Ook de overheidsbijdragen aan Selikor en het Curaçao Tourism Development Bureau zijn hieronder opgevoerd.

De Stichting overheids accountsbureau (SOAB) in samenwerking met het ministerie van Financiën, zal in opdracht van de Regering alle stichtingen gaan doorlichten, met als een van de belangrijkste opdrachten om te bezien of aanzienlijke synergie voordelen door samenwerking c.q. fusering van organisaties realiseerbaar zijn. Uiteraard zal ook bezien worden in hoeverre de doelstelling van de organisatie nog relevant is, gezien het kader welke door de overheid wordt voorgestaan. Bij de schoolbesturen zal nadrukkelijk het V&V stelsel in ogeschouw worden genomen waarbij aan de hand van een analyse van de werkelijke kosten bezien zal worden of andere vormen van bekostiging tot de mogelijkheden behoren.

Sociale zekerheid

In de Begroting 2013 is een bedrag van circa ANG 447,0 miljoen opgenomen voor de sociale zekerheid. Dit bedrag groeit tot circa ANG 529,9 miljoen in het jaar 2016. De samenstelling van dit budget is gepresenteerd in Tabel 33.

Voor de periode 2013 – 2016 wordt rekening gehouden met een autonome groei van 3% per jaar.

Tabel 33. Sociale zekerheid

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Pensioenuitkeringen	18,5	20,1	10,8	21,9	22,5	22,9	23,2
VUT uitkeringen	16,1	16,3	15,3	16,5	16,7	16,9	17,1
Wachtgelden	-	-	-	-	-	-	-
Studiefaciliteiten	1,2	1,1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Bijdr. aan Gezinshuishoudens	1,9	4,0	4,0	2,7	2,7	2,6	2,7
Onderstandens&Noodvoorziening	38,6	40,5	45,9	44,7	44,7	44,7	44,7
BZV Bijdr. inzake PP-patiënt	159,5	176,5	36,5	15,4	-	-	-
AVBZ Bijdrage	15,7	14,6	15,7	14,6	15,4	16,1	17,0
SVB Prem. Medeverz. Gezinsl.	36,0	37,8	8,8	3,0	-	-	-
SVB aanvulling tekort FZOG	49,7	42,6	-	3,7	-	-	-
SVB aanvulling tekort ZV	67,6	61,3	-	5,4	-	-	-
SVB aanvulling tekort AOV	-	-	-	-	-	-	28,9
Basisverzekering	-	-	195,0	215,4	244,0	251,0	288,8
Duurtetoosl.Pensioenen	97,9	100,8	87,7	102,1	103,4	104,7	106,0
Totaal	502,7	515,6	421,2	447,0	450,9	460,5	529,9

Uit deze tabel blijkt dat - uitgaand van het huidige bestedingstempo - het budget voor pensioenuitkeringen en het budget voor VUT-uitkeringen in 2012 zullen worden overschreden met circa ANG 10,3 miljoen.

Aan de andere kant vallen onder deze categorie ook lasten die verband houden met het publieke zorgstelsel. In de Begroting 2013 wordt uitgegaan van de invoering van de Basisziektekostenverzekering per 1 februari 2013. Conform de aanwijzing diende de Begroting 2012 zodanig te worden aangepast dat uitgegaan wordt van de invoering van de basisverzekering per 1 januari 2013.

Tevens is onder deze categorie een voorziening getroffen in de vorm van een bijdrage aan het Fonds Algemene Verzekering Bijzondere Ziektekosten (AVBZ). Deze bijdrage groeit jaarlijks met 3% in de periode 2013 - 2016.

Ook voor de onderstandsuitkering is onder deze categorie een voorziening getroffen van circa ANG 44,7 miljoen die op dit constant niveau wordt gehouden in de periode 2013 - 2016.

De sociale zekerheid dient ook ter dekking van de duurtetoeslag. De duurtetoeslag houdt verband met:

1. Het pensioenaandeel dat voortvloeit uit dat gedeelte van de indexering van het ambtenareninkomen dat tot 1994 niet in het salaris werd geïntegreerd doch in de vorm van een duurtetoeslag werd uitgekeerd en waarover derhalve geen pensioenpremie is betaald.
2. De indexering van de pensioenuitkering gelijk aan de indexering van de ambtenarensalarissen.
3. Het differentiaal in de opgebouwde pensioenrechten. De opbouw van pensioen was vroeger als volgt. Over de eerste 20 jaar werd jaarlijks 2,5% van het inkomen aan pensioen opgebouwd en over de laatste tien jaar 1 2/3%. Dit komt uit op een totaal pensioeninkomen van 66 2/3 %. Daar 70% wordt uitgekeerd vindt de aanvulling plaats in de vorm van een duurtetoeslag.

Hiervoor is een voorziening getroffen van circa ANG 102,1 miljoen die autonoom oploopt tot circa ANG 106,0 miljoen in 2016.

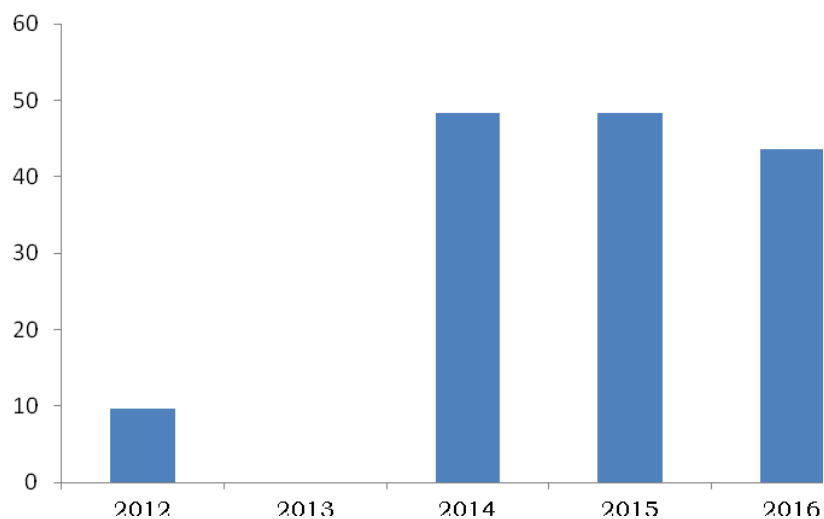
Andere uitgaven

De raming van de lasten voor de categoriegroep, Andere uitgaven bedraagt ANG 13,0 miljoen in 2013. Vanaf de periode 2014 - 2016 wordt uitgegaan van een constant niveau van ANG 15,0 miljoen. Dit budget is bedoeld ter dekking van onvoorziene uitgaven.

Reserveringen

In de Begroting 2013 is op de Gewone Dienst geen reservedotatie opgevoerd. Vanaf 2014 vinden reservedotaties plaats om de tekorten in de periode 2010 - 2012 aan te zuiveren. In Grafiek 20 is de ontwikkeling van de jaarlijkse reservedotaties (in ANG miljoen) in de periode 2013 - 2016 in kaart gebracht.

Grafiek 20. Reserveringen

Conform het Koninklijk besluit bevattende de aanwijzing aan Curacao om de begroting in overeenstemming te brengen met de financiële normen dienen de tekorten over 2010 en 2011 te worden gedekt. De Regering is voornemens dit tekort te dekken uit reservedotaties in de periode 2014 - 2016. Dit is overeenkomstig meerjarig voorzien in de begroting.

Kapitaal Dienst

Tabel 34. Kapitaal Dienst

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Lasten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Investerings en vermogensoverdrachten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Aflossing leningen o/g:	-	-	-	-	-	-	-
- binnenland	-	-	-	-	-	-	-
- buitenland	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaalverstrekking overheidsbedrijven	-	-	-	-	-	-	-
Baten	84,6	44,5	20,2	270,4	268,2	156,3	131,1
Vrijgekomen middelen uit afschrijvingen	47	44,5	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Aflossing leningen u/g	11,8	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-	-
Nieuwe financiering	-	-	-	229,3	220,1	101,7	70,1
Saldo	39	-8,8	-44,1	-	-	-	-

Opm. Bedragen in miljoen ANG

Investeringsen

Voor investeringen zijn voorzieningen getroffen voor de periode 2013 – 2016, zoals gepresenteerd in Tabel 35 (in ANG miljoen).

Financiële norm Kapitaaldienst

De Kapitaaldienst sluit met een saldo van nul. Ingevolge de financiële normen is een tekort toelaatbaar op de Kapitaaldienst, mits dit past binnen de rentelastnorm en de Gewone dienst in evenwicht blijft. De rentelastnorm houdt in dat de totale rentelasten in een dienstjaar niet meer mogen bedragen dan het bedrag dat overeenkomt met 5% van de gemiddeld in drie voorgaande jaren gerealiseerde inkomsten. Voor 2013 wordt dit bepaald overeenkomstig de Rijkswet financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten en wel op grond van de geraamde inkomsten in 2011 en 2012.

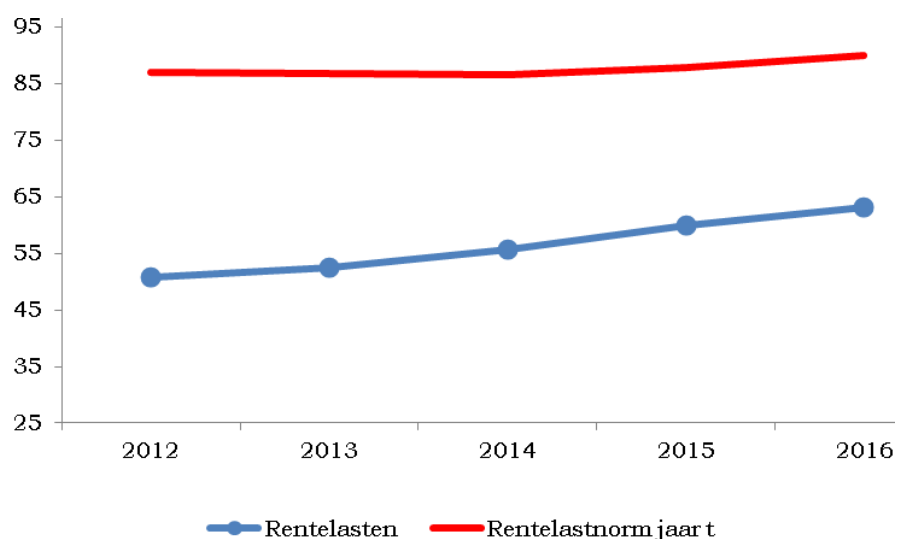
In Tabel 35 wordt inzicht verschaft in de financieringsruimte die de rentelastnorm in de periode 2013 – 2016 biedt (in ANG miljoen).

Tabel 35. Financieringsruimte

	2012	2013	2014	2015	2016
Rentelastnorm jaar t	86,9	86,8	86,6	87,8	89,8
Rentelasten jaar t	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Financieringsruimte (in termen van rentelasten)	36,2	34,4	31,0	27,9	26,8
Financieringsruimte	966,4	917,4	826,4	743,6	713,9
Financiering (cumulatief)		229,3	220,1	101,7	70,1
Deviatie (+ gunstig / - ongunstig)	966,4	688,1	377,0	192,5	92,7

Er wordt een beroep gedaan op de beschikbare financieringsruimte in de periode 2013 – 2016 ter financiering van investeringen welke zijn opgenomen in begroting. Het betreft hoofdzakelijk de financiering van het nieuwe ziekenhuis, de projecten in de Onderwijs en sociale infrastructurele projecten. Ondanks het beroep blijft de positie gunstig vergeleken met voormelde begrotingsnorm. Dit is ook grafisch gepresenteerd in Grafiek 21.

Grafiek 21. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm

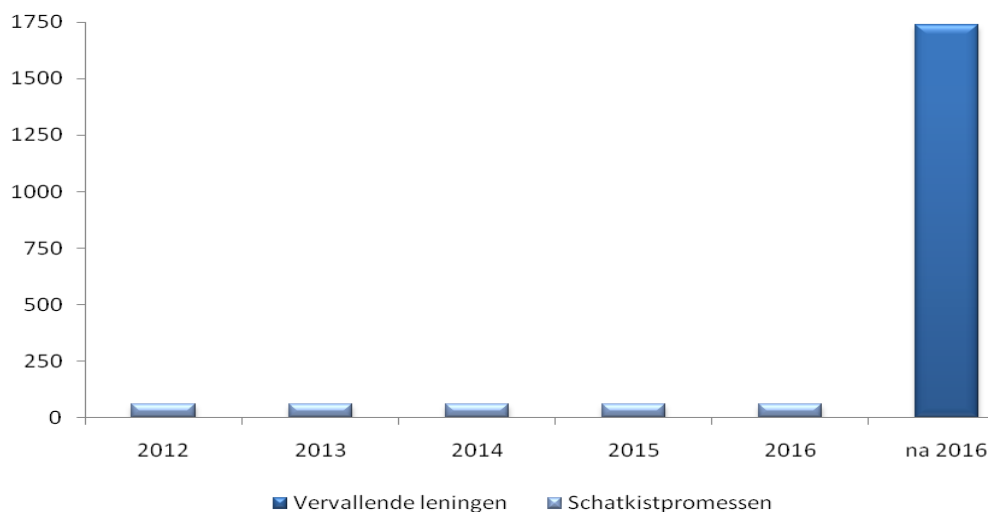

Naast de netto geconsolideerde rentelasten, is in Grafiek 21 de financiële norm voor de rentelasten –de rentelastnorm – in het rood afgebeeld. De rentelasten zijn lager dan de norm, wat duidt op een gunstige positie ten opzichte van deze norm. Tabel 38 en bijbehorende toelichting geven een verdere specificatie van de investeringen.

Financieringsbehoefte en Financiering

De jaarlijks vervallende leningen worden gepresenteerd in Grafiek 22.

Grafiek 22. Vervalschema schulden

De jaarlijks vervallende bedragen hebben betrekking op financiering die in elk jaar eventueel kan worden aangeaan om een kortstondige financieringsbehoefte te dekken.

Financieringsrisico.

Bij het ingaan van de nieuwe staatkundige structuur heeft Nederland de dan nog resterende hoofdsom aan schulden integraal overgenomen. Daarmee is een vordering van Nederland op Curaçao ontstaan die gelijk is aan dat gedeelte dat krachtens de Slotverklaring en het Rijksbesluit overname geldleningen Nederlandse Antillen, Curaçao en Sint Maarten tot aan de rentelastnorm voor 2005 niet overgenomen zou worden, alsook de schuldaanwas sinds 2005. Curaçao heeft deze vordering voldaan door schuld te emitteren.

Die schuldtitels hebben een looptijd tussen 10 en 30 jaren. Conform het vervalkalender vervalt het eerste gedeelte (ANG 100 miljoen) in 2020. Dat blijkt ook uit Grafiek 22. Daarnaast is in de Rijkswet financieel toezicht Curacao en Sint Maarten financieel toezicht Curaçao en Sint Maarten vastgelegd dat Nederland inschrijft op emissies ter dekking van de financieringsbehoefte. Hieruit vloeit voort dat het financieringsrisico nihil is.

Een ander aspect is dat alle schuldtitels in eigen courant luiden. Daarom is het wisselkoersrisico nihil.

Schuldpositie

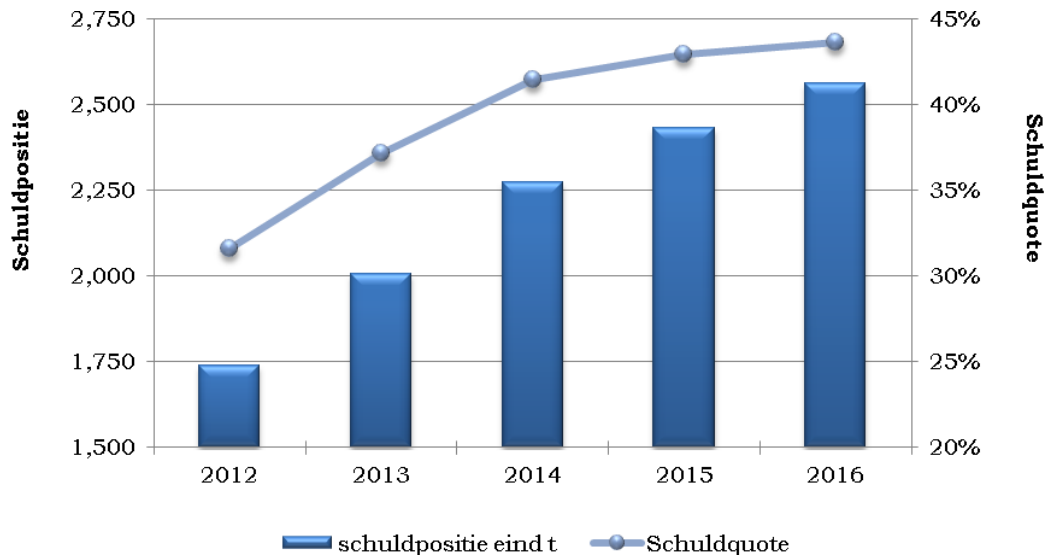
In Tabel 36 worden de mutaties in de bruto schuldpositie (in miljoen ANG) en de schuldquote uit hoofde van de ramingen in de Begroting 2013, inclusief meerjarencijfers, gepresenteerd.

Tabel 36. Bruto schuldpositie

Omschrijving	2012	2013	2014	2015	2016
Beginstand	1.736,8	1.736,8	2.007,2	2.275,5	2.431,8
Mutatie t.o.v. (t-1)	-	270,4	268,2	156,3	131,1
Eindstand	1.736,8	2.007,2	2.275,5	2.431,8	2.563,0

In Grafiek 23 worden de bruto schuldpositie en de schuldquote afgebeeld. De schuldquote is de schuldpositie uitgedrukt in procenten van het BBP.

Grafiek 23. Bruto schuldpositie en schuldquote

De bruto schuld stijgt als gevolg van de financiering van de kapitaaluitgaven op de kapitaalmarkt teneinde het groeipad in combinatie met het saneringspad te kunnen uitvoeren en op die manier de sociaal-economische effecten te kunnen beheersen.

Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst

In de Begroting 2013 is een bedrag van ANG 270,4 miljoen opgevoerd aan investeringen. In Tabel 37 wordt de samenstelling hiervan gepresenteerd.

Tabel 37. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst

	2012	2013	2014	2015	2016
Gebouwen	12,0	183,0	192,9	51,1	26,0
Andere Bouwstructuren	1,2	53,0	41,0	41,0	41,0
Kantoor Inrichting	3,6	2,2	1,5	1,5	1,5
Kantoor Apparatuur	15,3	14,7	15,29	15,19	15,09
Transportmiddelen	17,3	1,3	1,28	1,28	1,28
Machines en andere Werktuigen	4,1	2,9	2,9	2,9	2,9
Gecultiveerde Eigendommen	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0
Immateriële Vaste Activa	3,3	12,2	12,2	42,2	42,2
Gronden en Terreinen	-	1,13	1,1	1,1	1,1
Ondergrondse Eigendommen	7,5	-	0,0	0,0	0,0
Totaal	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1

De voornaamste beleidsdoelen die met deze budgetten worden gefinancierd zijn:

Tabel 38. Beleidsdoelen Investerings

	2013	2014	2015	2016
Financiering nieuw ziekenhuis	169,3	167,1	25,2	0,0
Financiering Projecten Onderwijsvernieuwing			30,0	30,0
Financiering van Onderhoudscholen	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering Sociale Projecten ter stimulering van Werkgelegenheid	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering van Infrastructuur	40,0	40,0	40,0	40,0
Groot onderhoud Fort Amsterdam fase II	2,5			
Aanschaf van nieuwe apparatuur voor het project Electronisch Toezicht t.b.v. de Gevangenis en implementatieplannen gevangeniswezen	2,9	2,9	2,9	2,9
Aankoop van nieuwe Tankautospuitentent behoeve van de brandweer	1,2	1,2	1,2	1,2
Investering tot behoud van het huidige voorzieningenniveau Politie en Immigratie	1,1	1,1	1,1	1,1
Verkaveling en bouwrijpmaken van terreinen	1,2	1,2	1,2	1,2
Bijdrage van het Land ten behoeve van het SEI project E32	1,0	1,0		
Verbouwing laatste fase Ministerie van Financiën. Vervangen van het luchtsysteem, Vernieuwen van IT-apparatuur en Integratie IT-systemen t.b.v. Ministerie van Financiën	2,3	2,3	2,3	2,3
Stelpost voor onvoorziene kapitaaluitgaven	19,6	19,6	19,6	19,6
Overige	9,3	11,8	12,8	12,8
Totaal	270,4	268,2	156,3	131,1

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

In dit hoofdstuk wordt kort uiteengezet, welke financiële middelen ter beschikking zijn gesteld aan de verschillende ministeries. Het betreffende hoofdstuk moet thans een kijk geven op de verhoudingen tussen de verschillende ministeries en hierdoor een inzicht verschaffen in de prioriteitstelling, qua financiële middelen. Naast de eerst genoemde functie van dit hoofdstuk, wordt tevens het karakter waarvoor de financiële middelen bestemd zijn binnen de ministeries gekenschetst.

Gewone dienst

In Tabel 39 zijn de Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2013 nader uitgesplitst per hoofdstuk gepresenteerd(in ANG miljoen). De indeling per hoofdstuk in de Begroting 2013 is als volgt:

- Een hoofdstuk betreffende de Staatsorganen en overige algemene organen;
- Per ministerie een hoofdstuk.

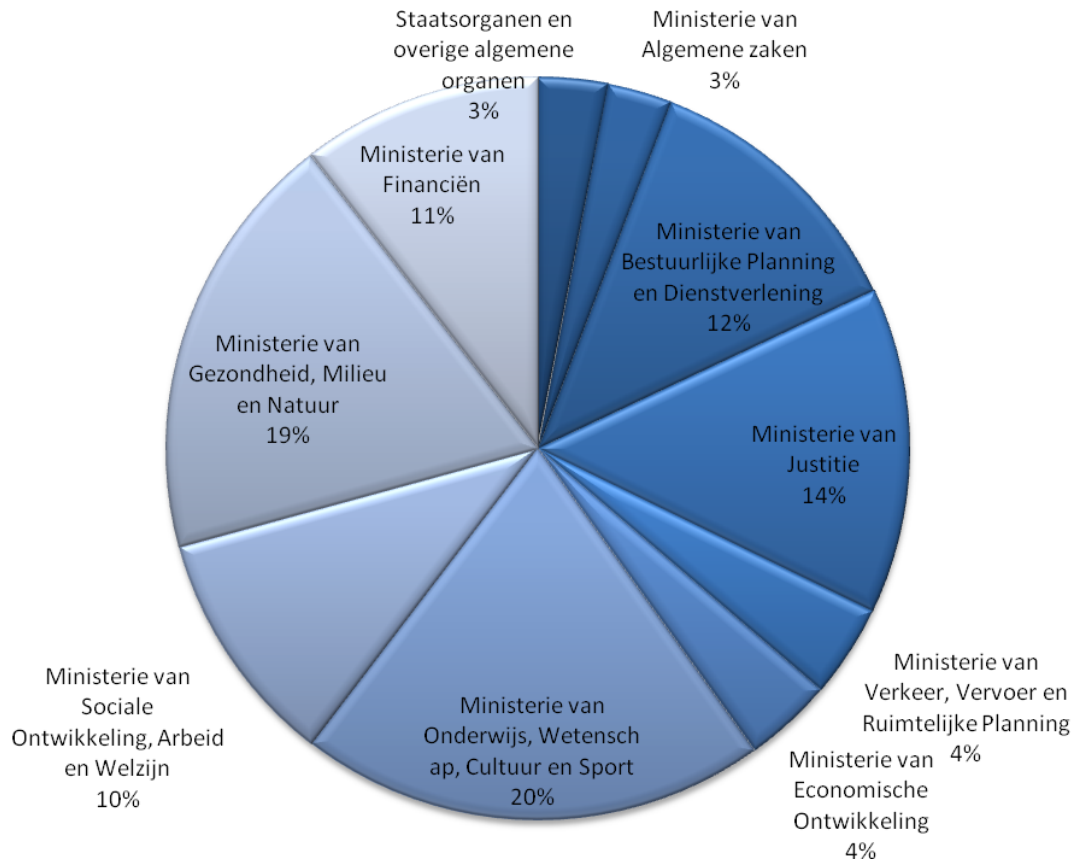
Deze budgetten zijn in Grafiek 24 in procenten van het totaal van de Gewone dienst gepresenteerd.

Tabel 39. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	52,4	48,8
Ministerie van Algemene zaken	39,6	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	183,6	196,9
Ministerie van Justitie	220,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	136,4	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	60,6	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	348,5	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	383,3	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	59,0	303,7
Ministerie van Financiën	195,4	169,8
Totaal	1.679,2	1.618,2

Zoals uit Tabel 39 en Grafiek 24 is af te leiden, zijn het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport en het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur de twee grootste ministeries.

Grafiek 24. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Rekening dient gehouden te worden met het feit dat in de begroting van het Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening bedragen gevoteerd zijn, welke niet enkel het opereren van dat ministerie betreffen doch een overheidsbreed karakter hebben. Deze bedragen hebben hoofdzakelijke betrekking op:

- De duurtetoeslag pensioenen.
- De voorziening ter dekking van het tekort in het Fonds Ziektekosten Overheidsgepensioneerden.

Hetzelfde geldt tevens voor het Ministerie van Financiën. In het verlengde van deze redenering, moeten de volgende zaken in ogenschouw genomen worden:

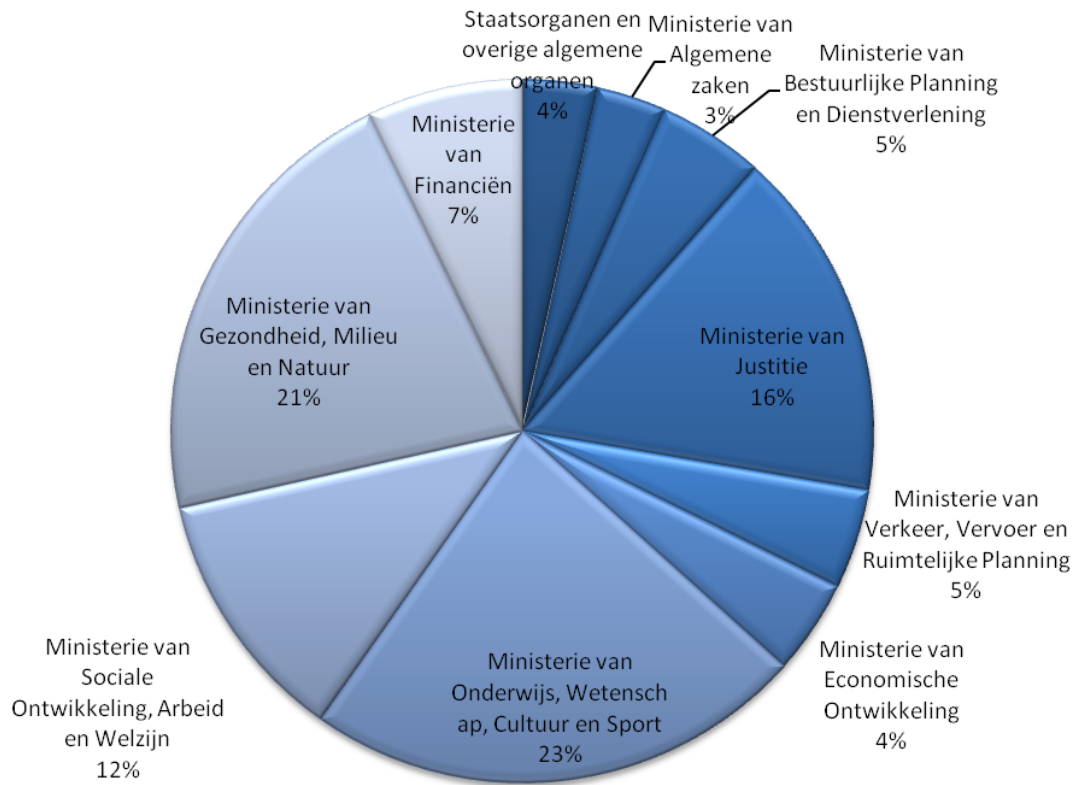
- De stelposten ter financiering van de indexering, de periodieke verhoging van de salarissen en de invulling van vacatures.
- De stelposten ter financiering van eventuele prijscompensatie als gevolg van de algemene prijsontwikkeling.
- De rentelasten over de schulden welke uiteraard toe te rekenen zijn aan de diverse ministeries.
- Het budget voor onvoorziene uitgaven.
- De reservedotatie.

Het beeld verandert ingrijpend wanneer voor deze uitgaven wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie wordt weergegeven in Tabel 40 (in ANG miljoen) en in Grafiek 25.

Tabel 40. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	52,4	48,8
Ministerie van Algemene zaken	39,2	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	72,9	70,1
Ministerie van Justitie	220,4	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	136,4	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	60,6	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	348,5	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	355,3	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	59,0	303,7
Ministerie van Financiën	98,5	102,2
Totaal	1.443,1	1.423,7

Grafiek 25. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

In Tabel 41 zijn de Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2013 per hoofdstuk naar uitgavencategorie gespecificeerd (in ANG miljoen). Dit is in Tabel 42 in relatieve termen gepresenteerd. Hieruit blijkt dat bijna 76,4% van de totale lasten op de Gewone dienst voor rekening komen van de volgende categorieën:

1. Beloning van personeel.
2. Overdrachten.
3. Sociale Zekerheid.

In Tabel 43 zijn de Gewone dienst uitgaven, in de Begroting 2013, per ministerie naar uitgavencategorie gepresenteerd in procenten van de totalen van de betreffende categorie. Uit de tabel valt te lezen dat de Ministeries van Justitie en van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport gezamenlijk verantwoordelijk zijn voor circa 50% van de totale gebudgetteerde bedragen binnen de categorie Beloning van personeel. Tevens blijkt ook uit Tabel 43 dat de

categorie Interest integraal geconcentreerd is binnen het Ministerie van Financiën.

Ook in dit geval verandert het beeld ingrijpend wanneer voor de eerder vermelde uitgaven wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie is gepresenteerd in de tabellen 44 (in ANG miljoen) en 45. Dan wordt de categorie Beloning van personeel nog duidelijker de grootste met een aandeel van 33,2% in de totale lasten op de Gewone dienst en waarvan meer dan 50% geconcentreerd is in het Ministerie van Justitie en het Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport zoals blijkt uit Tabel 45.

In Tabel 45 zijn de gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven in de Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie gepresenteerd in procenten van de totalen van de betreffende categorie. Hieruit blijkt dat het aandeel van het Ministerie van Financiën in de categorie Personeelslasten vervolgens daalt van circa 10,9% naar 3,6%. Deze daling wordt veroorzaakt door de correctie voor de stelposten ter financiering van de indexering en de periodieke verhoging van de salarissen. Deze posten zijn in de Begroting 2013 ondergebracht bij het Ministerie van Financiën. Bij het Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening doet de daling zich voor in de categorie Sociale Zekerheid waar het aandeel daalt van 28% naar 0,2%. Deze daling wordt hoofdzakelijk veroorzaakt door de correctie voor de pensioenuitkeringen en de duurtetoeslag. Deze zijn in de Begroting 2013 onder het Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening gerubriceerd.

Tabel 41. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Andere uitgaven	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	25,1	6,2	0,4	0,0	0,0	13,3	3,8	0,0	48,8
Ministerie van Algemene zaken	19,7	8,2	1,1	0,0	1,3	0,1	15,3	0,0	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	47,4	21,8	1,2	0,0	1,4	0,0	125,1	0,0	196,9
Ministerie van Justitie	171,3	38,9	8,5	0,0	0,0	8,4	2,7	0,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	25,4	17,9	11,6	0,0	8,8	1,5	0,0	0,0	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,8	17,9	0,3	0,0	31,6	4,5	0,0	0,0	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	76,8	21,8	9,1	0,0	0,5	219,1	1,5	0,0	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	26,5	25,8	1,7	0,0	14,2	21,1	77,8	0,0	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	22,1	16,7	1,4	0,0	1,5	41,1	220,8	0,0	303,7
Ministerie van Financiën	51,6	27,7	5,8	52,4	13,1	6,2	0,0	13,0	169,8
Totaal	473,8	203,0	41,1	52,4	72,6	315,3	447,0	13,0	1618,2

Tabel 42. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,2%	0,0%	3,0%
Ministerie van Algemene zaken	1,2%	0,5%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,9%	0,0%	2,8%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,9%	1,3%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	7,7%	0,0%	12,2%
Ministerie van Justitie	10,6%	2,4%	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%	0,2%	0,0%	14,2%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	1,6%	1,1%	0,7%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	4,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,5%	1,1%	0,0%	0,0%	2,0%	0,3%	0,0%	0,0%	3,8%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,7%	1,4%	0,6%	0,0%	0,0%	13,5%	0,1%	0,0%	20,3%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,6%	1,6%	0,1%	0,0%	0,9%	1,3%	4,8%	0,0%	10,3%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	1,4%	1,0%	0,1%	0,0%	0,1%	2,5%	13,6%	0,0%	18,8%
Ministerie van Financiën	3,2%	1,7%	0,4%	3,2%	0,8%	0,4%	0,0%	0,8%	10,5%
Totaal	29,3%	12,5%	2,5%	3,2%	4,5%	19,5%	27,6%	0,8%	100,0%

Tabel 43. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	5,3%	3,0%	1,0%	0,0%	0,0%	4,2%	0,9%	0,0%	3,0%
Ministerie van Algemene zaken	4,2%	4,1%	2,6%	0,0%	1,9%	0,0%	3,4%	0,0%	2,8%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	10,0%	10,8%	2,9%	0,0%	1,9%	0,0%	28,0%	0,0%	12,2%
Ministerie van Justitie	36,2%	19,1%	20,6%	0,0%	0,0%	2,7%	0,6%	0,0%	14,2%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	5,4%	8,8%	28,2%	0,0%	12,2%	0,5%	0,0%	0,0%	4,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,6%	8,8%	0,8%	0,0%	43,6%	1,4%	0,0%	0,0%	3,8%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16,2%	10,8%	22,2%	0,0%	0,8%	69,5%	0,3%	0,0%	20,3%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	5,6%	12,7%	4,2%	0,0%	19,6%	6,7%	17,4%	0,0%	10,3%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	4,7%	8,2%	3,4%	0,0%	2,1%	13,0%	49,4%	0,0%	18,8%
Ministerie van Financiën	10,9%	13,7%	14,2%	100,0%	18,0%	2,0%	0,0%	100,0%	10,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 44. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	25,1	6,2	0,4	0,0	0,0	13,3	3,8	0,0	48,8
Ministerie van Algemene zaken	19,7	8,2	1,1	0,0	1,3	0,1	15,3	0,0	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	47,4	20,1	1,2	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	70,1
Ministerie van Justitie	171,3	38,9	8,5	0,0	0,0	8,4	2,7	0,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	25,4	17,9	11,6	0,0	8,8	1,5	0,0	0,0	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,8	17,9	0,3	0,0	31,6	4,5	0,0	0,0	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	76,8	21,8	9,1	0,0	0,5	219,1	1,5	0,0	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	26,5	25,8	1,7	0,0	14,2	21,1	77,8	0,0	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	22,1	16,7	1,4	0,0	1,5	41,1	220,8	0,0	303,7
Ministerie van Financiën	51,0	26,7	5,8	0,0	13,1	6,2	0,0	0,0	102,9
Totaal	473,3	200,3	41,1	0,0	72,6	315,3	321,8	0,0	1424,4

Tabel 45. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,8%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,3%	0,0%	3,4%
Ministerie van Algemene zaken	1,4%	0,6%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	1,1%	0,0%	3,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	3,3%	1,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Justitie	12,0%	2,7%	0,6%	0,0%	0,0%	0,6%	0,2%	0,0%	16,1%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	1,8%	1,3%	0,8%	0,0%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%	4,6%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,5%	1,3%	0,0%	0,0%	2,2%	0,3%	0,0%	0,0%	4,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	5,4%	1,5%	0,6%	0,0%	0,0%	15,4%	0,1%	0,0%	23,1%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,9%	1,8%	0,1%	0,0%	1,0%	1,5%	5,5%	0,0%	11,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	1,6%	1,2%	0,1%	0,0%	0,1%	2,9%	15,5%	0,0%	21,3%
Ministerie van Financiën	3,6%	1,9%	0,4%	0,0%	0,9%	0,4%	0,0%	0,0%	7,2%
Totaal	33,2%	14,1%	2,9%	0,0%	5,1%	22,1%	22,6%	0,0%	100,0%

Tabel 46. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afschrijving vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	5,3%	3,1%	1,0%	0,0%	0,0%	4,2%	1,2%	0,0%	3,4%
Ministerie van Algemene zaken	4,2%	4,1%	2,6%	0,0%	1,9%	0,0%	4,7%	0,0%	3,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	10,0%	10,0%	2,9%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Justitie	36,2%	19,4%	20,6%	0,0%	0,0%	2,7%	0,6%	0,0%	16,1%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	5,4%	9,0%	28,2%	0,0%	12,2%	0,5%	0,0%	0,0%	4,6%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,6%	8,9%	0,8%	0,0%	43,6%	1,4%	0,0%	0,0%	4,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16,2%	10,9%	22,2%	0,0%	0,8%	69,5%	0,5%	0,0%	23,1%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	5,6%	12,9%	4,2%	0,0%	19,6%	6,7%	24,2%	0,0%	11,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	4,7%	8,3%	3,4%	0,0%	2,1%	13,0%	68,6%	0,0%	21,3%
Ministerie van Financiën	10,8%	13,3%	14,2%	0,0%	18,0%	2,0%	0,0%	0,0%	7,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%

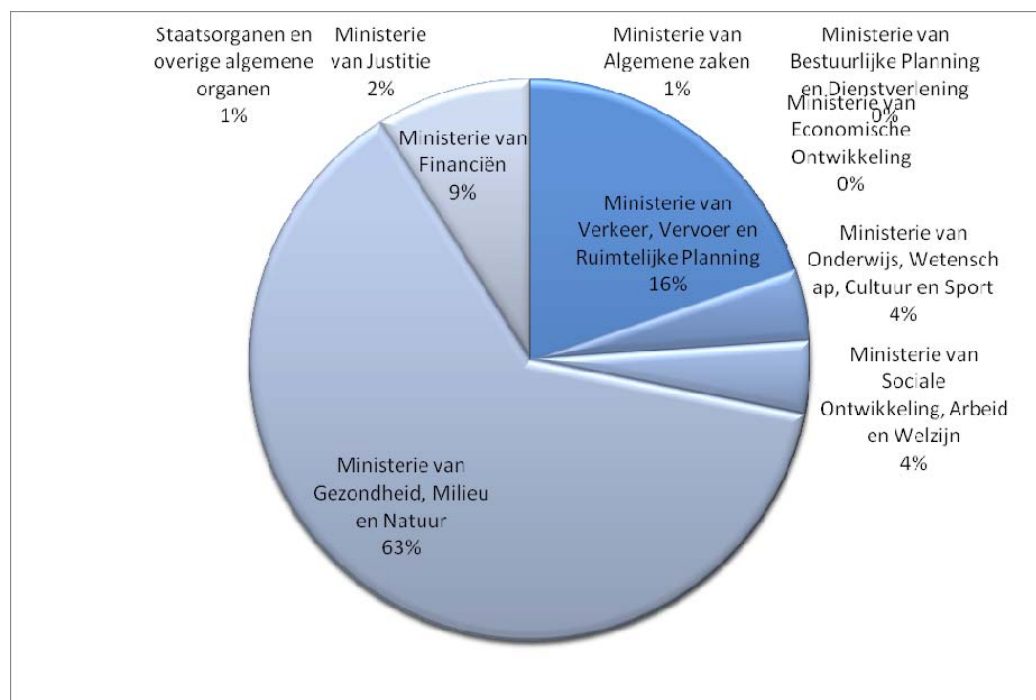
Kapitaaldienst

In Tabel 47 zijn de Kapitaaldienst uitgaven in de Begroting 2013, inclusief meerjarenraming 2013 – 2015, uitgesplitst per hoofdstuk gepresenteerd (in ANG miljoen). Deze budgetten zijn in Grafiek 26 in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst gepresenteerd.

Tabel 47. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	4,7	1,6
Ministerie van Algemene zaken	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,2	0,0
Ministerie van Justitie	12,7	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	29,7	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,3	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	1,8	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,3	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	0,9	170,1
Ministerie van Financiën	9,7	24,2
Totaal	64,3	270,4

Grafiek 26. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

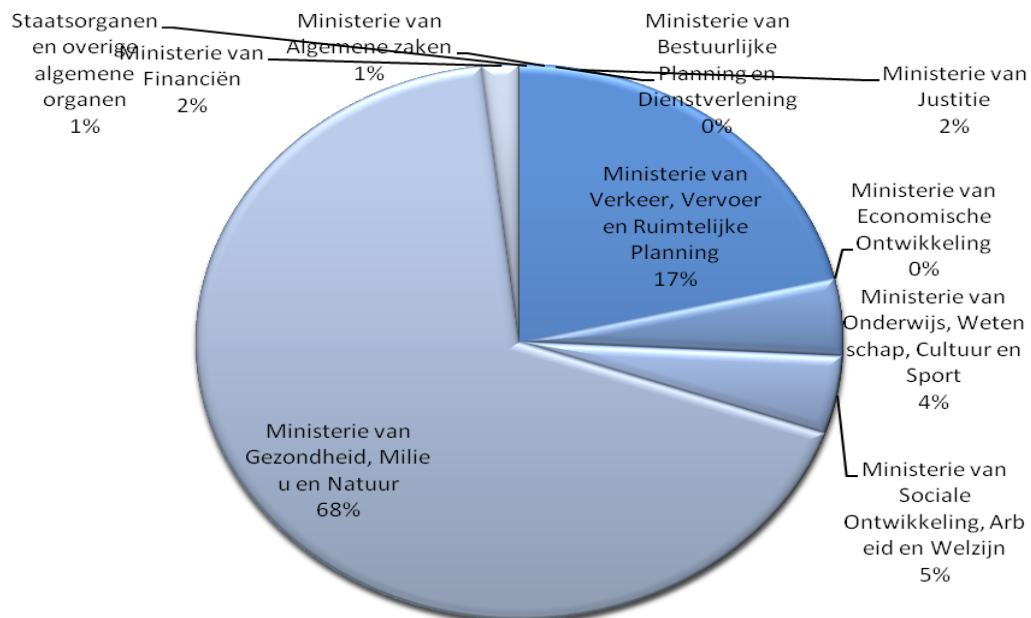

In de Begroting 2013 is, ook op de Kapitaaldienst, in het Ministerie van Financiën een bedrag opgevoerd dat niet enkel op dit ministerie betrekking heeft maar een overheidsbreed karakter heeft. Het gaat om de stelpost voor onvoorziene kapitaaluitgaven van ANG 19,6 miljoen. Het beeld verandert licht wanneer hiervoor wordt gecorrigeerd. Het resultaat van deze correctie is gepresenteerd in Tabel 48 (in ANG miljoen) en in Grafiek 27.

Tabel 48. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2011	2012
Staatsorganen en overige algemene organen	4,7	1,6
Ministerie van Algemene zaken	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,2	0,0
Ministerie van Justitie	12,7	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	29,7	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,3	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	1,8	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,3	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	0,9	170,1
Ministerie van Financiën	4,7	4,6
Totaal	59,3	250,9

Grafiek 27. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hieruit blijkt dat het Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur Justitie relatief het grootste deel van de investeringsbudgetten absorbeert (ruim 68%) vanwege de financiering van het nieuwe ziekenhuis.

Tabel 49. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	2,7	0,0	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	0,0			
Ministerie van Justitie	6,3	0,0	0,0	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42,9	0,0	0,0	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11,4	0,0	0,0	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170,1	0,0	0,0	170,1
Ministerie van Financiën	24,2	0,0	0,0	24,2
Totaal	270,4	0,0	0,0	270,4

Tabel 50. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,6%	0,0%	0,0%	0,6%
Ministerie van Algemene zaken	1,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening				
Ministerie van Justitie	2,3%	0,0%	0,0%	2,3%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	15,9%	0,0%	0,0%	15,9%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,2%	0,0%	0,0%	4,2%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,2%	0,0%	0,0%	4,2%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	62,9%	0,0%	0,0%	62,9%
Ministerie van Financiën	9,0%	0,0%	0,0%	9,0%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tabel 51. Gecorrigeerde Kapitaal dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	2,7	0,0	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Justitie	6,3			
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42,9	0,0	0,0	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11,4	0,0	0,0	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170,1	0,0	0,0	170,1
Ministerie van Financiën	4,6	0,0	0,0	4,6
Totaal	250,9	0,0	0,0	244,6

Tabel 52. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,7%	0,0%	0,0%	0,7%
Ministerie van Algemene zaken	1,1%	0,0%	0,0%	1,1%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening				
Ministerie van Justitie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	17,1%	0,0%	0,0%	17,1%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,5%	0,0%	0,0%	4,5%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,5%	0,0%	0,0%	4,5%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	67,8%	0,0%	0,0%	67,8%
Ministerie van Financiën	1,8%	0,0%	0,0%	1,8%
Totaal	97,5%	0,0%	0,0%	97,5%

Toelichting artikel 2

Gezien het complexe karakter van de openbare financiën en rekening houdende met een adequaat, modern en geïntegreerd financieel beleid en beheer, is het van groot belang dat er tijdig en adequaat ingespeeld kan worden op marktomstandigheden. Dit verklaart de keuze voor deze financieringsconstructie.

Artikel 87 van de Staatsregeling bepaalt dat geldleningen ten name en ten laste van de Curaçaose staat niet kunnen worden aangegaan dan bij of krachtens landsverordening.

In uitvoering hiervan wordt in artikel 2 van de onderhavige landsverordening het leningenplafond bepaald. Het leningenplafond is het maximumbedrag dat de overheid aan leningen mag hebben uitstaan. Dit leningenplafond is bedoeld ter dekking van de financieringstekorten die kunnen ontstaan bij de uitvoering van de overheidsbegrotingen, zowel voor wat betreft de Begroting 2013 als voor wat betreft het voorgaande jaar. Voor het jaar 2013 bedraagt dit leningenplafond ANG 2.080 miljoen, hetgeen circa ANG 70 miljoen hoger is dan het bruto schuldbedrag dat eind 2013 wordt verwacht. Deze ruimte is onder meer bedoeld om tijdelijk, door schatkistpromessen uit te geven, het hoofd te kunnen bieden aan:

- Concentratie van verplichtingen in een korte periode waardoor tijdelijk, vooruitlopend op het innen van de reguliere middelen, in de liquiditeitsdekking daarvan wordt voorzien. Zo kan het voorkomen dat verplichtingen aan het begin van de maand dienen te worden voldaan, terwijl de ontvangsten pas later (bijvoorbeeld medio van de maand) worden geïnd. Om opbouw van betalingsachterstanden te voorkomen dient ruimte ingebouwd te worden om een dergelijke liquiditeitssituatie te overbruggen.
- Onvoorziene situaties in de liquiditeitsstroom. Zo kan het voorkomen dat om onvoorziene omstandigheden de inkomsten afwijken van de reguliere patroon waardoor het noodzakelijk wordt een tijdelijk beroep te doen op de kapitaalmarkt. Om opbouw van betalingsachterstanden te voorkomen dient ruimte ingebouwd te worden om een dergelijk liquiditeitssituatie te overbruggen.

Voor het bepalen van het leningenplafond wordt uitgegaan van de hoogste van de twee: de geraamde schuldpositie aan het begin van het dienstjaar waar de begroting voor strekt en de geraamde schuldpositie aan het eind van het dienstjaar.

Geldleningen kunnen eveneens worden aangegaan in de vorm van obligatieleningen. De overheid zal in de periode 2013 - 2016 obligatieleningen uitgeven ter financiering van haar kapitaaluitgaven. Hiermee wordt een impuls gegeven aan de economie om zo de negatieve sociaal-economische effecten van het saneringspad te mitigeren.

De concrete voorwaarden van uitgifte van schatkistpapier dienen te passen binnen het algemene financieringskader dat is aangegeven in de Nota van Financiën.

Tevens is in de Nota van Financiën is het effectieve rentepercentage genormeerd zodat van het daarin vermelde alleen kan worden afgeweken als dat voor de overheid financieel voordelig is. Daardoor zal slechts, indien de voorwaarden binnen het daarin vervatte kader passen of voordeliger zijn dan dat kader, schatkistpapier zonder afzonderlijke voorafgaande instemming van de Staten mogelijk zijn. Andere afwijkingen moeten bij landsverordening geschieden.

Bijlage

Deze bijlage is bedoeld om de leesbaarheid van de Nota Financiën te vergroten. Hierin worden de cijfers en de bijbehorende grafische weergaven, systematisch op een rij gezet. Deze legenda moet fungeren als rode draad voor wat betreft de cijfers en grafische weergaven gekoppeld aan de hoofdstuk indeling die gehanteerd wordt binnen de Nota van Financiën.

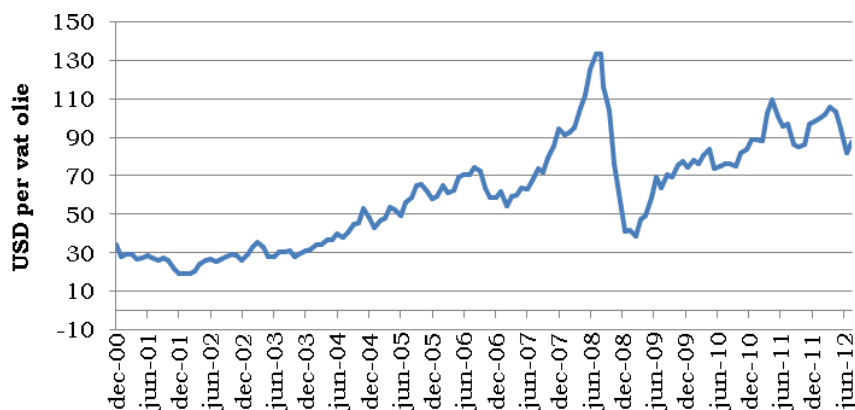
I. FINANCIËEL-ECONOMISCHE INKADERING

Tabel 1. Economische groei

	Realisatie		Projectie	
	2010	2011	2012	2013
Wereld	5,1	3,8	3,1	3,6
<i>Industrielanden</i>	3,0	1,6	1,2	1,2
Verenigde Staten	2,4	1,8	2,3	2,0
Europese Unie	2,1	1,6	-0,2	0,5
Eurozonegebied	2,0	1,4	-0,5	-0,3
Nederland	1,6	1,3	-0,5	1,8
Japan	4,5	-0,8	2,0	0,9
<i>Opkomende economiën en ontwikkelingslanden</i>	7,4	6,2	5,0	5,4
Rusland	4,3	4,3	3,4	3,7
China	10,4	9,2	7,6	8,0
India	10,1	6,8	3,6	5,4
Mexico	5,6	3,9	3,7	3,3
Brazilië	7,5	2,7	0,5	3,3
Venezuela	-1,5	4,2	5,7	3,3
<i>Curaçao</i>	0,1	0,6	-0,5	-0,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, July 2012, en v.w.b. Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek (2010 – 2011).

Grafiek 1. West Texas Intermediate Spot Prijs

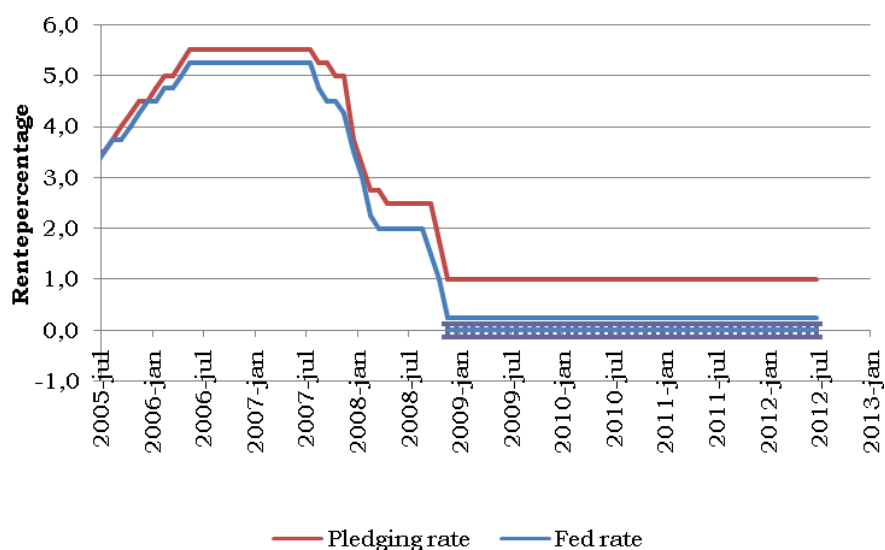
Bron: Energy Information Administration.

Tabel 2. Inflatie (CPI)

	Realisatie		Projectie	
	2010	2011	2012	2013
Wereld				
<i>Industrielanden</i>	1,5	2,7	1,7	1,7
Verenigde Staten	1,6	3,1	1,6	1,8
Europese Unie				
Eurozone	1,6	2,7	2,1	1,7
Nederland	0,9	2,5	2,0	1,8
Japan	-0,7	-0,3	-0,2	0,3
<i>Opkomende economiën en ontwikkelingslanden</i>				
Rusland	6,9	8,4	6,7	6,5
China	3,3	5,4	2,8	3,1
India	12,0	8,9	13,0	9,3
Mexico	4,2	3,4	4,0	3,3
Brazilië	5,0	6,6	5,0	5,1
Venezuela	28,2	26,1	22,0	29,2
<i>Curaçao</i>	2,8	2,3	3,1	2,1

Bron: World Economic Outlook, International Monetary Fund, Update, July 2012, en v.w.b. Curaçao het Centraal Bureau voor de Statistiek (2010 – 2011).

Grafiek 2. Pledging rate Centrale Bank

Bron. Centrale Bank v.w.b. de pledging rate en de Federal Reserve v.w.b. de Fed rate.

II. SANERINGS- EN GROEIPAD

Tabel 3. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid - Beginstand

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-111	-100	-120	-120
2 SVB:	-210	-270	-310	-350
Ziektekosten	-90	-120	-130	-140
Oudedagsvoorziening	-120	-150	-180	-210
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-321	-370	-430	-470

Tabel 4. Risico's en noodzakelijke beleidsintensiveringen - Beginstand

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Negatief vermogen 3 tal overheidsNV's		-587		
Achterstallig onderhoud scholen	-10	-10	-10	-10
Nieuw ziekenhuis		-441		

Tabel 5. Financiën publieke sector bij ongewijzigd beleid – Bijgesteld

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-74	-67	-108	-133
2 SVB:	-271	-308	-351	-395
Ziektekosten	-143	-161	-181	-202
Oudedagsvoorziening	-128	-148	-170	-193
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-345	-375	-459	-528

Tabel 6. Financiën publieke sector – relevant te saneren saldo

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-74	-67	-108	-133
Gewone dienst	-74	-67	-78	-103
Kapitaaldienst	0	0	-30	-30
2 SVB:	-271	-308	-351	-395
Ziektekosten	-143	-161	-181	-202
Oudedagsvoorziening	-128	-148	-170	-193
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-345	-375	-459	-528
Relevant te saneren saldo	-345	-375	-429	-498

Tabel 7. Financiën publieke sector – Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	20	42	65	85
Gewone dienst	54	76	99	119
Kapitaaldienst	-34	-34	-34	-34
2 SVB:	97	101	107	80
Ziektekosten	24	17	14	9
Oudedagsvoorziening	73	84	93	71
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	117	143	172	165
Relevant te saneren saldo	151	177	206	199

Tabel 8. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Gewone dienst	54	76	99	119
i Verlaging post onvoorzien	5	10	10	10
Personeelsverloop en beheersing personeelslasten	15	27	40	50
ii Overheveling Gewone dienst naar Kapitaaldienst	34	34	34	34
iii Dividenden en/of licentierechten overheidsvennootschappen	0	5	15	25

Tabel 9. Effect maatregelen zonder negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving		2013	2014	2015	2016
	SVB:	97	101	107	80
	Ziektekosten	24	17	14	9
i	Dekking ten laste van het schommelfonds	24	17	14	9
	Oudedagsvoorziening	73	84	93	71
ii	Dekking ten laste van het schommelfonds	67	77	54	0
iii	Verhoging pensioenleeftijd	0	0	31	63
iv	Verlaging wettelijke reserve	6	7	8	8

Tabel 10. Financiën publieke sector – Inkomstenverhogende maatregelen met negatieve economische consequenties

Omschrijving		2013	2014	2015	2016
1	<i>Overheid</i>	29	43	44	45
	<i>Gewone dienst</i>	29	43	44	45
	<i>Kapitaaldienst</i>	0	0	0	0
2	<i>SVB:</i>	137	141	154	164
	<i>Ziektekosten</i>	81	83	89	89
	<i>Oudedagsvoorziening</i>	56	58	65	75
3	<i>Overige</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
	Totaal	166	184	198	209
	Relevant te saneren saldo	166	184	198	209

Tabel 11. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving		2013	2014	2015	2016
	<i>Gewone dienst</i>	29	43	44	45
i	Grondbelasting	0	11	11	11
ii	Omzetbelasting	14	17	18	18
iii	Belastingmoraal (<i>tax compliance</i>)	15	15	16	16

Tabel 12. Effect inkomstenverhogende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
SVB:	137	141	154	164
Ziektekosten	81	83	89	89
i Premieverhoging	45	45	45	45
ii Verhoging loongrens	25	25	25	25
iii Nominale premie	7	7	7	7
iv Compliance	4	6	12	12
Oudedagsvoorziening	56	58	65	75
v Premieverhoging	45	46	47	48
vi Verhoging loongrens	11	12	18	27

Tabel 13. Financiën publieke sector – Uitgavenverlagende maatregelen met negatieve economische consequenties

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	30	44	59	78
Gewone dienst	30	44	59	78
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	47	77	102	115
Ziektekosten	43	66	84	90
Oudedagsvoorziening	4	11	18	25
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	77	121	161	193
Relevant te saneren saldo	77	121	161	193

Tabel 14. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de Gewone dienst

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Gewone dienst	30	44	595	78
i Personele apparaatskosten	0	-1	-2	-2
ii Materiële apparaatskosten	20	30	40	50
iii Subsidies	10	15	20	30

Tabel 15. Effect uitgavenverlagende maatregelen met met negatieve economische consequenties op de cijfers van de SVB

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
SVB:	47	77	102	115
Ziektekosten	43	66	84	90
i Administratiekosten	-2	-8	-9	-9
ii Kosten geensmiddelen	-20	-31	-42	-42
iii Kostenverlaging (diverse)	-21	-27	-33	-39
Oudedagsvoorziening	4	11	18	25
iv Voorwaardelijke indexering	-4	-11	-18	-25

Tabel 16. Cyclisch effect saneringspad

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-39	-49	-25	9
Gewone dienst	-39	-49	-25	9
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	-10	-10	-12	-14
Ziektekosten	-5	-5	-6	-7
Oudedagsvoorziening	-5	-5	-6	-7
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-49	-59	-37	-5
Relevant te saneren saldo	-49	-59	-37	-5

Tabel 17. Economie stimulerende maatregelen

	2013	2014	2015	2016
Totale extra kapitaaluitgaven	195	193	51	26
Waarvan met economische impact	76	76	26	26
Nieuw ziekenhuis (lokale component)	50	50	0	0
Schoolgebouwen	10	10	10	10
Sociale infrastructuur	10	10	10	10
Wegennet (additioneel)	6	6	6	6
Lastenverlichting	0	0	50	53

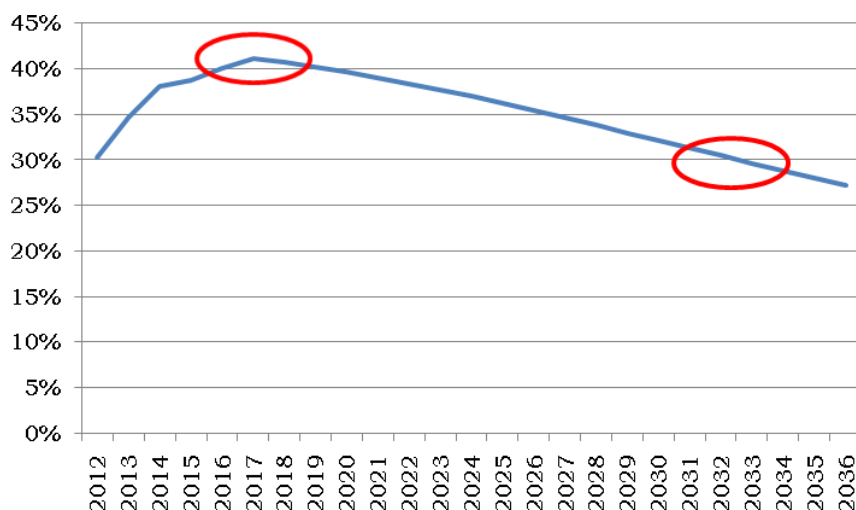
Tabel 18. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	-229	-179	-67	4
Gewone dienst	0	48	48	94
Kapitaaldienst	-229	-227	-115	-90
2 SVB:	0	0	0	-50
Ziektekosten	0	0	0	-22
Oudedagsvoorziening	0	0	0	-29
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	-229	-179	-67	-47
Relevant te saneren saldo	0	48	48	43

Tabel 19. Financiering en toevoeging aan reserves

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	229	-179	-67	47
Gewone dienst	0	-48	-48	-44
Kapitaaldienst	229	227	115	90
2 SVB:	0	0	0	0
Ziektekosten	0	0	0	0
Oudedagsvoorziening	0	0	0	0
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	229	179	67	47

Grafiek 3. Schuldquote bij implementatie sanerings- en groeipad

Tabel 20. Financiën publieke sector – Eindbeeld bij gewijzigd beleid, inclusief financiering en toevoeging aan reserves

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
1 Overheid	0	0	0	50
Gewone dienst	0	0	0	50
Kapitaaldienst	0	0	0	0
2 SVB:	0	0	0	-50
Ziektekosten	0	0	0	-22
Oudedagsvoorziening	0	0	0	-29
3 Overige	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>	<i>p.m.</i>
Totaal	0	0	0	0
Relevant te saneren saldo	0	0	0	0

Tabel 21. Economische vooruitzichten

	2013	2014	2015	2016
Basisscenario	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Effect saneringspad	-3,1%	-1,8%	-0,8%	-0,7%
Effect groeipad	0,8%	1,3%	2,2%	2,6%
Reële economische groei	-2,2%	-0,6%	1,3%	1,9%
Prijzen	2,1%	2,1%	2,1%	2,1%
Nominale economische groei	-0,2%	1,4%	3,3%	3,9%

III. NOTA VAN FINANCIËN BEGROTING 2013

Tabel 22. Recapitulatie

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Saldo Gewone dienst	-166,3	-84,1	44,2	-	-	-	-
Baten	1.576,7	1.707,8	1.723,4	1618,2	1667,7	1692,3	1774,5
Lasten	1.743,0	1.791,9	1.679,2	1618,2	1667,7	1692,3	1774,5
Saldo Kapitaal-dienst	39,0	-8,8	-44,2	0,0	0,0	0,0	0,0
Baten	84,6	44,5	20,2	270,4	268,2	156,3	131,1
Lasten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Begrotingssaldo	-127,3	-92,9	-	-	-	-	-

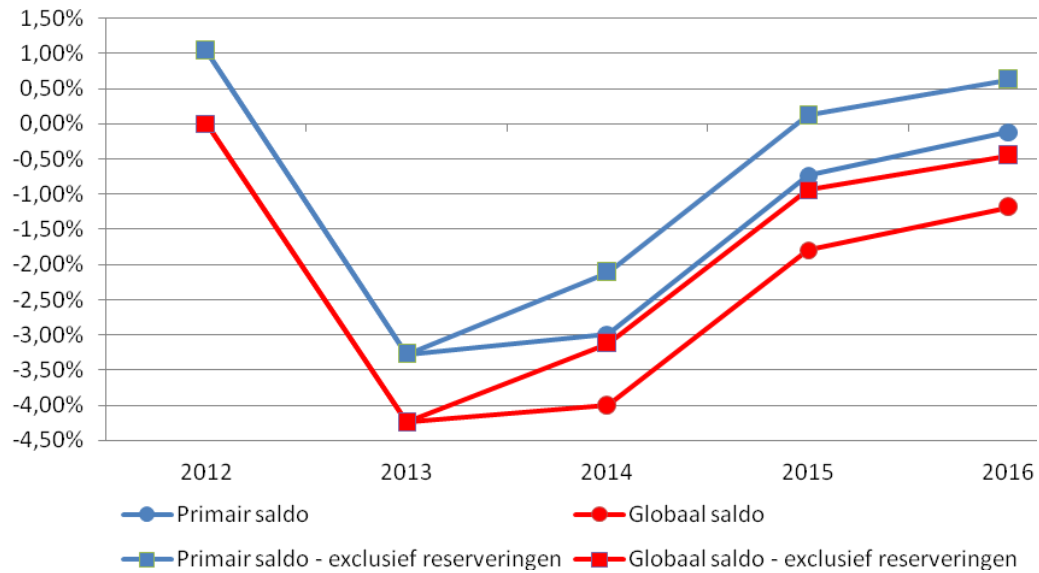
Tabel 23. Recapitulatie

Omschrijving	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Saldo Gewone dienst exclusief interestlasten	94,9	52,4	55,6	59,9	63,0
Investerings- en vermogens-overdrachten	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Afschrijvingen	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Primair saldo (+overschot/-tekort)	50,7	-176,8	-164,4	-41,7	-6,9
Rentelasten	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Globaal saldo/ Financieringssaldo voor aflossingen (+overschot/-tekort)	0,0	-229,3	-220,1	-101,7	-70,1
Aflossing op opgenomen leningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Terug te ontvangen aflossingen op uitgegeven leningen	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Financieringsbehoefte	0,0	-229,3	-220,1	-101,7	-70,1

Tabel 24. Economische grootheden

	2013	2014	2015	2016
Reële economische groei	-2,2	-0,6	1,3	1,9
Inflatie	2,1	2,1	2,1	2,1
Nominale rente op 5 jaar overheidsobligaties	3,5	3,5	3,5	3,5

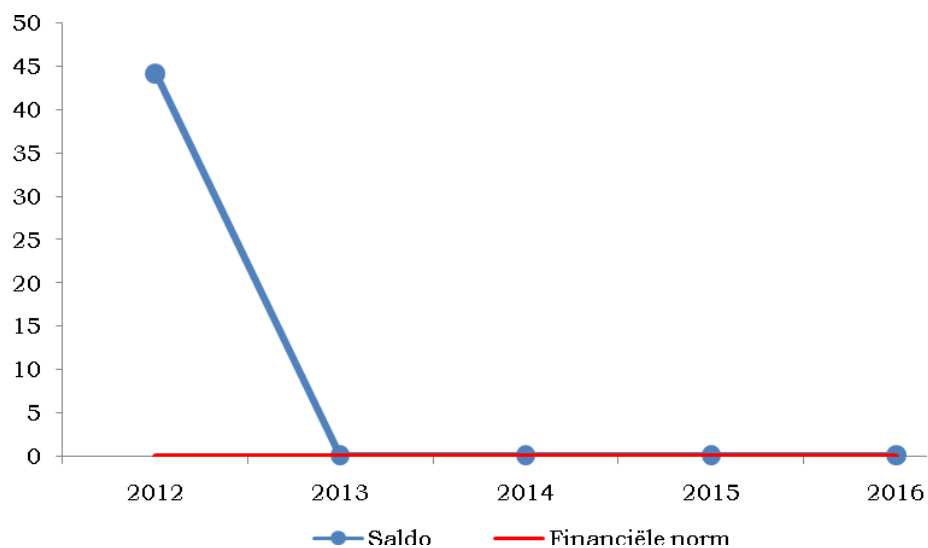
Grafiek 4. Primair en globaal saldo in procenten van het BBP

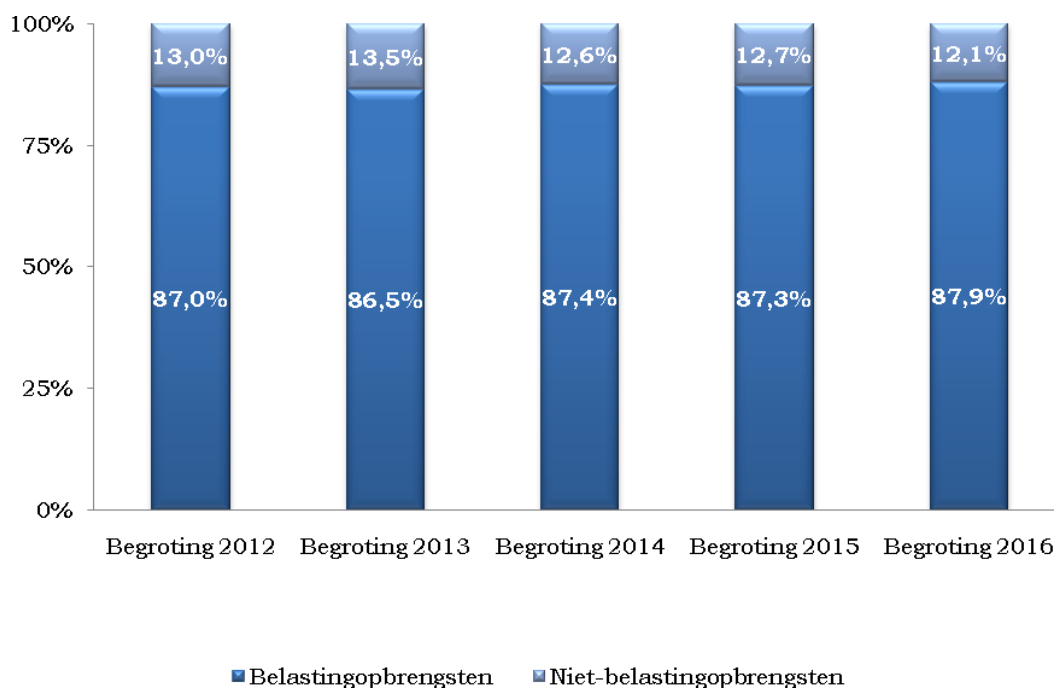
Tabel 25. Gewone Dienst

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
<i>Baten</i>	1.576,7	1.707,8	1.723,4	1.618,2	1.667,7	1.692,3	1.774,5
Belastingopbrengsten	1.407,5	1.481,7	1.501,1	1.423,9	1.467,3	1.481,1	1.553,0
Niet-belastingopbrengsten	169,2	226,1	222,3	194,3	200,4	211,3	221,5
<i>Lasten</i>	1.743,0	1.791,9	1.679,2	1.618,2	1.667,7	1.692,3	1.774,5
Beloning van personeel	465,1	469,2	469,5	473,8	483,5	491,4	506,2
Verbruik goederen en diensten	212,1	273	262,5	203,0	183,9	182,5	182,5
Afschrijving vaste activa	47	44,5	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Interest	49,8	50,7	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Subsidies	91,5	66,6	62,6	72,6	72,2	72,1	71,7
Overdrachten	348,9	366,7	371,7	315,3	310,1	308,1	301,6
Sociale zekerheid	502,8	515,6	421,2	447,0	450,9	460,5	529,9
Andere uitgaven	0	5,6	11,2	13,0	15,0	15,0	15,0
Reserveringen	25,8	0	9,6	0,0	48,4	48,3	43,5
Saldo	-166,3	-84,1	44,2	-	-	-	-

Grafiek 5. Financiële norm Gewone dienst

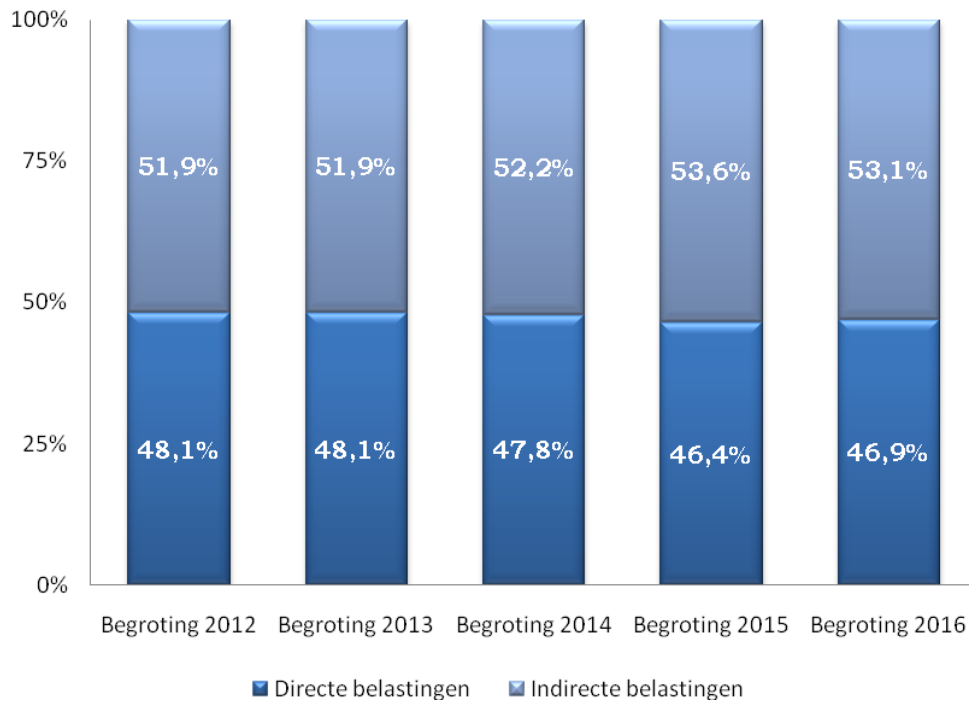
Grafiek 6. Baten

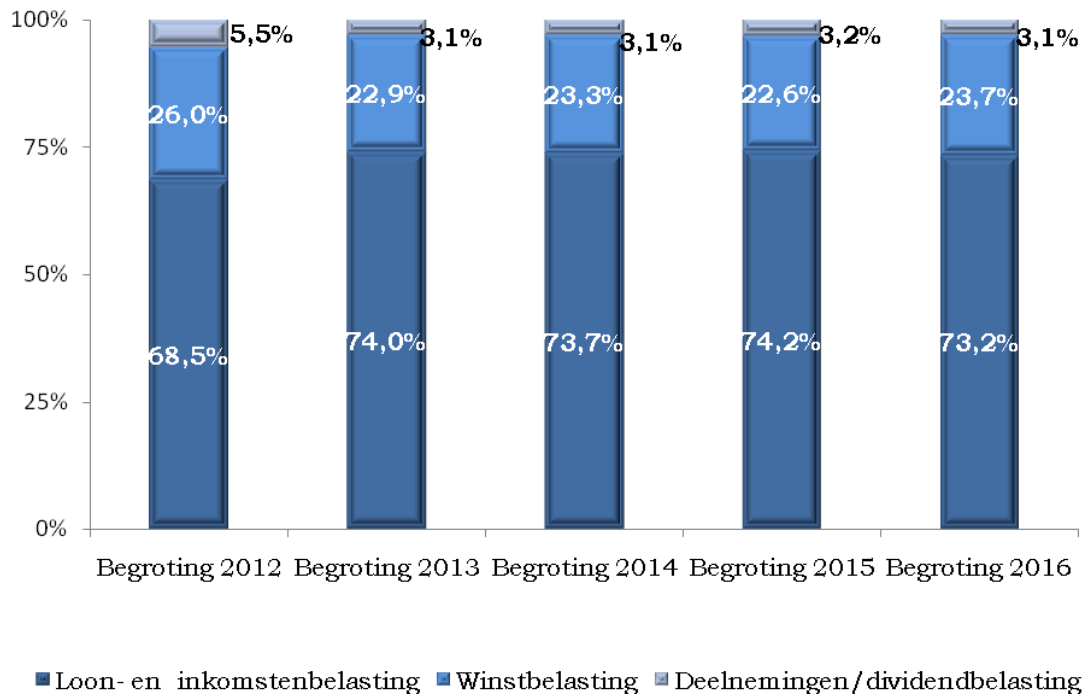
Tabel 26. Belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Directe belastingen	702,9	750,6	722,3	685,5	701,1	687,7	728,7
Loon- en inkomstenbelasting	504,4	506,0	494,7	507,6	516,4	510,1	533,7
Winstbelasting	198,5	186,0	188,0	156,8	163,1	155,6	172,5
Deelnemingen/dividendbelasting	-	58,6	39,6	21,1	21,5	22,0	22,5
Indirecte belastingen	704,6	731,1	778,8	738,4	766,2	793,4	824,3
Omzetbelasting	311,9	363,5	394,6	377,1	396,7	411,2	428,8
Invoerrechten	180,4	167,8	173,2	167,3	170,0	176,2	183,7
Accijnzen	101,1	84,8	94,6	82,4	85,5	88,9	91,6
Grondbelasting	26,1	29,4	32,3	26,9	38,2	39,0	39,7
Motorrijtuigenbelasting	39,3	38,8	38,0	37,1	38,0	39,1	40,1
Overige	45,8	46,9	46,1	47,6	37,8	39,0	40,3
Totaal	1.407,5	1.481,7	1.501,1	1.423,9	1.467,3	1.481,1	1.553,0

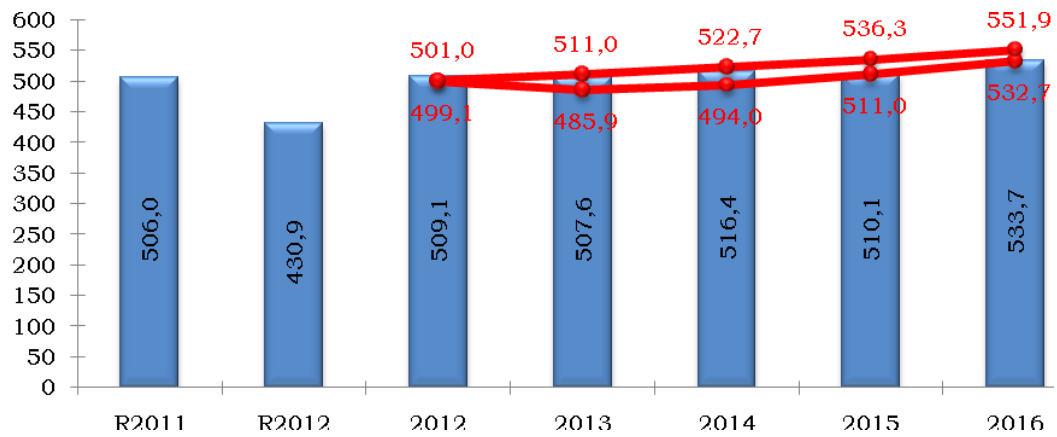
Grafiek 7. Belastingopbrengsten

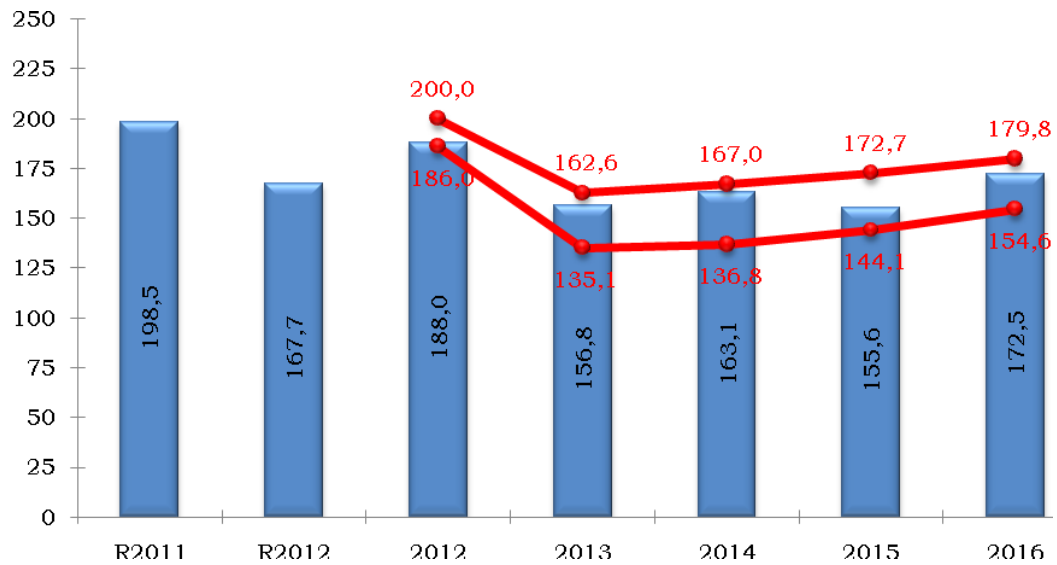
Grafiek 8. Directe belastingen

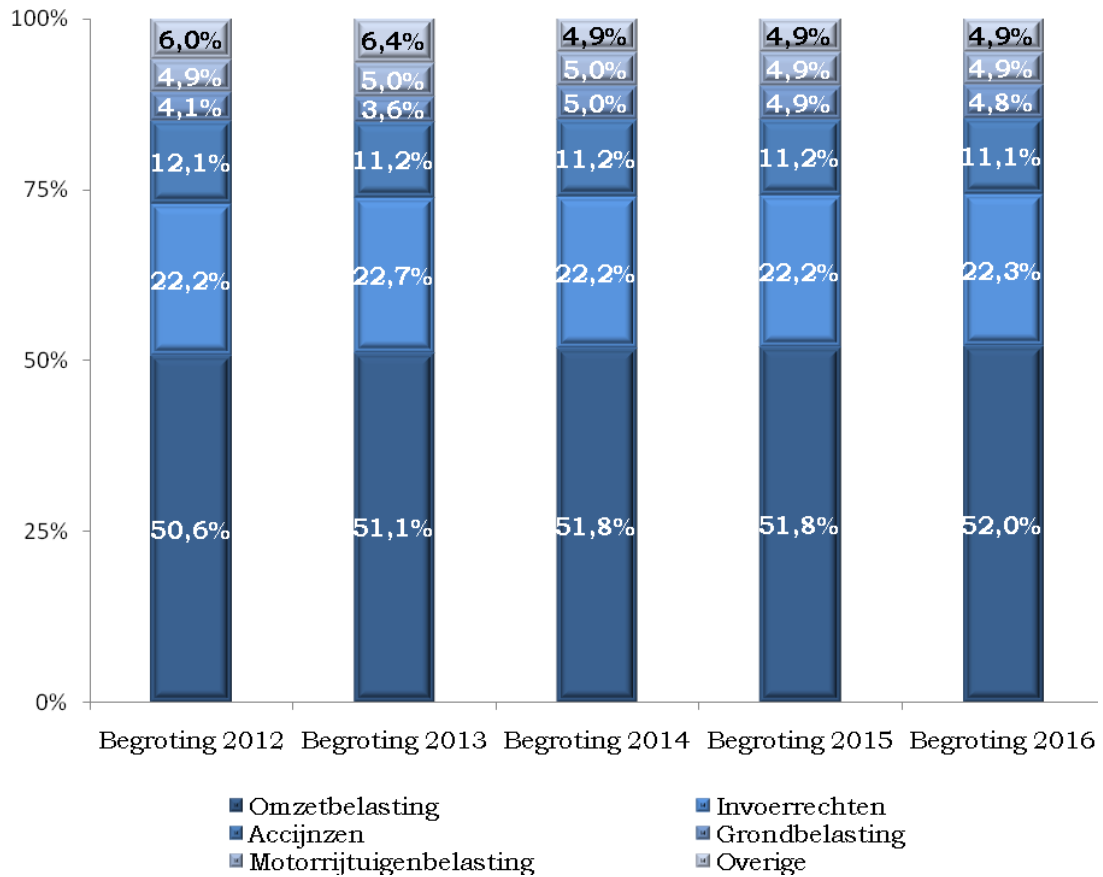
Grafiek 9. Loon- en inkomstenbelasting

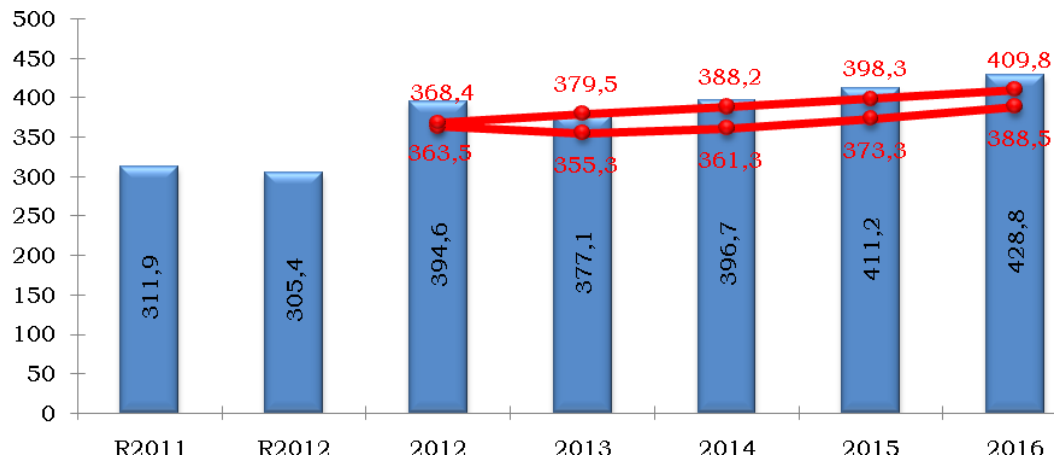
Grafiek 10. Winstbelasting

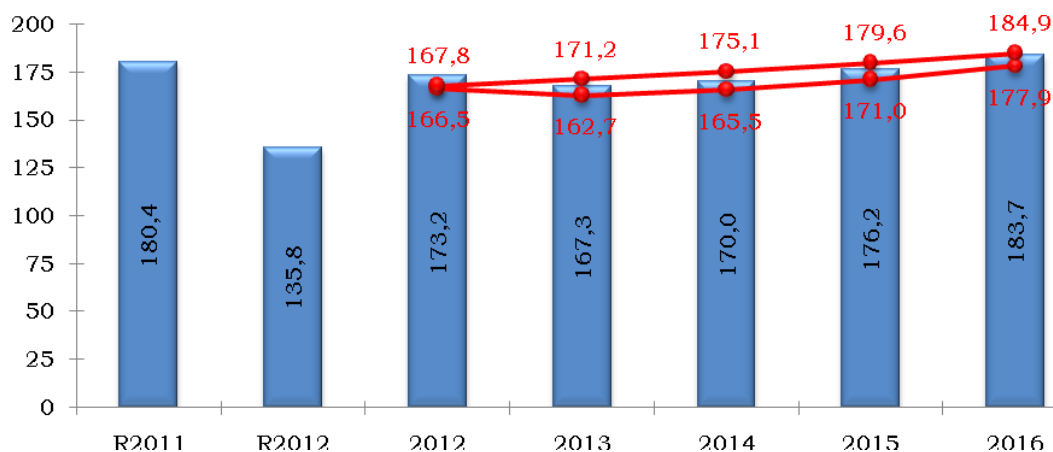
Grafiek 11. Indirecte belastingen

Grafiek 12. Omzetbelasting

Grafiek 13. Invoerrechten

Tabel 27. Accijnzen

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Bijzondere invoerrechten op benzine	67,0	47,5	60,3	47,4	49,6	52,0	53,7
Accijns op bier	11,3	12,5	12,7	10,4	10,7	11,0	11,3
Accijns Tabaksartikelen	10,1	12,2	11,5	11,7	12,0	12,3	12,7
Accijns gedistilleerd	12,7	12,6	10,2	12,9	13,3	13,6	14,0
Totaal	101,1	84,8	94,7	82,4	85,5	88,9	91,6

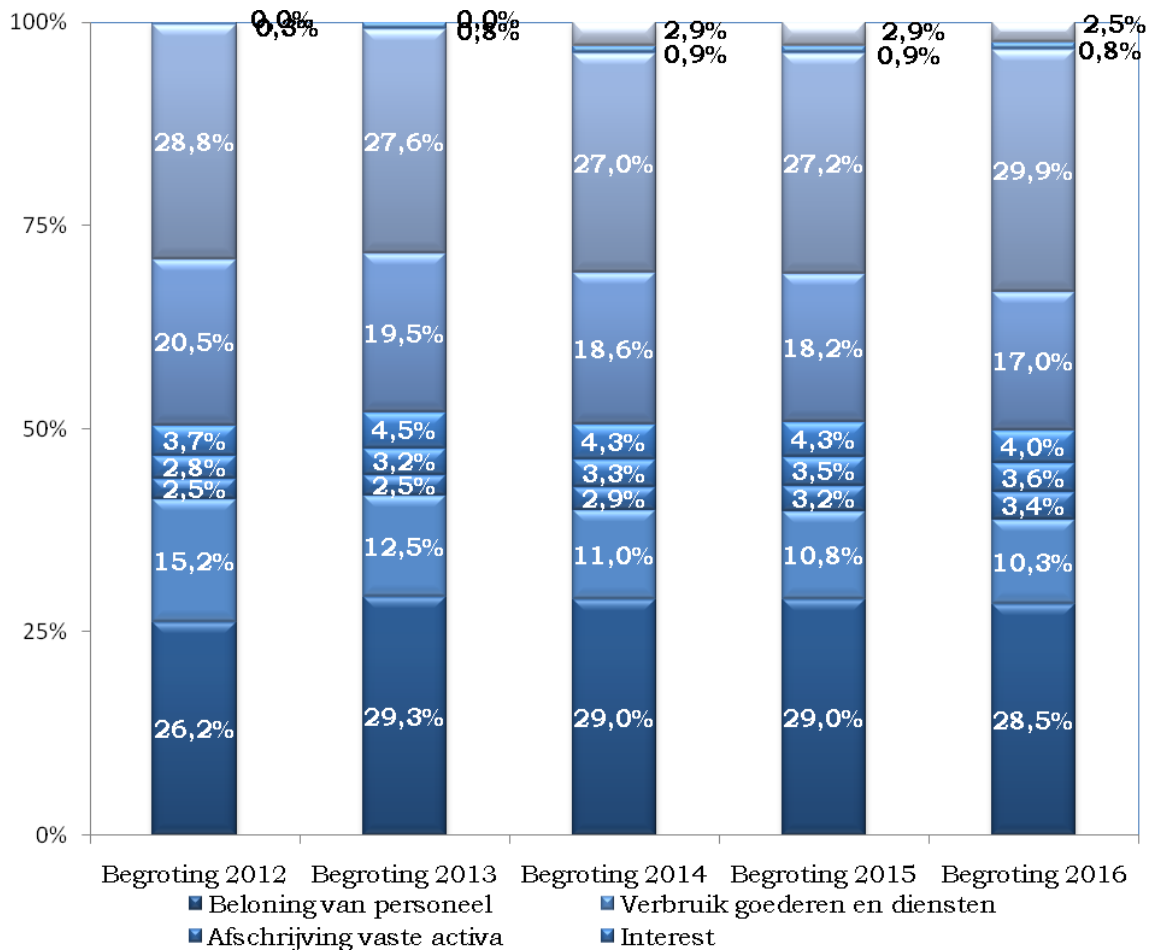
Tabel 28. Overige indirecte belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Overdrachtsbelasting	18,3	17,0	19,9	17,0	17,2	17,9	18,6
Zegelbelasting	6,2	7,4	9,6	7,6	7,8	8,0	8,2
Afvalstoffenbelasting	10,5	10,5	9	10,7	11,0	11,3	11,6
Logeergastenbelasting	9,0	10,2	6,2	10,6	-	-	-
Overige	1,8	1,8	1,4	1,8	1,8	1,9	1,9
Totaal	45,8	46,9	46,1	47,6	37,8	39,0	40,3

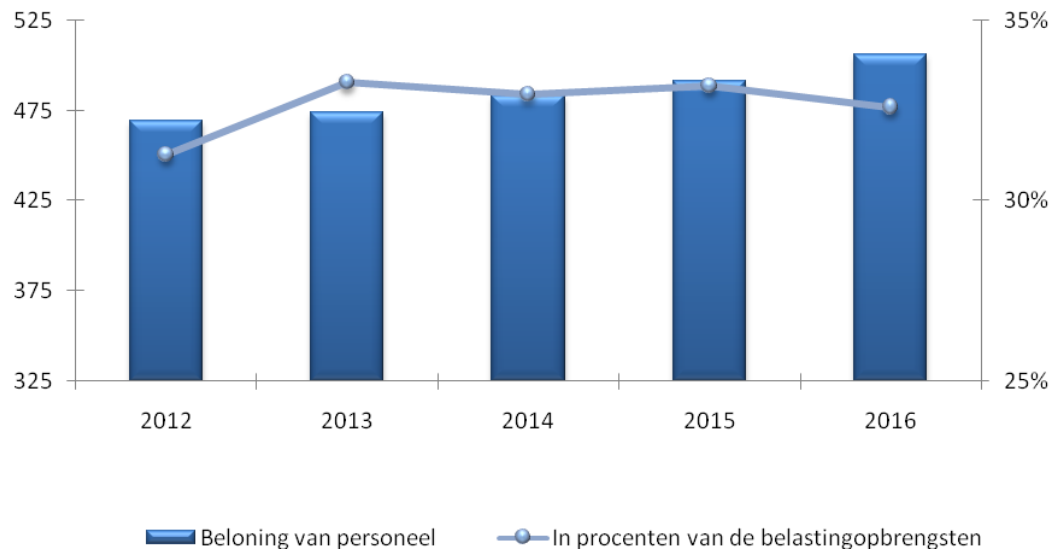
Tabel 29. Niet-belastingopbrengsten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Sociale voorzieningen	-	2,3	-	2,3	2,3	2,3	2,3
Schenken en subsidies	17	16,2	20	18,7	18,7	18,7	18,7
Andere inkomsten	152,2	209,9	202,4	173,3	179,3	190,3	200,5
waarvan:							
- Dividenden	0,4	25,7	17,9	10,7	15,7	25,7	35,7
- Licentie rechten Centrale Bank	56,8	52,9	50,8	52,4	53,7	54,5	54,6
- Vergunningen telecommunicatie	12,6	12,6	24,9	25,5	25,8	25,8	25,8
- Cassinoheffing en speelvergunning	15,4	15,0	15,0	15,5	15,5	15,5	15,5
Totaal	169,2	226,1	222,4	194,3	200,4	211,3	221,5

Grafiek 14. Lasten

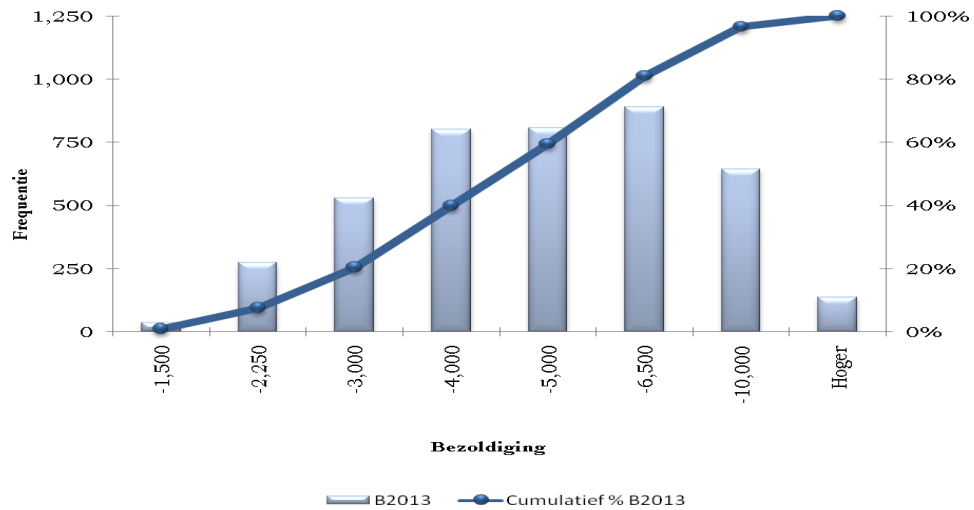
Grafiek 15. Ontwikkeling Beloning van personeel

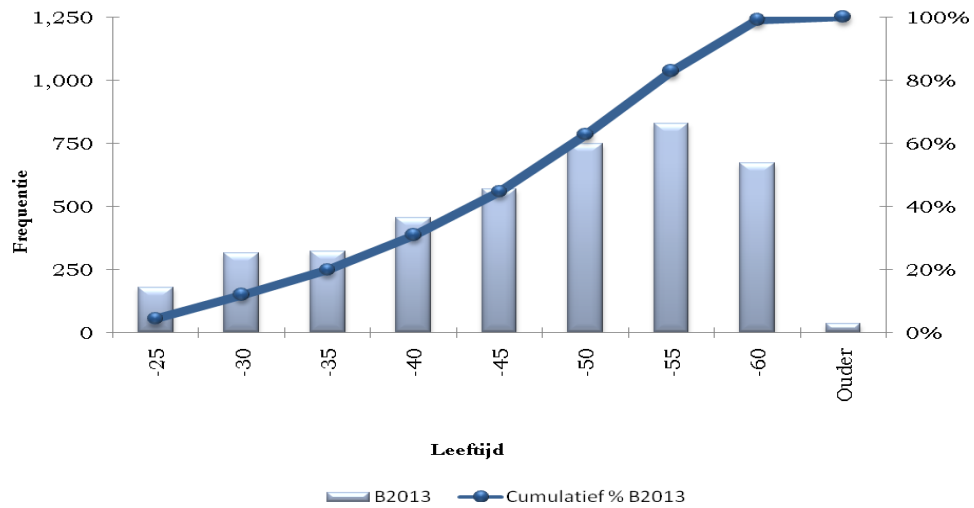
Tabel 30. Personeelsindicatoren

Omschrijving	Begroting 2012 (salarisrol juli 2011)	Begroting 2013 (salarisrol juni 2012)
Aantal personeel	4.266	4.123
Gemiddelde bezoldiging (ANG)	4.712	4.824
Modale bezoldiging (ANG)	4.769	4.103
Mediaan-bezoldiging (ANG)	4.330	4.450
Gemiddelde leeftijd	46	45
Gemiddelde aantal dienstjaren	16	15

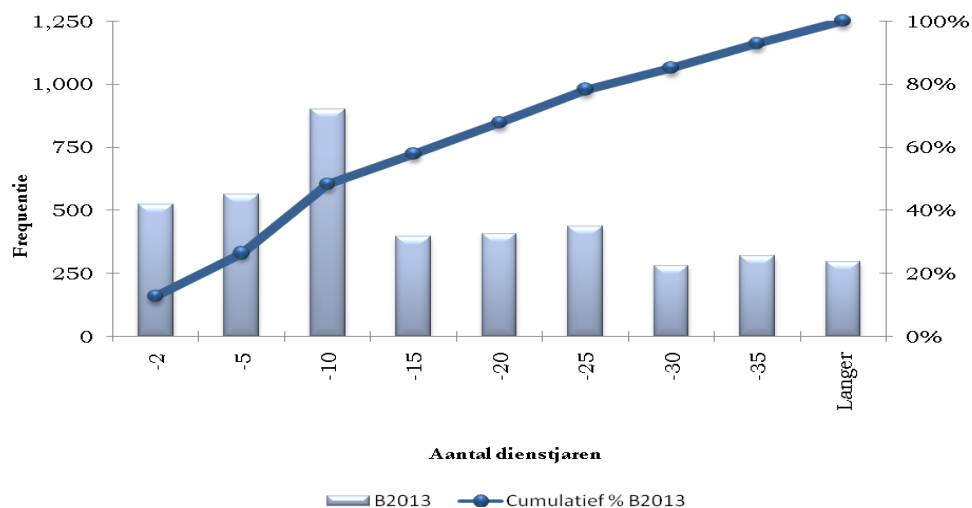
Grafiek 16. Bezoldiging overheidspersoneel eind juni 2012

Grafiek 17. Leeftijdsstructuur overheidspersoneel eind juni 2012

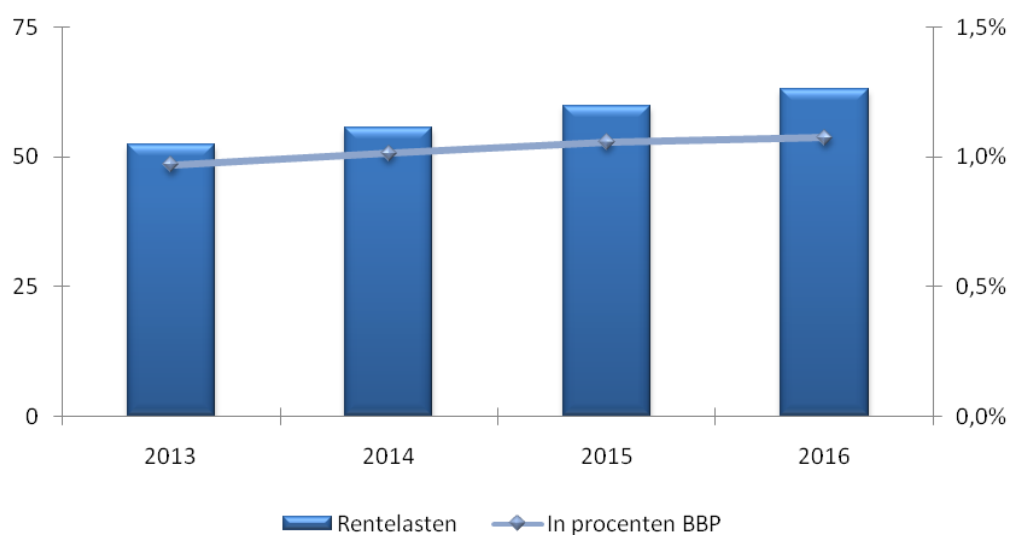
Grafiek 18. Aantal dienstjaren overheidspersoneel eind juni 2012

Tabel 31. Personeelsaantallen

Omschrijving	2013	2014	2015	2016
Beginstand	3.970	3.865	3.822	3.817
Instroom	105	114	5	5
Uitstroom	210	157	10	10
Eindstand	3.865	3.822	3.817	3.812

Grafiek 19. Rentelasten

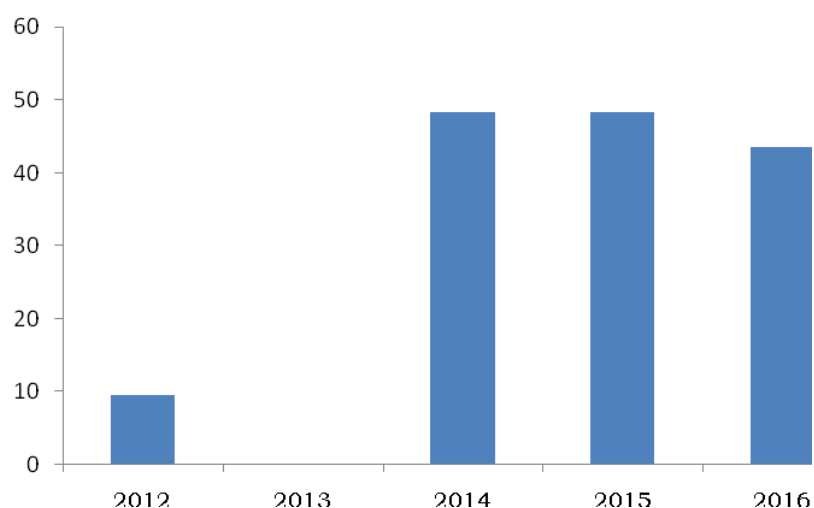
Tabel 32. Overdrachten

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Overdrachten aan Overh.inst.	63,4	79,6	79,6	43,7	42,8	42,3	41,5
Bijdr.&Subs.Bijz. Onderwijs	141,4	145,6	148,2	142,6	139,7	138,3	135,4
Bijdr.&Subs.Nonprof.instell.	131,4	127,3	129,6	117,2	116,0	116,0	113,6
Overige Subsidies & Bijdr.	12,7	14,3	14,3	11,8	11,6	11,4	11,2
Totaal	348,9	366,7	371,7	315,3	310,1	308,1	301,6

Tabel 33. Sociale zekerheid

Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Pensioenuitkeringen	18,5	20,1	10,8	21,9	22,5	22,9	23,2
VUT uitkeringen	16,1	16,3	15,3	16,5	16,7	16,9	17,1
Wachtgelden	-	-	-	-	-	-	-
Studiefaciliteiten	1,2	1,1	1,5	1,5	1,5	1,5	1,5
Bijdr. aan Gezinshuishoudens	1,9	4,0	4,0	2,7	2,7	2,6	2,7
Onderstanden&Noodvoorziening	38,6	40,5	45,9	44,7	44,7	44,7	44,7
BZV Bijdr. inzake PP-patiënt	159,5	176,5	36,5	15,4	-	-	-
AVBZ Bijdrage	15,7	14,6	15,7	14,6	15,4	16,1	17,0
SVB Prem. Medeverz. Gezinsl.	36,0	37,8	8,8	3,0	-	-	-
SVB aanvulling tekort FZOG	49,7	42,6	-	3,7	-	-	-
SVB aanvulling tekort ZV	67,6	61,3	-	5,4	-	-	-
SVB aanvulling tekort AOV	-	-	-	-	-	-	28,9
Basisverzekering	-	-	195,0	215,4	244,0	251,0	288,8
Duurtetoesl.Pensioenen	97,9	100,8	87,7	102,1	103,4	104,7	106,0
Totaal	502,7	515,6	421,2	447,0	450,9	460,5	529,9

Grafiek 20. Reserveringen

Tabel 34. Kapitaal Dienst

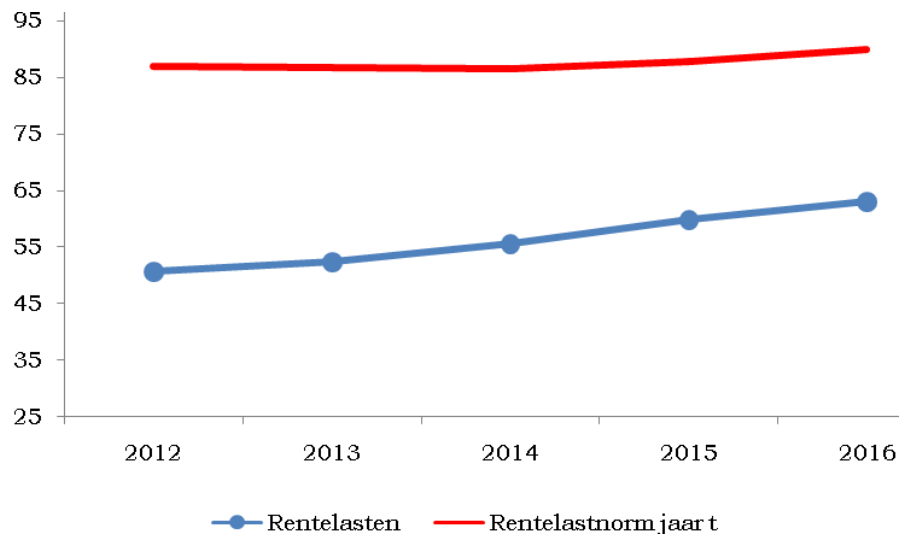
Omschrijving	R2011	P2012	B2012	B2013	B2014	B2015	B2016
Lasten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Investerings en vermogensoverdrachten	45,6	53,3	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1
Aflossing leningen o/g:	-	-	-	-	-	-	-
- binnenland	-	-	-	-	-	-	-
- buitenland	-	-	-	-	-	-	-
Kapitaalverstrekking overheidsbedrijven	-	-	-	-	-	-	-
Baten	84,6	44,5	20,2	270,4	268,2	156,3	131,1
Vrijgekomen middelen uit afschrijvingen	47	44,5	20,2	41,1	48,1	54,6	61,1
Aflossing leningen u/g	11,8	-	-	-	-	-	-
Toevoeging aan reserve	-	-	-	-	-	-	-
Nieuwe financiering	-	-	-	229,3	220,1	101,7	70,1
Saldo	39	-8,8	-44,1	-	-	-	-

Opm. Bedragen in miljoen ANG

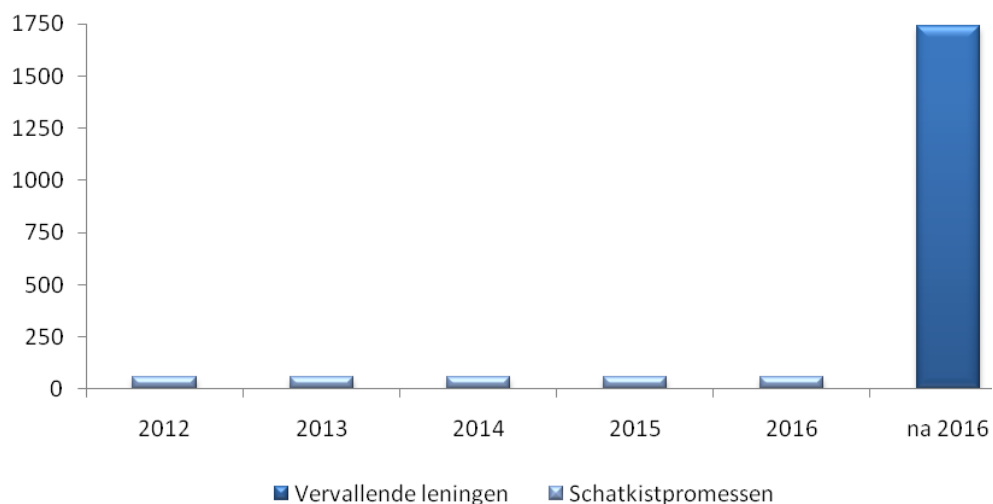
Tabel 35. Financieringsruimte

	2012	2013	2014	2015	2016
Rentelastnorm jaar t	86,9	86,8	86,6	87,8	89,8
Rentelasten jaar t	50,7	52,4	55,6	59,9	63,0
Financieringsruimte (in termen van rentelasten)	36,2	34,4	31,0	27,9	26,8
Financieringsruimte	966,4	917,4	826,4	743,6	713,9
Financiering (cumulatief)		229,3	220,1	101,7	70,1
Deviatie (+ gunstig / - ongunstig)	966,4	688,1	377,0	192,5	92,7

Grafiek 21. Financiële norm Kapitaaldienst: rentelastnorm

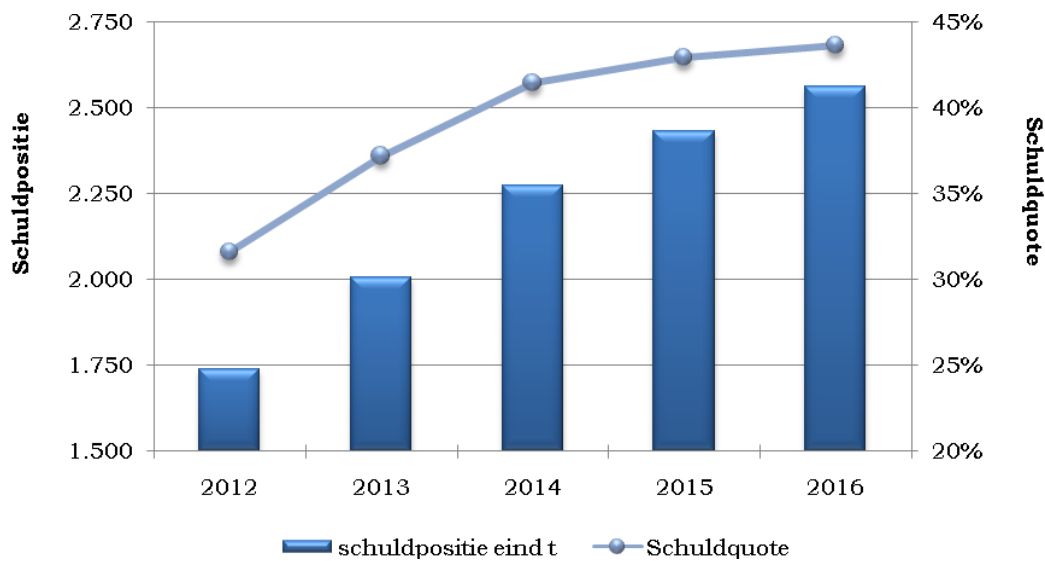
Grafiek 22. Vervalschema schulden

Tabel 36. Bruto schuldpositie

Omschrijving	2012	2013	2014	2015	2016
Beginstand	1.736,8	1.736,8	2.007,2	2.275,5	2.431,8
Mutatie t.o.v. (t-1)	-	270,4	268,2	156,3	131,1
Eindstand	1.736,8	2.007,2	2.275,5	2.431,8	2.563,0

Grafiek 23. Bruto schuldpositie en schuldquote

Tabel 37. Allocatie van de middelen op de Kapitaaldienst

	2012	2013	2014	2015	2016
Gebouwen	12,0	183,0	192,9	51,1	26,0
Andere Bouwstructuren	1,2	53,0	41,0	41,0	41,0
Kantoor Inrichting	3,6	2,2	1,5	1,5	1,5
Kantoor Apparatuur	15,3	14,7	15,29	15,19	15,09
Transportmiddelen	17,3	1,3	1,28	1,28	1,28
Machines en andere Werktuigen	4,1	2,9	2,9	2,9	2,9
Gecultiveerde Eigendommen	0,0	0,00	0,0	0,0	0,0
Immateriële Vaste Activa	3,3	12,2	12,2	42,2	42,2
Gronden en Terreinen	-	1,13	1,1	1,1	1,1
Ondergrondse Eigendommen	7,5	-	0,0	0,0	0,0
Totaal	64,3	270,4	268,2	156,3	131,1

Tabel 38. Beleidsdoelen Investerings

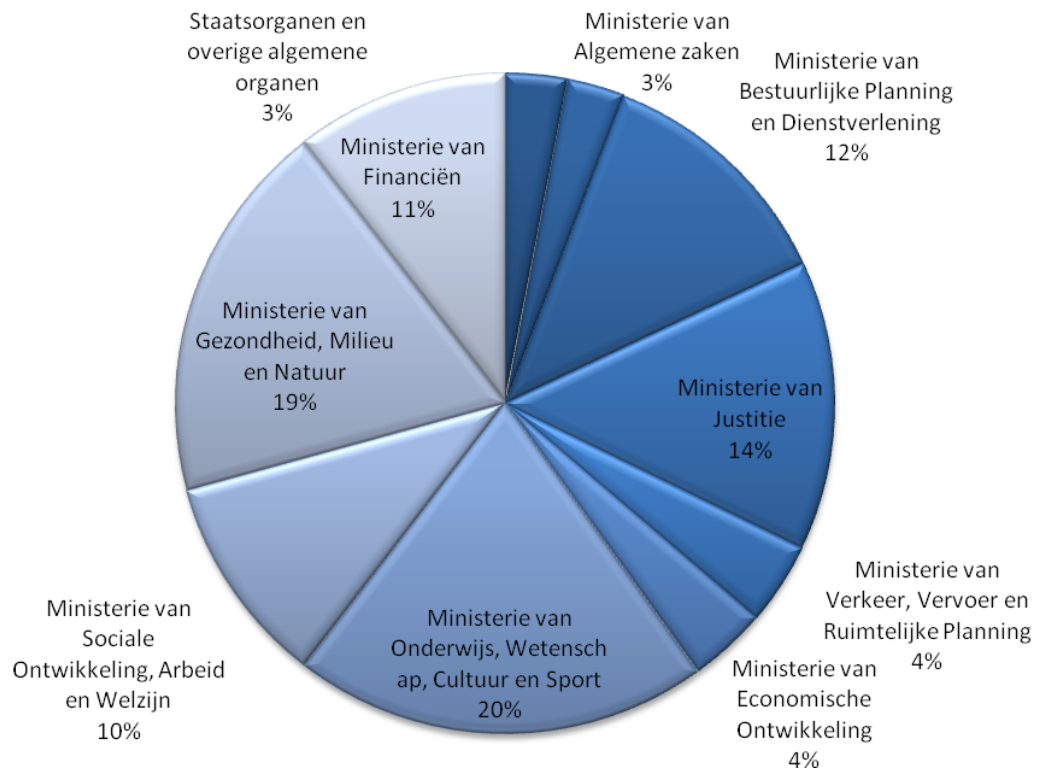
	2013	2014	2015	2016
Financiering nieuw ziekenhuis	169,3	167,1	25,2	0,0
Financiering Projecten Onderwijsvernieuwing			30,0	30,0
Financiering van Onderhoudscholen	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering Sociale Projecten ter stimulering van Werkgelegenheid	10,0	10,0	10,0	10,0
Financiering van Infrastructuur	40,0	40,0	40,0	40,0
Groot onderhoud Fort Amsterdam fase II	2,5			
Aanschaf van nieuwe apparatuur voor het project Electronisch Toezicht t.b.v. de Gevangenis en implementatieplannen gevangeniswezen	2,9	2,9	2,9	2,9
Aankoop van nieuwe Tankautospuitenten behoeve van de brandweer	1,2	1,2	1,2	1,2
Investering tot behoud van het huidige voorzieningenniveau Politie en Immigratie	1,1	1,1	1,1	1,1
Verkaveling en bouwrijpmaken van terreinen	1,2	1,2	1,2	1,2
Bijdrage van het Land ten behoeve van het SEI project E32	1,0	1,0		
Verbouwing laatste fase Ministerie van Financiën. Vervangen van het luchtsysteem, Vernieuwen van IT-apparatuur en Integratie IT-systemen t.b.v. Ministerie van Financiën	2,3	2,3	2,3	2,3
Stelposit voor onvoorziene kapitaaluitgaven	19,6	19,6	19,6	19,6
Overige	9,3	11,8	12,8	12,8
Totaal	270,4	268,2	156,3	131,1

III. Begrotingsuitgaven per hoofdstuk

Tabel 39. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	52,4	48,8
Ministerie van Algemene zaken	39,6	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	183,6	196,9
Ministerie van Justitie	220,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	136,4	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	60,6	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	348,5	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	383,3	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	59,0	303,7
Ministerie van Financiën	195,4	169,8
Totaal	1.679,2	1.618,2

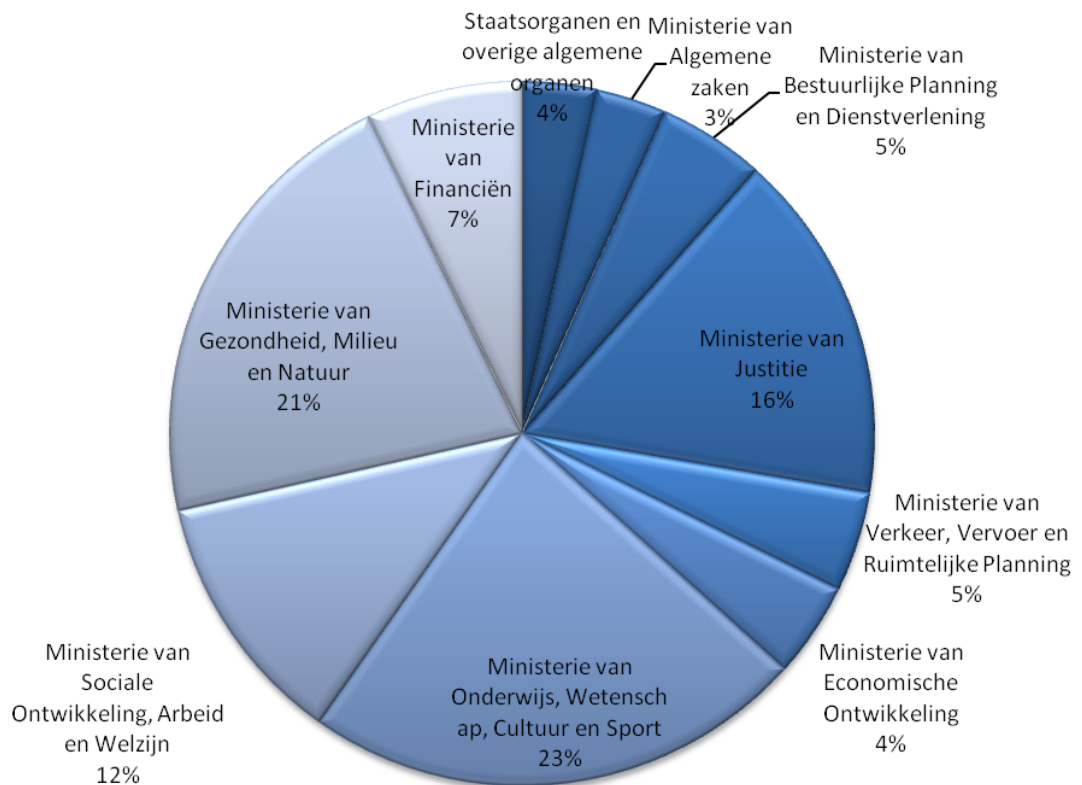
Grafiek 24. Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 40. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	52,4	48,8
Ministerie van Algemene zaken	39,2	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	72,9	70,1
Ministerie van Justitie	220,4	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	136,4	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	60,6	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	348,5	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	355,3	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	59,0	303,7
Ministerie van Financiën	98,5	102,2
Totaal	1.443,1	1.423,7

Grafiek 25. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 41. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Andere uitgaven	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	25,1	6,2	0,4	0,0	0,0	13,3	3,8	0,0	48,8
Ministerie van Algemene zaken	19,7	8,2	1,1	0,0	1,3	0,1	15,3	0,0	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	47,4	21,8	1,2	0,0	1,4	0,0	125,1	0,0	196,9
Ministerie van Justitie	171,3	38,9	8,5	0,0	0,0	8,4	2,7	0,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	25,4	17,9	11,6	0,0	8,8	1,5	0,0	0,0	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,8	17,9	0,3	0,0	31,6	4,5	0,0	0,0	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	76,8	21,8	9,1	0,0	0,5	219,1	1,5	0,0	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	26,5	25,8	1,7	0,0	14,2	21,1	77,8	0,0	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	22,1	16,7	1,4	0,0	1,5	41,1	220,8	0,0	303,7
Ministerie van Financiën	51,6	27,7	5,8	52,4	13,1	6,2	0,0	13,0	169,8
Totaal	473,8	203,0	41,1	52,4	72,6	315,3	447,0	13,0	1618,2

Tabel 42. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,8%	0,2%	0,0%	3,0%
Ministerie van Algemene zaken	1,2%	0,5%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,9%	0,0%	2,8%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,9%	1,3%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	7,7%	0,0%	12,2%
Ministerie van Justitie	10,6%	2,4%	0,5%	0,0%	0,0%	0,5%	0,2%	0,0%	14,2%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	1,6%	1,1%	0,7%	0,0%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	4,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,5%	1,1%	0,0%	0,0%	2,0%	0,3%	0,0%	0,0%	3,8%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,7%	1,4%	0,6%	0,0%	0,0%	13,5%	0,1%	0,0%	20,3%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,6%	1,6%	0,1%	0,0%	0,9%	1,3%	4,8%	0,0%	10,3%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	1,4%	1,0%	0,1%	0,0%	0,1%	2,5%	13,6%	0,0%	18,8%
Ministerie van Financiën	3,2%	1,7%	0,4%	3,2%	0,8%	0,4%	0,0%	0,8%	10,5%
Totaal	29,3%	12,5%	2,5%	3,2%	4,5%	19,5%	27,6%	0,8%	100,0%

Tabel 43. Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	5,3%	3,0%	1,0%	0,0%	0,0%	4,2%	0,9%	0,0%	3,0%
Ministerie van Algemene zaken	4,2%	4,1%	2,6%	0,0%	1,9%	0,0%	3,4%	0,0%	2,8%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	10,0%	10,8%	2,9%	0,0%	1,9%	0,0%	28,0%	0,0%	12,2%
Ministerie van Justitie	36,2%	19,1%	20,6%	0,0%	0,0%	2,7%	0,6%	0,0%	14,2%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	5,4%	8,8%	28,2%	0,0%	12,2%	0,5%	0,0%	0,0%	4,0%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,6%	8,8%	0,8%	0,0%	43,6%	1,4%	0,0%	0,0%	3,8%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16,2%	10,8%	22,2%	0,0%	0,8%	69,5%	0,3%	0,0%	20,3%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	5,6%	12,7%	4,2%	0,0%	19,6%	6,7%	17,4%	0,0%	10,3%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	4,7%	8,2%	3,4%	0,0%	2,1%	13,0%	49,4%	0,0%	18,8%
Ministerie van Financiën	10,9%	13,7%	14,2%	100,0%	18,0%	2,0%	0,0%	100,0%	10,5%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%	100,0%

Tabel 44. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	25,1	6,2	0,4	0,0	0,0	13,3	3,8	0,0	48,8
Ministerie van Algemene zaken	19,7	8,2	1,1	0,0	1,3	0,1	15,3	0,0	45,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	47,4	20,1	1,2	0,0	1,4	0,0	0,0	0,0	70,1
Ministerie van Justitie	171,3	38,9	8,5	0,0	0,0	8,4	2,7	0,0	229,7
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	25,4	17,9	11,6	0,0	8,8	1,5	0,0	0,0	65,3
Ministerie van Economische Ontwikkeling	7,8	17,9	0,3	0,0	31,6	4,5	0,0	0,0	62,1
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	76,8	21,8	9,1	0,0	0,5	219,1	1,5	0,0	329,0
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	26,5	25,8	1,7	0,0	14,2	21,1	77,8	0,0	167,1
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	22,1	16,7	1,4	0,0	1,5	41,1	220,8	0,0	303,7
Ministerie van Financiën	51,0	26,7	5,8	0,0	13,1	6,2	0,0	0,0	102,9
Totaal	473,3	200,3	41,1	0,0	72,6	315,3	321,8	0,0	1424,4

Tabel 45. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Gewone dienst

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,8%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,9%	0,3%	0,0%	3,4%
Ministerie van Algemene zaken	1,4%	0,6%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	1,1%	0,0%	3,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	3,3%	1,4%	0,1%	0,0%	0,1%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Justitie	12,0%	2,7%	0,6%	0,0%	0,0%	0,6%	0,2%	0,0%	16,1%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	1,8%	1,3%	0,8%	0,0%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%	4,6%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,5%	1,3%	0,0%	0,0%	2,2%	0,3%	0,0%	0,0%	4,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	5,4%	1,5%	0,6%	0,0%	0,0%	15,4%	0,1%	0,0%	23,1%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,9%	1,8%	0,1%	0,0%	1,0%	1,5%	5,5%	0,0%	11,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	1,6%	1,2%	0,1%	0,0%	0,1%	2,9%	15,5%	0,0%	21,3%
Ministerie van Financiën	3,6%	1,9%	0,4%	0,0%	0,9%	0,4%	0,0%	0,0%	7,2%
Totaal	33,2%	14,1%	2,9%	0,0%	5,1%	22,1%	22,6%	0,0%	100,0%

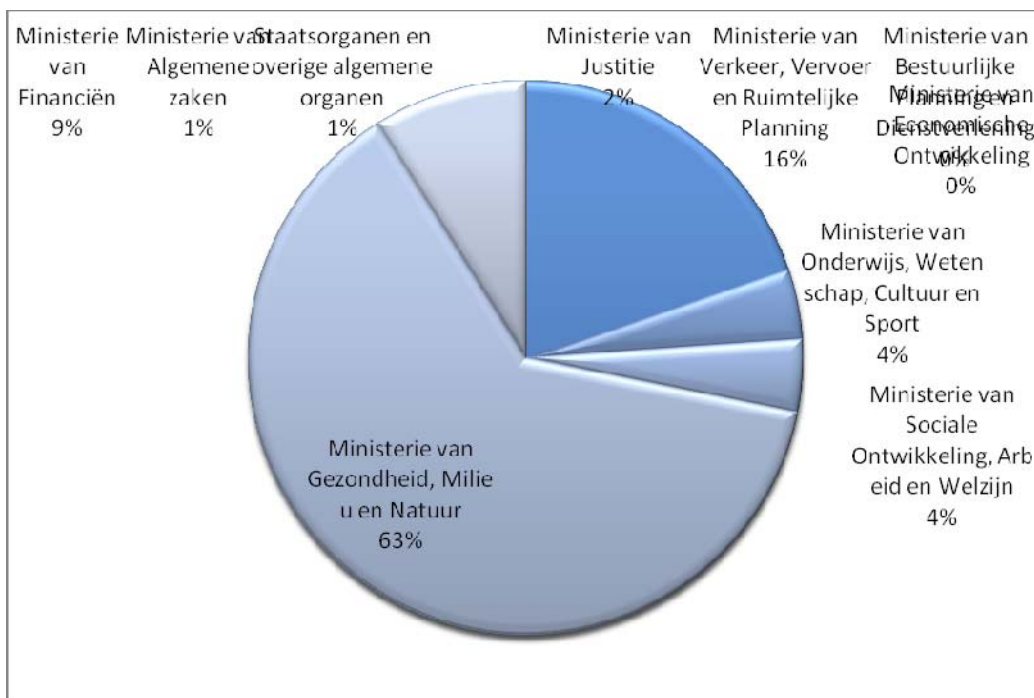
Tabel 46. Gecorrigeerde Gewone dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van de totalen per categorie

Hoofdstuk	Beloning van personeel	Verbruik van goederen en diensten	Afscripting vaste activa	Intrest	Subsidies	Overdrachten	Sociale zekerheid	Reserveringen	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	5,3%	3,1%	1,0%	0,0%	0,0%	4,2%	1,2%	0,0%	3,4%
Ministerie van Algemene zaken	4,2%	4,1%	2,6%	0,0%	1,9%	0,0%	4,7%	0,0%	3,2%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	10,0%	10,0%	2,9%	0,0%	1,9%	0,0%	0,0%	0,0%	4,9%
Ministerie van Justitie	36,2%	19,4%	20,6%	0,0%	0,0%	2,7%	0,8%	0,0%	16,1%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	5,4%	9,0%	28,2%	0,0%	12,2%	0,5%	0,0%	0,0%	4,6%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,6%	8,9%	0,8%	0,0%	43,6%	1,4%	0,0%	0,0%	4,4%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	16,2%	10,9%	22,2%	0,0%	0,8%	69,5%	0,5%	0,0%	23,1%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	5,6%	12,9%	4,2%	0,0%	19,6%	6,7%	24,2%	0,0%	11,7%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	4,7%	8,3%	3,4%	0,0%	2,1%	13,0%	68,6%	0,0%	21,3%
Ministerie van Financiën	10,8%	13,3%	14,2%	0,0%	18,0%	2,0%	0,0%	0,0%	7,2%
Totaal	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%	100,0%	100,0%	0,0%	100,0%

Tabel 47. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2012	2013
Staatsorganen en overige algemene organen	4,7	1,6
Ministerie van Algemene zaken	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,2	0,0
Ministerie van Justitie	12,7	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	29,7	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,3	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	1,8	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,3	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	0,9	170,1
Ministerie van Financiën	9,7	24,2
Totaal	64,3	270,4

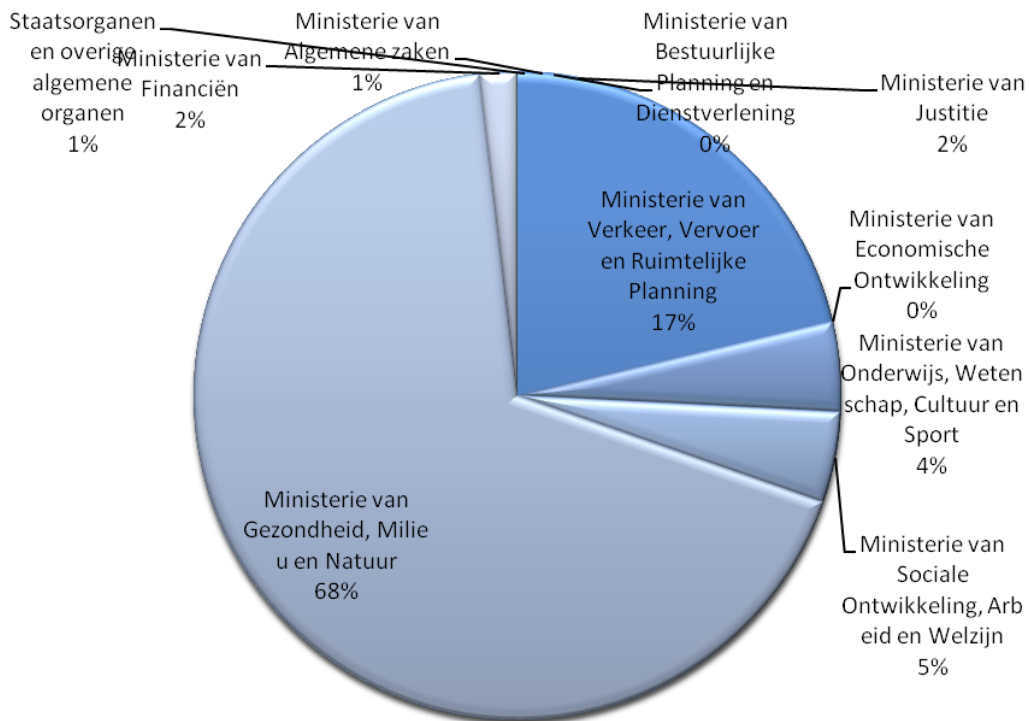
Grafiek 26. Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 48. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Hoofdstuk	2011	2012
Staatsorganen en overige algemene organen	4,7	1,6
Ministerie van Algemene zaken	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	2,2	0,0
Ministerie van Justitie	12,7	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	29,7	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	1,3	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	1,8	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	1,3	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	0,9	170,1
Ministerie van Financiën	4,7	4,6
Totaal	59,3	250,9

Grafiek 27. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven per hoofdstuk

Tabel 49. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	2,7	0,0	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	0,0			
Ministerie van Justitie	6,3	0,0	0,0	6,3
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42,9	0,0	0,0	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11,4	0,0	0,0	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170,1	0,0	0,0	170,1
Ministerie van Financiën	24,2	0,0	0,0	24,2
Totaal	270,4	0,0	0,0	270,4

Tabel 50. Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,6%	0,0%	0,0%	0,6%
Ministerie van Algemene zaken	1,0%	0,0%	0,0%	1,0%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening				
Ministerie van Justitie	2,3%	0,0%	0,0%	2,3%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	15,9%	0,0%	0,0%	15,9%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,2%	0,0%	0,0%	4,2%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,2%	0,0%	0,0%	4,2%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	62,9%	0,0%	0,0%	62,9%
Ministerie van Financiën	9,0%	0,0%	0,0%	9,0%
Totaal	100,0%	0,0%	0,0%	100,0%

Tabel 51. Gecorrigeerde Kapitaal dienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	1,6	0,0	0,0	1,6
Ministerie van Algemene zaken	2,7	0,0	0,0	2,7
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Justitie	6,3			
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	42,9	0,0	0,0	42,9
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0	0,0	0,0	0,0
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	11,2	0,0	0,0	11,2
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	11,4	0,0	0,0	11,4
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	170,1	0,0	0,0	170,1
Ministerie van Financiën	4,6	0,0	0,0	4,6
Totaal	250,9	0,0	0,0	244,6

Tabel 52. Gecorrigeerde Kapitaaldienst uitgaven Begroting 2013 per hoofdstuk naar categorie in procenten van het totaal van de Kapitaaldienst

Hoofdstuk	Investerings	Vermogensoverdrachten	Aflossing leningen o/g	Totaal
Staatsorganen en overige algemene organen	0,7%	0,0%	0,0%	0,7%
Ministerie van Algemene zaken	1,1%	0,0%	0,0%	1,1%
Ministerie van Bestuurlijke Planning en Dienstverlening				
Ministerie van Justitie	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Planning	17,1%	0,0%	0,0%	17,1%
Ministerie van Economische Ontwikkeling	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Ministerie van Onderwijs, Wetenschap, Cultuur en Sport	4,5%	0,0%	0,0%	4,5%
Ministerie van Sociale Ontwikkeling, Arbeid en Welzijn	4,5%	0,0%	0,0%	4,5%
Ministerie van Gezondheid, Milieu en Natuur	67,8%	0,0%	0,0%	67,8%
Ministerie van Financiën	1,8%	0,0%	0,0%	1,8%
Totaal	97,5%	0,0%	0,0%	97,5%

Willemstad,

MINISTER VAN FINANCIËN;